

VOLDA KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utvalg: Formannskapet
Møtestad: Voldsfjorden, Volda rådhus
Dato: 16.05.2017
Tid: 12:00

Forfall skal snarast meldast til servicekontoret/utvalsekretær på telefon 70 05 87 00 eller postmottak@volda.kommune.no, som kallar inn vara. Varamedlemer møter difor berre etter eiga innkalling.

Folkevalde, både medlemer og varamedlemer, plikter å møte jf. kommunelova § 40 nr. 1, med mindre det ligg føre gyldig forfall.

Den som ønskjer å stille spørsmål om sin habilitet i ei sak, jf. forvaltningslova § 6 og kommunelova § 40 nr. 3, skal melde dette til utvalsekretær i god tid før møtet. Dette også grunna eventuell innkalling av varamedlem, jf. forvaltningslova § 8, 3. ledd.

Møtet er ope for publikum, med kan verte lukka ved handsaming av saker som inneheld informasjon som er unnateke offentlegheit.

Saksdokumenta er lagt ut til offentleg ettersyn på Volda kommune si heimeside <https://innsyn.ssikt.no/volda/dmb> og på servicekontoret.

Jørgen Amdam
ordfører

SAKLISTE

Saksnr.	Sak
PS 75/17	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 76/17	Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte
OS 78/17	Orientering om BKK Furene
PS 77/17	Planid 2012009 - Reguleringsplan Rotsetfjora - spørsmål om oppstart av privat planarbeid
PS 78/17	Høyring - revidiert bustadsosial handlingsplan
PS 79/17	Sentrumsprosjektet - tiltak/gjennomføring/budsjett – 2017
PS 80/17	Rekneskap 2016
PS 81/17	Årsmelding 2016 - Volda Kommune
PS 82/17	1.Kvartalsrapport 2017
PS 83/17	Volda kommune som Fairtrade kommune
PS 84/17	Helseplattform- Pasientadministrativt system (PAS) og elektronisk pasientjournal (EPJ)
PS 85/17	Orienteringssaker
OS 79/17	Høyring - "En mer effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling"
OS 80/17	Bruk av opsjon, leigetilhøve – NAV
OS 81/17	Nye kommunar i Møre og Romsdal - Informasjonsskriv frå Fylkesmannen nr. 2
OS 82/17	Val av konsept KVU - Rv15 Strynefjellet
OS 83/17	Hoppid.no - tildeling av økonomisk ramme for avklaring av forretningsidear 2017
PS 86/17	Referatsaker

VOLDA KOMMUNE

RS 7/17

**Oversendelse av fornyelse av anleggskonsesjoner - brev til
SFE Nett AS**

RS 8/17

Hellesylt Hydrogen prosjektet - omtale på Hannovermessa

PS 75/17 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 76/17 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte

OS 78/17 Orientering om BKK Furene

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Heltne

Arkivsak nr.: 2012/1380

Arkivkode: 2012009

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

77/17

Formannskapet

16.05.2017

PLANID 2012009 - REGULERINGSPLAN ROTSETFJØRA - SPØRSMÅL OM OPPSTART AV PRIVAT PLANARBEID

Administrasjonen si tilråding:

1. *Formannskapet finn å kunne gje løyve til fremjing av ny plan som privat detaljreguleringsplan i regi av Sunnmøre Invest AS for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og småbåthamna, der arealbruksformålet for området 30/157 og 30/286 med tilstøytande areal vert tilrådd endra frå industri/kontor til bustad (ev bustad/næring).*
2. *Gjennom planprosess må ein sjå nærare på tiltenkt bygningsvolum, byggehøgder og etasjetal, tilrettelegging av trafikale tilhøve og naudsynte uteopphaldsareal m.m, og korleis dette kan avstemmast mot omgjevnadane med etablert bumiljø og verna bygg/område.*
3. *Eksisterande bygningsmiljø og naustområde/fjøre sør for Naustvegen skal inngå i ny plan, der omsynet til bevaring av bygningsmiljø og sjøtilknytning skal avklarast og nyttast som viktig element i ny plan.*
4. *Ein skal ved ny plan ivareta også dei behov for tilkomst-, parkeringsareal m.v for Garveriområdet som var lagt til grunn ved tidlegare planframlegg.*
5. *Kommunen sin eigedom 30/286 skal inngå i plan og skal også i ny plan kunne nyttast for sikring av tilkomst til heile utbyggingsområdet og for tilkomst og parkering for Garvarbuda m.m.*
6. *Kommunen vil ta stilling til eventuell avståing av grunn frå 30/286 som det ut frå godkjent plan vil vere behov for, for å sikre samla utbygging etter plan når plan er utarbeidd. Ved regulering og i eventuell avtale vil det vere aktuelt å vurdere kommunens eigne behov for areal til sentrumsnære bustader til ulike brukargrupper i området.*
7. *Med grunnlag i endra eigartilhøve og endra føresetnader knytt til Scana sine interesser og planar i området, ser kommunen positivt på initiativet til endra arealbruk for det aktuelle området. Ein endra arealbruk som er i samsvar med intensjon i kommunedelplan Volda sentrum og tilhøyrande tettstadanalyse, om tilrettelegging for sentrumsnære bustader, og ynskje om å ivareta tilknytning mot sjøen.*

8. *Så langt mogleg skal reguleringsplanarbeidet samordnast med rullering av kommuneplanens arealdel og kulturminneplanen.*
9. *Reguleringsarbeid - PlanID 2012009 - Rotsetfjøre II og SP 1-5",- dent del av plan som omfattar Scana sitt eksisterande areal på 30/1-3, vert slutthandsama og godkjent.*

Vedleggsliste:

Formannskapssak sak 46/17 frå møte den 21.03.2017
Kommunestyresak 30/17 den 30.03.2017 med vedlegg.
Mottekne innspel tilknytt saka

Uprenta saksvedlegg:

Tidlegare plandokument

Saksopplysningar/fakta:

Eg viser til tidlegare sak den 21.03.2017 i Formannskapet, der spørsmål om løyve til oppstart av privat planarbeid vart handsama.

Kopi av saka ligg ved.

Med bakgrunn i vedtak i sak 16/17 den 2.03.2017, om kommunal planstrategi for perioden 2016-2020, vart spørsmål om privat planlegging for dette området sendt over til kommunestyret for vidare handsaming.

Ved handsaming av saka vart det fremja fylgjande framlegg til vedtak (Arild Iversen KRF):

1. Kommunestyret gjer vedtak i sak PS 16/17 frå 02.03.17 for den delen som omfattar reguleringsplan for Rotsetfjøre-Scanaområdet om inkje.

2. Spørsmål om oppstart av privat reguleringsplan på dette området vert i samsvar med normal handsaming overlete til formannskapet som er vårt faste planutval. (vedtak 15 mot 11 røyster).

Initiativet om privat reguleringsarbeid er såleis attende til Formannskapet.

Kommunen har etter kommunestyret sitt vedtak motteke eit nytt innspel i saka, brev av 25.04.2017 frå Volda sogelag /Sunnmøre Museum. Brevet har ikkje vesentleg nye momenttilknytt saka, men det vert presisert at ein ynskjer å vere part i det vidare planarbeidet. Kopi ligg ved.

Elles ligg det ikkje føre nye innspel eller moment til saka ut over det som var kjent ved kommunestyret sitt vedtak i sak 16/17, og ved tidlegare handsaming av saka i Formannskapet den 21.03.2017.

Merknader frå oppsittarar i området var såleis også kjende ved tidlegare handsaming av saka.

Vurdering og konklusjon:

Med grunnlag i dei moment som kom til uttrykk under tidlegare handsaming, jf tilråding frå formannskapet, finn rådmannen grunn til endra tilråding i saka.

Rådmannen viser elles til saksutgreiinga til formannskapet i sak 46/17 den 21.03.2017.

Rune Sjørgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Sporstøl Arkitekter as
Sunnmøre Invest as v/Kay Ove Johansen

Kopi:

Scana Volda as	Hamnegt. 24, box 205	6101	VOLDA
Utvikling			

Vedr. Rotsetfjøra

Vi syner til avisoppslag i Møre samt sak PS 30/17 i kommunestyre og formannskap gjeldande utbygging i Rotsetfjøra. Stiftinga Sunnmøre Museum er eit regionalt museum som driftar mellom anna Garvarbuda. Garvarbuda, som er eigd av Volda sogelag, er ein del av det freda kulturmiljøet i området.

I dette landskapet er Garvarbuda og Ristegarden dei fremste visuelle elementa. Vi vert uroa når vi registrerer planar om utbygging som vil påverke dette kulturmiljøet negativt.

Vi registrerer at det vert argumentert med parkeringsplass og betra tilkomst til Garvarbuda som ein del av eventuell utbygging av området. Dette er ikkje noko som har vore drøfta med oss. Stiftinga Sunnmøre Museum og Volda sogelag, har heller ikkje kome med innspel i denne saka. Vi bed om å få oversendt saka til uttale når ho vert lagt ut til høyring.

Ålesund/Volda 25.4.2017

For Stiftinga Sunnmøre Museum
Eldar Høidal
Regionkonservator
Adr. Museumsveien 1
6015 Ålesund

For Volda sogelag
Eivind Indresøvdde
Leiar
Adr. Kapteinsvegen 7
6102 Volda

NOTAT

Til Volda Formannskap / Kommunestyre

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2012/1380	3486/2017	2012009	UTV/PERHEL	14.03.2017

PLANID 2012009 - REGULERINGSPLAN ROTSETFJØRA - OPPSTART AV PRIVAT PLANARBAID.

Administrasjonen viser til tidlegare utsende saksdokument i sak 2012/1380, til møte i formannskapet den 7.03.2017 sak 39/17.

Sunnmøre Invest as /Sporstøl Arkitekter as har fremja ideskisse/muglegheitsstudie for utvikling av bustad-konsept for dette området. Dette vart presentert for Volda Formannskap i møte den 31.01.2017.

Tilbakemeldingane var svært positive, og tiltakshavar vart bedt om å fremje søknad om privat oppstart av planarbeid etter ulike innspel knytt til aktuell planutforming.

Søknad om oppstart av privat planarbeid vart motteke den 14.02.2017.

Administrasjonen har vurdert innspelet og gitt si tilråding i sak 39/17 til møte den 7.03.2017. Sakslista til utvalet var ferdig frå administrasjonen si side den 28.02.2017 og utsendt.

Administrasjonen si tilråding i saka:

1. *Med grunnlag i framlagde ide-skisser for utbygging av området, datert 19.01.2017, lagt fram av Sporstøl Arkitekter AS på vegne av Sunnmøre Invest AS, finn formannskapet å kunne gje løyve til fremjing av ny plan som privat detaljreguleringsplan for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og småbåthamna, der arealbruksformålet for området 30/157 og 30/286 med tilstøytande areal vert tilrådd endra frå industri/kontor til bustad (ev bustad/næring).*
2. *Framlagd ideskisse datert 19.01.2017, kan vere retningsgjevande for planlagt arealbruksformål, men vil ikkje vere bindande for endeleg utforming av plan. Gjennom planprosess må ein sjå nærare på tiltenkt bygningsvolum, byggehøgder og etasjetal, tilrettelegging av trafikale tilhøve og naudsynte uteopphaldsareal m.m, og korleis dette kan avstemmast mot omgjevnadane med etablert bumiljø og verna bygg/område.*
3. *Eksisterande bygningsmiljø og naustområde/fjører sør for Naustvegen skal inngå i ny plan, der omsynet til bevaring av bygningsmiljø og sjøtilknytning skal avklarast og nyttast som viktig element i ny plan.*
4. *Ein skal ved ny plan ivareta også dei behov for tilkomst-, parkeringsareal m.v for Garveriområdet som var lagt til grunn ved tidlegare planframlegg.*
5. *Kommunen sin eigedom 30/286 skal inngå i plan og skal også i ny plan kunne nyttast for sikring av tilkomst til heile utbyggingsområdet og for tilkomst og parkering for Garvarbuda m.m.*

6. Kommunen vil ta stilling til eventuell avståing av grunn frå 30/286 som det ut frå godkjent plan vil vere behov for, for å sikre samla utbygging etter plan når plan er utarbeidd. Ved regulering og i eventuell avtale vil det vere aktuelt å vurdere kommunens egne behov for areal til sentrumsnære bustader til ulike brukargrupper i området.
7. Med grunnlag i endra eigartilhøve og endra føresetnader knytt til Scana sine interesser og planar i området, ser kommunen positivt på initiativet til endra arealbruk for det aktuelle området.
Ein endra arealbruk som skissert er i samsvar med intensjon i kommunedelplan Volda sentrum og tilhøyrande tettstadanalyse, om tilrettelegging for sentrumsnære bustader, og ynskje om å ivareta tilknytning mot sjøen.
8. Reguleringsarbeid - PlanID 2012009 - Rotsetfjøre II og SP 1-5", - den del av plan som omfattar Scana sitt eksisterande areal på 30/1-3, vert slutthandsama og godkjent."

Den 2.03.2017 var det møte i Volda kommunestyre, der også sak om kommunal planstrategi var handsama, jf sak 16/17, der det vart gjort slikt vedtak:

"Volda kommunestyre vedtek i medhald av plan- og bygningslova § 10-1, kommunal planstrategi for Volda kommune 2016-2020.

Reguleringsplanen for Rotsetfjøre-Scanaområdet leggst på vent til arealdelen av kommuneplanen er ferdig.

Volda Kommunestyre ber administrasjonen prioritere rulleringa av Klimaplan-Handlingsdel i det vidare planarbeidet for 2017."

Dette vedtaket pkt 2, gir heilt nye føringar for det aktuelle planarbeidet ved Rotsetfjøre.

Dette gir eit heilt anna grunnlag for korleis administrasjonen vil vurdere saka og kva tilråding ein kan gi til sak om oppstart av privat planarbeid no.

Handsaming av saka vart utsett i møte den 7.03.2017, og administrasjonen bedt om å legge fram ei endra tilråding/notat før vidare handsaming av saka.

Vurdering:

Pkt 2 i kommunestyret sitt vedtak set stopp for vidare detaljplanarbeid på området inntil arbeid med kommuneplanen sin arealdel er ferdig. Det er ikkje så langt ein kan sjå gitt nærare grunngeving for vedtaket.

Arbeidet med kommuneplanen sin arealdel er i gang. Det er godkjent planprogram for arbeidet med fylgjande framdriftsplan:

2.3 FRAMDRIFT

Tid	Planoppfølging
Juni 2016	Orientering til FSK om planprogram og planprosess.
Juni - september 2016	Utarbeiding av forslag til planprogram
Oktober - november 2016	Offentleg ettersyn og høyring planprogram
Desember 2016	Fastsetting av planprogram
Desember 2016 - januar 2017	Gjennomgang av innspel til endra/ny arealbruk (orientering FSK)
Desember 2016 - april 2017	ROS-analyse (fastsetting FSK)
Desember 2016 - april 2017	Analyse; kartleggingar og utgreiingar: - Kjerneområde landbruk - Kartlegging av friluftslivsområder - Kulturminneplan - Hovedplan for areal og vassforsyning - Plan for Veg og trafikk - M.v.
April - mai 2017	Vedtak av kartbaserte arealstrategiar: - Vurdering og prioritering av innspel til endra/ny arealbruk (vedtak FSK) - Konsekvensutgreiing og ROS av planforslag
Juni - august 2017	Utarbeiding av 1. forslag til Arealdel
April - august 2017	Handsaming av 1. forslag og utlegging til offentleg ettersyn
August 2017	Offentleg ettersyn og høyring Arealdelen
August - oktober 2017	Gjennomgang og vurdering av merknader:
Oktober - november 2017	Bearbeiding/korrigering av planforslag, KU og ROS av planforslag
Desember 2017	Godkjenning/Handsaming av 2.forslag til Arealdel
Desember 2017 - Februar 2018	Offentleg ettersyn og høyring av 2. forslag til Arealdel
Februar - Mars 2018	Gjennomgang og vurdering av merknader:
April 2018	Bearbeiding/korrigering av planforslag, KU og ROS av planforslag
April 2018	Godkjenning av Arealdelen
April 2018	Kunngjering av endeleg vedtatt Arealdel

1. gongs handsaming av planframlegg i formannskapet - august/sept 2017
2. gongs utlegging av plan des.2017-jan 2018.
3. Slutthandsaming med kommune-styre april 2018.

Ved godkjenning av planprogrammet gjorde kommunestyret fylgjande vedtak i sak 176/16, den 15.12.2016:

"Planprogram for kommuneplanen sin arealdel jf. Vedlegg 3 datert 23.11.2016 vert godkjent i medhald av plan- og bygningslova §§ 4-1 og 11-13, med følgjande tilleggsoppføring i plandokumentet under punkt 5.2 Busetting, nytt punkt under "Arealstrategi for busetting:"; -Det kan leggst til rette for bygging av høgare hus i sentrumskjernen, gjerne i kombinasjon med forretningsbygg."

I vedtak i sak 16/17 er det ikkje gitt nokon nye føringar for arealbruken i det aktuelle området. Det vil såleis vere føringar frå kommuneplanen sin samfunnsdel og planprogram for arealdelen som er retningsgjevande for det vidare arbeidet.

I tilrådinga i sak 39/17 har administrasjonen søkt å ivareta desse føringane gjennom dei 8 punkta i tilrådinga.

Planprogrammet for kommuneplanen sin arealdel har fylgjande føringar innan kapittelet Hovudmål og Arealstrategi:

"Arealdelen skal følgje opp målsettingane og strategiane frå samfunnsdelen, men fokuset må vere retta meir mot arealbruksutfordringane, og i arealdelen vil ein fokusere spesielt på følgjande hovudtema:

- Sentrumsutvikling og senterstruktur
- Busetting
- Offentlege og allmenne formål
- Fritidsbusetnad, setrar og naust.
- Landbruk og næringsliv
- Transport og kommunikasjon
- Grønstruktur, friluftsliv og kultur

Med utgangspunkt i målsettingane i Samfunnsdelen er det utforma rettleiande arealstrategiar for kvart hovudtema. Desse langsiktige strategiane handlar om kva vi skal gjere/prioritere for å nå målsettingane.

Arealstrategiane fastlegg prinsippa for kommunen si arealforvaltning (kva vi vil prioritere, for å oppnå måla i Samfunnsdelen), og vil vere førande for handsaming av innspel og utlegging av nye areal til utbyggingsføre mål."

I planprogrammet er det vidare i kapittel 5 definert arealstrategiar og lista opp aktuelle utgreiingstema/kartleggingar mv, som vil vere nødvendig for ei å gi tilstrekkeleg kunnskapsgrunnlag for å avgjere den framtidige arealbruken i kommunen for kvart hovudtema.

Her heiter det m.a. fylgjande som kan relaterast til aktuell plansituasjon/vedtak:

Har utheva dei punkt vi meiner er relevant for aktuell plansak.

5.1 Sentrumsutvikling og senterstruktur

Det er eit mål at Volda sentrum skal vere eit attraktivt og særprega sentrum for handel og aktivitet, der fleire skal bu og opphalde seg. Målsettingar om bymessige kvalitetar og auka busetting krev strategiar for fortetting og transformasjon av delar av sentrumskjernen, der ein må vurdere type utbygging, utnyttingsgrad og byggehøgde. Samfunnsdelen har ei rekke strategiar som gir føringar når det gjeld fordeling av "sentrumsfunksjonar" og korleis Volda sentrum skal utviklast. Det er ikkje formulert presise føringar for kvar dei ulike funksjonane skal lokaliserast og dette vert ein del av arbeidet med arealdelen.

Arealstrategi for sentrumsutvikling og senterstruktur:

- *Volda sentrum skal prioriterast som regionalt handels-, bu- og næringssentrum, med urbane kvalitetar der detaljhandel skal lokaliserast til sentrumskjernen og institusjonar med krav til uttrykkingstid ikkje vert lokalisert utanfor Volda tettstad.*
- *Volda sitt særpreg og identitet skal styrkast ved å sikre den eldre trehusbebyggelse og anna særprega arkitektur, ta vare på smug, fjordgløtt og grøne lunger og sikre eit ope sentrum mot fjorden.*

- **Legge til rette for fortetting og transformasjon i og nær sentrumskjernen, som støttar opp om utvikling av eit sentrum med urbane og berekraftige kvalitetar.**

Behov for utgreiingar, kartleggingar m.v.:

- **Vurdere sentrumsavgrensing, senterstruktur, soneinndeling og funksjonsfordeling i Volda sentrum.**
- **Utarbeide fortettingsstrategi og plan for "miljøgate" for Volda sentrum.**
- **Utarbeide føresegner og retningslinjer for estetikk og bygningsmiljø i Volda kommune.**

5.2 Busetting

Det er ei viktig førande målsetting at Volda kommune skal ha positiv befolkningsvekst lik gjennomsnittet for landet. **Vidare er det ei sentral målsetting i samfunnsdelen å kunne tilby nok og varierte byggeklare tomter og bustader, og attraktive bumiljø. Gjennom fleire av målsettingane går det klart fram at ein ønskjer auka busetting i Volda sentrum.**

Arealstrategi for busetting:

- **Volda kommune skal ha eit variert bustadtilbod og ledige tomter både i sentrum og i bygdesentra.**
- **Nye bustadfelt skal lokaliserast i tilknytning til eksisterande busetnad, infrastruktur og handels- og tenestetilbod, og planleggast med gode løysingar for kollektivtransport, sykkel og gange.**
- **Det kan leggjast til rette for bygging av høgare hus i sentrumskjernen, gjerne i kombinasjon med forretningsbygg.**

Behov for utgreiingar, kartleggingar m.v.:

- **Analyse av bustadbehov, arealbehov - kva har vi og kva treng vi.**
- **Revisjon av hovudplan for vatn og avløp.**
- **Utarbeide leikeplassnorm med funksjons og utformingskrav til leike- og uteopphaldsareal.**

5.7 Grønstruktur, friluftsliv og kultur

Dei gode mogelegheitene for naturopplevingar og friluftsliv gjer Volda attraktiv som studie- og bustadkommune. Ei viktig målsetting i samfunnsdelen er derfor at alle skal ha tilgang til natur- og friluftsliv i kvardagen.

Arealstrategiar for grønstruktur, Friluftsliv og kultur:

- **Sikre og utvikle viktige natur- og friluftsområde og legge til rette for tilgang til områda.**
- **Sikre og vidareutvikle grønstruktur i Volda sentrum med fokus på Utviklingsplanen og strategien "frå fjord til fjell".**
- **Sikre viktige kulturmiljø og kulturminne.**

Behov for utgreiingar, kartleggingar m.v.:

- **Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområde.**
- **Kartlegging av vassdrag, strandsone og sjøareal.**
- **Fastsetting av markagrense, grense mot jordbruksareal og byggegrense mot sjø og vassdrag.**
- **Utarbeide kulturminneplan og sikre viktige område for kulturminne og kulturmiljø**

Administrasjonen finn for sin del at dei omsyn og utgreiingar som her er vist til like gjerne kan avklarast gjennom detaljplanlegging av området, som gjennom kommuneplanen sin arealdel med etterfylgjande detaljplan.

Dette ut frå fylgjande:

Området er lite og klart avgrensa.

Området er innanfor definert sentrumsområde

Det synest vere semje om at bustadformål er det rette for området.

Ynskje om fortetting og alternative butilbod i og nær sentrum vert ivareteke.

Omsyn til fjordgløtt, grøne lunger og eit ope sentrum mot fjorden kan ivaretakast gjennom detaljplan.

Særpreg, omsyn til eksisterande bebyggelse og verna bygningar kan ivaretakast gjennom detaljplanarbeidet. jf pkt 1-8.

Eventuelle retningslinjer knytt til utbyggingsform, utnyttingsgrad, byggehøgde m.v kan leggjast som føringar for planoppstart, eller styrast gjennom vidare planprosess.

Ein kan såleis ikkje sjå at det gjennom kommuneplanen sin arealdel kan kome vidare retningslinjer for detaljplanlegginga her i tillegg til det som er nemnt ovanfor, utanom fylgjande punkt gjengitt frå planprogrammet:

- **Utarbeide føresegner og retningslinjer for estetikk og bygningsmiljø i Volda kommune.**

- Utarbeide kulturminneplan og sikre viktige område for kulturminne og kulturmiljø

Konklusjon:

Administrasjonen vurderer initiativet til endra arealbruk og privat planinitiativ som positivt. Slik det er skissert i initiativet frå søkjar og i tilrådinga i sak 39/17 vil ny detaljplanprosess både ivareta intensjon i kommuneplan og kunne sikre ei ivaretaking av strand/fjøreområde i denne viktige delen av det gamle Volda.

I utgangspunktet ligg det også i tilrådinga ei planløysing og ein arealbruk som gjer det mogeleg å tilrettelegge større deler av sentrumsområde med tilgang til sjø. Jf intensjon i kommunedelplan Volda sentrum og tilhøyrande tettstadanalyse, om sjø og sentrumsnære bustader, strandpromenade m.v.

Planlegging av sentrumsnære leilegheiter vil vere positivt tiltak i høve kommuneplanen si målsetting for busetting, Volda i regionen og for Volda sentrum.

Utarbeiding av plan i privat regi vil vere positivt for kommunen. Kommunen sine ressursar til planlegging kan då nyttast til andre viktige planoppgåver.

Administrasjonen forhold seg inn til vidare til kommunestyret sitt vedtak i sak 16/17, og avventar vidare handsaming av saka.

Rådmannen si tilråding i saka vart lagt fram før kommunestyret handsama sak om planstrategi. Saka vart utsett i formannskapet med ynske om notat frå administrasjonen om m.a verknader i høve dei to ulike planformene som reguleringsplan og arealdelen i kommuneplanen representerer. Det er derfor ikkje naturleg at rådmannen kjem med ny tilråding i saka. Dersom formannskapet og kommunestyret vil følgje den lina som vart lagt i kommunestyret i samband med planstrategien, så kan ev vedtak utformast slik:

Med grunnlag i kommunestyret sitt vedtak i sak 176/16 finn kommunen ikkje å kunne gje løyve til fremjing av privat detaljreguleringsplan for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og Rotset småbåthamn.

Spørsmålet vert å ta opp att når arealbruk m v er nærare avklara gjennom rullering av kommuneplanen sin arealdel.

Om kommunestyret finn grunnlag for endra tilråding/vedtak, som opnar for privat detaljplanprosess, så kan ein nytte den tilrådinga som allereie ligg i sak 39/17.

Rune Sjurgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Kopi:

Sporstøl Arkitekter as
Sunnmøre Invest as v/Kay Ove Johansen
Utvikling

Planinitiativ - Vedlegg 1:

PRIVAT REGULERINGSPLAN FOR ROSETFJØRA - Endring gnr.30/157 m.fl. - Volda Kommune

Vedlegg 1 planinitiativ: Diverse kart utsnitt .

NB! Kartutsnitt er Ikkje i målstokk

Utsnitt situasjonsplan skisseprosjekt - Leiligheitsprosjekt Volda.

Planområde og omkrinliggjande område. Viser til vedlegg 2.

Planområdet har et samla areal på om lag 35 dekar.

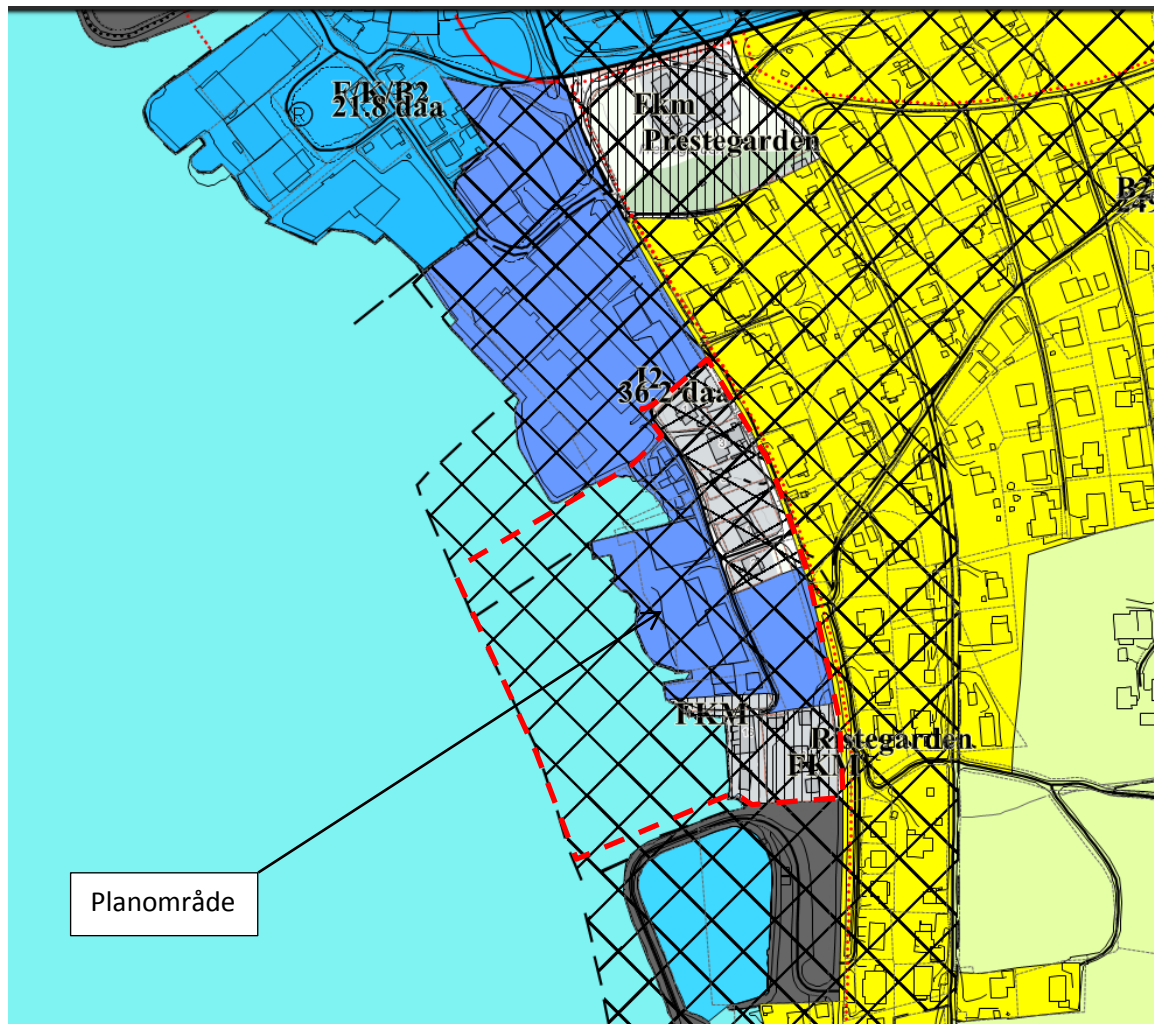
Av dette er 16 dekar sjøareal. Heile området er regulert frå før.

Kartutsnitt med planområde (svart stripa strek)

Utsnitt gjeldende arealdelplan for Volda kommune. PlanID 2007010.

Planområdet ligg i restriksjonsområde har formål industri, bustadar og kulturminneområder for Garvarbuda.

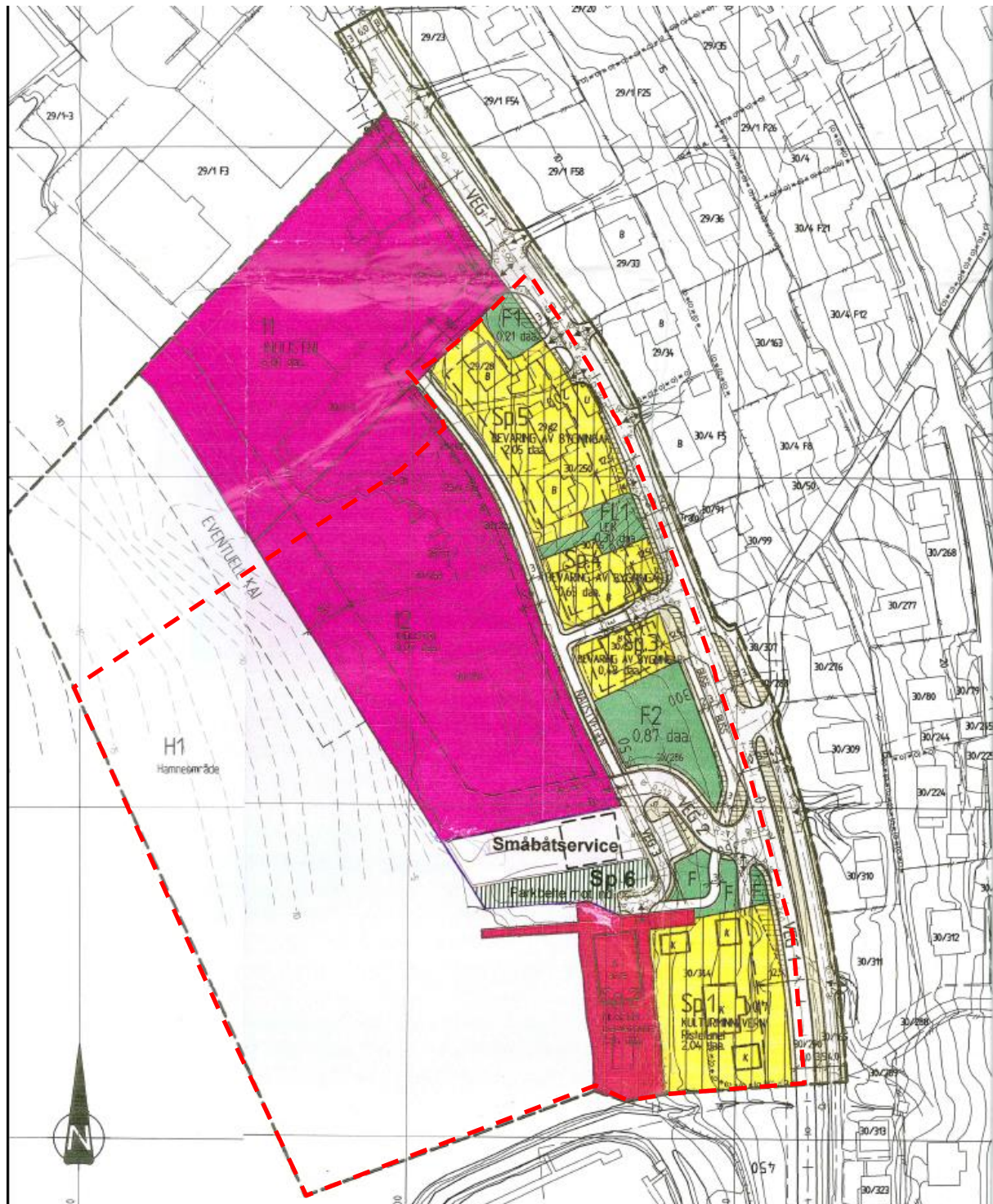

Kartutsnitt med planområde (raud stripa strek) - Kilde www.sunnmorskart.no

Utsnitt gjeldende reguleringsplan Rosetfjora I1 og SP1-6 med forslag til planavgrensning - endring.

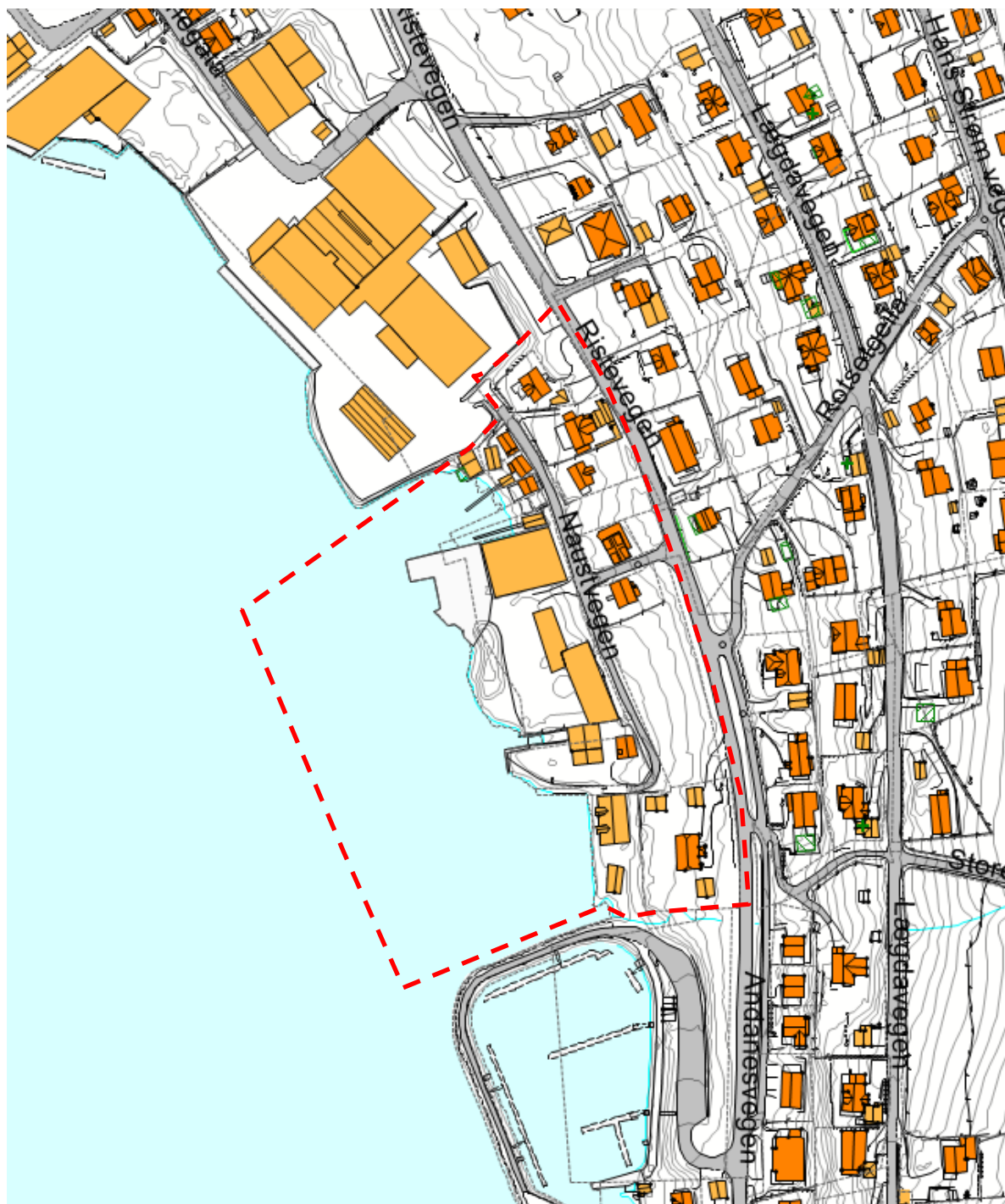
PlanID 2001009.

Planområdet omfatter formål industri, småbåtservice, kulturminne, museum, bevaringsverdige bygg, friområde og vegar.

Kartutsnitt med planområde (raud stripa strek) - Kilde www.sunnmorskart.no

Utsnitt grunnkart med forslag til planavgrensning endring.

Utsnitt flyfoto med forslag til planavgrensning endring.

Området er for det mest utbygget/utfyllt.

Planinitiativ - Vedlegg 1:

PRIVAT REGULERINGSPLAN FOR ROSETFJØRA - Endring gnr.30/157 m.fl. - Volda Kommune

Planområder - Foto mot vest frå Ristevegen. Kilde: Google streetwiev 2010.

Planområde - Foto mot nord frå Ristevegen. Kilde: Google streetwiev 2010

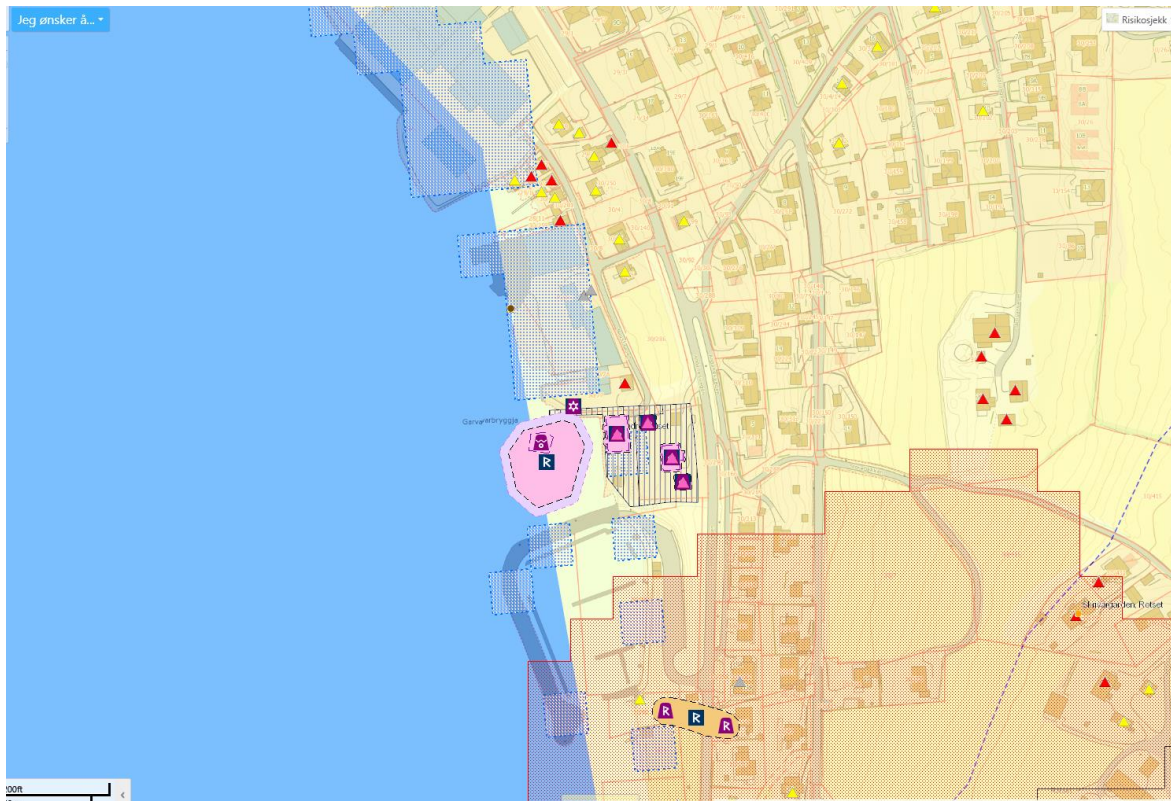

Planområde - Foto mot sør frå Ristevegen. Kilde: Google streetwiev 2010

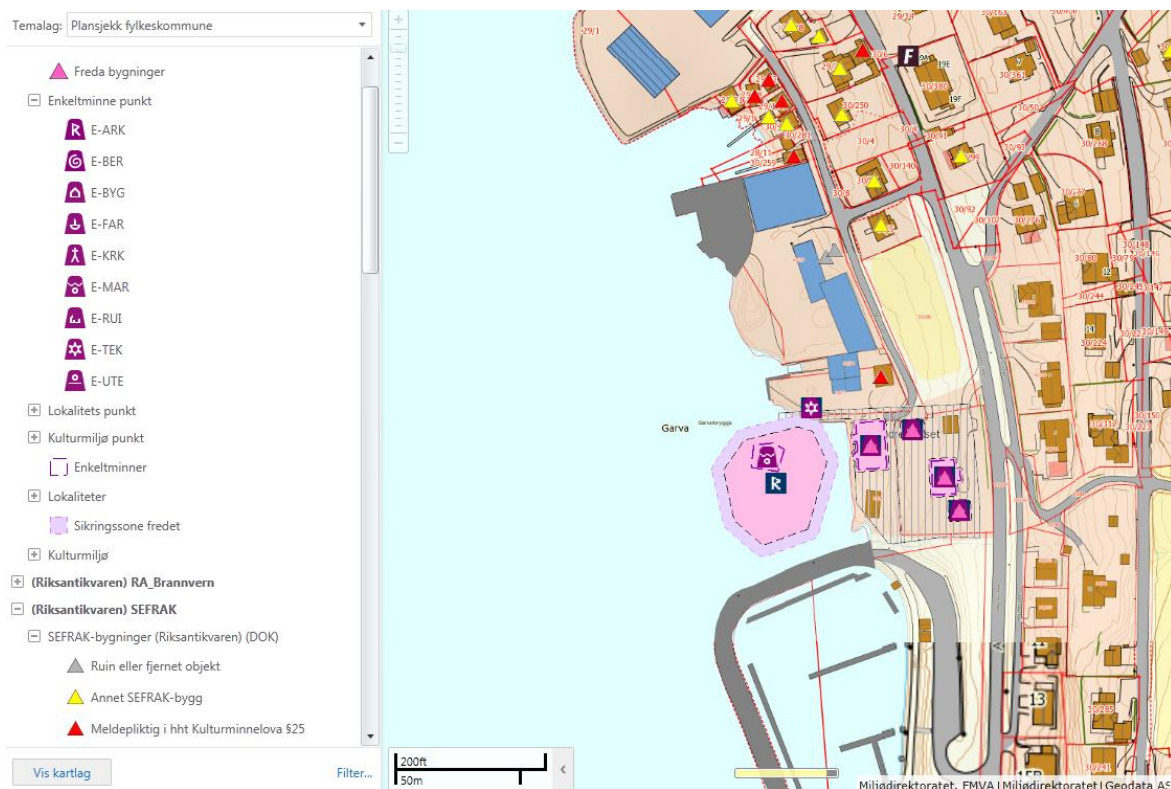
Planinitiativ - Vedlegg 1:

PRIVAT REGULERINGSPLAN FOR ROSETFJØRA - Endring gnr.30/157 m.fl. - Volda Kommune

Utsnitt Kart - risikosjekk. Kilde www.gislink.no/kart

Det er gjort registreringar vedr. flaum, avløp, lausmasseflate, potensiell skredfare og kulturminne.

Utsnitt kart Kulturminne . Kilde www.gislink.no/kart

Til Volda kommune
Fast utval for plansaker
Planavdelinga
v/sakshandsamar Per Helten

Postmottak. Sendes bare som e-post.

Søknad om løyve til oppstart privat planarbeid og behandling etter Plan- og bygningsloven (PBL) §12-3, §12-8 OG §12-14.

Sak: Reguleringsplan for Rosetfjæra – Endring gnr. 307159 m.fl. Volda Kommune

Viser til tidligere korrespondanse, møter og presentasjon av mulighetskisse i formannskapet, den 31-1-2017. Dei første skissene vart presentert for kommunen sin planavdeling, den 21-11-2016. Her vart det avklart planavgrensning som vist på vedlegg 1.

På bakgrunn av dette vart vedlagt mulighetskisse utarbeida og presentert for formannskapet /planutvalget.

Vi sit at med at skisseprosjektet vart godt motteke.

På vegne av forslagstiller Sunnmøre Invest AS er det no ynskje om å starte privat detaljregulering for reguleringsplan for m.fl. – Volda kommune.

Sunnmøre Invest AS v/Kay Ove Johansen vert formell forslagstillar av planen.

Sporstøl Arkitekter AS vert plankonsulent og skal stå for utarbeiding av planforslaget.

Vi ber om at kommunen behandla denne søknaden slik at det kan varsle/annonsere start av privat planarbeid i samsvar med plan- og bygningsloven (PBL) §§12-3 og 12-8.

Vedlegg:

1 forslag til planområde.

2 Mulighetskisse – presentasjon skisseprosjekt, datert 31.01.2017.

Med vennlig hilsen

Bjørnar Sporstøl

Daglig leder

Fagleder Plan

bjornar@sporstol.no

Tel: 918 68 794

Sporstøl Arkitekter AS
Tlf: 70 01 85 50
www.sporstol.no

Før du skriver ut,
tenk på miljøet

VOLDA KOMMUNE

Servicekontoret

Administrasjonen

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2012/1380	4520/2017	2012009	SVK/ SONHAV	31.03.2017

MELDING OM POLITISK VEDTAK - SPØRSMÅL OM LØYVE TIL OPPSTART AV PRIVAT REGULERINGSPLAN FOR GNR 30 BNR 157 OG 286 M.FL PÅ ROTSET. AVSLUTTING AV "PLANID 2012009 - REGULERINGSPLAN ROTSETFJØRA II OG SP1-5.

Vi melder med dette frå at Kommunestyret den 30.03.2017, hadde føre ovannemnde som sak PS 30/17, der det vart gjort slikt vedtak:

1. Kommunestyret gjer vedtak i sak PS 16/17 frå 02.03.17 for den delen som omfatter reguleringsplan for RotsetfjØra-Scanaområdet om inkje.

2. Spørsmål om oppstart av privat reguleringsplan på dette området vert i samsvar med normal handsaming overlete til formannskapet som er vårt faste planutval.

Sakutgreiinga med vedlegg følgjer vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Sonja Håvik
konsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi til:
Per Heltne - sakshandsamar
Sporstøl Arkitekter as
Sunnmøre Invest as
Scana Volda as

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Heltne

Arkivsak nr.: 2012/1380

Arkivkode: 2012009

Utvalsaksnr Utval

Møtedato

SPØRSMÅL OM LØYVE TIL OPPSTART AV PRIVAT REGULERINGSPLAN FOR GNR 30 BNR 157 OG 286 M.FL PÅ ROTSET. AVSLUTTING AV "PLANID 2012009 - REGULERINGSPLAN ROTSETFJØRA II OG SP1-5.

Handsaming i kommunestyret:

Arild Iversen, Krf, kom med slikt framlegg:

1. Kommunestyret gjer vedtak i sak PS 16/17 frå 02.03.17 for den delen som omfatter reguleringsplan for RotsetfjØra-Scanaområdet om inkje.

2. Spørsmål om oppstart av privat reguleringsplan på dette området vert i samsvar med normal handsaming overlete til formannskapet som er vårt faste planutval.

Røysting (26 røysteføre):

Det vart røysta alternativt mellom framlegget frå Arild Iversen og tilrådinga frå formannskapet. Framlegget frå Arild Iversen fekk 15 røyster og vart vedtek. Tilrådinga frå formannskapet fekk 11 røyster og fall.

Vedtak i kommunestyret - 30.03.2017

1. Kommunestyret gjer vedtak i sak PS 16/17 frå 02.03.17 for den delen som omfatter reguleringsplan for RotsetfjØra-Scanaområdet om inkje.

2. Spørsmål om oppstart av privat reguleringsplan på dette området vert i samsvar med normal handsaming overlete til formannskapet som er vårt faste planutval.

Erlend Krumsvik tok sete.

Handsaming i formannskapet:

Tilråding frå ordføraren:

- 1. Formannskapet finn å kunne gje løyve til fremjing av ny plan som privat detaljreguleringsplan i regi av Sunnmøre Invest AS for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og småbåthamna, der arealbruksformålet for området 30/157 og 30/286 med tilstøytande areal vert tilrådd endra frå industri/kontor til bustad (ev bustad/næring).*
- 2. Gjennom planprosess må ein sjå nærare på tiltenkt bygningsvolum, byggehøgder og etasjetal, tilrettelegging av trafikale tilhøve og naudsynte uteopphaldsareal m.m, og korleis dette kan avstemmast mot omgjevnadane med etablert bumiljø og verna bygg/område.*
- 3. Eksisterande bygningsmiljø og naustområde/fjører sør for Naustvegen skal inngå i ny plan, der omsynet til bevaring av bygningsmiljø og sjøtilknytning skal avklarast og nyttast som viktig element i ny plan.*
- 4. Ein skal ved ny plan ivareta også dei behov for tilkomst-, parkeringsareal m.v for Garveriområdet som var lagt til grunn ved tidlegare planframlegg.*
- 5. Kommunen sin eigedom 30/286 skal inngå i plan og skal også i ny plan kunne nyttast for sikring av tilkomst til heile utbyggingsområdet og for tilkomst og parkering for Garvarbuda m.m.*
- 6. Kommunen vil ta stilling til eventuell avståing av grunn frå 30/286 som det ut frå godkjent plan vil vere behov for, for å sikre samla utbygging etter plan når plan er utarbeidd. Ved regulering og i eventuell avtale vil det vere aktuelt å vurdere kommunens eigne behov for areal til sentrumsnære bustader til ulike brukargrupper i området.*
- 7. Med grunnlag i endra eigartilhøve og endra føresetnader knytt til Scana sine interesser og planar i området, ser kommunen positivt på initiativet til endra arealbruk for det aktuelle området. Ein endra arealbruk som er i samsvar med intensjon i kommunedelplan Volda sentrum og tilhøyrande tettstadanalyse, om tilrettelegging for sentrumsnære bustader, og ynskje om å ivareta tilknytning mot sjøen.*
- 8. Så langt mogleg skal reguleringsplanarbeidet samordnast med rullering av kommuneplanens arealdel og kulturminneplanen.*
- 9. Reguleringsarbeid - PlanID 2012009 - Rotsetfjører II og SP 1-5",- dent del av plan som omfattar Scana sitt eksisterande areal på 30/1-3, vert slutthandsama og godkjent.*

Framlegg frå Odd A. Folkestad, FrP:

Med grunnlag i kommunestyret sitt vedtak i sak 176/16 finn kommunen ikkje å kunne gi løyve til fremjing av privat detaljreguleringsplan for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og Rotset småbåthamn.
Spørsmålet vert å ta opp at når arealbruken m.v. er nærare avklara gjennom rullering av kommuneplanen sin arealdel.

Etter prøverøysting.

Nytt framlegg frå Odd A. Folkestad Frp, Øyvind Festø, MDG og Gunnar Strøm, SV:

Med grunnlag i kommunestyret sitt vedtak i sak 176/16 finn kommunen ikkje å kunne gi løyve til fremjing av privat detaljreguleringsplan for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og Rotset småbåthamn.

Spørsmålet vert å ta opp når arealbruken er nærare avklara i førstekomande utkast til ny arealplan.

Endeleg framlegg frå Odd A. Folkestad Frp, Øyvind Festø, MDG og Gunnar Strøm, SV:

Med grunnlag i kommunestyret sitt vedtak i sak 176/16 finn kommunen ikkje å kunne gi løyve til fremjing av privat detaljreguleringsplan for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og Rotset småbåthamn.

Spørsmålet vert å ta opp når arealbruken er nærare avklara i første utkast til ny arealplan.

Røysting:

Prøverøysting:

Adm. Si tilråding fekk 2 røyster. (Straume og Bjerkvik)

Folkestad sitt framlegg fekk 3 røyster (Folkestad, Strøm og Festø)

Ordførar si tilråding fekk 4 røyster. (Amdam, Sortehaug, Sundal og Bjørneset) Fem (5) røysta mot.

Endeleg røysting:

Adm.sitt framlegg fekk 0 røyster og fall.

Fellesframlegg frå Folkestad, Strøm og Festø fekk 3 røyster. (Folkestad, Strøm og Festø)

Ordførar sitt framlegg vart vedteke med seks (6) røyster. (Amdam, Sortehaug, Sundal, Bjerkvik, Straume og Bjørneset)

Tilråding i Formannskapet - 21.03.2017 til kommunestyret:

1. Formannskapet finn å kunne gje løyve til fremjing av ny plan som privat detaljreguleringsplan i regi av Sunnmøre Invest AS for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og småbåthamna, der arealbruksformålet for området 30/157 og 30/286 med tilstøytande areal vert tilrådd endra frå industri/kontor til bustad (ev bustad/næring).

2. Gjennom planprosess må ein sjå nærare på tiltenkt bygningsvolum, byggehøgder og etasjetal, tilrettelegging av trafikale tilhøve og naudsynte uteopphaldsareal m.m, og korleis dette kan avstemmast mot omgjevnadane med etablert bumiljø og verna bygg/område.

3. Eksisterande bygningsmiljø og naustområde/fjæra sør for Naustvegen skal inngå i ny plan, der omsynet til bevaring av bygningsmiljø og sjøtilknytning skal avklarast og nyttast som viktig element i ny plan.

4. Ein skal ved ny plan ivareta også dei behov for tilkomst-, parkeringsareal m.v for Garveriområdet som var lagt til grunn ved tidlegare planframlegg.

5. Kommunen sin eigedom 30/286 skal inngå i plan og skal også i ny plan kunne nyttast for sikring av tilkomst til heile utbyggingsområdet og for tilkomst og parkering for Garvarbuda m.m.

6. Kommunen vil ta stilling til eventuell avståing av grunn frå 30/286 som det ut frå godkjent plan vil vere behov for, for å sikre samla utbygging etter plan når plan er utarbeidd. Ved regulering og i eventuell avtale vil det vere aktuelt å vurdere kommunens eigne behov for areal til sentrumsnære bustader til ulike brukargrupper i området.

7. Med grunnlag i endra eigartilhøve og endra føresetnader knytt til Scana sine interesser og planar i området, ser kommunen positivt på initiativet til endra arealbruk for det aktuelle området. Ein endra arealbruk som er i samsvar med intensjon i kommunedelplan Volda sentrum og tilhøyrande tettstadanalyse, om tilrettelegging for sentrumsnære bustader, og ynskje om å ivareta tilknytning mot sjøen.

8. Så langt mogleg skal reguleringsplanarbeidet samordnast med rullering av kommuneplanens arealdel og kulturminneplanen.

9. Reguleringsarbeid - PlanID 2012009 - Rotsetfjora II og SP 1-5",- dent del av plan som omfattar Scana sitt eksisterande areal på 30/1-3, vert slutthandsama og godkjent.

Administrasjonen si tilråding:

1. Med grunnlag i framlagde ide-skisser for utbygging av området, datert 19.01.2017, lagt fram av Sporstøl Arkitekter AS på vegne av Sunnmøre Invest AS, finn formannskapet å kunne gje løyve til fremjing av ny plan som privat detaljreguleringsplan for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og småbåthamna, der arealbruksformålet for området 30/157 og 30/286 med tilstøytande areal vert tilrådd endra frå industri/kontor til bustad (ev bustad/næring).
2. Framlagd ideskisse datert 19.01.2017, kan vere retningsgjevande for planlagt arealbruksformål, men vil ikkje vere bindande for endeleg utforming av plan. Gjennom planprosess må ein sjå nærare på tiltenkt bygningsvolum, byggehøgder og etasjetal, tilrettelegging av trafikale tilhøve og naudsynte uteopphaldsareal m.m, og korleis dette kan avstemmast mot omgjevnadane med etablert bumiljø og verna bygg/område.
3. Eksisterande bygningsmiljø og naustområde/fjora sør for Naustvegen skal inngå i ny plan, der omsynet til bevaring av bygningsmiljø og sjøtilknytning skal avklarast og nyttast som viktig element i ny plan.
4. Ein skal ved ny plan ivareta også dei behov for tilkomst-, parkeringsareal m.v for Garveriområdet som var lagt til grunn ved tidlegare planframlegg.
5. Kommunen sin eigedom 30/286 skal inngå i plan og skal også i ny plan kunne nyttast for sikring av tilkomst til heile utbyggingsområdet og for tilkomst og parkering for Garvarbuda m.m.

6. *Kommunen vil ta stilling til eventuell avståing av grunn frå 30/286 som det ut frå godkjent plan vil vere behov for, for å sikre samla utbygging etter plan når plan er utarbeidd. Ved regulering og i eventuell avtale vil det vere aktuelt å vurdere kommunens egne behov for areal til sentrumsnære bustader til ulike brukargrupper i området.*
7. *Med grunnlag i endra eigartilhøve og endra føresetnader knytt til Scana sine interesser og planar i området, ser kommunen positivt på initiativet til endra arealbruk for det aktuelle området.
Ein endra arealbruk som er i samsvar med intensjon i kommunedelplan Volda sentrum og tilhøyrande tettstadanalyse, om tilrettelegging for sentrumsnære bustader, og ynskje om å ivareta tilknytning mot sjøen.*
8. *Reguleringsarbeid - PlanID 2012009 - Rotsetfjora II og SP 1-5",- dent del av plan som omfattar Scana sitt eksisterande areal på 30/1-3, vert slutthandsama og godkjent.*

Handsaming i formannskapet:

Ope brev til Volda kommune frå Rotset grendalag og naboane på Rotset, vart ettersendt 06.03.17.

Sakshandsamar Per Heltne var til stades under handsaminga av saka.

Gunnar Strøm kom med slikt framlegg:

Saka vert utsett.

Røysting (ni røysteføre):

Utsettingsframlegget vart samrøystes vedteke.

Vedtak i formannskapet - 07.03.2017:

Saka vert utsett.

Administrasjonen si tilråding:

1. *Med grunnlag i framlagde ide-skisser for utbygging av området, datert 19.01.2017, lagt fram av Sporstøl Arkitekter AS på vegne av Sunnmøre Invest AS, finn formannskapet å kunne gje løyve til fremjing av ny plan som privat detaljreguleringsplan for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og småbåthamna, der arealbruksformålet for området 30/157 og 30/286 med tilstøytande areal vert tilrådd endra frå industri/kontor til bustad (ev bustad/næring).*

2. *Framlagd ideskisse datert 19.01.2017, kan vere retningsgjevande for planlagt arealbruksformål, men vil ikkje vere bindande for endeleg utforming av plan. Gjennom planprosess må ein sjå nærare på tiltenkt bygningsvolum, byggehøgder og etasjetal, tilrettelegging av trafikale tilhøve og naudsynte uteoppfallsareal m.m, og korleis dette kan avstemmast mot omgjevnadane med etablert bumiljø og verna bygg/område.*
3. *Eksisterande bygningsmiljø og naustområde/fjører sør for Naustvegen skal inngå i ny plan, der omsynet til bevaring av bygningsmiljø og sjøtilknytning skal avklarast og nyttast som viktig element i ny plan.*
4. *Ein skal ved ny plan ivareta også dei behov for tilkomst-, parkeringsareal m.v for Garveriområdet som var lagt til grunn ved tidlegare planframlegg.*
5. *Kommunen sin eigedom 30/286 skal inngå i plan og skal også i ny plan kunne nyttast for sikring av tilkomst til heile utbyggingsområdet og for tilkomst og parkering for Garvarbuda m.m.*
6. *Kommunen vil ta stilling til eventuell avståing av grunn frå 30/286 som det ut frå godkjent plan vil vere behov for, for å sikre samla utbygging etter plan når plan er utarbeidd. Ved regulering og i eventuell avtale vil det vere aktuelt å vurdere kommunens egne behov for areal til sentrumsnære bustader til ulike brukargrupper i området.*
7. *Med grunnlag i endra eigartilhøve og endra føresetnader knytt til Scana sine interesser og planar i området, ser kommunen positivt på initiativet til endra arealbruk for det aktuelle området.
Ein endra arealbruk som skissert er i samsvar med intensjon i kommunedelplan Volda sentrum og tilhøyrande tettstadanalyse, om tilrettelegging for sentrumsnære bustader, og ynskje om å ivareta tilknytning mot sjøen.*
8. *Reguleringsarbeid - PlanID 2012009 - Rotsetfjører II og SP 1-5",- dent del av plan som omfattar Scana sitt eksisterande areal på 30/1-3, vert slutthandsama og godkjent.*

Vedleggsliste:

Formannskapet sak PS 60/16, den 05.04.2016

Sporstøl Arkitekter as - Søknad om løyve til oppstart privat planarbeid og behandling etter Plan- og bygningsloven (PBL) §12-3, §12-8 OG §12-14.

Vedlegg 1 til søknad.

Vedlegg 2- presentasjon leilighetsprosjekt -19.01.2017

Uprenta saksvedlegg:

Tidlegare saksdokument knytt til reguleringsplan- PLANID 2012009 - REGULERINGSPLAN ROTSETFJØRA II OG SP1-5.

Saksopplysningar/fakta:

Kommunen har over lang tid vore i dialog med Scana Volda om utvikling av industriområdet på Rotset. Dette både med omsyn til sikring av grunn til utvidingsareal for bedrifta, og mogeleg samarbeid og medverknad i utbygging på området.

Ulike modellar for vidare utvikling av området har vore vurdert og det er signalisert vilje til kommunal tilrettelegging både i høve regulering og grunnnerverv.

I samband med dette vart det starta arbeid med ny reguleringsplan for området.

PlanID 2012009 - "Rotsetfjæra II og Sp 1- 5".

Reguleringsplanen har ut frå denne intensjonen vore til handsaming i kommunen over tid.

Planframlegg vart utarbeidd og vart etter vedtak i Formannskapet den 24.09.13, sak PS 151/13, lagt ut til offentleg ettersyn.

Offentleg ettersyn vart gjennomført og det ligg føre mange merknader til saka. M.a har M.R. Fylkeskommune fleire merknader til saka.

Ut frå den usikre situasjonen og varierende signal frå Scana-bedrifta har ein avventa vidare handsaming av plan.

Frå Scana-konsernet har det no kome innspel om at dei ikkje ynskjer tilleggsareal som tidlegare var etterlyst.

Dei meiner no å kunne ivareta sine drift/byggebehov innanfor eksisterande areal, og har ut frå dette også selt gnr 30 bnr 157, den tidlegare "Velsvik-eigedomen" til lokalt firma som ynskjer å utvikle eigedomen til eit område for bustad og kontor/næringsformål.

Den nye eigaren av arealet, Sunnmøre Invest as har vendt seg til kommunen og skissert planar for utvikling av området.

I møte med administrasjon og ordførar den 16.02.2016 vart det lagt fram tankar for utvikling av området, der ein ynskjer kommunen sin medverknad i planlegging av området med tanke på slik endra bruk og utvikling av området.

Ei viktig avklaring her vil være kva ein no gjer med det planprosjektet som har vore i gang, og som har vore ute til offentleg ettersyn.

Spørsmålet vart fremja som sak til Formannskapet, sak PS 60/16, den 05.04.2016. Det vart her gjort fylgjande vedtak:

"Saka vert utsett. Før vidare handsaming av saka, skal det haldast synfaring."

Synfaring i området vart gjennomført som del av formannskapsmøte den 31.05.2016

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak:

"Saka vert utsett i påvente av moglegheitsstudie."

Med grunnlag i dette har grunneigar Sunnmøre Invest as engasjert firma Sporstøl Arkitekter as til utarbeiding av slik "moglegheitsstudie"/skisseprosjekt for ei tenkt utvikling av området.

Utgangspunktet er arealbruksformål bustad, ev bustad i kombinasjon med mindre areal til kontor/næring. Vidare er ideskissa fundert på kommuneplanen sin intensjon om fleire bustader i/nær Volda sentrum, auka utnyttingsgrad og byggehøgder i slike sentrumsnære områder, og ynskje om tilgang til strandsona i og ved sentrumsområdet i Volda.

Ideskisser er under vegg drøfta med kommuneadministrasjonen og tiltakshavar gav også ei førebels orientering til formannskapet i møte den 31.01.2017.

Med brev av 14.02.2017 ligg det så føre formell søknad om løyve til oppstart av privat reguleringsplanarbeid for det aktuelle området. Utgangspunkt for planen er gitt i vedlegg til søknaden og utarbeidd skisseprosjekt for illustrert mogeleg byggevolum og byggutforming.

Eg viser til vedlegg.

Dette vil bli nærare gjennomgått i møtet.

Administrasjonen har ikkje merknader til at det vert starta reguleringsplanarbeid for området i privat regi, jf. plan og bygningslova §12:11, og at utgangspunktet for planarbeidet skal vere bustadformål (eventuelt bustad/kontor/næring i 1/underetg i planlagde bygg).

Ideskissene som er framlagt vil ikkje vere bindande for kommunen i den vidare vurdering av nytt planframlegg.

Ideskissene kan vere retningsgjevande for planlagt arealbruksformål, men er ikkje bindande for endeleg utforming av plan. Her må ein gjennom planprosess sjå nærare på tiltenkt bygningsvolum, byggehøgder og etasjetal, og fasademessig uttrykk, og korleis dette kan avstemmast mot omgjevnadane med etablert bumiljø og verneverdig bygningsmasse.

Intensjonen vil likevel vere den same som i vist ide-prosjekt, med bustad/og kontor som aktuell arealbruk, og der intensjon om sjøtilknytning og ivaretaking av strandsone/sjønært areal, samt god tilpassing mot den verna bebyggelsen vil vere eit overordna mål.

Vurdering og konklusjon:

Administrasjonen vurderer initiativet til endra arealbruk som positivt.

At dette også no synest avklara i høve til Scana sine behov og interesser er vesentleg, og ein avgjerande faktor i vidare planarbeid for området.

Slik ny situasjon og nytt planformål gir også høve til å ivareta denne viktige delen av det gamle Volda og ei av dei få sentrumsnære naust og fjøreområda nær Volda sentrum.

Ei slik endra planløyising og arealbruk vil også gjere det mogeleg å tilrettelegge større deler av sentrumsområde med tilgang til sjø. Jf intensjon i kommunedelplan Volda sentrum og tilhøyrande tettstadanalyse, om sjø og sentrumsnære bustader, strandpromenade og betra tilknytning mot sjø.

Uavhengig av om området vert regulert av kommunen eller om det vert planlegging i privat regi, vil ein også kommunen sitt areal 30/286 inngå i plan.

Det bør også då leggjast til rette for at tiltakshavar etter nærare avtale kan ha opsjon for overtaking av arealet, ut frå dei behov for dette som vert avklara i godkjent reguleringsplan/formål.

Her kan det også vere aktuelt å vurdere kommunens eigne behov for areal til sentrumsnære bustader til ulike brukargrupper, gjennom reguleringsprosessen og i eventuell avtale med utbyggar. Rådmannen vil presisere at kommunen må halde atskilt prosessar som vedkjem kommunen som reguleringsmynde og kommunen sin forretningsmessige interesser som vedkjem ev utbyggings- eller kjøpsplanar for eigne bustader. Prosessar som vil omhandle konkret utbygging eller kjøp i kommunal interesser må handterast i samsvar med lov om offentlege innkjøp.

Dersom ein finn grunnlag for vidare planarbeid i privat regi slik søkt om, bør plan for sjølve Scanaområdet avsluttast ved formelle vedtak i Formannskap/Kommunestyre.
Det var ikkje knytt motsegner til denne del av planen og det var ingen vesentlege merknader til planlagt arealbruk i dette området.
Jf. tilrådinga til vedtak pkt. 8.

Kommuneplanen

Planlegging av sentrumsnære leilegheiter vil vere sentralt tiltak i høve kommuneplanen si målsetting for busetting, Volda i regionen og for Volda sentrum.

Helse og miljøkonsekvensar:

Planendring som skissert vil kunne ivareta omsyn til verneverdig bebyggelse og tilgrensande bumiljø på ein betre måte enn i tidlegare reguleringsframlegg til industri/kontor.
Slik ny situasjon gir også høve til å ivareta denne viktige delen av det gamle Volda og ei av dei få sentrumsnære naust og fjøreområda nær Volda sentrum.
Ei slik endra planløyising og arealbruk vil også gjere det mogeleg å tilrettelegge større deler av sentrumsområde med tilgang til sjø, jf intensjon i kommunedelplan Volda sentrum. Jf også intensjon om tilrettelegging av gangveggar/fortau og sikring av freda bygg/eigedomar gjennom plan.

Økonomiske konsekvensar:

Utarbeiding av detaljreguleringsplan i privat regi vil vere positivt for kommunen. Ressursar til planlegging kan då nyttast til andre viktige planoppgåver. Om kommunen sitt areal skal seljast for å sikre samla utbygging på området etter godkjent plan må ein kome attende til når plan er ferdig utarbeidd og utbygging på områda vert aktuell.
Behov for investeringar i infrastruktur må eventuelt avklarast i utbyggingsavtale.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen spesielle, i det området er klarert for utbygging gjennom gjeldande reguleringsplan og kommunedelplan Volda sentrum.

Naturmangfaldlova:

Avklara gjennom overordna plan.

Rune Sjurgard
Rådmann

Inger-Johanne Johnsen
sektorsjef kultur og service

Utskrift av endeleg vedtak:

Sporstøl Arkitekter as
Sunnmøre Invest as v/Kay Ove Johansen

Kopi:

Scana Volda as Hamnegt. 24, box 2056101 VOLDA
Utvikling

2012/1380
PS 46/17

Ordfører si tilråding:

1. Formannskapet finn å kunne gje løyve til fremjing av ny plan som privat detaljreguleringsplan i regi av Sunnmøre Invest AS for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og småbåthamna, der arealbruksformålet for området 30/157 og 30/286 med tilstøytande areal vert tilrådd endra frå industri/kontor til bustad (ev bustad/næring).
2. Gjennom planprosess må ein sjå nærare på tiltenkt bygningsvolum, byggehøgder og etasjetal, tilrettelegging av trafikale tilhøve og naudsynte uteopphaldsareal m.m, og korleis dette kan avstemmast mot omgjevnadane med etablert bumiljø og verna bygg/område.
3. Eksisterande bygningsmiljø og naustområde/fjører sør for Naustvegen skal inngå i ny plan, der omsynet til bevaring av bygningsmiljø og sjøtilknytning skal avklarast og nyttast som viktig element i ny plan.
4. Ein skal ved ny plan ivareta også dei behov for tilkomst-, parkeringsareal m.v for Garveriområdet som var lagt til grunn ved tidlegare planframlegg.
5. Kommunen sin eigedom 30/286 skal inngå i plan og skal også i ny plan kunne nyttast for sikring av tilkomst til heile utbyggingsområdet og for tilkomst og parkering for Garvarbuda m.m.
6. Kommunen vil ta stilling til eventuell avståing av grunn frå 30/286 som det ut frå godkjent plan vil vere behov for, for å sikre samla utbygging etter plan når plan er utarbeidd. Ved regulering og i eventuell avtale vil det vere aktuelt å vurdere kommunens eigne behov for areal til sentrumsnære bustader til ulike brukargrupper i området.
7. Med grunnlag i endra eigartilhøve og endra føresetnader knytt til Scana sine interesser og planar i området, ser kommunen positivt på initiativet til endra arealbruk for det aktuelle området. Ein endra arealbruk som ~~skisser~~ er i samsvar med intensjon i kommunedelplan Volda sentrum og tilhøyrande tettstadanalyse, om tilrettelegging for sentrumsnære bustader, og ynskje om å ivareta tilknytning mot sjøen.
8. Så langt mogleg skal reguleringsplanarbeidet samordnast med rullering av kommuneplanens arealdel og kulturminneplanen.
9. Reguleringsarbeid - PlanID 2012009 - Rotsetfjører I1 og SP 1-5", - dent del av plan som omfattar Scana sitt eksisterande areal på 30/1-3, vert slutthandsama og godkjent.

Med grunnlag i kommunestyret sitt vedtak i sak 176/

Odd A. Folkestad [folkesf@online.no]

Sendt: 21. mars 2017 15:26**Til:** Politikk

Med grunnlag i kommunestyret sitt vedtak i sak 176/16 finn kommunen ikkje å kunne gi løyve til fremjing av privat detaljreguleringsplan for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og Rotset småbåthamn.

Spørsmålet vert å ta opp at når arealbruken m.v. er nærare avklara gjennom rullering av kommuneplanen sin arealdel.

Odd A. Folkestad FrP

Sendt fra min iPhone

Med grunnlag i kommunestyret sitt vedtak i sak 176/

Odd A. Folkestad [folkesf@online.no]

Sendt: 21. mars 2017 15:58**Til:** Politikk

Med grunnlag i kommunestyret sitt vedtak i sak 176/16 finn kommunen ikkje å kunne gi løyve til fremjing av privat detaljreguleringsplan for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og Rotset småbåthamn.

Spørsmålet vert å ta opp når arealbruken er nærare avklara i førstkomande utkast til ny arealplan.

Odd A. Folkestad FrP

Øyvind Festø, MDG

Gunnar Strøm, SV

Sendt fra min iPhone

Med grunnlag i kommunestyret sitt vedtak i sak 176/

Odd A. Folkestad [folkesf@online.no]

Sendt:21. mars 2017 16:02**Til:** Politikk

Med grunnlag i kommunestyret sitt vedtak i sak 176/16 finn kommunen ikkje å kunne gi løyve til fremjing av privat detaljreguleringsplan for området mellom Scana si bygseltomt 30/1-3 og Rotset småbåthamn.

Spørsmålet vert å ta opp når arealbruken er nærare avklara i første utkast til ny arealplan.

Odd A. Folkestad FrP

Øyvind Festø, MDG

Gunnar Strøm, SV

Sendt fra min iPhone

Til

Volda kommune ved ordførar Jørgen Amdam

Partigruppene i Volda

Møre og Romsdal fylkeskommune ved fylkeskonservator

Møre, Møre Nytt, Sunnmørsposten

Om bygging av høghus i Rotsetfjøra i Volda og koordinering av planarbeid

Ein utbyggar ønskjer å bygge høghus i Rotsetfjøra. I fleire avisinnlegg siste tida har merksemda vore retta mot at ulike interesser vert skadelidande ved slik utbygging, mellom desse kulturminneverninteresser og friluftslivinteresser. Vi støttar fullt ut at desse er truga av ei utbygging det her er snakk om. Motsegner i samband med tidlegare planar i dette området viser også dette.

I dette innlegget vil vi peike på moment knytt til formelle planprosessar og koordinering av planarbeid.

Volda kommune er i gang med å utarbeide ny arealdel og ny kulturminneplan. Dette er overordna planar som legg føringar for framtidig arealbruk og på kva måte kommunen skal verne og forvalte felles kulturarv. Samstundes drøftar politikarane om dei skal tillate oppstart av privat reguleringsplan for Rotsetfjøra no, med den konsekvens at framtidig arealformål for dette området vert haldt utanfor arbeidet med arealdelen. Dette stikk i strid med normal saksgang, om at arealformål vert avklara først i overordna arealplan, og at detaljplanlegging skjer gjennom reguleringsplan i etterkant.

Vi er sterkt kritiske til denne framgangsmåten og mangelen på koordinering av planar. I det vidare utdjupar vi vårt syn.

Ny arealplan med føringar for framtidig arealbruk i Volda

Volda kommunestyret fastsette 15. desember i fjor planprogram for ny arealdel av kommuneplanen. Planprogrammet legg opp til ein arealbruk for å nå målsettingar i samfunnsdelen av kommuneplanen, vedteken i mai 2016. Det er såleis lagt opp til ei god kopling mellom arealdelen og samfunnsdelen. Samla vil desse planane vere Volda kommune sitt viktigaste strategiske verktøy for ei berekraft og framtidsretta utvikling. Politikarane i Volda fortener ros for at dei har prioritert og fått fram ein god samfunnsdel, og for at dei no har starta på det viktige og oppfølgjande arbeidet med arealdelen.

Fastsett planprogram inneheld ei grundig skildring av utfordringar arealdelen skal ta stilling til. Utfordringar som m.a. omfattar arealet i Rotsetfjøra er omtala i kapittel 4; *Natur, grøntstruktur og strandsone, og Kulturminne, kulturmiljø og kulturlandskap*. Arealstrategiar for å løyse desse utfordringane er omtala i kapittel 5. Ein del av planarbeidet vil vere å utarbeide konsekvensanalyse, der ein skal vise verknadane for miljø og samfunn for alle nye utbyggingsområde og der arealbruken vert vesentleg endra. Ein skal vurdere konsekvensar for det einskilte utbyggingsområda, og også verknadane av dei samla arealbruksendringane.

Arbeid med ny arealplan vil såleis gi eit solid grunnlag for fastsetting av framtidig arealbruk i Rotsetfjøra, og på kva måtar Rotsetfjøra skal utviklast i høve resten av Volda sentrum.

RotsetfjØra er eit område det er knytt nasjonale (Ristegarden), regionale (Garvarbuda og trehusbebyggelsen langs Naustvegen) og lokale interesser til (regulert friområde). I tillegg kjem at området er sentrumsnært, og med ei av dei få (den siste?) uutbygde strandsona i Volda. Når ein skal ta stilling til framtidig arealbruk for eit område med så mange og «tunge» interesser bør dette skje i overordna arealplan med brei tilnærming, og ikkje i reguleringsplan og gjennom «frimerkeregulering» der ein ikkje ser heilskapen. Dette synet er forsterka av at det no pågår arbeid med overordna arealplan.

I administrasjonen sitt siste saksframlegg til formannskap og kommunestyre legg dei fram ei rad moment i sin konklusjon. Det er påfallande av konsekvensane for kulturminne og kulturmiljø ikkje er nemnt. Det er difor vanskeleg å sjå korleis planen i fylgje sakspapira kan gje «høve til å ivareta denne viktige delen av det gamle Volda og ei av dei få sentrumsnære naust- og fjøreområda nær Volda sentrum»

I samband med handsaminga av Kommunal planstrategi 2. mars i år vedtok kommunestyret at «Reguleringsplanen for RotsetfjØra-Scanaområdet leggst på vent til kommuneplanen er ferdig». Vedtaket kan vanskeleg tolkast på annan måte enn at kommunen skal gjennomføre og vedta overordna arealplan før eventuelt arbeid med reguleringsplan kan starte opp. Kommunestyret gjorde med dette eit klokt vedtak som vi meiner er lojalt og i tråd med føringane i fastsett planprogram for arealdelen. Slik bør det også vere.

Plan om høghus i RotsetfjØra har lokalt møtt stor motstand. Framtidig arealformål bør politikarane ta stilling til i overordna arealplan, ikkje direkte gjennom reguleringsplan.

Volda 16. mars 2017

Frode Pilskog

Fred Brandal

Gro Anita Bårdseth

Bergliot Riste Langva

Enok Kippersund

Solfrid Teige

Magnhild Kippersund

Oddbjørn Nes

Tor Vegard Søvik

Karoline Holen

Rita Kiperberg

Øystein Brudevoll

Alice Telset Tverberg

JØrgen W. Lyngvær

Gunnar Rossetvik

Hege Lill Humberset

Eli Aarvik

Dag Nyheim

Odd Gjersdal

Bjarne Riiser Gundersen

Gerd Jorunn Sandnes

Randi Holsvik

SolbjØrg Nautvik

Solveig Sunde

Vidar Sandnes

Svein Reite

Harald Skjere

Magne Reite

Hallvar Sunde

Hei

Syner til sak om bygging av høghus i Rotsetfjøra som skal behandlast i Formannskapet 21.03.2017.

Vi ber om at vedlagt innspel vert gjort kjent for politikarane og lagt til grunn i handsaminga av saka. Ber også om at gruppeleiarane distribuerer innspelet til sine respektive medlemmar.

Mvh.

Frode Pilskog
på vegne av bebuarar på Rotset

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Elin Høydal Vatne

Arkivsak nr.: 2017/719

Arkivkode: 144

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

78/17

Formannskapet

16.05.2017

HØYRING - REVIDIERT BUSTADSOSIAL HANDLINGSPLAN

Administrasjonen si tilråding:

Formannskapet syner til saksutgreiinga og vedtek å sende utkast til Bustadsosial handlingsplan på høyring.

Vedleggsliste:

1. Bustadsosial plan – høyringsutkast
2. Høyringsskriv

Samandrag av saka:

Arbeidet med revisjon av bustadsosial plan kom i gong etter at rådmannen tidleg i 2015 delegerte arbeidet til sektor helse og omsorg med å koordinere planarbeidet. Det vart sett ned ei tverrsektoriell gruppe som skulle arbeide med revisjonen. Gruppa har vore samansett av representantar frå aktuelle fagavdelingar; NAV, opplæring og oppvekst, teknisk, innvandring og integrering, økonomi, utvikling og sektor helse og omsorg. Arbeidsgruppa hadde fyste møte 03.03.2015. Alle i arbeidsgruppa har bidrege med innspel til bustadsosial handlingsplan og det er undervegs i arbeidet også henta inn innspel frå andre tenesteområde.

Formannskapet kan kome med innspel til utkastet før det vert sendt på høyring. Det framgår i saksutgreiinga kven administrasjonen planlegg å sende planen til høyring til. Formannskapet kan vurdere om det bør sendast til fleire.

Ein gjer merksam på at det no er innhaldet i bustadsosial plan som vert behandla, det ferdige produktet med layout og bilete vil ikkje vere klar før etter teksten er godkjent.

Saksopplysningar/fakta:

Bustadsosial plan må sjåast i samanheng med kommuneplanen sin samfunnsdel, og han skal vere ein felles plattform som på tvers av ulikt lovverk knyter tenestene saman. Planen skal bidra til heilskapleg og samordna innsats på tvers av ulike fagområde.

Planen skal vere med på å gje alle tilsette ei god oversikt over operative mål og tiltak, og såleis vere eit godt styringsdokument i det daglege arbeidet. Planen føreset at tilsette gjer seg kjende med og sluttar opp om bustadsosial plan.

Helse og miljøkonsekvensar:

Det er ikkje gjort ei samla vurdering av helse og miljømessige konsekvensar av bustadsosial handlingsplan, då dette femner om alle sektorar og nærast alle fagområde.

Økonomiske konsekvensar:

Planen er ikkje bindande og er eit grunnlag for framtidige økonomiplanar og budsjett.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen rår til at planen vert sendt på høyring. Etter høyringsrunden vert planen lagt fram for formannskapet med ev endringar og for slutthandsaming i kommunestyret.

Bustadsosial handlingsplan vert sendt på høyringsrunde til følgjande høyringsinstansar:

Driftsstyret
Fylkesmannen
Sektor Opplæring og oppvekst
Barnevernstenesta Hareid Ulstein Volda Ørsta
NAV Ørsta/Volda
Fagforbundet
Fellesorganisasjonen for barnevernspedagogar, sosionomar og vernepleiarar
NSF
Delta
Nasjonalforeningen for demens ved lokkallaget i Volda/Ørsta
Norsk forbund for utviklingshemmede v/lokallaget i Volda/Ørsta
NHF, Norges handikapforbund v/ lokallaget i Volda/Ørsta
Rådet for likestilling av funksjonshemma i Volda
Landsforeningen for hjerte og lungesyke v/lokallaget Volda/Ørsta
Revmatikerforeninga
Mental helse
LPP Søre Sunnmøre
Folkehelsekoordinator

Høyringsinstansane får fritt kommentere det dei vil i høve utkastet, men følgjande spørsmål vert sendt saman med høyringsutkastet:

1. I kva grad kan bustadsosial plan fungere som eit samlande element for kommunen vår?
2. Kan ein slutte seg til dei verdiane som kjem til syne i bustadsosial plan og som arbeidet vårt skal bygge på?
3. Er der delmål, tiltak eller ønska resultat ein saknar i bustadsosial plan?

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:
Sektor helse og omsorg

Bustadsosial handlingsplan 2017 - 2020

Vedteken av Volda kommunestyre

Innholdsfortegnelse

1. SAMANDRAG	4
2. INNLEIING	5
2.1 Formål	5
2.2 Bakgrunn	5
2.3 Definisjon av vanskelegstilt på bustadmarknaden	5
2.4 Mandat	5
3. ORGANISERING	6
3.1 Historikk	6
3.2 Omorganisering av det bustadsosiale arbeidet 2012	6
3.3 Tildelingskontor	7
3.4 Tildelingsnemd	7
3.5 Egedomsforvaltinga	7
3.6 Kommunale husvære	8
3.6.1 Kommunal gjennomgangsbustad	8
3.6.2 Omsorgsbustader	8
3.6.3 Midlertidig butilbod	8
4. STATUS OG UTFORDRINGER	8
4.1 Befolkningsutvikling	8
4.1.1 Fleire eldre	9
4.1.2 Pleie- og omsorgstenester	9
4.1.3 Fleire menn enn kvinner	9
4.1.4 Folketilvekst	9
4.2 Kartlegging	10
4.3 Evaluering av bustadsosial plan 2010 – 2014	10
4.4 Situasjonen i dag	12
4.4.1 Økonomi og økonomiske verkemiddel	12
4.4.2 Egedomsavdelinga	12
4.4.3 Vedlikehald	13
4.4.4 Bumiljø og utemiljø	13
4.5 Status og utfordringar hjå ulike målgrupper	14
4.5.1 Einslege mindreårige flyktningar	14
4.5.2 Flyktningar	14
4.5.2 Personar med nedsett funksjonsevne, eldre	14
4.5.3 Personar med nedsett funksjonsevne, utviklingshemma	15
4.5.4 Rus og psykisk helse	15
4.5.5 Bustadlause og sosialt og økonomisk vanskelegstilte	16
4.6 Ulike bustadsosiale prosjekt i Volda kommune	17
4.6.1 Frå mellombels til varig bustad	17
4.6.2 God og effektiv busetjing av flyktningar	17
4.6.3 Leige før eige	17
4.6.4 Privat leige av bustad	18
4.6.5 Å koordinere det fragmenterte	18
4.6.6 Burettleing og sjølvstendig bustadkarriere for flyktningar	19
5 MÅL, STRATEGIAR OG TILTAK	19
5.1 Overordna mål i det strategiske bustadsosiale arbeidet	19
5.2 Delmål og tiltak	20
5.2.1 Smalebakken/Røyslidvegen	20
5.2.2 Frå Leige til eige	20

5.2.3	«Lære å bu»	21
5.2.4	Rop-bustader med bemanning	21
5.2.5	Omsorgsbustader for utviklingshemma	21
5.2.6	Utviding av areal ved Fjordsyn	21
5.2.7	Einhusvære til vanskelegstilt	22
5.2.8	Individuelt tilrettelagte bustader for personar med demens og psykiske lidningar	22
5.2.9	Framskaffing og formidling av privat husvære til flyktningar	22
5.2.10	Organisering	22
6	Handlingsplan 2017 – 2020	22
7.	Offentlige dokumenter	23
8	Vedlegg	25
1.	<i>Kriterier for tildeling av kommunal bustad i Volda kommune</i>	25
2.	<i>Bebueravtae for kommunale gjennomgangsbustader</i>	27
3.	<i>Kartlegging</i>	29
4.	<i>Økonomiske verkemiddel</i>	31

1. SAMANDRAG

Volda kommune sin tidlegare Bustadsosial handlingsplan var for perioden 2010 – 2014. Når planperioden gjekk ut vart det bestemt at ei tverrsektoriell gruppe fekk ansvar for rullering av planen. Bustadsosial plan 2017 – 2020 i Volda kommune er ein sektorovergripande temaplan. Den skal leggje rammene for den bustadsosiale politikken. I planen ligg ein handlingsplan som skal rullerast årleg i forkant av økonomiplanen og budsjettarbeidet.

Volda har, som landet elles, hatt befolkningsvekst siste åra. I 2016 var det 9 102 innbyggjarar i Volda kommune. I tillegg er det til ei kvar tid busett ca. 1 500 – 2 000 studentar i Volda. I følgje Statistisk sentralbyrå (SSB) vil folketalet i Volda fortsette å stige framover. Det er vedteke å slå saman Hornindal kommune og Volda kommune i 2020. Ved utgangen av 2016 var der 1198 innbyggjarar i Hornindal kommune. I 2030 spår SSB at det vil vere 1 303 fleire innbyggjarar i Volda, det vil seie i alt 10 405 innbyggjarar. I tillegg kjem innbyggjarane frå Hornindal, til saman 11 603 innbyggjarar.

I følgje framskrivingane til SSB vil gruppa eldre doblast dei neste 30 åra på landsbasis. Det er ein konsekvens av at dei store etterkrigskulla blir eldre, samtidig som levealderen aukar. Dette vil påverke fleire av kommunen sine tilbod og tenester; til dømes helse og omsorgstenester, kultur- og fritidsaktivitetar og økonomi. Utviklinga vil også få konsekvensar for kommunen sin bustadpolitikk.

Det er først og fremst innvandring frå utlandet som sikrar ei positiv folketalsutvikling i fylket og i Volda kommune. Volda skil seg ut frå fylket når det gjelder innvandringsgrunn. Møre og Romsdal har høg arbeidsinnvandring, men i Volda er innvandringa knytt til arbeid lågare enn gjennomsnittet. Volda har derimot ein høgare del flyktningar enn fylket. Volda har også høg innvandring knytt til utdanning. Å vere attraktiv som bustadkommune også for innvandrarar vil i stor grad kunne vere med på å sikre folketalsauke i kommunen. For å sikre ei framtidig folketalsauke er det vesentleg å legge til rette for at dei som kjem flyttande til Volda vert verande og at fleire finn kommunen attraktiv å busette seg i.

Det vart gjennomført ei kartlegging i bustadsosial plan for 2010 – 2014 som viste at i alt 54 husstandar hadde ein utilfredsstillande busituasjon. Dette utgjorde om lag 1,5 % av alle husstandane i kommunen. Ei ny kartlegging vart gjennomført i forbindelse med revisjon av bustadsosial plan mai 2015. Kartlegginga i 2015 viste at 36 husstandar i Volda er vanskelegstilte på bustadmarknaden. Målgruppene har endra seg noko frå 2009 og vi ser at tala for vanskelegstilte på bustadmarknaden har gått ned innanfor gruppene utviklingshemma og rus. Det er hovudsakleg bistand til å finne annan bustad gjennom burettleing som vert etterspurt. I tillegg anbefalar ein annan bustad for 34 av dei 36 kartlagde. 21 av dei kartlagde treng bustad, då dei anten manglar dette eller fordi den bustaden dei har er for liten. For 13 av dei kartlagde treng dei omsorgsbustad med oppfølging av ulik grad.

Utfordringane for Volda kommune innan det bustadsosiale arbeidet finn vi både på system- og individnivå. På systemnivå treng ein også i denne planperioden å sjå på organiseringa av bustadsosialt arbeid. På individnivå er tilpassing av bustad til den einskilde, informasjon og hjelp til å nytte Husbanken sine verkemiddel og oppfølging i bustad vesentleg. Kommunen treng fleire bustader tilpassa ulike målgrupper.

Ein har i planperioden frå 2009-2014 jobba godt med gjennomstrøyming i kommunale husvære. Mange leigetakarar bur lenge i bustadane og er i større eller mindre grad marginale på bustadmarknaden. Dette skuldast truleg fleire strukturelle forhold som gjer at det er eit visst press på bustadmarknaden i Volda; få mindre bustader til sals i Volda, nyare og nye mindre bustader er relativt kostbare og Volda kommune er vertskommune for fleire større institusjonar.

Handlingsplanen har 10 ulike tiltak for perioden 2017 —2020. Tiltaka handlar mellom anna om renovering og utbeting av området Smalebakken og Røyslidvegen, etablere bustadprosjektet ”å lære å bu”, kjøpe og/eller bygging av bustader til flyktningar gjennom ”frå leige til eige” modellen, ferdigstille bygging av omsorgsbustader til både utviklingshemma og personar med samtidig rus og psykisk lidning, utviding av barneavlastinga og etablere tilrettelagt butilbod til pasientar med demens og psykiske lidningar.

2. INNLEIING

Det bustadsosiale feltet utkrystalliserte seg frå midten av 1990-tallet og representerte ei endring i bustadpolitikken. Den skulle ikkje lenger vere orientert mot størstedelen av befolkninga, men rette seg mot vanskelegstilte grupper. Det vart større fokus på utfordringane til bestemte grupper som ungdom, eldre og flyktningar og bustadsosialt arbeid skulle vere ein integrert del av velferdspolitikken. Kommunen si rolle gjekk frå å leggje til rette for alminneleg bustadbygging til fokus på vanskelegstilte. Husbanken si rolle endra seg frå alminnelig bustadbank til velferdsetat (Ytterdal, Bakke, Ouff og Straume 2015).

I «Rom for alle» (Kommunal- og regionaldepartementet, 2011) blir bustadsosialt arbeid definert breitt som «det kommunene gjør for å sikre vanskelegstilte på boligmarkedet en trygg bosituasjon». Vanskelegstilte på bustadmarknaden er «personer som ikke har mulighet til å skaffe seg og/eller opprettholde en tilfredsstillende bosituasjon på egenhånd» (Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, s. 39). Det dreiar seg om å tilføre materielle ressursar som kommunal bustad, bustonad eller fysisk tilrettelegging for funksjonshemma og ressursar som mellommenneskelege relasjonar og oppfølging (Ulfrstad, 2011).

Vidare vert det bustadsosiale arbeidet i andre samanhengar delt inn i operative oppgåver som for eksempel råd og rettleiing, skaffe egna bustader, tildele økonomisk støtte, setje i verk bu- og nærmiljøtiltak og oppfølging og tenester i heimen, og strategiske oppgåver som dreier seg om å utvikle langsiktige målsettingar, utvikle tiltak og verkemiddel og sette økonomiske og faglige ressursar inn i arbeidet (Departementene, 2014).

Målgruppene for det bustadsosiale arbeidet er heller ikkje einsarta og kan variere frå ungdom som søker startlån fordi dei har vanskar med å kome seg inn på bustadmarknaden, flyktningar som treng plass å bu, skilte som midlertidig er i ein vanskeleg busituasjon, eldre som ikkje lenger meistarar å bu heime til menneske med samtidig rusliding og psykisk liding med varige utfordringar med å halde på ein bustad. For kommunane betyr dette at det bustadsosiale arbeidet breier seg over eit vidt spekter av oppgåver som på ein eller annan måte vil gripe inn i store deler av kommuneorganisasjonen, inn i ulike sektorar og tenesteområde (Ytterdal, Bakke, Ouff og Straume 2015).

2.1 Formål

Dette dokumentet er ein handlingsplan for bustadsosialt arbeid i Volda kommune for 2017 – 2020. Mål, strategi og tiltak i denne handlingsplanen er forankra i kommuneplan for Volda kommune 2016 – 2019.

2.2 Bakgrunn

Bustadsosial plan 2017 – 2020 for Volda kommune er ein sektorovergripande temaplan. Den skal leggje rammene for den bustadsosiale politikken. I planen ligg ein handlingsplan som skal rullerast årleg i forkant av økonomiplan og budsjettarbeid.

2.3 Definisjon av vanskelegstilte på bustadmarknaden

Personar som ikkje har moglegheit til å skaffe seg og/eller oppretthalde ein tilfredsstillande busituasjon på eiga hand (NOU 2011:15, Rom for alle). Definisjonen inkluderer både personar og husstandar som ikkje har fått hjelp, og dei som har fått hjelp og likevel ikkje kome seg ut av den vanskelege situasjonen.

2.4 Mandat

Helse og omsorg fekk delegert ansvaret for å koordinere planarbeidet frå rådmannen.

Til revidering av planen vart det etablert ei tverrfagleg gruppe med representantar frå aktuelle fagavdelingar:

NAV	Gro Nordstrand Tødenes
NAV	Elin Dalhaug
Opplæring og oppvekst	Rønnaug Myklebust
Teknisk	Kjell Magne Rindal
Innvandring og integrering	Nina Kvalen
Økonomi	Bodil Egset
Utvikling	Regine Aklestad
Helse og omsorg	Elin Høydal Vatne
Helse og omsorg	Malene Rovde
Helse og omsorg	Anne-Marte Ådneram
Barnevernstenesta	Sindre Monsholm

3. ORGANISERING

3.1 Historikk

Før omorganiseringa av det bustadsosiale arbeidet hadde Volda kommune si eigedomsavdeling ansvar for forvaltning, drift og vedlikehald av alle kommunale bygg, og tildeling av kommunale gjennomgangsbustader. Tenester i bustad, råd og rettleiing til leietakarane var fordelt på dei ulike avdelingane i kommunen. Økonomisk rettleiing låg til Nav. Forvaltning av Husbanken sine økonomiske verkemiddel låg delvis i økonomistaben og delvis hjå servicekontoret. Bustadsosial oppfølging av enkeltpersonar låg til kvar enkelt avdeling. Det fragmenterte ansvaret førte til manglande planlegging, lite utvikling og samordning av dette arbeidsområdet.

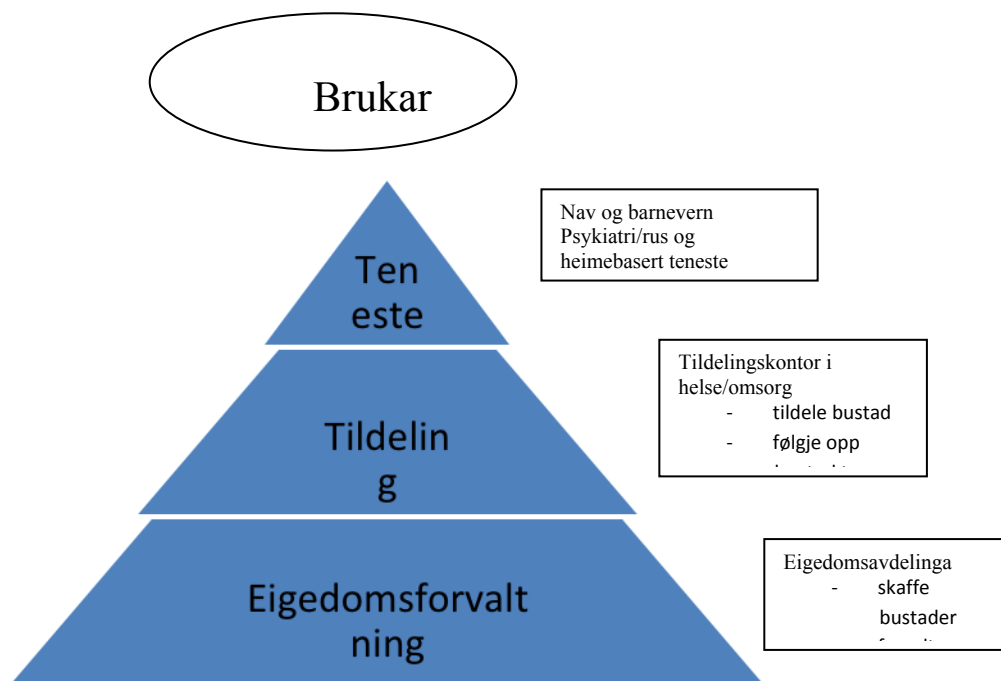
3.2 Omorganisering av det bustadsosiale arbeidet 2012

I februar 2012 bad Volda kommunestyre administrasjonen om å "gå gjennom den kommunale bustadmassen, med tanke på at mest mogleg av bustadmassen vert frigjort til personar som har behov av sosiale tilhøve".

Kommunestyret vedtok den 28.02.2013 at Volda kommune skal prioritere bustader til personar med sosiale behov, jf. K-sak PS- 24/13. Det var ynskjeleg å korte ned butida og redusere bruken av kommunale gjennomgangsbustader og midlertidige husvære, samt auke gjennomstrøyminga. Det bustadsosiale arbeidet var prega av sektortenkning utan ein aktiv overordna part med ansvar for arbeidet.

Frå oktober 2013 valde kommunen å flytte tildeling av kommunal gjennomgangsbustad frå eigedomsavdelinga til sektor helse og omsorg, og tildeling av tenester og bustader vart samla i eit tildelingskontor. Dette var eit av tiltaka i rapporten kommunen fekk av Telemarksforsking. Som umiddelbar effekt av dette fekk tildelingskontoret oversikt over alle kommunale utleigeobjekt, og kunne enklare tildele rett type bustad og skape gjennomstrøyming dersom behovet endrar seg i forhold til omsorgsnivå.

Kommunen organiserer det bustadsosiale arbeidet etter denne modellen:

Ein kan skilje mellom 4 grupper med bustadbehov:

- Omsorgsbustader til personar som får tenester etter helse- og omsorgslova
- Midlertidige bustader til personar som har rett på midlertidig butilbod etter lov om sosiale tenester i Nav, samt ev tenester knytt til bustadbehovet
- Gjennomgangsbustader til flyktningar i ein overgangsfase til dei skaffar eigen bustad (eige eller leige i privat bustad)

- Sikre bustader til andre vanskelegstilte på bustadmarknaden (jf. lov om sosiale tenester i Nav)

Sidan målgruppene for det bustadsosiale arbeidet ikkje er einsarta, breier arbeidet i Volda kommune seg over eit vidt spekter av oppgåver som på ein eller annan måte griper inn i store deler av kommuneorganisasjonen, i ulike sektorar og tenesteområde. Det er difor viktig at alle tenestene driv bustadsosial oppfølging for sine grupper, men også arbeider i team overfor brukarar når desse tek i mot tenester frå fleire tenesteområde.

Vidare skal dei ulike tenesteansvarlege ha ansvar for å arbeide med gjennomstrøyming i bustader der brukar eller leigetakar bur i bustader med tidsavgrensa kontrakt. Det skal leggjast til rette for at brukar eller leigetakar skal utvikle sjølvstendig bukarriere, skaffe seg eigen eller leigd bustad og kunne bu sjølv.

Dei ansvarlege for tenesteområda ovanfor har ansvar for å delta i revisjon av bustadsosial handlingsplan og for å delta i gjennomføring av planen. Dei tenesteansvarlege skal årleg og løpande melde inn behov for bustader til eigedomsavdelinga.

3.3 Tildelingskontor

Tildelingskontoret er organisert under helse- og omsorgssektoren med ansvar for:

- Tildeling av omsorgsbustader for alle grupper
- Husleigekontrakter for omsorgsbustader
- Tildeling av institusjonsplassar
- Tildeling av alle tenester etter lov om kommunale helse og omsorgstenester

Prosjektet «frå mellombels til varig bustad» vart ferdigstilt hausten 2016, og det vart oppretta ei 60% fast stilling som bustadkoordinator ved tildelingskontoret (sjå pkt. 4.6.1 for meir informasjon om prosjektet «frå mellombels til varig bustad»). Denne stillinga har hovudansvaret for det bustadsosiale arbeidet i tildelingskontoret.

Bustadkoordinator ved tildelingskontoret har ansvar for:

- Prioriterer i samråd med tildelingsnemda kven som skal ha kommunal bustad etter gitte kriterier (vedlegg 1)
- Sakshandsaming kring søknad om gjennomgangsbustad
- Skriv husleigekontrakt og følgjer opp kontraktene og avsluttar kontraktene ved utløp av leigetid
- Handsame klager frå leigetakar, evt. naboklager, i samarbeid med eigedomsavdelinga
- Kontakt/samarbeid med eigedomsavdelinga som er ”eigar” av bustadane
- Kontakt/samarbeid med øvrige tilsette/tenester om bustadsosialt arbeid
- Burettleing
- Praktisk oppfølging ved utflytting

3.4 Tildelingsnemd

Tildelingsnemnda har møte ein gong pr. månad, der ein går ein gjennom innkomne søknader om kommunal gjennomgangsbustad, og prioriterer/tildeler eventuelle ledige bustader.

Nemnda består av ein representant frå

- Rus og psykisk helseteneste
- NAV
- Volda læringssenter
- Ansvarleg for Husbanken sine lån- og tilskotsordningar
- Eigedomsavdelinga
- Tildelingskontoret
- Andre kan møte ved behov, til dømes barnevernstenesta, helsestasjon m.m

3.5 Eigedomsforvaltninga

Eigedomsavdelinga under teknisk sektor er ”eigar” av bustadene og har budsjettansvaret. Eigedomsavdelinga skaffar bustader ved å byggje eller kjøpe for å dekkje behovet for omsorgsbustader eller gjennomgangsbustader til brukarar kommunen skal medverke å skaffe bustader til.

Eigedomsavdelinga er ansvarleg for forvaltning, drift og vedlikehald av bygningsmassen og stiller driftspersonell til disposisjon i samband med klargjering av bustadene/leilegheitene ved inn-/utflytting. Dette er

avklart gjennom ei samarbeidsavtale mellom tildelingskontoret og eigedomsavdelinga.

3.6 Kommunale husvære

Kommunen eig i alt 230 bustadar (26.10.2016). Dei kommunale bustadane har varierende standard og det er behov for fornying av bustadmassen, jf. punkt 4.4.2 og 4.5.2. Vi skil mellom tre typar bustader; kommunal gjennomgangsbustad (82), omsorgsbustad (147) og mellombels bustad (1).

3.6.1 Kommunal gjennomgangsbustad

Kommunen har 82 gjennomgangsbustadar fordelt i sentrum av Volda, der om lag 26 av desse er kjøpt med tilskot frå Husbanken med føremål å busette flyktningar. Kommunen eig også tre bufellesskap med til saman plass til 14 einslege mindreårige flyktningar. Dei fleste som bur i gjennomgangsbustadane har vanskar med å skaffe seg husvære på grunn av alder og sosial og økonomisk situasjon. Alle som får tildelt kommunal gjennomgangsbustad signerer ein bebuaravtale (vedlegg 2).

3.6.2 Omsorgsbustader

147 av dei kommunale bustadane er til omsorgsformål. Omsorgsbustadane vert hovudsakleg nytta av eldre med ulike hjelpebehov, nokre av bustadane er sett av til psykisk utviklingshemma og personar med rusproblematikk og psykiske lidningar. Behovet for denne type bustad vil sannsynlegvis auke i takt med overføring av oppgåver frå spesialisthelsetenesta og fleire eldre i Volda.

Kriteria for tildeling av omsorgsbustad etter helse og omsorgstenestelova er mellom anna at pasienten har betydelige helseplager; somatisk eller psykisk, behov for tilrettelagt bustad, tryggleik, nærleik til hjelpeapparatet og hjelp til orientering; tid, stad, tilsyn.

3.6.3 Midlertidig butilbod

Ingen har rett til ein varig bustad etter norsk lov, men kommunen er pliktig til å skaffe midlertidig butilbod til dei som har behov for det og ikkje er i stand til å skaffe eigen bustad sjølv. Årsaka til at vedkomande står utan bustad har ikkje betydning. Av midlertidig butilbod vert det oftast nytta anten hotell eller campinghytte.

Etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 27, er det NAV som har ansvar for å finne midlertidig butilbod til dei som ikkje klarer det sjølv. Midlertidig butilbod skal avhjelpe akutt bustadløyse og er ikkje meint å vare over tid. Dette betyr at arbeidet med å finne meir varige løysingar må startast opp umiddelbart på det tidspunktet som bebuar vert tildelt midlertidig butilbod. NAV skal sørge for at tenestemottakar vert innkalla til oppfølgingssamtale snarast mogleg der dette er tema. NAV må sikre at det midlertidige butilbodet som vert nytta er kvalitetsmessig forsvarleg ut frå den einskilde tenestemottakar sitt behov.

Volda kommune har ein bustadmodul som vert nytta til dette føremålet, i tillegg til campinghytter og eventuelt hotell. NAV Ørsta/Volda opplever at pågangen etter midlertidige bustader har auka, men vurderer ikkje at det er behov for at kommunen permanent skal ha to bustadmodular tilgjengelige for dette føremålet. Dersom tendensen med auka etterspørsel etter midlertidige bustader fortset, vil det kunne gi utfordringar på sikt.

4. STATUS OG UTFORDRINGAR

4.1 Befolkningsutvikling

Volda har, som landet elles, hatt ei befolkningsvekst dei siste åra. I 2014 var det 8 909 innbyggjarar i Volda kommune. I tillegg er det til ei kvar tid busett ca. 1500–2000 studentar i Volda. I følge SSB sitt mellomalternativ (MMMM) vil folketallet i Volda fortsette å stige i åra framover, sjå Tabell 1. I 2030 spår dei at det vil vere 1 590 fleire innbyggjarar i Volda, det vil seie i alt 10 498 innbyggjarar. I tillegg kjem innbyggjarane frå Hornindal kommune 1 198 etter kommunesamanslåinga i 2020.

Folketal og framskrive folketal (MMMM) fordelt på aldersgrupper

	2014	2020	2025	2030
0–19 år	2250	+ 80	+ 224	+ 320
20–66 år	5308	+ 339	+ 503	+ 683

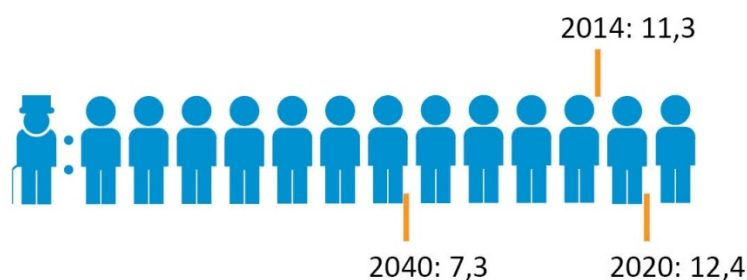
67–79 år	880	+ 231	+ 341	+ 386
80+	471	- 16	+ 59	+ 201
Totalt endring		+ 634	+ 1127	+ 1590
Totalt folketal	8909	9543	10036	10498

Tabell 1: Framskrive folketal Volda kommune, etter mellomalternativet.

4.1.1 Fleire eldre

I følge framskrivingane til SSB vil gruppa eldre (70 år eller meir) doblast dei neste 30 åra på landsbasis. Det er ein konsekvens av at dei store etterkrigskulla blir eldre, samtidig som levealderen aukar. Dette vil påverke fleire av kommunen sine tilbod og tenester, til dømes helse, pleie og omsorg, kultur- og fritidsaktivitetar og økonomi. Utviklinga vil også få konsekvensar for kommunen sin bustadpolitikk.

Innbyggjarar i arbeidsfør alder (20–66 år) per innbyggjarar 80 år og over, Volda kommune.

Figuren over viser ein reduksjon i forholdstalet mellom dei to aldersgruppene (20–66 år) og (80 år og over); frå 11,3 i 2014 til 7,3 i 2040. Det tyder at det vert færre innbyggjarar i yrkesaktiv alder for kvar innbyggjar 80 år og over.

4.1.2 Pleie- og omsorgstenester

Det har dei siste åra vore ei auke av brukarar under 67 år som mottek pleie- og omsorgstenester. Tal for Møre og Romsdal:

	2008	2013	Auke
> 67 år	3342	5507	65 %
< 67 år	8876	10160	14 %

4.1.3 Fleire menn enn kvinner

I 2014 var det 95 kvinner per 100 menn i Noreg i aldersgruppa 20–39 år, sjå Tabell 2. For fylket var tilsvarende tal 90,2 kvinner per 100 menn, og for Volda kommune var det 90,7 kvinner per 100 menn. Berre Finnmark har færre kvinner per menn i denne aldersgruppa enn Møre og Romsdal. Årsak til at det er eit stort overskot med menn i Møre og Romsdal har samanheng med arbeidsmarknaden i fylket. Jobbmoglegheiter finn ein innafor tradisjonelle mannsdominerte arena og fleirtalet av innvandrane er menn.

Kvinner per 100 menn, 20–39 år

Volda	90,7
Eiksundregionen	88,9
Møre- og Romsdal	90,2
Noreg	95,0

Tabell 2: per 100 menn, 20–39 år (2014).

4.1.4 Folketilvekst

Det er først og fremst innvandring frå utlandet som sikrar ei positiv folketalsutvikling i fylket og i Volda

kommune. I 2013 var nettoinnvandring frå utlandet til Volda kommune på 135 personar, medan innlandsflytting var på -60 personar og fødselsoverskotet på 6 personar. Volda skil seg ut frå fylket når det gjeld innvandringsgrunn. Møre og Romsdal har høg arbeidsinnvandring (40 %), men i Volda er innvandringa knytt til arbeid berre 19 %. Volda har derimot ein høgare del flyktningar enn fylket. Volda har også høg innvandring knytt til utdanning. Å vere attraktiv som bustadkommune også for innvandrarar vil i stor grad kunne vere med på å sikre folketalsauke i kommunen. For å sikre ei framtidig folketalsauke er det vesentleg å legge til rette for at dei som kjem flyttande til Volda vert verande og at fleire finn kommunen attraktiv å busette seg i.

4.2 Kartlegging

Det vart gjennomført ei kartlegging i bustadsosial plan for 2010 – 2014 som viste at i alt 54 husstandar hadde ein utilfredstillande busituasjon. Dette utgjorde om lag 1,5 % av alle husstandane i kommunen (November 2009). Det vart gjort ei ny kartlegging i samband med at arbeidet med revisjon av bustadsosial plan starta i mai 2015 (Vedlegg 3)

Vilkår for å bli inkludert i kartlegginga i 2003, 2009 og 2015 er at husstanden har vore i kontakt med hjelpeapparatet dei siste 6 månadene og anten mangla eigen bustad, noverande bustad er ueigna i høve til funksjonshemming/sosial fungering, at husstanden står i fare for å miste bustaden fordi leigeavtalen går ut eller at husstanden har vesentlege og samansette oppfølgingsbehov som gjer bustaden ueigna. I tillegg har ein registrert unge funksjonshemma (17 år +), som ein reknar med vil eit bustadbehov i løpet av 2-4 år.

Når ein samanliknar tala frå 2003 med tala frå 2009, fann ein i 2009 færre vanskelegstilte i gruppene flyktning, psykisk sjuke og funksjonshemma, men langt fleire i gruppene rus og rus/psykisk sjuke. Aldersinndelinga på statistikken endra seg frå 2003 til 2009. Det har på desse seks åra vore ei auke i den yngste aldersgruppa og stor reduksjon i dei eldste aldersgruppene. Dette skuldast at kommunen hadde bygd fleire omsorgsbustader til eldre funksjonshemma og psykisk sjuke i same periode.

Kartlegginga i 2015 viste at 36 husstandar i Volda er vanskelegstilte på bustadmarknaden. Opplysningane om husstandane er registrert ut i frå den informasjonen som var tilgjengeleg på registreringstidspunktet. Opplysningar om behov for annan bustad og andre tiltak er vurdert av søkjar og tenesteytar. Kartlegginga gjev berre eit bilete av kven dei vanskelegstilte er ved utgangen av mai 2015. Her er truleg mørketal, dvs. husstandar som bur dårleg og kanskje treng tenester, men ikkje ønskjer eller evnar å kontakte hjelpetenestene. Vi trur likevel at kartlegginga har avdekt eit tidstypisk bilete som vil kunne vedvare dersom ikkje tiltak vert sett i verk.

Husstandane i kartlegginga fyller minst eitt av følgjande vilkår:

- husstanden er utan eigen eigd eller leigd bustad
- husstanden har eit leigeforhold som står i fare for å opphøyre
- husstanden har ein ueigna bustad
- husstanden har store hjelpe- eller oppfølgingsbehov som krev annan bustad eller særleg oppfølging for å behalde noverande bustad

Eldre som bur i omsorgsbustad med dårleg standard, er ikkje registrert. Mork bustader er den kommunale eldrebustaden med lågast standard. Mange av bueingane der er utan eige toalett/bad. Den kommunale byggenemnda har konkludert med at bygningsmassen ikkje er eigna for renovering.

Målgruppene har endra seg noko frå 2009 og vi ser at tala for vanskelegstilte på bustadmarknaden har gått ned innanfor gruppene utviklingshemma og rus. Av dei 36 kartlagde tilrår ein tiltak på alle.

Det er hovudsakleg bistand til å finne annan bustad gjennom burettleing som vert etterspurt. I tillegg anbefaler ein annan bustad for 34 av dei 36 kartlagde. 21 av dei kartlagde treng bustad, då dei anten manglar dette eller fordi den bustaden dei har er for liten. 13 av dei kartlagde treng omsorgsbustad med oppfølging av ulik grad.

4.3 Evaluering av bustadsosial plan 2010 - 2014

Handlingsplanen for perioden 2010 - 2014 inneheld tiltak vedrørende organisering av bustadsosialt arbeid, tenester i bustadane og bygging, kjøp og renovering av bustader. Tiltak 13 er sett inn etter vedtak i Kommunestyre i sak 80/10 Bustadsosial handlingsplan 2010 – 2014.

TILTAK	10	11	12	13	14	Resultat	Kommentar
X = starte planl. av tiltaket							

1	Omorganisere/samle ansvar for bustadsosialt arbeid	X	X					Rådmannen kom med ny org. modell jan. 2014
2	Utarbeide retningslinjer for utleige av kommunale bustader og rutinehandbok	X						Nye retningslinjer frå 2014
3	Installere BoKart til alle aktuelle brukarar	X						Ikkje i bruk, då kommunen ikkje kjøper dette programmet lenger
4	Samarbeide med private byggefirma om bygging av rimelege bustader for kjøp eller leige	X	X	X	X	X		Påbegynt i prosjekt, ikkje forankra i plan, areal og eigedom
5	Aktiv informasjon om Husbanken sine lån, tilskot og støtteordningar	X	X	X	X	X		Mykje betre. Både kunnskap til tilsette og betre informasjon ut til brukarar. Merkar dette også på pågangen.
6	Kjøpe/bygge/leige hus til flyktningar, også einslege mindreårige	X						2010: Kjøp av Smilebakken bufellesskap til 10 EM 2011: Kjøp av Osgarden og Ottamarka til 4 EM
7	Betre vedlikehald av kommunale bustader med uteområde	X	X	X	X	X		Renoverer etter kvart som dei står ledige. Godt i gang.
8	Bygge 3-4 småhus til rusmisbrukarar	Star te plan.	X					Påbegynt. Ligg inne i økonomiplanen for 2016 og 2017
9	Prosjekt Smalebakken/ Røyslidvegen	Star te plan.	X	X	X			Avvikla
10	Skaffe store familiebusader ved kjøp eller framleige	X						Ikkje gjennomført
11	Oppfølgingstenester for rusmisbrukarar		X	X	X	X		Etablert Rustenesta som fast kommunalt tenestetilbod januar 2011.
12	Omsorgsbustad for eldre til erstatning for Mork bustader		X					Utsett på grunn av øk. og kapasitet
13	Vurdere å bygge 4-6 bustader med carport ved inngangsdør, for rullestolbrukarar		Vur dere evt plan l.	X				Bygd om to kommunale bustader, vil bygge om fleire ved behov.
14	Samlokaliserte omsorgsbustader for utviklingshemma			Pla nl.	X			Påbegynt, men stoppa opp. Ligg inne i økonomiplan for 2016 og 2017
15	Tenester i bustad for utviklingshemma					X		På plass
16	Samlokaliserte bustader for psykisk sjuke				Pla nl.	X		Etablert 2008, utvida frå 5 til 16.

17	Tenester i bustad for psykisk sjuke					X		På plass
18	Avlastningsbustader barn/ barnebustad			Pla nl.	X			Etablert i Fjordsynkjellaren
19	Tenester i avlastningsbustad					X		Påbegynt, men for lite bemanning i høve tenestebehov.

4.4 Situasjonen i dag

Volda Kommune har relativt mange kommunale bustader. Mange leigetakarar blir buande lenge i bustadane og er i større eller mindre grad marginale på bustadmarknaden både når det gjeld å leige og eige. Dette skuldast truleg fleire strukturelle forhold som gjer at det er eit visst press på bustadmarknaden i Volda.

- Få mindre bustader til sals i Volda (30-60 m2)
- Nyare og nye mindre bustader er relativt kostbare (32 m2 er taksert til 1.200.000)
- Volda er vertskommune for vidaregåande skule, høgskule, sjukehus og asylmottak for einsleg mindreårige flyktningar. Det ordinære mottaket for vaksne vart nedlagt 01.03.17.

4.4.1 Økonomi og økonomiske verkemiddel

Mange av leigetakarane i kommunale bustader er i kontakt med og tek i mot ytingar frå NAV, anten varige pensjonar eller tidsavgrensa stønader. Med tanke på kjøp av eigen bustad er dette berre aktuelt for dei med varige pensjonar frå NAV eller fast arbeidsinntekt. Utfordringar er at desse varige pensjonane, hovudsakleg uførepensjon, er relativt låge, ei brutto inntekt mellom 150 000 - 220 000 pr. år, som tilsvarar ei brutto utbetaling mellom kr. 12 500,- og 18 000,- pr. måned. Dette gjer det vanskeleg å kome inn på bustadmarknaden, dersom ein ikkje i langt større grad enn i dag nyttiggjer seg husbankordningar, både ift. kjøp av eigen bustad og utleigebustader.

Vårt fokus må vere å ha tilstrekkelige ressursar til å hjelpe folk til å få fotfeste gjennom råd, rettleiing, stabil bustad, stabil inntekt, eventuelt frivillig forvaltning. Dei som ikkje får dette fotfestet, vert ofte buande i kommunal gjennomgangsbustad over mange år.

Ein tilsett i økonomistaben har ansvar for Husbanken sine ordningar og er representert i kommunen si tildelingsnemd. Det er viktig å knytte dette arbeidet tett opp mot alle sektorar og avdelingar som driv med bustadsosialt arbeid for å halde fokus på moglegheita for kjøp av eigne bustader og rettigheter i form av lån/tilskot frå Husbanken.

Husbanken sine verkemiddel

Husbanken har mange økonomiske verkemiddel til enkeltpersonar og til kommunar i samband med kjøp og utbetring av bustader. Nokre av desse verkemidla er kommunane med å forvalte.

Startlån er eit lån som kommunen vidareformidlar frå Husbanken. Som oftast vert lånet tildelt som topplån i tillegg til husbanklån eller lån i privat bank ved kjøp av bustad. Volda kommune har fått 9 million kroner i startlån frå Husbanken i 2016.

Bustønad er ei statleg økonomisk stønadsordning som blir administrert av Husbanken og kommunane. Føremålet med ordninga er å hjelpe husstandar med høge bu utgifter og låge inntekter til å etablere seg og verte buande i ein god bustad.

Volda formidla bustønad til 158 husstandar i desember 2016 med kr. 292 476,-. Innbyggjarane i Volda får om lag 3,5 millionar i bustønad i løpet av eit kalenderår (vedlegg 4).

4.4.2 Eigedomsavdelinga

Som forvaltar av bygningsmasse er eigedom avhengig av eit systematisk vedlikehald, samt utvikling av eldre husvære til meir arealeffektive løysingar som er i tråd med dagens krav. Bustadane og området rundt skal vere tilrettelagt for universell utforming, og ein skal sørge for å tilby tilpassa bustadar til ulike bugruppe. Integrering i bumiljøa med sterk fokus på oppvekstvilkår for barn og unge er eit satsingsområde i kommuneplanen.

Leigeinntektene er med på å kunne gjennomføre satsingar på bustadane. Dette gjer at samarbeidet mellom tildeling og eigedom er tett, slik at ein sikrar at bustadane som er klar for utleige er utleigt til ei kvar tid.

4.4.3 Vedlikehald

Ein har gjennom omorganisering av det bustadsosiale arbeidet og prosjekta «frå mellombels til varig bustad» og «bustadkarriere for flyktningar» fått til ei god gjennomstrøyming i dei kommunale gjennomgangsbustadane. Frå å vere i ein situasjon der det ikkje var ledige bustader når tildelingsnemda skulle handsame søknader om kommunal bustad, har vi i dag grei tilgang på bustader. Med bakgrunn i låg gjennomstrøyming og lang butid har mange av bustadane eit stort renoveringsbehov. Eigedomsavdelinga har ikkje hatt tilstrekkelege ressursar til å renovere bustadane etter kvart som dei har blitt ledige, men er no blitt styrka med 2 årsverk som arbeidar med oppgradering av kommunal bygningsmasse på investeringssida. I første omgang er dei kommunale gjennomgangsbustadane prioriterte.

Utfordringane er særleg på normalt vedlikehald som skal til for å halde bustadane i god stand etter oppgradering. Dette er driftsutgifter som kommunen ikkje kan ta via investering. Her treng ein midlar og personell til å gjennomføre vedlikehald jamleg. Krav til vedlikehald startar den dagen personar tek til å flytte inn i bustaden, då «forfallet» startar på nytt.

Smalebakken/Røyslida

Eigedomsavdelinga førebur eit prosjekt der ein ynskjer å renovere heile Røyslida/Smalebakken. Bustadane er frå tidlig 70-talet, alle med krav om stor renovering.

4.4.4 Bumiljø og utemiljø

Uteområda rundt dei kommunale bustadane gror att og gir ikkje kjensle av å vere gode bumiljø. Ein har i fleire avdelingar arbeidd med å ansvarleggjere bebuarane og engasjere lokalmiljøet. Volda læringsenter har i samarbeid med tildelingskontoret og Styrk-arbeid gjennomført dugnad både i 2015 og 2016 med stor suksess. Ein ser eit stort behov for å gjere noko med infrastruktur rundt bustadane.

Helse, miljø og tryggleik:

Gjennom lang erfaring med bustadsosialt arbeid ser ein at det er vanskelig å gi rett hjelp til alle personane som bur i kommunale gjennomgangsbustader. Det bur personar der med ulike utfordringar, dette kan vere personar med psykiske eller fysisk plager, samt utfordringar i høve rusmisbruk, innvandrarar eller andre med sosiale utfordringar.

Ein opplever at svært mange av husværa gjennomgår unødige stor påkjenning gjennom hard og feil bruk. Dette er gjerne knytt til reinhald, bruk av kjøkken og VVS installasjonar, som vask, slukar m.m., samt lite fokus på lufting og luftfuktigheit i bustaden. Dette fører til at kommunen etter kort tid må pusse opp bustaden. Kommunen har få verkemiddel for å hente inn denne kostnaden av bebuar. Depositumskrav er stort sett det ein kan klare å hente inn frå bebuar. I den andre enden er ofte dette personar som har depositumsgaranti frå NAV. Dette gjer at det eigentleg handlar om å flytte pengar mellom tenester frå den same kommunale pengekassa.

Som huseigar har ein rett til å gjennomføre systematisk og periodisk tilsyn med fokus på helse-, miljø- og tryggleiksarbeid (HMT-arbeid). Eit slikt tilsyn ville tidlig kunne avdekke buutfordringar som er med på å auke vedlikehaldskostnaden til kommunen. Gjennom regelmessige HMT-tilsyn vil ein praktisk kunne viser bebuar og sette inn naudsynte tiltak for å motverke øydeleggingar. I bustader der kommunen ser behov for tiltak bør det etter kort tid gjennomførast nye tilsyn. Ved fleire tilsyn utan betring kan det vere grunnlag for å kople på ulike omsorgstenester som aktivt kan gå inn med ulike tenester til vedkommande.

Gjennom regelmessige HMT-tilsyn vil kommunen ha kontroll på kva husvære vi ofte må vere inne i med tiltak, eller kva husvære det kan vere lenger intervall på mellom tilsyna. Eit slikt systematisk arbeid ute i bustadane meiner vi vil medføre eit meir normalt vedlikehald, samt at kommunen vil få innsparingar i høve unødige utbetringar og utbetaling av depositumsgarantiar frå NAV. Ein stilling til det føremålet vil trulig vere "sjølvfinansierande". Det er ynskjeleg å kunne realisere ein slik stilling knytt mot eigedomsforvaltninga i Volda kommune.

4.5 Status og utfordringar hjå ulike målgrupper

4.5.1 Einslege mindreårige flyktningar

EM-tenesta i barnevernet har ansvar for busetjing og kvalifisering av einslege mindreårige flyktningar (EM). Tal EM som blir busett er bestemt med bakgrunn av oppmoding frå Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) og vedtak i kommunestyret. Dei som har fylt 18 år ved busetjing, eventuelt er oppunder 18 år, vert busett av programrådgjevarane ved Volda læringsssenter. Som hovudregel bur alle EM først ei tid i kommunalt bufellesskap med døgnkontinuerleg bemanning. Med 40% bustadtilskot frå Husbanken kjøpte kommunen i 2010 ein bustad med plass til 10 ungdomar (Smilebakken bufellesskap), og i 2011 to bustader med plass til 2 ungdomar (Osgarden og Ottamarka). Ein del av kvalifiseringsløpet i starten er å lære seg å bu i Noreg, med stort fokus på vask, reinhald og generell informasjon. Dei fleste flyttar på eigen hybel på den private bustadmarknaden når dei er kring 18 år. Nokre få har behov for vidare trening og oppfølging i kommunal gjennomgangsbustad. Her jobbar ein aktivt med butrening for å sikre at dei kan flytte ut på den private bustadmarknaden så raskt som råd.

Dei fleste EM går eit utdanningsretta løp etter busetjing. Etter kvart kjem fleire i arbeid og i lærlingplass. Ei av utfordringane ein ser er at EM-tenesta ofte avsluttar oppfølginga av EM når dei fyller 20 år. Bur dei då framleis i kommunal bustad, er det som oftast ingen frå EM-tenesta som følgjer opp prosessen med å kome seg inn på den private bustadmarknaden.

4.5.2 Flyktningar

Sektor opplæring og oppvekst, ved Volda læringsssenter, har ansvar for å busetje vaksne flyktningar og familiar. Tal flyktningar som blir busett er bestemt på bakgrunn av oppmoding frå IMDi og vedtak i kommunestyret. Ved busetjing er kommunen ansvarleg for å skaffe den første bustaden til flyktningane. Med 20% bustadtilskot frå Husbanken har kommunen sidan 90-talet kjøpt inn til saman 23 bustader til busetjing av einslege vaksne flyktningar og familiar i Nybråtet, Smiebakken og på Midtun.

Dei siste åra har om lag 2/3-del av flyktningane blitt busett frå Volda mottak. Mange av desse er einslege vaksne menn. Dei fleste har skaffa seg bustad sjølve på den private utleigemarknaden, medan dei var bebuarar ved Volda mottak. Med bakgrunn i at mottaket vart lagt ned med verknad frå 01.03.2017, vil denne modellen for «avtalt sjølvbusetjing» i mindre grad vere mulig å gjennomføre. Volda kommune må difor i større grad ta ansvar for å framskaffe bustader til busetjing av flyktningar i tida framover. Tilsette ved Volda læringsssenter har eit nettverk i den private utleigemarknaden som må nyttast i arbeidet med framskaffing av private bustader, men muligheita til å busetje like mange flyktningar direkte i private bustader vil truleg verte mindre. Volda læringsssenter vil ha større fokus på busetjing av barnefamiliar, og erfaring viser at det er vanskelig å skaffe eigna bustad til denne målgruppa på den private utleigemarknaden. Behovet for å nytte fleire kommunale husvære til busetjing av flyktningar i åra framover vil truleg auke.

Volda læringsssenter gir burettleiing til alle nybusette vaksne flyktningar og barnefamiliar. Tema er ein del av introduksjonsprogrammet og skjer både praktisk i bustaden, og teoretisk gjennom informasjon på læringsssenteret. Det er utvikla ein modell for burettleiing som alle skal gjennom i løpet av den første tida etter busetjing. Rettleiinga held fram så lenge det er behov, og flyktningane er under oppfølging av Volda læringsssenter. Ei utfordring er oppfølging av flyktningar etter dei har avslutta introduksjonsprogrammet og framleis bur i kommunal bustad.

4.5.2 Personar med nedsett funksjonsevne, eldre

Avdelinga omfattar Barstadtun, Fjordsyn og Mork bustadar som omfattar 83 døgnbemanna omsorgsbustadar foreldre. I tillegg har avdelinga 24 omsorgsbustadar utan bemanning. I løpet av siste året ser ein resultat av dreining i tenestetilbodet til meir førebygging og tenester i eigen heim, som gjer brukarane i stand til å bu heime lenger. Mork bustadar er eit eldre bygg som er bestemt skal stengast, og prosessen med å planlegge erstatningsbustadar er i gong. Det vart i september 2015 starta ein prosess med å utgreie stenging av eit tal plassar i bemanna bustad, og føre ressursar over til område med større behov, t.d. kvardagsrehabilitering. Det handlar om å gi tenester der brukarane er.

Kommunen treng eit meir differensiert og individuelt tilrettelagt butilbod for personar med demens og psykiske lidningar. Demenssjukdomar som lewy body demens og frontallapp demens kan ha symptom som vrangførestillingar, psykose, aggressiv åtferd og hallusinasjonar jf. Omsorgsplan 3.6.1 og Demensplan 3.3. Bebuarane har behov for skjerming og ein til ein behandling. Slik situasjonen er i dag er det er vanskelig å gi

god nok behandling inne på forsterka skjerma eining i 2. etg. på Omsorgssenteret. Der er mykje aktivitet på ei forsterka skjerma eining med fellesmåltid, song, baking, trim osv. Denne type miljøbehandling fungerer godt for dei fleste personar med demensdiagnose. Men for pasientar med frontallapp demens og liknande er dette for mykje stimuli. Ein konsekvens av for mykje stimuli kan vere uynskt åtferd der det blir vanskeleg å skjerme medbebuarar.

Dei skjerma einingane må være små einingar med butilbod med plass til 3-4 pasientar. Når det gjeld utforminga av bustadene er det viktig at det blir sjølvstendige bustader med soverom og eiga stove innanfor eininga. Det er viktig gode skjermingsforhold. Vidare er det behov for vandreområder og eit uteområdet med hage som kan gi ro og trygghet til pasienten. Målet er å gi gode og individuelt tilpassa tenester til enkeltpersoner med spesielle omsorgsbehov.

4.5.3 Personar med nedsett funksjonsevne, utviklingshemma

Butenesta

Butenesta for funksjonshemma har 3 samlokaliserte bustadar med totalt 19 husvære. Alle bustadane har ein base for personale som og yter tenester til brukarar i nærområdet. I tillegg vert det ytt teneste til 14 personar som eig eller leiger egne leilegheiter/hus i Volda.

Brukargruppa har enkeltvedtak på praktisk bistand og opplæring. Dette omfattar både praktisk hjelp i heimen samt hjelp til å kunne delta på ulike aktivitetar i fritida. Tenestetilbodet varierer frå 2 timar pr. veke til 168 timar i veka. Det meste av tenesteytinga går føre seg på kveld/helg, og i høgtid, då dei fleste har arbeid/aktivitetstilbod på dagtid.

Tenesta for funksjonshemma har starta arbeidet med å bygge 5 omsorgsbustader med felleshus på Doktorhaugen. Arbeidet er stoppa opp grunna klagar og ein arbeider no med alternativ plassering.

Barneavlastninga

I underetasjen på Fjordsyn er det 4 bustader som blir nytta til avlasting og barnebustader. I tillegg er det avsett ein bustad til fellesareal, med felles kjøkken, tv-krok, vaskerom m/badekar og kontor. Det er per i dag 12 born som nyttar avlastingstilbodet ved Fjordsyn. Fleire er der store delar av veka, men dei aller fleste har tilbod i helgar. I tillegg er det 2 born i heildøgntilbod (barnebustad).

Lokalitetane i underetasjen på Fjordsyn er bra, men små. Særskild gjeld dette fellesarealet, der kjøkken og TV-krok er i minste laget når 4 born og 4 vaksne er samla. Det er av faglege årsaker lagt opp til at borna et alle måltid saman og at ein har ein TV. Ein bør prøve å få utvida fellesarealet nedover mot lagerlokala snarast. Vidare bør kjøkkenet/eteplassen utvidast/byggjast om.

Vi veit at det er fleire born som i åra framover vil ha trong for avlasting i Volda kommune.

4.5.4 Rus og psykisk helse

Personar med rusmiddelproblem og/eller psykiske helseproblem er overrepresentert blant bustadlause og vanskelegstilte på bustadmarknaden. Bustad er avgjerande for helse, sjølvstende og deltaking. Kommunen vil sørge for at alle innbyggjarar har gode og trygge buforhold og ynskjer å legge til rette for fleksible og varige bustadløysingar i gode bumiljø, tilpassa den enkelte sitt behov. Med varig løysing meiner vi ein stad der ein kan bu utan tidsavgrensing. Gjennom råd og rettleiing vil vi legge til rette for at ein skal kunne leige eigen bustad eller få moglegheita for å kjøpe sin eigen bustad.

For personar med rusmiddelproblem eller psykiske lidningar er bustad ofte ein føresetnad for å kunne iverksette og lukkast med behandling og oppfølgingstenester. Bustad kan førebygge risiko for tilbakefall og redusere behovet for opphald på institusjon.

Brukarar med vedtak på tenester frå rus og psykisk helseteneste har opplevd, både i Kløvertunvegen, brakke Myrtun og modulane ved Maurtua, å bu i midlertidige husvære over fleire år. I Kløvertunvegen hadde kommunen tre bebuarar med ei butid på 3,5 år og tre med eitt års butid. Nokon flytta direkte frå Kløvertunvegen til midlertidige husvære på Maurtua. Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med bruk av modul Myrtun i 2014 og 2016 og konkluderte med at det berre er eit forsvarleg butilbod i inntil 5 veker.

Rus og psykisk helseteneste gjennomførte i 2012 ei kartlegging av alle brukarar med vedtak om kommunale helse og omsorgstenester. Ein valde ut brukarar med butid ut over 3 år og kartlagde andre moglegheiter. Dei

aller fleste av desse brukarar viste seg å vere for marginalisert til å kunne leige privat. 15 brukarar hadde frivillig forvaltningsavtale og rustenesta arbeidde systematisk saman med brukarane med nedbetaling av gjeld.

Konklusjonane av kartlegginga var mellom anna å bygge 8 rusbustader eller småhus, med moglegheit for å bemanne desse etter kvart som hjelpebehovet aukar, bygge erstatningsbustader for dei midlertidige husværa i Kløvertunvegen og vurdere å utvide tilbodet med psykiatribustader.

Kommunen har i førre planperiode utvida tilbodet med omsorgsbustader i rus og psykisk helseteneste frå 9 bustader med heildøgnsbemanning i 2010, til 16 omsorgsbustader i 2016. I tillegg har ein utvida tilbodet med heildøgnsomsorg til 4 heimebuande i eigen eigd bustad og 3 brukarar i leigd bustad. Bakgrunnen for utbygginga er nedbygging av institusjonsplassar i spesialisthelsetenesta og tverrfagleg spesialisert rusbehandling. Kravet om å ta i mot utskrivingsklare pasientar frå 2017 vil leggje ytterlegare press på døgntenester for denne målgruppa.

Eininga jobba vidare saman med eigedomsavdelinga om å starte bygginga av sju hardbruks omsorgsbustader/ROP-bustader på øvre Rotset, som kommunestyret vedtok i sak 127/16 den 27.10.16 å starte bygginga av sju hardbruks omsorgsbustader/ROP-bustader på øvre Rotset. Dei fleste som over tid budde i ulike midlertidige husværa har fått tilbod om kommunale gjennomgangsbustader, men har behov for tett oppfølging for å klare å bu. Bustadane er berekna ferdig oppsett innan utgangen av januar 2018. Det er viktig at det vert knytt bemanning til desse bustadane, både for å kunne gi forsvarleg og verdig helsehjelp og for å unngå situasjonen vi hadde rundt dei midlertidige husværa i Kløvertunvegen og på Maurtua.

I kartlegginga i 2012 vart det foreslått å erstatte dei midlertidige husværa i Kløvertunvegen, og seinare modulane ved Maurtua. Det er i samarbeid med NAV og eigedomsavdelinga bestemt å ikkje erstatte dei midlertidige husværa. Dette fordi kommunen ynskjer å leggje til rette for varige bustader. Med bakgrunn i den gode gjennomstrøyminga ein har i dei kommunale gjennomgangsbustadane, ser ein det ikkje som naudsynt å ha 4-6 midlertidige husværa. Ein tenkjer at det er nok med eitt midlertidig husvære, modul Myrtun.

Statens helsetilsyn har varsla alle kommunane om tilsyn av tenestetilbodet til personar med samtidig rusliding og psykisk liding (ROP-liding). Bakgrunnen for tilsynet er at det i 2016 vart gjennomført ei risikovurdering av tenestene til brukarar med samtidig ROP-liding. Risikovurderinga viste at tilbodet til personar med samtidig rusliding og psykisk liding kan svikte innan både spesialisthelsetenesta og kommunale helse- og omsorgstenester.

Dei tre områda som ble rangert som mest risikoutsette er:

- manglande samtidig og integrert behandling i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
- brukar/pasient får ikkje tilpassa bustad, inkludert ikkje tilpassa innhald av tenester i bustaden
- mangelfull utredning, vurdering og diagnostisering (både somatisk, psykisk helse samt rusavhengigheit)

Kartlegginga kommunen gjennomførte i 2015 viser at denne målgruppa har færre bustadlause og butida i midlertidig husvære har gått ned. Fokuset for kommunen framover blir å kunne tilby tilpassa bustader og tilpassa tenester i bustad.

4.5.5 Bustadlause og sosialt og økonomisk vanskelegstilte

I tillegg til ansvar for midlertidig butilbod etter Lov om sosiale tenester i NAV § 27, har NAV ei plikt til å medverke i kommunen sitt bustadsosiale arbeid jf. § 15 i lova. NAV-kontoret vil i hovudsak ha kjennskap til behovet for bustadar til økonomisk og sosialt vanskelegstilte, og medverknadsansvaret vil særleg gjelde ovanfor desse. NAV-kontoret skal vere merksam på busituasjonen til familiar med born og unge, vanskelegstilte ungdom og personar i overgangs- eller etableringsfasar.

Dette medverknadsansvaret er både generelt og individuelt, og inneberer at Nav-kontoret skal:

Strategisk:

- Bidra med sin kunnskap i den kommunale planlegginga om korleis bustadproblem kan løysast for vanskelegstilte.
- Gjere andre kommunale organ kjent med behovet for ordinære bustadar og tilpassa bustadløysningar.
- Samarbeide med andre instansar, som Husbanken, om tiltak som kan lette situasjonen for vanskelegstilte på bustadmarknaden.

Operativt

- Tilby tenestemottakar råd og rettleiing for å bidra til å sikre ein tilfredsstillande busituasjon. Dette kan vere i form av økonomisk rådgiving, informasjon om økonomisk stønad, informasjon om kommunale og statlege låne- og tilskotsordningar, og bistand til å søke kommunal bustad og andre ordningar for etablering i bustad.
- Bistå tenestemottakarar som kan ha behov for tenester i bustaden, for eksempel ved å etablere kontakt med kommunale helse- og omsorgstenester.
- Råd og rettleiing i høve korleis gå fram for å skaffe seg bustad.

4.6 Ulike bustadsosiale prosjekt i Volda kommune

4.6.1 Frå mellombels til varig bustad

Prosjektet starta i 2013 og prosjektleiar starta i stillinga i oktober 2013. Målet med prosjektet var å få til ei betre gjennomstrøyming i dei kommunale bustadane generelt og spesielt for målgruppa innanfor rus og psykisk helseteneste. Hovudfokuset har vore og få til ein god overgang for tildeling av bustadar, gjennom å utarbeide nytt søknadsskjema og nye kriterier for tildeling.

Sektor helse og omsorg ved tildelingskontoret tok over ansvaret for tildeling av kommunale gjennomgangsbustader i mars 2014. Gjennom heile prosjektperioden har det vore jobba godt med gjennomstrøyming slik at kommunen ved utgangen av 2015 stod med ledige bustader. Kommunen byggjer om fleire av bustadane til universell utforming, slik at vanskeligstilte kan bu lenger i eigen bustad før ein treng bustad med høgare omsorgsnivå.

I prosjektperioden fekk åtte av dei som har budd i kommunal gjennomgangsbustad kjøpt sin egen bustad. Prosjektet er ferdigstilt hausten 2016 og det vart oppretta ei fast 60% stilling på tildelingskontoret.

4.6.2 God og effektiv busetjing av flyktningar

Som følgje av at Volda er ei av IMDi sine satsingskommunar for busetjing og integrering av flyktningar gjennom K+ samarbeidet, er kommunen i posisjon til å søkje ei rekke tilskot på feltet, m.a. frå Husbanken. I 2011 fekk kommunen kompetanseutviklingstilskot frå Husbanken til prosjektet «Sjølvstendig bustadkarriere for flyktningar» (sjå pkt. 4.6.6). Sidan 2013 har kommunen vore med i Husbanken si målgruppesatsing for god og effektiv busetjing av flyktningar. I 2014 fekk kommunen innvilga kompetansetilskot frå Husbanken til prosjektet «God og effektiv busetjing av flyktningar i Volda kommune». Målet med prosjektet var å utvikle og implementere metodar for «Frå leige til eige» (sjå pkt. 4.6.3) og «Privat leige av bustad» (sjå pkt. 4.6.4). Husbanken sette som vilkår for tildeling av tilskotet at kommunen deltok i prosjektnettverk og utviklingsprosjektet «Å koordinere det fragmenterte» (pkt. 4.6.5) i regi av Møreforskning AS.

4.6.3 Leige før eige

«Leige før eige»-modellen gjer leigetakarar i stand til å kjøpe bustaden dei leiger. Dette kan gjerast på fleire måtar, og i prosjektet har vi sett på kva som har fungert i andre kommunar og tilrådingar frå Husbanken. I prosjektrapporten vert det konkludert med at Husbankens universalmodell for «Leige før eige» bør leggjast til grunn for Volda kommune sitt vidare arbeid med modellen.

«Leige før eige» kan ein oppnå ved at kommunen kjøper ein bustad tilpassa ein bestemt husstand sine behov. Bustaden bør vere tilpassa over lengre tid, og dette fordrar at husstanden sine framtidige behov er kartlagt. Det må avklarast ansvar og organisering ved implementering av «Leige før eige»-modellen i kommunen. Modellen fordrar m.a. at den som arbeidar med Husbankens verkemiddel i kommunen er involvert, i tillegg til eigedomsavdelinga.

Nokre kommunale utleigebustader framstår som klare for sal, andre treng renovering eller seksjonering. Alternativt kan ein kjøpe eller byggje eigna objekt til føremålet. Ein kan også prøve ut ein variant av modellen der kommunen hjelper flyktningar og bebuarar i kommunale bustadar til å kjøpe bustader som ligg ute for sal. Vi er kjende med at fleire flyktningar og leigetakarar i kommunale bustader har potensiale og ønskjer å kjøpe eigen bustad. For å få utløyst dette potensiale treng dei informasjon og rettleiing, samt praktisk hjelp og tilgang til verkemidlane frå Husbanken. Ei utfordring vi ser er at kommunen har låg ramme for startlån. I 2016 var ramma for startlån på 9 million. Med dagens bustadpriser vil dette halde til fullfinansiering av om lag tre

bustader. Låneramma på startlån må difor aukast om ein skal arbeide meir systematisk med «frå leige til eige»-modellen.

I k-sak 4/16 handsama 28.01.16 har kommunestyret løyvd ei ramme på kr 6 mill, utover det som vert utløyst i bustadtilskot, for kjøp/bygging av bustader til flyktningar. Bustadene skal vere sjølvfinansierande, og finansierast ved låneopptak, bustadtilskot frå Husbanken og husleige. Låneramma kan nyttast til å implementere og prøve ut «Leige før eige»-modellen.

4.6.4 Privat leige av bustad

Kommunen har som mål å sikre gjennomstrøyming i kommunale bustader og få fleire ut av kommunale husvære og over på den private bustadmarknaden. Volda har ein stor privat utleigemarknad som i aukande grad har blitt nytta til framskaffing av bustader for busetjing av flyktningar. Busetjing av nye flyktningar direkte på den private bustadmarknaden, har ført til at mange flyktningar ikkje blir leigetakarar i kommunale gjennomgangsbustader. Privat leige av bustad gir ein viss grad av fridom og sjølvstendigheit på bustadmarknaden.

Målet i prosjektet «*Privat leige av bustad*» var å samanfatte suksessfaktorar ved å nytte den private utleigemarknaden til busetjing av flyktningar. I prosjektperioden hadde vi besøk av NIBR (Norsk institutt for by- og regionsforskning) i Volda, som gjorde ei casestudie av korleis kommunen arbeidar med «avtalt sjølvbusetjing» av flyktningar, konsekvensar av at busetjingsklare flyktningar i asylmottak skaffar seg bustad sjølve, og analyserte fordelar og ulemper ved dette. Informantar i studien var busette flyktningar i Volda som har skaffa bustad sjølve, strategisk og operativt nivå i kommunen; politikarar, rådmannen og tilsette som arbeidar med busetjing av flyktningar og bustadsosialt arbeid.

Volda har gode erfaringar med å nytte «avtalt sjølvbusetjing» som verkemiddel i busetjings- og integreringsarbeidet. Det avlastar kommunen i arbeidet med å framskaffe bustader og flyktningane tek i større grad ansvar for eigen busetjingsprosess, og blir på den måten i større grad sjølvstendige på bustadmarknaden. «Avtalt sjølvbusetting» har i all hovudsak blitt realitet ved at tidlegare bebuarar ved Volda ordinære asylmottak sjølv har skaffa seg bustad i Volda, for så å søkje om busetjing i kommunen. Det er få bebuarar frå andre mottak i landet som har skaffa seg bustad sjølve i Volda. Som følgje av at Volda mottak no er nedlagt, vil denne modellen for «avtalt sjølvbusetjing» i mindre grad vere aktuell å nytte ved busetjing av nye flyktningar i Volda.

Tilsette i flyktningarbeidet har ofte kontakt med private huseigarar, og formidlar mange private bustader til nye flyktningar som skal busetjast. Ved tilgang på ledig bustad kontaktar kommunen IMDi og ber dei søke ut aktuelle flyktningar for busetjing i kommunen. Det er etablert rutinar for bruk av den private leigemarknaden itil busetjing av flyktningar.

4.6.5 Å koordinere det fragmenterte

Formålet med prosjektet «Å koordinere det fragmenterte» var å sikre meir heilskapleg og koordinerte bustadsosiale tenester, og betre samhandlinga i det bustadsosiale arbeidet, og slik styrke kommunen sitt arbeid med å hjelpe vanskeligstilte på bustadmarknaden. Gjennom prosjektet fekk tilsette og politikarar kome saman og diskutere måten ein organiserer, kommuniserer og utvekslar informasjon i det bustadsosiale arbeidet. Vi fekk også møte andre kommunar og dele erfaringar på tvers av kommunegrenser. For å avdekke forbettringspotensiale og identifisere styrke og utfordringar i det bustadsosiale arbeidet, gjennomførte Møreforskning ei nettverksanalyse basert på møter med prosjektgruppa og spørjeundersøking til tilsette og politikarar. Funn og resultat har Møreforskning samanfatta i notatet: «Samordning av bustadsosialt arbeid i Volda kommune».

Rapporten seier noko om dei viktigaste styrkane i det bustadsosiale arbeidet i Volda kommune, utfordringar med samordning og ansvarsdeling i det bustadsosiale arbeidet og mangel på formelle møtepunkt.

Det vart i løpet av prosjektperioden gjennomført idédugnad og gruppearbeid. Tema for gruppearbeidet: Kva tiltak kan Volda kommune gjere for å betre koordineringa av det bustadsosiale arbeidet, inkludert mellom politikk, administrasjon og i forhold til eksterne partar, og kva tiltak må til for å løyse utfordringar knytt til tilpassa bustadar.

Møreforskning oppsummerer at kommunen har kome godt på veg med den nye organiseringa av det bustadsosiale arbeidet, men har utfordringar å jobbe vidare med knytt til samordning (Vedlegg 5)

4.6.6 Burettleing og sjølvstendig bustadkarriere for flyktningar

Prosjektet «Sjølvstendig bustadkarriere for flyktningar» starta i 2011. Målet var å etablere gode rutinar i arbeidet med sjølvstendig bustadkarriere. Det vart utarbeidd ein modell for burettleing av nykomne flyktningar, som aktivt er i bruk i det grunnleggjande kvalifiseringsarbeidet. Programmet er bygd opp i tre fasar og seks modular, og skal sikre riktig informasjon til rett tid. Informasjonen blir gitt av tilsette og samarbeidspartnarar i flyktningarbeidet, til deltakarar i introduksjonsprogram og einslege mindreårige flyktningar. Burettleinga vert gjeve både på individ- og gruppenivå; i bustaden, i samtale med kontaktperson og i undervisning ved Volda læringssenter.

Det er utarbeidd rutinar og malar for praktisk oppfølging av bustadkarriere for flyktningar. Flyktningar med lang butid i kommunale gjennomgangsbustader fekk tilbod om samtale, bistand og oppfølging av tilsette i flyktningarbeidet og husbankansvarleg, for å kome seg over på den private bustadmarknaden. Resultatet vart m.a. auka fokus på gjennomstrøyming i gjennomgangsbustader, nokre fekk leige privat bustad og nokre kjøpte seg eigen bustad.

5 MÅL, STRATEGIAR OG TILTAK

5.1 Overordna mål i det strategiske bustadsosiale arbeidet

Det er ein overordna strategi å setje bustadsosiale mål og tiltak i ein heilskapleg samanheng og sjå fleire av kommunen sine handlingsplanar i samanheng. Målet er å knyte den bustadsosiale handlingsplanen tettare saman med helse og omsorgsplanen og kommuneplanen. Bustadsosiale mål og tiltak skal vere sektorovergripande, og bør difor vere ein del av kommunen si planforankring for mellom anna å leggje til rette for økonomisk bindingar til gjennomføring av tiltak.

”Alt heng saman med alt”

Kva som vert gjort innanfor eit tenesteområde får konsekvensar for andre område, og for den vanskelegstilte som treng hjelp. Utan ei felles forståing for strategiske mål vil desse truleg opplevast som lite realistiske hjå operative organ. Uavhengig av nivå i forankringsprosessane, blir medverking og eigarskap sett på som sentrale element.

Det er behov for ein klar organisasjonsstruktur med tydeleg ansvarsdeling og retningslinjer for gjennomføring av ulike arbeidsoppgåver. Dette føreset at kommunen har klare operative mål og god kjennskap til verkemidla med tilfredstillande rammer. Det er behov for oversikt over bustadmarknaden og over ulike vanskelegstilte grupper. Vidare er det viktig med tydeleg ansvarsdeling og bustadfagleg kompetanse. Kommunen må ha ein strategisk plan som tek høgde for dei sosiale utfordringane og potensielle løysingar.

Modellen som ligg føre i handlingsplanen jf. punkt 3.2, saman med klåre operative mål og tiltak i den bustadsosiale handlingsplanen vil gi kommunen eit godt styringsdokument.

Regjeringa har fastsett desse måla og innsatsområda:

Nasjonale mål	Prioriterte innsatsområde
1 Alle skal ha ein god stad å bu	- Hjelp frå midlertidig til varig bustad - Hjelp til å skaffe ein eigna bustad
2 Alle med behov for teneste, skal få hjelp til å meistre buforholdet	- Forhindre utkastingar - Gi oppfølging og tenester i heimen
3 Den offentlige innsatsen skal vere heilskapleg og effektiv	- Sikre god styring og målretting av arbeidet - Stimulere til nytenking og sosial innovasjon - Planlegge for gode bumiljø

Særleg innsats overfor barnefamiliar og unge

Bustaden og nærområdet utgjer ei viktig ramme for barn og unge sin oppvekst. Bustaden og bumiljøet er viktig for barn og unge her og no, men også for å hindre at dårlege levekår går i arv. Regjeringa vil difor forsterke

innsatsen overfor barn og unge som ikkje bur bra.

Resultatmål 1:	Utleiebustad for barnefamiliar skal være av god kvalitet og i eit trygt bumiljø
Resultatmål 2:	Midlertidige butilbod skal bare unntaksvis nyttast av barnefamiliar og unge, og slike opphald skal ikkje vare meir enn tre månadar
Resultatmål 3:	Bustadløyse blant barnefamiliar og unge skal førebyggjast og reduserast

Bustadsosialt arbeid er først og fremst institusjonalisert gjennom Husbanken si verksemd, men det operative bustadsosiale arbeidet ligg til kommunane. Ein konsekvens av samhandlingsreforma er at kommunen får eit større ansvar for å sikre eit godt bustad og tenestetilbod til personar som på ulike måtar har behov for kommunale tenester.

5.2 Delmål og tiltak

5.2.1 Smalebakken/Røyslidvegen

Eigedomsavdelinga førebur eit prosjekt der ein ynskjer å renovere heile Røyslida/Smalebakken. Bustadane i dag er frå tidlig 70-talet, alle med krav om stor renovering.

Renovering av bustadane opnar opp moglegheiter for nytenkjande og arealeffektiv planløyning. Dette vil auke kapasiteten på husvære innanfor same tal bygningar. Kommunen vil i forbindelse med prosjektet sette krav til levkår og inkludering der ein vil legge til rette for at personar med ulike fysiske og psykiske utfordringar kan busetjast i same miljø. Dette krev omgjerung av alt husvære og uteområde til universell utforming. I planane som blir presenterte vil ein ta høgde for tryggleik og trivsel der ulike bugrupper skal kunne bu og trivast i same miljø. Det blir lagt fokus på sosiale møteplassar på eit oversiktlig område for vanskelegstilte som er tildelt husvære. Svært liten del av kommunale gjennomgangsbustadar er tilrettelagt for dette i dag. Prosjektet vil såleis bere karakter av at kommunen satsar på sine overordna planar og har folkehelseperspektivet med seg.

Området er gunstig med plassering i nærleik av tenestene og andre samfunnsfunksjonar som skule/barnehage, butikkar med meir. Prosjektet vil kunne være med på å løyse mange av utfordringane ein har med bustadsosialt arbeid. Husbanken er orientert om prosjektet og synast det er spennande. Ein ser moglegheiter for å kunne søkje om tilskott til prosjektet sjølv om dette ikkje direkte er nybygg, då kommunen tenkjer nytt for å gjere seg nytte av byggkropp med tanke på klima og miljø. Ein tek vare på det som ein kan bruke av byggkroppen, setter dette saman på ny arealeffektiv måte, med ny god standard som stetter dagens krav til kommunale gjennomgangsbustadar. Bygningane i området vil ha ulik utforming og storleik som gjer at ein kan tildele bustadar til mange ulike grupper bebuarar. Her ynskjer ein å oppnå god integrering og eit ope og oversiktlig tilrettelagt bumiljø. Hovudhusværa vil bli meir arealeffektive med same funksjon som i dag med likt tal bebuarar. Talet på hyblar vert dobla. Hyblar som i dag er svært ueigna, vil bli tilpassa gode levkår for einslige med behov for gjennomgangsbustad.

5.2.2 Frå Leige til eige

Administrasjonen ser føre seg avhending av kommunale bustadar der vi eig saman med private (sameige). Dette kan skje gjennom sal på den opne marknaden, eller ved leige til eige prosjekt for å skape busetjing av vanskelegstilte inn i allereie etablerte sameige. Å være kommunal eigar inn i sameige med private personar har vist seg svært krevjande både for kommunen og øvrige eigarar, men å setje andre i stand til å være eigar på lik linje med andre vil være god busetjing. Dei husværa som kommunen ser for seg kan leggest ut for sal er Ottamarka 13 A, Osgarden 3B, Midtun 2. Dette er lettselde husvære som er gunstige både med tanke på å prøve ut modellen «frå leige til eige» eller sal.

Nokre husvære har fått tilskot frå Husbanken, som vert avskrive over 20 år. Vi vil måtte betale attende delar, dersom sal vert gjennomført før tilskotet er avskrive, eller nytte desse til reinvestering i nye utleigebustader. Alternativt må det vurderast om tilskotet frå Husbanken kan overtakast av kjøpar og nedskrivas etter reglar for det individuelle bustadtilskotet, slik det m.a. har blitt gjort i Fræna-modellen. Avklaringar vil måtte gjerast ved val av løyning. Ved avhending omdisponerer kommunen gjennomgangsbustadane til ein meir arealeffektiv drift, der ein faktisk får færre bygg å forvalte, men fleire husvære å tilby i ein pressa bustadmarknad. Det er lagt opp til at Røyslida/Smalebakken prosjektet vil gi mellom 10-15 fleire husvære.

5.2.3 «Lære å bu»

Etablere bustadskule saman med driftsavdelinga med oppfølging av bebuarane i gjennomgangsbustadane. Ansvar for eittårssamtalar, oppfølging leigekontrakter og tilsyn frå eigar ein til to gongar i året. For å lukkast i dette arbeidet ynskjer kommunen å tilsette ein person knytt til eigedomsavdelinga og auke bustadkoordinatorstillinga i Sektor Helse og omsorg frå 60% til 100% stilling.

Prosjektet «frå mellombels til varig bustad» vart ferdigstilt hausten 2016, og gjekk då over i ei 60% fast stilling ved tildelingskontoret (sjå pkt. 4.6.1). I evalueringa av prosjektet, og i løpet av 2016 når dette har vorte ein del av den faste drifta, erfarer vi at det er vanskeleg å løyse oppgåvene som er lagt til denne stillinga innanfor denne stillingsprosenten. Syner til at prosjektstillinga skulle vere ei styrke for rus og psykisk helseteneste, men allereie i prosjektperioden har den også følgt opp brukarar innanfor andre tenestekområder. Det bur pr i dag flyktningar i 40 kommunale gjennomgangsbustader, og også mot m.a. denne gruppa gjer bustadkoordinator ein viktig jobb for å følgje opp i høve kontraktar, gi burettleiing, samtalar vedrørande vidare bukarriere og dermed sikrar gjennomstrøyming i bustadane.

Syner også til nemnde utfordringar under pkt. 4.5.2 Sektor opplæring og oppvekst (busetjing og kvalifisering av flyktningar), samt under pkt. 4.5.1 Barnevernstenesta (einslege mindreårige flyktningar), ved at oppfølginga frå dei oftast vert avslutta når introduksjonsprogrammet er avslutta/ ved fylte 20 år. Bur dei då framleis i kommunal bustad er det ingen som følgjer opp prosessen med å kome inn på den private bustadmarknaden m.m. Her ser ein det som viktig at bustadkoordinator ved tildelingskontoret kan sikre gode prosessar vidare. For å unngå å måtte innsnevre tilbodet bustadkoordinator ved tildelingskontoret gir, til å gjelde brukarane med vedtak innan helse og omsorg, er det naudsynt med ei auke i stillinga med 40%.

5.2.4 Rop-bustader med bemanning

Ein har alle dei åra kommunen har nytta midlertidige husvære meir som permanente bustader til brukarar med ROP-lidingar hatt ei kjensle av å ikkje kunne gi gode nok tenester. Dette har synt att i klager til kommunen og ulike medieoppslag. Bygging av omsorgsbustader til denne målgruppa er eit forsøk på å gi desse brukarane dei verdige tenestene dei har krav på. For å kunne yte tenester med andre føresetnader enn rus og psykisk helseteneste har gjort for bebuarar i Kløvertunvegen og modulane ved Maurtua, er det nødvendig å knytte stadleg bemanning til desse omsorgsbustadane.

5.2.5 Omsorgsbustader for utviklingshemma

I kommunen er det 18 omsorgsbustader for utviklingshemma fordelt på tre samlokaliseringar. I oktober 2016 var planen at den fjerde samlokaliseringa skulle ferdig med fem nye omsorgsbustader. Undervegs har reguleringsarbeid forseinka prosessen, samt også spørsmål om plasseringa er fornuftig. Kommunen er i dialog med pårørande og vurderer vidare strategi for prosjektet.

Vidare er det rett og signalisere at nye ungdommar har nådd tenåra, og at ein i planperioden for denne planen må starte ein prosess for å kartlegge ynskjer og behov for komande vaksne utviklingshemma. Kommunen kan ikkje basere seg på at utskifting i eksisterande bustader løyser framtidige bustadbehov for personar i denne målgruppa.

5.2.6 Utviding av areal ved Fjordsyn

Avlastinga for barn og unge starta opp i underetasjen på Fjordsyn i juni 2014. Det var 9 born/unge vaksne som nytta seg av avlastingstilbodet i dei 4 bustadane ein då disponerte.

I løpet av dei 2 åra dette samlokaliserte tilbodet har fungert, har behovet for avlasting auka mykje. Det er i dag 13 barn/unge vaksne som mottek tenester ved avlastinga, fortsatt i dei 4 bustadane. I tillegg vart den første barnebustaden etablert i mai 2015, og den andre i august i år. Dette har medført at ein i dag har 2 bustader som det ikkje er mogeleg for andre born å bu i, då desse bustadane er heimen til 2 barn på 9 og 12 år. Per i dag har ein ikkje høve til å gi avlasting til fleire born og unge i Volda.

Born som får tilbod om avlasting har ikkje behov for eigne bustader, og det vil difor vere ei betre og rimelegare løysing å innreie 2 soverom med toalett. I felles arealet har ein dessutan tilgang til å nytte badekar/dusj samt at alle måltida for borna i avlasting blir gjennomført der i fellesskap. Ved å utvide med eit større fellesrom/stove vil ein kunne ha plass til alle borna som har avlasting på same tid. Dette er ikkje mogeleg no.

Å drifte reserveløysingar, som ein av og til må gjere no, er kostbare løysingar. Ein får på denne måten ikkje fullt ut utnytte personalressursane slik ein vanlegvis kan gjere når fleire arbeider saman. Ein må bemanne 1:1 sjølv om hjelpebehovet ikkje krev det, dette grunna den fysiske plassering av tenestetilbodet.

Behovet for avlastning og barnebustad har auka mykje siste åra. Dette er ei lovpålagd teneste som skal sikre foreldra ro og kvile frå særlege tyngande omsorgsoppgåver. Det er difor viktig at foreldra er nøgde med tilbodet som blir gitt. Ved utviding av arealet i underetasjen ved Fjordsyn, meiner ein at det vil det kunne stette tilbodet i åra framover.

5.2.7 Einehusvære til vanskelegstilt

Midlertidige husvære skal som vist til tidlegare i pkt. 4.5.2. vere i ei akutfase der ein står utan tak over hovudet. Det kan vere vanskeleg å finne gode løysingar for brukarar med samansette lidingar. Ein har i Volda kommune tenkt å dekkje behovet til denne målgruppa ved bygging av samlokaliserte omsorgsbustader/ROP-bustader.

Ein av føresetnadene for kommunale helse og omsorgstenester er at det er frivillige tenester og at ein pliktar å ta med brukarperspektivet i arbeidet. Vi skal sørgje for at dei som bur i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstenester og medverke til å skaffe bustader til personar som sjølv ikkje kan ivareta sine interesser på bustadmarknaden, herunder bustader med særlege tilpassingar og med hjelpe- og vernetiltak til dei som treng det, jf. §§ 3-1 og 3-7 i lov om kommunale helse- og omsorgstenester.

Brukarane har rett til å medverke ved gjennomføring av helse- og omsorgstenester og tenestetilbodet skal så langt som mogleg utformast i samarbeid med brukaren, jf. §§ 3-1 og 3-2 i pasient og brukarrettighetslova. Sektor helse og omsorg vurderer det difor som naudsynt å etablere einehusvære, med bakgrunn i at vedkomande verken kan nyttiggjere seg samlokalisert omsorgsbustad eller kommunal gjennomgangsbustad.

5.2.8 Individuelt tilrettelagte bustader for personar med demens og psykiske lidingar

Kommunen treng eit meir differensiert og individuelt tilrettelagt butilbod for personar med demens og psykiske lidingar. Dei skjerma einingane må vere små einingar med butilbod med plass til 3-4 pasientar. Utforminga av bustadene er det viktig at det blir sjølvstendige bustader med soverom og eiga stove innanfor eininga. Det er viktig gode skjermingsforhold. Vidare er ein i behov av vandreområder og eit uteområdet med hage som kan gi ro og trygghet til pasienten. Målet er å gi gode og individuelt tilpassa tenester til enkeltpersoner med spesielle omsorgsbehov.

5.2.9 Framskaffing og formidling av privat husvære til flyktningar

Ei av utfordringane i oppfølginga av flyktningar og einsleg mindreårige flyktningar (EM) er at dei framleis bur i kommunal gjennomgangsbustad etter at EM-tenesta og programrådgjevarane avsluttar tenestene sine. Det er ingen med ansvar for å følgje opp prosessen med å kome seg inn på den private bustadmarknaden. Det er behov for vidare oppfølging særleg i prosessen med å kome seg ut av kommunal bustad og inn på den private bustadmarknaden. Ein må arbeide for å sikre gode prosessar og rutinar på dette i det bustadsosiale arbeidet i kommunen.

5.2.10 Organisering

I planperioden for 2009 - 2014 var organisering av det bustadsosiale arbeidet eit av tiltaka ein skulle jobbe med. Det har vore gjort nokre endringar, jf. punkt 3 i planen. Kommunen ser fortsatt å ha nokre utfordringar i høve det strategiske bustadsosiale arbeidet, samt kvar nokre operative oppgåver best kan løysast. I samarbeid med rådmannen vil det setjast ned ei tverrsektoriell arbeidsgruppe som skal jobbe med desse spørsmåla og utfordringane.

6 Handlingsplan 2017 – 2020

	Tiltak	Ansvarleg	Tidsramme	Kommentar
1	Renovering og utbetring i Smalebakken og Røyslidvegen	Eigedom	2016 - 2020	
2	Kjøp/bygging av bustader til		2017-2020	Løyvd

	flyktningar, ev. gjennom «Frå leige til eige»-modellen.			låneramme på kr 6 mill. i k-sak 4/16, vedteke 28.01.16.
3	”Å lære å bu” - 1,4 nye årsverk miljøterapeut/miljøarbeider/ drift til oppfølging gjennomgangsbustadar, 1-års samtalar og oppfølging leigekontrakter, tilsyn HMT - Bustadskule	Helse og omsorg, oppvekst og opplæring, eigedom	2017-2020	
4	ROP-bustader m/bemannings Ferdigstilt januar 2018, bemanning frå 2018	Eigedom og helse og omsorg	2017-2018	
5	Omsorgsbustader for utviklingshemma	Eigedom	2017-2020	
6	Auka bemanning barneavlastninga 4 årsverk	Helse og omsorg	2017-2020	
7	Utviding av areal Fjordsyn, eit fellesrom og to rom med toalett til barneavlastninga	Eigedom	2017	1 250 000
8	Einhusvere til vanskelegstilt	Eigedom og helse og omsorg	2017-2018	
9	Individuelt tilrettelagt butilbod for personar med demens/psykiske lidningar	Eigedom og helse og omsorg	2017-2020	
10	Framskaffing og formidling av private husvære	Opplæring og oppvekst	2017-2020	
11	Organisering av bustadsosialt arbeid	Tverrsektoriell arbeidsgruppe vert sett ned av rådmannen	2017-2020	

7. Offentlige dokumenter

- Bolig for velferd - nasjonalt strategi for boligsosialt arbeid 2014 - 2020
- Meld. St. 17 (2012-2013) *Byggje – bu – leve. Ein bustadspolitikk for den einskilde, samfunnet og framtidige generasjonar.*
- Meld. St. 6 (2012-2013) *En helhetlig integreringspolitikk. Mangfold og fellesskap.*
- Meld. St. 30 (2011-2012) *Se meg! En helhetlig rusmiddelpolitikk, alkohol – narkotika – doping.*
- Rundskriv. Hovednr.35 – *Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.* Arbeids- og velferdsdirektoratet
- NOU 2011:15. *Rom for alle. En sosial boligpolitikk for fremtiden.*
- St.meld. nr. 47 (2008-2009) *Samhandlingsreformen. Rett behandling – på rett sted – til rett tid.*

- St.meld. nr. 37 (2007-2008) *Straff som virker – mindre kriminalitet - tryggere samfunn* (kriminalomsorgsmeldingen)
- Riksrevisjons undersøkelse av tilbudet til de vanskeligstilte på boligmarkedet. Dokument nr. 3:8 (2007-2008)
- *På vei til egen bolig*. Publikasjonsnummer H-2188
- St. meld. nr. 23 (2003-2004) *Om boligpolitikken*
- NOU 2002:2 Boligmarkedene og boligpolitikken
- St. meld. nr. 50 (1998-99) *Utjamningsmeldinga. Om fordeling av inntekt og levekår i Noreg*.
- Møreforsking Volda: Notat 1/2015 «Samordning av bustadsosialt arbeid i Volda kommune». Delrapport 1 frå kommunetanseutviklingsprosjektet «Å koordinere det fragmenterte».
- Prosjektrapport Volda kommune: «God og effektiv busetjing av flyktningar i Volda kommune». November 2016.

Kjelder:

Kommunestatistikk Volda 2014

<https://mrfylke.no/Tenestoomraade/Plan-og-analyse/Statistikk-og-analyser/Kommunestatistikk>
Kommunal og moderniseringsdepartementet: Ny kommune
<http://www.nykommune.no/>

SSB Innvandrere etter innvandringsgrunn 1. januar 2012

<https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvgrunn/aar/2012-08-30>

SSB tabell 06969: Brukarar av pleie- og omsorgstenester

<https://www.ssb.no/statistikkbanken/SelectVarVal/Define.asp?MainTable=IPLOShjemInstTj&KortNavnWeb=pleie&PLanguage=0&checked=true>

SSB tabell 07459: Folkemengde

<https://www.ssb.no/statistikkbanken/SelectVarVal/Define.asp?MainTable=NY3026&KortNavnWeb=folkemengde&PLanguage=0&checked=true>

SSB tabell 10213: Befolkningsframskrivinger

<https://www.ssb.no/statistikkbanken/SelectVarVal/Define.asp?MainTable=FolkFramT2&KortNavnWeb=folkfram&PLanguage=0&checked=true>

8 Vedlegg

Vedlegg 1

Kriterier for tildeling av kommunal bustad i Volda kommune

Kommunen har utarbeida kriteria som vert lagt til grunn for behandling av søknad og tildeling av kommunal gjennomgangsbustad

Målgruppe

Dei kommunale gjennomgangsbustadane skal prioriterast til vanskelegstilte på bustadmarknaden og til busetjing av nykomne flyktningar. Vanskelegstilte er i denne samanheng definert som flyktningar ved 1. gongs etablering i kommunen, funksjonshemma, menneske med psykisk helseproblem, menneske med rusproblem, sosialt og økonomisk vanskelegstilte. Andre kan ha høve til å leige kommunal gjennomgangsbustad i særlege tilhøve.

Kvalifiseringskrav

Søkjar må vere over 18 år. Dersom søkjar er under 18 år skal tildeling skje i samråd med verje og hjelpeapparat. Søkjar skal som hovudregel ha vore folkeregistrert i Volda kommune i 2 år, eller ha ei anna nær tilknytning til kommunen. Unntak er flyktningar som Volda kommune har avtale med staten om busetjing for, og ansvar for å framskaffe bustad til.

Formålet med kommunale bustadar er at det skal vere eit virkemiddel for å hjelpe vanskelegstilte på bustadmarknaden, og er som regel eit tidsavgrensa hjelpetiltak. Det er forventa at søkjar meistarar ein busituasjon og dei pliktene som er knytt til den, eventuelt ved å ta imot ulike hjelpetiltak. Dersom søkjar ikkje ynskjer å ta imot helse- og omsorgstenester som er rekna som naudsynte for å meistre ein busituasjon, kan søknaden bli avslått.

Tildeling/prioritering

Tildeling av bustad blir gjort utifrå ei samla vurdering og utifrå dei kriterier som ligg til grunn. Ved prioriteringa skal det leggjast vekt på dei kvalifiserte søkjarane sine behov, og kva type bustader som er ledig. Søkjarar som etter ei samla vurdering har mest påtrengande bustad og/ eller teneste behov, skal prioriterast.

Leigetida for ein kommunal bustad blir sett opp i ei tidsbestemt leigekontrakt for 3 år etter § 9-3 i husleigelova. Søknad om fornying av leiekontrakt skal vurderast etter dei gjeldande kriteria, og må søkjast om i god tid før kontrakten går ut. Søkjarar med varig behov for bustad kan etter dei gjeldande kriteria få tildelt ein bustad over denne tida. Dette gjeld for personar over 60 år og andre vanskelegstilte som ikkje har moglegheit for å skaffe seg bustad.

Rådgeving og bustadfinansiering

Etter eitt år i kommunal bustad, vil ein få tilbod om samtale og rådgeving i forhold til kjøp av eigen bustad eller leige av bustad på det private marknad. Kommunen si ordning med startlån og butilskot vil bli vektlagt.

Sakshandsamingstid

Søknadar vert handsama ein gong i månaden i tildelingsmøte. All dokumentasjon og andre opplysningar må ligge ved søknaden.

Avslag og klage

Avslag på søknad om kommunal bustad og avslag på fornying av leigekontrakt skal vere skriftleg grunngjeve med opplysning om klageadgang, klagefrist og adressat for klage, jf. Forvaltningslova § 28. Om ein søkjar avslår tilbodet om bustad, vil søkjaren bli vurdert som uaktuell for tildeling av kommunal bustad.

Vedlegg 2

BEBUARAVTALE I KOMMUNAL GJENNOMGANGSBUSTAD

Føremål:

Føremålet er å gi eit stabilt bu og teneste tilbod. Gjennom denne avtalen vil vi sikre eit godt bumiljø og oppfylging i bustaden utifrå individuelle behov.

Oppfylging:

Bebuar forpliktar seg gjennom denne avtalen å ta i mot individuelt tilpassa oppfylging frå kommunen. Denne oppfylginga avtalast mellom tildelingskontoret og eigedomsavdelinga.

Ordensreglar:

1. Ein representant for kommunen skal sjå over husværet ved utflytting.
2. Leigar må ikkje installere naglefaste ting utan godkjenning frå kommunen.
3. Leigar må ikkje sette skruar eller spikrar inn i veggjar eller tak. Til å henge opp bilete eller ting på veggane må det nyttast X- krokar eller tråd ned frå taklista.
4. Leigar har ikkje høve til å opparbeide hage.
5. Leigar må nytte parkeringsplass som vert tilvist av kommunen.
6. Leigar skal sjølv syte for nødvendig plenklipping, snømoking og sandstrøing. Leigar har ansvar for å skaffe og sette opp eiga postkasse.
7. Leigarar av husvære med felles inngang må seg imellom bli samde om vask av vindfang og fellesrom.
8. Det er ikkje lov å røykje inne.
9. Ved tap av nøkkel vert ny utlevert ved betaling av kostnad for framskaffing av dette.
10. Trapperom og gangar skal til ei kvar tid vere ryddige og reine, dette gjeld uteområdet og. Barnevogner, ski, kjelkar, sykklar og andre ting må ikkje plasserast ved inngang eller felles vindfang slik at det sjenerer andre. Balkongar, vindu og gangar må ikkje brukast til resting av gulvtepper eller sengetøy slik at det er til ulempe for andre leigebuarar.
11. Det skal vere stille mellom klokka 23.00 og 07.00. Reperasjon og vedlikehald i bustaden som medfører støy, må ikkje utførast på helge- og høgtidsdagar, eller mellom klokka 22.00 og 07.00 på kvardagar. Musikkanlegg, TV og radioar må dempast så ein ikkje uroar andre.
12. For å hindre fukt og fuktskadar må leigetakar sørge for at luftventilar alltid er opne. Der dette ikkje finnes, eller dette ikkje er tilstrekkelig, må leigetakar sørge for god utlufting gjennom vindauge. **Anbefalar kjøp av luftavfuktar ved innflytting.**
13. Sjøppel skal leggst i søppeldunkane og skal vere innpakka. Viktig å sortere søppel rett.
14. Det er ikkje tillate med husdyr.
15. Klager på bu- miljøproblem må meldast skriftleg til Volda kommune v/ sektor Helse og omsorg, tildelingskontoret.

Reglar for HMS, innkludert brannvern i bustaden din:

1. I forhold til rutinar om helse, miljø og sikkerheit inkludert brannvern, forpliktar leigetakar til å samarbeide med kommunen på avtalte periodiske HMS rundar.
2. Farlege gjenstandar som knivar, spisse reiskap skal oppbevarast på eigen stad.

3. Bebuar må forhindre at der er innbu eller anna som ligg i nærleiken av kjelder der det kan oppstå varmeutvikling eller brann. Bebuar må passe på at kokeplater, levande lys brukast på en forsvarleg måte.
4. Bebuar må sørge for at det elektriske anlegget er intakt.

Kommunen har mynde til å låse seg inn i bustaden i fylgjande tilfelle:

- Ved bekymring for liv og helse.
- Ved uro og bråk.
- Når politiet har ransakings- eller pågrepelseordre og bebuar ikkje opnar.
- Ved mistanke om at det oppheld seg uynskte personar i bustaden.
- Når bebuar ikkje opnar ved dei avtalte HMS- rundane.
- Etter individuelle avtaler.
- Når barnevernet må ha tilgang til bustad og bebuar ikkje opnar.

Ved brot på ordensreglar eller HMS- reglar:

Det vert gitt åtvaring i fylgjande tilfelle:

- Reiskap og gjenstandar som ligg framme og verkar truande.
- Nyttar rusmiddel i fellesareal eller uteareal.
- Gjentatte episoder med bråk og uro, særskilt etter kl 2300.

Volda kommune vil vurdere oppseiing ved:

- Manglande betaling for husleige på bustaden.
- Ved alvorlige eller gjentekne brot på ordensreglane og/eller HMS reglane.

Erstatningsansvar:

Ved hærverk i bustaden eller fellesareal, må ein regne med at det vert politimeldt og sendt krav om erstatning frå Volda kommune. Ved forsøpling som medfører rydding av kommunen, vert den enkelte bebuar fakturert for dette arbeidet.

Forsikring:

Leigar er sjølv ansvarleg for å teikne innbuforsikring.

Ved utflytting frå bustaden:

Eigendelar som vert ståande att vert kasta og leigar vert fakturert for dette. Leigar har ansvar for å levere bustaden tilbake i same stand som ved innflytting. Det vil seie rydda, reingjort og total nedvask av bustaden. Det vert gjort synfaring av representantar frå kommunen i etterkant, og ved manglande nedvask vert det sendt faktura.

Underteikna er innforstått med kva denne avtalen inneber av forpliktingar. Leigetakar er innforstått med at manglande samarbeid over tid kan få konsekvensar for leigeforholdet i kommunen.

Vedlegg 3, Kartlegging

Det var delt inn i 10 målgrupper: Flyktning 1.gongs etablert (8), flyktning 2.gongs etablert (1), funksjonshemma (2), utviklingshemma (5), psykisk sjuk (6), rus (15), sosialt vanskelegstilt (5), anna funksjonshemming (2), økonomisk vanskelegstilt (5) og rus/psykisk sjuk (5).

Tabell 1, Målgrupper

År	Flyktn. 1.etabl	Flyktn. 2.etabl	Funksj.h	Utvikl.h	Psyk. lidingar	Rus	Sosiale vanskar	Andre Fuksj.h	Økonomi	Rop	SUM
2003	15		17	7	10	4	6	2	3		64
2009	8	1	2	5	6	15	5	2	5	5	54
2015	11	1	1	1	4	6	1	1	4	6	36

Tabell 2, noverande buforhold

	Flyktn. 1.etabl	Flyktn 2.etabl.	Funksj. hemma	Utvikl. Hemma.	Psyk. liding	Rus	Sosiale vanskar	Anna funksjh.	Økon. vansk	ROP	SUM
Har ingen bustad-Problem.					1						1
Utan eigd eller leigd bustad.	5			1	1	3			3	1	14
Står i fare for å miste bustad.		1					1			3	5
Uegna.	6		1		2	3		1	1	2	16
Behovet opphørt											0
SUM	11	1	1	1	4	6	1	1	4	6	36

Tabell 3, Tilrådde tiltak

Tilrådde tiltak i noverande bustad	Flyktn. 1.etabl	Flyktn 2.etabl.	Funksj. hemma	Utvikl. Hemma.	Psyk. liding	Rus	Sosiale vanskar	Anna funksjh.	Økon. vansk	ROP	SUM
Tilpassing av bustad			1		1	1		1			4
Fornyng av kontrakt		1									1
Økonomisk hjelp	1					3	1		3	1	9
Personleg hjelp											0
Praktisk bistand										5	5
Burettleing	10			1	3	2			1		17
Sum	11	1	1	1	4	6	1	1	4	6	36
Anbefaler annan bustad	Flyktn. 1.etabl	Flyktn 2.etabl.	Funksj. hemma	Utvikl. Hemma.	Psyk. liding	Rus	Sosiale vanskar	Anna funksjh.	Økon. vansk	ROP	SUM
Ordinær bustad utan oppfølging	11				2	4		1	3		21
Ordinær bustad med oppfølging			1	1	1	1			1	1	6
Samlokalisert bustad utan oppfølging											0
Samlokalisert bustad med oppfølging					1	1				5	7
SUM	11	0	1	1	4	6	0	1	4	6	34

Gjennomførte tiltak

3.3.4.1 Flyktningar, 1 gangs etablert

3 familiar har fått tildelt større kommunal bustad, to har fått depositumsgaranti ved NAV og to har fått innvilga statleg bustøtte.

3.3.4.2 Flyktningar, 2 gangs etablert

1 brukar har fått fornya kontrakt i kommunal gjennomgangsbustad,

3.3.4.3 Funksjonshemma

1 brukar har fått fornya kontrakt i kommunal gjennomgangsbustad med praktisk bisyand og tilpassing av bustad til universal utforming.

3.3.4.4 Utviklingshemma

Ingen gjennomførte tiltak

3.3.4.5 Psykisk liding

Fire brukarar har fått tildelt praktisk bistand, to har fått statleg bustøtte og supplerande sosialhjelp, ei har fått depositumsgaranti med NAV. Ein har fått tilpassing av bustad.

3.3.4.6 Rus

Seks har fått praktisk bistand, ein har fått depositumsgaranti og supplerande sosialhjelp

3.3.4.7 Sosiale vanskar

Ein har fått kommunal bustøtte og supplerande sosialhjelp.

3.3.4.8 Anna funksjonshemming

Ein har fått personleg hjelp og depositumsgaranti frå NAV.

3.3.4.9 Økonomisk vanskeligstilte

To har fått praktisk bistand. Ein familie har fått innvilga startlån.

3.3.4.10 ROP

Seks har fått praktisk bistand og tre har fått supplerande sosialhjelp, fem har fått depositumsgaranti og tre har fått statleg bustøtte og ein har fått fornya kontrakt i privat bustad.

Vedlegg 4, Oversikt over utbetalte økonomiske verkemiddel

Volda kommune, 2009 - 2015						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Startlån						
Overførte midlar	kr 2 587 536	kr 3 987 536	kr 2 725 536	kr 6 345 536	kr 10 707 203	kr 6 477 878
Utbetalt frå Husbanken	kr 7 000 000	kr 7 000 000	kr 14 000 000	kr 11 618 292	kr 5 500 000	kr 4 000 000
Totalt til vidaretildeling	kr 9 587 536	kr 10 987 536	kr 16 725 536	kr 17 963 828	kr 16 207 203	kr 10 477 878
Innvilga	9	19	22	19	16	
Totalt utbetalt	kr 5 600 000	kr 8 262 000	kr 10 380 000	kr 7 256 625	kr 9 729 325	kr 4 647 775
Gj.snittleg beløp	kr 622 222	kr 434 842	kr 471 818	kr 381 928	kr 608 083	
Aktive førehandsgodkjenningar	kr 0	kr 0	kr 1 560 000	kr 7 730 000	kr 500 000	kr 2 400 000
Vedteke, ikkje utbetalt	kr 1 245 000	kr 2 700 000	kr 2 850 000	kr 2 625 000	kr 460 000	kr 2 600 000
Ikkje utbetalte midlar	kr 3 987 536	kr 2 725 536	kr 6 345 536	kr 10 707 203	kr 6 477 878	kr 5 830 103
Tilskot til tilpasning						
Overførte midlar	kr 55 000	kr 15 000	kr 0	kr 10 000	kr 210 000	kr 195 063
Utbetalt frå Husbanken	kr 150 000	kr 25 000	kr 50 000	kr 200 000	kr 0	
Totalt til vidaretildeling	kr 205 000	kr 40 000	kr 50 000	kr 210 000	kr 210 000	kr 195 063
Innvilga	6	1	1	0	1	3
Totalt utbetalt	kr 190 000	kr 40 000	kr 40 000	kr 0	kr 14 937	kr 120 000
Gj.snittleg beløp	kr 31 667	kr 40 000	kr 40 000	kr 0	kr 14 937	kr 40 000
Aktive førehandsgodkjenningar	kr 0	kr 0	kr 0	kr 0	kr 40 000	0
Vedteke, ikkje utbetalt	kr 110 000	kr 0	kr 0	kr 0	kr 40 000	0
Ikkje utbetalte midlar	kr 15 000	kr 0	kr 10 000	kr 210 000	kr 195 063	kr 75 063
Tilskot til etablering *						
Overførte midlar	kr 473 540	kr 673 540	kr 208 540	kr 208 540	kr 408 540	kr 608 540
Utbetalt frå Husbanken	kr 200 000	-kr 25 000	kr 250 000	kr 200 000	kr 300 000	kr 200 000
Totalt til vidaretildeling	kr 673 540	kr 648 540	kr 458 540	kr 408 540	kr 708 540	kr 808 540
Innvilga	0	2	2	0	3	2

Vedlegg 5 Rapport «Å koordinere det fragmenterte»

SAMORDNING AV BUSTADSOSIALT ARBEID I VOLDA KOMMUNE

Delrapport 1 frå kompetanseutviklingsprosjektet «Å koordinere det fragmenterte»

TITTEL	Samordning av Bustadsosialt arbeid i Volda kommune
FORFATTARAR	Else Ragni Yttredal, Gunnvor Bakke, Susanne Moen Ouff og Kjersti Straume
PROSJEKTLEIAR	Else Ragni Yttredal
NOTAT NR.	1/2015
SIDER	58
PROSJEKTNUMMER	17178
PROSJEKTITTEL	Boligsosialt utviklingsarbeid i kommuner med store boligsosiale utfordringer. (Delprosjekt «Å koordinere det fragmenterte.»)
OPPDRAUGSGIVAR	Husbanken
ANSVARLEG UTGIVAR	Møreforskning Volda
ISSN	
ISBN	
NØKKEWORD	Boligsosial planlegging, Nettverksanalyse, Social Network Analysis, Kompetanseutvikling, Kommunal organisering, Boligsosialt arbeid

SAMANDRAG

Notatet er ei enkel oppsummering til Volda kommune knytt til kompetanseutviklingsprosjektet «Å koordinere det fragmenterte» som Møreforskning har gjennomført saman med Husbanken region Midt-Norge og kommunane Nærøy, Volda, Rissa, Ørland og Oppdal. Prosjektet er gjennomført i perioden august 2014 – juni 2015. Også dei andre kommunane i prosjektet får sine oppsummeringar tilpassa deira kommune.

Notatet gir fyrst litt generell informasjon om bustadsosialt arbeid og samordning av dette. Vidare gir det informasjon om gjennomføringa av prosjektet, og til slutt vert resultat frå spørjegransking og nettverksanalyse knytt til prosjektet presentert. Det siste er gjort både for prosjektkommunane som heilskap og meir spesielt for Volda.

© FORFATTAR/MØREFORSKING VOLDA

Føresegnene i åndsverklova gjeld for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller framstille eksemplar til privat bruk. Utan særskild avtale med forfattar/Møreforskning Volda er all anna eksemplarframstilling og tilgjengeleggjering berre tillate så langt det har heimel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavarar til åndsverk.

FORORD

Dette notatet er en enkel oppsummering til Volda kommune knyttet til kompetanseutviklingsprogrammet «Å koordinere det fragmenterte» som Møreforskning har gjennomført sammen med Husbanken region Midt-Norge og kommunene Nærøy, Volda, Rissa, Ørland og Oppdal i perioden august 2014 – juni 2015.

Prosjektet har vært finansiert gjennom Husbankens midler for kompetanseutvikling, og gjennom stor egeninnsats i kommunene. Notatet er ment å formidle noen av de viktigste resultatene fra prosjektet på en oppsummerende måte og vi håper at både deltakende kommuner og andre kan ha nytte av dette.

Møreforskning takker Husbanken for oppdraget, og vil samtidig takke kommunene for godt samarbeid gjennom prosjektperioden. Det har vært artig å jobbe sammen med dere!

Rapporten er skrevet over samme mal for alle kommunene. Fire av disse er bokmålskommuner. Fellestekst er derfor på bokmål. Vi må beklage dette til Volda kommune, men prøver å kompensere ved at den kommunespesifikke delen er på nynorsk.

Gunnvor Bakke, Susanne Moen Ouff og Kjersti Straume har deltatt i prosjektet. Else Ragni Yttredal har vært prosjektleder.

Lykke til med videre boligsosialt arbeid!

På vegne av prosjektteamet

Else Ragni Yttredal

Prosjektleder

INNHold

Samandrag og vegen vidare	6
Sammendrag	6
Vegen vidare	9
Innledning.....	13
Om boligsosialt arbeid og koordineringsutfordringer.....	14
Nærmere om prosjektet	17
Spørreundersøkelse med nettverksanalyse	18
Kommunemøter	21
Nettverkssamling.....	22
Resultater fra spørreundersøkelsen – kommunene sett i sammenheng	23
Det boligsosiale nettverket.....	23
Styrker og utfordringer i det boligsosiale arbeidet – Generelt	24
Status for samordningen av det boligsosiale arbeidet i kommunene.....	24
Daglig og ukentlig kontakt i kommunene	26
Politisk forankring av det boligsosiale arbeidet.....	32
Volda kommune	38
Styrkar og utfordringar i det bustadsosiale arbeidet	38
Sosial nettverksanalyse (SNA)	40
Meir om formelle møtepunkt.....	46
Forankring av det bustadsosiale arbeidet i Volda	47
Innspel frå idédugnad og gruppearbeid	51
Vedlegg 1: Referat frå idédugnad	52
Referansar	56

SAMANDRAG OG VEGEN VIDARE

SAMMENDRAG

Prosjektet «Å koordinere det fragmenterte» ble gjennomført i perioden august 2014 til juni 2015. Hovedtyngden av arbeidet ble likevel gjennomført i perioden desember til april, med spørreundersøkelse, analyser, kommunemøter og fellessamling i denne perioden.

Prosjektets hovedmål har vært å bidra til bedre samordning på det boligsosiale feltet i de deltakende kommunene Volda, Nærøy, Oppdal, Rissa og Ørland.

SAMORDNINGSUTFORDRINGER I BOLIGSOSIALT ARBEID

Det boligsosiale arbeidet brer seg over et vidt spekter av oppgaver som på en eller annen måte vil gripe inn i ulike sektorer, tjenesteområder og foretak i kommuneorganisasjonen. Samordning er dermed en av hovedutfordringene for det boligsosiale arbeidet.

«Rom for alle» (NOU 2011:15 Kommunal- og regionaldepartementet) definerer boligsosialt arbeid bredt som «det kommunene gjør for å sikre vanskeligstilte på boligmarkedet en trygg bosituasjon». Vanskeligstilte på boligmarkedet er «personer som ikke har mulighet til å skaffe seg og/eller opprettholde en tilfredsstillende bosituasjon på egenhånd» (NOU 2011:15 Kommunal- og regionaldepartementet, s. 39). Det dreier seg om å tilføre materielle ressurser som kommunal bolig, bostøtte, eller fysisk tilrettelegging for funksjonshemmede og immaterielle ressurser som mellommenneskelige relasjoner og oppfølging (Ulfrstad, 2011). Videre blir det boligsosiale arbeidet i andre sammenhenger delt inn i operative oppgaver som for eksempel råd og rettledning, skaffe egnede boliger, tildele økonomisk støtte, iverksette bo- og nærmiljøtiltak og oppfølging og tjenester i hjemmet - og strategiske oppgaver som dreier seg om å utvikle langsiktige målsetninger, utvikle tiltak og virkemidler og sette økonomiske og faglige ressurser inn i arbeidet (Departementene, 2014).

Målgruppene for det boligsosiale arbeidet er heller ikke ensartet. Det kan dreie seg om ungdom som søker startlån fordi de har vansker med å komme seg inn på boligmarkedet, flyktninger som trenger plass å bo, skilte som midlertidig er i en vanskelig bosituasjon, eldre som ikke lenger mestrer å bo hjemme og mennesker med samtidig rus- og psykisk lidelse som har varige utfordringer med å holde på en bolig.

STATUS FOR SAMORDNING I PROSJEKTKOMMUNENE

Undersøkelsen viser generelt at ingen i prosjektkommunene mener at samordningen av det boligsosiale arbeidet fungerer svært godt. Kommunene varierer ellers i hvilken grad informantene er fornøyd med samordningen av det boligsosiale arbeidet. I gjennomsnitt er informantene mest fornøyd i Volda og Rissa, mens de er minst fornøyd i Oppdal.

Der det finnes møtepunkter for boligsosialt arbeid blir dette trukket fram som en styrke i det boligsosiale arbeidet. Enten det blir kalt en boligtildelingsgruppe, forvaltningskontor,

tildelingskontor, beslutningsteam eller boligtildelingsnemnd, så er kommunene svært fornøyde med at det finnes *formelle fora for samordning* av det boligsosiale arbeidet.

POLITISK FORANKRING I PROSJEKTKOMMUNENE

Politisk forankring er tema i undersøkelsen og rapporten fordi:

- Politisk forankring av boligsosialt arbeid er viktig for å få gjennomslag for dette arbeidet
- Vi ser at forholdet mellom politikk og administrasjon ofte er en utfordring i kommunene
- Kommuner som får til det boligsosiale arbeidet har også en god politisk forankring av dette
- Erfaringer fra kommunene viser at det er lett å hoppe bukk over problemstillingen

Med forbehold om ulike svarprosent i kommunene, bekrefter hovedinntrykket fra undersøkelsen inntrykket fra andre kommuner: *Det er rådhuset som gir rådhuset og politikerne informasjon.*

Personer som innehar funksjoner som samfunnsplan/arealplan, boligsosial plan eller utbygging og drift er de som har mest kontakt med det politiske miljøet i kommunene om boligsosiale spørsmål. Personer som jobber i de «mykere» tjenestene ser på den annen side ut til å ha mer begrenset politisk kontakt.

Det ser også ut til å være *lite eller ingen faglig eller politisk diskusjon* av boligsosiale tema mellom politikere og administrasjon. Slike diskusjoner har i kommuner som har kommet langt i boligsosialt arbeid, hatt betydning for å utvikle felles verdier og holdninger. Noe som igjen er et viktig fundament for å forbedre samordningen av det boligsosiale arbeidet og for gjennomføring av boligsosiale tiltak.

STATUS FOR VOLDA KOMMUNE

Med utgangspunkt i gjennomgangen over, går vi i det følgende kort gjennom status for det bustadsosiale arbeidet i Volda, slik det kom fram av undersøkinga. 24 av 43 personar svarte på spørjeundersøkinga i Volda kommune. Dei fleste som fekk undersøkinga arbeider i ulike delar av kommuneorganisasjonen. Nokre er politisk folkevalde.

Styrkjer og utfordringar

Det er i Volda brei semje mellom informantane om at dei viktigaste styrkane i det bustadsosiale arbeidet er knytt til:

- Arbeid i tildelingskontoret
- Auka samarbeid gjennom tildelingsnemnda (og elles), men kan betrast og inkludere fleire

Desse punkta vart også nemnt som styrkjer av fleire:

- Auka fokus og kompetanse
- Tydeleg ansvar
- Prosjekt frå midlertidig til varig bustad
- Organisering mot private utleigarar

Viktigaste *utfordring* for bustadsosialt arbeid nemnt i spørjegranskinga er *mangel på tilpassa bustad*, men informantane har ulikt syn på kva bustadar og grupper som er hovudutfordringa. Desse er nemnt:

- Avlastningsbustad
- Til funksjonshemma
- Til rus og ROP
- Generell bustadtilgang
- Døgnbemanna tilbod til rus
- Mindre bustadar som brukarar kan eige
- Nye bustadar
- Til barnefamiliar
- Samlokalisering av barnefamiliar og rus
- Små bustadar

Samordning

Det er i prosjektet gjennomført ei nettverksanalyse som ser på kontaktmønster i kommuneorganisasjonen. *Det finst ikkje eit ideelt nettverksmønster. God samordning og koordinering er avhengig av kontekst og gode kontaktmønster* følgjer ikkje nødvendigvis prinsippet «dess meir, dess betre». Nettverksbileta for Volda gir dermed ikkje grunnlag for å seie om dette mønsteret er rett eller galt, men dei gir eit utgangspunkt for å diskutere korleis ein kan forbetre samordninga av bustadsosialt arbeid.

På generelt grunnlag ser det likevel ut til at personane i det bustadsosiale nettverket i Volda har forholdsvis mykje kontakt og dette kan vere ein styrkje. Vi tolkar det slik at den store klynga med tilsette som har kontakt på dagleg basis er forma av at det er mange personar og funksjonar samlokaliserte i omsorgssenteret, der også tildelingskontoret ligg. Ei slik samlokalisering lettår hyppig og uformell kontakt. Utfordringa med denne sterke klynga er at nokre tenester og funksjonar vert liggjande som satellittar i nettverket.

Nettverksbileta indikerer også at kontakten mellom dei som arbeider direkte mot brukarane og dei som arbeider med meir overordna spørsmål knytt til planlegging er svært sårbar og moglegvis av for dårleg kvalitet. Dersom ein ser desse funna i samanheng med anna informasjon i undersøkinga og elles i prosjektet ser det ut som det er behov for å styrkje samarbeidet mellom dei som arbeider med tenestene og dei som arbeider med meir overordna planlegging og strategi, eller sagt på ein annan måte, dei som arbeider på operativt og strategisk nivå.

Forankring av bustadsosialt arbeid i Volda

Det finst heller ikkje eit idealmønster for samhandling mellom politikk og administrasjon, men det finst i alle organisasjonar rom for forbetringar. Erfaringar frå andre kommunar viser, som peikt på tidlegare, at felles verdigrunnlag er viktig for å utvikle eit godt bustadsosialt tilbod. Vi veit også at bustadsosialt arbeid er eit møte mellom ulike måtar å arbeide på og ulike tankesett i organisasjonen. Ut frå dette ser vi det derfor som føremålstenleg at mange ulike funksjonar og

delar av organisasjonen har kontakt med det politiske miljøet. Vi ser det også som ein fordel dersom kvaliteten på kontakten går djupare enn utveksling av informasjon.

I Volda har forholdsvis mange tilgang til det politiske miljøet og det er eit forholdsvis breitt tilfang av funksjonar som har politisk kontakt. Dette kan bidra til at både politikarar og administrasjon har eit breitt tilfang av informasjon. Eventuelle hol i informasjonsflyten er vanskeleg å avdekke ut frå nettverksbileta. Det er likevel tendensar til at dei tekniske og strategiske tenestene har større tilgang til det politiske miljøet enn dei «mjukare» helse- og omsorgstenestene.

Vi ser også at kommunen, som dei fleste andre kommunar, ikkje nyttar formelle møte til diskusjonar kring fag og politikk mellom administrasjon og politikarar. Med dette kan ein gå glipp av moglegheiter til å utvikle felles forståing av utfordringane.

Idédugnad

I alle kommunane vart det i prosjektet arrangert kommunemøte der Møreforsking også var til stades. Kommunemøtet inneheldt presentasjon av data frå spørjeundersøking og idédugnad/gruppearbeid. Grovt sett, kom desse forslaga opp knytt til *spørsmål om tiltak for å betre koordinering*:

1. Bustadsosialt arbeid som tema på formannskaps- og leiarmøte.
2. Utvikling av koordinerande eining for bustadsosialt arbeid. Oppretthalde tildelingsnemnd, tildelingskontor og koordinerande eining
3. Etablere eit nytt partnerskapsforum
4. Arbeid med og informasjon om bustadsosial plan
5. Læringsarena for bustadsosialt arbeid
6. Arbeid med bustadar
7. Leiging og ansvarleggjering

VEGEN VIDARE

Tradisjonelt har diskusjonen om samordning innafor det bustadsosiale feltet dreidd seg om formelle strukturar og organisering. Ei undersøking knytt til bustadsosialt arbeid for menneske med samtidig rus- og psykisk lidning (ROP-lidingar) viser at samordning er mykje meir enn det. Det handlar i stor grad om «mjuke verdiar», om å starte med enkeltmenneska og deira behov og ut frå dette få mange brikkar på plass. For dei aller fleste kommunar er menneske med rus- og/eller psykisk lidning den gruppa det er vanskelegast å gi eit godt tilbod. Vi tenkjer derfor at kunnskap om samhandling av tenester for denne gruppa kan overførast til andre grupper. Vi tar derfor opp nokre av hovudfunna frå denne studien (Yttredal, Bakke, Ouff, & Bergem, 2014).

I korttekst såg vi i studien at:

- God samordning byrjar med enkeltmenneska med samtidig ruslidning og psykisk lidning og behova kvar enkelt har
- God samordning handlar om verdiar og haldningar
- Det er avgjerande for god samordning å bygge opp tillit mellom dei som vil hjelpe og brukarane

- Det er avgjerande for god samordning med stabilitet rundt tillitsforhold
- Det er avgjerande for god samordning med fleksibilitet på alle nivå i hjelpetilbodet
- Det beste tilbodet begynner med ein tilpassa bustad med nødvendig oppfølging
- Kompetanse på ulike felt er avgjerande for god samordning
- For å få god samordning er det viktig med klare ansvarsforhold i kommunen og mellom kommunen og andre delar av verkemiddelapparatet (til dømes NAV og spesialisthelsetenesta), men også gode arenaer for samordning mellom ulike einingar
- God samordning handlar også om ressursar, spesielt til oppfølging

Figur 1: Samordning av bustadsosiale teneste for menneske med ROP-lidingar synest vere avhengig av fleire faktorar på ulike nivå. Figuren viser viktige faktorar som påverkar samordning av bustadsosiale tenester for menneske med samtidig rus- og psykisk liding (ROP-lidingar). I botnen ligg utvikling av felles verdigrunnlag, haldningar og prinsipp for det bustadsosiale arbeidet. Grunnlaget for samordning av bustadsosiale tenester vil vidare vere ein tilpassa bustad, fleksibilitet i hjelpetilbodet og stabilitet og tillit i menneskelege relasjonar. Kompetanse, ressursar, ansvarsavklaring og samhandlingsarenaer er faktorar som fremjar og hindrar samordning av slike tenester i kommunen og mellom kommunen og andre instansar. Viktigheita av faktorane er ikkje rangert i figuren.

Kommunal samordning for menneske med samtidig rus- og psykisk liding er først og fremst eit spørsmål om å ta utgangspunkt i den enkelte, så eit spørsmål om klar ansvarsfordeling og samordning på meir overordna nivå. Studien viser at utfordringane i denne kjeda vil vere svært ulike frå kommune til kommune. I mange kommunar er det store sprik mellom haldningar og verdiar i administrasjonen og hos det politiske fleirtalet. I nokre kommunar kan utfordringane handle om ansvarsfråskriving i kommuneorganisasjonen, i andre er problemet knytt til samordning med spesialisthelsetenesta. I andre igjen kan utfordringa vere samordninga med NAV eller mellom rustenesta og psykisk helsevern. Funna kan illustrerast med ein figur (sjå over). Det er mogleg å lese meir utfyllande om dette i rapporten «Eit spørsmål om verdiar, tillit og fleksibilitet....» (Yttredal, Bakke, Ouff, & Bergem, 2014).

BETRAKTNINGAR KNYTT TIL VOLDA KOMMUNE

Med bakgrunn i denne kunnskapen og funna frå spørjeundersøking og kommunemøte, vil vi i det følgjande trekke opp nokre linjer for det vidare arbeidet med samordning av det bustadsosiale arbeidet i Volda.

Volda ser ut til å vere på god veg når det gjeld samordning av det bustadsosiale arbeidet. Tildelingskontoret ser ut til å fungere godt. Det same gjer arbeidet i tildelingsnemnda. Det ser også ut som det arbeidet som er gjort med ansvarsavklaring til no har vore positivt.

I forhold til dei andre kommunane har Volda nokre særtrekk:

- Fysisk samlokalisering mellom mange ulike tenester i omsorgssenteret gjer at det er kort veg mellom brukar og tilsette og mellom tilsette med ulike funksjonar. Dette kjem klart fram i spørjegranskinga og viser godt på nettverksbileta.
- Det er stor semje i det bustadsosiale nettverket om kva som er styrken i det bustadsosiale arbeidet, nemleg det som skjer på samordning gjennom tildelingskontoret og tildelingsnemnda.
- Det er stor semje om at den største utfordringa er tilgang på tilpassa bustader. Det kjem likevel ikkje fram av datamaterialet eller diskusjonane vi har vore med på kva bustadar det er størst behov for.

Vi tolkar det slik at Volda først og fremst har utfordringar på desse områda knytt til samordning av det bustadsosiale arbeidet:

- Det ser ut til å vere behov for å sikre god og nok kontakt mellom rådhuset (plan, drift, politikarar, rådmann) og resten av det bustadsosiale nettverket, spesielt inn mot omsorgssenteret.
- Det ser ut til å vere behov for å sikre at alle dei som treng det er inkluderte i møteplassar der bustadsosiale spørsmål vert diskutert.
- Det ser ut til å vere behov for eit forum for å diskutere bustadsosialt arbeid på overordna nivå. Dette kan vere ei utviding av mandat for eksisterande møtestader, eller oppretting av nye fora.
- Det ser ikkje ut til å vere avklart kven som har det overordna ansvaret for det bustadsosiale arbeidet.
- Det ser ut til å vere behov for å utvikle faglege diskusjonar mellom politikk, administrasjon og ulike delar av administrasjonen om heilskapen i det bustadsosiale arbeidet.

MOGLEGE ARBEIDSOPPGÅVER FRAMOVER

I det følgjande vil vi foreslå nokre arbeidsoppgåver vidare framover:

1. *Diskusjon av samordning med utgangspunkt i rapport og nettverksbileta.* Kva består meir konkret utfordringane for samordning av det bustadsosiale arbeidet i Volda i? Eit tema som ikkje har vore langt framme i dette prosjektet, men som har vist seg relevant i andre kommunar: På kva måte er det eventuelt behov for å betre forholdet til spesialisthelsetenesta?
2. *Utvikle vidare gode møteplassar for det bustadsosiale arbeidet både internt og i forhold til eksterne aktørar.* Kva skal desse vere? Kven skal delta? Kva mandat skal møteplassane ha? Aktørar utanfor kommuneorganisasjonen har ikkje vore eit stort tema i dette prosjektet, men for å følgje opp forslag i idédugnaden og også basert på erfaringar i andre kommunar: Korleis få til godt samspel med privat næringsliv, frivillige organisasjonar og brukarar?
3. *Utarbeide framdriftsplan knytt til heilskapleg leiging av bustadsosialt arbeid.* Kven er leiarane? Kva mandat og ansvar skal desse ha?
4. *Utarbeide koplinga mellom politikk, administrasjon og tenestene.* Korleis kan denne koplinga styrkjast? Korleis er det mogleg å byggje ei felles forståing og felles verdisett? Kva tiltak må til?
5. *Skaffe ein oversikt over kva behova knytt til tilpassa bustad består i og korleis eksisterande bustadmasse kan tilpassast dei behov ein har i kommunen.* Kva kan tilpassast av eksisterande bustadmasse? Kva trengst av nye bustader? Kva er det mogleg å leige på privatmarknaden?
6. *Utarbeiding av ein bustadsosial handlingsplan basert på punkta over.*

For tips om metodar som kan nyttast i arbeidet viser vi til rapporten «Boligsosialt arbeid og planlegging» (Ouff et al., 2010a)

For meir informasjon om arbeidet i Volda kommune viser vi til presentasjonane frå kommunemøtet og nettverksmøtet mellom kommunane som allereie er sendt til kommunen og som kan nyttast til presentasjonar der dette er aktuelt. I tillegg er det laga eit referat frå møtet i kommunen som de kan sjå i vedlegg til denne rapporten.

INNLEDNING

Boligsosialt arbeid vil si å skaffe boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet og styrke den enkeltes mulighet til å mestre å bo. Vanskeligstilte i denne sammenheng er personer som enten er uten egen bolig, står i fare for å miste bolig eller bor i uegnet bolig eller bomiljø (Departementene, 2014, s. 8). Antall vanskeligstilte ble i 2009 estimert til ca. 150.000 personer der ca. 30 prosent av disse hadde vært vanskeligstilt siden 2007 (NOU 2011:15 Kommunal- og regionaldepartementet, s. 42). Antallet bostedsløse ble i 2012 telt til ca. 6.250 personer på landsbasis - et tall som har holdt seg forholdsvis stabilt siden 2008 ved forrige bostedsløshetstelling (Dyb & Johannessen, 2009, 2013).

Boligsosialt arbeid er først og fremst institusjonalisert gjennom Husbankens virksomhet, men det operative boligsosiale arbeidet ligger til kommunene. En konsekvens av samhandlingsreformen er at kommunene får enda større ansvar for å sikre et godt bolig- og tjenestetilbud til personer som på ulike måter har et særlig behov for kommunale tjenester. Det er derfor en utfordring når mange studier viser at den kommunale organiseringen av boligsosialt arbeid er svært fragmentert (Åsmund Langsether & Sandlie, 2010; Å. Langsether, Sørvoll, & Hansen, 2008; S. M. Ouff, E. R. Yttredal, & M. S. Hanche-Dalseth, 2010b; Rambøll, 2010a, 2010b; Riksrevisjonen, 2007-2008).

Husbanken har de siste årene drevet storstilte kompetanseutviklingsprogrammer.¹ Disse programmene er imidlertid først og fremst rettet mot de største kommunene i hver region. De små og mellomstore kommunene har i mindre grad blitt innlemmet i kompetanseutviklingen innenfor det boligsosiale feltet.

Husbanken region Midt-Norge og Møreforskning inviterte våren 2014 fem kommuner, alle med befolkning på mellom 5.000 og 10.000, til å delta i et utviklingsprosjekt som skal bidra til bedre samhandling innenfor det boligsosiale arbeidet i kommunen. De inviterte kommunene var Ørland, Volda, Oppdal, Nærøy og Rissa. Prosjektet skulle styrke kommunenes arbeid med å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet gjennom å bidra til å sikre helhetlige og koordinerte boligsosiale tjenester. Utviklingsprosjektet har gitt kommunene mulighet til å diskutere måten de organiserer, kommuniserer og utveksler informasjon i det boligsosiale arbeidet. Prosjektet inneholdt også en spørreundersøkelse for å avdekke forbedringspotensialer.

Dette er en av fem rapporter som skal være de deltakende kommunenes håndfaste produkt å jobbe videre ut i fra. Rapporten er delt i tre deler. Første del inneholder allmenn bakgrunn om boligsosialt arbeid og samordning av dette i kommunene. Andre del setter hver kommune i relieff til de andre deltakerkommunene i prosjektet, og siste del gir oversikt over arbeidet som er gjort i Volda.

¹ Se for eksempel (Bergem, Yttredal, & Hanche-Olsen, 2012; Åsmund Langsether & Sandlie, 2010; Rambøll, 2010a, 2010b; Yttredal, Ouff, & Hanche-Olsen, 2013)

OM BOLIGSOSIALT ARBEID OG KOORDINERINGSUTFORDRINGER²

Det boligsosiale feltet utkrystalliserte seg fra midten av 1990-tallet og representerte en endring i boligpolitikken. Boligpolitikken skulle ikke lenger være orientert mot størstedelen av befolkningen, men være rettet mot vanskeligstilte grupper. Endringen bestod blant annet i at de boligsosiale virkemidlene ble endret fra generelle til selektive låne- og støtteordninger og økt vektlegging av oppfølgingstjenester. Det ble større fokus på utfordringene til bestemte grupper som ungdom, eldre og flyktninger og boligfeltet skulle være en integrert del av velferdspolitikken. Kommunens rolle gikk fra å legge til rette for alminnelig boligbygging til fokus på vanskeligstilte, og Husbankens rolle ble endret fra alminnelig boligbank til velferdsetat (Sørvoll, 2011).

I NOU-en «Rom for alle» (NOU 2011:15 Kommunal- og regionaldepartementet) blir boligsosialt arbeid definert bredt som «det kommunene gjør for å sikre vanskeligstilte på boligmarkedet en trygg bosituasjon». Vanskeligstilte på boligmarkedet er «personer som ikke har mulighet til å skaffe seg og/eller opprettholde en tilfredsstillende bosituasjon på egenhånd» (NOU 2011:15 Kommunal- og regionaldepartementet, s. 39). Det dreier seg om å tilføre materielle ressurser som kommunal bolig, bostøtte, eller fysisk tilrettelegging for funksjonshemmede og immaterielle ressurser som mellommenneskelige relasjoner og oppfølging (Ulfrstad, 2011). Videre blir det boligsosiale arbeidet i andre sammenhenger delt inn i operative oppgaver som for eksempel råd og rettledning, skaffe egnede boliger, tildele økonomisk støtte, iverksette bo- og nærmiljøtiltak og oppfølging og tjenester i hjemmet, og strategiske oppgaver som dreier seg om å utvikle langsiktige målsetninger, utvikle tiltak og virkemidler og sette økonomiske og faglige ressurser inn i arbeidet (Departementene, 2014). Målgruppene for det boligsosiale arbeidet er heller ikke ensartet og kan variere fra ungdom som søker startlån fordi de har vansker med å komme seg inn på boligmarkedet, flyktninger som trenger plass å bo, skilte som midlertidig er i en vanskelig bosituasjon, eldre som ikke lenger mestrer å bo hjemme til mennesker med samtidig rus- og psykisk lidelse som har varige utfordringer med å holde på en bolig.

For kommunene betyr dette at det boligsosiale arbeidet brer seg over et vidt spekter av oppgaver som på en eller annen måte vil gripe inn i store deler av kommuneorganisasjonen, inn i ulike sektorer, tjenesteområder og foretak. Forholdsvis små kommuner har i vårt arbeid selv pekt ut mer enn 30 personer involvert i boligsosialt arbeid i bred forstand. Disse spenner fra vedlikehold, virkemidler, rådgivning, tjenester, tildeling, drift, samfunnsplan og boligsosial plan. Personene i dette boligsosiale nettverket kan sitte i helt forskjellige deler av organisasjonen. De kan inkludere personer i eiendomsselskapet, i helse- og sosialsektoren, i planavdelinga, NAV osv. I tillegg er det store behov for vertikal samordning mellom ulike forvaltnings- og behandlingsnivåer, også knyttet til enkeltmennesker. Et eksempel på dette er mennesker med samtidig rus- og psykisk lidelse der samordning med spesialisthelsetjenesten er avgjørende for å

² Avsnittet er i stor grad hentet ordrett fra notatet «Mot ein modell for verdibasert matriseleing. Erfaringar frå arbeid knytt til koordinering av bustadsosialt arbeid i kommunane.» (Yttredal, Bergem, Bakke, & Ouff, 2014).

Kommunene er offentlige organisasjoner og disse skiller seg fra andre organisasjoner ved at det er nødvendig å samordne administrasjonen med politisk folkevalgte. Samspillet mellom politikk og administrasjon i kommunene er utfordrende og viser seg å ha stor betydning for gjennomslag i boligsosiale saker. Et studium av samordning av boligsosialt arbeid for mennesker med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse viste for eksempel stor variasjon i forståelsen av hva arbeid for mennesker med slike lidelser innebærer (Yttredal, Bakke, Ouff, & Bergem, 2014).

Våre nettverksanalyser viser ellers at graden av kontakt mellom administrasjonen og relevante politiske utvalg og politisk ledelse varierer mye i kommunene (Ouff & Yttredal, 2012; Ouff et al., 2010a; Yttredal, Bakke, Ouff, & Eikrem, 2014). Videre gjelder kontakten i stor grad utveksling av informasjon. Svært få i administrasjonen er generelt involvert i politiske eller faglige diskusjoner med politiske representanter. Samtidig vet vi at administrasjonen i mange tilfeller opplever at politikerne ikke forstår det boligsosiale arbeidet inn mot de vanskeligst stilte gruppene (Yttredal, Bakke, Ouff, & Bergem, 2014). Vi vet også at nødvendige boligsosiale tiltak ofte blir nedprioritert i budsjettprosesser.

For at boligsosiale tiltak skal løses på en tilfredsstillende måte er kommunene dermed nødt til å løse koordineringsutfordringer ikke bare internt i administrasjonen, men også mellom politikk og administrasjon, mellom ulike nivåer i forvaltning og helsetilbud og mellom kommunen og eksterne organisasjoner utenfor kommuneorganisasjonen.

NÆRMERE OM PROSJEKTET

Prosjektet «Å koordinere det fragmenterte» ble gjennomført i perioden august 2014 til juni 2015. Hovedtyngden av arbeidet ble likevel gjennomført i perioden desember til april, med datainnsamling, analyser, kommunemøter og fellessamling i denne perioden.

Prosjektets hovedmål har vært å bidra til bedre samhandling på det boligsosiale feltet i de deltagende kommunene. Dette vil på sikt kunne gjøre dem i bedre stand til å føre en helhetlig boligsosial politikk. Målet har vært at kommunene skulle ha oppnådd følgende resultater ved prosjektslutt:

- Økt kompetanse på boligsosialt arbeid
- Økt fokus på og status for boligsosialt arbeid i kommunene gjennom ekstern rådgiving
- Bedret kommunikasjons- og relasjonsmønstre mellom relevante aktører i kommunen
- Nettverk og erfaringsutveksling med andre kommuner
- Bedre utnyttelse av de økonomiske boligsosiale virkemidlene

Prosjektet er en forenklet utgave av kompetanseprogrammer som er gjennomført de siste årene i samarbeid med større satsingskommuner i Husbanken region Midt. Tilbudet til kommunene har bestått av:

1. Spørreundersøkelse med nettverksanalyse i alle kommunene
2. Ett arbeidsmøte i hver kommune
3. En felles samling for alle kommunene
4. En enkel rapport til kommunene med utgangspunkt i presentasjon holdt på arbeidsmøte

De ulike delene er nærmere beskrevet under.

For at kommunene skal få mest mulig ut av dette prosjektet, tilsier erfaringer at det er viktig med en god formell forankring av prosjektet. Det ble derfor før prosjektstart lagt følgende vilkår til grunn for deltakelse:

- Politisk mandat fra kommunestyret eller formannskapet for deltakelse i utviklingsarbeidet
- Utnevnt prosjektleder i kommunen som koordinerer og sikrer framdrift
- Utnevnt tverrfaglig arbeidsgruppe bestående av fem-seks personer, helst en blanding av ledere, saksbehandlere og andre relevante aktører (som for eksempel politikere)
- Ressurser for arbeidsgruppen til å delta på et arbeidsmøte mellom kommunen, Møreforsking og Husbanken
- Ressurser for arbeidsgruppen til å delta på en felles nettverkssamling sammen med de andre kommunene i prosjektet
- Rådmann eller annen overordnet tar ansvar for å få høyest mulig svarprosent i spørreundersøkelsen som sendes ut
- Rådmann eller annen overordnet deltar på arbeidsmøtet i kommunen, og gjerne også på nettverkssamlingen

SPØRREUNDERSØKELSE MED NETTVERKSANALYSE

I desember til januar ble det gjennomført en spørreundersøkelse i alle kommunene i prosjektet. Hovedformålet med spørreundersøkelsen var å skaffe grunnlagsdata til å gjennomføre en nettverksanalyse - en analyse av samhandling mellom personer som jobber med boligsosialt arbeid i kommunen. Spørreundersøkelsen hentet imidlertid også informasjon om styrker og utfordringer knyttet til det boligsosiale arbeidet i kommunen generelt, men også spesielt knyttet til tema som samhandling, ansvarsavklaring, framskaffelse av boliger, forankring og møteplasser i det boligsosiale arbeidet.

Dataene til analysen er samlet inn gjennom spørreundersøkelse i Questback, et verktøy for innhenting av data per epost. Det er kommunen selv, i samarbeid med Møreforskning, som har avgjort hvem som skal svare på undersøkelsen, og dermed hvem som utgjør nettverket i boligsosial planlegging og arbeid. Det er viktig å huske på at dette er avgjørende for resultatene av analysen. En viktig del av diskusjonen internt er nettopp hvem som er relevante for boligsosialt arbeid i kommunene, altså hvem som utgjør det boligsosiale nettverket. Dette er i seg selv en viktig avklaring.

NETTVERKSANALYSE

Data til nettverksanalysene, hentet inn gjennom spørreundersøkelsene, sier noe om hvem som har kontakt med hvem om boligsosialt arbeid, hvor ofte og eventuelt på hvilken måte.

Relasjoner mellom personer bestemmer hva slags handlingsrom de samme personene har. Med handlingsrom mener vi de hindringer og muligheter som fungerer som rammer for gjennomføring av arbeidet. Relasjoner er kanaler for kommunikasjon, og for flyt av ressurser.

Formålet med nettverksanalysen er å kartlegge og beskrive mønster for kunnskaps- og informasjonsutveksling i kommunene og bruke dette som diskusjonsgrunnlag rundt organisering av boligsosialt arbeid i kommunen. For eksempel: Hvordan kan vi korte ned arbeidsveien mellom ansatte som jobber mot samme mål? Trenger vi nye eller forbedrede arenaer for samhandling for at vi skal få dette til? Hvor er det hull i samhandlingen og hva fører dette til?

Styrken ved å bruke et verktøy som sosial nettverksanalyse (SNA) for å beskrive samhandling i et nettverk, er det visuelle bildet det gir. Vi kan lese komplekse sammenhenger i relasjoner, vi kan se om aktører er utelatt eller opererer alene, og om det er «hull» i kommunikasjonen og vi kan oppdage om det er sammenfall mellom formelle og uformelle møtepunkter og arenaer. Det er også mulig å avdekke om det finnes «overflødige» relasjoner. Hensikten er å finne ut om og eventuelt hvor potensialet for videreutvikling av relasjoner ligger. SNA kan også blant annet beregne aktørenes sentralitet i et nettverk av relasjoner og hver enkelt aktør sin slagkraft i nettverket.

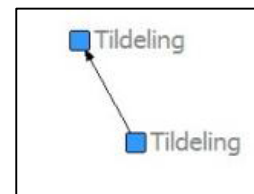
Formelle og uformelle strukturer ligger til grunn for samhandlingsmønstre, og for hvilken informasjons- og kunnskapsutveksling som skjer mellom personer. Det betyr at samhandlingsmønstre både er struktur- og personavhengig, noe som er viktig når en diskuterer konkrete nettverk.

Det er også viktig å merke seg at ethvert nettverk oppstår og virker i en gitt kontekst og under bestemte vilkår. Det er derfor ikke mulig å si hva som er det «perfekte» eller «rette» bilde av et nettverk, gjengitt i SNA. Hvordan kommunen som organisasjon skal forholde seg til det som kommer fram på bildene burde dermed avhenge av hva kommuneorganisasjonen ser på som de største utfordringene i samordningen og også hvilke mål man har med arbeidet. Er det viktigste å styrke det overordnede og strategiske arbeidet kan det være avgjørende å knytte planfunksjonene inn mot tjenestene og styrke kontakten mellom politikk og administrasjon. Dersom målsetningen er å styrke det operative arbeidet for mennesker med rus- og psykisk lidelse kan samordning mot spesialisthelsetjenesten eller ansvarsavklaringer på et operativt nivå være avgjørende. Det er likevel viktig å merke seg at erfaringene fra kommuner som har fått til det boligsosiale arbeidet viser at de har vært flinke å samhandle og handle helhetlig både på et overordnet og operativt nivå og mellom nivåene.

Hvordan leser vi nettverksbilder fra SNA-data?³

For å gjøre det lettere å lese nettverksbilder basert på SNA-data vil vi i det følgende gi en kort forklaring. Under viser vi et utsnitt av et større nettverk i en kommune:

- Den *blå firkanten* representerer en person i nettverket, og kalles *node*.
- Ordet «Tildeling» er *koden for en person* som dekker funksjonen tildeling av bolig i nettverket.
- *Linjen* mellom de to representerer en *relasjon* i form av kontakt mellom de to.

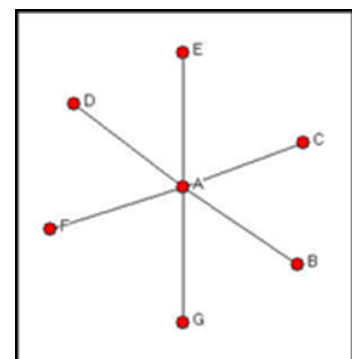
Det er viktig å huske på at kommunikasjons- og informasjonsmønstre i stor grad avhenger av rutiner og forutsetninger i organisasjonen.

I det følgende viser vi tre enkle eksempel på hvordan ulike nettverk kan framstå etter analysen, og hvilke sterke og svake sider slike nettverk kan ha. Virkelige nettverk er sjelden så rendyrkede, men har trekk fra alle tre. Dermed kan virkelige nettverk har flere sterke og svake sider ved seg.

Figur 3: *Noder, funksjoner og relasjoner i et nettverksbilde.*

Stjerneformet nettverk: A har i dette nettverket en *brobyggerfunksjon* mellom de andre aktørene, siden A er den eneste som har direkte kontakt med alle. Brobyggerfunksjonen kan både brukes og misbrukes. A må sannsynligvis ha svært god oversikt over alles arbeidsområde, kompetanse og behov for å utnytte en slik plassering i nettverket på best mulig måte.

Styrker: En aktør (A) har tilgang til all informasjon i nettverket, og kan koordinere informasjons- og kunnskapsflyten.

Figur 4. *Stjerneformet nettverk.*

³ Innholdet i denne delen er i stor grad hentet fra rapporten «Boligsosialt arbeid og planlegging II» (Ouff & Yttredal, 2012).

Svakheter:

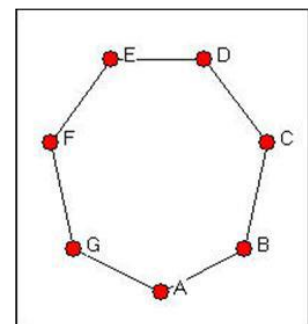
- Alle aktører må “gjennom” A for å komme til hverandre. Det kan i beste fall være tungvint, i verste fall kan A hindre at de andre kommer i kontakt med hverandre.
- A kan “sile” informasjon eller kunnskap på en negativ måte, slik at enkelte får mer eller mindre informasjon enn andre, og at noen ikke får den informasjonen de trenger for å gjøre det boligsosiale arbeidet på en god måte.
- Personlige egenskaper ved A kan være avgjørende for hvordan nettverket fungerer.
- Dersom A av ulike grunner forsvinner ut av nettverket, er det ingen andre som har samme oversikt, og det vil sannsynligvis ta lang tid for andre å bygge opp samme kunnskapsbase.

Sirkulært nettverk: I et sirkulært nettverk har alle samme muligheter og funksjon når det gjelder formidling og innhenting av informasjon og kunnskap til andre i nettverket, men bare til hver sine to aktører (A til B og G osv.). Alle har like lang “arbeidsvei” til den aktøren som ligger lengst vekk i nettverket.

Styrker: Alle aktører har tilgang til like mange andre aktører.

Svakheter:

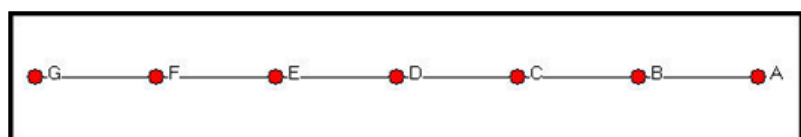
- Alle må gjennom to andre personer for å komme til vedkommende som befinner seg lengst vekk i nettverket.
- Det finnes ingen som har fullstendig tilgang til all informasjon, og kan koordinere informasjon og arbeid.

Figur 5: Sirkulært nettverk

Lineært nettverk: Et lineært nettverk kjennetegnes som vist i figuren under. Aktørenes plassering er svært ulik, alt ettersom de befinner seg i ytterkant (som A og G) eller mot midten (som D). Alle aktører med unntak av A og G, har kontakt med hver sine to andre aktører. D har like lang arbeidsvei til begge sider i nettverket, mens de øvrige har kort arbeidsvei til ene siden, og lenger til den andre (E har kort vei til F og G, men lang til B og A).

Det er *ingen styrker* ved et nettverk som er organisert på denne måten.

Figur 6: Lineært nettverk

Svakheter

- Det er svært langt fra den ene enden av nettverket til den andre, slik at A og G har lang arbeidsvei for å komme i kontakt med hverandre
- Mange mellomliggende aktører kan hindre at informasjon og kunnskap kommer fram
- Ingen har mulighet til å koordinere arbeidet
- Ingen har fullstendig oversikt over arbeidet

ANDRE DELER AV SPØRREUNDERSØKELSEN

For å få et bredere utgangspunkt å diskutere den kommunale organiseringen ut fra, inneholdt spørreundersøkelsen også spørsmål knyttet til sterke og svake sider med det boligsosiale

Program nettverkssamling:

«Om å koordinere det fragmenterte boligsosiale arbeidet»

10.00 Velkommen

10.05 Kristin Myraunet Hals, Husbanken: Hva er boligsosialt arbeid? Hvorfor skal vi jobbe med boligsosialt arbeid?

10.30 Kommunenes hjørne: Alle kommunene har 10 minutter hver til å presentere: 1. Hva er vi gode på i samordningen av det boligsosiale arbeidet? 2. Hva jobber vi med å forbedre i samordningen av det boligsosiale arbeidet?

11.20 Pause

11.30 Else Ragni Yttredal, Møreforskning: Nettverksanalysene i kommunene sett i sammenheng.

12.00 Anne Lise Tiller Sættnan fra Stjørdal kommune: Erfaringer fra lang fartstid med koordinering av boligsosialt arbeid i Stjørdal kommune

13.00 Lunsj

13.45 Ann-Lisbeth H. Jensen og Elise Mathisen fra Malvik kommune: Kunsten å se helheten i det boligsosiale arbeidet

14.45 Pause

15.00 Gruppearbeid og erfaringsutveksling mellom kommunene om samordning av boligsosialt arbeid

16.30 Slutt

arbeidet. Spørsmålene var mer eller mindre spesifikke. Spørsmålstillingen gikk fra et generelt utgangspunkt: «Ut fra ditt ståsted, hva opplever du som de to viktigste styrkene i det boligsosiale arbeidet i din kommune?» Samme spørsmål ble også stilt med omvendt fortegn. Deretter ble problemstillingen mer rettet mot ulike sider ved samhandling i det boligsosiale arbeidet, for eksempel. «Ut fra ditt ståsted, hva opplever du som de to største utfordringene knyttet til samordning (også spurt: ansvarsavklaring, omløp i kommunale boliger, bosetting av flyktninger, det å skape fokus) av det boligsosiale arbeidet i din kommune?» Det var klart bedre svarprosent på de mest generelle spørsmålene, sett i forhold til de mer spesifikke.

I tillegg hadde vi spørsmål knyttet til gode formelle møtepunkter for å diskutere boligsosiale spørsmål. De fleste spørsmålene var åpne, men i to tilfeller bad vi respondentene rangere hvor godt kommunen fungerte. Disse to gjaldt generelt samordningen av det boligsosiale arbeidet og hvor gode de formelle møteplassene for å diskusjon av boligsosiale spørsmål fungerte.

KOMMUNEMØTER

Alle kommunene oppnevnte arbeidsgrupper. Disse gjennomførte mer eller mindre faste møter i prosjektperioden.

I alle kommunene ble det gjennomført en kommunesamling der Møreforskning var tilstede. Innholdet på samlingene hadde grovt sett en tredeling. Første del inneholdt presentasjon og dialog om data fra undersøkelsen. Den andre delen bestod av en idédugnad som, ut fra data presentert, skulle bidra til å få fram idéer som kan gjøre samhandling i kommunene bedre. Den siste delen i samlingene hadde forholdsvis ulikt innhold i kommunene, men den hadde likevel et felles formål om å få fram konkrete innspill til hvordan kommunen kunne jobbe videre med å bedre samhandling i det boligsosiale arbeidet.

I første og andre del av møtene (ca. 3 timer) deltok mellom 10 og 15 personer i hver kommune. I siste del av møtene (ca. 2 timer) arbeidet de utpekte arbeidsgruppene (5-10 personer) videre med problemstillinger og idéer som kom fram i fellesmøtet.

NETTVERKSSAMLING

Nettverkssamlingen ble holdt torsdag 9. april på Værnes. Dette stedet ble valgt for å sikre at alle kommunene hadde mulighet til å reise til og fra samlingen på en dag.

Hensikten med samlingen var tredelt. For det første var målsetningen å utvikle kompetanse og felles forståelse knyttet til samordning av boligsosialt arbeid – på tvers av arbeidsområder i kommunene. For det andre var det et mål å bli kjent med styrker og svakheter i det boligsosiale arbeidet i de andre kommunene i prosjektet. For det tredje var målsetningen å utvikle nettverk knyttet til samordning av boligsosialt arbeid.

RESULTATER FRA SPØRREUNDERSØKELSEN – KOMMUNENE SETT I SAMMENHENG

I det følgende vil vi se nærmere på resultater fra spørreundersøkelsen som ble gjennomført i alle kommunene. I dette avsnittet vil vi se de ulike kommunene i sammenheng. Svarprosenten i kommunene varierte noe, fra 56 prosent i Volda og Ørland kommune til 83 prosent i Rissa. I Nærøy kommune svarte 69 prosent og i Oppdal kommune svarte 79 prosent av dem som fikk undersøkelsen tilsendt.

DET BOLIGSOSIALE NETTVERKET

Hva består det boligsosiale nettverket av? Spørsmålet kan være vanskelig nok. Man kan tenke seg en snever eller en vid forståelse av boligsosialt arbeid og forståelsen vil påvirke hvilken oppfatning man har av hvem som arbeider med boligsosialt arbeid. Kommunene måtte ta stilling til dette spørsmålet ved inngangen til prosjektet siden personene i nettverket skulle være informanter til spørreundersøkelsen ikke lenge etterpå. Kommunene fikk oppgitt funksjoner i det boligsosiale nettverket, basert på en helhetlig tenkning rundt boligsosialt arbeid, og skulle fylle disse med personer. Det tok en del tid for kommunene å ta stilling til hvem som tilhørte nettverket. Diskusjoner rundt dette i kommunene viser seg ofte å være nyttige.

Tabell 1 viser det som ble definert som det boligsosiale nettverket i kommunene.

	Ørland	Nærøy	Oppdal	Rissa	Volda
Økonomiske virkemidler/rådgivning	7	8	12	3	10
Tjenester i bolig	7	16	10	13	21
Tildeling av bolig	4	8	7	7	8
Husleiekontrakter	3	3	2	2	1
Utbygging	2	3	2	2	2
Framskaffe boliger	4	5	3	4	6
Arealplanlegging	2	4	3	2	1
Drift og vedlikehold	3	2	2	2	2
Boligsosial planlegging	3	4	5	3	5
Samfunnsplanlegging	2	4	4	4	5
Politisk folkevalgt	2	2	3	2	3
Totalt antall funksjoner	39	59	53	44	64
Totalt antall informanter/personer i nettverket	27	29	29	29	43

Resultatet i tallform står listet opp i tabell 1 og viser hvor mange i det boligsosiale nettverket som er definert eller selv definerte seg innenfor ulike funksjoner. Volda kommune definerte nettverket til å bestå av 43 personer, mens de andre kommunene lå mellom 27 og 29 personer. En god del av personene som ble inkludert i undersøkelsen hadde flere funksjoner i det boligsosiale arbeidet, noe differansen mellom totalt antall funksjoner og antall personer i nettverket viser. Vi ser av Tabell 1 ellers at det ikke er store forskjeller mellom kommunene i antallet innenfor de ulike funksjonene. Den største forskjellen mellom kommunene er knyttet til hvor mange som er definert inn under funksjonen økonomiske virkemidler/rådgivning. Mens Rissa kommune har tre personer med denne funksjonen har Oppdal hele 12 personer. Forskjeller under funksjonen «tjenester» tolker vi som forskjeller i hvor mange som er definert inn i nettverket.

STYRKER OG UTFORDRINGER I DET BOLIGSOSIALE ARBEIDET – GENERELT

Der det finnes møtepunkter for boligsosialt arbeid blir dette trukket fram som en styrke i det boligsosiale arbeidet. Enten det blir kalt en boligtildelingsgruppe, forvaltningskontor, tildelingskontor, beslutningsteam eller boligtildelingsnemnd, så er kommunene svært fornøyde med at det finnes *formelle fora for samordning* av det boligsosiale arbeidet. Informanter fra alle kommuner utenom Oppdal nevner dette. Oppdal har foreløpig ikke noe slikt forum.

Ellers trekker kommunene også fram at oversiktlige forhold og god lokalkunnskap påvirker det boligsosiale arbeidet i positiv retning.

Mangel på tilpassede boliger (av ulike slag) er den store utfordringen i kommunene. Alle kommunene trekker fram dette, og dette faller sammen med resultater fra andre undersøkelser. Ellers trekker flere av kommunene fram utfordringer knyttet til plan og strategi (Rissa og Oppdal), samarbeid og ansvarsavklaring (Ørland, Oppdal og delvis Nærøy) og til slutt oppfølging av brukere (Nærøy og Oppdal).

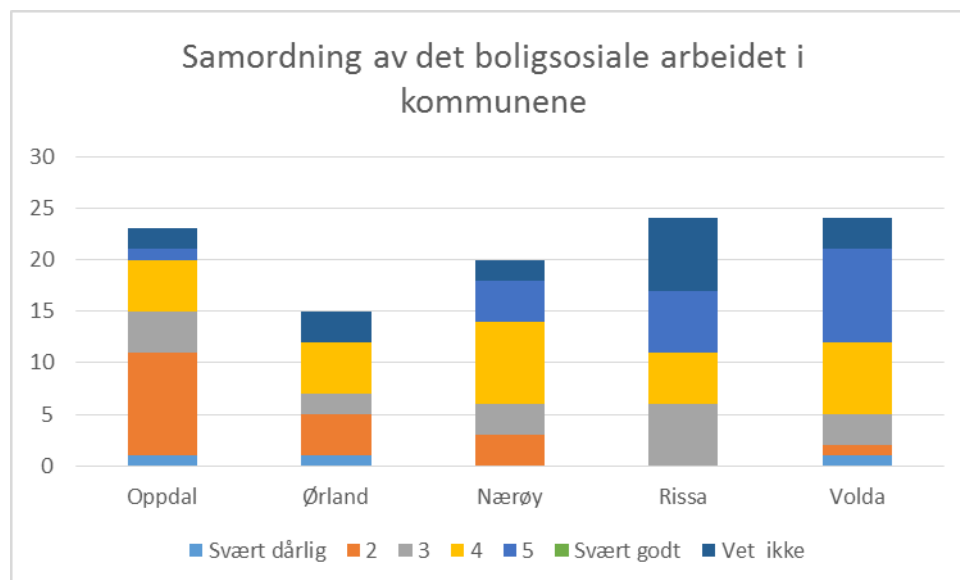
I flere av kommunene er synet på hva som er utfordringene varierende. Det kan komme av at man har liten felles forståelse av utfordringene i det boligsosiale arbeidet, men det kan også komme av at vi har bedt informantene si noe ut fra sitt ståsted. Det er verdt å merke seg at en utfordring ett sted i organisasjonen ikke nødvendigvis er en utfordring i andre deler av organisasjonen. Mer detaljer rundt dette vil komme fram i presentasjonen av hver enkelt kommune.

STATUS FOR SAMORDNINGEN AV DET BOLIGSOSIALE ARBEIDET I KOMMUNENE

Prosjektet har handlet om samhandling av boligsosialt arbeid. Tabell 2 viser gjennomsnittlig score på spørsmål om hvor godt informantene mener samordningen av det boligsosiale arbeidet i deres kommune fungerer. Volda og Rissa kommer best ut. Oppdal og Ørland kommer dårligst ut på dette spørsmålet.

Tabell 2: Gjennomsnittlig score i kommunene knyttet til status for samordning av det boligsosiale arbeidet. Svaralternativ fra 1 (= Svært dårlig) til 6 (= svært godt).

HVOR GODT MENER DU AT SAMORDNINGEN AV DET BOLIGSOSIALE ARBEIDET FUNGERER I DIN KOMMUNE? (Gjennomsnitt. «Vet ikke»- svar utelatt)	
Volda	4
Rissa	4
Nærøy	3,7
Ørland	2,9
Oppdal	2,7

Figur 7 Kommunenes svar på spørsmålet: «Hvor godt mener du at SAMORDNINGEN av det boligsosiale arbeidet fungerer i din kommune?» (Skala fra 1-6 der 1= svært dårlig, 6= svært godt).

Dersom vi går nærmere inn på svarene på dette spørsmålet kommer det fram noen interessante funn (Figur 7). Generelt er det ingen i noen av kommunene som mener at samordningen fungerer svært godt. Oppdal er den kommunen der informantene er mest entydig negative til samordningen i kommunen, mens i Ørland, som nesten har like lav gjennomsnittlig score, har mye større sprik i svarene. En del av de som svarer er forholdsvis fornøyd med samordningen, mens en god del er forholdsvis misfornøyd. Hva skyldes dette spriket i oppfatninger?

Når det gjelder de to kommunene med høyest gjennomsnitt skiller også disse seg forholdsvis mye fra hverandre. Mens de fleste er forholdsvis fornøyd med samordningen i Volda, har Rissa en spesielt høy vet-ikke kategori. Det er vanskelig å si hva denne er uttrykk for.

Nærøy kommune har, som vi skal se senere, mye kontakt innad i sitt boligsosiale nettverk. De er likevel bare delvis fornøyd med samordningen av arbeidet. Funnene reiser spørsmål om samordningen skjer på rett måte og med de rette personene, eller om all kontakten er resultat

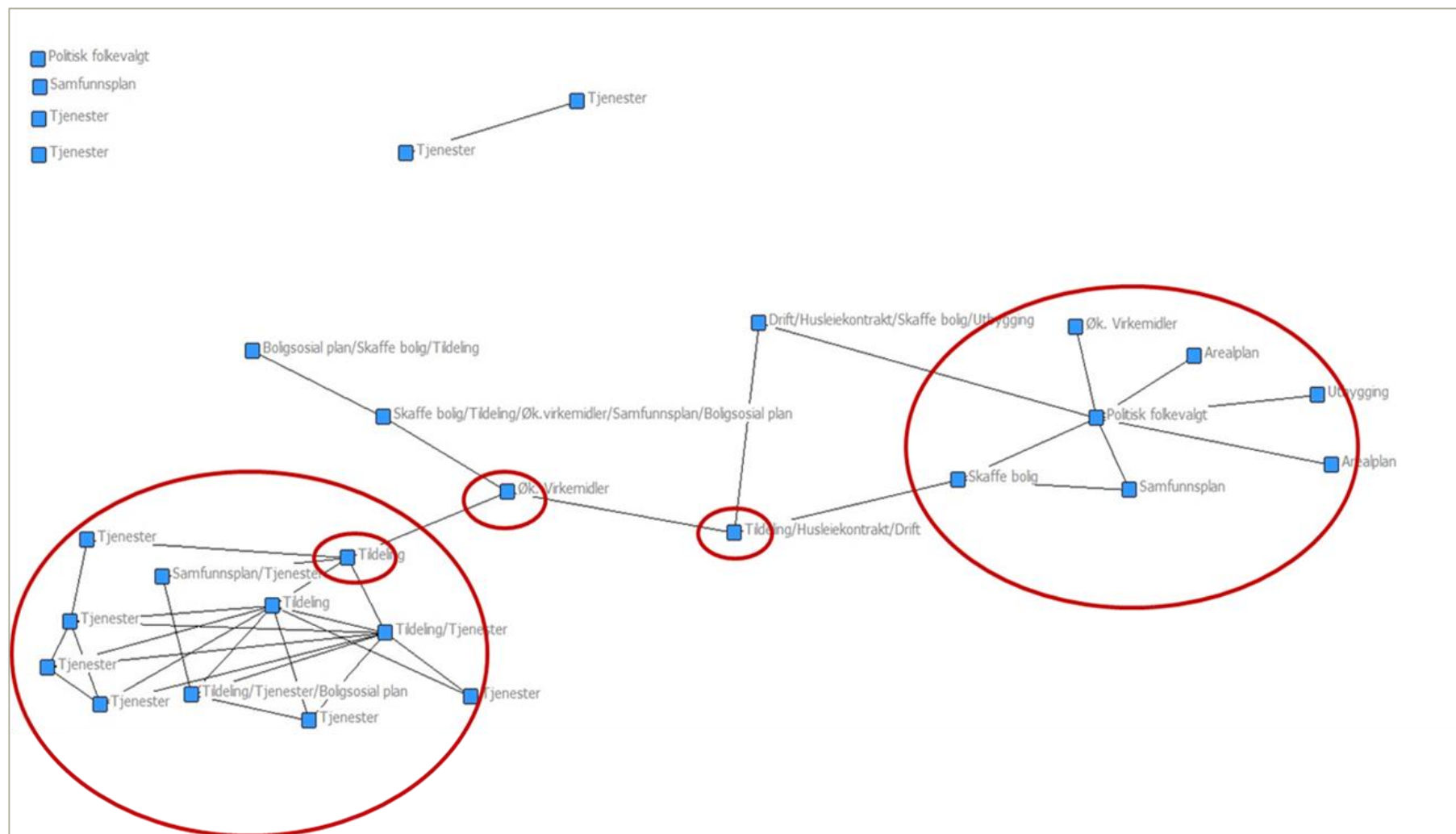
av et mer usystematisk behov for å ordne ting på best mulig måte og dermed mer dreier seg om uavklarte ansvarsforhold.

DAGLIG OG UKENTLIG KONTAKT I KOMMUNENE

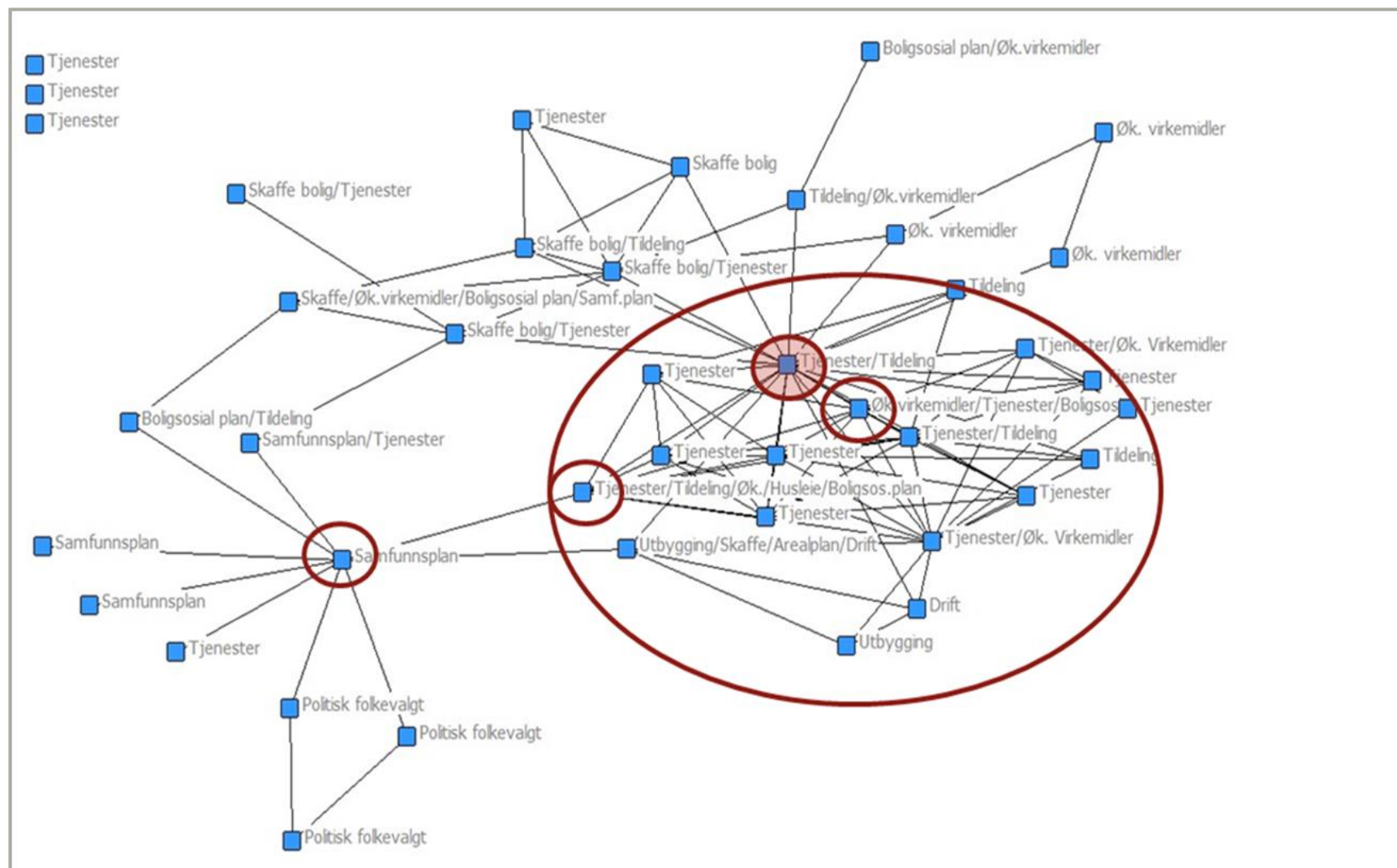
Nettverksbildene (Figur 8 - Figur 12) viser daglig og ukentlig kontakt mellom personer i det boligsosiale nettverket i prosjektkommunene. Vi ser klare forskjeller mellom kommunene. I Nærøy kommune ser det ut til at alle i nettverket har kontakt med hverandre daglig eller ukentlig (Figur 10). I Oppdal derimot ser ikke nettverket ut til å være like integrert og mange har ingen kontakt med andre om boligsosiale spørsmål i løpet av en uke (Figur 11).

Det er interessant å se Rissa og Volda opp mot hverandre (Figur 8 og Figur 9). De to ser ut til å ha et svært forskjellig kontaktmønster, mens de begge i gjennomsnitt er like fornøyde med samordningen av det boligsosiale arbeidet. Volda har generelt mye kontakt og er forholdsvis godt integrert på ukentlig basis, selv om vi klart ser tegn til to klynger bundet sammen med noen få brobyggere. I Rissa framstår nettverket som svært langstrakt med lang avstand fra den ene til den andre enden. Nettverket har også mange ledd mellom to klynger der den ene klyngen for det meste består av tekniske tjenester som plan, skaffe bolig, økonomiske virkemidler og utbygging i tillegg til politisk folkevalgt (rådhuset?), mens den andre klyngen består av tildeling og tjenester. Det er derfor noe overraskende at både Rissa og Volda skårer forholdsvis høyt når de skal vurdere samordning av egne boligsosiale tjenester. Kanskje kan denne lange kjeden og svært separate klynger være årsaken til at så mange svarer «vet ikke» i Rissa når de blir spurt om det boligsosiale arbeidet faktisk er godt samordnet? Eller kanskje fungerer samordningen såpass godt på månedlig basis at ytterligere kontakt ikke er nødvendig?

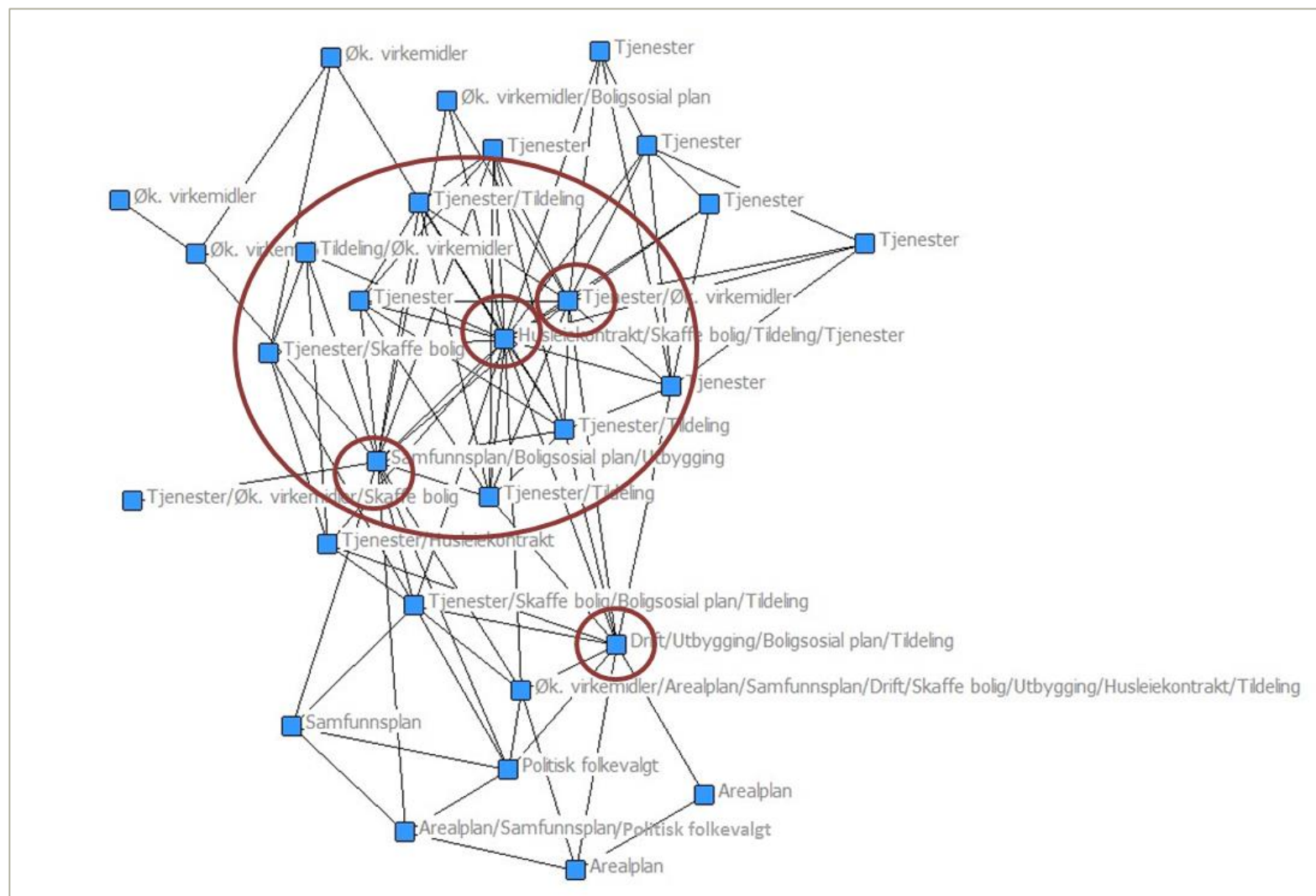
Ørland (Figur 11), som skårer forholdsvis lavt knyttet til samhandling, har også et noe langstrakt nettverk i tillegg til en helt separat klynge bestående i stor grad av økonomiske virkemidler og tildeling. Nettverket framstår som lite integrert på ukentlig basis og består av tre forholdsvis klare klynger med stjerneform. Vi ser også at brobyggerfunksjonene mellom rådhuset og tjenester/tildeling er fordelt på en kjede av fire mennesker, noe som skaper mange muligheter for informasjonssvikt.

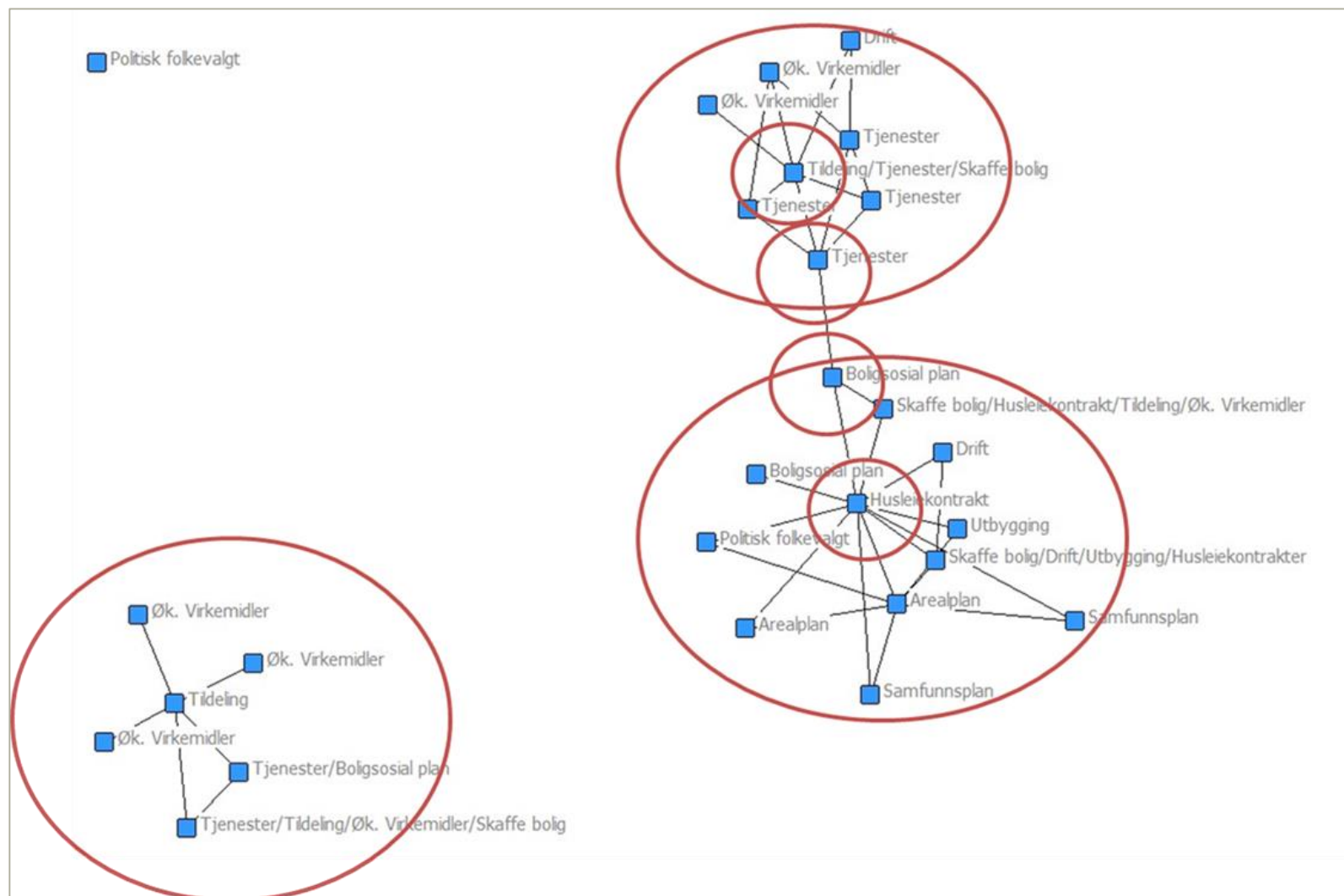
Figur 8: Daglig og ukentlig kontakt mellom personer i det boligsosiale nettverket i Rissa kommune. Store røde sirkler markerer klynger, små røde sirkler markerer de viktigste brobyggerne på daglig og ukentlig basis.

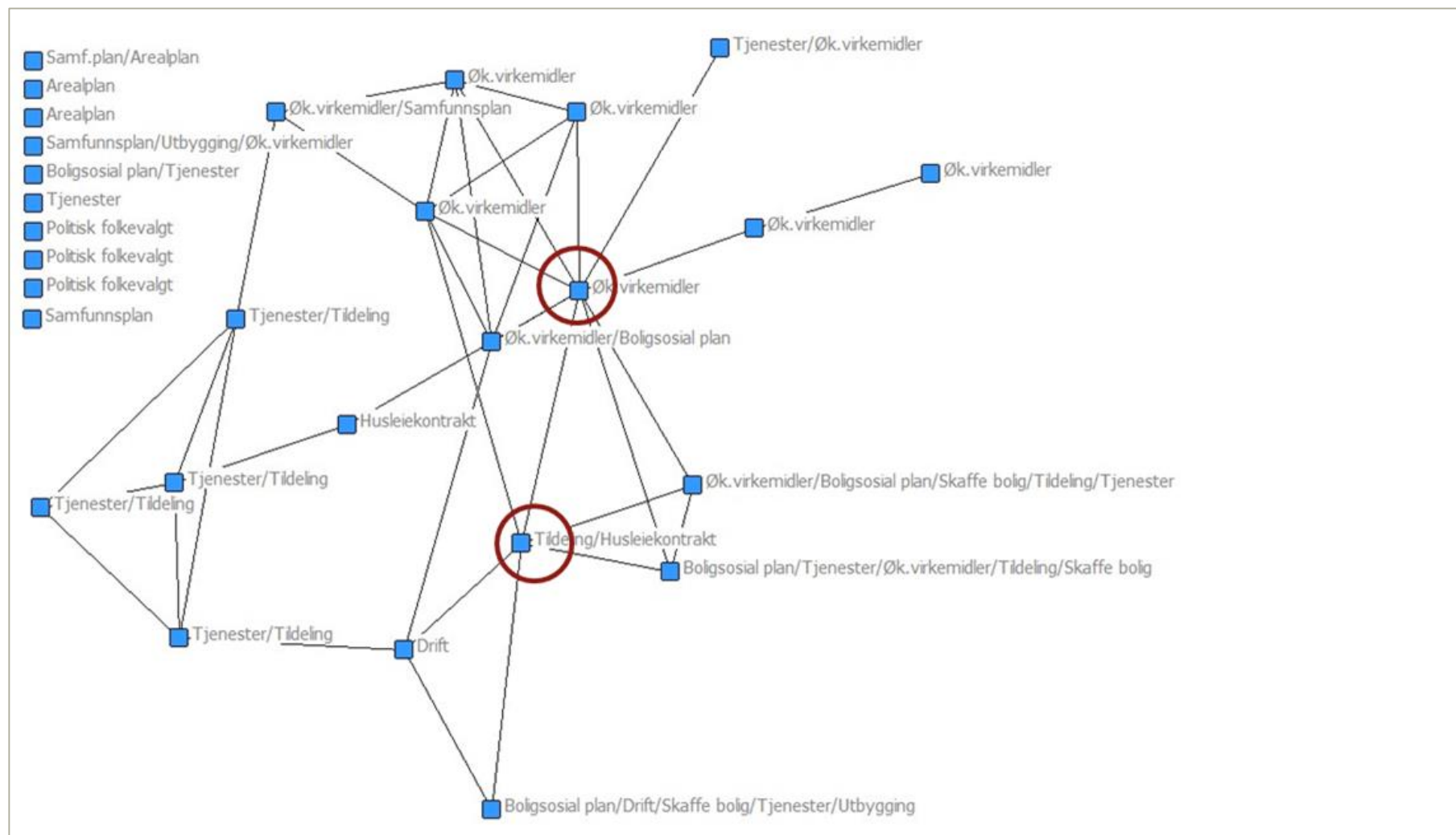
Figur 9: Daglig og ukentlig kontakt mellom personer i det boligsosiale nettverket i Volda kommune. Store røde sirkler markerer klynger, små røde sirkler markerer de viktigste brobyggerne på daglig og ukentlig basis.

Figur 10: Daglig og ukentlig kontakt mellom personer i det boligsosiale nettverket i Nærøy kommune. Store røde sirkler markerer klynger, små røde sirkler markerer de viktigste brobyggerne på daglig og ukentlig basis.

Figur 11: Daglig og ukentlig kontakt mellom personer i det boligsosiale nettverket i Ørland kommune. Store røde sirkler markerer klynger, små røde sirkler markerer de viktigste brobyggerne på daglig og ukentlig basis.

Figur 12: Daglig og ukentlig kontakt mellom personer i det boligsosiale nettverket i Oppdal kommune. Små røde sirkler markerer de viktigste brobyggerne på daglig og ukentlig basis.

POLITISK FORANKRING AV DET BOLIGSOSIALE ARBEIDET

Vi har gjennom ulike prosjekter sett at det er til dels store motsetninger i holdninger og verdier i kommunene spesielt overfor de mest vanskeligstilte gruppene i boligsosial sammenheng. Samtidig ser det ut til at felles holdninger og verdier er grunnleggende for god samordning av boligsosiale tjenester. Kommuner som har klart å arbeide fram et felles verdigrunnlag og prinsipper for det boligsosiale arbeidet på tvers av ulike administrative enheter (og kulturer) og mellom politikk og administrasjon, klarer å få til gode løsninger for vanskeligstilte på boligmarkedet over tid (Yttredal, Bakke, Ouff, & Bergem, 2014).

Våre nettverksanalyser fra tidligere studier viser at graden av kontakt mellom administrasjonen, relevante politiske utvalg og politisk ledelse varierer mye i kommunene (Ouff & Yttredal, 2012; Ouff et al., 2010a; Yttredal, Bakke, Ouff, & Eikrem, 2014). Samtidig vet vi at administrasjonen i mange tilfeller opplever at politikerne ikke forstår det boligsosiale arbeidet inn mot de vanskeligst stilte gruppene (Yttredal, Bakke, Ouff, & Bergem, 2014).

Politisk forankring er dermed tema her fordi:

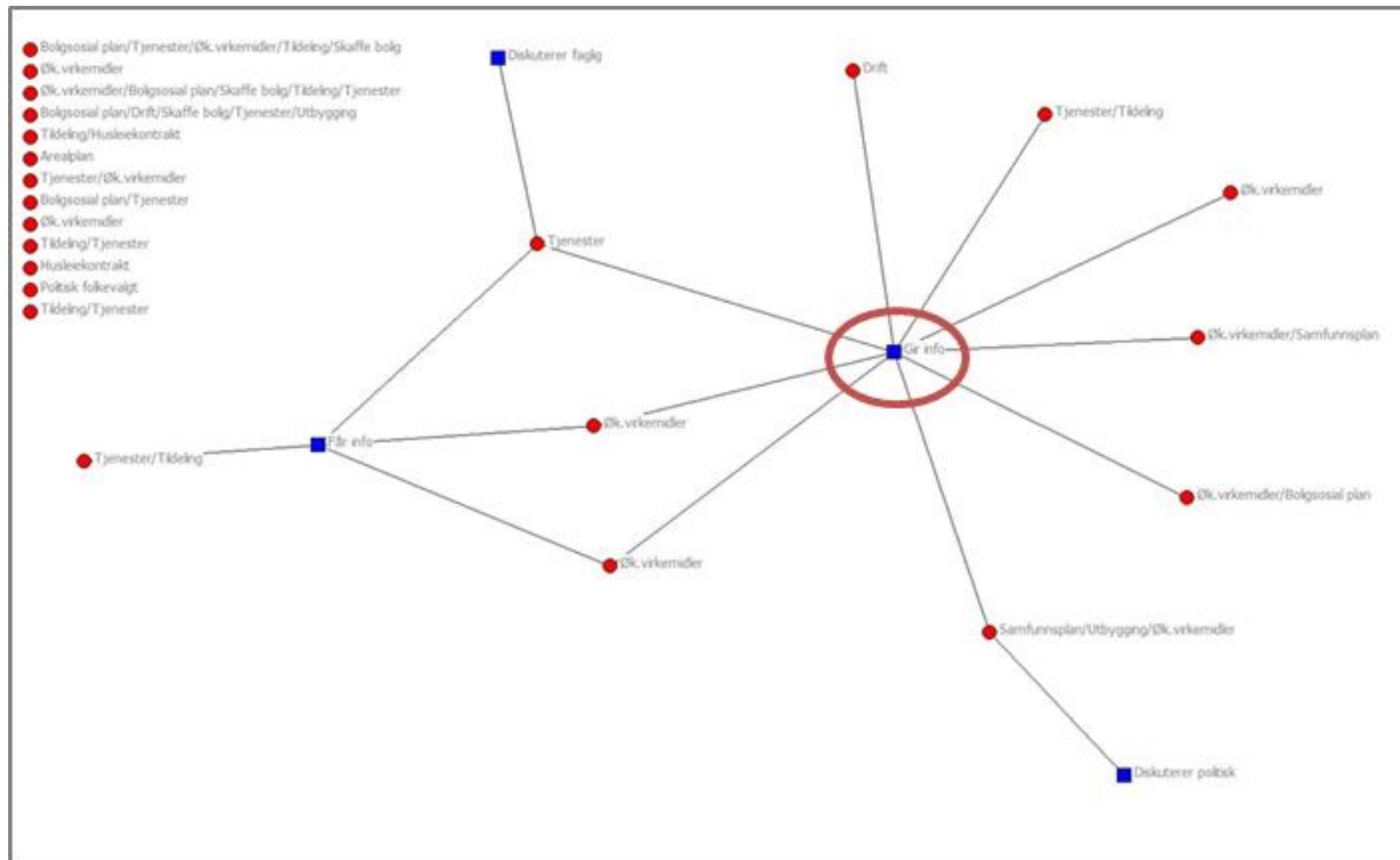
- Politisk forankring av boligsosialt arbeid er viktig for å få gjennomslag for dette arbeidet
- Vi ser at forholdet mellom politikk og administrasjon ofte er en utfordring i kommunene
- Kommuner som får til det boligsosiale arbeidet har også en god politisk forankring av dette
- Erfaringer fra kommunene viser at det er lett å hoppe bukk over problemstillingen

Figur 13 til Figur 17 viser hvem i det boligsosiale nettverket som har kontakt med det politiske miljøet om boligsosiale spørsmål. «Det politiske miljøet» er her utvalg med ansvar for boligsosiale spørsmål, formannskap, kommunestyre og/eller ordfører. Figur 13 til Figur 17 viser også typer kontakt med det politiske miljøet: Får informasjon, gir informasjon, politisk diskusjon eller faglig diskusjon.

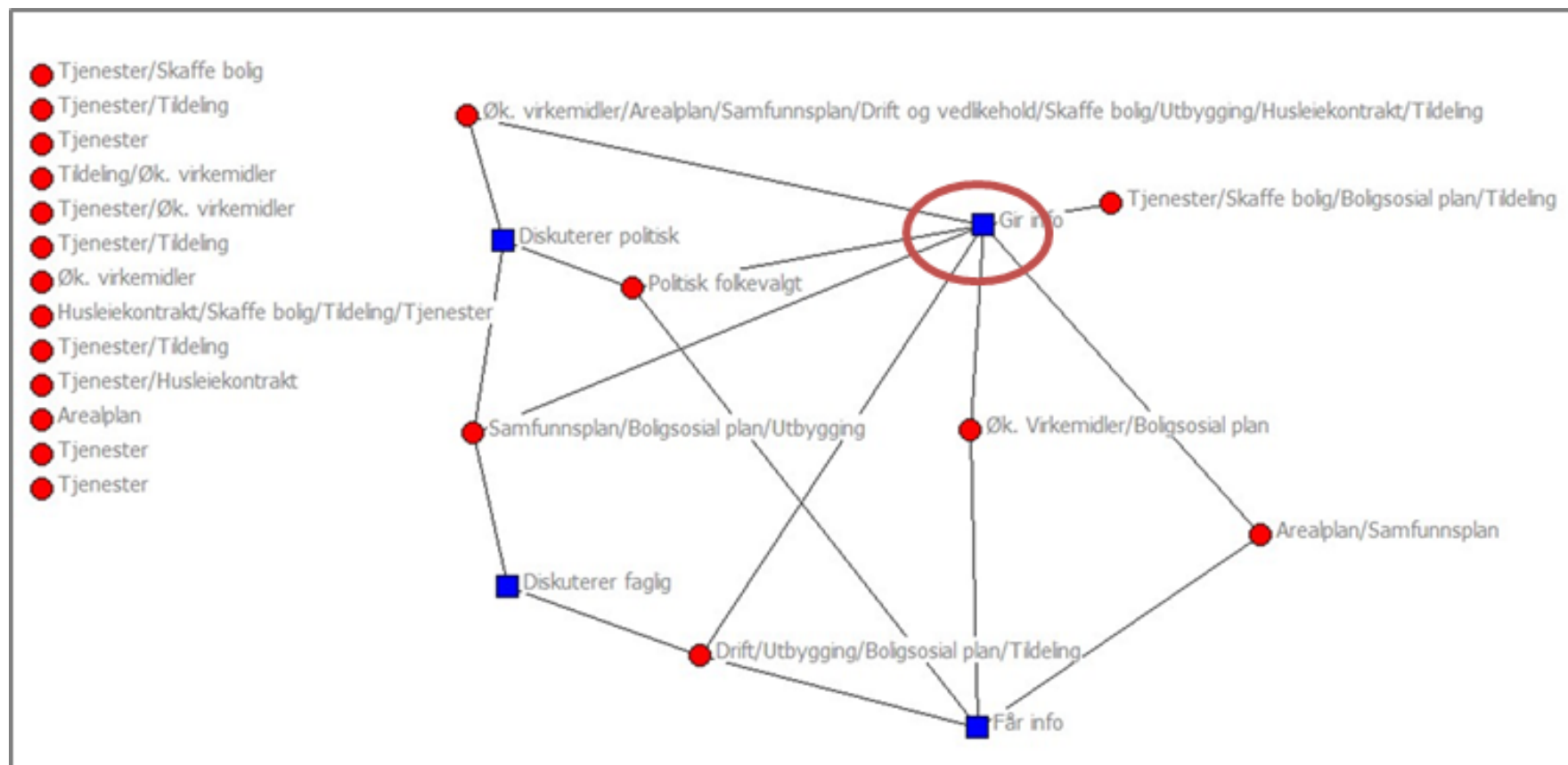
Det er viktig å ta forbehold knyttet til disse nettverksbildene. De som ikke har svart på undersøkelsen vil ikke være representert i bildet. Det vil si at personer som er sentrale for kontakten mellom administrasjon og politikere kan ha falt ut.

Alle kommunene i dette prosjektet ser ut til å ha middels bred politisk kontakt. Hovedinntrykket fra undersøkelsen bekrefter imidlertid inntrykket fra andre kommuner: *Det er rådhuset som gir rådhuset og politikerne informasjon*. Personer som innehar funksjoner som samfunnsplan/arealplan, boligsosial plan eller utbygging og drift er de som har mest kontakt med det politiske miljøet i kommunene. Personer som jobber i tjenestene ser på den annen side ut som de har mer begrenset politisk kontakt.

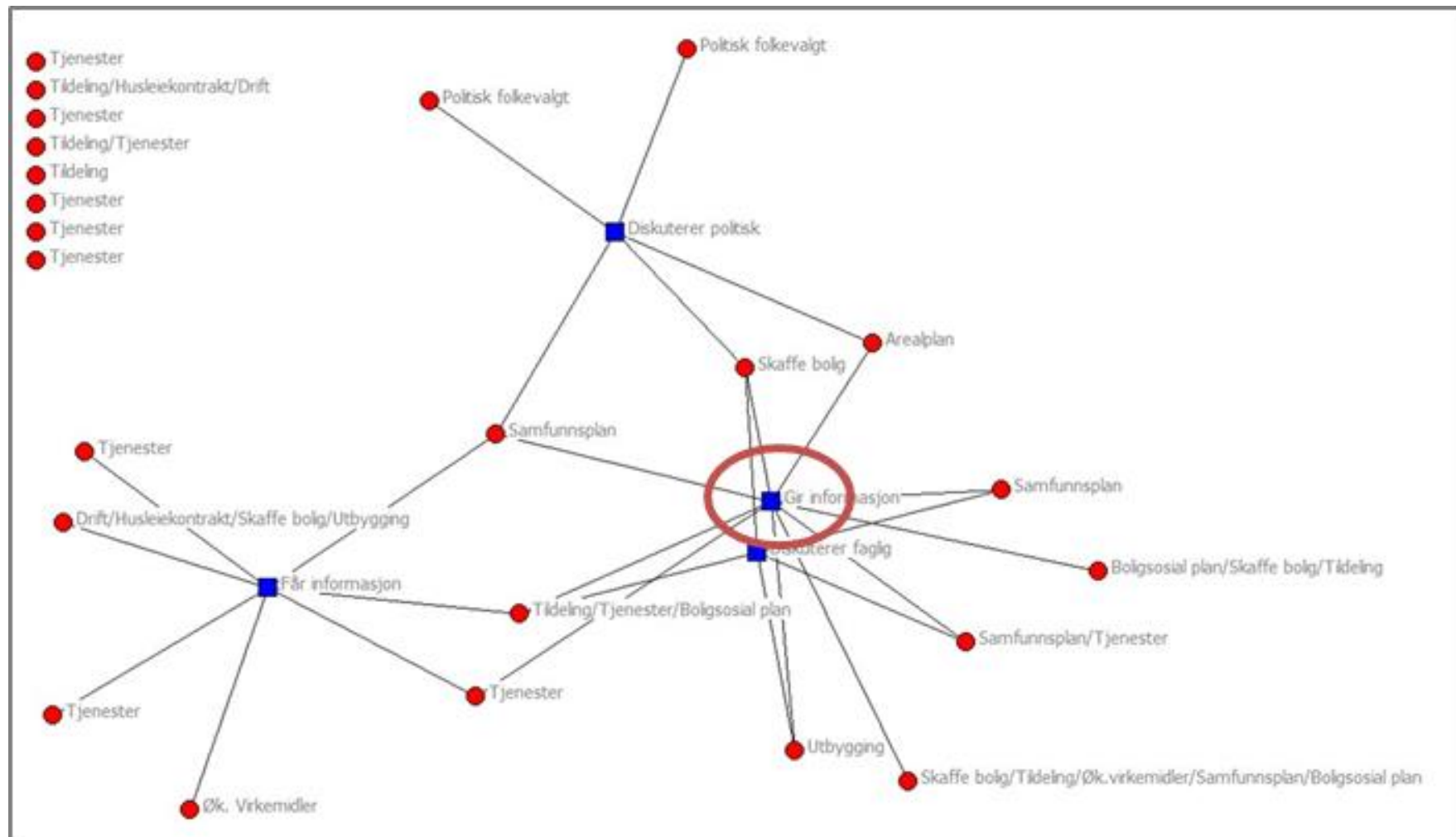
Det ser også ut til å være *lite eller ingen faglig eller politisk diskusjon* av boligsosiale tema mellom politikere og administrasjon. Slike diskusjoner har i kommuner som har kommet langt i boligsosialt arbeid, hatt betydning for å utvikle felles verdier og holdninger. Noe som igjen er et viktig fundament for å forbedre samordningen av det boligsosiale arbeidet og for gjennomføring av boligsosiale tiltak.

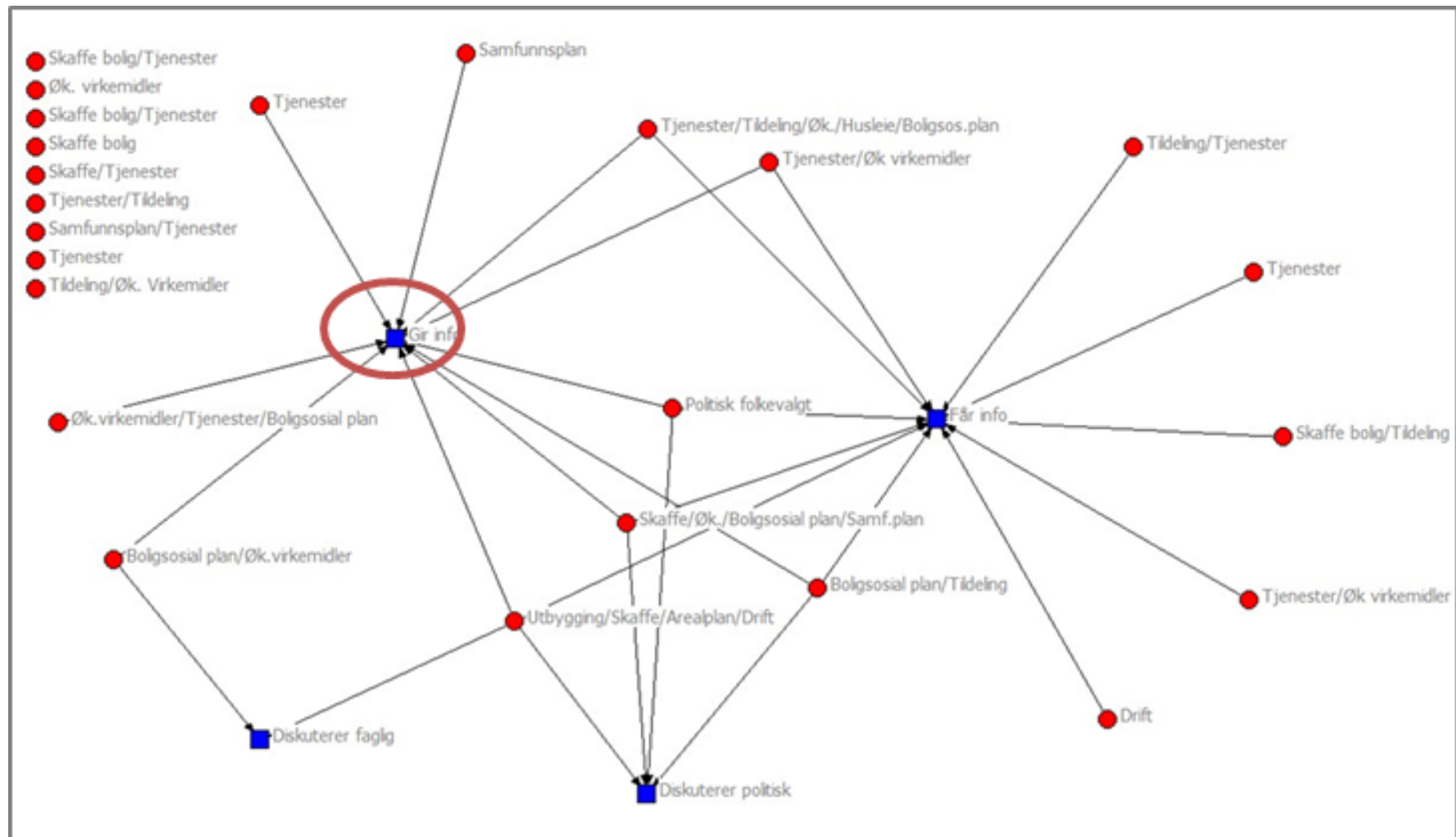
Figur 13: Graden av og type kontakt mellom administrasjon og formannskap, ordfører og kommunestyre i Oppdal kommune. Type kontakt «gir informasjon» er ringet inn med rødt

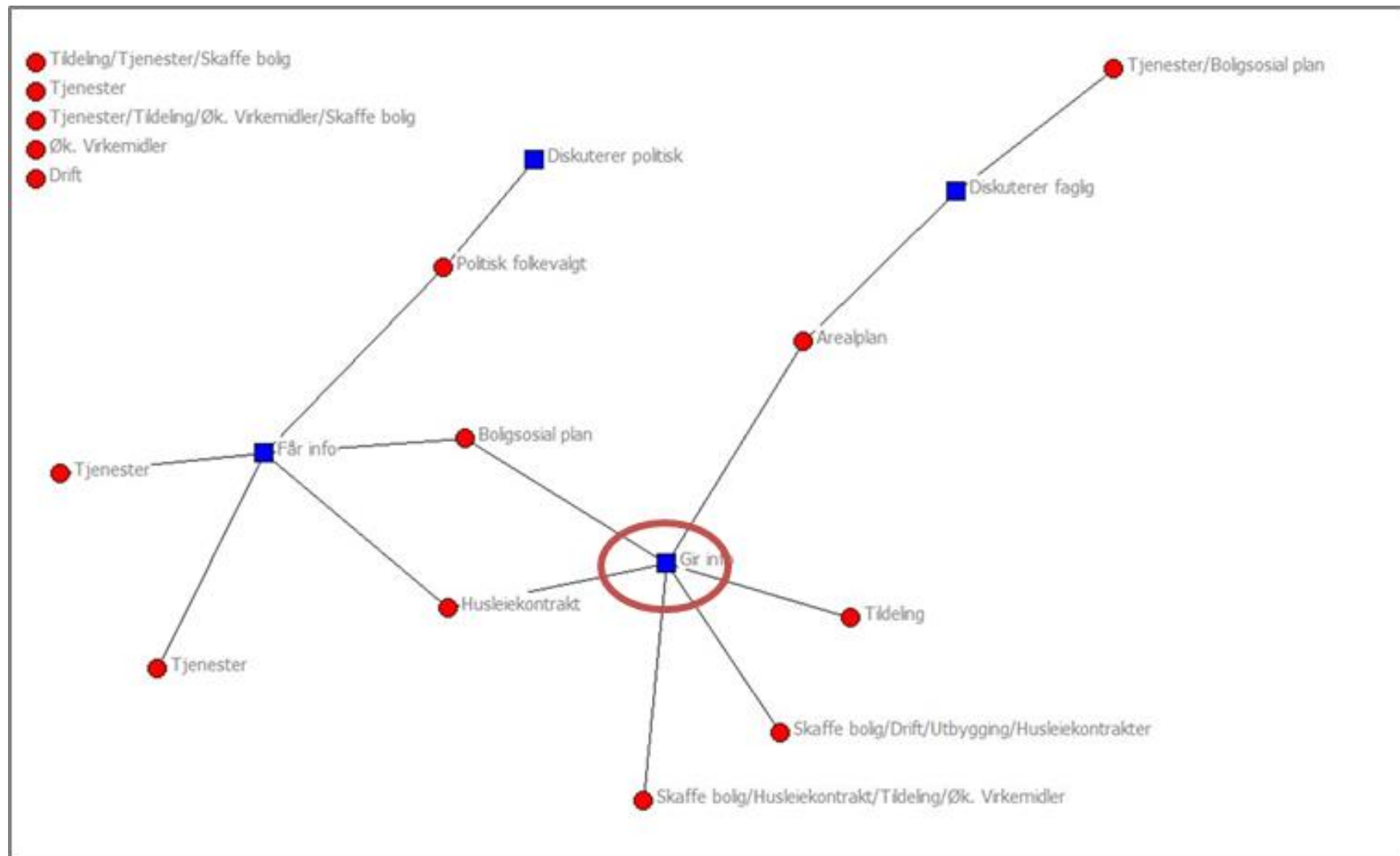
Figur 14: Graden av og type kontakt mellom administrasjon og Helse- og sosialutvalget, formannskap, ordfører og kommunestyre i Nærøy kommune. Type kontakt «gir informasjon» er ringet inn med rødt.

Figur 15: Graden av og type kontakt mellom administrasjon og Hovedutvalg helse og omsorg, formannskap, ordfører og kommunestyre i Rissa kommune. Type kontakt «gir informasjon» er ringet inn med rødt.

Figur 16: Graden av og type kontakt mellom administrasjon og formannskap, ordfører og kommunestyre i Volda kommune. Type kontakt «gir informasjon» er ringet inn med rødt.

Figur 17: Graden av og type kontakt mellom administrasjon og formannskap, Komité helse og velferd, ordfører og kommunestyre i Ørland kommune. Type kontakt «gir informasjon» er ringet inn med rødt.

VOLDA KOMMUNE

Spørjeundersøkinga i Volda kommune vart gjennomført frå desember 2014 til byrjinga av januar 2015. Nettverket av deltakarar i bustadsosialt arbeid i kommunen blei vurdert til å bestå av 43 personar. 24 av 43 personar svarte på undersøkinga.

Analyse av resultata blei gjennomført i januar og diskutert i arbeidsmøte mellom Møreforsking og Volda kommune 10. februar 2015. Utvalde resultat blir presentert og kommentert under. Til resultata følgjer også med arbeidsspørsmål til bruk som grunnlag for vidare diskusjon. Kommunen har i tillegg til denne rapporten fått tilsendt PowerPoint-presentasjonen som vart nytta i kommunemøtet og referat frå idédugnad og arbeidsgruppa sitt arbeid under det same møtet. Alt materialet kan nyttast i det vidare arbeidet. Referat frå idédugnad og arbeidsgruppa sitt arbeid i kommunemøtet ligg også ved som vedlegg i denne rapporten.

STYRKAR OG UTFORDRINGAR I DET BUSTADSOSIALE ARBEIDET

Alle kommunane vart spurde om kva som var dei oppfatta som dei to viktigaste styrkene i det bustadsosiale arbeidet i deira kommune. Volda kommune var den kommunen som hadde dei mest eintydige svara. Hovudpunkta er lista opp under (21 svar) .

Brei semje om at dei viktigaste styrkane var knytt til:

- Arbeid i tildelingskontoret
- Auka samarbeid gjennom tildelingsnemnda (og elles), men kan betrast og inkludere fleire

Desse punkta vart også nemnt av fleire:

- Auka fokus og kompetanse
- Tydeleg ansvar
- Prosjekt frå midlertidig til varig bustad
- Organisering mot private utleigarar

Også nemnt: Tilgjengelege, dyktige folk i tenestene, felles forståing, fokus på bemanna omsorgsbustader, leiar eigedomskontoret, mange kommunale bustader, nye rutinar.

Også på spørsmål knytt til kva som er dei viktigaste utfordringane er svara i Volda kommune svært eintydige (22 svar):

- Viktigast: Mangel på tilpassa bustad. Nemnt er:
 - Avlastningsbustad
 - Til funksjonshemma
 - Til rus og ROP
 - Generell bustadtilgang
 - Døgnbemanna tilbod til rus
 - Mindre bustadar som brukarar kan eige

- Nye bustadar
- Til barnefamiliar
- Samlokalisering av barnefamiliar og rus
- Små bustadar

Fleire nemnte:

- Gjennomstrøyming i kommunale bustadar
- Koordinering

Også nemnt: Ansvar andrelinetenesta, bustadplan, NIMBY (Not in my backyard), felles forståing og fokus)

Respondentane vart også spurde meir spesifikt om kva dei såg på som dei to største utfordringane knytt til samordning av det bustadsosiale arbeidet. Når spørsmåla blir meir spesifikke, dett mange av dei som svarar av og berre 12 av dei 24 svarde på dette spørsmålet.

Viktigaste utfordringar ved samordning:

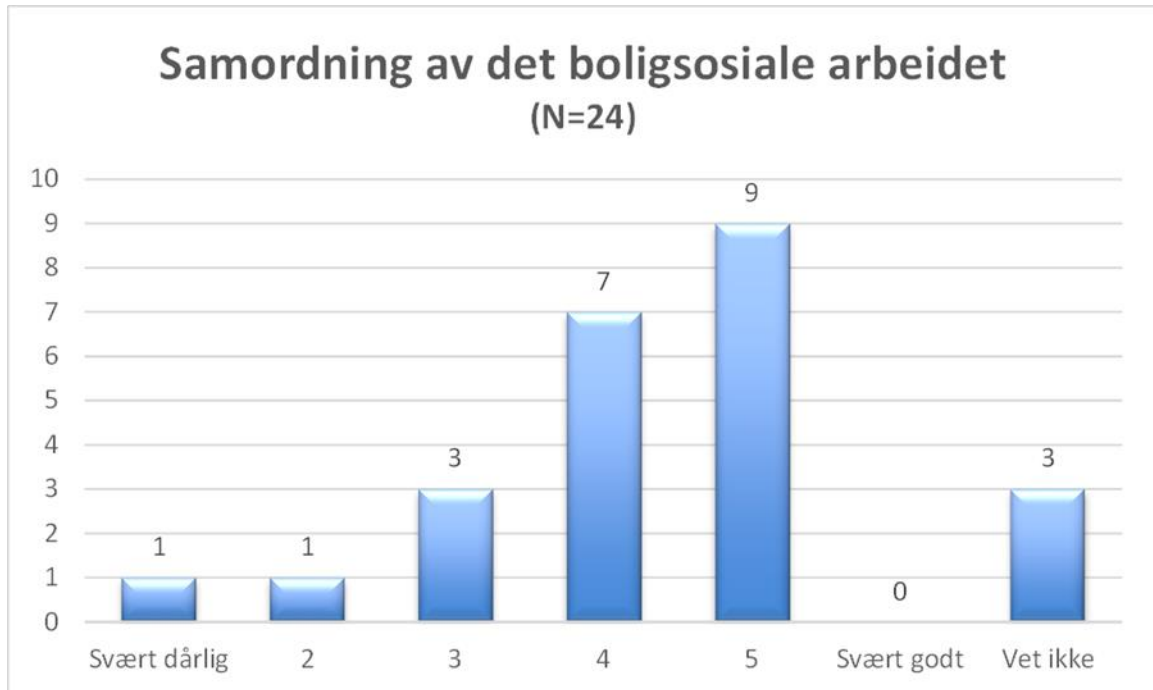
- Generelt er samordninga mykje betre grunna:
 - Tildelingskontor
 - Tildelingsnemnd
 - Gjennomgang av ansvar og rutinar
- Samordning på tvers av sektorar og avdelingar er framleis ei utfordring
 - Samordning mellom strategisk og operativt nivå
 - Eigedom, tildeling og tenestene sit fysisk langt frå kvarandre
 - Bli betre på å sjå bustad og tenester i bustad i samanheng
 - Samordning mellom tildeling, vedlikehald og utkasting
 - Brukarar må oppsøkje ulike einingar og avdelingar
- Tilbod betre tilpassa behov
- Politisk forankring og felles forståing

Når det gjeld utfordringar knytt til ansvarsavklaring (8 svar), verkar det som det er stor tilslutning til noverande modell med ansvar ute i einingane, men det vert påpeika at:

- Ingen har ansvar for koordinering og samordning (utover tildelingsmøte) og at det er behov for dette
- Eigedomsavdelinga har ansvar for å skaffe bustader, men det fungerer ikkje slik i praksis. Til dømes står ikkje eigedomsavdelinga for leige på det private marknaden
- Ansvar for å skaffe midlertidige bustader, og kva dette ansvaret inneber
- Tildelt ansvar vert ikkje følgt opp. Kanskje for stort ansvar på enkelte av tenestene
- Skulle hatt klarare liner med meir dialog
- Utfordringar med å sjå dei ulike tenestene i ein heilskap
- Avklaring i forhold til andrelinetenesta

Dei tilsette i det bustadsosiale nettverket vart bedne om å gi seg sjølv karakter knytt til samordning av det bustadsosiale arbeidet. På ein skala frå 1-6 der 1 er svært dårleg og 6 er svært

godt, var det mange som var rimeleg godt nøgde, slik det går fram av figuren under. Gjennomsnittet for alle svara er 4.

Figur 1 viser kva respondentane svarte på spørsmålet: «Hvor godt mener du at samordningen av det boligsosiale arbeidet fungerer i din kommune? (Skala frå 1-6 der 1= svært dårlig, 6= svært godt).

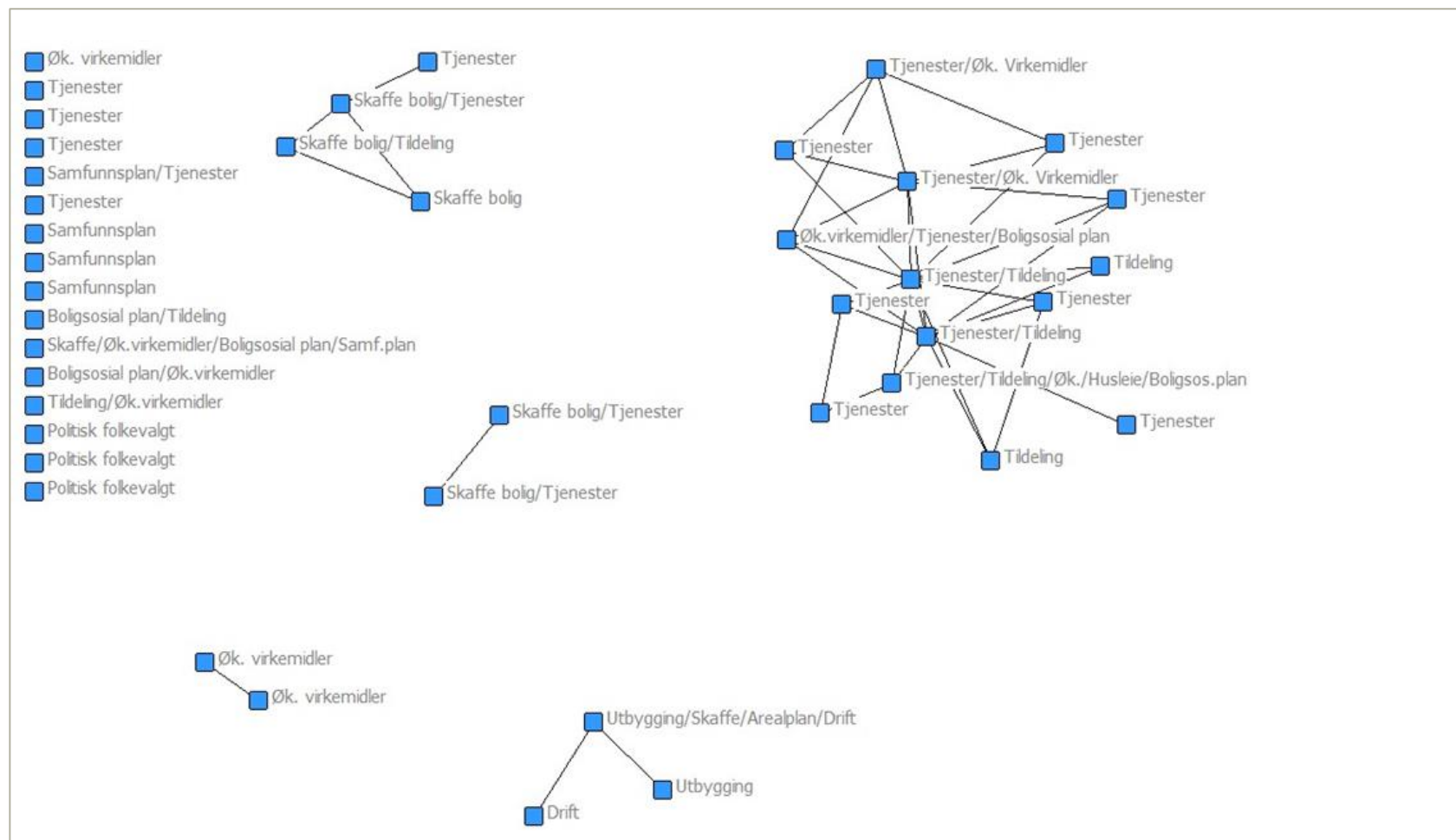
Det er verdt å ha dette i bakhovudet når vi no skal sjå nærare på det bustadsosiale nettverket i kommunen.

SOSIAL NETTVERKSANALYSE (SNA)

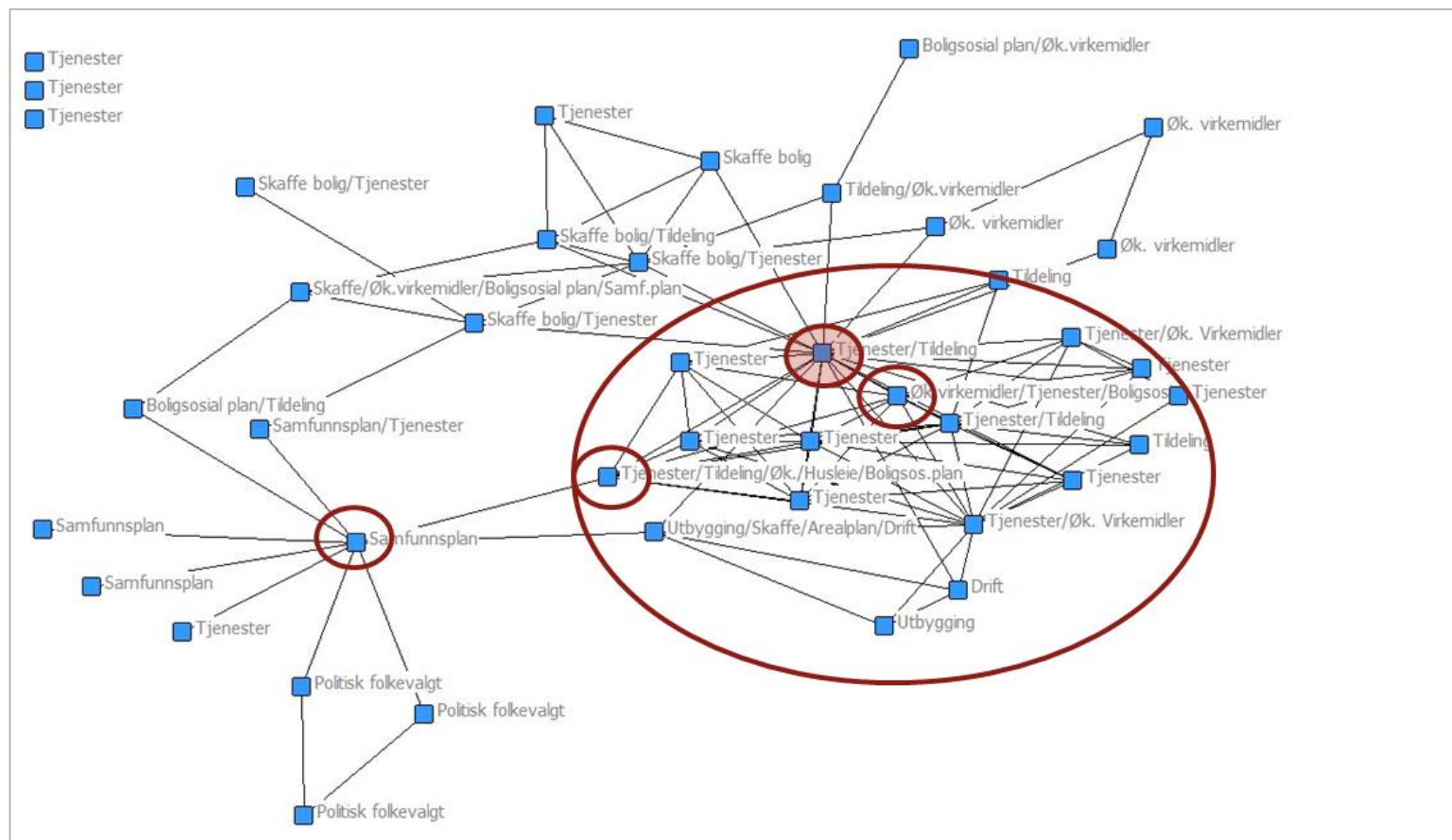
Alle funksjonar i det bustadsosiale arbeidet er dekt gjennom nettverksanalysen. Dei som ikkje har svart, kan likevel vere del av undersøkinga ved at andre har oppgitt kontakt med dei. Vi har i desse tilfella definert funksjonar for dei som ikkje har svart (24 av 43 svar). Det er verdt å merke seg at tilsette i nettverket kan ha lagt ulikt innhald i funksjonane. For nærare introduksjon til nettverksanalyse og lesing av nettverksbilete, sjå kapittelet «Spørreundersøkelse med nettverksanalyse».

Tabell 3: Forkortingar for funksjonar i nettverksbileta.

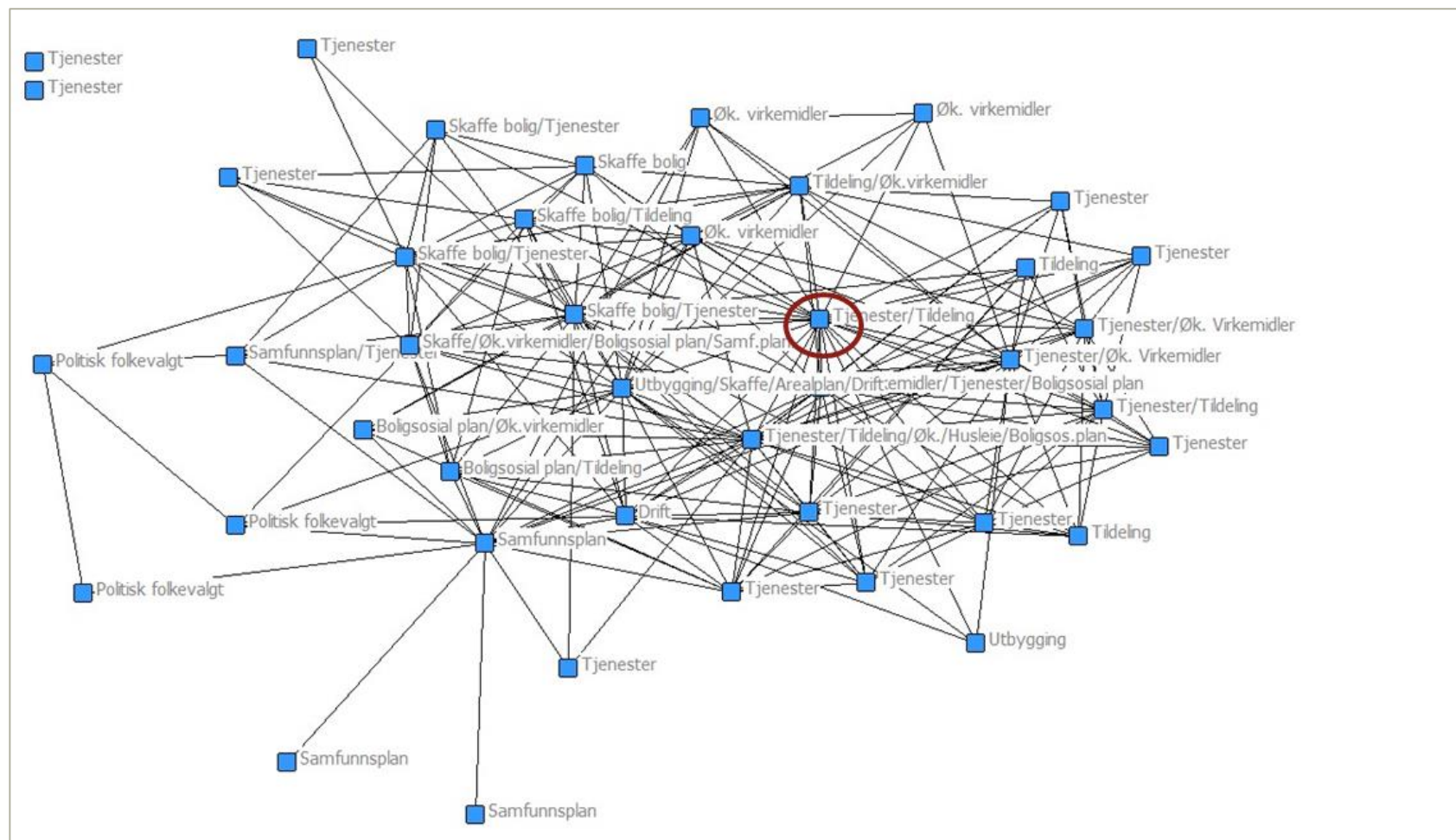
Forkorting funksjon	Funksjon og forklaring
Tildeling	Tildeling av bolig
Utbygging	Utbygging
Tjenester	Ulike former for tjenester ytt i bolig (som det å lære å bo, hjelp til praktiske gjøremål, hjemmehjelp o.l.)
Boligsosial plan	Boligsosial planlegging
Drift	Drift og vedlikehold av bygg
Politisk folkevalgt	Politisk folkevalgt
Øk. virkemidler	Økonomiske virkemidler og rådgivning
Husleiekontrakt	Husleiekontrakt
Samfunnsplan	Samfunnsplanlegging
Arealplan	Arealplanlegging
Skaffe bolig	Framskaffelse av boliger

Figur 18: Dagleg kontakt mellom ulike personar og funksjonar i det bustadsosiale nettverket i Volda kommune.

Figur 19: Dagleg og vekentleg kontakt mellom ulike funksjonar i det bustadsosiale nettverket i Volda kommune. Den store røde sirkelen viser den tettast samanvevde klynga. Dei små raude rundingane viser personar som er viktige for kontakt mellom grupper av menneske – bruyggjarar.

Figur 20: Dagleg, vekentleg og månadleg kontakt mellom ulike funksjonar i det bustadsosiale nettverket i Volda kommune. Den vesle raude sirkelen viser personar som er viktige for kontakt mellom grupper av menneske – brubyggjarar.

KOMMENTARAR TIL NETTVERKSBILETA

Nettverksbileta viser personane sine funksjonar i det bustadsosiale arbeidet .

På dagleg basis (Figur 18) er kontakten knytt til bustadsosialt arbeid konsentrert om ei stor klynge med fire satellittar av ulik storleik og med ulike funksjonar. Den store klynga (omsorgssenteret?) består av svært mange personar som arbeider tett ilag på dagleg basis. Mange av desse utfører tenester til brukarar. Nokre kombinerer tenestene med andre funksjonar som økonomiske verkemiddel og rådgjeving, tildeling eller bustadsosial plan. Berre ein person i denne klynga arbeider ikkje med tenester ut mot brukarane.

Dei fire satellittane har noko ulike funksjonar. To av desse består av personar med tenestefunksjonar eller nært knytt til desse. Ein satellitt består av to personar som arbeider med økonomiske verkemiddel og den siste (nedst i biletet) består av personar som i stor grad driv med utbygging, drift og arealplanlegging.

På *vekebasis* er nettverket forholdsvis godt integrert, sett i forhold til andre kommunar. Det vil seie at mange personar er knytt til nettverket og berre tre av personane har ikkje kontakt med andre på vekebasis.

Vi ser likevel i Figur 19 at det er to forholdsvis separate klynger. Den eine knytt til omsorgssenteret (?) (ringa inn med rødt) består i hovudsak av tenester, verkemiddel og tildeling. Denne har fått fleire personar knytt til seg. Den andre klynga (til venstre (rådhuset?)) består i hovudsak av planleggjarar og politisk folkevalde, noko som kan gjere at informasjonstilfanget kan vere svært forskjellig i dei to klyngene. Klynga til venstre har ein klar stjerneform og kontakten med omsorgssenteret er avhengig av to personar (ringa inn med rødt). Eit slikt kontaktmønster gjer samordninga sårbar og kan også gjere at utveksling av informasjon mellom dei to klyngene vert selektiv.

På *månadleg basis* ser det ut til at nettverket er svært godt integrert, men likevel med ein klar nøkkelperson (ringa inn med rødt).

Ein *brubbyggjar* er ein person som fungerer som mellomledd mellom andre i nettverket. På nettverksbileta er dei viktigaste brubbyggjarane ringa inn med rødt. Sterke brubbyggjarar kan bidra både positivt og negativt i nettverket. Dei kan bidra til økt informasjons- og kunnskapsflyt mellom aktørane i nettverket gjennom å koordinere og vidareformidle, eller dei kan fungere som «proppar» i nettverket som hindrar flyt og kontakt.

VURDERING OG ARBEIDSSPØRSMÅL TIL DISKUSJON

Det finst ikkje eit ideelt nettverksmønster. God samhandling er avhengig av kontekst og gode kontaktmønster følgjer ikkje nødvendigvis prinsippet «dess meir, dess betre». Nettverksbileta gir dermed ikkje grunnlag for å seie om dette mønsteret er rett eller galt, men dei gir eit utgangspunkt for å diskutere korleis ein kan forbetre samordninga av bustadsosialt arbeid. *På generelt grunnlag* vil vi likevel seie noko meir utfyllande om kontaktmønsteret.

Det ser ut til at personane i det bustadsosiale nettverket har forholdsvis mykje kontakt og dette kan vere ein styrkje. Vi tolkar det slik at den store klynga med tilsette som har kontakt på dagleg

basis er forma av at det er mange personar og funksjonar samlokaliserte i omsorgssenteret, der også tildelingskontoret ligg. Ein slik samlokalisering lettar hyppig og uformell kontakt. Utfordringa med denne sterke klynga er at nokre tenester og funksjonar vert liggjande som satellittar i nettverket. Spesielt tydeleg ser vi dette på biletet som viser dagleg kontakt, men vi kan også sjå det i biletet for kontakt kvar veke. Det har også kome fram i andre delar av undersøkinga at enkeltpersonar og funksjonar treng meir kontakt med andre i nettverket.

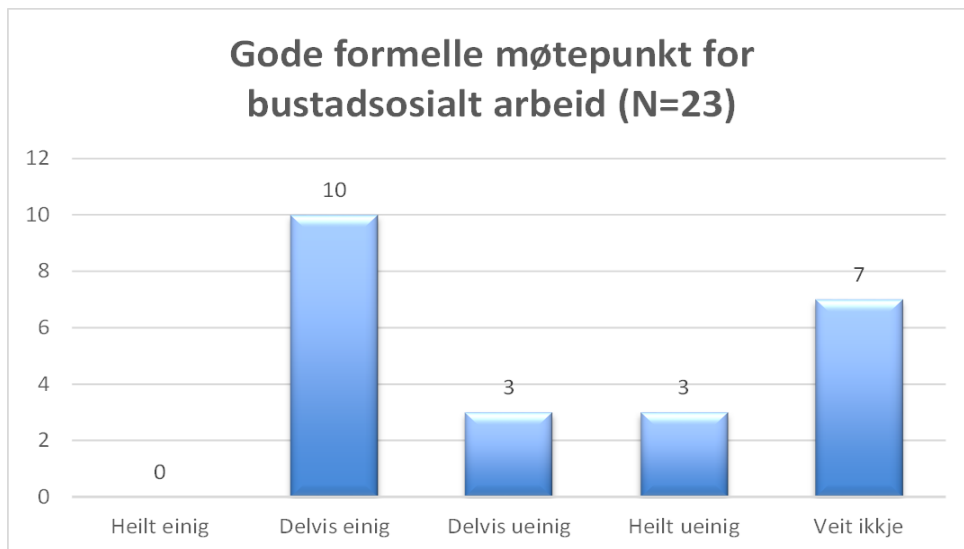
Nettverksbileta indikerer også at kontakten mellom dei som arbeider direkte mot brukarane og dei som arbeider med meir overordna spørsmål knytt til planlegging er svært sårbar og moglegvis av for dårleg kvalitet. På dagleg basis og vekebasis er denne kontakten avhengig av ein person, og også på månadsbasis ser planleggjarane ut til å vere av dei som er minst integrerte i det bustadsosiale nettverket. Dersom ein ser desse funna i samanheng med anna informasjon i undersøkinga og elles i prosjektet ser det ut som det er behov for å styrkje samarbeidet mellom dei som arbeider med tenestene og dei som arbeider med meir overordna planlegging og strategi, eller sagt på ein annan måte, dei som arbeider på operativt og strategisk nivå.

Ut frå framstillinga i førre avsnitt stiller vi nokre spørsmål til diskusjon i det vidare arbeidet:

- Kjenner de att kontaktmønsteret vist i Figur 18 til Figur 20? Kva verkar i tilfelle ukjent, eller feil?
- Kva er svakheitene ved kontaktmønsteret? Og styrkene?
- Kva rolle spelar «klyngene» i det daglege arbeidet? Korleis påverkar desse klyngene samordninga av det bustadsosiale arbeidet?
- Kva skjer i overgangen frå dagleg kontakt til kontakt kvar veke (funksjonar og roller)? Korleis påverkar dette samordninga av det bustadsosiale arbeidet?
- Kva skjer i overgangen frå kontakt kvar veke til månadleg kontakt? Korleis påverkar dette samordninga av det bustadsosiale arbeidet?
- Er kontakten tilfredstillande mellom dei som arbeider på strategisk nivå og dei som arbeider ute i tenestene? Viss ikkje, korleis kan den styrkjast?
- Korleis sikre god og nok kontakt mellom dei som ser ut som satellittar i nettverket og andre delar av nettverket?
- Kva formelle og uformelle arenaer dannar grunnlag for kontakten på dagleg, veke- og månadsbasis?
- Korleis fungerer brubygginga mellom dei ulike personane, funksjonane og einingane? Trengst andre tiltak? Burde andre (også) ha ein slik funksjon?

MEIR OM FORMELLE MØTEPUNKT

Formelle møtepunkt har vist seg å vere positivt for samordninga av det bustadsosiale arbeidet. Som nemnt tidlegare er personane i det bustadsosiale nettverket i Volda kommune svært nøgde med tildelingskontoret og tildelingsnemnda. Det ser også ut til at ein del ansvarsavklaringar har fungert. Dette går igjen i heile datamaterialet og nettverksbileta viser også eit omfattande kontaktmønster rundt tildelingskontoret på omsorgssenteret.

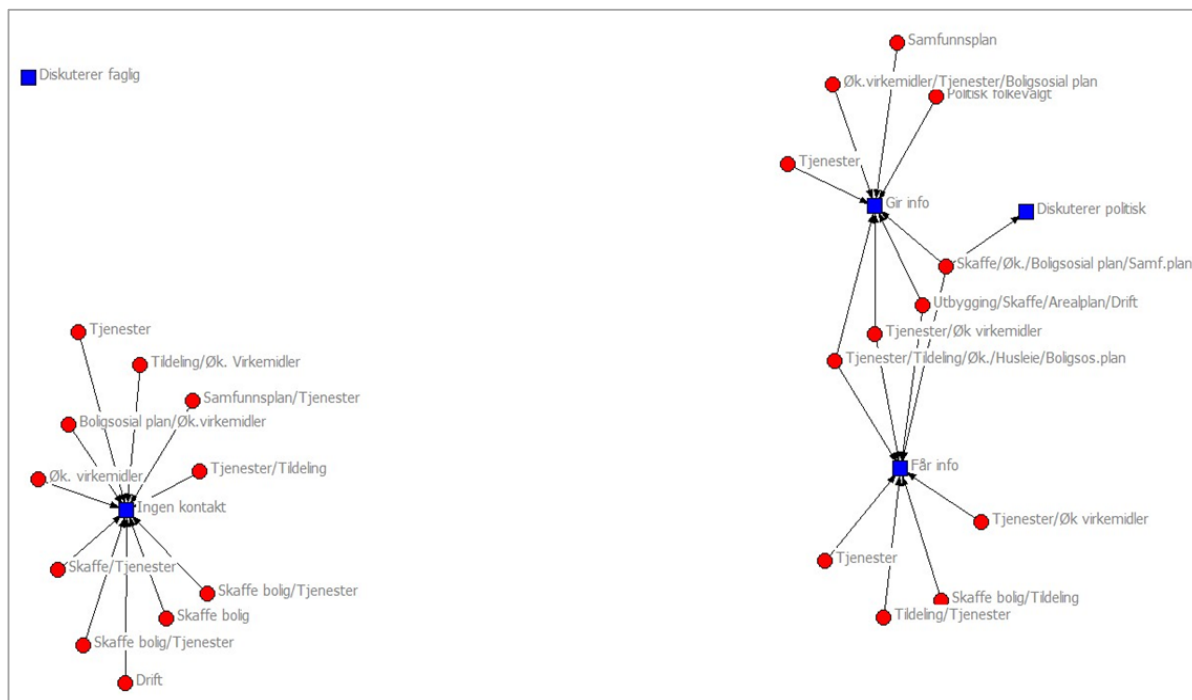
Figur 21 viser kor einige respondentane er i utsegna: «Min kommune har gode formelle møtepunkter for diskusjon av boligsosiale spørsmål.» (Absolutte tal.)

Det er likevel rom for forbetringar, noko Figur 21 viser. Eit stort fleirtal av dei som har svart er delvis einig i at Volda kommune har gode formelle møtepunkt for bustadsosialt arbeid. Det er likevel slik at heile sju personar ikkje kan svare på spørsmålet. Det går også fram av undersøkinga, både gjennom grunngjeving til dette spørsmålet og på andre måtar, at møteplassane treng ein gjennomgang på fleire måtar: 1. Det ser ikkje ut til at alle som treng å vere inkludert på møtestadane er representerte. Nemnt er dei som har ansvar for økonomiske verkemiddel, flyktningar, økonomi og tekniske saker. 2. Det vert etterlyst ein møtestad for leiarar 3. Det vert etterlyst både ansvarsavklaring og møtestad for diskusjon av meir overordna og heilskaplege bustadsosiale spørsmål. 4. Det vert nemnt, og kjem også fram av avisoppslag siste åra, at det trengst meir heilskapleg tenking rundt naboproblematikk.

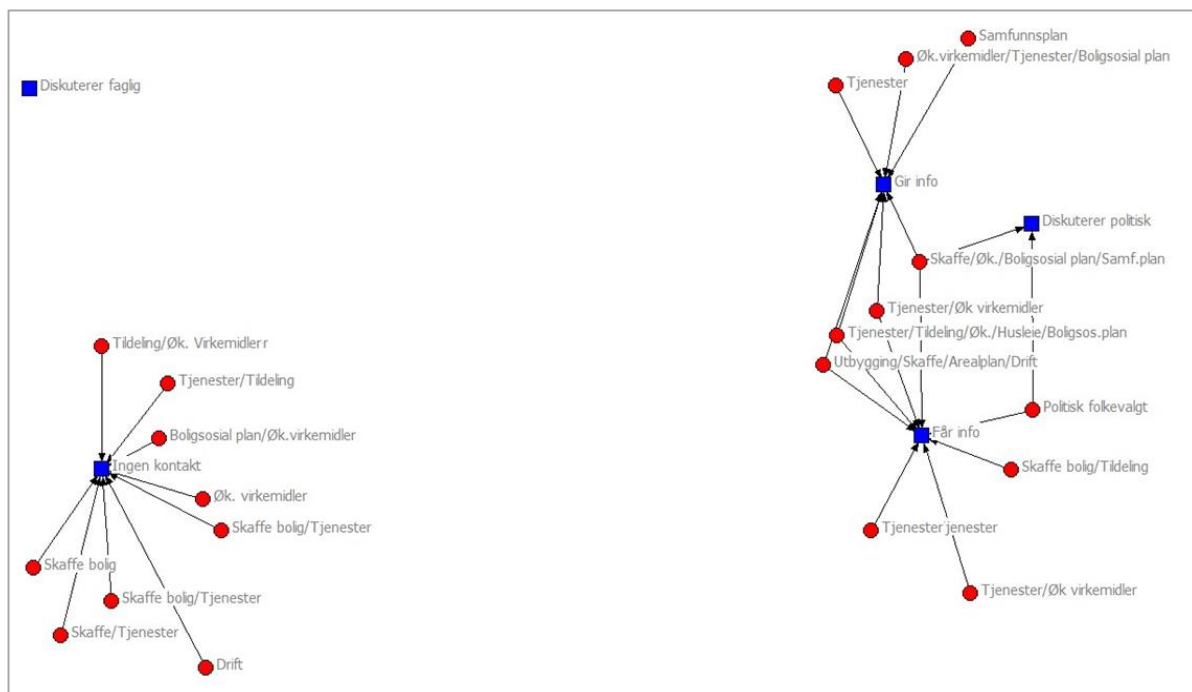
FORANKRING AV DET BUSTADSOSIALE ARBEIDET I VOLDA

Generelt gir dei opne spørsmåla inntrykk av at det i Volda dei seinare åra har blitt meir fokus på bustadsosialt arbeid. Med dette som bakgrunn ser respondentar i spørjeundersøkinga på desse områda framleis som dei viktigaste utfordringane knytt til slik fokus (10 svar):

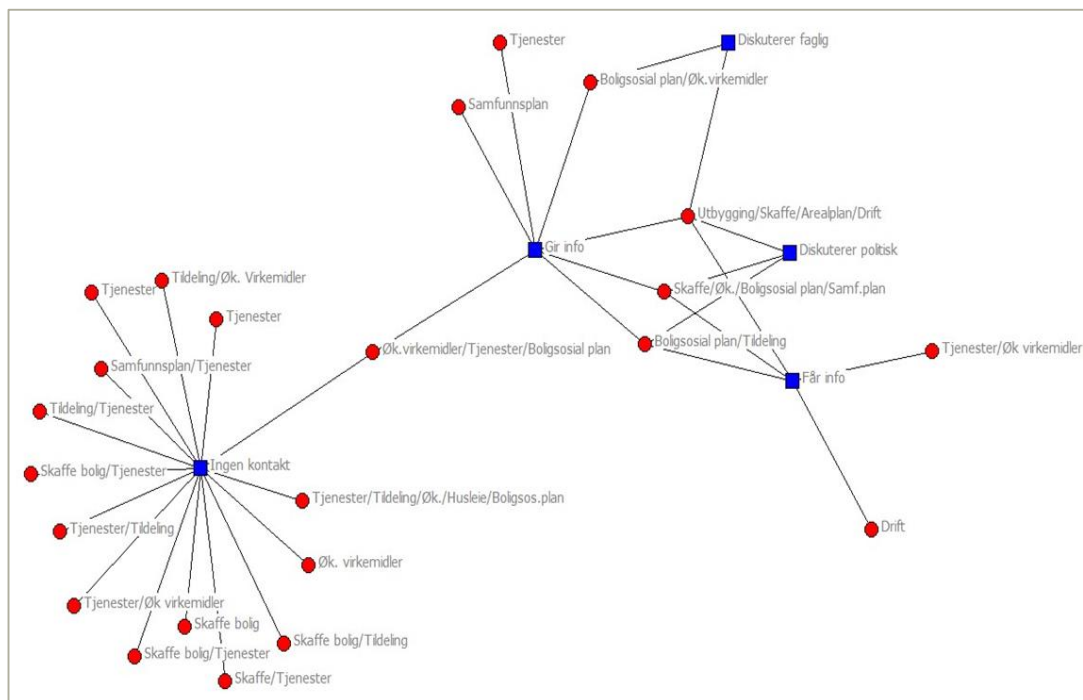
- Viktig at politikarar og dei som har ansvar for bustadplanlegging ser verdien i små bustader
- Det er behov for meir heilskapleg arbeid
- Det er behov for ei eining med ansvar for å koordinere og faste treffpunkt for tilsette som arbeider med bustadsosiale tenester
- Stor forskjell i kva ein forstår med bustadsosialt arbeid
- Det må setjast av ressursar til å skape fokus på det bustadsosiale arbeidet
- Det trengst kapasitet på strategiske ressursar og operasjonell drift
- Det er behov for meir openheit om utfordringar og behov
- Alle avdelingar tar ansvar og jobbar aktivt med si brukargruppe. Det er ikkje eit arbeid som kan leggjast til tildelingskontoret

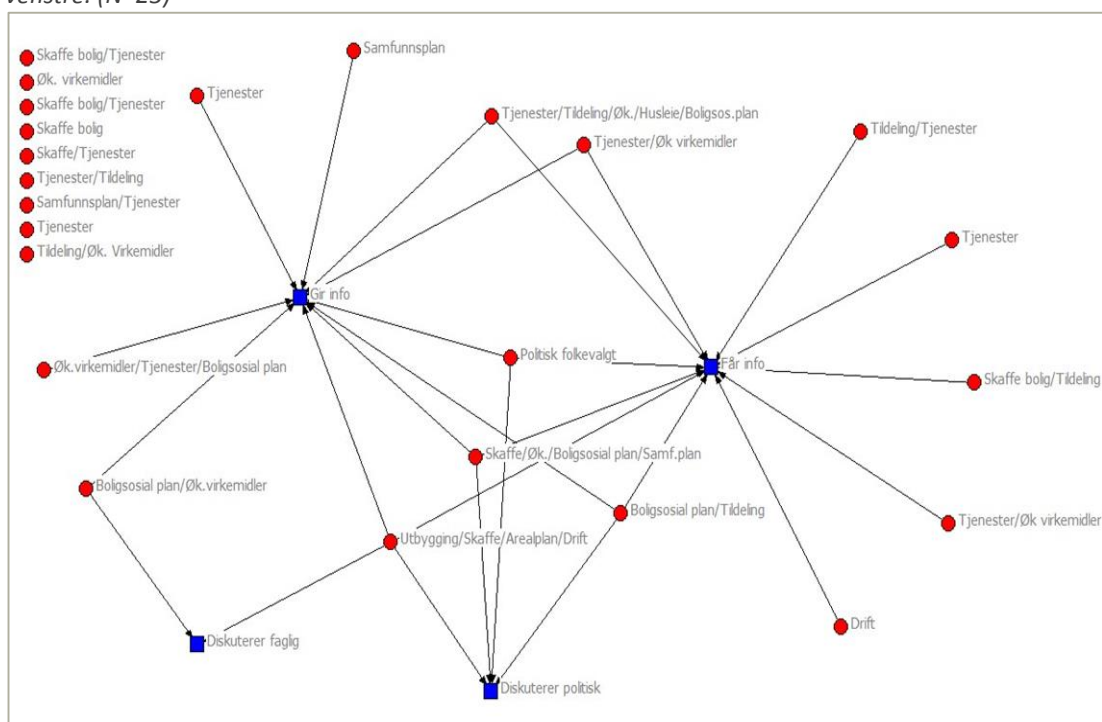
Figur 22: Kontakt mellom respondentane og formannskapet om bustadsosiale spørsmål. Ingen kontakt til venstre. (N=23)

Figur 23: Kontakt mellom respondentane og kommunestyret om bustadsosiale spørsmål. Ingen kontakt til venstre. (N=20)

Figur 24: Kontakt mellom respondentane og ordførar om bustadsosiale spørsmål. Ingen kontakt til venstre. (N=23)

Figur 25: All kontakt om bustadsosiale spørsmål. mellom respondentane og det politiske miljøet representert ved ordførar, formannskap og kommunestyret. Dei som ikkje har nokon form for politisk kontakt med desse fora, er lista opp til venstre (N=24).

UTDJUPANDE KOMMENTARAR TIL NETTVERKSBILETA

Figur 22 til Figur 25 viser kven i Volda kommune som har kontakt med det politiske miljøet om bustadsosiale spørsmål. Kontakten er knytt til formannskap, kommunestyre og ordførar. Type kontakt er definert til å gi eller få informasjon og politisk eller fagleg diskusjon. Sjølv sagt er det mogleg å ha politiske kontaktar også på andre måtar, men bileta seier likevel noko om dei formelle strukturane på dette området. 24 personar har svart på spørsmåla og berre dei er representerte på nettverksbileta. All kontakt mellom andre personar og det politiske miljøet vil dermed falle vekk.

Forholdsvis mange (12) har *kontakt inn mot formannskapet* (Figur 22). Dei som har kontakt representerer også eit forholdsvis breitt knippe av funksjonar. Typen kontakt mellom formannskapet og administrasjonen er likevel avgrensa til å gi og få informasjon. Ingen opplyser at dei har faglege diskusjonar med formannskapet om bustadsosiale spørsmål. Og berre ein person opplyser at han eller ho har politiske diskusjonar med formannskapet.

11 personar har *kontakt inn mot kommunestyret* (Figur 23). Også desse representerer eit forholdsvis breitt knippe av funksjonar. Kontakten er i stor grad avgrensa til å gi og få informasjon.

Noko færre (9 personar) opplyser at dei har *kontakt med ordførar* (Figur 24). Dei som har kontakt med ordførar ser også ut til å representere eit noko snevrare tilfang av funksjonar.

Totalt (Figur 25) ser vi at 15 av 24 personar som har svart på dette spørsmålet har kontakt anten med formannskap, kommunestyre og/eller ordførar. Kontakten er dermed forholdsvis brei. Dersom vi går nærare inn på kven som har kontakt ser vi at Volda også har ei forholdsvis brei fagleg kontaktflate inn mot det politiske miljøet. Både dei bustadsosiale tenestene, planleggjarar, dei som skaffar bustad og dei som har med økonomiske virkemiddel å gjere har kontakt.

Når det gjeld type kontakt skil Volda seg ikkje frå andre kommunar. Stort sett dreier kontakten mellom politikk og administrasjon seg om å gi og få informasjon. I liten grad dreier det seg om faglege eller politiske diskusjonar.

VURDERINGAR OG SPØRSMÅL TIL DISKUSJON

Det finst ikkje eit idealmønster for samhandling mellom politikk og administrasjon, men det finst i alle organisasjonar rom for forbetringar. Erfaringar frå andre kommunar viser, som peikt på tidlegare, at felles verdigrunnlag er viktig for å utvikle eit godt bustadsosialt tilbod. Vi veit også at bustadsosialt arbeid er eit møte mellom ulike måtar å arbeide på og ulike tankesett i organisasjonen. Ut frå dette ser vi det derfor som føremålstenleg at mange ulike funksjonar og delar av organisasjonen har kontakt med det politiske miljøet. Vi ser det også som ein fordel dersom kvaliteten på kontakten går djupare enn utveksling av informasjon.

I Volda har forholdsvis mange tilgang til det politiske miljøet og det er eit forholdsvis breitt tilfang av funksjonar som har politisk kontakt. Dette kan bidra til at både politikarar og administrasjon har eit breitt tilfang av informasjon. Eventuelle hol i informasjonsflyten er vanskeleg å avdekke ut frå nettverksbileta. Det er likevel tendensar til at dei tekniske og

strategiske tenestene har større tilgang til det politiske miljøet enn dei «mjukare» helse- og omsorgstenestene.

Vi ser også at kommunen, som dei fleste andre kommunar, ikkje nyttar formelle møte til diskusjonar kring fag og politikk mellom administrasjon og politikarar. Med dette kan ein gå glipp av moglegheiter til å utvikle felles forståing av utfordringane.

Med denne bakgrunnen meiner vi derfor det kan vere grunn til å ta opp desse spørsmåla til diskusjon i kommunen:

- I kva grad er kontakten mellom administrasjon og politikarar omfattande nok?
- I kva grad er kontakten mellom politikk og administrasjon av rett kvalitet?
- I kva grad har dei rette personane kontaktar inn mot det politiske miljøet?
- På kva måte kan ein styrkje utvekslinga av faglege synspunkt og vurderingar?
- På kva måte kan ein gjennom ei heilskapleg tilnærming utvikle eit felles verdigrunnlag knytt til bustadsosialt arbeid?

INNSPEL FRÅ IDÉDUGNAD OG GRUPPEARBEID

Idédugnad og gruppearbeid under kommunemøta gav mange innspel til det vidare arbeidet for å forbetre det bustadsosiale arbeidet. Gruppearbeida hadde to tema: 1. Kva tiltak kan Volda kommune gjere for å betre koordineringa av det bustadsosiale arbeidet (inkludert mellom politikk, administrasjon og i forhold til eksterne partar)? 2. Kva tiltak må til for å løyse utfordringar knytt til tilpassa bustadar? Alle innspela som var skrivne ned er noterte i referat frå idédugnad 10. februar som ligg som vedlegg til denne rapporten.

Innspela tok, grovt sett, opp desse temaa knytt til *spørsmål ein om tiltak for å betre koordinering*:

8. Bustadsosialt arbeid som tema på formannskaps- og leiarmøte.
9. Utvikling av koordinerande eining for bustadsosialt arbeid. Oppretthalde tildelingsnemnd, tildelingskontor og koordinerande eining
10. Etablere eit nytt partnarskapsforum
11. Arbeid med og informasjon om bustadsosial plan
12. Læringsarena for bustadsosialt arbeid
13. Arbeid med bustadar
14. Leiging og ansvarleggjering

Elles vart også nemnt arbeid for gode bumiljø og kopling til folkehelseperspektivet.

Det kom også inn mange konkrete innspel knytt til å løyse utfordringar knytt til tilpassa bustadar. Desse kjem fram i vedlegget.

VEDLEGG 1: REFERAT FRÅ IDÉDUGNAD

BUSTADSOSIALT ARBEID VOLDA

Referat frå idédugnadar i møte 10. februar, 2015

12 deltakarar. Møreforsking ved Else Ragni Yttredal

Momenta i referatet er direkte avskrift av gule lappar som vart produserte under idédugnaden. Referent Else Ragni Yttredal.

KVA TILTAK KAN VOLDA KOMMUNE GJERE FOR Å BETRE KOORDINERINGA AV DET BUSTADSOSIALE ARBEIDET (INKLUDERT MELLOM POLITIKK, ADMINISTRASJON OG I FORHOLD TIL EKSTERNE PARTAR)?

Innspel frå møtedeltakarar (Sortering under tema er truleg ikkje heilt den same som gruppene gjorde. Det var vanskeleg å tolke heilt grupperingane ut frå idéarka):

GRUPPE 1

Formannskap og leiarmøte

- Årleg tema i formannskapet
- Tema formannskap
- Open diskusjon i formannskap
- Tema på leiarmøte og drift/formannskap

Koordinerande eining

- Koordinerande person/eining
- Prosess for å avklare kven som skal ha ansvar for koordinering
- Formelle møter
- Felles bustadkontor. Økonomiske virkemiddel er med
- Husbanken inn i tildelingsnemnda
- Få med Husbanken på tildelingsmøte
- Representant frå tildelingsnemnda delta i planmøtet to gongar i året

Nytt partnerskapsforum

- Etablere partnerskapsforum
 - Tenesta
 - Brukarrepresentantar
 - Privat næringsliv (bustadbransjen)

Bustadsosial plan

- Betre info ut i avd. om bustadsosial plan
- Definisjon av bustadsosial plan

Diverse

- Fast stilling tildeling
- Arbeide for gode bumiljø (naboskap)
- Kople til folkehelseperspektivet – kunnskap om å bu fører til betre livskvalitet

GRUPPE 2

Tidelingsnemnd og tidelingskontor

- Oppretthalde stillinga til Malene
- Oppretthalde tidelingsnemnda

Andre møteplassar/læringsarenaer

- Eigne forum for bustadsosiale spørsmål og saker
- Få fram gode case – Lære av kvarandre
- Faste møtefora – ulike nivå
- Meir samhandling mellom tenestene (informasjonsutveksling)

Bustadar

- Skaffe areal og bidra til å bygge billege bustadar
- Definere brukarar
- Eige ikkje leige
- Fleire modellar
 - Leige før eige
 - Housing first
 - Leigeforhold
- Vedlikehald av eigedom
- Mål om rullering/Gjennomstrøyming i kommunale bustadar

Leiing og ansvarleggjering

- Leiing
- Leiarforankring arbeidet ... kven deltek
- Ryddige avtalar. Tidsavgrensa.
- Utfordre politisk leiing på kva bustadsosial politikk Volda kommune skal føre
- Ansvarleggjere koordinerande eining/f.person
- Verdiforankring i organisasjonen
- Adm/pol. – drøfting info./fagleg

Planlegging

- Gjere bustadsosial handlingsplan betre kjent i org.

Forsøk på å gjere prioriteringar langs aksane å ha lyst/ikkje lyst og stor/liten betyding førte til at dei aller fleste tiltaka vart vurderte som av stor betyding og at deltakarane hadde lyst å ta tak i det. Altså ein svært motivert gjeng!

KVA TILTAK MÅ TIL FOR Å LØYSE UTFORDRINGAR KNYTT TIL TILPASSA BUSTADER?

GRUPPE 1

Punkt 1

- Jobbe opp mot private utbyggjarar
- Selje grunn til private for småhus
- Samarbeid med private utbyggjarar
- Samarbeid planavd./pol./Adm./boligutvikling
- Betre planarbeid ifht. Utbygging av kommunal grunn

Punkt 2

- Bygge om kommunal bustad til v.v.
- Sanere Smalebakken

Punkt 3

- Seksjoner bustad PU for leige til eige
- Bygge «småhus» tilpassa bustadar til ulike brukargrupper

Overordna

- Ta tilbake sosialtenesta

Utdjuping av moment over

I samanheng:

- Bustadsosial plan
- Politisk forankring
- Forankring i kommuneplan og eventuelt andre viktige planer
- Arbeidsgruppe
- Lyse ut anbod
 - Småhus/blokk/leilegheit
 - Eige før leige
 - Moment: eige før leige, tilpassa bustad v.v. type teneste, gjennomstrømming. Sanere Smalebakken, småhus og familie

GRUPPE 2

Punkt 1

Etter kvarandre i tid:

- Definere behov, finne kva behova er
- Gjennomgang av dagens bustadmasse
 - Typar
 - Tal
 - Plassering
 - Kven bur i dei
- Vedlikehald og ombygging av eksisterande bustadar (ombygging: Røyslida)
- Gjennomstrøyming av/i kommunale bustader

Punkt 2

Etter kvarandre i tid:

- Vurdere muligheiter for ombygging, tilpassing, riving, nybygg m.v.
- Utnytte Husbanken sine verkemiddel betre. Til dømes fullfinansiering og lengre løpetid
- Vedlikehald/ombygging av kommunale bustader
- Omgjering av eksisterande bustader

Punkt 3

- Kontakt mot private næringsdrivande
- Frå leige til eige
- Rutinar «Privat leigebustad»
- Bruk av private utleigebustader
- Frå tildelingskontor til boligkontor
- Sal: Nybråtet – seksjonering m.v.

REFERANSAR

- Bergem, R., Yttredal, E. R., & Hanche-Olsen, M. S. (2012). *Fundamentet er lagt. Evaluering av boligsosialt utviklingsprogram. Delrapport 2011*. (Rapport nr. 25). Volda: Møreforskning Volda
- Departementene. (2014). *Bolig for velferd. Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014–2020)*. Oslo: Departementene
- Dyb, E., & Johannessen, K. (2009). *Bostedsløse i Norge 2008 - en kartlegging* (NIBR-rapport 2009:17). Oslo: NIBR.
- Dyb, E., & Johannessen, K. (2013). *Bostedsløse i Norge 2012 - en kartlegging* (NIBR-rapport 2013:5). Oslo: NIBR.
- Langsether, Å., & Sandlie, H. C. (2010). *Boligsosiale utfordringer og løsningern. En forstudie til Boligsosialt utviklingsprogram i Lørenskog kommune*. (Notat nr. 8/2010). Oslo: NOVA - Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.
- Langsether, Å., Sørvoll, J., & Hansen, T. (2008). *Fragmentert og koordinert. Organisering av boligsosialt arbeid i norske kommuner*. (Rapport 18/08: NOVA - Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.
- NOU 2011:15 Kommunal- og regionaldepartementet. *Rom for alle. En sosial boligpolitikk for framtiden*. . (978-82-583-1107-9). Oslo: Departementenes servicesenter, Informasjonsforvaltning
- Ouff, S. M., & Yttredal, E. R. (2012). *Boligsosialt arbeid og planlegging II*. (Notat 1/2012). Volda.
- Ouff, S. M., Yttredal, E. R., & Hanche-Dalseth, M. (2010a). *Boligsosialt arbeid og planlegging* (Rapport nr. 22). Volda: Møreforskning.
- Ouff, S. M., Yttredal, E. R., & Hanche-Dalseth, M. S. (2010b). *Boligsosialt arbeid og planlegging*. Volda: Møreforskning.
- Rambøll (2010a). *Bærum kommune. Foranalyse av boligsosiale utfordringer*. (Sluttrapport). Oslo: Rambøll.
- Rambøll (2010b). *Lillehammer kommune. Foranalyse boligsosialt arbeid*. (Sluttrapport). Oslo: Rambøll.
- Riksrevisjonen. (2007-2008). *Riksrevisjonens undersøkelse av tilbudet til de vanskeligstilte på boligmarkedet*.
- Sørvoll, J. (2011). Den boligsosiale vendingen. Norsk boligpolitikk fra midten av 1990-tallet i historisk perspektiv. . I *Vedlegg i NOU 2011:15: Rom for alle. En sosial boligpolitikk for framtiden*. (s. 171-180). Oslo: Departementenes servicesenter. Informasjonsforvaltning. .
- Ulfrstad, L.-M. (2011). *Velferd og bolig. Om boligsosialt (sam-) arbeid*. Oslo: Kommuneforlaget AS.
- Yttredal, E. R., Bakke, G. K., Ouff, S. M., & Bergem, R. (2014). *Eit spørsmål om verdier, tillit og fleksibilitet. Samordning av bustadsosiale tenester for menneske med samtidig rusliding og psykisk lidning* (Rapport nr. 55/14). Volda: Møreforskning.
- Yttredal, E. R., Bakke, G. K., Ouff, S. M., & Eikrem, M. (2014). *Boligsosialt arbeid og organisering. Et utviklingsprosjekt for kommuner med utfordringer i å koordinere det boligsosiale arbeidet*. (Notat 4/14). Volda: Møreforskning.
- Yttredal, E. R., Bergem, R., Bakke, G. K., & Ouff, S. M. (2014). *Mot ein modell for verdibasert matriseleiiing. Erfaringar frå arbeid knytt til koordinering av bustadsosialt arbeid i kommunane*. (Notat nr 5/2014). Volda: Møreforskning volda.

Yttredal, E. R., Ouff, S. M., & Hanche-Olsen, M. S. (2013). *Om å ha to fugler i hånden samtidig. Evaluering av boligsosialt utviklingsprogram. Sluttrapport.* (Rapport nr. 35: Møreforskning Volda.

MØREFORSKING

MØREFORSKING AS

Postboks 5075

NO-6021 Ålesund

TEL +47 70 11 16 00

epost@mfaa.no

www.moreforsk.no

NO 991 436 502

Høgskolen i Molde
Vitenskapelig høgskole i logistikk

HØGSKULEN I VOLDA

HØGSKOLEN
I ÅLESUND

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Torgeir Stensø

Arkivsak nr.: 2016/1025

Arkivkode: L05

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

79/17

Formannskapet

16.05.2017

SENTRUMSPROSJEKTET - TILTAK/GJENNOMFØRING/BUDSJETT - 2017

Administrasjonen si tilråding:

- 1. Bygging av bru/turveg mellom Presteholmen og sentrum kan starte så snart grunnavtalar er på plass, pristilbod for prosjektet er innhenta og anlegget er godkjend av bygningsmyndet. Kostnadar med prosjektet vert dekt innanfor rammene til løyvde midlar på investeringsbudsjettet (kommunal del sentrumsutvikling) og med tilskot frå fylkeskommunen tilsvarende 1/3 av totalkostnadane.
Eventuell redusert økonomisk deltaking av næringslivet sin 1/3 del skal dekkast opp av Volda kommune innanfor budsjetttramma for sentrumsprosjektet.*
- 2. Del av sentrumsprosjektet «Mellom Bygningane i Volda» som vedkjem mobilisering, handlingsplan for handel, Her&No-prosjekt (Volda Næringsforum sin del), vert vidareført i 2017 og vert dekt innanfor rammene til løyving på investeringsbudsjettet – kommunal del sentrumsutvikling innanfor ei ramme på kr inntil 325 000 eks mva. (dvs. 50 % Volda kommune og 50 % tilskot frå Møre og Romsdal fylkeskommune).*
- 3. Organisering av sentrumsprosjektet «Mellom Bygningane i Volda» - partnerskapsavtale m.m. skal evaluerast i samband med budsjettprosess hausten 2017.*
- 4. Detaljprosjekteringa av gatemiljøtiltak i området E39/Hamnekvartalet skal fullførast. Dei elementa i ferdig detaljplan som ikkje samsvarer med gjeldande reguleringsplan vert å handsame som dispensasjon ifrå reguleringsplan.*

Vedleggsliste:

Møtereferat styringsgruppa MBV 27.05.2016

Partnerskapsavtale for sentrumsutvikling i Volda

Samandrag av saka:

I investeringsbudsjettet for 2017 er det sett av 7,6 mill til sentrumsprosjektet «Mellom Bygningane i Volda» (MBV)

Styringsgruppa for MBV har vedteke ei liste for kva tiltak som skal prioriterast og nokre av desse prosjekta er no oppstarta. Det er behov for å gi ei orientering til politisk mynde om status i prosjektet og orientere om vidare planlagt framdrift.

Saksopplysningar/fakta:

Volda kommune har i samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune og Volda Næringsforum sidan 2013 hatt arbeid i gong med sentrumsprosjektet «Mellom Bygningane i Volda» (MBV). Som basis for arbeidet er det inngått ein partnerskapsavtale med føremål er å skape forankring og eigarskap i planlegging og gjennomføring av tiltak med sikte på å utvikle Volda sentrum til å verte meir attraktiv for handlande, besøkjande, næringsdrivande og bebuarar.

Prinsippet for samarbeidet for det som gjeld økonomi er at partane deltek med 1/3 kvar i finansieringa av konkrete gatemiljøprosjekt (del B), medan det er avtalt ei to-delning mellom fylkeskommunen og kommunen for det som gjeld mobilisering (del A).

Den konkrete målsettinga i prosjektet er å heve kvaliteten på areala mellom bygningane i sentrum, skape gode opphaldsrom, etablere møteplassar og å legge til rette for opplevingar som trekkjer folk til sentrum.

Det er etablert ein prosjektorganisasjon der Volda Næringsforum har prosjektleiarfunksjonen for del A (mobilisering) med spesielt ansvar for det som gjeld mobilisering i høve næringsliv, huseigarar og innbyggjarane, medan kommunen v/teknisk-utvikling har ansvar for gjennomføringsdelen av prosjekt (del B).

Av tiltak som er gjennomførte så langt er utarbeiding av *Utviklingsplan for Volda sentrum* som vart ferdig sommaren 2015. Planen er levert av Gehl Architects ApS.

Med bakgrunn i *Utviklingsplanen* og dei føringane som var lagt der vart det vedteke å bygge leikeplass i rådhusparken som det første anlegget i MBV av noko storleik.

Leikeplassen vart ferdig våren 2016 og offisielt opna den 12 mai.

Styringsgruppa for «Mellom Bygningane i Volda» - som er delegert mynde frå kommunestyret til å avgjere kva tiltak som skal iverksettast – har etter dette vedteke ei slik prioriteringsliste for det vidare arbeidet i sentrumsprosjektet:

1. Turveg/gangbru mellom sentrum og Presteholmen i Elvadalen.
2. Gatemiljøprosjekt i området E39/Hamnekvartalet.
3. Gjennomføre tiltak på møteplass Halkjelsgate/«Gamletorget»
4. Fergekai/Vikeneset (samarbeid med Statens vegvesen)
5. Fyrlykt, Volda hamn
6. Destinasjon Volda, fase 1

Hausten 2016 vart dei to første tiltaka på lista starta og det vart inngått kontrakt med Nordplan AS for det som gjeld detaljprosjektering av oppdraga.

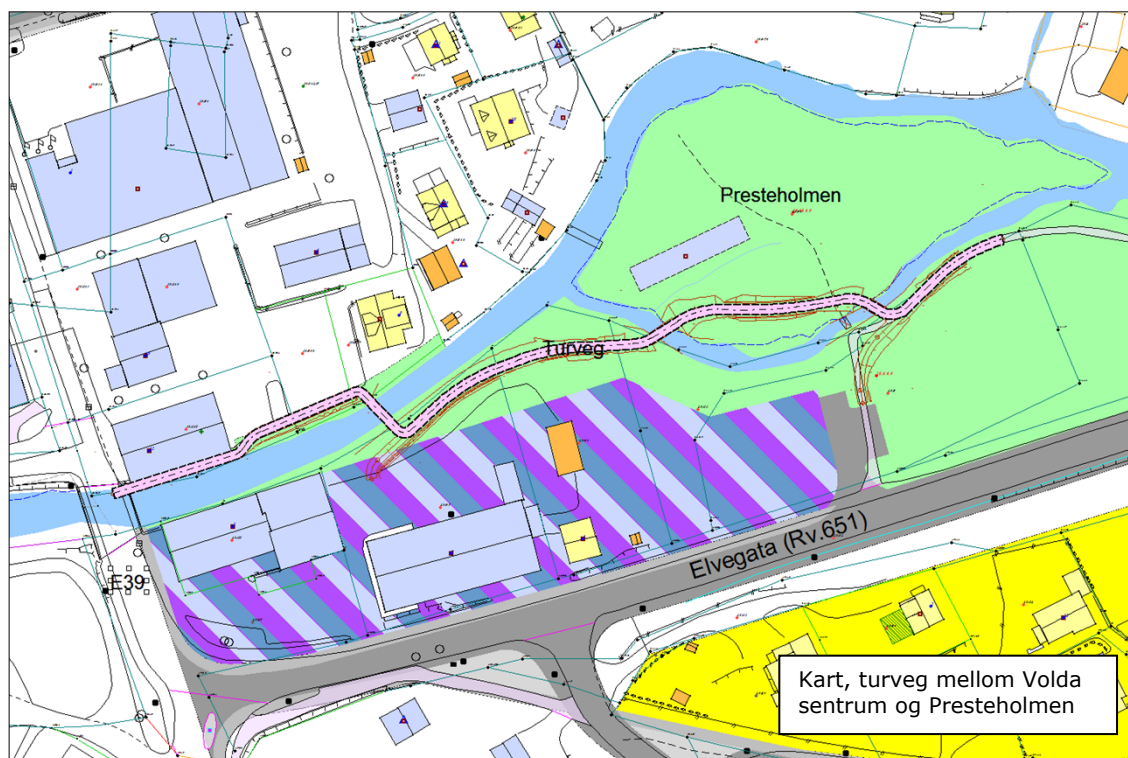
Turveg/gangbru mellom sentrum og Presteholmen i Elvadalen.

Status for dette prosjektet er at ein er inne i sluttfasen av detaljprosjekteringa og det vert no forhandla med grunneigarane om avtale som sikrar rett til å bygge og til å ha liggande turveg i området. Ein vonar det let seg gjere å kome fram til friviljuge ordningar her.

Tiltaket vil når det er ferdig utgjere siste delen av samanhengande turvegsamband mellom Rotevatnet og Volda sentrum.

Finansieringa av prosjektet er føresett lagt opp som avtalt i partnarskapsavtalen mellom fylkeskommunen, kommunen og næringslivet - med 1/3 på kvar. Ein ser det ikkje som realistisk at næringslivet sin del er mogleg å få på plass fullt ut og det må derfor påreknast at kommunen tek ein større del i dette høvet.

Når detaljprosjekteringa av tiltaket er ferdig vil ein ha grunnlag for å kalkulere kostnadar meir presist. Det er søkt om midlar i høve fylkeskommunen, men det er frå deira hald bedt om at det vert utarbeidd ein ny søknad når kalkyla frå detaljprosjekteringa er på plass.

E39/Hamnekvartalet

For gatemiljøprosjektet i Hamnekvartalet sin del vil det ta noko tid før ein er klar med detaljplan og anbodsdokument.

Undervegs i prosjekteringsarbeidet i dette området er det avdekka endra føresetnader på den måten at eksisterande reguleringsplan ikkje kan nyttast fullt ut som grunnlag og ein vil truleg måtte søkje dispensasjon frå denne på nokre punkt for å kome i mål. Dette vil medføre at ein truleg ikkje kjem i gong med konkrete tiltak på kort sikt.

Bakgrunnen for at denne situasjonen er oppstått er nye og endra krav i retningslinjer og i vegnormalane sidan reguleringsplanen vart vedteken. Trafikktryggleiksomsyn, nye tal på eksisterande og framtidig trafikkmengd tilseier at Hamnegata må prosjekterast med noko større breidde enn det reguleringsplanen legg til rette for.

Dei nye føresetnadane medfører også at det t.d. ikkje lenger er aktuelt å etablere langsgåande parkering i gata, slik det er lagt opp til i reguleringsplanen.

Vidare var det lagt til grunn for detaljprosjektet at ein kunne planlegge utifrå at mellombels oppført bygg innanfor området kunne fjernast i samband med gjennomføring av planen slik det også er føresett i gjeldande reguleringsplan.

Representantar frå kommunen har hatt møte med grunneigar på den aktuelle eigedomen, men ein har ikkje kome til ei avklaring med omsyn til at bygget kan/skal fjernast.

Økonomi

I kommunen sitt investeringsbudsjett for 2017 er det sett av kr 7,6 mill til tiltak knytt til sentrumsutvikling og ein ser føre seg at følgjande kan kome i gong/verte fullførte i år/neste år:

Tiltak Sentrumsprosjektet, del B - 2017	Kostnad
• Detaljprosjektering av gatemiljøtiltak på avgrensa strekning av E39 samt areala mellom Lothe-bygget/Hamnekvartalet og allmenningskaia/hamna. • Detaljprosjektering av bru og turveg mellom Presteholmen og sentrum (tiltaket er i gong)	kr 858 000,-
• Fyrlykt, Volda hamn (montering av eldre fyrlykt tilhøyrande Dalsfjord fyrmuseum på enden av moloen)	kr 56 000,-
• Bru/turveg Volda sentrum – Presteholmen. På grunnlag av detaljprosjekt utarbeidd av Nordplan AS vil ein kunne lyse arbeidet ut på anbod i løpet av hausten 2017 med sikte på oppstart 2017/2018.	kr 5 000 000,-
• I samband med utvikling av viktige sentrumsfunksjonar er det avdekka behov for å inngå avtale om kjøp av grunn på delar av prosjektområdet i Hamnekvartalet – Det er aktuelt å innleie forhandling om vilkår for bruk av arealet. Kostnader knytt til ein eventuell avtale er utfordrande å kalkulere så inntil vidare vert det sett opp ein rund sum som ikkje er å sjå på som retningsgjevande for t.d. grunnpris ved eventuelt kjøp.	Kr 1 500 000,-

Sum	kr 7 414 000,-
-----	-----------------------

For dei tiltaka som gjeld konkrete gatemiljøprosjekt er det søkt Møre og Romsdal fylkeskommune om kostnadsdeltaking, jf prinsippet som er lagt til grunn i partnarskapsavtalen mellom fylkeskommunen, kommunen og Volda Næringsforum. For tiltaka som det er realistisk å få gjennomført i prosjektet i 2017 vil det for kommunen sin del utgjere eit investeringsbehov på ca **kr 5 000 000,-** noko som er innanfor ramma til vedteken løyving for inneverande år.

«Mellom bygningane i Volda» - del A

I samsvar med søknad om tilskot til Møre og Romsdal fylkeskommune er det lagt opp til ei deling av prosjektarbeidet i sentrumsprosjektet med ein mobiliseringsdel (del A – ansvar Volda Næringsforum) og ein gjennomføringsdel (del B – ansvar kommunen) For del A er det i 2017 planlagt følgjande tiltak:

	Kostnad
Diverse inkl kommunikasjon, Volda Næringsforum	kr 70 000,-
Handlingsplan for handel, Volda Næringsforum	kr 160 000,-
Her&No-prosjekt, Volda Næringsforum	kr 130 000,-
Mobilisering, Volda Næringsforum	kr 290 000,-
Sum	kr 650 000,-

Det er søkt Møre og Romsdal fylkeskommune om maksimalt tilskot til å dekkje desse kostnadane og fylkeskommunen sin del vil utgjere 50% av del A-tiltak. Kommunen sin kostnad for denne delen vil i 2017 utgjere **kr 325 000,-** eks mva. Søknad om tilskot frå dei regionale utviklingsmidlane er sendt fylkeskommunen 03.05.2017 og skal handsamast i regional- og næringsutvalet.

Saka vurdert i høve kommuneplan, samfunnsdel.

Tiltaka utgjer del av medviten satsing på at Volda sentrum skal vere eit levande midtpunkt i kommunen der det etablerast attraktive møteplassar og der ein realiserer tiltak som samsvarer med Utviklingsplanen. Dei ulike tiltaka vil ha positiv effekt for næringsutvikling og bulyst m.m.

Helse og miljøkonsekvensar:

Dei planlagde tiltaka i sentrumsprosjektet vil auke tryggleik og trivsel for innbyggjarane og dei vil medføre at ein får vidareutvikla tur- og rekreasjonsverdiane samt skape nye sosiale møteplassar. Slike tiltak vil i neste omgang ha positive ringverknader for folkehelsa.

Økonomiske konsekvensar:

Tiltaka er finansiert innanfor vedteken løyving i kommunen sitt investeringsbudsjett.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen vesentlege.

Vurdering og konklusjon:

Eg viser til vedteken løyving på investeringsbudsjettet for 2017 på 7,6 mill og ser positivt på at tiltak i sentrumsprosjektet no vert klargjort for realisering. Bygging av turveg og bruer

mellom sentrum og Presteholmen vil utgjere eit viktig element i arbeidet med å utvikle Volda sentrum til ein meir attraktiv stad. Vidare kan gatemiljøet i området E39/Hamnekvartalet verte oppgradert i vesentleg grad så snart detaljprosjekteringa er fullført, eventuelle dispensasjonar er handsama og grunnavtalar er sikra.

I samband med at partnerskapsavtalen mellom fylkeskommunen, næringslivet og kommunen går ut i 2017 finn eg det naturleg at sentrumsprosjektet «Mellom bygningane i Volda» vert evaluert til hausten når budsjettet for 2018 skal utformast.

Rune Sjurgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Volda Næringsforum, Storgata 8, 6100 Volda
Teknisk sjef

Klageinstans:

Partnerskapsavtale for Sentrumsutvikling i Volda – Mellom bygningane

Mellom Volda Næringsforum, Volda kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune er det inngått følgjande avtale for gjennomføring av prosjektet "Mellom bygningane i Volda":

1. Formålet med samarbeidet

Skape forankring og eigarskap i planlegging og gjennomføring av tiltak som utviklar Volda sentrum til å verte enda meir attraktiv for handlande, besøkjande, næringsdrivande og bebuarar i samsvar med visjonen og målsettinga i denne avtalen.

2. Forankring

Lokal forankring:

Fleire lokale plandokument, analysar og rapporter peiker på viktigheita av eit sterkt sentrum med møteplassar, liv, aktivitet og opplevingar. Dette sist oppsummert og tilrådd i rapport *Strategiar for regionalt knutepunkt i Furene/Hovdebygda* (LUK-prosjekt 2013).

Hovudplan med premissar for vidare mobilisering, planlegging og utføring vert lagt fram våren 2015.

Sentrumsprosjektet er eit partnerskapsprosjekt mellom det lokale næringslivet og kommunen der det er uttrykt ein felles aktiv vilje for å utvikle Volda sentrum.

Regional forankring:

Eit resultatmål for Verdiskaping i fylkesplanen for 2013-2016 er: *Sentrum i byar og tettstader i Møre og Romsdal skal by på attraktive tenester og opplevingar for innbyggjarar og besøkande*. Fylkeskommunen sitt tettstadsprogram er eit viktig reiskap for å nå dette resultatmålet. Årlege handlingsprogram fokuserar på ulike sider ved dette arbeidet og vert vedteke av Fylkestinget.

Nasjonal forankring:

Ein legg stor vekt på å følgje opp måla og resultata i St. meld. 23 (2001-2002) *Bedre miljø i byar og tettsteder*.

Faglig råd for berekraftig byutvikling som nyleg (16.12.2013) er gitt til Kommunal og regional departementet og Miljøverndepartementet, skal også vere rettleiande for samarbeidet i partnerskapet.

Avtalen tydeleggjer samarbeidet som må vere mellom kommune, næringsliv og Møre og Romsdal fylkeskommune som regional utviklingsaktør. Satsinga skal vere heilskapeleg og langsiktig.

3. Visjon og målsetting

Visjonen for "Mellom bygningane er: "StudiebygdA Volda – ein møteplass for å dele og lære av kvarandre.

Etter gjennomført partnerskapsarbeid er kommunesenteret Volda:

- Ein attraktiv stad å bu, handle og møtast for alle aldersgrupper og med eit variert tilbod av møteplassar, opplevingar og opphaldsplassar i sentrumsområdet
- Kjenneteikna ved ei føreseieleg og heilskapeleg handelsnæring og ein attraktiv stad for etablering
- Eit sentrumsområde med høg estetisk og funksjonell verdi basert på Volda som vertskommune, og Volda sin eigenart med historie som utdannings og kunnskapsstad
- Naturleg regionalt knutepunkt saman med Ørsta både funksjonelt og infrastrukturelt.
- Ein stad med trygge og gode tilhøve for ferdsel både med bil, ferje og til fots.
- Eit sentrum med liv mellom bygningane, gode møteplassar og ein stad for oppleving og aktivitet
- Ein stad med god samanheng i visuell og innhaldsmessig profil der omsynet til kvalitet i fysiske omgjevnader pregar tiltak på alle nivå.

4. Strategiar

Partane vil arbeide etter følgjande strategiar for utvikling av Volda sentrum:

- Faktagrunnlag og situasjonsskildring byggjer på utviklingsplan, handlingsplan for handel, kommunedelplan for sentrum, tettstadsanalyse, LUK-prosjektet, HER & NO-tiltak.
- Sentrumsprosjektet skal drivast etter ein modell basert på aktiv involvering og medeigarskap hos alle interessenter.
- Utviklingsplan for Volda sentrum gir inspirasjon og prinsippleveranse til revisjon av kommuneplanen, reguleringsplanlegging og teknisk planlegging for gjennomføring av sentrumsutvikling.
- Utbygging vert planlagt i etappar der tiltak som kan gjerast innanfor gjeldande regulering og semje med grunneigarar/næringsdrivande vert prioritert først. Volda næringsforum syt som prosjektleiar for avtale om økonomisk deltaking med private aktørar og den enkelte grunneigar i det definerte utbyggingsområdet

5. Fasane i prosjektet sentrumsutvikling

Denne avtalen omhandlar samarbeid om planlegging, identitetsutvikling, mobilisering og utbygging av sentrumstiltak i Volda sentrum.

"Mellom bygningane i Volda" er delt inn i 2 deler, kalt del A og del B. Del A har som hovedformål å mobilisere Volda-samfunnet til innsats for Volda sentrum, mens del B har som hovedformål å detaljplanlegge og gjennomføre permanente tiltak i Volda sentrum (i form av definerte byggjetrinn).

Prosjektet skal følge framdriftsplan som vert vedteken i partane sine respektive organ.

Del A sine hovudfasar er:

- Utarbeiding av utviklingsplan skal kartleggje og leggje rammer for heilskapleg framtidig utvikling av Volda sentrum (overordna strategi for tiltak i Volda sentrum)
- HER&NO tiltak for å skape engasjement og framdrift
- Mobilisering, forankring og klargjering for at det kan startast på etappevis utbyggingstiltak (definerte byggjetrinn)
- Gjere skriftlege avtalar med grunneigarar og ev andre om privatfinansiering og tillatelse til bruk av grunn, mv.

Del B sine hovudfasar er:

- Med grunnlag i definert byggjetrinn
 - Søkje om fylkeskommunale midlar (tettstadmidlar)
 - Prosjektere og gjennomføre prioritert utbygging

6. Rammer for prosjektet

Del A av prosjektet skal gjennomførast innanfor kostnadsramme og finansierungsplan fastsett av kommunestyret i prosjektbudsjett og framdriftsplan. Det vert søkt om maksimalt tilskot frå fylkeskommunen til mobilisering/planlegging.

Utbygging frå og med del B (første permanente tiltak) og seinare byggjetrinn er tenkt utbygt etter følgjande finansierungsmodell:

1/3 Volda kommune

1/3 Volda næringsforum (avtale med grunneigarane og løyving frå VNF)

1/3 Møre og Romsdal fylkeskommune/Tettstadsprogrammet

7. Partane sine roller og organisering

Utvikling av Volda sentrum vert gjennomført som partnerskapsprosjekt.

Volda kommune og Volda næringsforum er prosjekteigar. Prosjekteigar bidreg i prosjektet med eigeninnsats for å sikre resultat i samsvar med felles interesse for eit attraktivt sentrum, for næringsliv og samfunn.

DEL A (ansvarlig: VNF/prosjektleder):

- Mobilisere og sikre forankring inn mot næringsliv/private til langsiktig engasjement i prosjektet
- Etablere og organisere eige nettverk innanfor næringslivet med god kontinuitet i deltaking i partnarskapen
- Ferdig planlagt og innpasset i overordna planar (i tråd med Utviklingsplan og andre formelle dokumenter)
- Inngå avtale om private midlar som skal overførast til prosjektrekneskapen inn mot definerte byggjetrinn
- Ferdig kjørt forprosjekt og kalkulert for kvart byggjetrinn
- Innhentet aksept/tillatelse om bruk av grunn, løst evnt utfordringer knyttet til bruk av grunn, ansvar, mv. for kvart byggjetrinn
- Avklare et bærekraftig opplegg for drift og vedlikehold (samt gjort avtaler ift dette, med plan og budsjett). Behov for drift og vedlikehold må ses i forhold til det enkelte byggjetrinn
- Overordnet prosjektstyring av del A og koordinering med tiltak i del B
 - Framdrift i henhold til framdriftsplan
 - Økonomisk styring i samsvar med prosjektbudsjett
 - Sikre nødvendig kapasitet til prosjektleiing i prosjektperioden.
 - Avvikshåndtering
 - Forankring inn mot prosjektorganisasjon (prosjekteier, prosjekt- og styringsgruppe, prosjektledelse) og sentrale interessenter (kommunestyret, styret i Volda Næringsforum, Møre og Romsdal fylkeskommune (v/tettstadskoordinator), mv.
- Volda kommune stiller med planleggingskompetanse og deltakarar i prosjektleiingsgruppe

Del B (ansvarlig: Volda kommune v/teknisk sjef)

- Detaljprosjektering av kvart enkelt byggjetrinn
- Offentlege innkjøp
 - Syte for at anbudsprosessar gjerast i samsvar med offentlig innkjøpsreglar, i samråd med prosjektleiar og kommunen sin innkjøpskompetanse
- Godkjenne og signere kontrakter
- Syte for formelle løyver
- Fysisk gjennomføring av byggjetrinn
- Byggeledelse
- Ferdigattest

Det totale prosjektet vert ført i Volda kommune sitt rekneskap. Dette i samsvar med godkjende budsjett og rammer for dei ulike fasane i prosjektet.

Volda kommune syt for søknad om midlar frå tettstadsprogrammet, og for forankring av Mellom bygningane i Volda i budsjett og økonomiplan for Volda kommune i prosjektperioden.

Volda kommune syt for tilrettelegging i form av handsaming etter plan- og bygningslov og medverke til å løyse ev. flaskehalsar for å gjennomføre tiltaka i prosjektplanen.

Volda kommune overfører til Volda næringsforum som ein fastsum som dels kompensering for arbeid med mobilisering og prosjektleiing. Summen vert fastsett av kommunestyret gjennom godkjenning av prosjektbudsjett. Utbetaling vert fordelt på 2 terminar, slik:

- ½ parten pr 1. juli
- ½ parten pr 1. oktober

Møre og Romsdal fylkeskommune deltek i prosjektet med rådgjeving og yter tilskot frå tettstadsmidlane etter særskilt søknad. Tettstadskoordinatoren i fylkeskommunen syt for intern koordinering i fylkeskommunen og eksternt i høve til direktorat og departement.

Partnerskapen er organisert med prosjektleiingsgruppe, styringsgruppe og prosjektgruppe. Fylkeskommunen ved tettstadskoordinator er representert i prosjektgruppa.

Statens vegvesen har ansvar for miljøgate og infrastrukturtiltak langs riksvegen gjennom sentrum. Statens Vegvesen vert invitert til å delta i møta i prosjektgruppa.

8. Rapportering

Volda næringsforum rapporterer til Volda kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune på framdrift og økonomi i prosjektet. Dette i samsvar med vedlagte framdriftsplan og budsjett og minimum pr tertial.

9. Godkjenning, oppseiing og avvikling

Denne avtalen gjeld når den er godkjent av partane sine styrande organ eller organ med fullmakt for godkjenning av avtalen.

Partnerskapsavtalen gjeld samarbeid om utvikling av Volda sentrum innanfor eit tidsrom fram til 2017, med en opsjon om å halde fram med partnerskapen etter samme modell etter 2017.

Partane kan seie opp avtalen dersom ein av partane ikkje følgjer opp sitt ansvar etter denne avtalen. Ved ev. oppseiing vil Volda kommune overta

Mellom bygningane i Volda

prosjektleiinga og gjere opp for utført oppdrag til Volda næringsforum ut frå status i prosjektgjennomføringa i samsvar med punkt 5 og 6 i denne avtalen.

10. Tvist

Ved tvist i samband med avtalen skal dette primært løysast ved forhandlingar.

Arild Iversen
Ordførar Volda kommune

Karl Erik Rønnestad
Styreleiar Volda Næringsforum

Møre og Romsdal fylkeskommune
Arne Dag Gjærde

Referat

møte i styringsgruppa for MBV

Dato: onsdag 25 mai 2016

Tid: kl 14:30 - 16:07

Stad: Storgata 8, Volda

Tilstades:

Odd A Folkestad, Gunnar Strøm, Fride Sortehaug, Gunnar Strøm, Kirsti Gjørvad, Frank Vatne, Anders Egil Straume, Stefan N. Halck, Torgeir Stensø

1. Val av ordstyrar og referent

Til ordstyrar vart vald: Fride Sortehaug

Til referent vart vald: Torgeir Stensø

2. Godkjenning av sakliste og innkalling

Sakliste og innkalling vart samrøystes godkjent.

3. Status, munnleg orientering frå prosjektleiar

Prosjektleiar viste til utsendt statusrapport datert 18.04.2016 og gjennomgjekk dei mest sentrale momenta i rapporten. Statusrapporten er såleis teke til vitande av styringsgruppa.

Dei avvika som gjeld etterslep på søknadar til Møre og Romsdal fylkeskommune vil kome på plass og vert sendt snarast mogleg, slik at dei kan kome med i fylkesutvalet si handsaming i september 2016.

Det skal setjast opp møteplan for styringsgruppa samt etablerast kontinuerleg rapportering til overordna nivå om status i prosjektarbeidet.

4. Prioritering av tiltak

Som vedlegg til saklista var det utsendt eit eige dokument der prosjektleinga har sett opp framlegg til vedtak vedrørande kva tiltak som bør gjennomførast i MBV framover.

Det kom fram at Volda næringsforum har gjort vedtak om at dei vil dekkje næringslivet sin 3-del (jf partnerskapsavtalen) for det som gjeld kostnader med planlegging/prosjektering av dei tiltaka som er lista opp (gjeld pkt 1 og 2 i tiltaksplanen).

Styringsgruppa poengterer at kvart einskild prosjekt må halde seg til den 3-delte finansieringa som ligg til grunn for partnerskapsavtalen.

Framlegg, tiltaksplan for MBV:

1. Planlegging og prosjektering turveg/gangbru mellom sentrum og Presteholmen i Elvadalen

Styringsgruppa gir prosjektleiinga i oppdrag å utarbeide detaljplan/ anbudsdokument

2. Utarbeiding av detaljplan for strekninga frå krysset Sjøgata/Hamnegata - Snippa

Styringsgruppa gir prosjektleiinga i oppdrag å vidareutvikle eksisterande detaljplan for Hamnekvartalet slik at dette inkluderer alt areal mellom bygningane og kaikanten

3. Gjennomføre tiltak på møteplass Halkjelsgate/"Gamletorget"

Innkjøp og utplassering av parktre i store plantekassar/urner samt benkar og bord jf idèskisse i Utviklingsplanen

Styringsgruppa gir prosjektleiinga i oppdrag å gjennomføre tiltaka.

4. Fergekaia/Vikeneset (samarbeid med mellom anna Statens Vegvesen)

Styringsgruppa gir prosjektleiinga mandat til å representere MBV inn mot Statens vegvesen sine utviklingsplanar ved fergekaia (Vikeneset)

5. Fyrlykt, Volda hamn (moloen)

Styringsgruppa gir prosjektleiinga i oppdrag å gjennomføre tiltaket montering av fyrlykt på moloen i Voldahamna. Fyrlykta er ei gåve frå Dalsfjord fyrmuseum

6. Destinasjon Volda, fase 1

Styringsgruppa gir prosjektledelsen i oppdrag å gjennomføre fase 1 av prosjektet Destinasjon Volda

Vedtak i styringsgruppa: samrøystes etter tilrådinga

5. Framlegg til budsjett for mobilisering 2016 (del A)

jf vedlegg til saklista:

Mobilisering	Her & No	Handlingsplan for handel	Diverse, inkl. kommunikasjon/markedsf.	Totalsummar
360.000	130.000	5.000	50.000	675.000
			Andel, Volda kommune	337.500
			Andel, Møre og Romsdal fylkeskommune	337.500

Framlegg til budsjett for del B (byggjesteg 2016 – delar av 2017)

jf vedlegg til saklista:

Delprosjekt	Totalkostnad	Andel, privat	Andel, Volda kommune (sentrumsutvikling)	Andel, Møre og Romsdal fylkeskommune
Elvadalen, detaljplan	300.000	100.000	100.000	100.000
Detaljplan for strekningen fra krysset Sjøgata/Hamnegata – Snippa	400.000	133.000	133.000	133.000
Møteplass "Gamletorget"	105.000	35.000	35.000	35.000
Fyrlykt, moloen Volda hamn	70.000	23.300	23.300	23.300
Destinasjon Volda	750.000	250.000	250.000	250.000

Totalt	1.625.000	541.300	541.300	541.300
---------------	------------------	----------------	----------------	----------------

(NOK, alt inkl. mva)

Totalbudsjett for perioden 2016:

Mobilisering (del A): NOK 675.000,- inkl. mva. (50% Volda kommune og 50% Møre og Romsdal fylkeskommune)

Byggetrinn (del B): NOK 1.625.000,- inkl. mva. (1/3 private, 1/3 Volda kommune og 1/3 Møre og Romsdal fylkeskommune)

Totalt: NOK 2.300.000,- inkl. mva.

Vedtak i styringsgruppa: samrøystes etter tilrådinga

6. Eventuelt

Styringsgruppa ønskjer at alle saker vert framlagt med konkrete framlegg til vedtak.

Volda 27.05.2016

Torgeir Stensø
referent

Bestilling fra rådmannen (via Torgeir)

Volda 20. Februar 2017

Rådmannen ønskjer å legge fram sak til politisk handsaming der dei ulike tiltaka i MBV som tenkjast gjennomført i 2017 vert gjennomgått. Han ber om at du for det som gjeld mobilisering jf søknaden til fylkeskommunen, spesifiserer detaljert korleis denne delen av prosjektarbeidet skal gjerast: timebruk, tal grunneigarar/huseigarar som inngår i mobiliseringa, mål for økonomisk deltaking, kostnader knytt til profilering, leige av ekstern kompetanse, handlingsplan for handel o.l.

Eg vil bruke det som informasjon i saksutgreiinga.

Så lenge vi ikkje har motteke midlar frå fylkeskommunen har vi ikkje godkjent budsjett for 2017 og kan inntil vidare ikkje bruke pengar på prosjektet ut over det som vedkjem detaljprosjektering av Hamnekvartalet/Elvadalen.

Eg ber om at alle kostnadar som planleggast fakturert til kommunen vert klarert med Teknisk sektor v/Rune Totland eller meg på førehand.

Mobilisering, kommunikasjon, Her & No, mv.

Søknad til fylkeskommunen

Gjennom dialog med Arne Dag Gjærde hos MRF er det sagt at vi må søke om midler for 2017 på nytt. Dette er dessverre motsatt av det som ble signalisert i fjor høst når vi ble oppfordret til å søke om byggetrinnene for Hamnekvartalet og Elvadalen). Søknaden for 2017 deles derfor inn i to deler, der mobilisering, Handlingsplan for handel og Gamletorget søkes om separat. Dette grunnet at den kan behandles administrativt og snarlig. Vi må avvente søknad på Hamnekvartalet med Sivert Aarflots plass (se lenger ned) og Elvadalen, til mer konkrete tall foreligger. Disse konkrete talene/detaljene vil framkomme av detaljprosjektet som Nordplan kjører sammen med oss

Mobilisering

Det dukker opp noen utfordringer som i utgangspunktet ikke har vært en del av MBV-prosessene, men som naturlig vil høre med til de løsningene vi kommer fram til. Dette dreier seg i hovedsak om tidligere og ofte uavklarte forhold i de områdene vi jobber med. Helt konkret dreier det seg om Sunnmørsposten-bygget i Hamnekvartalet, noe ift selve Hamnekvartale (ting som ikke er ferdigsstilt av tidligere grunneier), Elvadalen (ift uavklarte prosesser knyttet til grunnforhold, ift Magne Aarseth)

For en meget grundig gjennomgang av mobiliseringsprosessen og organisering, se "status MBV og justeringer 012017" (vedlagt)

Timebruk, mobilisering (og annet)

Det foreligger ikke en detaljert oversikt for 2016, men trolig tilsvarende 2014/2015. En fullstendig oversikt kan utarbeides ved behov.

I 2014 og 2015 lå egeninnsatsen på et nivå som tilsvarende ca. 70-90% av tilskuddet (MRFs faste timesats på NOK 600,-/time).

Mellom bygningane i Volda

I 2015/2016 ble en god del timer brukt til å avklare og utarbeide gode alternativer for organiseringen av prosessen. Dette kom blant annet til synes gjennom revisjon av partnerskapsavtalen i 2015, oppfølging av ressurser internt i Volda kommune (samspill Utvikling/teknisk), mv.

For 2017 ser det ut til at det mobiliseringsaktiviteter må opprettholdes på et høyt nivå, I tillegg har prosjektleder måttet avlaste med tanke på Torgeirs sykefravær. Det antas at timebruk vil ende opp i samme område som 2014/2015. Det var budsjettert for en lavere aktivitet, men grunnet utfordringer som har og kan dukke opp er det nødvendig med en sterk mobiliseringsinnsats. Se for øvrig ” ”status MBV og justeringer 012017”

Tal grunneigarar/huseigarar som inngår i mobiliseringa
Fokusområde for 2017:

Hamnekvartalet

Alle grunneiere fra og med Snippa og til og med Sivert Aarflots plass er direkte involvert i mobiliseringen. Her har vi hatt gjentagende kommunikasjon over tid, med noe varierende frekvens. Vi har noen utfordringer med en grunneier som ikke har respondert i særlig grad, men dette jobbes det aktivt med.

I tillegg har vi gjennomført åpent møte, der mange interessenter og også rammesettere møtte (grunneiere, drivere, andre interessentgrupper).

Flere konkrete og navngitte grunneiere (Løken, Lothe) er positive til å bidra med finansiering, og de er forelagt budsjettutkast for området. Her må vi jobbe videre med å avklare overordnede kostnadsrammer, slik at vi kan sørge for en god fordeling av bidrag, mv. Her er det nødvendig å jobbe videre inn mot andre relevante grunneiere. I tillegg har vi en lovnad fra Sparebanken Møre om at de vil bidra. De har antydnet et minimumsbeløp som vi tidligere har søkt om til Myldreplassen i sin tid. Dette var i overkant av 400.000 NOK. Her må vi søke konkret om beløp når vi vet noe mer om kostnadsrammene.

Dessverre er situasjonen ift eier av Sunnmørsposten-bygget (Sandbløst) ikke avklart. Vi hadde initiert en positiv dialog med han, men ifm møte med Torgeir og Asbjørn var det en ukjent hendelse som har ført til et stopp i dialogen. Sandbløst har nå koblet inn advokat som skal representere han framover. Denne delen av prosjektet må avklares nærmere, både i forhold til hvordan vi skal forholde oss til historikken her, og veien videre framover.

Når det gjelder sistnevnte, er det knyttet en del usikkerhet til hvordan vi i samråd med rette vedkommende i Volda kommune løser de rent formelle momentene ifm Sunnmørsposten-biten. Her ligger det en del uavklarte og historiske moment ift regulering/formål, mv..

Elvadalen

De tre grunneierne som er direkte involvert har vi god dialog med. Hovedfokus har vært på Halkjelsvik og Aarseth, mens vi har et avklart forhold til Vassbotn (m.fl.) som i særdeles liten grad er involvert (berører så vidt deres tomt)

I tillegg har vi gjennomført åpent møte, der mange interessenter og rammesettere møtte. Dette gjelder grunneiere, driver og andre interessentgrupper. (grunneiere, drivere, andre interessentgrupper)

Mellom bygningane i Volda

Som tidligere nevnt er Magne Aarseth positiv til å skape en vinn-vinn-situasjon i forhold til delprosjekt Elvadalen. Senest torsdag 9. mars gjennomførte Aarseth et møte med Lars Fjærvold og undertegnede, som vi oppfatter som et konkret i retning av en endelig avtale. Her ligger det også tilleggsmomenter ift "makebyte" (i følge Aarseth ligger det en gammel forespørsel om innløsning av tomt som en del av sakskomplekset)

"Gamletorget" (arbeidsnavn)

Volda hagelag er direkte involvert, og vi har senest gjennomført møte med disse onsdag 15. Mars, for en avklaring av videre framdrift. Her er det meste ferdig ift planene for delprosjektet (gjenstår å få behandlet søknad om midler fra MRF)

Grunneierne i området er aktive og meget positive til utviklingen. Vi har også to praksisstudenter fra IPAS ved HVO som jobber fokusert med Gamletorg-delprosjektet.

Sivert Aarflots-plass

Vi har måttet framskynde aktiviteten knyttet til Sivert Aarflots plass i forhold til det vi hadde planlagt tidligere. Her hadde vi tenkt å ta dette i forlengelsen av Hamnekvartalet, og ikke parallelt med dette delprosjektet. Bakgrunnen for dette er helt tydelige og konkrete tilbakemeldinger ift endring av situasjonen i Hamnekvartalet-delprosjektet. Dette gjelder endring fra langsgående parkering til parkering i begge ender av kvartalet. Vi må se på hele flyten og tilgjengeligheten inn mot og inn i området knyttet til Hamnekvartalet

Vi kjører en egen og meget god prosess for Sivert Aarflots-plass, som i tillegg til selve plassen vil ta for seg elementer som skiltplan, flyt inn/ut av området, mv.

- Mål for økonomisk deltaking
 - Å minimum oppnå de satte summene i budsjettutkast fra 2017 (se egne prosjektark ifm budsjettbehandlingen, Torgeir)
- Kostnader knytt til profilering
 - Facebook-annonsering, stor effekt med lav kostnad
- Leige av ekstern kompetanse
 - Studenter til kommunikasjons- og mobiliseringsarbeid, samt planlagt og budsjettert innsats fra Nordplan ifm budsjett og vedtatt plan
- Handlingsplan for handel, mv.
 - Ønsker å leie inn en ressurs fra Sentrumsutvikling AS, Odd Midtskog. Han vil ta for seg hvordan vi skal kunne gå videre for å sikre deltakelse fra grunneiere, drivere, Volda kommune og andre interessenter i Volda sentrum
 - Strukturert samarbeid mellom og med handelsstanden i Volda, samt felles profileringsarbeid (knyttet inn mot blant annet parkering, skilt og profilering, mv. i Utviklingsplanen)
- Midler fra 2016
 - Det gjenstår midler fra 2016, blant annet en middels sum på Handlingsplan for Handel som overføres til 2017. På de øvrige postene gjenstår kun mindre beløp

Mellom bygningane i Volda

Ønskelig med tilbakemeldinger fra Volda kommune på:

- Tilgjengelige ressurser på Utviklingsavdelingen, samt teknisk sektor
- Avklaring angående utlegg, mv. Balanse mellom flyt og kontroll ift godkjenning, mv.
- Evnt ressurs(er) på kommunikasjon
 - Ref. ny stilling ift kommunesammenslåing, og med denne et signal om at Volda kommune fokuserer tyngre på kommunikasjon (internt og eksternt)
- Søknadsskriving og rapportering, som i følge partnerskapsavtalen ligger til Volda kommune
- Sikring av eierskap inn mot politiske miljøer, da dette oppleves som mangelfullt (se for øvrig " "status mbv og justeringer 012017", vedlagt)

Status - Mellom bygningane i Volda

Volda, 30. januar 2017

Innledning:

Mellom Bygningane i Volda (MBV) er et partnerskapsprosjekt mellom Volda kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune og Volda Næringsforum (sistnevnte som representant for næringsliv og andre private interessenter).

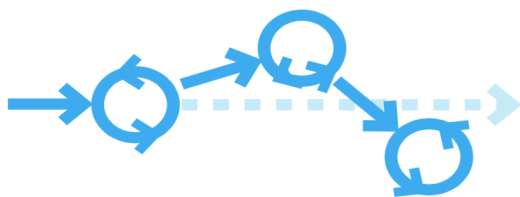
Oppsummering:

Mobiliseringen har så langt i prosessen gitt prosjektet en klar retning, og tilbakemeldingene, aktiviteten og mye annet tyder på at innbyggerne ser hensikten og verdien ved å drive sentrumsutvikling. Mobiliseringsprosessen har gitt oss en klar pekepinn på hvilken retning prosessen burde ta videre, for eksempel gjennom planer for Hamnekvartalet og Elvadalen/Presteholmen. Det vil framover også være viktig å gjennomføre flere HER & NO-prosjekter for å vise Volda-samfunnet at det fortsatt skjer ting parallelt med planleggingen av større prosjekter. Her er det konkret planlagt flere Her & No-prosjekt i 2017 som vil kunne bygge opp under mobiliseringen på en god måte.

Under organisering ser prosjektledelsen fra erfaringer at det er nødvendig å gjøre justeringer i prosjektets organisering. Dette er med bakgrunn i den evaluering og de erfaringer som er gjort underveis, samt gjennom Utviklingsplanens forankrings- og prosessdel (Utviklingsplan for Volda sentrum, s. 112 – 115).

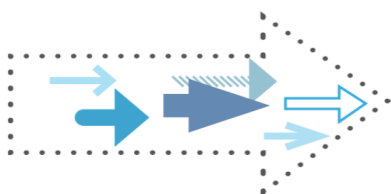
Dersom vi tar for oss de grunnleggende og styrende prinsipp for organisering og gjennomføring av prosessen knyttet til Mellom Bygningane i Volda, viser det et fokus på stadig forbedring og utvikling av partnerskapet og arbeidet knyttet til MBV. Det er derfor naturlig å legge disse til grunn for justering av prosjektets organisering, og for en mer optimal prosess videre.

Det er i hovedsak tre prinsipp som legges til grunn, og som er en del av et overordnet bilde som kan settes inn i en Penta Helix-modell:

Stegvis utvikling

I staden for ein fast plan og eit fast mål for Volda sentrum, bør utviklinga av byromma i Volda gjerast stegvis, med moglegheit for å evaluere effekt og justere i etterkant. På denne måten kan ein handtere endra føresetnader og private initiativ innafør ein rame av kvalitative retningslinjer.

Privat / offentlig samarbeid

Det nære samarbeidet med private aktørar bør vidareutviklast og formaliserast. Med felles finansiering og felles utnytting av ressursar. Utviklingsplanen kan her fungere som ei felles rettesnor som styrer utviklinga.

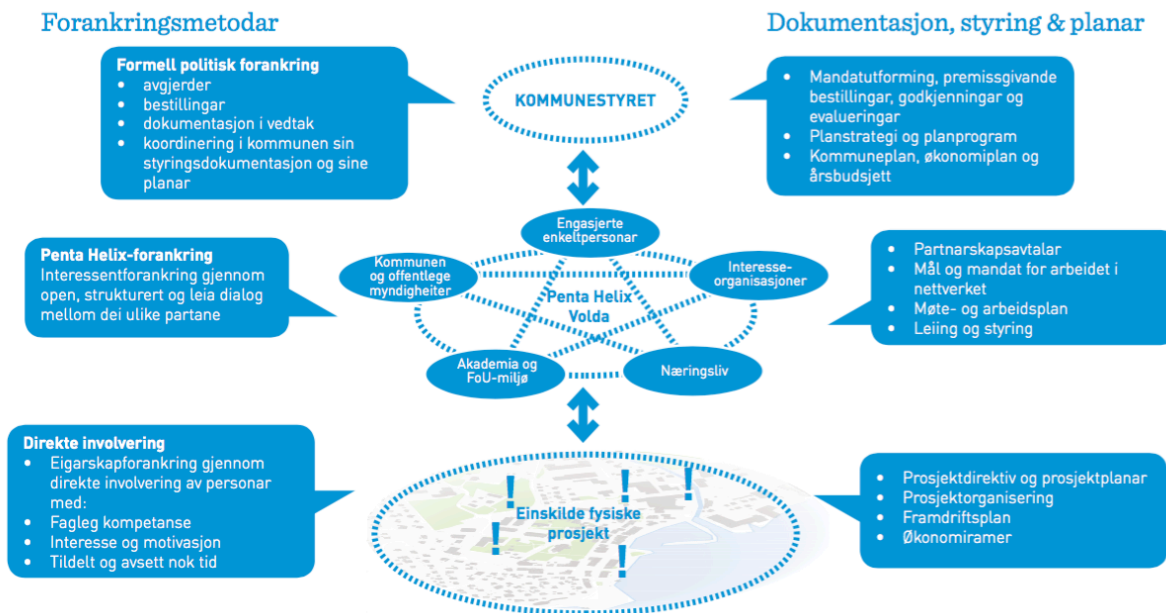

Involvering av brukarar i heile prosessen

Involvering av brukarar bør sikrast også under iverksetjing/ endring, både gjennom evaluering av bruken av nye byrom og gjennom offentlege møter/ arbeidsmøter som ein del av utviklingsprosessen, slik at prosjekta vert forankra hos innbyggjarane i Volda.

Prinsipp for utviklingsplanen

Forankring - oversikt

(fra Utviklingsplanens prosess- og forankringsdel, s. 112 – 115).

Lenger nede i dokumentet ligger en beskrivelse av mandatet og modell for videre samarbeid.

MBVs gjennomføringsgrad har hittil vært god og med god synlighet i Volda-samfunnet. Prosjektledelsen har innenfor rammene av modellen klart å skape resultater og prosjektets legitimitet er per dags dato på sitt høyeste. Likevel er veien kort til negative tilbakemeldinger. Her vil vi spesielt trekke fram manglende vedlikehold av enkelte HER&NO-prosjekter. Dette kan og vil føre til negative tilbakemeldinger og deretter et svekket omdømme. En del av løsningen på dette vil være å bedre kommunikasjonen mellom prosjektledelsen og teknisk avdeling i Volda kommune, og sørge for godt eierskap og god forankring der.

Gjennom prosjektprosessen har prosjektledelsen kontinuerlig dokumentert og evaluert de små prosjektene, så vel som MBV som overordnet prosess. Likevel vil vi legge vekt på at dokumentasjon og evalueringer er viktig for alle parter i samarbeidet. Det er en risiko for utskiftninger og for prosjektets kontinuitet vil det være svært viktig at nye parter får tilstrekkelig med informasjon slik de kan delta på best mulig måte.

Mobilisering

Mobiliseringsprosessen til Mellom Bygningane i Volda har gjennom årene handlet om en aktivisering og samling av aktuelle aktører som på en eller flere måter kan bidra inn i prosessen. Bakgrunnen for dette er å fremme kollektive og individuelle handling som

kan stimuleres gjennom at MBV styrker felles oppfatninger om utviklingstrekk og utfordringer. MBV har som formål å skape arenaer for meningsbrytende prosesser, som ikke bare kan involvere lokalbefolkningen generelt, men også aktører som vil være viktige, på tvers av politisk styringsnivå, system og politiske interesser. Gjennom mobiliseringsprosessen har vi fått en klarhet i hvilken retning MBV er på vei, men også i hvilken retning det burde ta. Erfaringer her har også vist at MBVs organisering har godt av en justering slik at vi fortsetter å styrke mobiliseringen og gjennomføringskraften.

Mobiliseringsprosessen har vært viktig i oppstartsfasen, men det er når prosjektet skal blåse liv i fysiske byggetrinn mobiliseringen er essensiell. For å kunne skape synergieffekter blant de involverte aktørene må prosjektets ledelse og ildsjeler kjenne eierskap for prosjektet, og deretter føre dette videre til interessenter som vil involveres i ad-hoc prosjektene som HER&NO-prosjektene. Det vil være et fokus for prosjektledelsen, men det er også viktig å bevisstgjøre midlertidig innsats i mindre prosjekter for å vise framgang (gjennom å initiere og følge opp HER&NO-prosjekter).

Organisering

Gjennomføringsansvaret vil ligge på alle tre av partnerne, men her har VNF tatt en større rolle. Det er da viktig at vi får en organisering som tjener alle partnere, men også gjør prosjektet mer effektivt. Slike mobiliseringsprosjekter har en steg for steg framgang, og mye vil være avhengig av en effektiv organisering for å kunne øke legitimitet og gjennomføringsgrad.

På bakgrunn av evalueringer og erfaringer blant prosjektets aktører og ledelse har vi nå kommet til avgjørelser om videreutvikling av dagens organisering. Vi har evaluert nåværende effekt og har valgt å justere prosjektet og organiseringen deretter. Den nye planlagte organiseringen er ikke en endring, men en videreutvikling og formalisering. Hensikten er å kunne videreutvikle det allerede godt fungerende samarbeidet, slik at prosjektet lettere kan nå et optimalisert resultat.

Skisse med forslag til justering av organisering:

Når denne justeringen iverksettes vil det være essensielt at mandatet til deltakerne, spesielt i prosjektforumet, er forankret hos den enkelte. De må ha en forståelse for arbeidet som skal gjennomføres for å selv kunne bidra inn mot prosjektet og dets utvikling. Vi skal som vår visjon fremme at Volda skal bli en møteplass hvor vi kan dele og lære av hverandre som likeverdige aktører. Gjennom prosjektforumet vil det være tilnærmet like mange deltakere som dagens prosjektgruppe. Her opererer vi med et stort antall aktører og meninger, derfor vil det naturlig blir nødvendig at organiseringen legger tilrette for dette.

hverandres ressurser til å spille både oss som enkeltorganisasjoner, men også for å spille prosjektet godt.

Forslag til mandat - prosjektforum

Prosjektforumet skal ha som mål å møtes minst tre til fem ganger per kalenderår. Vi mener dette er nødvending for å vise at det er en kontinuerlig deltakelse i prosjektet og for at det ikke skal tolkes som at prosjektledelsen sitter med alt ansvaret. Dette vil på sikt skape en form for legitimitet som vil være synlig internt, men også eksternt. Forumet skal ha et mandat hvor aktørene fungerer som deltakere over en lengre periode. For studenter som deltar vil det være naturlig at deres funksjonstid er kortere enn andres aktører. Forumet skal legge til rette for langsiktig forutsigbarhet og det skal sikre en felles innsikt som kan gi sentrumsutvikling en helhetlig verdiskaping.

Aktørene skal sammen med prosjektledelsen stå for kontinuerlig deltakelse og hver enkelt part har ansvar for egne suppleringsvalg. Deltakerne har gjennom supplering ansvar for overføring av kunnskap mellom aktørene, dersom det skulle oppstå utskiftninger. Funksjonstiden for hver enkelt bør settes til en tidsavgrenset periode, for å skape forutsigbarhet. Funksjonstiden bør derfor være av en viss lengde (for eksempel 2 år).

Krav til deltakelse

Deltakerne må inneha relevant faglig kompetanse, interesse og motivasjon til å delta som en aktiv part i prosjektet. Deltakerne må forplikte seg til å ha interesse av å dele sin egen kunnskap med andre deltakere og organisasjon. For at disse punktene skal fungere er det nødvendig at aktørene får tildelt og avsatt nok tid til gjennomføring.

Sammensetning

- Møre og Romsdal fylkeskommune, to representanter (med en vara)
- Volda kommune ved politisk ledelse (FSK/ordfører)
- Volda kommune v/teknisk sjef med vara, samt rådmann Rune Sjurgard
- Næringslivet (representanter fra handel og industri). For eksempel Oddbjørn Følsvik, Hege Karete Hamre eller Hallvard Bjørneset
- Ungdomsrådet v/leder (med vara)
- Studenttinget i Volda v/leder
- Høgskulen i Volda, Institutt for planlegging, administrasjon og skolerettet samfunnsfag (IPAS). For eksempel Grethe Mattland Olsen, Lars Julius Halvorsen, Susanne Moen Ouff, eller lignende
- Interesseorganisasjoner; Volda Idrettsråd
- Ildsjeler med legitimitet; Tore Aarflot, Oddbjørn Nes, Martin Brenne, eller lignende

Gjennomføring

Gjennomføringsgraden til prosjektet har vist seg å være sterk, både via enkeltprosjekter som de midlertidige HER&NO - prosjektene, men også gjennom arbeidet med utviklingsplanen. Iverksettingen av disse prosessene har hatt en klar sammenheng med prosjektets fremdriftsplan og har vært forankret i alle av organisasjonens ledd.

På samme tid erfarer prosjektet og ledelsen at gjennomføringen ved driftsavdelingen i Volda kommune kan fungere mer optimalt. Et konkret element vi opplever som må bedres er vedlikeholdsarbeidet ved midlertidige prosjekt, samt deltakelse og eierskap i mobiliseringsfasen. Dette er viktig punkt, nettopp fordi manglende vedlikehold kan fort gi negative assosiasjoner til prosjektet. Dette vil i verste fall føre til at prosjektets legitimitet settes i fare, noe som vil være svært uheldig.

Læring/Evaluering

Prosjektets læringsprosess gjennom evalueringer er prosesser som skal få fram kunnskap om hendelser og handlinger. Disse kan gi nye erkjennelser og dermed fremme nye hendelser og handlinger. Slike prosesser i denne formen for prosjekt bør inkludere flertallet av de involverte aktørene. På bakgrunn av dette vil man få en bredere tilnærming i læringsprosessen. Dersom dette fungerer optimalt vil flertallet av prosjektets deltakere føle eierskap og dermed lettere kunne videreutvikle de utfordringene evalueringene viser til.

Gjennom prosjektets levetid er det nødvendig at dokumentasjonen av prosjektets deler blir mer tilgjengelig. Prosjektet er avhengig av kontinuitet og dette gjennom en fordeling mellom prosjektets parter. Det vil ikke være nok at enkelte parter er mer involverte enn andre. Prosjektet risikerer å ha utskiftninger både i prosjektledelsen og prosjektforumet. Det er derfor enda viktigere at dokumentasjonen hos alle partnerne er oppdaterte.

Prosjekter framover:

(se også søknad til MRF fra 2016, der planlagt prosess og delprosjekt for 2017 er skissert, samt dokument som legges ved som underlag til sak/rapport til Volda Fsk/kommunestyre)

Elvadalen

Et framtidig prosjekt som vil skape legitimitet for prosjektet på lang sikt. Vi ser for oss at dette prosjektet prioriteres, da det er viktig for Volda-samfunnet å se fysiske resultater i dette prosjektet.

Hamnekvartalet

Hamnekvartalet er på mange måter viktigere enn Elvadalen-delprosjektet, men samtidig mer komplekst grunnet mer sammensatt interessentstruktur. Se for øvrig

Handlingsplan for handel

Et synergiprojekt av handlingsplan for handel vil være Destinasjon Volda, samt det interne arbeidet som foregår i Volda Næringsforum ift "Volda som handels- og opplevelsesdestinasjon".

Gamletorget – møteplass

En revitalisering av plassen foran Haugen bok/Sørheim-huset

Sivert Aaflots-plass

En semi-permanent omdannelse av "asfaltareal" på Sivert Aaflots-plass til en fleksibelt tilgjengelig plass for både torgaktivitet, parkering, lettere tilkomst/flyt for myke trafikanter, mv.

HER- & NO-prosjekt

Ambisjoner om flere HER-&NO-prosjekter, skal følge opp eksisterende

Fyrlykt - Volda hamn

Litle Helter Her&No

Søknad

Søknadsnr.	2017-0098	Søknadsår	2017	Arkivsak	2017/8601
Støtteordning	Regionale utviklingsmidlar for Møre og Romsdal				
Prosjektnavn	Mellom Bygningane i Volda - del 1 - 2017				

Kort beskrivelse

Prosjektarbeidet i "Mellom Bygningane i Volda" er i hht partnerskapsavtalen føresett gjennomført i to parallelle delar - A og B. Del A omfattar mobilisering medan del B omfattar gjennomføring av tiltak. Det søkjast no om tilskot til del A på kr 326 333,- (eksl.mva) der dette utgjør Møre og Romsdal fylkeskommune sin avtalte andel på 50% av del A-kostnadane.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Volda kommune Org.nr:939760946	Stormyra 2 6100 VOLDA	90863846
Kontakt- person	Lars Fjærvold	Stormyra 2 6100 VOLDA	90863846
Prosjekt- leder	Stefan Nordbø Halck	Storgata 8 6100 VOLDA	95300397

Prosjektbeskrivelse

Bakgrunn

Volda sentrum har mange gode kvalitetar som gir eit godt utgangspunkt for utvikling. Gjennom prosjektet "Mellom bygningane i Volda" vil vi utvikle sentrum til å verte endå meir attraktivt for handlande, besøkjande og dei som driv næring. Dei som bur i Volda skal oppleve eit sentrum der det er endå meir triveleg å bu og opphalde seg. Sentrumsprosjektet er eit samarbeid mellom Volda kommune, lokalt næringsliv og Møre og Romsdal fylkeskommune.

I utforminga av det fysiske miljøet i sentrum er det vesentleg å ta innbyggjarane med på råd. Vi har spurt voldingane om kva dei set pris på og kva som kan forbetrast. Vi har fått mange gode svar.

Det er lagt vekt på å få fram eit tydleg bilete på kva som er Volda sitt særpreg. Sentrale element i vår identitet skal takast vare på samtidig som vi opnar for utvikling og framtidsretta løysingar. Planen peikar konkret på områder i Volda sentrum som skal ha spesiell merksemd. Planmessig disponering av tilgjengeleg areal vil vere sentralt. I komande år kan gjennomgangstrafikken i større grad verte flytta ut av sentrum. Det vert då sentralt å utvikle eit sentrum som tek i vare ulike omsyn og brukargrupper. Avgrensa areal i sentrum vil stille krav til fortetting.

Vi ynskjer eit levande sentrum og vil legge til rette for møteplassar. Skal ein lukkast med dette må ulike møteplassar definerast og gjevast kvalitetar som trekker folk til seg. Realisering av planen vil gå over år og vere avhengig av felles innsats.

Ei planmessig og berekraftig utvikling vil vere gode verktøy på vegen mot rikare mål og ei positiv framtid for Volda sentrum.

Effekt mål

- Indre bykjerne:

o Bygda si framside - ein konsentrasjon av sosiale funksjonar - restauranter/ kafear etc.

o Fotgjengarfokus – bilar er tillete, men berre på «vitjing»

- Ytre bykjerne / strok:

o Konsentrasjon av arbeidsplassar / offentlege funksjonar samt sentrumsnære bustader.

o Godt fotgjengarmiljø: fortau, kryss, pause, belysning

o Trafikkbalanse - tilgjenge for alle trafikantar

- Grøntområde - prinsipp:

o Hovudkoplingar - landskap til vatn: Elvadalen + Sivert Aarflots plass

o Opparbeide gröntområde ved sjøkanten

o Implementering av gröne rom - plass for spontan og eventyrleg leik

- Plassar / aktivitetar / strok:

o Urbane strok - bind bykjerna saman med ytterområde / landskap. Bind byplassar saman til eit hovudstrok for gåande

o Grøntområde: Moglegheit for rekreasjon, tilgang til natur i bygdekjerna

Prosjektet og prosessen dannar grunnlag for partnerskapsavtale, der partane forpliktar seg til å investere og satse på sentrumsutvikling, følge opp Utviklingsplanen for Volda sentrum og integrere identitet og særpreg i alt tettstadsutviklingsarbeid.?

Initiativ, lyst og vilje til investering og vidare satsing på romma mellom bygningane i Volda og andre utviklingsprosjekt i sentrum. Felles aksept for utfordringar som profilering/merkevarebygging, parkering/trafikk, mv. og korleis dette skal løysast

Voldingar, studentar, besøkande og andre målgrupper finn sentrum meir attraktiv og vel å bruke sentrum meir både til opphald, for opplevingar, som møteplass og til aktivitet. Andre utviklingsprosjekt i Volda får glede av resultatet i prosjektet Mellom bygningane i Volda

Resultat mål

- Bygge opp under det positive og unike Volda har - alt frå personar, til aktivitetar til stadar

o Mellom anna synleggjere Volda si kunnskaps- og studieprofil som raud tråd gjennom prosjektet

- Synleggjere korleis innbyggjarar kan vere med for å påverke dei fysiske omgivnader, gjennom samarbeid, innsats, vilje og dugnadsånd?

- Halde fram med satsing på dei særers vellyka HER&NO-prosjekta, som viser potensial og muligheitar ved å gjøre tiltak mellom bygningane

- Gjennomføre tiltak forankra i Utviklingsplan for Volda sentrum (og på gjeldande reguleringsplanar). Utviklingsplanen viser korleis tiltak mellom bygningane kan skape aktivitet, opphaldsoner, fornuftig rørslemønster for både gåande og for motorisert køyrety, samt framheve Volda sin identitet og særpreg?

- Realisering av fleire konkrete byggjetrinn forankra i Utviklingsplanen

- o Hamnekvartalet (del av miljøgate), som førebuing på at Volda-tunellen kjem og E39 blir lagt utanom Volda sentrum

- o Elvadalen (turveg/-bruar for å aktivere sentrumsnære grøntareal med potensial for naturleik og anna aktivitet)

- o Mindre, målretta tiltak for å aktivisere område i Utviklingsplanen som er identifisert som fokusområde

- Strategi og tiltak for korleis handelsnæringa skal gjære seg meir attraktiv for aktørar og framstå som eit samla sterkt handelssentrum gjennom fokus på Volda som handels- og opplevingsdestinasjon (handlingsplan for handel)

Måleindikatorer

NA

Aktiviteter

Aktivitetar som skal stette målgruppene sine behov inneber mellom anna å:

- Identifisere behova gjennom mobiliseringsarbeid

- Teste ut ulike konsept og møteplasser, mv. gjennom bruk av Her & No-prosjekt

- Gjennomføre permanente tiltak som partnerskap med interessenter og med løyve frå sentrale ramesettarar

- Vidareutvikle konseptet Handlingsplan for Handel (frå første prosjektperiode) til eit destinasjonsutviklingsprosjekt med mål å byggje opp under Volda som handels- og opplevingsdestinasjon

Målgrupper

Med Eiksundsambandet og Kvisvegen er det lagt grunnlag for ein ny ABS-region på Søre Sunnmøre og indre Nordfjord. Volda sentrum har ei sentral plassering noko som gir nye muligheiter og utfordringar.

Sentrumsutviklinga må ta høgde for dette og posisjonere seg slik at Volda kan utnytte muligheitene og verte eit enda meir attraktivt tettstad for voldingar, studentar, næringsliv, potensielle nye næringsetablerarar, potensielle tilflyttarar, besøkjande frå regionen og turistar. Dei aktivitetane som gjennomførast i Mellom Bygningane i Volda skal søkje å stette dei behov som dei ulike målgruppene har.

Forankring

Ein brei og kontinuerleg forankra strategi for sentrumsutviklinga i Volda og lokalsamfunnet rundt, er naudsynt for å lukkast på sikt.

Forankringa av tiltaka vert gjort gjennom?

- a) Direkte involvering i arbeidet med dei ulike tiltaka
- b) Drøftingar og vurderingar i møte mellom relevante interessentar
- c) Formelle avgjerder og bestillingar i folkevalde organ i Volda
- d) Informasjon, dialog og forståing med dei som tiltaka berører
- e) Oversiktleg, begripeleg og tydeleg dokumentasjon
- f) God kopling mellom prosjektorganisasjonen og basisorganisasjonen Volda kommune undervegs i prosjektet og ved innfasing i den daglege drifta

For ei grundigare gjennomgang av punkta ber kommunen Fylkeskommunen om å ta kontakt med prosjektleiar.

Prosjektorganisering

Prosjektorganisering

Prosjekteigar: Volda kommune og Volda næringsforum

Prosjektansvarleg: Rådmann

Styringsgruppe: 5 medlemmer frå styret i Volda Næringsforum og 5 medlemmar frå Volda formannskap

Prosjektleiar: Leiar i Volda næringsforum (overordna koordinerings- og samordningsansvar, og ansvarleg for del A "Mobilisering". Torgeir Stensø i Volda kommune ansvarleg for del B Byggjetrinn.

Prosjektgruppa: Prosjektleiar, planleggar Volda kommune, 1-2 aktive drivarar i sentrum, 1 rep. frå teknisk i kommunen, 1-2 politisk rep., 1 rep frå Statens vegvesen, 1 rep. frå grunneigar, 1 rep for studenttinget, ein frå ungdomsrådet og tettstadskoordinator i Møre og Romsdal fylkeskommune. I tillegg er det stort fokus på medverknad i høve konkrete tiltak/aktivitetar frå til dømes handelsstanden, næringsliv, grunneigarar og andre aktørar i sentrum, administrasjon i kommunen (plan, bygg, næring, teknisk, grunnkjøp, kultur og etter behov vert andre trekt inn), Eldrerådet, FUNK, ungdomsrådet, barne rep., mv.

Utarbeiding av meir omfattande planar og aktivitetar, samt prosjektering og realisering av utvalde område/tiltak i situasjonsplan, vert i hovudsak utført av eksterne firma. Ein må her vurdere om eit firma skal stå for alt eller om dette skal delast opp og ulike firma stå for ulike delar. Raud tråd og rammeverket for HER& NO vert i hovudsak definert og styrt av prosjektgruppa. Arbeidsgruppe pr. HER & NO prosjekt vert oppretta undervegs.

Sjå elles partnerskapsavtale for Mellom Bygningane i Volda

Samarbeidspartnere

Samarbeidspartnere

- Møre og Romsdal fylkeskommune, ved tettstadsprogrammet
- Volda Næringsforum
- Volda kommune
- Drivarar i sentrum
- Grunneigarar i sentrum
- Lokalt næringsliv
- Ulike lokale krefter og ildsjelar (til dømes studentar, frivillige/organisasjonar, flyktningar, mv.)

Tids-/milepælsplan

Startdato: 31.03.2017 Sluttdato: 31.12.2017 Milepælsplan vedlagt søknad: Ja

Kostnad-/finansieringsplan

Mottatt offentlig støtte tidligere:Ja

I 2016 søkte Volda kommune Fylkeskommunen om midlar til prosjektet Mellom Bygningane i Volda. Kommunen fikk då utbetalt kr. 416.000,-

Kostnadsplan

Tittel	2017	2018	2019	2020	2021	SUM
Diverse, inkl. kommunikasjon - del A	70 000					70 000
Handlingsplan for handel - del B	160 000					160 000
Her & No-prosjekt - del A	130 000					130 000
Mobilisering - del A	290 000					290 000
Møteplass, Gamletorget - del B	84 000					84 000
Sum kostnad	734 000					734 000

Finansieringsplan

Tittel	2017	2018	2019	2020	2021	SUM
Møre og Romsdal Fylkeskommune	326 333					326 333
Private/Andre	81 334					81 334
Volda Kommune	326 333					326 333
Sum finansiering	734 000					734 000

Geografi

1519-Volda

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
150706_Volda_final_nynorsk_compressed.pdf	31 611 441	31.03.2017
Framdriftsplan mbv va'r 2017 del 1.docx	81 163	03.05.2017
Partnerskapsavtale.pdf	487 712	31.03.2017

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Marija Ostojic

Arkivsak nr.: 2016/1834

Arkivkode: 210

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

80/17

Formannskapet
Kommunestyret

16.05.2017

REKNESKAP 2016

Administrasjonen si tilråding:

- 1. Årsrekneskapen for 2016 (drifts-, investerings- og balanserekneskap) vert godkjend.**
- 2. Rekneskapsmessig mindreforbruk i driftsrekneskapen for 2016 på kr 21.489.982 vert avsett til disposisjonsfond.**
- 3. Ubrukte løyvingar på investeringsprosjekt for 2016 vert overførde til 2017.**
- 4. Udisponerte salsinntekter på kr 3.625.277 vert sett av til ubunde investeringsfond.**

Vedleggsliste:

1. Rekneskap for 2016 med hovudoversyn og notar
2. Revisjonsmelding
3. Uttale frå kontrollutvalet
4. Hva forteller årsresultat i kommuneregnskapet? Leiarartikkel frå Kommunal Økonomi

Uprenta saksvedlegg:

Ingen

Samandrag av saka:

Rekneskapen for 2016 viser eit overskott på kr. 21.489.982 etter at pliktige avsetningar til fond og bruk av fond er gjennomført. Netto driftsresultat er på kr 22.435.362. Dette er vel kr 945.380 større enn overskotet. Differansen skyldast at avsetjing til fond er kr 945.380 større enn bruk av fond.

Saksopplysningar:

Den 15.02. året etter rekneskapsåret er fristen for innrapportering av rekneskapsdata til den nasjonale KOSTRA-databasen (KOSTRA = Kommune Stat Rapportering). Denne databasen vert administrert av Statistisk Sentralbyrå. Den 21.04. er fristen for rapportering av endelege rekneskapsdata for 2016.

Kontrollutvalet handsama rekneskapen i møte den 3.mai 2017. Uttalen frå kontrollutvalet er med som vedlegg til saka. Etter § 48, nr 3 i kommunelova skal formannskapet fremje innstilling til kommunestyret om godkjenning av kommunerekneskapen. Årsrekneskapen er samansett av investerings-, drifts- og balanserekneskap, hovudoversikter og noteopplysningar (sjå vedlegg 1).

Årsmeldinga for 2016 vert fremja i eiga sak. Dette dokumentet gir ein grundig omtale og vurdering av den økonomiske situasjonen for Volda kommune.

Vurdering og konklusjon:

For å ha god økonomistyring er intensjonen i kommunelova at nye tiltak skal handsamast i årsbudsjettet og økonomiplanen. Rådmannen vil difor åtvare kommunestyret mot å disponere av overskotet når rekneskapen skal godkjennast. Eventuelle nye føresetnader og situasjonar som skulle oppstå må vurderast ut frå utgreiing av behov og konsekvensar i budsjettreguleringssamanheng. Slike utgreiingar skal også sjåast i samanheng med kommunen si økonomiske styring. Rådmannen foreslår difor at overskotet vert sett av til disposisjonsfond.

Teknisk beregningsutvalg rår til at kommunane har eit netto driftsresultat på 1,75 % av totale inntekter (resultatgrad). Volda kommune treng å bygge opp buffer til å tole svingingar i drifta og auka renteutgifter. Kommunen har også store investeringsbehov i åra framover, der det vil verte behov for fondsmidlar til eigenfinansiering.

Økonomiske konsekvensar:

Ubrukte løyvingar i investeringsrekneskapen vert tilrådd overført til 2017 (punkt 3 i tilrådinga til vedtak). I dei budsjetterte rente- og avdragsutgiftene for 2017 er det teke høgde for dette.

Oversikt som syner ubrukte løyvingar per prosjekt vert handsama ved korrigerings budsjett for første halvår 2017. Kommunestyret handsamar den saka i juni.

Rekneskapsresultatet for 2016 vil vere med på å legge premissane for den framtidige drifta av Volda kommune.

Elles er resultatet for 2016 ei styrking av økonomien for Volda kommune. Rådmannen vil åtvare mot å disponere av overskotet til nye tiltak som ikkje er konsekvensutgreidde og førebudde i eigne saker. Det er ikkje lenge sidan Volda kommune vart utmeldt frå ROBEK, og det er viktig at kommunen held fast ved gode rutinar for økonomistyring.

Det skal leggjast fram sak om budsjettkorrigering i juni der eventuelle ekstraordinære situasjonar vil verte konsekvensutgreidd og vurdert i høve eventuell tilleggsløyving eller budsjettendring.

Økonomiske konsekvensar:

Disposisjonsfondet vert styrka med ca 21,5 mill kr.

Ubunde investeringsfond vert styrka med ca 3,6 mill kr.

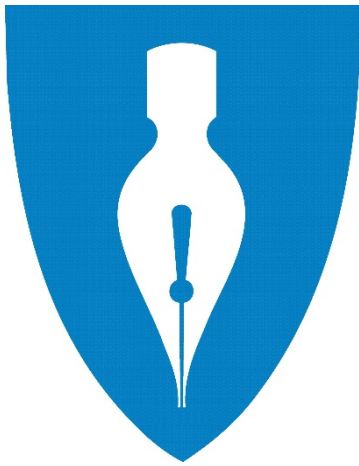
Rune Sjurgard
Rådmann

Marija Ostojic
Rekneskapssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

- Marija Ostojic
- Alle sektor- og stabsleiarar
- Andreea Beleuta

Klageinstans:

ÅRSREKNESKAP 2016

VOLDA KOMMUNE

Innhold

Rekneskapsskjema 1A	3
Rekneskapsskjema 1B.....	4
Rekneskapsskjema 2A	7
Rekneskapsskjema 2B.....	8
Rekneskapsskjema 3	14
Rekneskapsskjema Notar til balansen	16
Rekneskapsskjema 4.....	17
Rekneskapsskjema 5.....	19
Rekneskapsskjema 6.....	21
Note 1 Rekneskapsprinsipp	22
Note 2 Endring i arbeidskapital	23
Note 3 Pensjon	24
Note 4 Kommunens garantiansvar	26
Note 5 Aksjar og andeler i selskap.....	27
Note 6 Avsetningar og bruk av avsetningar.....	28
Note 7 Transaksjonar mot kapitalkonto	29
Note 8 Interkommunale samarbeidstiltak med Volda kommune	30
Note 9 Finansielle omløpsmiddel	31
Note 10 Vesentlege postar	32
Note 11 Anleggsmidlar	34
Note 12 Langsiktig gjeld.....	36
Note 13 Langsiktige bindingar utover langsiktig gjeld.....	39
Note 14 Resultat for gebyrfinansierte kommunale sjølvkosttenester	40
Note 15 Ytingar til leiande personar, tilsette årsverk m.m.....	41

Regnskapsskjema 1A - Driftsregnskapet

Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER				
Skatt på inntekt og formue	-206 754 873	-206 200 000	-212 524 000	-193 969 561
Ordinært rammetilskudd	-260 078 170	-257 786 000	-244 498 000	-250 765 956
Eiendomsskatt verk og bruk	-4 145 739	0	0	-3 384 834
Eiendomsskatt annen fast eiendom	-12 967 602	-17 000 000	-16 000 000	-12 722 106
Andre direkte eller indirekte skatter	0	-700 000	-700 000	0
Andre generelle statstilskudd	-35 772 783	-33 254 220	-30 346 220	-30 288 971
Sum frie disponible inntekter	-519 719 167	-514 940 220	-504 068 220	-491 131 428
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER				
Renteinntekter og utbytte	-6 779 126	-6 426 000	-5 100 000	-6 234 051
Gevinst finansielle instrument (omløpsmidler)	-1 823 469	-1 500 000	-1 500 000	-939 565
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	17 928 566	18 473 000	18 073 000	16 906 598
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	21 490 085	21 500 000	25 000 000	20 582 561
Netto finansinntekter/-utgifter	30 816 056	32 047 000	36 473 000	30 315 543
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER				
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	37 886 211	37 886 211	0	21 370 544
Til bundne avsetninger	75 038	700 000	700 000	433 084
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-25 397 311	-25 397 311	0	-18 587 130
Bruk av ubundne avsetninger	-9 487 683	-9 487 683	-9 487 683	-1 464 490
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0
Netto avsetninger	3 076 255	3 701 217	-8 787 683	1 752 007
FORDELING				
Overført til investeringsregnskapet	5 507	0	0	24 802
Til fordeling drift	-485 821 348	-479 192 003	-476 382 903	-459 039 076
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	464 331 637	479 192 003	476 382 903	433 641 766
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	-21 489 982	0	0	-25 397 311

Rekneskapsskjema 1B

Regnskapsskjema 1B - Driftsregnskapet, fordelt på Sektor og Eining

Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
Netto driftsutgifter pr Sektor og Eining				
Sektor Rådmann:				
110 Rådmannen	1 655 888	1 660 059	1 660 059	1 547 211
Sum 11 Rådmann	1 655 888	1 660 059	1 660 059	1 547 211
Sektor Samfunn og rådgjeving:				
120 Samfunn og rådgjeving	1 402 206	1 480 272	1 480 272	1 405 249
Sum 12 Samfunn og rådgjeving	1 402 206	1 480 272	1 480 272	1 405 249
Sektor Personal og organisasjon:				
130 Personal og løn	5 404 914	6 510 879	6 535 879	5 307 881
131 IKT	4 565 952	5 121 646	5 121 646	3 835 779
132 Innvandring	447 993	2 105 927	1 105 927	785 699
Sum 13 Personal og organisasjon	10 418 859	13 738 452	12 763 452	9 929 360
Sektor Økonomi:				
140 Økonomi	6 069 793	6 738 769	6 753 769	5 397 215
Sum 14 Økonomi	6 069 793	6 738 769	6 753 769	5 397 215
Sektor NAV Kommune:				
150 NAV Kommune	8 857 109	8 658 196	8 158 196	8 444 817
Sum 15 NAV Kommune	8 857 109	8 658 196	8 158 196	8 444 817
Sektor Opplæring og oppvekst:				
200 Stab opplæring og oppvekst	18 653 286	17 880 143	18 745 285	23 880 527
201 Helsestasjon	5 604 492	6 397 443	5 997 443	4 977 069
202 Barnehage	33 122 476	36 452 709	36 452 709	30 124 863
203 Grunnskule med SFO	111 161 012	109 977 895	110 012 753	104 842 837
204 Kulturskule	3 466 095	3 256 121	3 256 121	3 142 431
205 Volda læringssenter	24 801 289	22 945 715	22 561 715	18 066 022
Sum 20 Opplæring og oppvekst	196 808 650	196 910 026	197 026 026	185 033 749
Sektor Helse og omsorg:				
300 Stab helse og omsorg (inkl.servicetenester)	7 529 542	7 579 609	7 424 309	1 068 462

301 Sjukeheim 2. etasje	27 896 505	27 157 396	27 157 396	27 049 027
302 Sjukeheim 3. etasje	25 067 980	24 175 825	24 175 825	23 365 591
303 Heimetenester	17 847 573	17 751 537	17 751 537	17 014 784
304 Heimetenester omsorgsbustader	33 126 670	32 964 008	32 964 008	33 461 592
305 Rus og psykisk helseteneste	15 039 616	15 266 006	15 266 006	9 629 621
306 Tenesta for funksjonshemma	12 279 213	11 001 316	11 001 316	10 464 471
307 Butenesta for funksjonshemma	30 447 039	31 345 201	31 345 201	29 383 240
308 Førebygging, rehabilitering og legeteneste	15 370 958	15 396 513	15 131 513	14 315 646
Sum 30 Helse og omsorg	184 605 095	182 637 411	182 217 111	165 752 435
Sektor Service og kultur:				
400 Kultur	4 655 720	5 422 353	5 162 953	4 038 739
401 Servicekontor	4 926 219	5 441 764	5 441 764	4 756 657
Sum 40 Service og kultur	9 581 938	10 864 117	10 604 717	8 795 396
Sektor Politisk verksemd:				
410 Politisk verksemd	4 084 519	3 695 392	2 695 392	3 091 600
Sum 41 Politisk verksemd	4 084 519	3 695 392	2 695 392	3 091 600
Sektor Teknisk:				
500 Drift og anlegg	13 440 475	11 943 106	9 943 106	11 333 042
501 Brann	8 161 684	7 806 154	7 306 154	6 881 170
502 Eigedom	14 660 253	13 914 169	13 914 169	11 191 687
Sum 50 Teknisk	36 262 412	33 663 429	31 163 429	29 405 900
Sektor Sjølvkosttenester:				
510 Vatn sjølvkost	0	0	0	0
511 Avlaup sjølvkost	0	0	0	0
512 Feiing sjølvkost	0	0	0	0
Sum 51 Sjølvkosttenester	0	0	0	0
Sektor Utvikling:				
600 Plan	2 638 916	3 324 205	3 324 205	2 059 541
601 Landbruk	1 137 563	1 313 151	1 313 151	1 050 727
602 Kart, oppmåling og byggesak	2 193 793	1 371 774	1 371 774	1 490 353
Sum 60 Utvikling	5 970 272	6 009 130	6 009 130	4 600 621
Sektor Barneverntenesta (vertskommune):				
700 Barneverntenesta (vertskommune), deltakarkommunane sin utgiftsandel	65 383 599	69 172 255	69 172 255	64 583 980

701 Barneverntenesta (vertskommune), refusjon til Volda kommune	-65 383 599	-69 172 255	-69 172 255	-64 583 980
Sum 70 Barneverntenesta (vertskommune)	0	0	0	0
Sektor Barnevern Volda kommune:				
710 Barnevern Volda kommune	16 278 978	18 539 580	18 539 580	15 281 253
Sum 71 Barnevern Volda kommune	16 278 978	18 539 580	18 539 580	15 281 253
Sektor Kommunestyret (skjema 1B):				
800 Kommunestyret (skjema 1B)	-17 672 756	-5 402 830	-2 688 230	-5 043 039
Sum 80 Kommunestyret (skjema 1B)	-17 672 756	-5 402 830	-2 688 230	-5 043 039
Sektor Kommunestyret (skjema 1A):				
900 Kommunestyret (1A)	8 403	0	0	0
Sum 90 Kommunestyret (skjema 1A)	8 403	0	0	0
Netto totalt	464 331 367	479 192 003	476 382 903	433 641 766

Regnskapsskjema 2A - Investeringsregnskapet

Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig Budsjett 2016	Regnskap 2015
FINANSIERINGSBEHOV				
Investeringer i anleggsmidler	186 328 370	337 308 413	248 963 000	95 004 196
Utlån og forskutteringer	4 274 100	9 000 000	9 000 000	2 837 775
Kjøp og sal av aksjar	2 058 023	1 811 542	0	1 382 255
Avdrag på lån	10 929 199	5 500 000	5 500 000	13 762 079
Dekking av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0
Avsetninger	2 538 054	1 915 816	0	5 630 983
Årets finansieringsbehov	206 127 745	355 535 771	263 463 000	118 617 288
FINANSIERING				
Bruk av lånemidler	-148 425 404	-280 731 501	-209 180 150	-76 166 860
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-10 665 035	0	0	-4 357 491
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0
Kompensasjon for meirverdiavgift	-29 867 756	-60 645 238	-48 498 850	-15 347 872
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-8 821 895	-5 500 000	-5 500 000	-10 579 630
Andre inntekter	-522 635	0	0	59 763
Sum ekstern finansiering	-198 302 724	-346 876 740	-263 179 000	-106 392 089
Overført fra driftsregnskapet	-5 507	0	0	-24 802
Bruk av tidlegare års mindreforbruk	-1 915 816	-1 915 816	0	-4 599 609
Bruk av avsetninger	-9 528 975	-6 743 215	-284 000	-9 516 604
Sum finansiering	-209 753 023	-349 535 771	-263 463 000	-120 533 104
Udekket / Udisponert	-3 625 277	0	0	-1 915 816

Rekneskapsskjema 2B

REGNSKAPSSKJEMA 2B

INVESTERINGSREGNSKAPET FORDELT PÅ PROSJEKT OG SEKTOR

Tall i 1 kr	Prosjekt	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
Fra regnskapsskjema 2A:					
Investeringer i anleggsmidler		186 328 370	337 308 413	248 963 000	95 004 196
Fordeling på Sektor					
Sektor Samfunn og rådgjeving:					
Prosjekt 121404	Næringsområde i Furene (pel)	0	0	0	10 182
Prosjekt 121502	Nødstrømsaggregat	0	400 000	0	0
Sum: 12 Samfunn og rådgjeving		0	400 000	0	10 182
Sektor Personal og organisasjon:					
Prosjekt 120900	IKT Volda kommune	651 323	810 000	600 000	772 178
Prosjekt 120900A	Forhandlingsmodulen i Agresso, 2015 (ga)	0	0	0	275 927
Prosjekt 120903	Breibandutbygging i Volda kommune (aho)	800 455	0	0	1 434 249
Prosjekt 121300	Interkommunale IKT investeringar	996 565	1 249 086	1 350 000	749 273
Prosjekt 121401	Oppgradering Ephorte	0	125 000	0	0
Prosjekt 121402	Fråversmodul i RS med integrasjon mot ALTINN	0	130 000	0	0
Prosjekt 121500	Lesebrett til politikarane	0	48 318	0	219 775
Prosjekt 121501	Oppgradering Win Tid/Min Tid	0	72 500	0	44 500
Prosjekt 131500	Volda rådhus - Inventar (GAR)	459 712	1 140 000	0	1 057 103
Prosjekt 200900	IKT-satsing i grunnskulen (khe)	848 717	723 697	500 000	51 194
Prosjekt 471500	Volda rådhus - Inventar Barnevern	0	0	0	1 051 810
Prosjekt 501605	EPC gjennomføringstiltak	0	553 279	0	0
Sum: 13 Personal og organisasjon		3 756 772	4 851 880	2 450 000	5 656 008
Sektor Opplæring og oppvekst:					
Prosjekt 200900	IKT-satsing i grunnskulen (khe)	0	0	0	339 565
Sum: 20 Opplæring og oppvekst		0	0	0	339 565
Sektor Helse og omsorg:					
Prosjekt 461200	Kombidamparar avdelingskjøkkene (jn)	0	685 000	355 000	0
Prosjekt 461202	Helsenett	168 655	168 655	0	0

Prosjekt 461300	Håndstyrte terminalar PLO	0	103 145	0	9 363
Prosjekt 461400	Utskifting av fatvaskarar (SBR)	0	543 181	0	81 819
Prosjekt 461401	Buss	0	950 000	0	0
Prosjekt 461600	Trygghetsalarmer	0	400 000	400 000	0
Prosjekt 461601	Elektromedisinsk utstyr	262 802	250 000	250 000	0
Prosjekt 461601	Bil til Styrk	143 200	350 000	0	0
Prosjekt 501404	Alarmanlegg Omsorgssenteret (KMR)	5 519 369	5 207 614	0	27 738
Sum: 30 Helse og omsorg		6 094 026	8 657 595	1 005 000	118 919
Sektor Service og kultur:					
Prosjekt 121501	Oppgradering Win Tid/Min Tid	19 865	0	0	0
Prosjekt 151100	Digitalisering byggesaksarkiv (ijj)	0	63 971	0	0
Prosjekt 151600	IKT utstyr for servicekontoret - kurs med mer (ijj)	290 730	300 000	300 000	0
Prosjekt 600900	Skatepark (ga)	0	0	0	11 390
Sum: 40 Service og kultur		310 595	363 971	300 000	11 390
Sektor Teknisk:					
Prosjekt 121502	Nødstrømsaggregat	405 688	0	0	0
Prosjekt 131500	Volda rådhus - Inventar (GAR)	248 582	0	0	0
Prosjekt 500908	Volda u-skule, opprusting	493 158	1 216 871	0	250 779
Prosjekt 501004	Ny Øyra skule (ki)	120 893 349	162 122 296	162 500 000	36 013 645
Prosjekt 501101	Omsorgsbustader, erstatning for Mork bustader (ki)	0	200 000	200 000	0
Prosjekt 501109	Fjordsyn, opparbeiding/opprusting av uteområde (ki)	-2 891	0	0	15 375
Prosjekt 501200	Varmepumpe omsorgssenteret	0	0	0	14 262
Prosjekt 501201	Ombygging Folkestadtun	5 057	1 338 267	0	229 507
Prosjekt 501205	Bratteberg skule, byggetiltak (ki)	0	0	0	102 825
Prosjekt 501300	Dusj/garderobe Voldahallen	0	0	0	34 407
Prosjekt 501301	nytt branndepot Dravlaus	69 751	70 000	0	86 451
Prosjekt 501302	Bygging av midlertidige husvære - ved Maurtua	46 024	464 376	0	46 789
Prosjekt 501303	ENØK tiltak (i henhold til klimaplanen)	326 144	635 018	0	338 060
Prosjekt 501304	Ombygging ny brannstasjon	0	0	0	144 368
Prosjekt 501305	Volda rådhus, brann - oppattbygging og servicetilrettelegging	-218 750	3 186 592	0	6 438 977
Prosjekt 501312	Brannskade Røyslidvegen 11A, forsikringssak (ki)	248 213	141 392	0	46 619
Prosjekt 501401	Energimerking kommunale bygg	783 814	775 390	500 000	168 214
Prosjekt 501402	Samfunnshuset - takteking (KMR)	0	0	0	18 375
Prosjekt 501403	Omsorgssenteret - takteking (KMR)	26 892	1 000 000	0	0

Prosjekt 501404	Alarmanlegg Omsorgssenteret (KMR)	0	0	0	34 887
Prosjekt 501405	Forprosjekt Campus Høgskulen	0	100 000	0	0
Prosjekt 501406	Rådhus 2. etasje, ombygging (amf)	163 164	146 284	0	4 498 662
Prosjekt 501409	Kyrkja i postlokala - ombygging/tilpassing av lokalet ((KMR)	0	0	0	2 611 226
Prosjekt 501410	Omsorgssenteret - renovering varmeanlegg (KMR)	204 191	0	0	113 352
Prosjekt 501411	Fjordsyn - renovering varmeanlegg (KMR)	0	0	0	90 894
Prosjekt 501500	Oppgradering Mork/Nilletun	281 189	962 923	500 000	520 091
Prosjekt 501501	Omsorgsbustader (5stk) Doktorhaugen	330 232	14 653 386	13 000 000	291 498
Prosjekt 501504	Lyskjelder kinosal	0	486 743	0	10 605
Prosjekt 501505	Bilar i høve omorganisering driftt./vaktmeister	0	0	0	341 100
Prosjekt 501507	Rehabilitering av personheis Ivar Aasenbygget HVO (KMR)	0	0	0	187 499
Prosjekt 501508	Voldahallen - tilstand, rehabilitering, nybygg (KMR)	511 655	1 200 000	0	208 830
Prosjekt 501509	Bustad Kleppevegen (KMR)	0	0	0	569 225
Prosjekt 501510	Bustad Smalebakken (KMR)	117 340	633 763	0	30 643
Prosjekt 501511	Bustad Torvmyrvegen 7 (KMR)	0	0	0	207 203
Prosjekt 501512	Legesenteret, kontorplass turnuslege(KMR)	714 299	787 940	0	12 057
Prosjekt 501513	Sal av Innselset gamle skule (kmr)	0	0	0	280 000
Prosjekt 501600	Volda omsorgsenter automatisk døråpner	157 220	300 000	300 000	0
Prosjekt 501601	Fjordsyn - Fellesareal barn	0	200 000	200 000	0
Prosjekt 501602	Etablere FDV/ombygging FDV avdeling	452 085	800 000	800 000	0
Prosjekt 501603	Leikeplassar (skular/barnehagar)	0	200 000	200 000	0
Prosjekt 501604	ROP (rus og psykisk helse) 7 stk (midl.bustadar)	2 731 226	12 000 000	12 000 000	0
Prosjekt 501605	EPC gjennomføringstiltak	3 739 296	33 171 330	25 000 000	0
Prosjekt 501606	Mork skule - kapasitetsutviding	0	2 000 000	2 000 000	0
Prosjekt 501608	Oppgradering kommunale bygg	1 174 386	4 000 000	4 000 000	0
Prosjekt 501609	Oppgradering klasserom	133 591	150 000	150 000	0
Prosjekt 501610	4.etasje omsorgssenteret	0	200 000	200 000	0
Prosjekt 501713	Kjøp/bygging av bustadar til flyktningar (KMR)	0	6 000 000	0	0
Prosjekt 700903	Myrtun på Rotset, tilbygg for vassverket	484 924	600 525	0	0
Prosjekt 700904	Engeset/Klepp, 3. byggesteg	755 014	871 760	0	0
Prosjekt 700905	Bustadfelt Bratteberg	0	0	0	29 677
Prosjekt 700906	Diverse bustadfelt sentrum	12 195	0	0	0
Prosjekt 700919	Kommunale vegar, utbetring (aaa)	2 486 703	2 405 337	2 000 000	4 098 918
Prosjekt 700920	Trafikktrygging og miljøtiltak (aaa)	0	0	0	595 256
Prosjekt 700923	Gatelys, utskifting PCB-armatur	0	0	0	123 939

Prosjekt 701001	Friluftslivstiltak (rt)	651 755	1 092 208	333 000	415 257
Prosjekt 701004	Bustadfelt Urbakkfoten - Håmyra (aaa)	5 156	3 910 933	3 000 000	71 460
Prosjekt 701102	Utbetring veg frå Rotevatn til Vassbotn (aaa)	1 238 000	6 745 753	0	0
Prosjekt 701103	Turveg Rotevatnet (aaa)	-8 194	0	0	0
Prosjekt 701200	Næringsområde Øvre Rotset	15 574	4 016 319	4 000 000	1 083 184
Prosjekt 701202	Bustadfelt på bygdene	0	0	0	25 472
Prosjekt 701204	Veg bak Uppheim til Storgata	0	0	0	155 297
Prosjekt 701300	Kommunal del sentrumsutvikling	516 756	2 298 477	0	1 332 583
Prosjekt 701300A	Myldreområde i rådhusparken(T.Stensø)	850 657	143 750	0	154 511
Prosjekt 701300B	Hamnekvart/Elvadalen - prosjektering m.m. (T.Stensø)	304 590	0	0	0
Prosjekt 701301	Utbygging felt Bratteberg	800 922	639 253	0	396 300
Prosjekt 701302	Køyretøy (utskifting av 1993-modell)	0	0	0	99 764
Prosjekt 701400	Vikeneset og Mork Silanlegg (AAAS)	0	0	0	0
Prosjekt 701401	Utbygging bustadfelt K 10, Klepp	5 874 424	3 993 002	0	2 732 896
Prosjekt 701402	Arbeidsbil/kombibil 5-seters 4WD	0	218 681	0	0
Prosjekt 701403	Kyrkjegardsgravar	0	41 250	0	0
Prosjekt 701404	Bustadfelt Myragjerdet - utbyggingsavtale	50 634	0	0	515 429
Prosjekt 701405	Sambindingsveg over Håmyra	589 021	4 083 013	0	279 066
Prosjekt 701406	Lerkane - Storgata, veg og rundkøyring	2 401 306	2 083 000	0	4 496 888
Prosjekt 701408	Turveg Flommen gbnr 18/186 (rto)	0	0	0	442 125
Prosjekt 701409	VA-anlegg Gymnasvegen - Porsemyrvegen (rt)	0	0	0	-61 623
Prosjekt 701504	Skulebakken Haugen Lauvstad	272 450	700 000	200 000	0
Prosjekt 701507	Plentraktor (2015)	0	34 375	0	140 625
Prosjekt 701508	Flomsikring Volda sentrum Melshornsida	73 655	1 000 000	1 000 000	79 891
Prosjekt 701509	Veghøvel (2015)	0	200 000	0	0
Prosjekt 701510	Vaktbil Teknisk vakt (2015)	0	0	0	465 664
Prosjekt 701511	Utbytting veglys til LED finansiert ved straumsparing	554 747	2 692 472	2 200 000	1 000 316
Prosjekt 701512	Fast dekke kommunale vegar	0	2 806	0	3 497 194
Prosjekt 701514	Hjullastar (2015) (rto)	2 542 904	2 509 163	0	33 760
Prosjekt 701516	Bustadfelt Gôtene, Lid (rto)	270 479	236 880	0	104 876
Prosjekt 701600	Flomførebygging Heltneelva	14 970	2 000 000	2 000 000	0
Prosjekt 701601	Fast dekke kommunale areal/vegar finansiert drift	791 512	1 500 000	1 500 000	0
Prosjekt 701602	Kommunal andel Volda Idrettspark	0	250 000	250 000	0
Prosjekt 701603	Maskiner og køyretøy til parkdrift	100 197	150 000	150 000	0
Prosjekt 701604	Maskiner og køyretøy til vegdrift	744 625	800 000	800 000	0

Prosjekt 701606	Torvmyrvegen, samarbeid med Ørsta	0	250 000	250 000	0
Prosjekt 701607	Trafikktrygging og parkering Oppigarden og Sollia barnehagar (rto)	2 583 218	2 450 000	0	0
Prosjekt 721400	Nødnett (RIH)	12 475	556 831	0	279 209
Prosjekt 721600	Brann - Beredskapsmateriell og kjøretøy	403 884	400 000	400 000	0
Sum: 50 Teknisk		159 429 461	298 018 358	239 633 000	76 544 357
Sektor Sjølvkosttenester:					
Prosjekt 700905	Bustadfelt Bratteberg	0	0	0	68 014
Prosjekt 700908	Industriareal Furene	0	0	0	24 215
Prosjekt 700909	Kommunal kloakk, hovudplan	815 760	815 760	0	3 513 949
Prosjekt 700910	Kommunal kloakk, avløpsreinsing	0	0	0	12 861
Prosjekt 700911	Kommunal kloakk, avlaupsreinsing samla pott	389 445	3 081 740	0	81 895
Prosjekt 700913	Driftsentral VA, edb-program og varsling	0	66 694	0	0
Prosjekt 700925	Volda Vassverk, grunnvassboring Vassbotnen	0	113 807	0	0
Prosjekt 700926	Lauvstad Vassverk, ombygging	0	130 000	0	0
Prosjekt 701101	Vassverk, fornying asbest-sementleidningar (aaa)	36 749	0	0	0
Prosjekt 701200	Næringsområde Øvre Rotset	55 180	0	0	0
Prosjekt 701201	Hovudplan vatn (leidningsnett, behandling, reinsing)	4 664 908	7 504 097	0	927 746
Prosjekt 701201A	Dravlausbygda vassverk ny inntaksledning (aaa)	172 512	0	0	128 026
Prosjekt 701201B	7 tonns gravemaskin for VA (rt)	1 089 935	0	0	0
Prosjekt 701201C	ATV med belter for tilkomst vassverk (rt)	0	0	0	133 680
Prosjekt 701201D	Vassledning Porsemyrvegen - Kårstadvegen (rt)	2 845 659	0	0	0
Prosjekt 701201E	Naudstraumaggregat til vassverk (rt)	501 727	0	0	0
Prosjekt 701201F	Fyrde vassverk - oppgradering (rt)	197 509	0	0	0
Prosjekt 701302	Kjøretøy (utskifting av 1993-modell)	0	0	0	193 267
Prosjekt 701305	Hjartåbygda, behandlingsanlegg vatn (aaa)	2 093 041	2 085 541	0	82 331
Prosjekt 701400	Vikeneset og Mork Silanlegg (AAAS)	1 276 523	6 692 474	0	181 290
Prosjekt 701401	Utbygging bustadfelt K 10, Klepp	343 260	0	0	419 101
Prosjekt 701406	Lerkane - Storgata, veg og rundkøyring	0	0	0	2 921 955
Prosjekt 701409	VA-anlegg Gymnasvegen - Porsemyrvegen (rt)	104 664	0	0	2 788 480
Prosjekt 701513	Spylevogn/spylehengar(AAA)	0	33 840	0	434 285
Prosjekt 701515	Traktor (2015) (rto)	0	320 000	0	0
Prosjekt 701605	Avløp samleinvestering	1 682 571	2 914 459	5 000 000	0
Prosjekt 721601	Feiing	216 516	400 000	400 000	0
Sum: 51 Sjølvkosttenester		16 485 959	24 158 412	5 400 000	11 911 094

Sektor Utvikling:					
Prosjekt 710900	Program GIS (jv)	103 484	380 553	0	265 705
Prosjekt 711000	Digitalt kartleggingsprosjekt (lke)	148 072	477 643	175 000	146 976
Sum: 60 Utvikling		251 556	858 196	175 000	412 681
Sektor Barneverntenesta (vertskommune):					
Prosjekt 471500	Volda rådhus - Inventar Barnevern	0	0	0	0
Sum: 70 Barneverntenesta (vertskommune)		0	0	0	0
Sum fordelt		186 328 370	337 308 413	248 963 000	95 004 196

Rekneskapsskjema 3

Balanseregnskapet

Tall i 1 kroner	Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Faste eiendommer og anlegg		989 754 113	852 777 284
Utstyr, maskiner og transportmidler		82 100 772	65 422 354
Utlån		52 273 087	55 028 359
Aksjer og andeler		154 781 671	152 723 648
Pensjonsmidler		708 624 499	693 484 066
Sum anleggsmidler		1 987 534 142	1 819 435 710
OMLØPSMIDLER			
Kortsiktige fordringer		83 801 590	79 579 573
Premieavvik		44 043 364	50 175 708
Aksjer og andeler		58 223 180	56 679 975
Sertifikater		0	0
Obligasjoner		0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd		163 972 665	118 405 350
Sum omløpsmidler		350 040 799	304 840 606
Sum eiendeler		2 337 574 941	2 124 276 316
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Disposisjonsfond		-60 043 333	-31 956 285
Bundne driftsfond		-22 000 451	-23 880 691
Ubundne investeringsfond		-62 488 914	-65 214 241
Bundne investeringsfond		-2 136 158	-6 271 377
Regnskapsmessig mindreforbruk		-21 489 982	-25 397 311
Regnskapsmessig merforbruk		0	0
Udisponert i investeringsregnskapet		-3 625 277	-1 915 816
Udekket i investeringsregnskapet		0	0
Likviditetsreserve		0	0
Kapitalkonto		-219 926 380	-207 552 616
Endring rekneskapsprinsipp AK (drift)		0	0
Endring rekneskapsprinsipp AK (investering)		-2 080 000	-2 080 000
Sum egenkapital		-393 790 495	-364 268 336

GJELD

LANGSIKTIG GJELD

Pensjonsforpliktelser	-889 864 072	-848 548 841
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	-130 136 000	-130 136 000
Andre lån	-774 568 685	-649 556 344
Sum langsiktig gjeld	-1 794 568 757	-1 628 241 185

KORTSIKTIG GJELD

Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-140 528 122	-123 912 140
Premieavvik	-8 687 567	-7 854 656
Sum kortsiktig gjeld	-149 215 689	-131 766 796

Sum egenkapital og gjeld	-2 337 574 941	-2 124 276 316
---------------------------------	-----------------------	-----------------------

Ubrukte lånemidler	24 731 449	14 128 544
Andre memoriakonti	42 570 297	37 790 693
Motkonto for memoriakontiene	-67 301 746	-51 919 237
Sum memoriakonti	0	0

Rekneskapsskjema Notar til balansen

Noter til balansen

Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regnskap 2015
NOTE 1		
DISPOSISJONSFOND		
Disposisjonsfond pr. 1.1	31 956 285	11 960 136
Avsatt til driftsregnskapet	37 906 211	21 484 385
Forbruk på investeringsregnskapet	-300 000	0
Forbruk på driftsregnskapet	-9 519 163	-1 488 236
Disposisjonsfond pr. 31.12	60 043 333	31 956 285

NOTE 2**UBUNDNE INVESTERINGSFOND**

Ubundne investeringsfond pr. 1.1	65 214 241	63 104 108
Avsatt til ubundne investeringsfond	2 428 327	4 599 609
Bruk av ubundne investeringsfond	-5 153 653	-2 489 477
Ubundne investeringsfond pr.31.12	62 488 914	65 214 241

NOTE 3

BUNDNE INVESTERINGSFOND

Bundne investeringsfond pr. 1.1	6 271 377	12 152 130
Avsatt til bundne investeringsfond	109 727	1 031 374
Bruk av bundne investeringsfond	-4 075 322	-7 027 127
Bundne investeringsfond pr. 31.12	2 305 782	6 156 377

NOTE 4**BUNDNE DRIFTSFOND**

Bundet driftsfond pr. 1.1	23 880 691	26 224 058
Avsatt i driftsregnskapet	12 189 514	8 363 725
Bruk i driftsregnskapet	-14 239 378	-10 592 091
Bundet driftsfond pr. 31.12	21 830 827	23 995 691

Rekneskapsskjema 4

Økonomisk oversikt - Drift

Tall i 1 kroner	Note	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
DRIFTSINNTEKTER					
Brukerbetalinger		-25 041 206	-26 516 081	-26 516 081	-25 046 059
Andre salgs- og leieinntekter		-48 964 396	-48 527 932	-48 527 932	-47 647 467
Overføringer med krav til motytelse		-227 521 440	-173 040 152	-158 618 510	-193 728 594
Rammetilskudd		-260 078 170	-257 786 000	-244 498 000	-250 765 956
Andre statlige overføringer		-39 010 783	-38 916 330	-36 008 330	-34 568 971
Andre overføringer		-1 718 913	-1 654 825	-1 654 825	-3 246 598
Inntekts- og formuesskatt		-206 754 873	-206 200 000	-212 524 000	-193 969 561
Eiendomsskatt verk og bruk		-4 145 739	0	0	-3 384 834
Eiendomsskatt annen fast eiendom		-12 967 602	-17 000 000	-16 000 000	-12 722 106
Andre direkte og indirekte skatter		0	-700 000	-700 000	0
Sum driftsinntekter		-826 203 121	-770 341 320	-745 047 678	-765 080 146
DRIFTSUTGIFTER					
Lønnsutgifter		445 392 286	434 266 290	434 468 442	417 621 123
Sosiale utgifter		113 325 480	126 375 488	125 582 594	107 823 303
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.		96 271 773	86 473 680	84 233 680	86 371 170
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteprod.		106 317 589	69 488 399	69 488 399	84 013 368
Overføringer		47 374 924	59 215 295	45 775 295	44 826 612
Avskrivninger		32 673 123	32 044 000	28 530 000	30 733 414
Fordelte utgifter		-35 704 941	-40 550 494	-40 550 494	-30 561 358
Sum driftsutgifter		805 650 234	767 312 658	747 527 916	740 827 631
Brutto driftsresultat		-20 552 887	-3 028 662	2 480 238	-24 252 515
EKSTERNE FINANSINNTEKTER					
Renteinntekter og utbytte		-6 779 126	-6 426 000	-5 100 000	-7 549 642
Gevinst finansielle instrumenter		-1 823 469	-1 500 000	-1 500 000	-939 565
Mottatte avdrag på lån		-208 190	-50 000	-50 000	-72 153
Sum eksterne finansinntekter		-8 810 785	-7 976 000	-6 650 000	-8 561 360
EKSTERNE FINANSUTGIFTER					
Renteutgifter og låneomkostninger		17 928 566	18 473 000	18 073 000	18 222 189
Tap finansielle instrumenter		0	0	0	0
Avdrag på lån		21 490 085	21 500 000	25 000 000	20 582 561
Utlån		182 781	130 000	130 000	139 774
Sum eksterne finansutgifter		39 601 433	40 103 000	43 203 000	38 944 524

Resultat eksterne finanstransaksjoner	30 790 647	32 127 000	36 553 000	30 383 164
Motpost avskrivninger	-32 673 123	-32 044 000	-28 530 000	-30 733 414
Netto driftsresultat	-22 435 362	-2 945 662	10 503 238	-24 602 764
BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-25 397 311	-25 397 311	0	-18 587 130
Bruk av disposisjonsfond	-9 519 163	-9 487 683	-9 487 683	-1 488 236
Bruk av bundne fond	-14 239 378	-3 182 857	-3 142 857	-10 592 091
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	-49 155 851	-38 067 851	-12 630 540	-30 667 458
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	5 507	0	0	24 802
Avsatt til dekning av tidligere års r.messige merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	37 906 211	37 906 211	20 000	21 484 385
Avsatt til bundne fond	12 189 514	3 107 302	2 107 302	8 363 725
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum avsetninger	50 101 232	41 013 513	2 127 302	29 872 912
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-21 489 982	0	0	-25 397 311

Rekneskapsskjema 5

Økonomisk oversikt - Investering

Tall i 1 kroner	Note	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
INNTEKTER					
Salg driftsmidler og fast eiendom		-10 665 035	0	0	-4 241 761
Andre salgsinntekter		-522 635	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse		-1 817 812	0	0	-3 729 678
Moms-kompensasjon		-29 867 756	-60 645 238	-48 498 850	-15 347 872
Statlige overføringer		0	0	0	0
Andre overføringer		0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak		0	0	0	0
Sum inntekter		-42 873 238	-60 645 238	-48 498 850	-23 319 311
UTGIFTER					
Lønnsutgifter		-219	0	0	0
Sosiale utgifter		0	0	0	0
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm.		153 746 918	275 063 174	198 864 150	76 839 993

tjenesteprod.

Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteprod.

Overføringer	1 911 916	1 350 000	1 350 000	769 373
Renteutgifter og omkostninger	30 669 755	60 895 238	48 748 850	17 107 353
Fordelte utgifter	0	0	0	0
	0	0	0	347 240
Sum utgifter	186 328 370	337 308 413	248 963 000	95 063 960

FINANSIERINGSTRANSAKSJONER

Avdrag på lån	10 929 199	5 500 000	5 500 000	13 762 079
Utlån	4 274 100	9 000 000	9 000 000	2 837 775
Kjøp av aksjer og andeler	2 058 023	1 811 542	0	1 382 255
Dekning av tidligere års udekkede merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	2 428 327	1 915 816	0	4 599 609
Avsatt til bundne fond	109 727	0	0	1 031 374
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	19 799 376	18 227 358	14 500 000	23 613 092

Finansieringsbehov	163 254 508	294 890 532	214 964 150	95 357 740
---------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-------------------

FINANSIERING

Bruk av lån	-148 425 404	-280 731 501	-209 180 150	-76 166 860
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	-115 730
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	-1 915 816	-1 915 816	0	-4 599 609
Mottatte avdrag på utlån	-7 004 082	-5 500 000	-5 500 000	-6 849 952
Overført fra driftsregnskapet	-5 507	0	0	-24 802
Bruk av disposisjonsfond	-300 000	-300 000	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-5 153 653	-6 413 805	-284 000	-2 489 477
Bruk av bundne fond	-4 075 322	-29 410	0	-7 027 127
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum finansiering	-166 879 785	-294 890 532	-214 964 150	-97 273 556

Udekket / Udisponert	-3 625 277	0	0	-1 915 816
-----------------------------	-------------------	----------	----------	-------------------

Rekneskapsskjema 6

Anskaffelse og anvendelse av midler

Tall i 1 kroner

Regnskap 2016

Regnskap 2015

ANSKAFFELSE AV MIDLER

Inntekter driftsdel	-826 203 121	-765 080 146
Inntekter investeringsdel	-42 873 238	-23 319 311
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	-164 240 272	-90 378 311
Sum anskaffelse av midler	-1 033 316 630	-878 777 767

ANVENDELSE AV MIDLER

Utgifter driftsdel	765 305 005	703 037 664
Utgifter investeringsdel	186 328 370	94 716 719
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	56 862 755	55 611 042
Sum anvendelse av midler	1 008 496 129	853 365 425

Anskaffelse - anvendelse av midler	-24 820 502	-25 412 342
Endring i ubrukte lånemidler	-10 602 905	26 465 860
Endring i arbeidskapital	-35 423 406	1 053 518

Avsetninger og bruk av avsetninger

Avsetninger	77 749 037	62 792 219
Bruk av avsetninger	-56 525 321	-37 756 543
Til avsetning senere år	0	0
Netto avsetninger	21 223 717	25 035 676

Note 1 Rekneskapsprinsipp

Årsrekneskapen er sett opp i samsvar med kommuneloven, forskrifter og god kommunal rekneskapsskikk.

Dei gjeldande rekneskapsprinsipp er fastsett i §7 i *Forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner)*. Det heiter blant anna at all tilgang og bruk av midlar i løpet av året som gjeld kommunens verksamd skal gå fram av drifts- eller investeringsrekneskapen. Rekneskapsføring av tilgang og bruk av midlar berre i balanserekneskapen skal ikkje finne stad.

Vidare skal alle utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar rekneskapsføres brutto. Dette gjeld også for dei interne finansieringstransaksjonane. Det betyr at det ikkje skal gjørast frådrag for tilhøyrande inntekter til utgiftene, og inntektene skal ikkje stå fram med frådrag for eventuelle tilhøyrande utgifter.

Anordningsprinsippet inneber at alle kjente utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar i året skal takast med i årsrekneskapen for vedkommande år, anten dei er betalt eller ikkje når årsrekneskapen avsluttast. I den grad enkelte utgifter, utbetalingar, inntekter eller innbetalingar ikkje kan fastsetjast eksakt ved tidspunktet for rekneskapsavslutning, skal man registrere eit estimert beløp i årsrekneskapen for vedkommande år.

For lån skal berre den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året førast i investeringsrekneskapen. Den delen av lånet som ikkje er brukt, registrerast som memoriapost.

Verknad av endringar i rekneskapsprinsipp i 2008 og seinare skal førast direkte mot konto for prinsippendringar frå og med 2008.

Vurderingsreglar

Anleggsmidlar vert vurdert til anskaffelseskost.

Omløpsmidlar vert vurdert til lågaste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar vert vurdert til virkelig verdi.

Med unntak av likviditetslån etter kommuneloven §50 nr.5 er gjeld oppteke til formål som nemnt i kommuneloven §50 langsiktig gjeld. Anna gjeld er kortsiktig gjeld.

Alle obligatoriske oversikter og informasjon frå eksterne partar (til dømes pensjonsleverandørar) er på bokmål.

Note 2 Endring i arbeidskapital

FRÅ BALANSEN:

	Kapittel	Saldo 01.01	Saldo 31.12	Endring
Omløpsmidlar	2.1	304 840 606	350 040 799	45 200 192
Kortsiktig gjeld	2.3	131 766 796	149 215 689	17 448 893
SUM ENDRING I BALANSEN				27 751 300
Endring mem.konti ubrukte lånemidler				-10 602 905
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				17 148 395

FRÅ DRIFT OG INVESTERING:

	Frå drift	Frå investering	
Sum inntekter	826 203 121	42 873 238	
Sum utgifter	805 650 234	186 328 370	
Avskrivningar	32 673 123		
Eksterne finansieringsinnt.	8 810 765	155 429 487	
Eksterne finansieringsutg.	39 601 433	17 261 322	
SUM DIFF. DRIFTS/INVESTERINGS	22 435 362	-5 286 967	17 148 395

DIFFERANSE

(SKAL VÆRE 0,-)

0

Note 3 Pensjon

Pensjonskostnad spesifisert:	KLP	SPK	Sum
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	36 972 540	7 976 738	44 949 278
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpl.	28 389 831	5 023 984	33 413 815
Brutto pensjonskostnad	65 362 371	13 000 722	78 363 093
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	26 353 922	3 915 783	30 269 705
Netto pensjonskostnad (ekskl. adm.)	39 008 449	9 084 939	48 093 388
Sum amortisert premieavvik	5 376 849	71 893	5 448 742
Administrasjonskostnad	2 659 855	277 585	2 937 440
Samlet pensjonskostnad (inkl. adm.)	47 045 153	9 434 417	56 479 570

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og beregnet akkumulert premieavvik:	KLP	SPK	Sum
Brutto pensjonsmidler 31.12.16	608 569 840	100 054 659	708 624 499
Brutto pensjonsforpliktelser 31.12.16	728 866 916	138 600 329	867 467 245
Netto pensjonsforpliktelser (før aga)	120 297 076	38 545 670	158 842 746
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser	16 961 888	5 434 939	22 396 827

Akkumulert og amortisert premieavvik (inkl. arbeidsgiveravgift)	Sum
Akkumulert premieavvik 01.01.16	42 321 052
Årets premieavvik 2016 (negativt)	-911 190
Sum amortisert premieavvik	-6 054 065
Akkumulert premieavvik 31.12.16	35 355 797

Føresetnader 2016

Økonomiske forutsetninger	2015	2016
Årlig avkastning	4,65/4,35 %	4,60/4,30%
Diskonteringsrente (risikofri rente)	4,00 %	4,00 %
Årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	2,97 %	2,97 %
Årlig vekst i pensjonsreguleringen	2,20 %	2,20 %
Forholdstallet fra KMD	1	1

Estimerte størrelser, faktiske størrelser, estimatavvik	KLP	SPK
Faktisk forpliktelse 01.01.16	682 041 911	125 599 607
Estimert forpliktelse 01.01.16	691 658 032	137 728 554
Årets estimatavvik forpliktelse	-9 616 121	-12 128 947
Faktiske pensjonsmidler 01.01.16	563 606 800	85 990 561
Estimerte pensjonsmidler 01.01.16	577 140 761	116 343 305
Årets estimatavvik pensjonsmidler	-13 533 961	-30 352 744

Spesifikasjon av estimatavvik, planendring og tariffendring	KLP	SPK
Endret forpliktelse - planendring	-1 304 084	-74 847
Endret forpliktelse - ny dødelighetstariff	1 271 245	0
Endret forpliktelse - øvrige endringer	233 108	-193 052
Endringer forpliktelse - totalt	200 269	-167 899

Volda kommune brukte i 2016 kr 14 704 171 av premiefondet.

Pr 31.12.2016 er det kr 8 832 175 på premiefondet.

Note 4 Kommunens garantiansvar

Låntakar	Långivar	Beløp 31.12.16	Innfriing eller utløp
Øyra barnehage	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	11 849 607	07.11.2033
Volda Turn- og Idrettslag Alli	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	3 150 000	20.09.2038
Volda Turn og Idrettslag Allid	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	1 310 507	20.04.2027
Volda Turn og Idrettslag Fotball	Sparebanken Møre	8 729 816	15.07.2046
Volda Turn og Idrettslag Fotball	Sparebanken Møre	1 597 343	15.07.2026
Volda skisenter AS	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	209 845	15.04.2017
Volda skisenter AS	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	324 654	25.04.2020
Volda Rideklubb	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	257 232	25.07.2025
Volda og Ørsta Reinhaldsverk	KLP	1 489 591	15.03.2022
Volda og Ørsta Reinhaldsverk	KLP	144 237	30.04.2017
Volda og Ørsta Reinhaldsverk	KLP	1 546 875	25.04.2022
Volda og Ørsta Reinhaldsverk	KLP	1 250 000	25.04.2029
Volda Kyrkjelege Fellesråd	KLP	1 750 000	02.11.2054
Volda Kyrkjelege Fellesråd	KLP	496 550	19.05.2029
Volda Kyrkjelege Fellesråd	KLP	1 684 208	19.11.2031
Volda Kyrkjelege Fellesråd	Kommunalbanken	8 111 310	21.06.2052
Volda KFUK-KFUM	KLP	8 000 000	12.06.2033
Vestsida Idrettslag	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	400 000	15.12.2031
Mork Idrettslag	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	617 525	16.06.2021
Hjellbakkane Barnehage Stiftelse	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	756 539	01.05.2033
Hjellbakkane Barnehage Stiftelse	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	163 302	01.10.2018
Fyrlykta Kulturhus SA	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	237 996	11.09.2024
Kvakk AS	Husbanken	43 476 635	
Garantiar for husleigedepositum 59 stk	Volda kommune	818 835	
Sum garantiar		98 372 607	

Volda kommune har ikkje hatt tap på garantiar i 2016.

Note 5 Aksjar og andeler i selskap

Konto	Selskap	Balanseverdi
22141400	Eigenkapitalinnskot KLP	15 686 964
22170010	484 stk. Tussa Kraft AS (B-aksjar)	138 101 525
22170021	54 stk. Norske Skogsindustrier ASA (A-aksjar)	2 088
22170060	Folkestad Vassverk BA	7 500
22170090	166 stk. Furene as	31 500
22170100	45 stk Sunnmøre Kulturnæringshage AS	60 210
22170120	14 stk. Dag og Tid AS	1 902
22170160	2040 stk. Volda Skisenter AS	209 000
22170180	104 stk Bygderadio Vest AS	25 823
22170190	3 stk. Høydal Vassverk LL	6 000
22170230	50 stk. AV-Senteret AS	50 000
22170300	2 stk. LL Dalsbygd Vassverk	12 720
22170310	16,89 stk. LL Dalsbygd Kloakklag	160 000
22170350	40 stk. Muritunet AS	40 000
22170370	2 stk. Rovdefjordbrua as	10 000
22170380	85 stk. Hareid Fastlandssamband as	45 806
22170420	10 stk Fefast as	30 632
22170430	300 stk Voldsfjordkryssing AS	300 000
Totalt		154 781 671

Note 6 Avsetninger og bruk av avsetninger

Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Budsjett 2016 justert	Budsjett 2016 opprinnelig
DISPOSISJONSFOND			
Disposisjonsfond pr. 1.1	31 956 285	31 956 285	31 956 285
Avsatt til driftsregnskapet (*)	37 906 211	37 906 211	20 000
Forbruk på investeringsregnskapet	-300 000	-300 000	0
Forbruk på driftsregnskapet	-9 519 163	-9 519 163	-9 487 683
Disposisjonsfond pr. 31.12	60 043 333	60 043 333	22 488 602
UBUNDNE INVESTERINGSFOND			
Ubundne investeringsfond pr. 1.1	65 214 241	65 214 241	65 214 241
Avsatt til ubundne investeringsfond	2 428 327	1 915 816	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-5 153 653	-6 413 805	-284 000
Ubundne investeringsfond pr.31.12	62 488 914	60 716 251	64 930 241
BUNDNE INVESTERINGSFOND			
Bundne investeringsfond pr. 1.1	6 271 377	6 271 377	6 271 377
Avsatt til bundne investeringsfond	109 727	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-4 075 322	-29 410	0
Bundne investeringsfond pr. 31.12	2 305 782	6 241 967	6 271 377
BUNDNE DRIFTSFOND			
Bundet driftsfond pr. 1.1	23 880 691	23 880 691	23 880 691
Avsatt i driftsregnskapet (**)	12 189 514	2 407 302	1 407 302
Bruk i driftsregnskapet	-14 239 378	-3 182 457	-3 142 857
Bundet driftsfond pr. 31.12	21 830 827	23 105 536	22 145 136

(*) Avsett til driftsrekneskap kr 20 000 er på skjema 1B.

(**) Kr 700 000 er budsjettetert på skjema 1A.

Kr 75 038 av dette er rekneskapsført på skjema 1A.

Note 7 Transaksjoner mot kapitalkonto

	DEBET	KREDIT
INNGÅANDE BALANSE		207 552 616
25990600 Kapitalkonto anlegg aktivering		186 328 370
25990600 Kapitalkonto anlegg avskrivning	32 673 123	
25990640 Kjøp av aksjer og andeler		2 058 023
25990750 Aktivering av pensjonsmidlar		15 140 433
2599016* Mottatte avdrag på utlån	7 212 272	
2599066* Utlån		4 456 881
25990670 Oppskrivning utlån		120
25990681 Nedskrivning eksterne lån		14 154
25990180 Bruk av midlar frå eksterne lån	148 425 404	
2599068* Avdrag på eksterne lån		32 419 284
25990680 Låneavdrag utgiftsført i 2015, men betalt 2016		1 582 529
25990250 Endring pensjonsforpliktelser	38 895 612	
25990260 Endring skyldig arb.g.avgift av netto pensj. forpliktelse	2 419 619	
UTGÅANDE BALANSE	219 926 380	
KONTROLLSUM	449 552 410	449 552 410

Note 8 Interkommunale samarbeidstiltak med Volda kommune som kontorkommune

Følgjande interkommunale samarbeidstiltak har kontoradresse i Volda:

- Hamna dagsenter (organisatorisk plassert under Helse- og omsorg)
- Nattlegevakta for Søre Sunnmøre (organisatorisk plassert under Helse- og omsorg)
- Felles kommuneoverlege Volda-Ørsta (organisatorisk plassert under Helse- og omsorg)
- Barneverntenesta Hareid – Ulstein – Volda – Ørsta

Tiltak	Kortsiktige krav per 31.12.16	Langsiktig gjeld per 31.12.16	Kortsiktig gjeld per 31.12.16
Hamna dagsenter	3 129	0	0
Nattlegevakta	0	0	318 506
Felles kommuneoverlege	786 914	0	0
Barneverntenesta	4 854 660	0	5 731 396

Note 9 Finansielle omløpsmiddel

Konto	Namn	01.01.2016	Bevegelse	31.12.2016
21838311	Aksjar Storebrand Global Kreditt	10 276 580	-1 608 971	8 667 609
21838330	Aksjar Storebrand Likviditet	23 016 408	-3 609 070	19 407 338
21838331	Aksjar Storebrand Norsk Kreditt IG 20	10 849 373	2 844 140	13 693 513
21838520	Aksjar Storebrand Rente+	6 105 530	3 542 022	9 647 552
21838560	Aksjar Storebrand Eiendomsfond Norge KS	6 432 084	375 084	6 807 168
	Sum	56 679 975	1 543 205	58 223 180

I oppstillinga ovanfor kjem ikkje utbytte frå Storebrand Eignedomsfond AS med, då desse blir utbetalt direkte. Utbyttet frå Storebrand Eignedomsfond AS utgjer kr 280.264 per 31.12.2016.

Samla gevinst på finansielle instrumenter per 31.12.2016 var kr 1.823.469.

Note 10 Vesentlege postar

Sjukepengerefusjon

Volda kommune betalar løn i sjukemeldingsperioden og krev refusjon for dette frå NAV trygd. I 2016 mottok Volda kommune kr 25 575 280 i sjukepengerefusjon frå NAV Trygd. Dette er ei auke på 5,36% i forhold til 2015.

Sjukepengar	2016	2015	%vis endring
Refusjon sjukeløn	18 197 866	18 114 821	0,46 %
Refusjon fødselspengar	6 028 192	5 159 614	16,83 %
Refusjon feriepengar	1 349 222	1 000 343	34,88 %
Sum	25 575 280	24 274 778	5,36 %

Driftstilskot til private barnehagar

I 2016 har Volda kommune betalt ut kr 32 478 048 i driftstilskot til private barnehagar i kommunen.

Tap på krav

Volda kommune førte vekk kr 1 240 466 i kundefordringer. Av dette er kr 740 466 realiserte tap. Det er satt av kr 500 000 i delkrederavsetning som skal dekke framtidige forventta tap på krav.

Avtale om overføring av justeringsretten for mva

- I 2012 inngjekk Volda kommune avtale med utbyggaren av Smiebakken 4 (bustad for einslege mindreårige innvandrarar) om overføring av justeringsretten for meirverdigavgift. Denne avtalen tilfører Volda kommune kr 743 165 netto i momskompensasjon fordelt over 8 år rekna frå og med 2012.
- I 2015 inngjekk Volda kommune tilsvarande avtale med utbyggaren av byggefeltet Myragjerdet II i Dravlausbygda. Denne avtalen tilfører Volda kommune kr 141 544 netto i moms-kompensasjon fordelt over 10 år rekna frå og med 2015.

Periodiseringar

- Lånerente påløpt, men ikkje betalt per 31.12.2016, er utgiftsført med kr 806 089 i 2016-rekneskapen. Totalt lånerente for 2016 vart kr 17 928 565.
- Forventa krav frå tilflyttarkommunar for integreringstilskot for innvandrarak som har flytta til andre stader i Norge, er utgiftsført med kr 1 274 900.
- Løn som er påløpt i rekneskapsåret 2016, men utbetalt først i januar 2017 vart kr 5 655 732. Dette vart flytta frå 2017-rekneskapen til 2016-rekneskapen.
- Refusjonskravet til Helsedirektoratet som gjeld særleg ressurskrevjande brukarak vart estimert til vel kr 13 mill i 2016. Fristen for utsending av det endelege kravet er 3.april 2017.

Note 11 Anleggsmidler

Tekst	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Tomter	Sum alle anlegg
Anskaffelseskost	29 524 731	25 352 164	52 329 611	477 763 837	403 975 389	87 156 575	988 945 731
Avskrivning	-17 073 562	-9 772 266	-14 938 324	-70 837 805	-45 280 711	0	-157 902 668
Netto 01.01.2016	12 451 169	15 579 898	37 391 287	406 926 031	358 694 678	87 156 575	918 199 638
Tilgang i rekneskapsåret	4 073 890	13 013 183	8 447 321	151 734 161	2 066 355	6 993 460	186 328 370
Avskrivningar i rekneskapsåret	-3 650 199	-2 438 185	-2 767 592	-14 710 318	-9 106 829	0	-32 673 123
Bokført verdi 31.12.2016	12 874 860	26 154 897	43 071 016	543 949 874	351 654 204	94 150 035	1 071 854 885

Vurderingsreglane for balanseføring av verdiar står i §8 i *Forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner)*.

- 5 år: EDB utstyr, kontormaskinar og liknande
- 10 år: Anleggsmaskinar, maskinar, inventar og utstyr, verkty og transportmidlar og liknande
- 20 år: Brannbiler, parkeringsplassar, trafikklys, teknisk anlegg (VAR), reinseanlegg, pumpestasjonar, forbrenningsanlegg og liknande
- 40 år: Bustadar, skular, barnehagar, idrettshaller, vegar og leidningsnett og liknande
- 50 år: Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sjukeheim og andre institusjonar, kulturbygg, brannstasjonar og liknande.

Tomter vert ikkje avskrivne.

Industritomter i Volda kommune

Byggefelt	Ledig 01.01.2016		Klargjort i 2016		Selt i 2016		Ledig 31.12.2016		Prisar per 2016	
	Tomter	K-areal	Tomter	K-areal	Tomter	K-areal	Tomter	K-areal	Tomter	Verdi
Furene		1 800 m ²	0				1			423 500
Rotset	1		1				1			400 000
Rotset		23 700 m ²						ca 23 700 m ²		8 300 000
Totalt			1				2			

Industritomter er ikkje oppdelt på same måte som i bustadfelt. Arealet kan ved førespurnad delast i fleire tomter avhengig av kva kjøpar og seljar (kommunen) ynskjer.

Tomter i kommunale byggefelt

Byggefelt	Ledig 01.01.2016		Klargjort i 2016		Selt i 2016		Ledig 31.12.2016		Prisar per 2016	
	Tomter	K-areal	Tomter	K-areal	Tomter	K-areal	Tomter	K-areal	Tomter	Verdi
Engeset/Klepp Byggesteg II+III		2				1		2	275 000	825 000
K-10	0		10		8		2		800 000 kr/ 1 000 m	
Bratteberg, austre del	11				4		7		310 000	5 580 000
Dalsbygd/Myraskogane	6						6		127 000	762 000
Steinsvik, Treneset	7						7		94 000	658 000
Hjartåbygda	1						1		56 000	56 000
Folkestadbygd,Steinhaugen	14						14		122 000	1 708 000
Straumshamn	7						7		127 000	889 000
Bjørkedal, Revsholen	1						1		114 000	114 000
Lid, Gotene	8						8		118 745	949 960
Fyrde	3	1					3	1	226 500	679 500
Totalt	58	3	10		12	1	56	3		

Tomteprisane vert indeksregulerte.

Note 12 Langsiktig gjeld

Lån	Långivar	Renter	Rekneskap 2016	Rekneskap 2015	Betalingsfrist
Kommunens samlede lånegjeld			-904 704 685	-779 692 344	
24399103	Sertifikatlån DNB verdipapirmarknaden		0	-130 136 000	Innfridd
24399104	Sertifikatlån Nordea verdipapirmarknaden	1,286 %	-130 136 000		15.03.2017
Sum sertifikatlån			-130 136 000	-130 136 000	
24619030	9900.201.00315 Kommunalbanken	3 mnd Nibor + 0,7%	-87 683 000	-87 683 000	19.06.2030
24619040	9900.201.00854 Kommunalbanken	Fast rente på 2,25% fram til 21.12.2023	-170 000 000	-170 000 000	17.12.2025
24619050	9900.201.00860 Kommunalbanken	3 mnd Nibor + 0,7%	-175 725 521	-175 725 521	17.12.2025
24619060	9900.201.00864 Kommunalbanken	3 mnd Nibor + 0,7%	-56 563 330	-79 621 790	17.12.2025
24619061	9900.201.10110 Kommunalbanken	3 mnd Nibor + 0,7%	-61 525 000	-61 525 000	19.03.2031
24619063	9900.201.20519 Kommunalbanken	3 mnd Nibor + 0,7%	-19 370 000	-19 370 000	16.09.2037
24619064	9900.201.60297 Kommunalbanken	Fast rente på 2,25% fram til 21.12.2023	-150 000 000		19.06.2041
Sum Kommunalbanken			-720 866 851	-593 925 311	
24619885	9914.63.13531 D.N.S. Husbank 2008	flytande, gj.snitt 1,651%	-1 032 835	-5 442 035	
24619886	9914.63.20734 D.N.S. Husbank 2009	flytande, gj.snitt 1,651%	-3 667 371	-3 837 829	
24619984	9914.63.07145 D.N.S. Husbank 2007	flytande, gj.snitt 1,651%	0	-4 680 000	Innfridd
24619985	9914.63.26855 D.N.S. Husbank 2010	Flytande, gj.snitt 1,651%	-6 014 363	-6 407 551	
24619986	9914.63.33166 D.N.S. Husbank 2011	flytande, gj.snitt 1,651%	-6 849 507	-7 000 000	
24619987	9914.63.38827 D.N.S. Husbank 2012	flytande, gj.snitt 1,651%	-11 979 552	-12 469 416	
24619988	9914.63.45343 D.N.S. Husbank 2013	flytande, gj.snitt 1,651%	-6 222 062	-6 462 619	
24619989	9914.63.52315 D.N.S. Husbank 2014	flytande, gj.snitt 1,651%	-5 149 835	-5 331 583	
24619990	9914.63.67826 D.N.S. Husbank 2015	flytande, gj.snitt 1,651%	-3 935 058	-4 000 000	
24619991	9914.63.71131 D.N.S. Husbank 2016	Flytande, gj.snitt 1,590%	-8 851 251		
Sum Husbank (Formidlingslån)			-53 701 834	-55 631 033	

Avdrag	Rekneskap 2016	Budsjett 2016	Rekneskap 2015
Ordinære avdrag (skjema 1A)	21 475 931	21 500 000	19 000 032
Låneavdrag påløpt ikkje betalt (skjema 1A)	0	0	1 582 529
Betalt avdrag	21 475 931	21 500 000	20 582 561
Beregnet minimumsavdrag	21 475 931		
Differanse	0		

Lån Volda kommune har i Kommunalbanken, er såkalla bulletlån utan avtalefesta avdrag i løpetida, men med full innfriing ved betalingsfristen. Volda kommune sitt låneavdrag vert berekna etter såkalla minimumsavdrag (vektingsmodellen) der ein held formidlingslåna og ekstraordinære låneavdrag utanfor. Man brukar vekta attståande levetid for kommunen sine anleggsmiddel ved utrekning av minimumsavdrag. Vektinga i denne modellen vert gjort etter rekneskapstal pr. 31.12. i rekneskapsåret.

Avdrag formidlingslån (Husbank)		Rekneskap 2016
05100	Avdrag på innlån ordinære avdrag	2 259 863
05100	Avdrag på innlån ekstraordinære avdrag	8 669 336
	Betalt avdrag	10 929 199
Avsetning til fond nedbetaling Husbanken		Rekneskap 2016
05500	Avsetning til fond nedbetaling Husbanken	104 219
	Sum betalt avdrag og avsetning til fond nedbetaling Husbanken	11 033 418
09200	Avdrag på utlån ordinære avdrag	-2 092 948
09200	Avdrag på utlån ekstraordinære avdrag	-4 911 134
	Mottatt avdrag frå vidareutlån	-7 004 082
	Differanse	4 029 336
Fond nedbetaling Husbanken		Rekneskap 2016
	Inngående balanse per 01.01.2016	-4 029 336
	Ekstraordinært avdrag (nedbetaling lån)	4 029 336
	Avsetning til fond nedbetaling Husbanken	-104 219
	Utgående balanse 31.12.2016	-104 220

Bokføring av avdraga for formidlingslån frå Husbanken, både innlån og utlån, ordinært og ekstraordinært skjer i investeringsrekneskapen. Fond nedbetaling Husbanken skal brukast til ekstraordinært avdrag på innlån. I 2016 vert det brukt kr 4 029 336 av fondet til ekstraordinært nedbetaling av avdrag.

Rentebytteavtale (rente-SWAP)

Ein rentebytteavtale er ei avtale om å bytte vilkår på lån eller innskot. Den eine parten byter flytande mot fast rente, og den andre parten byter fast rente mot flytande rente.

Rentebytteavtalen er uavhengig av dei underliggende låna (som er dei låna Volda kommune har i Kommunalbanken, totalt utgjer dei knapt 720 mill pr 31.12.2016).

Volda kommune har 2 aktive rentebytteavtaler (renteswapper) pr 31.12.2016:

- 1) Rentebytteavtale med Sparebank 1 SMN inngått i juli 2011. Starttidspunkt var desember 2013. Volda kommune betaler fast rente på 4,33% til banken (av eit beløp på 50 mill kr). Bankens betaler flytende rente (3mnd Nibor) av eit beløp på 50 mill kr til Volda kommune. Denne rentebytteavtale har sluttidspunkt desember 2018.
- 2) Rentebytteavtale med DNB NOR inngått i august 2011. Starttidspunkt var desember 2013. Volda kommune betaler fast rente på 4,47% til banken (av eit beløp på 50 mill kr). Bankens betaler flytende rente (3mnd Nibor) av eit beløp på 50 mill til Volda kommune. Denne rentebytteavtalen har sluttidspunkt juni 2021.

Note 13 Langsiktige bindingar utover langsiktig gjeld

Leigeavtalar for hus (husleigeavtalar)

I 2016 hadde Volda kommune kr 7 110 249 i leigeutgifter der kommunen er leigetakar. Kr 2 133 066 av betalt husleige gjeld leigde lokale for det interkommunale barnevernet.

Leigeavtalar for grunn (festeavgift)

Volda kommune betalte kr 782 444 i grunnleige (festavgift) i 2016 basert på 45 ulike avtalar.

Finansiell leasing

Leasingavtalar som vert definerte som finansielle, skal først i investeringsrekneskapen under føresetnad av at dei har ein totalverdi på kr 100 000 eller meir. Volda kommune har ikkje hatt finansielle leasingavtalar i 2016.

Operasjonell leasing

Leasingavtalar som ikkje vert definerte som finansielle, er operasjonelle og skal først i driftsrekneskapen.

Volda kommune har registrert 51 leasingsavtalar med restverdi pr. 31.12.2016. 25 avtalar gjeld leasing av bilar, 24 gjeld leasing av kopimaskinar og 2 gjeld leasing av kaffemaskinar.

Note 14 Resultat for gebyrfinansierte kommunale sjølvkosttenester

2016 - Drift sjølvkost	Vann	Avløp	Feiing
Direkte driftsutgifter	7 839 074	4 853 124	1 008 735
Indirekte driftsutgifter	407 843	318 945	201 740
Rentekostnad	673 858	533 842	1 819
Avskrivninger	1 647 627	1 440 522	0
Gebyrgrunnlag	10 568 401	7 146 434	1 212 294
Gebyrinntekter	11 169 979	3 477 250	1 519 994
Årets finansielle resultat (pluss=overskudd)	601 578	-3 669 184	307 700
Avsetning til sjølvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	601 578	-3 669 184	307 700
Saldo sjølvkostfond/fremførbart underskudd pr 1.1.16	645 273	3 783 325	686 215
Alternativkostnad ved bundet kapital på sjølvkostfond eller fremføring av underskudd	15 894	32 739	14 113
Saldo selvkostfond/fremførbart underskudd pr 31.12.16	1 262 745	146 880	1 008 028
Nøkkeltall:			
Årets finansielle dekningsgrad i %	6 %	-51 %	25 %

Negativt sjølvkostfond er avsett til memoriakonto til dekning av gebyr i seinare år.

Utvikling i sjølvkostresultat	Over-(+)/underskudd (-)				
	2012	2013	2014	2015	2016
Vatn	-727 107	614 305	686 338	-633 298	618 789
Avløp	2 141 395	1 101 365	-2 740 259	-3 041 078	-3 635 186
Feiing	158 638	307 089	326 801	570 322	322 676
Fondsutvikling	Positivt(+)/negativt (-)				
Vatn	428 927	592 235	1 278 573	645 273	1 264 062
Avløp	6 321 902	9 564 662	6 824 403	3 783 326	148 140
Feiing	-676 636	-210 909	115 894	686 215	1 008 891

Note 15 Ytingar til leiande personar, tilsette årsverk m.m

Tekst	2016	2015	2014	2013	2012
Godtgjersle ordførar (100% still, 50% lønn)	453 464	885 500	865 100	836 579	811.505
Godtgjersle varaordførar (30%)	272 078	88 550	86 510	83 657	81.150
Løn rådmann (100%)	1 154 000	1 131 000	1 100 000	1 045 500	1.020 000
Søre Sunnmøre Kommunerevisjon	427 190	412 312	371 658	449 760	392.971
Søre Sunnmøre Kontrollutvalssekr.	323 305	298 500	285 658	250 108	213.305

Lønsopplysningane for ordførar, varaordførar og rådmann er pr 31.12. i rekneskapsåret. Løna til ordførar og varaordførar er knytt til Stortingsrepresentantane si årlege godtgjersle. Noverande ordførar har avtale om 50% godtgjersle i 100% stilling, og varaordførar har difor 30% godtgjersle.

Tekst	2016	2015	2014	2013	2012
Årsverk totalt	699,54	680,82	629	626	644
Årsverk kvinner	537,73	526,53	487	486	498
Årsverk menn	161,81	154,79	142	140	146
Tilsette totalt	942	949	836	807	807
Tilsette kvinner	727	717	634	636	632
Tilsette menn	215	232	202	171	175

Tala for åra 2013 og 2014 i tabellen ovanfor er henta frå det såkalla PAI-registeret (Personal-Administrativt-Informasjønssystem). Dette var praksis dei 2 åra. I tala for 2015 og 2016 har Personalstaben gått tilbake til teljemåten frå 2012 og tidlegare der Volda kommune sitt personalregister er utgangspunkt.

SØRE SUNNMØRE KOMMUNEREVISJON IKS

Til kommunestyret i Volda

6100 VOLDA

REVISJONSMELDING 2016

Uttalelse om årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Volda kommune som viser kr. 485.821.348,- til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 21.489.982,-. Årsrekneskapen er samansett av balanse pr 31. desember 2016, driftsrekneskap, investeringsrekneskap og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta pr denne dato og noter til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er årsrekneskapen avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir ei dekkande framstilling av den finansielle stillingen til Volda kommune pr 31. desember 2016, og av resultatet for rekneskapsåret pr. denne dato som er i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder dei internasjonale revisjonsstandardane (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter ihht disse standardane er beskrevet i Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen. Vi er uavhengige av kommunen slik det vert krevd i lov og forskrift, og har overheldt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Rådmannen er ansvarleg for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsmelding, men inkluderar ikkje årsrekneskapen og revisjonsberetninga. Vår uttalelse om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje øvrig informasjon, og vi attesterar ikkje den øvrige informasjonen.

I samband med revisjon av årsrekneskapen er det vår oppgåve å lese øvrig informasjon med det som formål å vurdere korvidt det foreligg vesentleg inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsrekneskapen, kunnskap vi har opparbeidd oss under revisjonen, eller korvidt den tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen

Rådmannen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir eit rettvisande bilete i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk.

Revisjon

Hareid, Herøy, Sande, Ulstein, Vanylven, Volda og Ørsta

SØRE SUNNMØRE KOMMUNEREVISJON IKS

Rådmannen har og ansvar for intern kontroll som gjer det muleg å utarbeide eit årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av mislegheiter eller feil.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggande sikkerheit for at årsrekneskapen som heilheit ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som fylgje av misligheiter eller utilsikta feil, og å avgi ei revisjonsberetning som inneheld vår konklusjon. Betryggande sikkerheit er ei høg grad av sikkerheit, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterar. Feilinformasjon kan oppstå som fylgje av misligheiter eller utilsikta fil. Feilinformasjon vert vurdert som vesentleg dersom den enkeltvis eller samla med rimelighet kan forventast å påvirke økonomiske beslutningar som brukarane foretek basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserar og anslår vi risikoen for vesentleg feilinformasjon i kompensasjonsoppgåver, enten det skuldast misligheiter eller utilsikta feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følge av misligheiter ikkje vert avdekka, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast utilsikta feil, sidan misligheiter kan innebære samarbeid, forfalskning, beviste utelatelsar, uriktige framstillingar eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeidar vi oss ein forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.
- evaluerar vi om dei anvendte rekneskapsprinsippa er hensiktsmessige og om rekneskapsestimat og tilhøyrande noteopplysningar utarbeida av leiinga er rimelege
- evaluerar vi den samla presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, inkludert tilleggsopplysningane, og korvidt årsrekneskapen gir uttrykk for dei underliggande transaksjonane og hendelsane på ein måte som gir eit rettvisande bilde.

Vi kommuniserar med kontrollutvalet og rådmannen blant anna om det planlagte omfanget av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utførast. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekka i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheiter av betydning i den interne kontrollen.

Balanse og note til årsrekneskapen vedkomande pensjonskostnad viser eit premieavvik. Dette er ei rekneskapsteknisk anordning av betalte pensjonskostnader og inga reell fordring.

Uttalelser om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av rekneskapen som beskreve ovanfor, meiner vi at regulert budsjett i rekneskapen er i samsvar med budsjettvedtak. Beløpa i årsrekneskapen er rimeleg i samsvar med regulert budsjett, men viser avvik på eit rammeområde. Avvik er gjort greie for i årsmeldinga.

SØRE SUNNMØRE KOMMUNEREVISJON IKS

Konklusjon om årsmelding

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen som beskrevet ovenfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrift.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor og kontrollhandlingar vi har funne naudsynte i hht attestasjonsstandard ISAE 3000, meiner vi leiinga har oppfylt plikta si til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av Volda kommune sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Larsnes 20/4-2017

Halldis Moltu

Halldis Moltu

-reg. revisor-

Hva forteller årsresultate

2016 later som et bli et veldig bra år for mange kommuner. Min hjemkommune Sarpsborg rundet for første gang et årsresultat på over hundre millioner kroner. Men hva forteller dette tallet oss? Og hva er hovedårsaken til at resultatet ble så godt?

Hovedforklaringen på det gode årsresultatet i Sarpsborg er den gode skatteinntekten og god økonomistyring ifølge lokalavisen. Det er vel og bra. I andre kommuner er det premieavviket som er forklaringen.

Men slike gode resultater er også utfordrende. Utfordrende på den måten at ansatte og innbyggere mister troverdigheten når det manes til kutt. Man kan også spørre seg hvilke innbyggere som ikke har fått tjenestene sine dersom virksomhetene går ut med store overskudd. Dersom overskuddet skyldes premieavvik eller andre urealiserte tallstørrelser er det ekstra farlig. Farlig på den måten at man produserer velferd før penger man ikke har og rett og slett tømmer pengeboksen sin. Derfor bør man skille disposisjonsfondet i et rent «cash» fond og et disposisjonsfond med lekepenger bestående av premieavvik og urealiserte gevinster merket: «Obs! Obs! bare se og ikke røre!»

Undertegnede pleier å si det slik at premieavviket er skyldet som har kommet inn i skjennheten (kommuneregnskapet).

Kommuneloven bruker begrepet overskudd om bunnlinje resultatet i driftsregnskapet, mens regnskapsforskriften bruker begrepet regnskapsmessig mindreforbruk. Undertegnede har mange ganger fått spørsmål fra politikerne om dette er to forskjellige resultatbegrep, eller snakker vi om det samme?

Budsjettet skal etter kommuneloven settes opp i balanse. Et overskudd vil da være et regnskapsmessig mindreforbruk i forhold til

budsjettet som er gjort opp i kr 0,-.

ØRET SOM HØRER

Når kommunene presenterer regnskapet så hører befolkningen at kommunen går med over- eller underskudd. Og dette overskuddet forstås på den samme måten som et overskudd i en privat bedrift. Dette gir lett gale assosiasjoner. Overskudd er i den private verden definert som forskjellen mellom en virksomhets totale inntekter og de kostnadene de har hatt i løpet av et regnskapsår, der inntektene har vært størst. Det er altså overskudd i en virksomhet når det er positiv forskjell mellom omsetning og omkostninger. Snakker vi derimot om en negativ forskjell mellom omsetning og omkostninger, er det underskudd i virksomheten. En virksomhets overskudd blir beregnet periodevis, som en del av resultatregnskapet i årsregnskapet.

I en bedrift er målet med virksomheten å skape overskudd for eierne. Normalt vil eierne løpende ta ut deler av overskuddet i form av utbytte. Slik er det ikke i en kommune. Der er målet å skape velferd for innbyggerne. Et eventuelt overskudd kan bare disponeres av kommunen selv. Overskudd fra ett år kan spares og brukes senere, eller det kan brukes til å nedbetale gjeld slik at det blir rom for et bedre tjenestetilbud i fremtiden. Uansett hvordan overskuddet disponeres, kommer det før eller senere innbyggerne til gode.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat måler ikke "overskuddet" i kommunene på en måte som gir et klart svar på om kommunen har en bærekraftig økonomisk utvikling eller ikke, skrev Econ i rapport til KS for mange år siden.

En hoved svakhet er at kostnader som slitasje og verdiforringelse på bygninger, inventar, maskiner etc. ikke trekkes fra når netto driftsresultat beregnes. Dette betyr at kommunene må ha positive netto driftsresultater for å ha

en bærekraftig økonomi. Ser en bort fra ekstraordinære kortsiktige svingninger i inntekter og utgifter, må kommunesektoren over tid ha et netto driftsresultat eller "overskudd" i pluss for å være i balanse.

Ekstraordinært år

Dersom kommunene har ekstraordinært høye inntekter i et år, bør "overskuddet" være enda høyere enn det tallet KS har satt til netto driftsresultat sett i forhold til inntekter. Kommunene kan ikke regne med at de ekstraordinært høye inntektene vil vedvare på lengre sikt. Dersom en kommune tilpasser sitt utgiftsnivå til et inntektsnivå som ikke vil vedvare, risikerer kommunen raskt å komme i en situasjon med "underskudd" og behov for innstramninger, blant annet i tjenestetilbudet.

FRAMTIDEN

Vedlikeholdsetterslepet i kommunene er stort og de fremtidige forpliktelsene betydelige. Samtidig er det usikkerhet rundt den fremtidige inntektsutviklingen. Situasjonen kan sammenlignes med et noe falleferdig hus som ikke er vedlikeholdt og modernisert på mange tiår. Oppgavene er mange og det er viktig å ta de viktigste reparasjonene først. Man pusser ikke opp badet når taket lekker.

EKSTRA MIDLER KREVER ANSVARLIGHET

I ekstraordinære situasjoner er det viktig med styring og ansvar. Kommunepolitikere over hele landet må være bevisst det ansvaret de har og føre en politikk som gjør at de gode resultatene kommer innbyggerne til gode over lang tid. Man kan ikke øke tjenesteproduksjonen på bakgrunn av ett godt år.

En investering er ikke bare en engangsutgift. Og i hvert fall ikke investeringer i en kommune. De aller fleste investeringer, som skoler, barnehager, parkanlegg og sykehjem krever i jevnlig utgifter for å holde investeringen ved like. De gode resultatene i enkelte år

t i kommuneregnskapet?

kan gi kommunene mer handlingsrom på sikt, men man vet jo aldri om enkelte positive år er et blaff eller om det er langsiktige økninger i inntektene.

PENGENE VIL VÆRE MIDLET

For kommuner vil pengene være midlet og ikke målet. Med dette menes at mål må realiseres ved fordeling av midler, og ikke gjennom størst mulig overskudd.

Årsbudsjettet har blant annet som oppgave å klargjøre hvilke økonomiske fullmakter administrasjonen har å forholde seg til i året.

Kommuner kan det enkelte år ha et regnskapsmessig overskudd eller underskudd. Et regnskapsmessig overskudd kan oppstå som følge av at inntektene er blitt høyere enn anslått i årsbudsjettet eller at utgiftene er lavere enn budsjettert. Et regnskapsmessig underskudd vil ha sin forklaring i at inntektene er blitt lavere enn anslått i årsbudsjettet eller at administrasjonen har overskredet kommunestyrets bevilgninger. Etter kommuneloven skal udisponerte midler ved regnskapsårets avslutning, det vil si et regnskapsmessig overskudd, føres til avsetning. Disponering av overskuddet kan skje så snart årsregnskapet er fastsatt.

Er årsresultatet reelt?

Hva er et årsresultat i kommunesektoren, og hva formidler det oss?

Dersom driftsregnskapet ved regnskapsavslutningen viser å gi et regnskapsmessig merforbruk skal man så langt som mulig prøve å få årsresultatet ut i kr 0,- ved å gjennomføre strykninger i en bestemt rekkefølge i henhold til regnskapsforskriftens § 9. Dette er hverken talltriksing eller manipulering. De tre postene som er utsatt for strykning er EK-transaksjoner (interne finansieringstransaksjoner). Det er helt naturlig at man ikke kan styrke egenkapitalen (ved å avsette til disposisjonsfond), finansiere årets investeringen med årets egenkapital eller dekke inn

tidligere års underskudd dersom årets driftsregnskap går ut med et negativt tall. Men å formidle dette til omverdenen er ikke lett. At man kan legge fram et driftsregnskap som går akkurat i kr 0,- skjønner jeg får noen til å undres.

Men et driftsregnskap kan også legges fram i kr 0,- selv om det ikke er gjennomført strykninger.

La oss ta et eksempel.

Inntektssiden er budsjettert med 100 millioner kroner. Politikerne har i budsjetttet valgt å legge alt ut til virksomhetene i en nettoramme, som inkluderer bruk av og avsetning til disposisjonsfond.

Regnskapet viser at politikerne traff innertieren med hensyn til budsjetterte inntekter, mens utgiftssiden viser en besparelse på 10 millioner kroner. Siden politikerne har budsjettert med nettorammer inklusiv bruk og avsetning til fond avsettes denne mindre utgiften, og regnskapet går dermed ut i kr 0,- til alles store tilfredshet. Imponerende vil mange si. Igjen hva er det dette årsresultatet formidler oss?

ET NYTT EKSEMPEL.

Inntektssiden er budsjettert med 100 millioner kroner. Politikerne har igjen i budsjetttet valgt å legge alt ut til virksomhetene, men denne gangen som brutto rammer. Det er ikke budsjettert med bruk av eller avsetning til disposisjonsfond.

I slutten av året viser regnskapet at inntekten er økt med 20 millioner kroner. Utgiftssiden ble som budsjetttet. Rådmannen legger så fram en salderingssak i siste møte før jul, og foreslår at merinntekten avsettes til disposisjonsfond. Igjen kan det legges fram et driftsregnskap som går ut i kr 0,-, og som traff akkurat det budsjetterte beløp.

Spørsmålet man kan stille seg er om loven åpner for at man kan anvende et overskudd ved å styrke egenkapitalen før 31.12.? Mao.: Er det tillatt å begynne årsavslutning ved å anvende et resultat før man skal?

NYTT LOVFORSLAG

I forslag til ny kommunelov er det foreslått å endre regnskapsavslutningen ved at det tas inn en ny bunnlinje. Hvis et årsregnskap ved regnskapsavslutningen viser et merforbruk i driftsregnskapet, skal merforbruket dekkes inn med bruk av disposisjonsfond så langt det er tilgjengelige midler på fondet, før regnskapet avsluttes. Resterende merforbruk skal dekkes inn innenfor fristene i den nye §14-11.

Hvis et årsregnskap ved regnskapsavslutningen viser et mindreforbruk i driftsregnskapet, skal beløpet dekke inn eventuelle tidligere års merforbruk før regnskapet avsluttes. Resterende beløp skal avsettes til disposisjonsfond før regnskapet avsluttes. Med andre ord skal driftsregnskapet bare avlegges med merforbruk hvis man ikke har disposisjonsfond. Beløpet som kan fremføres til inndekning i senere år blir altså "avkortet".

I høringsrunden til ny kommunelov var det det noen som mente at den foreslåtte endringen til en ny regnskapsavslutning vil føre til at årsresultatet ikke blir reelt. Men hva er et reelt årsresultat i henhold til dagens bestemmelser jmf. eksemplene ovenfor?

Spørsmålet jeg stiller meg er om årsresultatet er et interessant resultat begrep i et kommuneregnskap. Det er brutto og netto driftsresultat som bør vies oppmerksomhet. Men da bør man se på enn annen oppstilling av tallene enn i dag slik at man får et netto driftsresultat som er upåvirket av øremerkede midler, urealiserte tallstørrelser og premieavvik.

ASBJØRN O. PEDERSEN

asbjorn.o.pedersen@nkkf.no

U T S K R I F T

frå

M Ø T E PROTOKOLL

Utval:	Sak nr.:	Arkiv:	Møtedato:
Kontrollutvalet i Volda kommune	17/17	212	03.03.2017

SAK 17/17 KOMMUNEREKNESKAPEN MED ÅRSMELDING 2016

Rådmann, økonomileiar og økonomikonsulent var til stades under forhandlingane å orienterte og svara på spørsmål.

Samrøystes uttale

1. Kontrollutvalet viser til revisjonsmelding for 2016 datert 20. april 2017.
2. Kontrollutvalet meiner at årsrekneskapen for Volda kommune for rekneskapsåret 2016 som består av balanse pr. 31.12.2016, driftsrekneskap som viser kr 485.821.348 til fordeling drift og eit rekneskapsmesse mindreforbruk på kr 21.489.982, investeringsrekneskap og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta pr. 31.12.2016, samt notar og samandrag av viktige rekneskapsprinsipp, kan godkjennast.

Vedlegg

- Årsmelding 2016.
- Rekneskap 2016.
- Revisjonsmelding 2016. Datert 20.04.2017.

Saksopplysning

Det vert vist til dei vedlagde dokumenta: Revisjonsmelding, rekneskap og årsmelding for 2016.

Driftsrekneskapen viser kr 485821.348 til fordeling i drift.

Rekneskapen er avslutta med eit rekneskapsmesse mindreforbruk på Kr 21.489.982 (Kr 25.397.311i 2015).

Revisjonsmeldinga

Uttale om årsrekneskapen

Konklusjon

Rekneskapen av gitt i samsvar med lov og forskrift og gir per 31.12.2016 dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen og av resultatet for rekneskapsåret som er i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjon

Rekneskapen er revidert i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, dei internasjonale revisjonsstandardane der oppgåver og plikter for revisjon av årsrekneskapen går fram, bl.a at etiske forpliktingar vert halde. Innhenta revisjonsbevis er tilstrekkelege og hensiktsmessige som grunnlag for revisjonen sin konklusjon.

Anna informasjon

Dette er rådmannen sitt ansvar og består av årsmelding, men inkluderer ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga. Revisjonen sin uttale inkluderer ikkje anna informasjon. Dersom revisor ved gjennomlesing av anna informasjon ser at den inneheld vesentleg feilinformasjon skal dei rapportere om det. Revisor har ingen ting å rapportere.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen

Å utarbeide rekneskap i samsvar med lov, forskrift i dette at det vert gitt eit rettvisande bilde i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk.

At intern kontroll som gjer det mogleg å utarbeide eit årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av mislegheiter eller feil.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Formål med revisjon er å oppnå trygg sikring for at årsrekneskapen som heilskap ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av mislegheiter eller utilsikta feil.

Det skal giast ei revisjonsmelding som inneheld konklusjon.

Revisjonen utøver profesjonelt skjønn og skepsis gjennom heile revisjonen. For tillegg sjå revisjonsmeldinga.

Uttale om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Regulert budsjett i rekneskapen er i samsvar med budsjettvedtak og årsrekneskapen er i rimeleg samsvar med regulert budsjett. Det er avvik på eit rammeområde, som er gjort greie for i årsmeldinga.

Konklusjon om årsmelding

Opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og dei er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Leiinga har oppfylt si plikt til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god kommunal bokføringsskikk i Noreg.

Rekneskapen

Rekneskapen er oversiktleg og inneheld alle obligatoriske skjema.

Innhaldslista finn ein på side 2.

Notane «1 til 15» gir svært informativ informasjon.

Detaljert rekneskap, med investeringsrekneskap og balanse fylgjer også med.

Årsmeldinga

Årsmeldinga er lettlest og oversiktleg.

Rådmannen – sidene 3 og 4.

Viser elles til side 2 der innhaldet elles går fram:

Økonomi, del 2 side 5 til 23

Personalpolitikk, del 3 side 28

Sektorane, del 4 side 32 til 85

Avslutning

Då det i revisjonsmeldinga går fram at årsrekneskapen er gitt i samsvar med lov og forskrift og gir ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen per 31.12.2016 og at resultatet for rekneskapsåret også er i samsvar med lov forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg, finn ein ingen grunn til fleire kommentarar.

Rett utskrift

Åram 3.mars 2017

Ada Elise Håberg
Konsulent

 VEST KONTROLL
SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVAL

Utskrift til: **Kommunestyret.** Skal følgje rekneskapssaka rådmann – formannskap og vidare til kommunestyret.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Andreea Beleuta

Arkivsak nr.: 2017/676

Arkivkode: 210

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

81/17

Formannskapet
Kommunestyret

16.05.2017

ÅRSMELDING 2016 - VOLDA KOMMUNE

Administrasjonen si tilråding:

Årsmelding 2016 for Volda kommune vert teken til vitende.

Saksopplysningar:

Administrasjonen sitt framlegg til årsmelding for Volda kommune 2016 er med som vedlegg til saka.

Frist for rapportering av KOSTRA-tal til SSB var 15. februar. SSB publiserte resultata 15. mars 2017. KOSTRA-tala i årsmeldinga (kap 2.9) er frå denne rapporteringa.

Kommunane hadde endeleg frist fram til 21.april med å rapportere KOSTRA-tala til SSB. Dette gjaldt både for kommunar som ikkje rapporterte innan fristen, og kommunar (inkludert Volda kommune) som rapporterte korrigerte tal i høve til fyrste rapportering. SSB vil rapportere dei endelege tala for 2016 den 15. juni 2017.

Vedleggsliste:

- Årsmelding for Volda kommune 2016
- Årsmelding for Landbrukskontoret
- Årsmelding for Barnevern
- Årsmelding for SSIKT

Rune Sjurgard
Rådmann

Henrik Skovly
Økonomisjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Årsmelding 2016 for Volda kommune vert sendt til:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Vest Kontrollutvalssekretariat
- Sektor og organisasjonsleiarar i Volda kommune
- Rekneskapssjefen i Volda kommune
- Søre Sunnmøre kommunerevisjon
- Sakshandsamar

Klageinstans:

Volda Kommune

Årsmelding 2016

1	RÅDMANNEN SINE KOMMENTARAR	3
2.	VOLDA KOMMUNE SIN ØKONOMISKE SITUASJON	5
2.1	RESULTAT 2016.....	5
2.2	FRIE INNTEKTER.....	7
2.3	EIGEDOMSSKATT	9
2.4	GENERELLE STATSTILSKOTT.....	10
2.5	FINANSOMRÅDET.....	11
2.6	INVESTERINGAR.....	18
2.7	DIVERSE NØKKELTAL	20
2.8	FONDSMIDLAR	23
2.9	KOSTRA (Volda kommune samanlikna med andre kommunar).....	26
3	PERSONALPOLITIKK.....	31
4	SEKTORANE	35
4.1	INNLEIING.....	35
4.2	PERSONAL OG ORGANISASJON	36
4.3	ØKONOMISTABEN	42
4.4	NAV/ Sosialavdelinga.....	44
4.5	OPPLÆRING OG OPPVEKST	49
4.6	HELSE OG OMSORG.....	57
4.7	KULTUR OG SERVICE	72
4.8	TEKNISK.....	77
4.9	UTVIKLING.....	83
4.10	ANSVARsområde 80 (FELLES UTGIFTER OG INNTEKTER).....	88

1 RÅDMANNEN SINE KOMMENTARAR

Det gjekk mykje tid og ressursar i prosessen med kommunesamanslåing i 2016. Sjølv om det ikkje vart samanslåing med Ørsta kommune vil ny kommune samansett av Hornindal og Volda saman med Ørsta utgjere den 4. byen i Møre og Romsdal. I ei tid med sterk sentralisering og konkurranse om kompetansen, er det svært viktig å ha fokus på samfunnsperspektivet og tilretteleggje for arbeidsplassutvikling og busetting. Volda har sentral geografisk plassering, og vil som vertssenter for Høgskulen og sjukehuset ha eit potensial for utvikling. Makroøkonomiske verknader i vår favør kombinert med god økonomistyring og inntektene frå eigedomsskatt dei siste åra har gitt kommunen auka handlingsrom ved oppbygging av disposisjonsfond. Denne situasjonen kan raskt snu som følgje av ny internasjonal politikk og innstrammingar i nasjonaløkonomien. Kommunestyret vil stå overfor krevjande prioriteringar for å skaffe rom til dei store prosjekta som er under planlegging for å styrke lokalsamfunnet og betre dei kommunale tenestene. Overskotet frå 2016 bør også setjast av til disposisjonsfond.

Etter ein god og brei prosess vart samfunnsdelen i kommuneplanen vedteken i 2016. Denne gir ei overordna retning for kommunen si utvikling. Målsettingane er vide og kommunestyret må spisse med tanke på kva som vil vere realistisk å gjennomføre.

Øyra skule er den største investeringa i løpet av 2016. Det er tilrettelagt for å kome i gang med større bustadutbygging, mellom anna Håmyra og etter kvart Urbakkfoten som kommunalt felt. Utbygging av næringsområdet på Rotset har teke for lang tid. Kapasiteten er styrka for å kome i gang med prosjektering i 2017. Kommunen er inne i sentrale samskapingsprosessar med Høgskulen, fylkeskommunen, idretten og næringslivet. Dette gjeld kulturhus i tilknytning til nytt mediebygg på Campusområdet, idrettshall på campusområdet og utvikling av Volda sentrum.

Volda kommune har positivt omdøme som folkehelsekommune. Folkehelsearbeidet med førebyggjande perspektiv har sterkt fokus i heile kommunen. Dette er også overordna og førande for arbeidet med revisjon av kommuneplanen som starta opp i fjor. Tidleg innsats og fokus på at innbyggjarar i alle aldrar meistarar kvardagen og har meningsfulle liv, er den viktigaste kvalitetsfaktoren i eit samfunn. Folkehelsebarometeret viser at Volda kommune i hovudsak har ei frisk befolkning. Det er likevel utfordringar knytt til rus og psykisk helse, samt fråfall i vidaregåande skule. Arbeid og aktivitet er det grunnleggjande for å kunne fungere ei eit samfunn, og det ligg ein stor innsats framfor oss for å få alle våre innbyggjarar til å oppleve meistring og vere langt på veg sjølvhjelpne. Det har kome i stand gode samarbeidsmodellar med frivillige lag, til dømes i arbeidet med integrering av flyktningar og Volda gamle gymnas. Vi representerer eit stort mangfald, og kommunen veks i folketal.

Det vert gjort ei stor satsing for å utvikle arbeidsmiljøet. Det er utført arbeidsmiljøundersøking i heile helse- og omsorgssektoren. Denne vert følgt opp med konkrete handlingsplanar på alle nivå. Det er gjennomført faste leiarsamlingar med fokus på

meistringsorientert leiing. Ein brei og involverande prosess førte fram til desse verdiane for Volda kommune: Raus - Modig - Kompetent - Lærande.

Det har vore arbeidd systematisk for å redusere sjukefråveret og fokus på nærversfaktorar. Det er gledeleg at sjukefråveret gjekk ned frå 8,63 % i 2015 til 7,79 % i 2016. Administrasjonen er pressa på ressursar og det er nødvendig at politikarane og dei tilsette har god dialog omkring balanse mellom oppgåver og kapasitet. Oppleving av meistring i den forstand at ein både kjenner seg kompetent og har kapasitet til å utføre arbeidet er grunnleggjande for helsa.

Styrken til Volda kommune ligg i haldningane hos politikarane og dei tilsette til å yte innsats og samarbeide. Dette har vist at vi har lyfta oss også i 2016. Det er viktig at vi lyttar til kvarandre og får felles forståing av behov og utfordringar. Det at vi i våre ulike roller spelar kvarandre gode vil på sikt vere kommunen sitt viktigaste fortrinn. Eg vil takke dei tilsette for stor innsats for at Volda kommune kunne levere dei resultata som vart for fjoråret. Samtidig vil eg takke politikarane for god tilrettelegging og visjonær haldning for å utvikle Volda for innbyggjarane. Vi har mange spennande prosessar framfor oss, og det vert viktig å lykkast og få eit best mogleg grunnlag å byggje på når ny kommune skal etablerast i 2020.

Volda, 02.04.17

Rune Sjurgard

2. VOLDA KOMMUNE SIN ØKONOMISKE SITUASJON

2.1 RESULTAT 2016

Tabellen under viser hovudtala i rekneskapen for 2016. Budsjettala er også med.

	Rekneskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Rekneskap 2015
Skatteinntekter på inntekt og formue	-206 754 873	-206 200 000	-554 873	-193 969 561
Eigedomsskatt	-17 113 341	-17 000 000	-113 341	-16 106 940
Rammetilskot	-260 078 170	-257 786 000	-2 292 170	-250 765 956
Andre generelle statstilskot	-35 772 783	-33 254 220	-2 518 563	-30 288 971
Andre driftsinntekter	-306 483 955	-256 101 100	-50 382 855	-273 948 718
Sum driftsinntekter	-826 203 122	-770 341 320	-55 861 802	-765 080 146
Lønsutgifter	445 392 286	434 266 290	11 125 997	417 621 123
Sosiale utgifter	113 325 480	126 375 488	-13 050 008	107 823 303
Andre utgifter inkl avskr. og fordelte utg.	246 932 468	206 670 880	40 261 588	215 383 205
Sum driftsutgifter	805 650 234	767 312 658	38 337 576	740 827 631
Brutto driftsresultat	-20 552 887	-3 028 662	-17 524 225	-24 252 515
Finansutgifter	39 601 433	40 103 000	-501 567	38 944 524
Finansinntekter	-8 810 785	-7 976 000	-834 785	-8 561 360
Motpost avskrivningar	-32 673 123	-32 044 000	-629 123	-30 733 414
Netto driftsresultat	-22 435 362	-2 945 662	-19 489 700	-24 602 764
Avsetjing til disposisjonsfond	37 906 211	37 906 211	0	21 484 385
Avsetjing til bundne fond	12 189 514	3 107 302	9 082 212	8 363 725
Overføring til investeringsrekneskapen	5 507	0	5 507	24 802
Sum avsetninger	50 101 232	41 013 513	9 087 720	29 872 912
Bruk av tidlegare års mindreforbruk	-25 397 311	-25 397 311	0	-18 587 130
Bruk av disposisjonsfond	-9 519 163	-9 487 683	-31 480	-1 488 236
Bruk av bundne fond	-14 239 378	-3 182 857	-11 056 521	-10 592 091
Sum bruk av avsetninger	-49 155 851	-38 067 851	-11 088 001	-30 667 458
RESULTAT	-21 489 982	-0	-21 489 982	-25 397 311

Netto driftsresultat

Brutto driftsresultat inkluderer ikkje finansområdet. Netto driftsresultat er difor den beste resultatindikatoren når ein skal vurdere den økonomiske situasjonen til ein kommune. Dette gjeld både å sjå den økonomiske utviklinga i same kommune over tid, samt å samanlikne med andre kommunar (KOSTRA).

Netto driftsresultat er definert slik:

Alle driftsinntekter (inkludert finansinntekter)

Minus

Alle driftsutgifter (inkludert finansutgifter som renter og avdrag)

= Netto driftsresultat

I 2016 vart netto driftsresultat 22,4 mill kr for Volda kommune, noko som er ca 19,5 mill kr betre enn budsjettert. Det rekneskapsmessig overskottet er ca 21,5 mill kr. Vi har fleire forklaringar på at Volda kommune i 2016 har eit så stort netto driftsresultat.

For det første er dei frie inntektene 2,9 mill kr større enn budsjettert. Dette har samanheng med at skatteinntektene på landsbasis vart større enn regjeringa si siste prognose i oktober 2016.

For det andre vart dei generelle statstilskota ca 2,5 mill større enn budsjettert (hovudsakleg integreringstilskota).

For det tredje var også netto finansutgifter ca 1,3 mill kr mindre enn budsjettert.

En fjerde forklaring er netto mindreforbruk på sektorane og stabane. Dette utgjorde nesten 2,6 mill kr. Det vert vist til kapittel 4 for kommentarar til resultata for sektorane. Organisasjonen har hatt sterkt fokus på økonomistyring gjennom heile året. Rådmannen stilte krav om at avdelingar som melde meirforbruk i tertialrapportar og månadsrapportar, skulle gjere alt for å halde seg innanfor den tildelte budsjetttramma. Samtidig har avdelingar som ikkje melde forventa overskridingar ved slutten av året, innsparingar der dette er mogleg. Dette vil naturlegvis kunne føre til mindreforbruk, og kan vere vanskeleg å prognostisere på førehand.

For det femte var der eit vesentleg mindreforbruk på fellesområdet. Det var eit mindreforbruk/innsparing på ca 12,2 mill kr i høve budsjettet:

- 2 mill kr i ubrukt prisreserve
- Pensjonsutgiftene er nesten 6,5 mill kr mindre enn budsjettert på dette ansvarsområdet
- Ubrukte flyktningemidlar er ca 2,6 mill kr
- Interne overføringsutgifter er ca 1,1 mill kr mindre enn budsjettert.

Det er ein nasjonal trend at kommunane generelt har gode rekneskapsresultat i 2016. Hovudforklaringa er større skatteinntekter og lågare pensjonsutgifter enn forventa.

2.2 FRIE INNTEKTER

Det overordna formålet med inntektssystemet er å gjere det mogleg for kommunane å gi eit likeverdig tenestetilbod til innbyggjarane sine. For å oppnå dette målet vert det ved fordelinga av rammetilskottet teke omsyn til strukturelle ulikskapar i kommunane og fylkeskommunane (utgiftsutjamning) og ulikskapar i skatteinntektene (inntektsutjamning). Rammetilskottet utgjør saman med skatteinntektene dei frie inntektene som kommunane fritt disponerer innanfor dei gjeldande lover og forskrifter. Det vert også gitt eit skjønnstilskott for å korrigere for forhold som ikkje blir ivaretekne godt nok i fordelingssystemet elles. Inntektssystemet inneheld i tillegg verkemiddel som utelukkande er grunngjevne med regionalpolitiske målsetjingar.

Tabellen under viser kor mykje Volda kommune fekk i frie inntekter i 2016:

	Rekneskap 2016	Budsjett 2016
Brutto innbyggjartilskott	203 290 000	
Utgiftsutjamning	11 293 000	
Overgangsordning INGAR	3 562 000	
Saker med særskilt fordeling	1 281 000	
Endringer saldert budsjett 2014/2015	1 129 000	
Inntektsutjamning	37 847 000	
Ekstra skjønn tildelt av KRD	1 677 000	
Sum rammetilskott	260 079 000	257 786 000
Skatt på inntekt og formue	206 755 000	206 200 000
Sum frie inntekter	466 834 000	463 986 000

Under følgjer omtale av dei mest sentrale punkta:

Brutto innbyggjar- tilskott

Alle kommunar fekk kr 22.668,- pr innbyggjar (etter folketal pr 1 juli 2015), og dette utgjorde 203.290.000 kr for Volda kommune.

Utgiftsutjamning

Skilnadene mellom kommunane i Norge er til dels store når det gjelder kostnadsstruktur og demografisk samansetning. Både etterspørselen etter kommunale tenester og kostnadene ved produksjonen vil difor variere kommunane imellom. Målet med utgiftsutjamninga er å fange opp slike variasjonar. Ein tar frå dei relativt sett lettdrivne kommunane og gir til dei relativt sett tungdrivne. Volda kommune blir definert som ein tungdriven kommune, og fekk kr. 11.293.000,- i netto utgiftsutjamning. Utgiftsindeksen vår var 1,0254. Det vil seie at i 2016 var Volda kommune 2,54% dyrare å drive enn ein gjennomsnittskommune.

INGAR

Føremålet med inntektsgarantiordninga (INGAR) er å gi kommunane ei meir heilskapleg skjerming mot brå nedgang i rammetilskotet, og dermed gjere inntektssystemet meir fleksibelt og føreseieleg. Ordninga sikrar at ingen kommunar har ein berekna vekst i rammetilskotet frå eit år til det neste som er lågare enn 300 kroner per innbyggjar under berekna vekst på landsbasis, før finansiering av sjølve ordninga. Vi fekk kr. 3.562.000 i 2016.

Inntektsutjamning

Kommunar med låg skatteinngang får kompensasjon for dette. Volda kommune sin skatteinngang i 2016 var 79,6 % av landsgjennomsnittet pr innbyggjar. Vi har som eit resultat av dette blitt tilført kr. 37.847.000 netto i inntektsutjamning.

Inntektsutjamninga blir finansiert ved at skattesterke kommunar får eit netto trekk i sine skatteinntekter.

Skjønnskott

Volda kommune mottok kr. 1.677.000 i skjønnskott. Av dette utgjør skjønnskottet knytt til kommunereforma kr. 1.000.000.

Skatt på inntekt og formue

Dess større skatteinntektene er, til mindre vert inntektsutjamninga. Skatteinngangen på 206.754.873,- kr utgjorde 79,6% av landsgjennomsnittet pr innbyggjar. Tilsvarende tal for 2015 var 81,7% av landsgjennomsnittet.

2.3 EIGEDOMSSKATT

Eigedomsskatten vart vidareført på all eigedom i heile kommunen i 2016. Det vart gitt fritak for ideelle organisasjonar og lag. Nyoppførte bustadar fekk også fritak første året etter at dei vart tatt i bruk. Det vart bestemt å framleis nytte seg av bustadverdiar frå Skatteetaten som grunnlag for eigedomsskatten. Arbeidet med eigedomsskatten har periodevis vore tidkrevjande. Det står att noko handsaming av klagene som kom inn i 2016.

Det er inntektsført kr. 17.113.341,- i eigedomsskatt for 2016, som er kr. 113.341,- meir enn budsjettert.

2.4 GENERELLE STATSTILSKOTT

Tabellen under viser dei generelle statstilskotta for 2016:

Andre generelle statstilskott	Rekneskap	Budsjett
Integreringstilskott flyktningar	31 366 125	29 108 000
Grunnskolereform 97/Investering skulebygg	1 392 982	1 311 082
Kompensasjonstilskott omsorgsbygg	2 962 786	3 144 829
Kyrkjebygg	50 890	
Sum	35 772 783	33 254 220

Integreringstilskott flyktningar

Kommunen mottok kr. 31.366.125,- i integreringstilskott for busetting av flyktningar i 2016.

Grunnskolereform 97/Investering i skulebygg

Det er ei statleg finansieringsordning vedkommande investeringane som vart gjort i samband med grunnskolereform 97 (både rente- og avdragskompensasjon). Dette utgjorde kr. 760.980,- i 2016.

I 2001 blei det vedtatt ei ordning med rentekompensasjon for skulebygg, med ei total ramme for heile landet på 15 milliardar over 8 år. Volda kommune investerte for 24,5 millionar, og fekk kr. 632.002,- i rentekompensasjon i 2016.

Sjukeheim/omsorgsbustader

Vi får både avdrag og rentekompensasjon ved bygging av sjukeheim og omsorgsbustader. Dette utgjorde kr. 2.962.786,- i 2016.

Kyrkjebygg

Rentekompensasjonen på kr. 50.890,- inkluderer investeringsprosjekt som :

- er utført av kommunen på vegne av kyrkjeleg fellesråd
- er utført i regi av fellesrådet.

2.5 FINANSOMRÅDET

Volda kommune har ei slik samansetjing av langsiktig gjeld pr 31.12.2016:

Langsiktig gjeld	2016	2015	2014
Pensjonsforpliktingar	889 864 072	848 548 841	839 559 270
Lånegjeld (inklusive sertifikatlån)	904 704 685	779 692 344	762 753 455
Sum langsiktig gjeld	1 794 568 757	1 628 241 185	1 602 312 725

Dei kommunale rekneskapsreglane vedkommande pensjon blei endra i 2002. Som eit resultat av dette er pensjonsforpliktingar nå definert som langsiktig gjeld i balanserekneskapen til kommunen, jamfør tabellen ovanfor.

Ein kan grovt sagt seie at den langsiktige lånegjelda til kommunesektoren kan delast inn i 2 kategoriar, sjå tabellen under. Vi har ordinære lån som vert nytta til å finansiere investeringane til kommunen. Desse utgjer ca 851 mill kr ved slutten av året. Den andre kategorien er Startlån, og er Husbanklån (ca 54 mill kr) som etter bestemte vilkår blir lånt ut vidare til innbyggjarane. Avdrag og renteutgifter som vi betalar til Husbanken, skal i prinsippet vere lik avdrag og renter vi mottar frå låntakarane.

Volda kommune si langsiktige gjeld til låneinstitusjonar er som vist i tabellen under:

Langsiktig lånegjeld	2016	2015	2014
Ordinære lån	851 002 851	724 061 311	697 360 343
Startlån	53 701 834	55 631 033	65 393 112
Sum langsiktig lånegjeld	904 704 685	779 692 344	762 753 455

Kommunen har ein strategi der alle lån vert etablert med flytande rente. I staden for å ha ei pt-rente, der man må følge tett med for å ha ei rente som er god og marknadsriktig (noko som kan være krevjande å gjennomføre over tid), er det valt å knytte renta på låna i porteføljen til 3M nibor. Låna blir då renteregulert kvar 3. månad lik 3M nibor med justering for ein *margin*. Kommunen har valt å leggje rentereguleringsdatoen til IMM (den 3. onsdagen i hhv. mars, juni, september og desember). Kommunen følgjer opp at den til einkvar tid gjeldande margin er god og marknadsriktig .

I 2016 var det gjort vedtak om låneopptak (eks startlån frå Husbanken) på kr. 150.000.000,-.

Finansutgifter

Tabellen under viser finansutgiftene for 2016:

Finansutgifter	Rekneskap 2016	Budsjett 2016	Avvik
Avdragsutgifter	21 490 085	21 500 000	9 915
Renteutgifter startlån	924 211	1 200 000	275 789
Renteutgifter ordinære lån	17 004 355	17 273 000	268 645
Sum finansutgifter	39 418 651	39 973 000	554 349

Vi ser av tabellen ovanfor at finansutgiftene i 2016 vart kr. 554.349,- mindre enn budsjettert. Volda kommune budsjetterer med minimumsavdrag på dei langsiktige låna. Verdien av anleggsmidlane (bygningar, transportmidlar etc) og attverande levetid til desse, er avgjerande for kor mykje vi må betale i årlege avdrag. Minimumsavdrag kan bli rekna ut etter 2 ulike metodar, forenkla metode og avansert metode. Volda kommune nyttar metoden som gir den lågaste avdragsbelastninga pr år (avansert metode). I 2016 vart avdraga på våre lån kr. 21.490.085,-.

Låneporteføljen er bygt opp av lån med flytande rente som er basert på 3M nibor. Denne renta vert lagt til eller trekt frå ein margin etter avtale med långjevar. Ved utgangen av året utgjer denne marginen +0,7% (+70 basispunkt) for alle lån som vi har i Kommunalbanken.

For sertifikatlånet er marginen 0,32%.

Tabellen under korleis låneporteføljen er sett saman:

	Saldo 2016	Utløpsdato
Sertifikatlån	130 136 000	mar.17
Kommunalbanken flytende margin	87 683 000	jun.30
Kommunalbanken flytende margin	170 000 000	des.25
Kommunalbanken flytende margin	175 725 521	des.25
Kommunalbanken flytende margin	56 563 330	des.25
Kommunalbanken flytende margin	61 525 000	mar.31
Kommunalbanken flytende margin	19 370 000	sep.37
Kommunalbanken flytende margin	150 000 000	jun.41
SUM	851 002 851	

Volda kommune har valt å nytte både renteswappar (rentebyteavtaler) og tradisjonelt fastrenteprodukt i Kommunalbanken ved etablering av fastrente. Renteswap/rentebyteavtale er ein kontrakt mellom ein bank og kommunen om byte av rente. Ein slik avtale inneber byte av fast rente mot flytande/kort rente, som i kommunen sitt tilfelle er 3M nibor.

Volda kommune har 2 rentebyteavtalar på til saman 100 mill:

- Volda kommune betaler fast rente på 4,33% til banken (av eit beløp på 50 mill kr). Banken betaler flytande rente (3 mnd Nibor) av eit beløp på 50 mill kr til Volda kommune. Denne rentebyteavtalen har sluttidspunkt desember 2018.
- Volda kommune betaler fast rente på 4,47% til banken (av eit beløp på 50 mill kr). Banken betaler flytande rente (3 mnd Nibor) av eit beløp på 50 mill kr til Volda kommune. Denne rentebyteavtalen har sluttidspunkt juni 2021.

Formannskapet har i tillegg vedtatt å binde renta på 2 av låna (på til saman 320 mill kr) i Kommunalbanken. Dette er eit tradisjonelt fastrenteprodukt. Avtalane tok til å verke frå og med 21.12.2016, og har ei varigheit på 7 år. Rentevilkåra er ei effektiv rente på 2,26%. Volda kommune har dermed rentesikring på til saman 420 mill kr (320+100) av låneporteføljen ved utgangen av 2016. Dette utgjer rentesikring på 49,4% av den ordinære låneporteføljen.

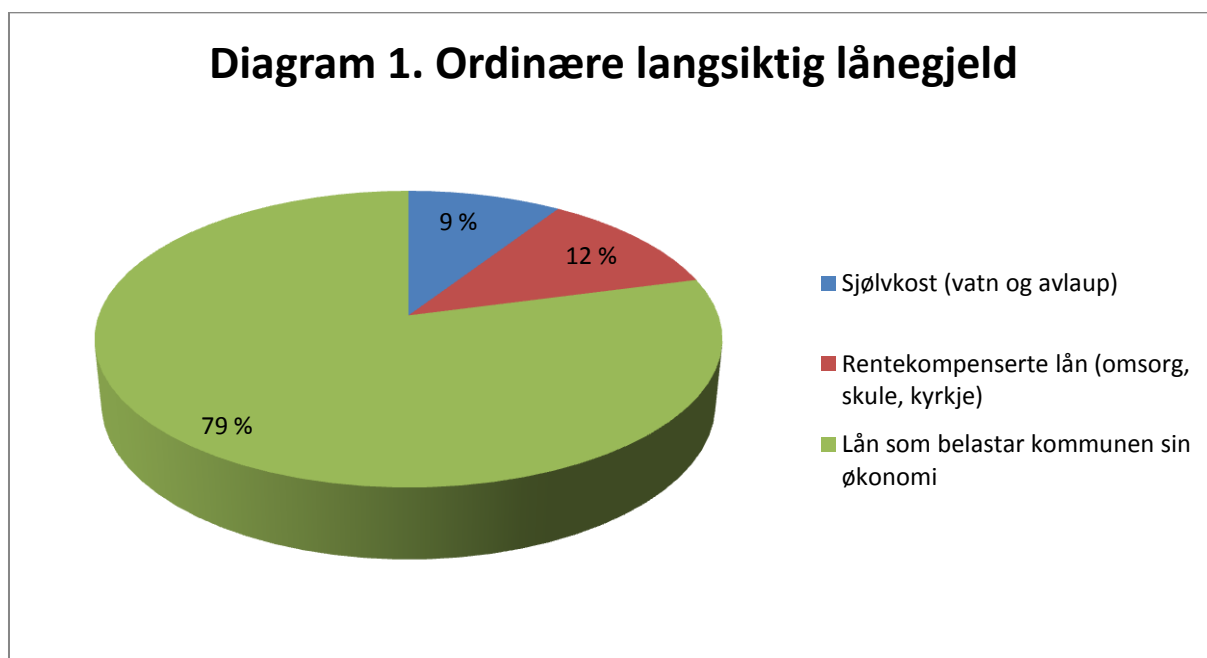
Vi har følgjande nøkkeltal pr 31.12.2016 når det gjeld låneporteføljen:

- Gjennomsnittleg porteføljerente gjennom året var 2,16%.
- Porteføljerenta pr 31.12.2016
- Gjennomsnittleg rentebinding (durasjon) i porteføljen var 2,9 år.
- Største enkelt-lån i porteføljen var 175,7 mill.
- Innløysingsverdi (samla overkurs dersom låna skulle verte innfridde ved årsskiftet) er 12 mill kr. Desse tala er knytt til fastrentedelen av låneporteføljen.
- 18% av låneporteføljen skal refinansierast innan eit år. Dette gjeld sertifikatlånet på kr 130.136.000.
- Volda kommune har ved utgangen av 2016 ei langsiktig lånegjeld tilsvarande kr. 99.396,- per innbyggjar (kr. 86.278,- i 2015).
- Lånegjelda er kr. 93.496,- per innbyggjar (kr. 80.122,- i 2015) dersom vi ser bort frå Startlåna, dvs berre tek med ordinære lån i grunnlaget.
- Det er rentesikring på 49% av låneporteføljen

Det er ikkje heile den ordinære langsiktige lånegjelda som belastar økonomien til kommunen. Vi kan vise det ved å ta utgangspunkt i tabellen under:

Ordinære langsiktig lånegjeld	2016	2015	2014
Omsorgssatsing	39 468 328	41 788 659	44 108 997
Sjølvkost (vatn og avlaup)	78 522 429	65 586 930	58 214 383
Investering i skulebygg	38 826 329	40 465 861	17 763 000
Kyrkjebygg	3 126 827	3 368 787	3 630 959
Grunnskolorereform 1997	17 763 000	17 763 000	18 852 392
Lån som belastar kommunen sin økonomi	673 295 938	555 088 074	554 790 613
Sum	851 002 851	724 061 311	697 360 344

Figuren under viser at det er 79% av kommunens i låneportefølje som direkte belaster kommunens økonomi.

Det er abonnentane som gjennom avgiftene betaler finanskostnadene innanfor VAR-området. Ca 78.5 mill kr av den ordinære lånegjelda er knytt til VAR (Vann, Avløp Renovasjon)- lån.

Fram til 2017 vil vi få i rentekompensasjon frå staten vedkomande investeringar (kr 17.763.000) i samband med grunnskulereforma 97.

Dei neste åra vil vi få avdragskompensasjon kr (+ renter) frå staten i samband med investeringar i omsorgsbustader og omsorgssenteret. I 2016 var kompensasjonsgrunnlaget ca 39,5 mill kr.

I tillegg får vi rentekompensasjon vedkomande investeringar i skulebygg (ordninga vart innført i 2001). Kompensasjonsgrunnlaget er ca 38,4 mill kr.

Finansinntekter

Tabellen under viser finansinntektene som Volda kommune kunne føre i rekneskapen for 2016. Budsjettala er også med.

Finansinntekter	Rekneskap 2016	Budsjett 2016	Avvik
Renteinntekter Formidlingslån	803 503	800 000	3 503
Ordinære renteinntekter	2 731 237	2 500 000	231 217
Utbytte Tussa	3 128 760	3 126 000	2 760
Avkastning	1 823 469	1 500 000	323 469
Andre finansinntekter	115 626	0	115 626
Sum finansinntekter	8 602 595	7 926 000	676 575

Utbytte Tussa

Det ordinære utbyttet frå Tussa var kr. 3.128.760,- (kr 6.464,- pr aksje) i 2016.

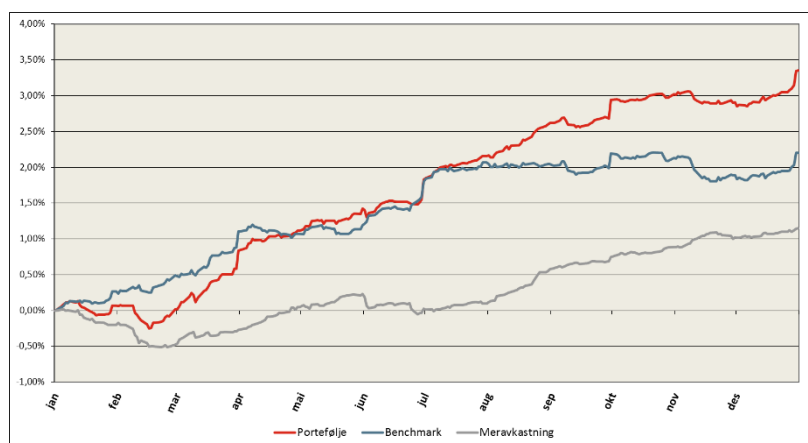
Aktiva (plasseringer i obligasjonsfond, pengemarkedsfond og eideomsfond)

Volda kommune si portefølje er plassert hos Storebrand. Tabellen nedanfor viser porteføljen fordelt på aktivaklasser og fond ved utgangen av 2016:

Aktiva	Verdi pr 31.12.2016	Andel
Storebrand Norsk Kreditt IG 20	13 693 513	23,5 %
Storebrand Global Kreditt IG	8 667 609	14,9 %
Sum obligasjonsfond	22 361 122	38,4 %
Storebrand Likviditet	19 407 338	33,3 %
Storebrand Rente+	9 647 552	16,6 %
Sum pengemarkedsfond	29 054 890	49,9 %
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	6 807 168	11,7 %
Sum totalt	58 223 181	100,0 %

* Markedsverdi ekskl. bankbeholdning.

Avkastningen for porteføljen i 2016 ble 3,35%, som er 1,15% over referanseindeksen. Både obligasjoner og eiendom bidro godt til resultatet i 2016. Grafen nedenfor viser porteføljens utvikling i 2016 sammenliknet med benchmark/referanseindeks.

Det er etablert et sett av forhåndsdefinerte referanseindekser for å kunne evaluere forvalternes avkastning i forhold til markedet forøvrig. En referanseindeks gir uttrykk for en veid sammensetning av verdipapirene (f.eks. obligasjoner) i et marked. Endringer i indeksens verdi viser markedets utvikling i gjennomsnitt.

Alle Storebrands fond og pensjonsmidler har krav til samfunnsansvar.

Vurdering og håndtering av finansiell risiko

Kommunen vurderer fortløpende sin finansielle risiko i porteføljen.

Markedskommentar

Veksten fortsetter i 2017

Global BNP-vekst i 2016 ser ut til å ende på om lag 3 prosent (kjøpekraftsjustert). Det er omtrent samme veksttakt som i 2014 og 2015, da global vekst var marginalt høyere. Nok en gang ble vekstforventningene tydelig nedjustert gjennom 2016, hvor først og fremst veksten i USA var svakere enn ventet og trolig ender kun på 1.5 prosent. Konsensus forventer nå at USA i 2017 skal vokse med 2.3 prosent. Den økonomiske veksten var også høyere i såkalte fremvoksende økonomier (EM) enn i industriland i 2016. BNP-veksten i EM-land lå på 4 prosent i 2016, noe som er mer enn dobbelt så høy veksttakt sammenliknet med industrilandene på 1.6 prosent. I 2017 ventes det fortsatt at EM-land skal vokse kjappere enn industriland. BNP-veksten i verdens nest største økonomi Kina ser ut til å ende på 6.7 prosent i 2016. For 2017 er konsensus at BNP-veksten vil være noe lavere og på 6.4 prosent. I Eurosonen etter BREXIT-valget ble BNP-vekstforventningene nedjustert til 1.3 prosent for 2017, noe som er ned fra en brukbar vekst på 1.6 prosent i 2016. Samlet gir dette forventninger om at global BNP-vekst i 2017 øker noe og til over 3 prosent

Taktskifte fra Fed

Den amerikanske sentralbanken (Fed) hevet som forventet renten i desember, for andre gang siden finanskrisen. Overraskelsen var at Fed oppjusterte renteutsiktene, som varsler potensielt tre nye rentehevinger i 2017. Det ville i så fall være et taktskifte fra de siste to årene hvor det har vært levert en renteheving i året. På den annen side har renteutsiktene ofte blitt justert opp og ned, og ikke alltid fulgt i henhold til planen når vekstbildet endrer seg eller markedsuro oppstår. En sterkere dollar og de negative effektene det har kan også dempe renteutsiktene. Forskjellen nå og for hvert år arbeidsledigheten faller videre, er likevel at den amerikanske økonomien tar et videre steg i den sensykliske konjunkturfasen. Trump-seieren med lovnader om opptrapping av finanspolitikken med skattekutt og infrastrukturinvesteringer øker også utsiktene om vekst over potensial. Det ville i så fall tradisjonelt sett bety økt lønns- og inflasjonspress, som kan bety at Fed må følge planen og gjøre et taktskifte.

ECB forlenger, men reduserer kjøpene

Mens Fed hever renten, har derimot den europeiske sentralbanken fortsatt (ECB) helt andre planer for pengepolitikken. Som ventet forlenget ECB perioden for obligasjonskjøpsprogrammet fra mars 2017, men noe overraskende trappet de ned på de månedlige beløpene fra 80 til 60 milliarder euro per måned. ECB sukket dog pillen noe for finansmarkedene med å forlenge programmet med hele 9 måneder, i motsetning til 6 måneder som mange forventet. Eurosonen er ikke i den sensykliske konjunkturfasen ennå, og har høyere arbeidsledighet og mindre lønnspress enn USA. Inflasjonen har likevel bunnet ut godt

hjulpet av baseeffektene av olje- og energiprisene som har steget. Deflasjonsfrykten har dermed avtatt og inflasjonsforventningene har økt fra ekstremt lave nivåer

Tabellen under viser netto finansutgifter for dei siste åra.

	2016	2015	2014
Sum finansutgifter	39 418 651	37 489 159	45 481 735
Sum finansinntekter	8 602 595	7 173 616	12 118 717
Netto finanskostnader	30 816 056	30 315 543	33 363 018

Rekneskapen for 2016 viser netto finanskostnader på kr. 30.816.056,-. Det budsjetterte beløpet var kr. 32.047.000,-.

2.6 INVESTERINGAR

Tabellen under viser investeringane for 2016. Første kolonne viser rekneskapstala. Siste kolonne viser revidert budsjett.

Investeringsprosjekt	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016
IKT Volda kommune	651 323	810 000
Breibandutbygging i Volda kommune	800 455	0
Interkommunale IKT investeringar	996 565	1 249 086
Oppgradering Ephorte	0	125 000
Fråversmodul i RS med integrasjon mot ALTINN	0	130 000
Lesebrett til politikarane	0	48 318
Oppgradering Win Tid/Min Tid	19 865	72 500
Nødstrømsaggregat	405 688	400 000
Volda rådhus - Inventar	708 294	1 140 000
Digitalisering byggesaksarkiv	0	63 971
IKT utstyr for servicekontoret - kurs med mer	290 730	300 000
IKT-satsing i grunnskulen	848 717	723 697
Kombidamparar avdelingskjøkkene	0	685 000
Helsenett	168 655	168 655
Håndstyrte terminalar PLO	0	103 145
Utsifting av fatvaskarar	0	543 181
Buss	0	950 000
Trygghetsalarmer	0	400 000
Elektromedisinsk utstyr	262 802	250 000
Bil til Styrk	143 200	350 000
Volda u-skule, opprusting	493 158	1 216 871
Ny Øyra skule	120 893 349	162 122 296
Omsorgsbustader, erstatning for Mork bustader	0	200 000
Fjordsyn, opparbeiding/opprusting av uteområde	-2 891	0
Ombygging Folkestadtun	5 057	1 338 267
nytt branndepot Dravlaus	69 751	70 000
Bygging av midlertidige husvære - ved Maurtua	46 024	464 376
ENØK tiltak (i henhold til klimaplanen)	326 144	635 018
Volda rådhus, brann - oppattbygging og servicetilrettelegging	-218 750	3 186 592

Investeringsprosjekt	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016
Brannskade Røyslidvegen 11A, forsikringssak	248 213	141 392
Energimerking kommunale bygg	783 814	775 390
Omsorgssenteret - taktekking	26 892	1 000 000
Alarmanlegg Omsorgssenteret	5 519 369	5 207 614
Forprosjekt Campus Høgskulen	0	100 000
Rådhus 2. etasje, ombygging	163 164	146 284
Omsorgssenteret - renovering varmeanlegg	204 191	0
Oppgradering Mork/Nilletun	281 189	962 923
Omsorgsbustader (5stk) Doktorhaugen	330 232	14 653 386
Lyskjelder kinosal	0	486 743
Voldahallen - tilstand, rehabilitering, nybygg	511 655	1 200 000
Bustad Smalebakken	117 340	633 763
Legesenteret, kontorplass turnuslege	714 299	787 940
Volda omsorgsenter automatisk døråpner	157 220	300 000
Fjordsyn - Fellesareal barn	0	200 000
Etablere FDV/ombygging FDV avdeling	452 085	800 000
Leikeplassar (skular/barnehagar)	0	200 000
ROP (rus og psykisk helse) 7 stk (midl.bustadar)	2 731 226	12 000 000
EPC gjennomføringstiltak	3 739 296	33 724 610
Mork skule - kapasitetsutviding	0	2 000 000
Oppgradering kommunale bygg	1 174 386	4 000 000
Oppgradering klasserom	133 591	150 000
4.etasje omsorgssenteret	0	200 000
Kjøp/bygging av bustadar til flyktningar	0	6 000 000
Myrtun på Rotset, tilbygg for vassverket	484 924	600 525
Engeset/Klepp, 3. byggesteg	755 014	871 760
Diverse bustadfelt sentrum	12 195	0
Kommunal kloakk, hovudplan	815 760	815 760
Kommunal kloakk, avlaupsreinsing samla pott	389 445	3 081 740
Driftsentral VA, edb-program og varslings	0	66 694
Kommunale vegar, utbetring	2 486 703	2 405 337
Volda Vassverk, grunnvassboring Vassbotnen	0	113 807
Lauvstad Vassverk, ombygging	0	130 000
Friluftslivstiltak	651 755	1 092 208
Bustadfelt Urbakkfoten - Håmyra	5 156	3 910 933
Vassverk, fornying asbest-sementleidningar	36 749	0
Utbetring veg frå Rotevatn til Vassbotn	1 238 000	6 745 753
Turveg Rotevatnet	-8 194	0
Næringsområde Øvre Rotset	70 754	4 016 319
Hovudplan vatn (leidningsnett, behandling, reinsing)	4 664 908	7 504 097
Dravlausbygda vassverk ny inntaksledning	172 512	0
7 tonns gravemaskin for VA	1 089 935	0
Vassledning Porsemyrvegen - Kårstadvegen	2 845 659	0
Naudstraumaggregat til vassverk	501 727	0
Fyrde vassverk - oppgradering	197 509	0
Kommunal del sentrumsutvikling	516 756	2 298 477
Myldreområde i rådhusparken	850 657	143 750
Hamnekvart/Elvadalen - prosjektering m.m.	304 590	0
Utbygging felt Bratteberg	800 922	639 253
Hjartåbygda, behandlingsanlegg vatn	2 093 041	2 085 541
Vikeneset og Mork Silanlegg	1 276 523	6 692 474
Utbygging bustadfelt K 10, Klepp	6 217 684	3 993 002
Arbeidsbil/kombibil 5-seters 4WD	0	218 681
Kyrkjegardsgravar	0	41 250
Bustadfelt Myragjerdet - utbyggingsavtale	50 634	0
Sambindingsveg over Håmyra	589 021	4 083 013

Investeringsprosjekt	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016
Lerkane - Storgata, veg og rundkøyring	2 401 306	2 083 000
VA-anlegg Gymnasvegen - Porsemyrvegen	104 664	0
Skulebakken Haugen Lauvstad	272 450	700 000
Plentraktor (2015)	0	34 375
Flomsikring Volda sentrum Melshornsida	73 655	1 000 000
Veghøvel (2015)	0	200 000
Vaktil Teknisk vakt (2015)	0	-0
Utbygging veglys til LED finansiert ved straumsparing	554 747	2 692 472
Fast dekke kommunale vegar	0	2 806
Spylevogn/spylehengar	0	33 840
Hjullastar (2015)	2 542 904	2 509 163
Traktor (2015)	0	320 000
Bustadfelt Gôtene, Lid	270 479	236 880
Flomførebygging Heltneelva	14 970	2 000 000
Fast dekke kommunale areal/vegar finansiert drift	791 512	1 500 000
Kommunal andel Volda Idrettspark	0	250 000
Maskiner og køyretøy til parkdrift	100 197	150 000
Maskiner og køyretøy til vegdrift	744 625	800 000
Avløp samleinvestering	1 682 571	2 914 459
Torvmyrvegen, samarbeid med Ørsta	0	250 000
Trafikktrygging og parkering Oppigarden og Sollia barnehagar	2 583 218	2 450 000
Program GIS	103 484	380 553
Digitalt kartleggingsprosjekt	148 072	477 643
Nødnett	12 475	556 831
Brann - Beredskapsmateriell og kjøretøy	403 884	400 000
Feiing	216 516	400 000
	186 328 370	337 308 413

2.7 DIVERSE NØKKELTAL

Skattedekningsgrad og rammetilskottsgrad

Skattedekningsgraden viser kor stor del av driftsutgiftene som blir dekt av skatt på formue og inntekt, og viser kor mykje skatteinntektene har å seie for finansiering av drifta. Kommunar med høg skattedekningsgrad er mindre avhengig av andre driftsinntekter (vice-versa).

Rammetilskottsgraden viser tilsvarande kor mykje av drifta som blir dekt av rammetilskottet frå staten. Tabellen under viser nøkkeltala for dei 3 siste åra:

	2016	2015	2014
Rammetilskott	260 078 170	250 765 956	247 835 089
Skatteinntekter	206 754 873	193 969 561	184 301 005
sum driftsutgifter	805 650 234	740 827 631	720 939 627
Rammetilskottsgrad	32,28 %	33,85 %	34,38 %
skattedekningsgrad	25,66 %	26,18 %	25,56 %
Samla	57,94 %	60,03 %	59,94 %

Vi ser av tabellen ovanfor at rammetilskotsgrad og skattedekningsgrad gikk ca 2% ned frå 2015 til 2016. Forklaringa til det er den sterke nedgangen i utgiftsutjamninga, jfr omtale av dette i kommunen sine styringsdokument gjennom fleire år.

Netto resultatgrad

Netto resultatgrad illustrerer kor stor del av driftsinntektene som kan bli brukt til finansiering av investeringar og avsetningar. Vi får netto resultatgrad ved å sjå netto driftsresultat i % av driftsinntektene. Tabellen under viser netto resultatgrad for 2014-2016.

Netto resultatgrad			
År	2016	2015	2014
Netto driftsresultat	22 435 362	24 602 765	14 329 660
Sum driftsinntekter	826 203 122	765 080 146	740 099 492
Netto resultatgrad	2,72 %	3,22 %	1,94 %

Teknisk beregningsutvalg tilrår at netto resultatgrad bør vere 1,75%, blant anna for å ha noko eigenfinansiering av investeringar, og for å kunne møte hendingar som ein ikkje har tatt høgde for (auka renter, nedgang på børsen, dyrare lønsoppgjer enn kva som var føresetnaden etc.). Resultatgraden er 2,72% i 2016, og er nesten 1% større enn målet til Teknisk beregningsutvalg.

Brutto investeringar i % av driftsinntektene

Tabellen under viser kor mykje brutto investeringar utgjer av dei totale driftsinntektene.

	2016	2015	2014
Sum driftsinntekter	826 203 122	765 080 146	740 099 492
Investeringar	186 328 370	95 004 196	98 108 519
Brutto investeringar i % av driftsinntektene	22,55 %	12,42 %	13,26 %

Renter og avdrag (eksklusive renter formidlingslån) i % av driftsinntektene

Nøkkeltala i tabellen under seier oss kor mykje brutto finanskostnader (frå driftsrekneskapen) utgjer av sum driftsinntekter:

	2016	2015	2014
Renter og avdrag i % av driftsinntektene	4,66 %	4,71 %	5,96 %

Likviditet

I dette avsnittet skal vi sjå på likviditeten til Volda kommune. Det vil bli sett nærare på utviklinga i arbeidskapitalen, stamlikvidar samt likviditetsgrad 1 og 2.

Arbeidskapitalen blir definert som differansen mellom omløpsmidlar og kortsiktig gjeld, og er i teorien den kapitalen som er tilgjengelig til investeringar og innkjøp. Tabellen under er ikkje korrigert for premieavvik.

Tabellen under viser endringa i arbeidskapital for dei 3 siste åra.

Arbeidskapital	2016	2015	2014
Omløpsmidler	350 040 799	304 840 606	300 154 783
Kortsiktig gjeld	149 215 689	131 766 796	118 623 661
Arbeidskapital	200 825 110	173 073 810	181 531 122
Endring i Arbeidskapital	27 751 300	-8 457 312	-42 104 435

Det vart berre gjennomført låneopptak på 10,8 mill kr i 2014 fordi Volda kommune var i ROBEK dette året, og har bidrege sterkt til reduksjon i arbeidskapitalen dette året. Arbeidskapitalen vart ytterlegare redusert med 8,4 mill kr i 2015. I 2016 auka arbeidskapitalen med 27,7 mill kr.

Tabellen under viser likviditetsgrad 1 og 2.

Likviditetsgrad 1 seier noko om kommunen si evne til å dekke kortsiktig gjeld. Dette nøkkeltalet bør vere større enn 1, og vert utrekna med å dividere pengebeholdning (kasse, bankinnskott) med kortsiktig gjeld.

Likviditetsgrad 2 vert rekna ut ved å dividere omløpsmidlar med kortsiktig gjeld, og må være større enn 2 dersom kommunen skal ha god likviditet. Tabellen under viser likviditetsgrad 1 og 2 for dei tre siste åra.

Likviditetsgrad 1 og 2	2016	2015	2014
Kasse/bankinnskudd	163 972 665	118 405 350	101 980 951
Omløpsmidler	350 040 799	304 840 606	300 154 783
Kortsiktig gjeld	149 215 689	131 766 796	118 623 661
Likviditetsgrad 1	1,10	0,9	0,86
Likviditetsgrad 2	2,35	2,31	2,53

Dersom ein tek utgangspunkt i kontantbeholdning/kontantar og korrigerer for likvider som er bundne til ulike formål (ubrukne lånemidlar, bundne fondsmidlar, konto for skattetrekk), kjem vi fram til kor mykje kommunen har i stamlikvidar. Tabellen under viser stamlikvidar for dei 3 siste åra:

	2016	2015	2014
Kasse/bankinnskudd (*)	146 516 653	101 425 812	85 671 059
(-) Bundne fond	24 136 609	30 152 068	38 376 188
(-) Ubrukte lånemidler	24 731 449	14 128 544	40 594 404
Stamlikvidar	97 648 595	57 145 200	6 700 467

(*) = Skattetrekkskonto er trekt ut

Stamlikvidane auka med ca 45,5 mill i 2016. Den største endringa har vi på kasse og banksinnskott (auke på over kr 45 mill). Bundne fond er redusert, mens ubrukte lånemidler har auka med ca 10,5 mill kr.

2.8 FONDSMIDLAR

Det er 4 ulike fond i kommunerekneskapen:

- Bundne driftsfond
- Ubundne driftsfond (inkludert disposisjonsfond)
- Ubundne investeringsfond
- Bundne investeringsfond

Volda kommune har ved utgangen av 2016 om lag 146,6 mill kr på ulike fond:

	2016	2015	2014	2013
Ubundne driftsfond	60 043 333	31 956 285	11 960 136	270 274
Bundne driftsfond	21 830 827	23 880 691	26 224 058	28 479 488
Ubundne investeringsfond	62 488 914	65 214 241	63 104 108	63 364 839
Bundne investeringsfond	2 305 782	6 271 377	12 152 130	23 268 662
Sum	146 668 856	127 322 594	113 440 432	115 383 263

Bundne driftsfond

Bundne driftsfond kan berre brukast til bestemte formål i driftsrekneskapen. Pr. 31.12.2016 hadde Volda kommune i underkant av 22 mill kr i bundne driftsfond (fordelt på 113 ulike fond). Dei store fonda her er:

- Sjølvkost området kloakk er på kr 148.140.
- Sjølvkostområdet vassverk er på kr 1.264.062.
- Sjølvkostområdet feiing er på kr 1.008.891.
- Fond for kompensasjonsmidlar for næringslivet i Volda (auka arbeidsgjevaravgift) utgjer ca 2,5 mill kr.
- Konesjonsfond for kraftfondet utgjer kr 1.611.331
- 2,7 mill kr bunde driftsfond knytt til integrering av flyktningar.

Ubundne driftsfond

Tabellen under viser utviklinga til disposisjonsfondet i perioden 2014-2016:

	2016	2015	2014
Disposisjonsfond	60 043 333	31 956 285	11 960 136
Sum	60 043 333	31 956 285	11 960 136

Disposisjonsfond kan nyttast fritt på både investering og driftsbudsjettet. Eit viktig føremål til disposisjonsfondet er å kunne møte utgifter som det ikkje er tatt høgde for, som til dømes:

- Plutseleg auke i den flytande renta. 1%-poeng renteoppgang inneber ca 7 mill kr. i meirutgifter for Volda kommune sine innlån.
- Lønnsoppgjeret vert dyrare enn det som var føresetnaden
- Auke i talet på ressurskrevjande brukarar

All bruk av disposisjonsfond må vedtakast av kommunestyret.

Det er viktig å vere merksam på at kommunestyret har vedtatt å bruke over 52 mill kr av disposisjonsfondet for å saldere gjeldande økonomiplan (2017 – 2020).

Ubundne investeringsfond

Ubundne investeringsfond kan nyttast til eigen- eller del-finansiering av kommunale investeringsprosjekt. Fonda utgjer samla ca 62,5 mill kr ved 31.12 2016.

Dei ubundne investeringsfonda til Volda kommune skriv seg i hovudsak frå sal av Volda kommunale el-verk og Tussa-aksjar (utgjer i overkant av 59,6 mill kr ved utgangen av året). Desse midlane vart i si tid likviditetsmessig plassert i finansmarknaden (aksje, obligasjon og pengemarknadsfond). Ved eventuell bruk av investeringsfonda til å finansiere investeringar må plasseringa i obligasjon - og aksjemarknaden bli tilsvarende redusert.

Bundne investeringsfond

Bundne investeringsfond kan berre brukast til bestemte formål i investeringsrekneskapen, og er på kr 2 305 782,- ved utgangen av 2016. Dette er ein reduksjon på ca 4 mill kr i høve til 2015. Hovudforklaringa til reduksjonen er at fondet "nedbetaling Husbanklån" (som var det største fondet i 2015 med kr 4.029.336) vart redusert i 2016 til kr. 104.220.

2.9 KOSTRA (Volda kommune samanlikna med andre kommunar)

KOMMUNE – STAT –RAPPORTERING (KOSTRA) er et nasjonalt informasjonssystem for å få fram relevant styringsinformasjon om kommunal verksemd. Informasjonen om kommunale tenester og bruken av ressursar på ulike tenestoområde blir registrert og stilt opp på ein måte som bør være relevant og interessant for avgjerdstakarar, både nasjonalt og lokalt.

Informasjonen skal tene til betre grunnlag for analyse, planlegging og styring, og såleis gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål blir nådd. KOSTRA tek sikte på forenkling av innrapportering frå kommunesektoren til staten med utgangspunkt i prinsippa om at data i størst mogleg grad skal vere nyttige for både kommunesektoren og staten, og at data berre skal registrerast ein gong med sikte på å bli brukt fleire gonger.

KOSTRA har som mål å bringe fram relevant, påliteleg, aktuell og samanliknbar styringsinformasjon om kommunal verksemd. Informasjonen skal gi grunnlag for betre statleg og kommunal styring og betre dialog mellom kommunane og innbyggjarane.

Forklaringar til tabellane under:

- Kolonnen heilt til venstre er tala for Volda kommune.
- Tala for Ørsta kommune er i neste kolonne.
- Deretter kjem gjennomsnitt for eigen kommunegruppe. Statistisk sentralbyrå (SSB) plasserer kommunane i grupper. Volda kommune er med i gruppe 11.
- Gjennomsnitt for kommunane i Møre og Romsdal kjem i neste kolonne.
- Gjennomsnitt for landet utanom Oslo er i kolonne nr 5.
- Gjennomsnitt for alle landets kommunar er i 6. og siste kolonne.

Vi skal sjå på finansielle nøkkeltal, prioritering og dekningsgrader. Tala er basert på rapporteringa vi gjorde 17.02. SSB publiserte tala 15. mars. SSB vil rapportere dei endelege tala for 2016 den 15. juni. Dei endelege KOSTRA-tala (som blir publisert av SSB i juni) vil difor kunne avvike frå tala som vert kommentert her.

Finansielle nøkkeltal

	Volda	Ørsta	Kostragruppe 11	Møre og Romsdal	Landet uten Oslo	Landet
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Finansielle nøkkeltall						
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,6	1,3	2,7	3,7	3,5	3,4
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,9	2,3	2,6	3,4	4,0	3,8
Frie inntekter i kroner per innbygger	51 289,0	52 217,0	53 966,0	52 586,0	52 141,0	53 159,0
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	217,2	228,1	224,0	216,7	208,6	200,4
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	20,2	14,2	14,9	19,2	19,5	16,5
Netto lånegjeld i kroner per innbygger (*)	90 937,0	63 846,0	70 852,0	60 819,0	57 482,0	47 441,0

(*) = ubrukte lånemidler er ikke med her

Her er kommentarer til nokre av tala:

Brutto driftsresultat

Tabellen ovanfor viser eit brutto driftsresultat som er positivt (2,6 % av driftsinntektene). Det er berre Ørsta kommune som har dårligare resultat i tabellen ovanfor.

Netto driftsresultat

Volda kommune sitt netto driftsresultat for 2016 tilsvarte 2,9 % av driftsinntektene. Dette forholdstalet bør vere på 1,75 % for at kommunen skal ha økonomisk handlingsrom.

Langsiktig gjeld/ Netto lånegjeld i kroner pr innbyggjar

Hovudutfordringa til Volda kommune er den svært høge lånegjelda. Dei høge rente og avdragsutgiftene fører til at vi har svært låg økonomisk handlefridom. KOSTRA-tala for 2016 viser at Volda kommune har lånegjeld som er ca 28,4% høgare enn samanliknbare kommunar (gruppe 11).

I tabellen ovanfor står det at langsiktig gjeld er 217,2% av brutto driftsinntekter. Her inkluderer langsiktig gjeld pensjonsforpliktingar.

Volda kommune er vertskommune for interkommunalt barnevern. Våre driftsinntekter inkluderer refusjon (ca 50 mill kr) frå samarbeidskommunane. Når vi korrigerer for dette, så utgjør langsiktig gjeld 231 % av driftsinntektene i 2016.

Kommunen vert sårbar med så høg lånegjeld. Kommunen nyttar minsteavdragsprinsippet som inneber at det tek lang tid å nedbetale gjeld. Samtidig må det frigjerast midlar til auka renteutgifter når renta stig på eit normalt nivå.

Prioritering

	Volda	Ørsta	Kostragruppe 11	Møre og Romsdal	Landet uten Oslo	Landet
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Prioritering						
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	149 009	144 786	136 618	141 388	137 688	139 359
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år	110 297	101 106	112 972	107 482	105 172	107 307
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	2 392	2 139	2 822	2 414	2 538	2 508
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	18 611	19 045	19 602	19 134	16 974	16 626
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	1 973	2 113	3 401	2 678	3 536	3 906
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	8 398	7 416	9 155	7 844	8 877	8 901
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	4 841	3 790	4 548	4 625	4 312	4 038

Kommentarar til tabellen ovanfor

KOSTRA skal i utgangspunktet vere 100 % organisasjonsnøytral. Like ting skal rapporterast likt, uansett korleis kommunane er organisert. Men vi ser likevel at kommunar ikkje alltid rapporterer på lik måte. Dette gjeld spesielt tenesteområdet administrasjon der ein må vere merksam på at ulik føring i kommunane vil gi dårlegare grunnlag for samanlikning.

Barnehage

Netto driftsutgifter på barnehageområdet er større enn alle grupper i tabellen ovanfor.

Grunnskule

Netto driftsutgifter er for første gang mindre enn gjennomsnittet for kommunane i Kostragruppe 11. Dette kan gi grunn til refleksjon i høve til ressursfordelinga til dei største skulane i kommunen ettersom Volda kommune har ei dyr drift med mange skular og gjennomsnittleg færre elevar pr klasse i høve til samanliknbare kommunar.

Kommunehelse

Det er berre Ørsta kommune som har lågare driftsutgifter pr innbyggjar.

Pleie og omsorg

Netto driftsutgifter til pleie og omsorg, ligg litt under gjennomsnittet for kommunegruppe 11 som Volda skal samanlikne seg med.

Sosial tenesta

Netto driftsutgifter (kr. 1.973,- per innbyggjar) er også i 2016 mykje lågare enn i dei andre gruppene.

Barnevern

Volda kommune sine netto driftsutgifter til barnevern er vesentleg lågare enn gjennomsnittet i kostragruppe 11. Utgiftene er mindre i Ørsta kommune, og gjennomsnittet i Møre og Romsdal er også lågare.

Administrasjon

Volda kommune ligg over gjennomsnittet i kommunegruppe 11. Som nemnt gir ulik tolking av KOSTRA-rettleiaren ulik utslag på føring av administrasjonsutgiftene mellom kommunane. I Volda kommune kan det synest som at eit forsøk på å ajourføre tekniske endringar har gitt utslag i høgare administrasjonsutgifter utan at desse reelt sett har auka. Volda kommune må også bruke meir ressursar på administrasjon for å drive så mange einingar i skule og barnehage. Volda er vertskommune for barnevern. Ei så stor verksemd med 60 tilsette og fleire administrative ledd er også med å påverke administrasjonsutgiftene.

Dekningsgrad

	Volda	Ørsta	Kostragruppe 11	Møre og Romsdal	Landet uten Oslo	Landet
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Dekningsgrad						
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	98,4	93,2	91,5	92,6	91,5	91
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	7,8	7,3	8,3	8,6	7,8	7,8
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	12,8	12,2	11,8	11,4	10,7	10,6
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	8,2	8,7	9,7	8,7	9,1	9
Andel mottakere av hjemmetjenester over 67 år	..	..	..	..	..	..
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	90,7	96	94,2	95	95,3
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	12,7	15,1	11,2	13,7	13	13,3
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	3,1	2,4	:	:	4	4,1
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	6,3	5,3	:	5,3	4,9	4,9
Syssel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar per 10 000 innb.	..	21	29	37	43	39
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	..	23	23	22	21	20
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	0,37	..	..	0,67	0,7	0,69

Kommentar:

- Volda kommune har full barnehagedekning. KOSTRA sine tal (98,4 %) er basert på tal barn i barnehagealder sett i forhold til tal born som faktisk går i barnehage. Alle barn som vil ha, får tilbod om barnehageplass i Volda kommune. Det er ikkje alle barn som har ordinær barnehageplass - nokre barn nyttar Volda Opne barnehage som har ope ein dag per veke.

- Talet på elevar som får spesialundervisning ligg no på 7,8%. Dette er ein reduksjon i forhold til 2015 (då denne var på 8,1%).
- Det er fleire barn med barnevernstiltak i forhold til innbyggjarar 0-17 år i Volda enn det er i dei andre gruppene.
- Kommunen har framleis låg fysioterapidekning i forhold til dei andre gruppene. Vi ligg under alle gruppene når det gjeld fysioterapiårsverk.
- Legeårsverk pr 10.000 innbyggjarar er på 12,8% og er auka frå 11.3% i 2015.
- Volda kommune har full dekningsgrad for einerom på institusjon.
- Talet på sosialhjelpsmottakarar har gått opp frå 2,9% i 2015 til 3,1% i 2016.

3 PERSONALPOLITIKK

Stillingsressursar og tilsette

Volda kommune har ved utgangen av året 699,54 stillingar (årsverk). Stillingane er fordelt på 942 tilsette. 727 kvinner er tilsett i til saman 537,73 stillingar og 215 menn i til saman 161,81 stillingar.

Gjennomsnittleg stillingsstørrelse for kvinner er på 78,84% og for menn 88,33% (i denne utrekninga har vi halde dei små stillingane i brannvernet utanfor).

	Årsverk
	2016
Rådmann	1
Samfunn og rådgjeving	1,75
Personal og organisasjonsstab	12,29
Økonomistaben	9,5
Opplæring og oppvekstsektoren	268,85
Helse- og omsorgssektoren	271,87
Kultur og servicesektoren	12,7
Teknisk sektor	62,45
Utviklingssektoren	8
Barneverntenesta Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta	62,1
Samla stillingsressursar Volda kommune	710,51

På budsjettet for 2016 så var det i forslaget lagt inn auke på 30,6 årsverk (driftstiltak).

Dette vart vedteke i kommunestyret bortsett frå 1 stilling fysioterapeut på Helse og omsorg, samt at kommunestyret gjorde vedtak om 1 ny stilling som miljøkonsulent på Utvikling.

I ettertid viste det seg at 1 stilling var medteke 2 gonger (driftsteknikar skal vere på Helse og omsorg og slettast på Teknisk).

Oppsummert så blei det etter dette fylgjande nye årsverk i budsjettet for 2016:

- Til saman 29,6 årsverk (Helse og omsorg med 21,7 årsverk, Opplæring og oppvekst med 4,9 årsverk, Teknisk med 2 årsverk og Utvikling med 1 årsverk)
- I eiga sak vedtok kommunestyret i 2016 å opprette 2,9 stillingar på prosjekt 120962 kommunale tenester asylsøkjjarar (100% helsestasjon, 30% helsesekretær, 10% lege, 100% læringssenteret, 50% biblioteket).
- Etter dette så blei det til saman 32,5 nye årsverk. Helse- og omsorg med 22,1 årsverk, Opplæring og oppvekst med 6,9 årsverk, Service og kultur med 0,5 årsverk, Teknisk med 2 årsverk og Utvikling med 1 årsverk.

Av desse så er fylgjande ikkje sett i verk enno: 4,75 stillingar på Helse og omsorg knytt til Doktorhaugen vert ikkje effektuert før i 2018.

I løpet av året så skjer det heile tida endringar, i nokre av desse situasjonane så må stillingar opprettast (viser i den samanheng til det som er skjedd på oppvekstsektoren). I andre høve er stillingar blitt flytta frå ein sektor til ein annan og på nokre områder er også stillingsressursar blitt redusert.

I tillegg har ein hatt nokre vakansar, slik at det reelle talet på årsverk pr. 31.12.16 er noko lågare en årsverkramma tilseier.

Sjukefråvær, IA og Bedriftshelseteneste

Vårt interne fråversprogram viser at sjukdom blant arbeidstakarane førte til 13.622 tapte dagsverk i 2016, det vil seie eit sjukefråvær på 7,79 %. Talet gjeld både eigenmeldt og legemeldt sjukefråvær. Det er ei positiv endring frå 8,62 % i 2015.

Sjukefråversoversikta viser fordeling på korttidsfråvær og langtidsfråvær slik:

Fråværsdata	Dagsverk	Fråværsprosent
Moglege dagsverk (Alle dagsverk som er med i sjukefråversstatistikken)	174815	
Eigenmeldt fråvær dagsv.	2020	1,16 %
Sjukemeldt fråvær 1-3 dagsv.	274	0,16 %
Sjukemeldt fråvær 4-16 dagsv.	1763	1,00 %
Korttidsfråvær (1-16 dagar)	4057	2,32 %
Fråvær 17-56 dagsv.	4711	2,69 %
Fråvær over 56 dagsv.	4854	2,78 %
Langtidsfråvær (>16 dagar)	9565	5,47 %
Total fråversdagar	13622	7,79 %

Totalt sjukefråvær, eigen- og legemeldt, i 2016 var på 7,79%, ein nedgang frå 2015 der fråværet var på 8,63%. Det er store variasjonar i dei einskilde sektorane. Ein må vere medviten om at i små einingar med få tilsette, kan sjukmelde gje store utslag på statistikken for eininga. For det totale sjukefråvær vil det ikkje ha så stor innverknad.

Det har også i 2016 vore fokus på arbeid med sjukefråvær. Målet for 2016 var eit nærvær på 92%, dette er nådd. Volda kommune hadde ein reduksjon i sjukefråværet (eigen- og legemeldt) frå 3. kvartal 2015 (8.75) til 3. kvartal 2016 (7.65) på 12%.

IA-avtalen

Volda kommune er ei inkluderande arbeidslivsverksemd og har eit nært samarbeid med NAV Arbeidslivssenter om gjennomføring av avtalen. Som IA-bedrift har vi tilgang på ulike

verkemiddel som tilretteleggingstilskot og systemtilskot. Vi har eigen kontaktperson i NAV Arbeidslivssenter.

IA-arbeidet handlar ikkje berre om sjukefråver og tilrettelegging for å hindre sjukefråver, det handlar også om å gi tilbod til personar på arbeidstrening. Dei kjem via NAV, Furene og Volda læringssenter (språkpraksis for innvandrarakar).

Eit anna mål er å få tilsette til å stå lengre i arbeid. Det overordna målet har vore at ingen skal gå av med pensjon før dei har fylt 65 år.

Ei oversikt viser at i arbeidstakargruppa 55 år+ har Volda kommune til saman 161 kvinner og 41 menn. Av dei er 15 kvinner og 5 menn over 65 år.

Helse-, miljø og sikkerheit (HMS)

Vi har jobba med å betre rutiner i HMS-arbeidet slik at alle sektorar utførar internkontroll og systematisk HMS-arbeid. Arbeidsgjevar, arbeidstakar, tillitsvald, verneombod, bedriftshelseteneste og arbeidsmiljøutval har alle roller i dette arbeidet.

Volda kommune har avtale med Stamina Helse AS om kjøp av bedriftshelseteneste.

Likestilling, inkludering og mangfald

Kommunen er ein kvinnedominert arbeidsplass. Av 942 tilsette er 727 kvinner. Dette inneber at 77% av arbeidstokken er kvinner.

Det er eit mål for kommunen å ha eit positivt arbeidsmiljø som på alle områder omfattar begge kjønn. Vi har fokus på å prøve å få til lik fordeling av kvinner og menn i leiarstillingane på alle nivå.

I leiarteamet til rådmannen var det i 2016 4 menn og 4 kvinner og i gruppa for mellomleiarane 8 menn og 24 kvinner.

Den gjennomsnittlege stillingsstorleik for kvinner er på 78,84% og for menn 88,33%.

Det har tidlegare vore eit fokus på ufrivillig deltid. I tilsettingsrutinane våre skal ein alltid vurdere om det er tilsette som har rett til utvida stilling, før ein sett i gong ekstern utlysning. Fleire tilsette har fått auka stillinga si i løpet av 2016.

Volda kommune er opptatt av å ha eit inkluderande og ikkje-diskriminerande arbeidsmiljø, uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonsnivå og seksuell orientering. Dette skal vere gjeldande både ved rekruttering, medarbeidarutvikling og i arbeidsmiljøet på den enkelte arbeidsplass. Gjennom internopplæring av leiarar, oppstarta i 2016, er det blant anna fokus på dette. Kommunen har tilsett fleire med annan etnisk bakgrunn både i administrasjonen og i tenestoområda, men vi har ikkje oversikt over tal på dette området.

Kommunen har ein lønspolitikk med mål om lik løn for arbeid av same kvalitet, innsats og resultat uavhengig av kjønn. Delar av lønspolitikken vart revidert i 2016, og arbeidet skal slutførast i 2017.

Etikk

Dei etiske retningslinjene er gjort tilgjengeleg for dei tilsette og skal følgjast av den enkelte.

Generelle kommentarar

Grunnleggande verdiar: raus - modig - kompetent - lærande

Våren 2016 vart det satt i gong eit større prosjekt for å fastsette grunnleggande verdiar for Volda kommune. Personalavdelinga var ansvarlege, og dei organiserte 8 verdiverkstadar og ein spørjeundersøking, der omlag 320 tilsette deltok. Det vart samla inn 2200 gule lappar med 230 ulike verdiord. Ei arbeidsgruppe fekk i oppdrag å drøfte, reflektere og samanfatte innspela. Arbeidet munna ut i fire verdiord som kommunestyret på seinhausten 2016 vedtok skulle vere dei grunnleggande verdiane for Volda kommune: raus, modig, kompetent og lærande.

4 SEKTORANE

4.1 INNLEIING

Tabellen under syner rekneskap og budsjettala for 2016, samt avvik mellom rekneskap og budsjett.

	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Avvik
Rådmann	1 655 888	1 660 059	-4 171
Samfunn og rådgjeving	1 402 206	1 480 272	-78 066
Personal og organisasjon	10 418 859	13 738 452	-3 319 593
Økonomi	6 069 793	6 738 769	-668 976
NAV Kommune	8 857 109	8 658 196	198 913
Opplæring og oppvekst	196 808 650	196 910 026	-101 376
Helse og omsorg	184 605 095	182 637 411	1 967 684
Service og kultur	9 581 938	10 864 117	-1 282 179
Politisk verksemd	4 084 519	3 695 392	389 127
Teknisk	36 262 412	33 663 429	2 598 983
Sjølvkosttenester	0	0	0
Utvikling	5 970 272	6 009 130	-38 858
Barnevern Volda kommune	16 278 978	18 539 580	-2 260 602
Sum sektorane	481 995 720	484 594 833	-2 599 113
Fellesutgifter /fellesinntekter	-17 664 353	-5 402 830	-12 261 523
Sum totalt	464 331 367	479 192 003	-14 860 636

(*) = negative tal indikerer mindreforbruk i høve til budsjett

Tabellen ovanfor syner at sektorane hadde eit samla netto mindreforbruk på kr. 2.599.113,- i 2016.

Vi ser at kapittelet for Felles utgifter og inntekter kan vise til eit netto mindreforbruk på kr. 12.261.523. Her vert det vist til kapittel 2 for nærmare informasjon. Dersom vi ser heile tenesteproduksjonen i samanheng (og inkluderer felles utgifter/inntekter), så får vi eit netto mindreforbruk på kr. 14.860.636.

4.2 PERSONAL OG ORGANISASJON

	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik
Personal og organisasjon	10 418 859	13 738 452	-3 319 593

Økonomi

Budsjettert ramme var på vel 13,7 millionar. Noko av mindreforbruket skuldast at Hovudverneombodet slutta i funksjonen sin i september og vart ikkje erstatta i løpet av året, samt at ein av personalkonsulentane gjekk av med pensjon og stillinga stod vakant i ei periode. Hovuddelen av mindreforbruket skuldast høge inntekter knytt til tilskot og prosjekt på busetnads- innvandringsfeltet.

Folkehelse

Personal- og organisasjonsstaben leverer interne tenester til leiarar, avdelingar og tilsette. Ved å ha fokus på helse, miljø og tryggleik, førebygging av usemje og konflikter, gode rutinar og retningslinjer for samhandling og oppfølging, kan vi vere med på å påverke det totale arbeidsmiljøet i kommunen.

Årsverk og stillingar

Personal og organisasjon har pr. 31.12.16 til saman 11,79% stillingsressursar fordelt på 17 personar.

- Personalsjef 100%
- Løn- og personalmedarbeidarar 520%
- Lærlingekoordinator 30%
- IKT-personale 300%
- Rådgjevar innvandring 50%
- Ansvarleg Kvalitetslosen 10%
- Retrettstilling 34%
- Hovudtillitsvalde og hovudverneombod 135%

Staben består av 10 kvinner og 7 menn.

Omtale av 2016

Personal og organisasjon

2016 har vore prega av stor aktivitet. Ny personalsjef starta 1. mars. Våren 2016 og hausten 2017 var avdelinga sterkt involvert i verdiprosessen. Hausten 2016 vart det sett i gong to nye tiltak: Internopplæring og nytilsettopplæring. Internopplæringa er fast anna kvar veke og har

ulike tema. Målgruppa er leiarar, personar med stabs- og støttefunksjonar og andre som har nytte av emna.

Nytilsettopplæringa har til no vorte organisert ein gong i halvåret. Då får alle nytilsette dei siste 6 månadene ei innføring og opplæring i det som er felles for kommunen.

I 2016 vart det også etablert ei trepartsgruppe bestående av ordførar, ein kommunestyrerepresentant, to hovudtillitsvalde, rådmann og personalsjef.

Personalsjefen har også vore delaktig i oppfølginga av arbeidsmiljøundersøkinga i helse- og omsorgssektoren. Personalstaben har køyrt kurs i sjukefråversoppfølging, konflikthandtering og arbeidsglede.

Aktivitet:	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Handsama saker i tilsetjingsutvalet (var ikkje tilsettingsutval frå 1.1.16)	95	100	65	75	98 (232 tilsettingsvedtak)	-
Handsama saker i administrasjonsutvalet	4	1	1	1	4	2
Handsama saker i arbeidsmiljøutvalet	0	7	8	7	6	24
Tal løns- og trekkoppgåver	2089	2133	2186	2331	2549	2513
IA utvalsmøter	4	4	2	2	1	1

Rådmann, personalsjef og personalkonsulent gjennomfører månadlege kontaktmøte med dei tilsette sine organisasjonar (hovudtillitsvalde). Målet med møta er open dialog og informasjonsutveksling.

Stamina Hele AS samarbeider med kommunen om å oppfylle våre plikter innan bedriftshelseteneste. Det vert utarbeidd aktivitetsplan for året saman med bedriftshelsetenesta

Både NAV, NAV Arbeidslivssenter og Stamina deltek på møta i IA-utvalet.

Personalsjef eller personalkonsulent deltek på dialogmøte etter melde behov frå avdelingane.

IKT

2016 var eit svært hektisk år med store endringar. Det aller meste av applikasjonar og tenester er no flytta til felles driftssenter, SSIKT.

Av større prosjekt elles i 2016 kan nemnast: Pasientvarslingsanlegg i Helse og omsorg, arbeid med telefoniløysing, arbeid med lisensrevisjon. I andre halvdel av 2016 starta vi førebuing til store prosjekt med utbygging av infrastruktur fram til og i alle kommunale bygg som vi skal gjennomføre i 2017, og detaljplanlegging i samband med nye Øyra skule.

IKT er framleis underbemanna og kvardagen ber preg av dette. Arbeidspresset er stort og IKT skulle gjerne hatt tid til å arbeide meir med kvalitet og vore meir proaktive.

Innvandring

Tabellen under viser status på busetjings- og integreringsfeltet i Volda kommune 2011-2016.

Aktivitet	2016		2015		2014		2013		2012		2011	
Busetjing av flyktningar	38		40		30		29		35	2 off	30	
		34 asy		32 asy		26 asy		21 asy		19 asy		15 asy
		14 fam		9 fam		6 fam		3 fam		8 fam		9 fam
		4 em		8 em		5 em		5 em		6 em		6 em
Tal flyktningar inkl. fam som utløyser integreringstilskot	184		157		159		166		157		156	
Flytting i integrerings-tilskotsperioden	9		11		12		11		8		7	
Tal deltakarar i introduksjonsprogram	77		56		47		49		53		51	
Avslutta program	17		15		20		19		20		18	
Deltok mindre enn to år	3		8		7		7		4		8	
Stans grunna høgt fråver, atferd, flytting	0		1		0		2		0		1	
Overgang til NAV-tiltak, anna	3		4		2		3		5		6	
Overgang til grunnskule	4		0		3		4		3		2	
Tal deltakarar med overgang til arbeid/utdanning	10 (6+4)		10 (7+3)		11 (6+5)		10 (2+8)		11 (6+5)		6 (5+1)	
	Volda 59%		Volda 67%		Volda 55 %		Volda 53%		Volda 56%		Volda 33%	
					Nasjonalt 44%		Nasjonalt 47%		Nasjonalt 47%		Nasjonalt 47%	

(off=overføringsflyktning, asy=busett frå asylmottak, fam=familiesameinte, em=einslege mindreårige)

38 vart busett i 2016, derav 33 menn og 5 kvinner. Desse kjem frå Eritrea (17), Syria (16), Afghanistan (2), Palestina (1), Sudan (1) og Irak (1). 25 er einslege vaksne, 4 er einslege mindreårige, og det vart busett 1 familie med 3 barn. 27 av 38 vart busett frå Volda mottak, og resterande 11 frå andre mottak i landet. 27 av 34 vaksne vart busett direkte på den private bustadmarknaden. Det vart nytta 2 kommunale bustader til 1. gongs busetjing av flyktningar; 1 familiehusvære og 1 hybelhusvære. Det kom 14 på familiesameining til herbuande flyktningar. 9 flytta frå Volda innafor integreringstilskotsperioden, medan 1 flytta til Volda.

I 2016 hadde Volda kommune 21 fleire deltakarar i *introduksjonsprogram (INTRO)*, enn i 2015, og 8% lågare resultatoppnåing i 2016, enn i 2015 når det gjeld overgang til utdanning/arbeid. Resultatmålet for 2016 vart sett til 60%, medan resultatet vart 59%. Dette skuldast i all hovudsak at mange har overgang til grunnskule etter avslutta INTRO. Tek ein med desse, har vi måloppnåing på 82%. Vi har gode resultat 2-4 år etter avslutta INTRO:

- Status for 2013-kohorten 4 år etter avslutta INTRO: 9 av dei som framleis bur i Volda, er sjølvberga økonomisk. Dette utgjer eit resultat på 100%.
- Status for 2014-kohorten 3 år etter avslutta INTRO: 11 av dei som framleis bur i Volda, er sjølvberga økonomisk. Dette utgjer eit resultat på 79%.

- Status for 2015-kohorten 2 år etter avslutta INTRO: 11 av dei som framleis bur i Volda, er sjølvberga økonomisk. Dette utgjer eit resultat på 100%.

Volda er ei av satsingskommunane til staten i arbeidet med busetjing og integrering av flyktningar, og den forpliktande samarbeidsavtalen mellom kommunen og IMDi gjeld for perioden 2015-2018. Kommunen er dermed i posisjon til å søke utviklingstilskot frå ulike instansar for å vidareutvikle og betre resultat i busetjings- og kvalifiseringsarbeidet. Det er viktig at arbeidet er berekraftig, at vi har resultatfokus og når måltala for overgang til arbeid/utdanning. Statlege utviklingstilskot gir rom for innovasjon og proaktiv tilnærming, og auka kunnskap og kapasitet for å gi gode og tilpassa tiltak. I 2016 er det arbeidd med fleire *innovasjonsprosjekt* som IMDi, fylkeskommunen, fylkesmannen, NAV og Husbanken har støtta. Det er etablert fleire kommunale kvalifiseringsarenaer; kantine på rådhuset, serviceteam, gartneri på Folkestad, oppretta 3 lærlingplassar for flyktningar, utvikla ei jobbmentorordning i språk- og arbeidstrening, og vi har avslutta det bustadsosiale prosjektet «God og effektiv busetjing av flyktningar», der vi m.a. har utgreidd modellen «Frå leige til eige». I tillegg til ekstern finansiering, har kommunestyret løyvd ei ramme til eigenfinansiering til arbeidet med innovasjonsprosjekta.

Under følgjer oversikt over tilskot på asyl, busetjings- og integreringsarbeidet i 2016:

Tilskot frå	Innovasjonsprosjekt kvalifisering av flyktningar	Tilskot
IMDi	Kommunal språkpraksisarena	400 000
Fylkesmannen	Kommunale kvalifiseringsarena for flyktningar	400 000
Fylkeskommunen	Entreprenørskap som integrasjonsverktøy	500 000
NAV	Kimen sosial entreprenør (forprosjekt)	150 000
IMDi	Jobbmentor (samarbeid m/HVO og Inclusion)	264 000
Husbanken	God og effektiv busetjing av flyktningar	400 000
SUM	Tilskot frå staten og fylkeskommunen	2 114 000

Tilskot frå	Tilskot til arbeidet med asylsøkjjarar og flyktningar	Tilskot
IMDi	Integreringstilskot for arbeidet med busetjing og integrering av flyktningar	31,4 mill.
IMDi	Skuletilskot til norsk- og grunnskuleopplæring til asylsøkjjarar og flyktningar	14,7 mill.
IMDi	EM-tilskot for arbeidet med einslege mindreårige	4,2 mill.
Bufetat	Refusjon for barnevernstenester til arbeidet med einslege mindreårige	8,6 mill.
UDI	Vertskommunetilskot for å yte vertskommunetenester overfor bebuarar i asylmottak	2,9 mill.
IMDi	Særskild ekstratilskot for busetjing av personar med funksjonshemming/atferdsvanskar (avsetjing til bundne fond)	6,1 mill.
SUM	Tilskot frå staten i 2016	67,9 mill.

I 2016 vart kr 9,4 mill. refundert til kommunale tenester i Volda kommune frå bundne fond/ særskilde ekstratilskot, til arbeidet med oppfølging av flyktningar.

Rapportering på mål

MÅL	RESULTAT	KOMMENTAR
<u>IKT</u> Brukarane skal vere tilfredse med dei tenestene IKT yter.		Arbeidsmengda og bemanningssituasjonen gjer at det er utfordrande å yte god nok tenester.
IKT-investeringar skal gi positiv kost/nytte		
<u>Innvandring</u> Busetje flyktningar i samsvar med gjeldande k-vedtak og samarbeidsavtale med IMDi.		Ramma for busetjing vart justert i k-sak 95/16 i møte 25.08.16, til inntil 40 flyktningar i 2016, derav inntil 8-11 einslege mindreårige. Unytta plassar kan overførast frå eit år til eit anna.
50% av flyktningane skal bu i privat bustad innan tre år etter busetjing.		Det vert i dag nytta få kommunale bustader til busetjing av nye flyktningar. I 2016 vart 71% av flyktningane busett direkte i private bustader.
30% av flyktningane skal eige privat bustad innan seks år etter busetjing		Vi har ikkje statistikk som gir grunnlag for å måle resultatet. I 2016 kjøpte fire familiar eigen bustad, innan seks år etter busetjing i Volda. I tillegg kjøpte ein familie bustad etter butid på 17 år i Volda.
<u>Løn og personal</u> Administrere gjennomføring av medarbeidarundersøking		Det vart vedteke at ein skulle gjennomføre medarbeidarundersøkinga i 2017
Profesjonell rekruttering som fremjar Volda kommune som arbeidsgjevar		Vi har gode rutinar i tilsettingssaker, som sikrar god involvering og gjennomføring i rekrutteringsprosessen.
Sjukeoppfølging som fremjar nærver		Sjukefråværet gjekk ned i 2016. Sjølv om det jobbast systematisk i heile organisasjonen ser ein behovet for å jobbe meir med førebyggjande tiltak.

MÅL	RESULTAT	KOMMENTAR
Tilsette og leiarar får pålitelege svar på spørsmål		Det er høg kompetanse på dei aller fleste område i løns- og personalstaben.
Korrekte tenester til rett tid		Sjølv om det har vore mange nye saker i 2016, greier avdelinga å levere til rett tid.
Initiere og gjennomføre utviklings- og omstillingsprosjekt for å effektivisere tenesteproduksjonen og auke kvaliteten		Det er igangsett fleire nye tiltak, internopplæring og nytilsettopplæring, samt eit prosjekt rundt tidsregistrering.
Initiere prosess for å implementere bruken av Kvalitetslosen i heile organisasjonen (avklare funksjonen systemansvarleg, gjennomgang av rutinar og organisering av opplæring)		Kvalitetslosen er eit tema på alle internopplæringane, samt eit tema på nytilsettopplæring. Det er ikkje satt i gong ein systematisk prosess i organisasjonen.
<u>Felles for heile staben:</u> Nærver min 92 %		Nærver på 96,23

4.3 ØKONOMISTABEN

Sektor	Rekneskap 2016	Regulert budsjett 2016	Avvik
Økonomi	6 069 793	6 738 769	-668 976

Økonomi

Tildelt ramme var kr. 6.738.769,-, medan rekneskapen syner eit netto forbruk på kr. 6.069.793,-. Avdelinga har med andre ord hatt eit mindreforbruk på kr. 668.976,- i høve budsjett. Vakanse og permisjon i stillingar, samt meirinntekter i høve til budsjettet er hovudforklaringane til mindreforbruket.

Folkehelse

Folkehelsearbeid inneber å svekke det som medfører helserisiko, og styrke det som bidreg til betre helse. Avdelinga har fokus på det psykiske arbeidsklimaet internt, gjennom utstrakt samarbeid og godt miljø mellom arbeidstakarane. Den fysiske delen vert teke omsyn til ved å kjøpe heve- og senkebord når det er behov for det, samt at kontora ligg slik til at det vert ein del gåing.

Årsverk og stillingar

Økonomistaben består pr 31.12.2016 av 11 personar (950 % stillingsheimlar):

- Økonomisjef
- Økonomikonsulent (arbeid med rapportering, budsjett og økonomiplan, årsmelding, samt diverse anna)
- Rekneskap samt diverse utfakturering (Rekneskapssjef + 250% økonomikonsulentar + 60% rådgjevar)
- Skatt, innkrevjing og innkjøp (skatteoppkrevjar + ca 100% konsulentstilling)
- 200% til diverse anna (skanning av faktura, bustøtte, startlån, eigedomsavgifter, eigedomsskatt, sal av tomter osv)

Staben består av 70 % kvinner og 30 % menn.

Omtale av 2016

Rapportering gjennom året

Det vart utarbeidd månadsrapportar for februar, mars, mai, juni, september, og oktober. Tertialrapportane (april og august) kom i tillegg. Månadsrapporten for november vart utarbeidd berre administrativt og ikkje handsama politisk.

Etikk

Dei etiske retningslinene for Volda kommune er kjende i staben.

Rapportering på mål

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Vere à jour med føring av rekneskapen gjennom året, og utarbeide tertialrapporter og årsrekneskap i samsvar med lov og regelverk		
Innfordring av korrekte skatter og avgifter til rett tid, samt vere ajour med innfordringa av kommunale krav		
Betale fakturaer til rett tid		Dette føreset at avdelingane attesterar og tilviser i god tid før betalingsfristen
Økonomireglement som gir god internkontroll		
Sektorane oppleve god støtte og opplæring		Evaluerings frå sektorane
Økonomirapportering basert på gode oppdaterte rekneskapsgrunnlag, tidleg oppdaging av ev avvik og prognoser som gir god oversikt over økonomisk status		Det er vedteke at Volda og Hornidal kommunar skal slå seg saman. Når Stortinget har bekrefta dette hausten 2017, så vil utarbeiding av økonomireglement/rutinar for den nye kommunen vere ein del av samanslåingsprosessen fram mot 2020.
Nærver min 93,1 %		
Medarbeidersamtale med alle tilsette		Det vart gjennomført medarbeidersamtale med ca 50 % av dei tilsette i økonomistaben.
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		Har generelt fokus, men ikkje noko konkret tiltak i perioden.

4.4 NAV/ Sosialavdelinga

Sektor	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik
NAV Kommune	8 857 109	8 658 196	198 913

Økonomi:

Årsrekneskapen for 2016 viser, etter ei budsjettjustering på kr. 500.000, eit mindreforbruk på kr. 569.969,-. Samanlikna med 2015, har vi hatt ein reduksjon i samla utgifter på kr. 365.590.

Folkehelse

Arbeidslina ligg til grunn i NAV, fokus på arbeid skal vere ein raud tråd i det meste av arbeidet vårt. NAV sin verksemdstrategi har m.a. «arbeid først» som mål. Forsking viser at det å vere utan arbeid aukar dødelegheit, helseproblem og forbruk av helsetenester. Å kome tilbake til/vere i jobb/aktivitet aukar sjølvkjensla og gir betre både generell og psykisk helse.

Høg yrkesdeltaking gir det einskilde menneske økonomisk sjølvstende og handlingsrom, og er samstundes den viktigaste arenaen for sosial inkludering. Å lukkast med å styrke brukarane sine mogelegheiter for å kome i arbeid/aktivitet, er eit viktig bidrag i eit folkehelseperspektiv.

Tal årsverk/stillingar

Volda og Ørsta kommunar vert sett samla, då alle kommunalt tilsette i NAV formelt er tilsette i Ørsta kommune som vertskommune. Volda finansierer sin del av løn og drift etter avtala fordelingsnøkkel.

	Tal stillingar	Kjønn M K	Stillingsstorleik (antal 50% >)	Totalt årsverk
Kommune *Ørsta/Volda	9 - rettleiarar/sosialkuratorar	Kvinner – 9	6 - 100% 1 - 85% 1 – 80%	8,75 årsverk
	1 – gjeldsrådgjevar	Kvinner – 1	1 – 50% 1 – 60%	
Stat *Ørsta/Volda	15,3 – rettleiarar	Kvinner – 12	16 – 100%	16,8 årsverk
	0,5 – settekontor 1 – leiar	Menn – 5	1 – 80%	
	1 – marknads- koordinator for Søre Sunnmøre. Overført til NAV M&R frå 011016.	Kvinne - 1	1 – 100%	Fram til 31.10.16: 17,80 årsverk

Vakansar 2016:

Vi har hatt nokre vakansar i samband med at tilsette har hatt permisjon, sagt opp eller skifta arbeidsgjevar i NAV (søkt på statleg stilling i kontoret). Rekruttering av nye har teke tid.

Omtale 2016

Hovudmål	Delmål (arbeidsmål)
1. Ein velfungerande arbeidsmarknad med høg yrkesdeltaking 2. Eit inkluderande samfunn som sikrar alle mogelegheit til deltaking 3. Sikre økonomisk tryggleik for den einskilde 4. Bekjempe fattigdom og utjamne økonomiske og sosiale ulikskapar 5. Ei helheitleg, effektiv og brukarorientert arbeids- og velferdsforvaltning	1. Fleire i arbeid og aktivitet og færre på stønad 2. Eit inkluderande arbeidsliv 3. Verksemdar med ledige jobbar får dekkja sitt behov for arbeidskraft 4. Bidra til at personar med nedsatt funksjonsevne kan ha ein aktiv kvardag 5. Eit økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem 6. Betre levrekåra for dei vanskelegast stilte 7. Tenester og informasjon tilpassa brukarane sine behov 8. Rett stønad til rett tid 9. Effektiv drift og god gjennomføring av reformer

NAV har også i 2016 jobba mot ovannemnde hovudmål og delmål. Prioriterte målgrupper har vore personar med nedsett arbeidsevne, ungdom og innvandrarar. Kontoret har merka dei utfordrande tidene i maritim sektor, og har hatt jamn auke i ledigheita.

Til grunn for arbeidet vårt ligg verksemdstrategien for Arbeids- og velferdsetaten og styringsdokument frå Arbeids- og velferdsdirektoratet. Både Mål – og disponeringsbrev for den statlege delen av NAV og Nasjonale mål, hovudprioriteringar og tilskott innanfor dei sosiale tenestene i arbeids- og velferdsforvaltninga (Kommunebrevet), gir retning og val av satsingsområder. Kommunen sine satsingar og prioriterte områder har vore styrande på lik line med statlege føringar.

Vi har i 2016 hatt gode prosessar i høve planlegging av kontoret sine ulike aktivitetar/utforming av div. planar. Vi har også hatt ein stor prosess knytt til endring av intern organisering (denne er framleis pågåande), samt prosess knytt til anbodsrunder for nye lokalitetar for NAV-kontoret. Dagens husleigekontrakt går ut 31.10.17.

Vi har også dette året jobba med å finne felles form og rutinar for samarbeid med ulike einingar i kommunane, i desember 2016 vart det gjennomført SWOT-analyse.

På vegne av NAV-kontora på Søre Sunnmøre søkte vi hausten 2016 Fylkesmannen om stimuleringsmidlar til Kvalifiseringsprogrammet. Tilskotet gjekk i si heilheit til oss, og vi har hatt prosess for tilsetjing av KVP-rettileiar/koordinator for Søre Sunnmøre.

Eigenvurdering (tilsyn) av våre kommunale tenester i NAV-kontoret vart slutført og godkjent med fine tilbakemeldingar frå Fylkesmannen.

I mars 2016 arrangerte vi jobbmesse i Ørsta saman med dei andre NAV-kontora på Søre Sunnmøre, NAV Arbeidslivssenter og nokre av NAV-kontora i Sogn og Fjordane. På denne messa hadde om lag 40 arbeidsgjevarar stand, og om lag 1000 arbeidssøkjjarar var innom.

Alle tilsette har hatt tilbod om kompetansehevande tiltak, både internt og eksternt. Alle nytilsette deltek på kurs-pakken «Ny i NAV». Vi har hatt auka fokus på kvalitetsheving i både brukarmøter og arbeid elles.

Vi hadde hausten 2016 brukarundersøking. Denne syner gode tilbakemeldingar frå brukarane på opplevd service, vi fekk ein samla score på 5 av 6 mogelege.

Vi har gjennom heile året hatt jamt fokus på arbeidsmiljø og nærver. Vi har eit godt fungerande medråderettapparat, og kontoret vårt vart dette året nominert til arbeidsmiljøprisen i NAV.

Aktivitet, økonomisk sosialhjelp:

År	Antal mottakarar av sosialhjelp	Antal saker	Antal månader med utbetaling, gj.snitt	Sakshandsamingstid, gj.snitt i dagar
2011	125	722	5,13	18,23
2012	159	793	4,9	16,86
2013	164	800	4,62	27,93
2014	154	622	4,73	20,33
2015	165	621	4,09	14,47
2016	180	713	3,62	11,98

Vi ser av utviklinga at vi i 2016 hadde eit topp-år når det gjeld tal mottakarar av sosialhjelp. Dette er ein nokså gjennomgåande trend i heile landet. Vi har også fleire saker enn i dei to føregåande åra, men ligg framleis under tala for både 2013, 2012 og 2011. Eit positivt resultat er at vi har redusert tal månader med utbetaling, i tillegg til at vi har redusert gjennomsnittleg sakshandsamingstid.

Vi ser fylgjande utvikling vedr. utbetaling av sosialhjelp:

Utbetaling av sosialhjelp	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Overføring til andre (norske)	1.522.276,-	1.350.325,-	1.357.949,-	2.278.091,-	2.787.181	2.743.583
Overføring til spesielle grupper (flyktning)	1.517.240,-	1.858.239,-	2.048.067,-	2.138.289,-	2.966.236	2.529.875
Lån		37.984,-	9000,-	37.074,-	95.821,-	84.191,-
Samla:	3.039.516,-	3.208.564,-	3.406.016,-	4.453.455,-	5.849.238	5.357.650

	2012		2013		2014	
	Norske	Flyktning	Norske	Flyktning	Norske	Flyktning
Livsopphald	628.564	890.238	584.212	1183.736	1175.721	1021.295
Husleige	336.142	353.367	367.956	402.114	653.424	470.130
Straum	105.300	186.601	151.764	178.484	73.565	114.084
Etablering	58.933	62.693	49.348	67.600	22.086	94.499
	2015		2016			
	Norske	Flyktning	Norske	Flyktning		
Livsopphald	1362.333	1225.322	1.754.224	1.336.776		
Husleige	595.148	490.718	685.051	554.116		
Straum	102.519	142.816	102.914	140.412		
Etablering	63.080	222.323	49.030	187.260		
Tannbehandling			69.634	121.501		

Tala viser samla ein reduksjon i utbetaling av sosialhjelp i 2016, samanlikna med året før. Denne er i hovudsak knytt til reduksjon i utbetaling til gruppa «andre» (flyktningar/ikkje etnisk norske). Postane med størst utgifter og auke, er livsopphald og husleige. Postane til straum og etablering er om lag på same nivå som i fjor. Vi har også ein del utgifter til tannbehandling, noko eg har valt å ta med i årets årsmelding.

NAV legg til grunn statlege rettleiande satsar for utmåling av sosialhjelp. Satsane vert regulerte sentralt kvart år. Vi ser at m.a. auke i buutgifter dei seinare åra har ført til at fleire brukarar har mindre att til eige livsopphald, og difor kan ha rett til høgare stønad til livsopphald frå NAV enn tidlegare år.

Resultatmål:

1. Nå måltala i Kvalifiseringsprogrammet – målet er ikkje nådd
På det meste hadde vi 8 deltakarar frå Volda i programmet. 6 er framleis i KVP.
2. Ingen langtidsmottakarar (over 26 veker) under 25 år, som har sosialhjelp som hovudinntektskjelde – ikkje nådd
Truleg for ambisiøst mål.
3. Gjennomsnittleg sakshandsamingstid under 21 dagar – målet er nådd.
4. Sjukefråver under 6,7% - målet er nådd

NAV-kontoret styrer etter eit statleg målstyringssystem, målekort. Dette inneheld både statlege og kommunale indikatorar og måltal.

Desember 2016 viste måloppnåing på samtlege indikatorar, med unntak av to (KVP og økonomi).

4.5 OPPLÆRING OG OPPVEKST

Sektor	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik
Opplæring og oppvekst	196 808 650	196 910 026	-101 376

Økonomi

Opplæring og oppvekst fekk tildelt ei ramme på kr. 196 910 025,- for 2016. Rekneskapen pr 15.02.2017 viser eit forbruk på kr. 196 871 783,-. Sektoren har med andre ord hatt eit mindreforbruk på kr. 38 243,-.

God økonomistyring og budsjettdisiplin pregar sektoren.

Volda kommune har ein desentralisert tenestestruktur i barnehage- og skuletilbodet. Denne strukturen er kostnadskrevjande. Løns- og driftsbudsjetta i sektoren er stramme, og oppvekstsjefen har vanskar med å sjå at ein no kan hente ut meir gevinst i drifta av barnehagane og grunnskulane. Då må ein i tilfelle gjere strukturelle endringar.

Det vart frå 2015 innført redusert foreldrebetaling. Den nasjonale ordninga går ut på at eit hushald ikkje skal betale meir enn 6 % av inntekta si til ein barnehageplass. I 2016 gjeld dette for hushald med samla årsinntekt under kr 487 500. Frå 2015 vart det i tillegg innført 20 timar gratis opphaldstid for alle 4- og 5-åringar, og barn med utsett skulestart, og som bur i hushald med årsinntekt under kr 417 000,-.

Denne ordninga gir mindre inntekter gjennom foreldrebetalinga, og kommunen skal få dette kompensert i rammetilskotet frå staten.

I barnehagedrifta var det eit meirforbruk i 2016. Ein del av dette meirforbruket skuldast tapte inntekter knytt til ordninga med redusert foreldrebetaling som det ikkje er kompensert for i budsjetttramma til barnehagedrifta.

Folkehelse

Godt kvalifiserte og engasjerte vaksne på helsestasjonen, i barnehagar og skular og er ein av dei viktigaste ressursane kommunen har for å medverke til god psykisk og fysisk helse hjå barn og unge. Psykososialt læringsmiljø er eit satsingsområde for sektoren.

I 2016 vart det også tilsett kommunepsykolog, som gir lågterskeltilbod til alle barn, ungdom og unge vaksne mellom 0 – 23 år med utfordringar knytt til psykisk helse.

Overvekt er også ei utfordring som må møtast med informasjon og førebyggjande arbeid. Tenestene under opplæring og oppvekst har psykisk helse og kosthald som satsingsområde.

Klima

Haldningar og kunnskap om klima er integrert i fagområda i rammeplanen for barnehagane sitt innhald, og barnehagane driv haldningsskapande arbeid gjennom heile året. I det faglege arbeidet i skulane er haldningar og kunnskap om klima integrert i fleire av kompetansemåla i skulen.

Etikk

Dei etiske retningslinjene er kjende for dei tilsette i sektoren og vert følgde.

Innkjøpspraksis

Alle som gjer innkjøp i sektoren kjenner til regelverket om offentlege innkjøp og det er ein føresetnad at dette vert følgt.

Årsverk og stillingar 2016

	Tal stillingar		Menn		Kvinner		Årsverk	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Stab+logoped	6	6	1	1	5	5	5,9	6
Grunnskule, SFO, kulturskule og vaksenopplæring inkl norskoppl	241	261	54	68	190	193	180,7	178,5
Spesped førskule	2	2	0	0	2	2	1,9	1,9
Kommunale barnehagar	84	84	4	1	80	83	67,67	63,21
Helsestasjon	13	14	0	1	13	13	9,65	10,75

Tal for skule henta frå GSI pr 01.10.16

Tal for barnehage henta frå årsmeldingar pr 15.12.16

Omtale av 2016

2016 har vore eit spanande og krevjande år for opplæring og oppvekst. Sektoren har ansvar for eit breitt tenestekområde:

- ✓ Jordmorteneste
- ✓ Helsestasjon
- ✓ Barnehagedrift
- ✓ Spesialpedagogiske tiltak for barn i førskulealder
- ✓ Skulehelseteneste
- ✓ Logoped
- ✓ Grunnskuledrift
- ✓ Vaksenopplæring
- ✓ Norsk- og grunnskuleopplæring for einslege mindreårige asylsøkarar i mottak
- ✓ Norskopplæring for innvandrarar og vaksne asylsøkarar i mottak
- ✓ Introduksjonsordninga

Tenesteområda samhandlar særleg i det førebyggjande arbeidet retta mot psykisk helse og overgangar. Vidare arbeider ein på tvers av tenesteområda når det kjem til læringsmiljø, psykisk helse og digital mobbing.

Det har teke tid å etablere gode og tenlege strukturar og rutinar, og sektoren justerer framleis der oppvekstsjefen ser det er formålstenleg.

Gjennom 2016 er det arbeidd med kvalitetsplan for sektoren. Ein av intensjonane med planen er at den skal verke samlande for sektoren; ein felles plattform som på tvers av ulikt lovverk knyter tenestene saman. Planen skal bidra til heilskapleg og samordna innsats på tvers av ulike fagområde.

Helsestasjon

Helsestasjonen fekk i 2016 tildelt ei 50% stilling til psykisk helse for minoritetar. Samstundes vart det oppretta eit minoritetshelseteam med deltakarar frå barnevern, lege, helsesøster og rus- og psykisk helseteneste.

I 2016 vedtok Stortinget at alle kvinner fødd 1991 og seinare skal få tilbod om vaksine mot humant papillomavirus (HPV) som førebygging av livmorhalskreft. I Volda vart dette lagt til helsestasjonen. Satsing gjeld frå haust 2016 til sommar 2019. Det vart sett 400 vaksinedoser frå 1. november og ut året. Det fyl statlege midlar med gjennomføringa.

To helsesøstre starta ei skulering i NBO (newborn behavior observation) som gjeld tilknytning til dei minste barna.

I 2016 vart det tilsett kommunepsykolog. Dette er eit lågterskel tilbod til alle barn, ungdom og unge vaksne mellom 0 – 23 år med utfordringar i forhold til psykisk helse. 80 personar har fått eit tilbod i 2016.

Helsestasjonen gjennomførte prosjektet *Seksuell helse, fokus på prevensjon og familieplanlegging for personar med innvandrarbakgrunn i Volda*. Dette resulterte i ein prosjektrapport, PowerPoint-presentasjon på tigrinja og somali og brosjyre på dei same språka. Prosjektet vart gjennomført med midlar frå Fylkesmannen.

Det var ein stor auke i talet på fødslar i 2016: 114 fødslar og 115 barn. Dette er ei auke på 18 fødslar frå 2015.

Utfordringane for 2017 som i 2016 er å kunne gje tilbod i barselomsorga etter nasjonale retningslinjer og kunne betre skulehelsetenesta gjennom kommunen sine frie midlar og øyremerka midlar til helsestasjonen.

For 2017 er det eit mål å etablere elektronisk samhandling gjennom Norsk Helsennett med samarbeidspartane våre.

Barnehage

Kommunen har 13 heildagsbarnehagar, sju kommunale og seks private barnehagar. I tillegg til heildagsbarnehagar har kommunen *Volda opne barnehage* som er open ein dag i veka.

Omlag 180 fire- og femåringar i barnehagane fekk tilbod om symjeopplæring/vasstilvenning. Opplæringa er eit samarbeid mellom Volda kommune og VTI- Symjegruppa. 11 av 13 barnehagar er med på opplæringa. Dei barnehagane som ikkje var med, har eigne opplegg.

Kommunen har god barnehagedekning. Det er auka pressområde på Mork/Egset, og ikkje alle barn i nærområdet får barnehageplass i Mork barnehage.

Oppvekstsjefen ser med uro på det fysiske miljøet barn og tilsette blir tilbydd i dei kommunale barnehagane. Barnehagane har trong for å betre det fysiske miljøet for å stette krava til ein moderne barnehage. Det er fleire kommunale barnehagar som ikkje har tilrettelagde arbeidsplassar til barnehagelærarane. Oppvekstsjefen er glad for at det i investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden fram til 2020 er sett av midlar til ny barnehage i sentrum.

Dårleg utbygd infrastruktur i barnehagane gjer det vanskeleg å møte barna og dei tilsette sine behov for å nytte teknologiske hjelpemidlar i det daglege arbeidet.

Voldaprosjektet er ein del av studien "Barn i Midt-Noreg". Prosjektperioden er frå 2013-2017 og alle barnehagane i Volda kommune er med. Prosjektet skal gje personalet i barnehagane meir kunnskap om psykisk helse hos barn i barnehagen. Det blir gjennomført forskning for å sjå effekten av opplæringa, og for å få meir informasjon om psykisk helse for barn i denne aldersgruppa.

Åtte av barnehagane i Volda kommune har gjennomført leiaropplæring «Kvalitet og leiing». Målet er å utvikle barnehagane i kommunen til meir lærande organisasjon gjennom tydeleg leiing og merksemd på kvaliteten i det daglege arbeidet med barna.

To av barnehagane deltek i den statlege satsinga *Kompetanse for mangfald*.

Alle yrkesgrupper i barnehagen har fått tilbod om kompetanseheving. Det er verd å nemne at omlag 35 barnehagelærarar fullførte mentorutdanning våren 2016.

Det er etablert nettverk for støttepedagogane i dei kommunale barnehagane der spesialpedagogane har ansvaret for det faglege arbeidet.

Våre satsingsområde dei siste åra: Voldaprosjektet, mentorutdanning, Nytt på Nytt, leiaropplæring og assistentopplæring vil bidra til at vi skal nå målet om å tilby gode barnehagar med høg kvalitet. Vi meiner at kompetansehevinga vi har sett i gang på sikt vil lette arbeidet for dei tilsette og samtidig sikre kvaliteten overfor barn og føresette.

I 2016 vart det gjennomført tilsyn i tre barnehagar.

Grunnskule

Ny Øyra skule er ferdig med det første, og både elevvar og tilsette gler seg over dette. Likevel er det med uro ein må konstatere at elevane i sentrum manglar tilfredsstillande kroppsøvningsfasilitetar som inkluderer basseng.

Også ved Volda ungdomsskule er det behov for utbetringar/rehabilitering for å kunne møte dei krava til standard og funksjonalitet ein set i dag. Oppvekstsjefen er glad for at det i investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden fram til 2020 er sett av midlar til rehabilitering av bygget.

Ein avtale med Høgskulen i Volda gir skulane noko tid i bassenget på Idrettsbygget. Oppvekstsjefen skulle gjerne sett at elevane hadde meir tid i basseng for å kunne sikre at elevane har gode symjeferdigheiter og at ein elles har tilstrekkeleg tid til at elevane når dei nye kompetansemåla i læreplanen.

Dei eldste elevane på Øyra skule disponerer tid i Voldahallen. Det har gitt fleire elevar eit kroppsøvingstilbod innomhus.

Fem lærarar byrja i 2016 på vidareutdanning gjennom den statlege satsinga på vidareutdanning for lærarar: *Kompetanse for kvalitet*.

Våren 2016 starta vi opp Udir si satsing Vurdering for læring. Vi vidarefører nettverksarbeidet vårt på tvers av skulane. Alle skulane deltek, også Volda læringssenter og Kulturskulen. Arbeidsmåten/strategien er kompetanseheving, utprøving og praksisendring. *Det overordna målet med satsinga er at skuleeigar og skular vidareutviklar ein vurderingspraksis som har læring som mål. Det skal skje gjennom auka kompetanse og auka forståing for vurdering som reiskap for læring.*

Det er etablert gode nettverk mellom skulane innan spesialundervisninga, språkopplæringa for elevar frå språklege minoritetar og psykisk helse.

Saman med to barnehagar og Volda læringssenter deltek to av grunnskulane i den statlege satsinga *Kompetanse for mangfald*. Målet med satsinga er at tilsette i barnehagar og skular skal vere i stand til å støtte barn, elevar og vaksne med minoritetsbakgrunn på ein måte som fører til at desse i størst mogeleg grad fullfører og står utdanningsløpet.

I 2016 vart det utarbeidd ein IKT-strategi for grunnskulane. Strategien har elevane si læring som mål, der Ipad skal nyttast som verkty i grunnleggande lese-, skrive-, og rekneopplæring i 1.-4. klasse. Ein har som mål å styrke den ordinære undervisninga for å femne om fleire av elevane for slik å redusere behovet for spesialundervisning.

Vaksenopplæring

Grunna den ekstraordinære situasjonen knytta til unormal stor tilstrøyming av asylsøkarar 2015 og første halvdel 2016, har aktiviteten også i 2016 vore høg ved Volda læringssenter. Volda læringssenter tilbyr grunnskuleopplæring for vaksne og norskopplæring for innvandrarar og asylsøkarar i mottak, og har ansvaret for busetting og kvalifisering. Verksemda har i 2016 auka busettingstalet av vaksne, og for første gong også busett einslege mindreårig. VLS busette 34 personar i 2016, av dei 4 einslege mindreårige. I tillegg kom det 15 familieinnvandringar. Dette utgjer ei samla busetting for 2016 på 49 personar. I 2016 kom 59 % av dei busette flyktningane seg ut i skule/arbeid to månader etter enda

introduksjonsprogram. Ein får berre rekne overgang til utdanning frå og med vidaregåande skule, men om ein reknar med overgang til grunnskule, ligg resultatet på 83%. Desember 2016 vart det ordinære mottaket i Volda lagt ned med verknad frå 01.03.17. Det gir ein viss reduksjon i aktiviteten ved senteret knytta til asylsøkarar, men ein auke i busetting av vaksne innvandrarar bidreg til å halde oppe ei høg drift ved senteret.

Kulturskule

I 2016 hadde Kulturskulen ein auke i talet på søknader, og skuleåret starta med ca. 40 elevar på venteliste. I tillegg til skulen sitt tradisjonelle arbeid med musikk og kunstfag, er det sett i gong ulike prosjekt; MOSAIK-Volda har som mål å engasjere og integrere flyktningar og innvandrarar. Dette blir organisert m.a. i samarbeid med Volda læringscenter og Øyra skule.

Skulen har og eit fruktbart samarbeid med Sunnmøre kammermusikkfestival og med Volda skulekorps. Fram mot UKM er det og sett i gang eit prosjekt i samarbeid med leiar for ungdomsklubben.

Skulen har vidare eit nært samarbeid med Ørsta kulturskule om m.a. kunstfag og Sunnmøre ungdomssymfoniorkester. Skulen har skrikande behov for nye lokale og ein ser fram til å flytte i løpet av våren 2017. Dei nye lokala på Øyra skule opnar for nye muligheiter både for undervisning, organisering og samarbeid.

Måloppnåing 2016

MÅL 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Barnehageplassar til alle, også til dei som ikkje har lovfesta rett til barnehageplass.		
Informasjon på kommunen sine heimesider skal vere oppdatert.		
Gjennomføre fire tilsyn etter barnehagelova.		Det vart gjennomført tre tilsyn
Oppdage barn som treng ekstra hjelp og støtte tidleg ved hjelp av kompetanseheving.		Opplæring og oppvekst er inne i fleire prosjekt i dette arbeidet som, Tidleg inn, Volda prosjektet og Zippys venner.
50 % pedagogtettleik i dei kommunale barnehagane		
Gjennom formaliserte prosedyrar sikre ein god overgang mellom barnehage og skule.		
Redusere sjukefråværet med 10 %		Sjukefråværet er redusert, men målet vart ikkje nådd

MÅL 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Medarbeidersamtale med alle tilsette etter oppsett plan.		
Grunnskulepoeng og resultata på eksamen skal vere høgare enn fylkes- og landsgjennomsnittet.		
Talet på elevar som på dei nasjonale prøvene presterer på meistringsnivå 1 i 5. klasse og meistringsnivå 1 og 2 i 8. og 9. klasse, skal reduserast med 15 % samanlikna med sist skuleår.		I hovudsak er måla her nådde
Voldaskulen skal syne framgang i rekning på dei nasjonale prøvene samanlikna med 2015.		
Ei styrking av den ordinære undervisninga skal redusere behovet for spesialundervisning.		Innanfor tildelt ramme er det krevjande å finne midlar til styrking av det ordinære tilbodet.
Volda skal ha ei skulefritidsordning som støttar opp under den språklege og sosiale utviklinga til elevane.		Kanskje særleg for born frå språklege minoritetar er SFO ein viktig arena med omsyn til språkleg utvikling.
60 % av deltakarane i introduksjonsprogram skal gå over til arbeid eller vidaregåande utdanning etter avslutta program.		
Alle einslege mindreårige flyktingar skal gå ut med grunnskuleeksamen som kvalifiserer til vidaregåande skulegang og utdanning.		
Etablere/vidareføre gruppetilbod ✓ Etablere barselgrupper til ei permanent ordning ✓ Jentegrupper i ungdomsskulen – 2 pr år ✓ Etablere grupper for barn som opplever skilsmisse – ei gruppe i 2016		
Styrke innbyggjarane sin kunnskap om kosthaldet og aktivitet gjennom tverrfagleg samarbeid inn mot foreldre til 1. klassingar.		
Barselomsorga skal følgje nasjonal fagleg retningslinje.		

MÅL 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Rekruttere kommunepsykolog		
Utarbeide rammeplan og mål for kulturskuledrifta		
Utarbeide oppvekstplan for sektoren		Planen fekk namnet <i>Kvalitetsplan</i> , og vart vedteke i kommunestyret i januar 2017.

4.6 HELSE OG OMSORG

Sektor	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik
Helse og omsorg	184 605 095	182 637 411	1 967 684

Økonomi

Til 2016 fekk sektoren tilført 16,95 årsverk + 4,75 årsverk som ikkje er effektuerte pga at Doktorhaugen endå ikkje er bygd. Resultat for heile sektoren viser ved årsslutt eit meirforbruk på kr. 1.967.684,-. Nokre tenester er forvalta innanfor tildelt ramme, andre har gått utover tildelt ramme. Av store årsaker til meirforbruk kan nemnast nettokostnad ca 880.000 i høve arbeidsmiljøkartlegginga. Husleige for legesenter har tidlegare gått inn og saldert meirforbruk i sektoren. For 2016 er husleige belasta sektoren til fordel for eigedomsavdelinga, dermed vart husleige ein kostnad på ca. 840.000 i staden for inntekt som tidlegare. Sektoren har og hatt utgifter på i overkant av ein million i forbindelse med eit avslutta arbeidsforhold.

Undervegs i 2016 måtte avlastingstenesta utvide med ein barnebustad nr 2. Dette, ilag med andre utfordringar i den tenesta, har medført eit meirforbruk der med om lag 1,5 mill. Krav om konsesjon for levering av BPA tenester har gitt ekstrakostnader med om lag 600.000,-. At kommunen ikkje lenger kan sende refusjonskrav pga vertskommunestatusen, har gitt auke i nettoforbruket med om lag 2 mill. kroner.

Forbruk på ekstrainnleige og overtid har gått ned samanlikna med 2015, men er fortsatt høgt. Vi erfarte at presset på nokre tenester auka utetter året. Dette har nok fleire forklaringar, men samhandlingsreforma har gitt kommunen oppgåver som sjukehuset tidlegare hadde. Dette gjer at bebuarane på institusjon er dårlegare enn for kort tid sidan. Utfordringane forskyver seg nedover i behandlingstrappa, både til dei døgnbemanna omsorgsbustadane og vidare utover til heimebaserte tenester. Ofte er utfordringane så store at dei faglege leiarane meiner det er uforsvarleg å ikkje leige inn noko ekstra.

Folkehelse

Folkehelse skal stå sentralt i all planlegging av helse- og omsorgstenester og for innbyggjarane i Volda. Folkehelsearbeid er omtalt i dei politisk vedtekne sentrale planane for sektor helse- og omsorg, omsorgsplan og demensplan. Sektoren har mange lågterskeltilbod. Fleire ulike dagtilbod /aktiviseringstilbod med m.a. turar ut, middag utandørs med tilbereding av mat på bålpanne, scootertur, trimgrupper, balansetrening for heimebuande. Samarbeid Styrk og Hamna dagsenter med utlevering av strøbøtter, kulturelle spaserstokk og rullatormaraton. Rehabiliteringstilbod gjennom Klokkearstova inkludert fysioterapitilbod, vidare satsing med styrking av kvardagsrehabilitering. Etablerte tilbod som førebyggjande heimebesøk og Frisklivssentralen sine gode tilbod. I tillegg arrangerer ein ulike kulturopplevingane som konsertar, sangstunder, filmar på storskjerm m.m. Med kunnskap om

kor viktig ernæring er, burde ein kanskje i større grad nytta kompetansen på sentralkjøkkenet meir inn mot den store gruppa heimebuande eldre personar.

Årsverk og stillingar/Organisering

Sektoren er delt inn i åtte einingar under sektorsjef. I tillegg er det teamleiarfunksjonar under einingsleiarane. I 2016 var det utskifting av to einingsleiarar, teamleiarane er på plass, men nokre kontinuitetsutfordringar på nokre av dei av ulike årsaker.

Tenestene i sektoren er mange, det er støttekontakt, omsorgsløn, brukarstyrt personleg funksjonshemma og tenesta for psykisk helse. HO har utleige av 154 omsorgsbustader og yter tenester til bebuarane i bustadane. I tillegg yter Helse og omsorg assistanse og ulike avlastingstilbod. Vi har tilbod om dagsenter for eldre og dagsenter/møteplass for personar med psykiske vanskar og Hamna dagsenter. Vi yter hjelp i heimen på ulike nivå som heimehjelp, opplæring, heimesjukepleie, tryggleiksalarm, matlevering, kvardagsrehabilitering m.m. Nytt i 2016 var gjennomføring av konsesjon for levering av brukarstyrt personleg assistanse (BPA).

Sektoren har utleigeansvaret for alle dei andre kommunale utleigebustadane, i tett samarbeid med andre kommunale sektorar. Gjennom interne prosessar og omdisponeringar vart det av eksisterande ressursar frigjort ressursar til 50% fysioterapeut, 75% sjukepleiar til heimebasert teneste, 2 x 20 frivilligskoordinatorar og ressursar til å etablere demensteam og styrke kvardagsrehabilitering. Dei sjukaste og mest hjelpetrengande eldre får hjelp på sjukeheimen.

Tabell under viser at årsverk og stillingar i sektoren med følgjande spesifikasjonar:

Tal tilsette	Kjønn K/M	Stillingsstorleik 50%>	Totalt årsverk
389	343K/ 46M	62	271,87

Faste tilsette som fekk auka stilling i 2015:

Tal tilsette	Kjønn K/M	Gjennomsnitt % auke	Samla omgjerding til faste stillingar
22	21K/ 1M	20	442%

Ved utgangen av året var det 10 lærlingar i sektoren, derav ein på sentralkjøkkenet.

Årsverk administrasjon/fellestenester: 80% kontor/sentralbord, 2 årsverk leiarstillingar, 1,2 årsverk sekretær, 3 årsverk sakshandsamar, 50% kreftkoordinator, 60% bustadkoordinator, 1 årsverk sjåfør, 2 årsverk teknisk drift og hjelpemiddel, 60% datakonsulent og 75% vaskeri.

Kontinuerleg utviklingsarbeid pregar kvardagen på dei fleste områder. Dette gjeld både i høve tenesteutfordringar, samhandlingsreforma, teknologiske løysingar, økonomiforvaltning og organisering av sektoren. Tildelingskontoret har med all forvaltning av plassar og fullført sakshandsaming med tildeling av tenester. Det er fatta 1110 tenestevedtak i 2016 (774 i 2015). Av desse har 31 fått avslag. Funksjonen *koordinerande eining (KE)* er knytt til tildelingskontoret. Elektronisk samhandling over Helsenett gjennom GericaElinker er vidare utvikla i 2016, og slik kommunikasjon har blitt sentralt og viktig i forvaltninga. Vi ser ein sterk vekst i denne kommunikasjonsforma. I 2015 var det begrensa statistikk ein fekk ut, i 2016 var det betre. Her er eit utval av dei det vart kommunisert mest med, men samla var det 19 ulike aktørar ein mottok eller sende meldingar til.

	Volda sj.hus		Volda legesent.		Apotek		Ålesund sj.hus		Samla	
	Mottatt	Sendt	Mottatt	Sendt	Mottatt	Sendt	Mottatt	Sendt	Mottatt	Sendt
2015			1281	1602					5082	2151
2016	3185	1023	2130	2400	854	5	447	120	7272	3855

Sjukefråvær

Det samla sjukefråværet for 2016 i dei ulike einingane varierer frå 1,56% til 13,84%, men i snitt har fråværet vore på 9,56 % i 2016, ein nedgang på 1,59 % frå 2015. Samla er sjukefråværet to siste åra gått ned 3,08 %. Tenesteytinga i avdelinga er fysisk krevjande og vi ser at langtidsfråværet 17- 56 dagar og 56 < utgjør heile 79,5% av fråværet (74% i 2015). Vi har mange tilsette som har jobba i omsorgsyret ei årrekkje. Mange har kroniske slitasjeskader og mange av desse jobbar på sjukeheimen. At langtidsfråværet aukar er ein urovekkande tendens, då dette uroar om ein reflekterer over tilgjengeleg kompetanse og utvikling i høve meir krevjande jobbsituasjon. Det er viktig at vi har ei ordning med tett oppfølging av dei sjukemelde og at dei vert erstatta av gode vikarar/ fleksibleiarar.

Etikk

Gjennom arbeidet vert ein ofte utfordra på etikk. Det gjeld både i høve forvaltning og tenesteyting. Dei etiske retningslinene er tema både i leiarmøte og personalmøte i dei ulike einingane. Retningslinene er kjende og vert følgde.

Kreftkoordinator

Prosjektmidlar frå Kreftforeininga frå oktober 2012 medførte oppretting av *kreftkoordinatorstilling* i 50 %. Tilskotet frå Kreftforeininga vert gradvis fasa ut. Ein er no inne i nest siste år med tilskot, men stillinga vert vidareført med opptrapping av kommunale

midlar. Målet er at pasientar, pårørande og tilsette kan få råd, rettleiing, samtalar og sikre trygg og heilskapleg omsorg. Koordinatoren har vore med å utarbeide palliativ plan saman med andre koordinatarar i Sjustjerna.

Arbeidsmiljøkartlegging starta hausten -15 med bakgrunn i at rådmannen fekk eit brev frå hovudtillitsvalte og verneombod, der dei uttrykte bekymring for det dei meinte om at fryktkultur var under utvikling. Rådmannen engasjerte Stamina Helse i prosessen med å kartlegge forholda i helse og omsorg, ved å gjennomføre ei stor arbeidsmiljøundersøking. Med bakgrunn i Staminarapportar om den einskilte eining, er det utarbeidd handlingsplanar på områder ein har vorte samde om må jobbast med. Både administrasjon, tillitsvalde og verneombod har vore i prosess om handlingsplanane. I alle einingane er ein godt i gang med forbetningsarbeid. Det har vore holdt møte der rådmann og personalsjef har fått presentert samtlege handlingsplanar og prosessar.

Kompetanseheving

Rekruttering av kvalifisert personell på alle nivå er utfordrande. Ekstra utfordrande er det der nye oppgåver skal løysast. Samhandlingsreforma utfordrar kommunen på fleire områder, ikkje alle konsekvensar er lette å føresjå. Vi har hatt fleksibleiarar i fleire år. Dette er i stor grad med å sikre kvalifiserte vikarar i store stillingar. I tillegg er det ein god måte å rekruttere fagfolk inn i faste stillingar etter ei fartstid som fleksibleiar.

Det er høgt fokus på kompetanseheving, både for dei med høgskuleutdanning frå før og for dei med grunntdanning på lågare nivå. Gjennom ”*Kompetanseløftet 2015*” har vi fått tilskot til ein tilsett som har fullført vidareutdanning i kreftomsorg/ lindrande behandling. Frivillegkoordinatorane starta vidareutdanning ved Verdighetssenteret i Bergen. Vidare har ein fått tilskot til fylgjande:

- Ein person tverrfagleg vidareutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge
- Midlar til tre personar, vidareutdanning i sakshandsaming på høgskulenivå
- Midlar til ein person, vidareutdanning i habilitering/ rehabilitering og ein på kvardagsrehabilitering.
- Ein person, vidareutdanning i leiing, 10 personar på teiknspråkkurs.

I tillegg fekk kommunen midlar til sju innovasjonsprosjekt:

Kvardagsrehabilitering (50.000,-), Ernæring til personar med demens (100.000,-), ernæring (135.000,-), rekrutteringspatrolje (50.000,-), utvikling av skulehelsetenesta (75.000,-), aktiv kvardag (100.000,-) og førebyggjande heimebesøk (50.000,-).

I sektoren har 44 personar gjennomført læringsverktøyet «demensomsorgens ABC, perm 1». Same verkty, perm 2 har 17 personar gjennomført og «eldreomsorgens ABC psykiske lidningar i eldre år» har 11 personar gjennomført.

I 2016 kom sektoren skikkeleg i gang med e-læring. Avtale med Norsk Helse Informatikk, der vi har kjøpt tett på 100 lisensar. Spesielt opplæring i høve samtykkekompetanse og lovverket omkring bruken av tvang har vore pålagt tilsette å ta.

I 2016 vart *Gerica Plassadministrasjon* tatt i bruk. Med dette kan ein få oversikt på kven som ligg på dei forskjellige romma på sjukeheimen. I tillegg er ein ny laboratoriemodul tatt i bruk og rett før sommaren vart ny «tiltaksplan» tatt i bruk. Alle endringar krev omfattande opplæring. Om lag 50 interne opplæringssamlingar har blitt holdt i 2016 berre på Gerica.

Nytt pasientvarslingsanlegg vart tatt i bruk på omsorgssenteret, Fjordsyn og Barstadtun, medan Folkestadtun og Mork bustader avventa å ta dette i bruk i påvente av løysing som også inkluderer varsling via GSM- nettet. Erfaringane har vore at det skulle vore lagt endå meir vekt på opplæring, då mange «problem» har vist seg å vere brukarfeil. Anlegget har vist seg svært stabilt, det har ikkje vore ute av drift etter driftstart. Saman med nytt pasientvarslingsanlegg vart det investert i trådløst nett i alle bygga. Nyleg vart det opna trådløst gjestenett, noko som både besøkande og bebuarar kan nyte godt av. Nye digitale tryggleiksalarmar skulle kjøpast inn i 2016, men dette innkjøpet har drege ut i tid. Volda er med i innkjøpssamarbeid med Ålesund, og har vore med i prosess saman med fleire andre kommunar og ALV for denne anskaffinga. Denne anskaffinga er nyleg gjennomført, så kommunen kan no straks gå i gang med å fornye tryggleiksalarmane. Dette vil og vere avgjerande for anna type velferdsteknologi brukt rundt i kommunen..

Støttekontakt, avlastingstiltak for barn/ unge, brukarstyrt personleg assistanse og omsorgsløn

I løpet av 2016 hadde 127 personar vedtak om støttekontakt i kortare og lengre periodar. Åtte familiar hadde privat avlasting og 12 hadde avlasting i den kommunale avlastingstenesta. To barn bur i barnebustad. Åtte personar er tildelt praktisk bistand i form av brukarstyrt personleg assistanse, i to av tiltaka er det inngått avtale med ekstern leverandør etter kommunen har gitt fleire konsesjon for å levere denne tenesta. 27 personar fekk omsorgsløn for tyngjande omsorgsarbeid for heile eller deler av året.

Felles kommuneoverlege

Kommuneoverlegen er administrativt underlagt helse- og omsorgssjefen. Han har gjennom 2016 hatt stort fokus på samfunnsmedisinske utfordringar, beredskap og overvaking, sakshandsaming og rådgjeving. Av saker kommuneoverlegen har arbeidd med kan nemnast:

- Ombygging av Volda legesenter og mottak av turnuslege,
- Deltaking i drøftingar i Sjustjerna i høve framtidig legevaktsentral på Søre Sunnmøre.
- Deltaking i Sjustjerna omsorg og Sunnmøre regionråd si samhandlingsgruppe
- Arbeidd for å vidareutvikle felles akuttmottak(FAM) og akuttfunksjonane ved Volda sjukehus.
- Vore med i planarbeid og ressursgruppe for felles palliativt prosjekt «Det gode liv – heile livet» for Sjustjernekommunane og Helse MR/ Volda sjukehus.
- I regi av Sjustjerna i samarbeid med Volda sjukehus og Høgskulen i Volda planlegge og gjennomføre fagdagen ”friskliv og meistring i eit endringsperspektiv”.

- Utpeika av KS til å vere med å reforhandle samhandlingsavtalen mellom kommunane i Møre og Romsdal og HF til å omfatte 24 timars Øhjelp innanfor rus og psykisk helse.
- Sakshandsaming i fleire samhandlingssaker mellom kommunane og HF
- Arbeidd i høve tilsyn, systemrevisjon og godkjenningssaker innanfor miljøretta helsevern i skular og barnehagar.
- Jobba mykje i høve utfordringar på smittevern, spesielt knytt mot auke i innvandring og asylmottak.
- Tatt ansvar i fråvær av folkehelsekoordinator, m.a. opp mot «Sunne kommuner».
- Utarbeidd og fått vedteke «funksjon, rolle og delegasjonar for kommuneoverlegen i Volda».

Sentralkjøkkenet

Sentralkjøkkenet har jamn leveranse til ca 180 porsjonar fullkost dagleg til sjukeheimen og omsorgsbustader. Frå hausten 2016 har kjøkkenet levert varmt måltid til barnehagane Engeset, Oppigarden og Sollia. I tillegg har dei levering til Hamna Kantinedrift. Sal i kantina, catering og matombering er mindre endringar siste året.

Når det gjeld klimaplan, jobbar kjøkkenet hardt med plastinnsamling. All plast frå innkjøpsemballasje vert samla inn, dagleg omkring ein storsekk til resirkulering. Kjøkkenet har og vorte bevisste på å bruke netthandel. Alle innkjøp skjer som regel som netthandel etter dei avtalar som ein er ein del av. På denne måten oppnår ein ekstra rabatt i forhold til vedtekne og inngåtte prisar. Kjøkkenet opplever stadig dyrare reparasjonar på produksjonsutstyret. Utstyret er no snart 13 år gammalt og behovet for fornying er merkbart.

Hjelpemiddelformidling

Arbeidet er i hovudsak montering, utlevering, gi opplæring i bruk, innhenting og reparasjon av hjelpemiddel som forlenga arm til hjelpemiddelsentralen i Møre og Romsdal. I tillegg har ein ansvar for internkontroll og dokumenstasjon på kommunalt medisinteknisk utstyr. Det er auke i talet aktive brukarar i 2016, og talet hjelpemiddel inn og ut er høgt, men lågare enn i 2015. Gode og tilgjengelege hjelpemiddel er ofte nøkkelen til å kunne gi teneste på lågast mogleg nivå, og at folk dermed kan bu lenger i eigen heim.

Årstal Volda	Folke- Tal	Tal aktive brukarar	Brukarar i % av folketal	Brukarar med utlån	Nye brukarar	Hjelpe- middel utlevert	Innlevert hjelpe- middel	Samla verdi for utlevering
2011	8573	798	9,3	247	66	1651	461	5.154.062
2012	8650	782	9,0	265	72	1774	656	6.382.866
2013	8827	734	8,3	278	84	1607	1283	4.810.025
2014	8909	912	10	249	59	1522	746	4.833.667
2015	8990	997	11,1			2588	1525	5.066.335
2016	9060	1051	11,5		81	1676	814	5.967.236

Nav Hjelpem.sentral Møre og Romsdal - kommunestatestikk for Volda 2011, 2012, 2013,2014, 2015 og 2016. Kjelde: Fylkesstatistikk

Byggjetiltak og planar

Sektor helse- og omsorg disponerer 154 omsorgsbustadar, same som i 2015. Av desse er 19 bustader for utviklingshemma. Det er 13 bustadar til personar med psykiske vanskar. Dei andre bustadane er til eldreføremål. Talet bueiningar ved Mork bustader er redusert til 17 bustader. Planar og teikningar for bygging av fem nye omsorgsbustader for utviklingshemma har blitt forseinka. Dei skulle etter planen stå klare i okt-16, men fortsatt er det uvisse om kvar dei vert bygde og kor mange. Bygginga av dei sju planlagde ROP-bustader (rus- og psykisk helse) oppe på Rotset er i gang. Legesenteret var ombygd etter planen til mottak av turnuslege. Sektoren har vanskar med å tilby gode kontorfunksjonar til alle tilsette. Talet tilsette med kontorbehov har auka siste åra, mellom anna i rus- og psykisk helseteneste, Styrk vart flytta frå Maurtua, fleire fysioterapeutar og ergoterapeutar, samt tildelingskontoret har fleire tilsette. I ei overgangsperiode har ting fungert, men merkar no situasjonen ikkje er haldbar. Utviding av barneavlasting er vedtatt og snart satt i «produksjon».

Sjukeheimen 2. g 3. etg

Sjukeheimen har 74 pasientrom med 77 plassar i døgnskcontinuerleg teneste. I 3.etg er 4 bugrupper. Klokkarstova er ”forsterka” bugruppe der ein tek imot utskrivingsklare pasientar og Øyeblikkeleg hjelp (ØH) pasientar. Kapasiteten på Klokkarstova er 9 rom med 12 plassar, der 1,5 av desse plassane skal vere tilgjengelege til ØH-pasientar. Kommunen får tilskot frå Helse- og omsorgsdepartementet og Helse Møre og Romsdal for ØH-plassane (øyeblikkeleg hjelp).

Andre etg. har 37 plassar for aldersdemente (18 av dei skjerma), fordelt på fire bugrupper.

I 2. etg opplever ein stadig at einskilte brukarar har behov for ekstra oppfølging/ tilsyn. Grunnbemanninga på kveldstid og i helgar har vorte noko styrka siste to åra. Styrkinga er eit resultat av at ein heile tida har utfordrande pasientsituasjonar der ein har måtte løyse utfordringane med ekstra innleige. Terskelen for ytterlegare ekstra innleige er no endra, men det vil likevel kunne skje. Dersom skjerming krev 24 timar tilsyn på ein person, vil likevel måtte leige inn ekstra ressurs. Uansett har auken av grunnbemanning medført meir stabilitet og auka kompetanse, noko som er sentralt for å handtere desse utfordringane.

Stillinga for sjukeheimslege har vore 80 %, noko ein erfarer det er behov for. Endringane, spesielt knytt til Klokkearstova, skjer fort, så legekompentansen er avgjerande for å gi forsvarlege tenester.

Tal liggedøgn viser auke på bruk av langtids plassar, auke i korttidsopphald og auke i avlasting på institusjon for pårørande (i tillegg kjem avlasting gitt i omsorgsbustader). Bruken av institusjonsplassane i 2016 viser at det er fleire som har budd på institusjonen samanlikna med 2015. Dette er i tråd med oppfatninga, der ein har opplevd å eit auka trykk på ledige plassar. Dette er utfordrande, då fleksibiliteten ein treng for å heile tida kunne handtere situasjonar som oppstår, vert vanskeleg og faren for å ikkje kunne ta imot utskrivningsklare pasientar aukar. Dette har konsekvensar for etterspurnad på heimebaserte tenester og kva utfordringar dei heimebaserte tenestene må løyse. Øyeblikkeleg hjelp (ØH) harantal overnattingsdøgn gått litt ned frå 2015.

Type teneste	2016	2015	2014	2013	2012
Langtidsopphald	23091	22.660	23.503	23.096	23.282
Korttidsopphald	2867	2416	2.641	3.144	2.866
Avlastingsopphald for pårørande	212	162	186	305	163
Øyeblikkeleg hjelp(ØH)	127	142	104	99	
Samla beleggspersent	97,36	93,96	97,86	98,64	97,41
Liggedøgn totalt	26297	25.380	26.434	26.644	26.311

Matematisk kapasitet liggedøgn på sjukeheimen i høve tal rom er 27.010 pr. år. Det kan i tillegg leggst inn 3 pasientar ekstra på dobbeltrom ved behov på Klokkearstova. Kommunen tok imot alle utskrivningsklare pasientar frå sjukehus i 2016.

Øyeblikkeleg hjelp

Som statistikken over viser var ØH- tilbodet nytta 127 døgn i 2016. Brukarane varierer i alder frå 50- 89 år. Årsaker til innlegging har vore:

	Fall	Smerte	Rus	Sosialt	Infeksjon	Palliasjon	Demens	Anna	Samla
2014	13	5	2	4	9	2	3	2	40
2015	9	8	6	8	15	2		1	49
2016	8	5	0	4	14			16	47

Heimetenestene

Eininga omfattar ansvar for alle heimebuande i heile kommunen, samt Folkestadun, legeloftet og Dagsenteret for eldre.

Eininga hadde i løpet av 2016 ytt helsetenester i heimen til 272 brukarar. 129 brukarar har hatt praktisk bistand, 85 brukarar har tryggleiksalarm og 14 har levering av varm mat. Nokre brukarar har fleire av desse tenestene.

Utetenesta er delt inn i to grupper med kvar sin teamleiar, og har delt kommunen geografisk mellom seg. Samhandlingsreforma har medført auka direkte utskriving av pasientar frå sjukehus til heimen/omsorgsbustad. Dette utfordrar kompetansen i heimetenesta. Ansvarleg sjukepleiar på kvar vakt må ofte ringe, eller får telefon, frå sjukehuset i Volda, palliativt team eller Volda legesenter. Slik samhandling er viktig for å sikre gode tenester. Likeeins kan alle andre tilsette i utesona ta kontakt med ansvarsvakt for vurderingshjelp, behov for legetilsyn med meir. Eininga har stor nytte av samarbeidet med kreftkoordinator.

Eininga har jobba med kvardagsrehabilitering, ei tverrfagleg satsing der også ergoterapeut og fysioterapeut samarbeider om å gi intensiv og spesifikk trening på sjølvhjelpsferdigheiter. Innsatsen skal primært betre muligheitene for pasienten til å kunne bu heime lenger.

2016 var femte året det vart gjennomført kartleggings/- informasjonsbesøk til 80 åringar som bur heime i eigen heim. Samtlege 80- åringar takka ja til besøket.

Dagsenteret for eldre

Gjennom året har dei hatt 41 brukarar. Ved utgangen av 2016 var det 29 personar med innvilga tilbod fordelt på to ”stover”. Dagsenteret har fire årsverk. Salsinntektene er låge, då den typiske ”produksjonsaktiviteten” går ned i takt med brukarane si helse. Brukargruppa har hatt eit alders- spenn på nesten 40 år, dette utfordrar tiltaket når det gjeld å finne gruppeaktivitetar som femner alle. Dagsenteret jobbar målretta med å utvikle nye og tilrettelagde aktivitetar, der fokuset er retta mot fysisk aktivitet og tilbod om aktivitetar ute i frisk luft. Dette er viktige fokusområder og i tråd med strategien om at enkeltpersonar skal kunne bu heime lengst mogleg.

Heimetenestene, omsorgsbustader

Denne eininga har ansvar for Fjordsyn, Barstadtun og Mork bustader. Kvar av bustadane har ein teamleiar.

Eininga har 45 årsverk, eininga med flest tilsette i sektoren. Til saman har dei tre bustadane 79 husvere. I nokre av leilegheitene bur ektepar, slik at talet brukarar kan variere.

På grunn av ledig kapasitet på bemanna omsorgsbustader vart det hausten 2015 starta prosess for å dreie ressursar frå Mork bustader og over til kvardagsrehabilitering, demensteam, frivilligkoordinatorar og ambulerande heimetenester. I januar 2016 vart bemanninga ved Mork redusert med 2,25 årsverk og åtte plassar som allereie sto ledig er ikkje tekne i bruk etter dette.

På fagsida har det vore jobba med sjølvstudieopplegget demensomsorgens ABC opplegg frå Aldring og Helse. 29 av dei 62 fast tilsette starta ABC- perm om demensomsorg eller

psykiske sjukdomar i eldre år. Vidare har det vore fokus på etiske retningslinjer, retningslinjer for sosiale media og rutinar for avvikshandtering.

Butenesta for funksjonshemma

Eininga består av tre samlokaliserte bukompleks med fleire omsorgsbustader, Sevrinhaugen 1, Kleppevegen 1 og Bømarka 8. Eininga har auka med to brukarar og har samla 33 brukarar. 17 av dei bur i samlokaliserte kommunale omsorgsbustader, 16 i eigne leilegheiter. Tenesteomfang varierer frå to timar i veka til teneste gjennom heile døgnet. Dei tre bukompleksa har blitt meir samkøyrde gjennom året, slik at personalet blir nytta på tvers av bustadane og på dagtid ved Hamna Dagsenter/ avlastinga for barn og unge. Dette er mogleg fordi dei tilsette utviser stor fleksibilitet og positivitet. Dei tilførte ressursane medførte drift innanfor ramma, til tross også for at to nye brukarar kom til i løpet av året.

Tenesta for funksjonshemma

Denne eininga består av Hamna dagsenter og avlastingstenesta for barn og unge. Hamna dagsenter har hatt 26 brukarar gjennom 2016. 8 av dei er frå Ørsta, 18 frå Volda. Tilbodet vert individuelt tilrettelagde utifrå den einskilde sine behov for aktivisering, trening, arbeid og meistring. Det vert lagt stor vekt på fysisk aktivitet. Menneske med utviklingshemming er ofte inaktive grunna nedsett fysisk funksjonsevne og treng difor ekstra motivasjon og tilrettelegging. Aktivitetar som vedproduksjon, riding, symjing, turar i skog og mark, postrunder, fotball, trening inne i sal, sansetrening, spenningskurs på Bjorli og mykje meir, gir både meining og fysisk aktivitet.

Hovudmålsettinga med avlastingstilbodet for born og unge er å gi avkopling og kvile for foreldra. For at foreldre skal oppleve at det er godt for dei at borna er på avlasting, er det viktig at innhaldet i avlastinga er tilrettelagt slik at borna trivast og på dette viset gjere foreldra trygge på at borna blir tatt godt vare på.

Det er no 11 barn som får avlastingstilbod der. Sidan 2015 er nokre tiltak avslutta, men nye og meir omfattande tiltak har kome til. Det er etablert to barnebustader der.

Rus- og psykisk helseteneste

Eininga består av psykisk helseteam, rustenesta, døgnbemanna omsorgsbustader, dagtilbodet Gnisten og arbeidstilbodet STYRK.

Eininga hadde samla 239 brukarar som nytta dei ulike tenestene i 2016, ein auke med 27 personar frå 2015.

Samhandlingsreforma gir auka press på dei kommunal tenestene på grunn av reduksjon i liggedøgn i spesialisthelsetenesta, auka poliklinisk behandling og heimebehandling. Det er auka etterspurnad og behov for fleire døgnbemanna bustader til personar i målgruppa.

Auka etterspurnad gjer at tenesta i 2016 gav bistand frå base i døgnbemanna bustad til 23 brukarar, ein auke på fem frå 2015. Sju av desse bur ikkje i omsorgsbustad. For personar med rusmiddelproblem eller psykiske lidingar er bustad ofte ein føresetnad for å kunne setje i verk

og lukkast med behandling og oppfølgingsteneste. Gjennom endringane som kjem i forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasientar i 2017, ligg det klar forventning om adekvat bustad i form av bustad med bemanning for å kunne ta imot utskrivningsklare pasientar raskt og hindre nye innleggingar. Forslag om tre karensdagar, mot ein i somatikken, før betalingsplikta vil slå inn. Pågåande oppføring av ROP bustader er viktig og spanande.

I løpet av 2016 har Psykisk helseteam gitt tilbod til 112 brukarar. 35 av desse var nytilviste og 31 vart avslutta i løpet av året.

Rustenesta gav tilbod til 59 brukarar i 2016. Det vart tilvist 15 nye brukarar og 15 vart avslutta. 34 av desse er i kategori alvorlege og langvarige problem/ lidingar, dvs tidkrevjande utfordringar omkring. Ein konsekvens er mindre tid å jobbe førebyggjande.

Gnisten hadde ved årsskiftet 32 aktive brukarar, 10 fleire enn i 2015. Lokala er små, og kapasiteten sprengt, dette fører til utfordringar både for tilsette og brukarar. Det er behov for nye, permanente lokalar. Avsette midlar til ombygging i 2017/2018, men innspel på nyåret gjer at ny runde må takast på lokalisering. Dette skaper uro hjå tilsette og brukarar.

STYRK-arbeid er eit lavterskel arbeid- og aktivitetstilbod. Styrk arbeid gav tilbod om arbeidstrening til 13 personar i 2016. Seks avslutta i løpet av året på grunn av m.a. overgang til ordinært arbeid (1), skulegang (1), andre NAV-tiltak (2) og anna tilpassa opplegg (1).

Tenesta er aktiv i ei tverrsektoriell arbeidsgruppe som arbeider med betre gjennomstrøyming i dei kommunale gjennomgangsbustadane. Etter avslutta prosjektperiode (oppstart 2013) held arbeidet fram med ei fast 60% stilling frå hausten 2016 for å vidareføre arbeidet.

Førebygging, rehabilitering og legeteneste

Eininga inkluderer frisklivssentral, fysioterapi, ergoterapi og legeteneste inkl. nattlegevakt. Frisklivssentralen har gjennom 2016 vore skadelidande, då vidareføring av aktiviteten etter at frisklivsleiar gjekk over i 70% einingsleiarstilling, ikkje har funne si rette form endå.

Leiar for eininga fekk prosjektansvar for kvardagsrehabilitering. Arbeidet er no godt etablert og er eit tett samarbeid med ergoterapeut, fysioterapeut og utetenesta for eldre. Prosjektrapport er skrive.

Legetenesta har hatt tre års drift etter inngått privat legeavtale mellom kommunen og fastlegane. Legetenesta er pressa på listekapasitet og har gjennom Samarbeidsutvalet meldt behov for etablering av ein ny fastlegeheimel. Turnuslege tok til frå september-16, etter ombygging av venteareal, resepsjon og turnuslegekontor.

Utsifting av fastlegeheimlar krev mykje administrativ ressurs å få på plass. Det vart jobba mykje med rekruttering av ny sjukeheimsoverlege. Det lukkast til slutt og ny er på plass no.

Fysioterapien fekk tilført 50% stilling og 100% ergoterapiressurs.

Tal brukarar av fysio- og ergoterapiteneste sett i høve alder.

0 -16 år	16 – 105 år	Full refusjon/ blå resept	Tal konsultasjonar
43 stk	218 stk	137 personar	2226

I 2016 vart det utdelt 50% auka driftstilskot til Aarflot fysikalske. Dette vil bli trappa opp med årleg auke på 50% i 2017 og 2018.

Klimaplan

Sektoren kjøpte to elbilar for vel tre år sidan. Dei er mykje brukte, ofte eit førsteval for mange av våre tilsette. Planar om innkjøp av elsyklar er ikkje realisert. Tanken er at transport og nokre heimebesøk i nærmiljø/ sentrum kan takast på sykkel. Den daglege drifta i sektoren har oftast fokus på effektiv drift, der klimavenleg drift ikkje alltid har same fokus. Store forflytningsbehov og dårleg tid utfordrar klimafokuset! Ein prøver likevel å ha forbruksfokus både når det gjeld mat og medisinsk forbruksmateriell. Ved store innkjøp lagt ut på Doffin er miljøperspektivet alltid er tildelingskriterium. Det er stort forbedringspotensiale for kjeldesortering av boss. Kommunen kan legge betre til rette med lokale sorteringssentralar og sortert avfallshenting. Å legge dette til rette utan at det medfører ekstraarbeid for tilsette, bør vere eit mål.

Innkjøpspraksis

Kommunale innkjøpsrutiner er gjennomgått på dei ulike arbeidsplassane, for at innkjøparar skal kjenne regelverket for offentlege innkjøp. Det skjer likevel at tilsette utan innkjøpsansvar har gjort mindre innkjøp. Store innkjøp på vegne av sektoren vert styrt av sektorleiinga. Har sakna tilgang på formell innkjøpskompetanse, noko som no kommunen har framforhandla avtale no kan kjøpast.

Resultatmål

Inkludert definerte mål, både frå PLO, helseavdeling og Hamna dagsenter:

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Medarbeidersamtale med alle fast tilsette		Helse- og omsorg har relativt store tenestoområder med mange små stillingar, slik at det vert ulike tidsinterval og måtar å gjennomføre samtalar på. Vil vere ein kontinuerleg prosess
Initiere innovative/nytenkjande tiltak 1. Kvardagsrehabilitering er implementert frå prosjekt til ordinær teneste 2016 2. Omorganisering i heimetenestene med endra driftseiningar og		1. Måltal –Effekt av kvardagsrehabilitering skal målast kvarttalsvis ved standardisert og anonymisert evalueringsverktøy.

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
implementering av handholdte terminalar og aktiv bruk av Gerica gir auka ATA(ansikt til ansikt tid).		Den er implementert, måldelen er ikkje tilstrekkeleg utarbeidd endå. 2.Bruke eksisterande teknologi til måling av ATA, både i heimetenestene og i døgnbemanna omsorgsbuster for eldre. Teknologien er ikkje heilt på plass endå, i omsorgsbustad vil nye pasientvarslingsanlegget logge når ein er inne hjå brukar, men ikkje brukarkontakt i fellesrom.
Nærvær på 90 %		Nærværprosent pr. utgang desember 2016 er 90,44 % Samla sjukefråvær i Helse og Omsorg jan – desember var på 9,56%.
Månadleg økonomirapportering med fokus på å halde økonomisk ramme på alle nivå i sektoren.		Månadleg rapportering frå einingsleiar til sektorsjef med oppfølging av avvik vore litt skadelidande pga ustabilitet i 2016. Tett dialog og godkjenning frå leiing ved evt. ekstrabehov utover tildelt ramme. Fokus på økonomi/budsjett på leiarmøte kontinuerleg. Rutiner etablert, men skal evaluerast. Meldingar om situasjon som krev innleige vert meldt.
Tildelingskontoret er forvaltareining i sektor helse og omsorg, rett teneste på rett nivå.		Rett teneste på rett nivå Standardardar vert forankra i kommunestyre. Lik sakshandsaming innført, standardar ikkje forankra i Kstyret.
Aktiv omsorg og frivilleg koordinering Deltaking i kulturelle aktivitetar.		Tal frivillege som engasjerer seg i høve brukarane.

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
		Tal kulturelle arrangement og tal deltakarar på arrangementa, både avdelingsvis og større arrangement t.d. kulturelle spaserstokk. Kartlegging tre gongar i 2016, januar, august og november. Tofritidskoordinatorar er tilsett. Desse har viktig og koordinerande funksjon for frivilleg arbeid inn mot tenestoområda.
Utskrivingsklare pasientar frå sjukehus vert overtekne innan fristen, og kommunen skal ikkje betale for liggjedøgn på sjukehus		Til tross for marginal situasjon, klarte vi heile 2016 uan betalingsdøgn på sjukehuset.
Styrka kompetanseutvikling		Tal tilsette som har gjennomført ulike kurs og kompetanseutviklingstiltak har auka. Kjøpt lisensar for e-læring, mange gjennomførte kurs. Fagdag satt på dagsorden, ei samling gjennomført i haust. Innførast i heile sektoren i 2017
Førebyggjande helsearbeid		Dagtilboda våre driv aktivt fysisk trening med eltakarane. Viktig bidrag for folkehelse og klare seg heime. Fått tilskot til kjøp av 5 Motiview sykklar. Forebyggjande heimebesøk, 80 åringar er gjennomført.
Integrering og deltaking for brukarar med rusproblem		Tal på brukarar med rusproblem som deltek i arbeidsretta tiltak etter behandling. Tal vil kome, men det er fleire nye deltakarar i Styrk arbeid i 2016.
Gjennomgang av kvalitetsrutinene i sektoren med dokumentasjon og opplæring (jfr avvik og oppfølging i Kvalitetslosen)		Tema både i kvalitetsrådet og intern opplæring i ulike fora, men vanskeleg å seie ein er i mål.
Sikre opplæring av tilsette for å ivareta personopplysningskrava i fagsystemet		Kjennskap til personvernhandboka for Volda kommune.

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
		Rutinemessig opplæring i ”Normen” – antal som har fått opplæring (Norm for informasjonssikkerheit for helse- og omsorgstenestene). Mange er pålagt å ta kurs om samtykkekompetanse.
Gjennomføring av arbeidsmiljøundersøking med oppfølgingstiltak		Resultatet av undersøkinga vil avklare nærare behov for tiltak. Leiarutvikling vil i alle høve verte sett på dagsorden. Alle handlingsplanar er utarbeidde, fokus på oppfølging av handlingsplanane.

4.7 KULTUR OG SERVICE

Sektor	Rekneskap 2016	Regulert budsjett 2015	Avvik
Service og kultur	9 581 938	10 864 117	1 282 179

Økonomi

Rekneskapet viser at sektoren totalt sett har eit mindreforbruk på kr. 1.282.179,-. Hovudforklaringa til mindreforbruket er generelt ei nøktern drift, i tillegg til følgjande:

- Kinodrifta hadde eit mindreforbruk på 54.000 kr. Forklaringa er nøktern drift, i tillegg til at billettinntektene har vore høgare enn budsjettet.
- Ungdomsklubben hadde eit mindreforbruk på 327.000 kr, som har si årsak i lågare besøkstal på klubben og dermed også mindre aktivitet på klubben.
- Biblioteket hadde eit mindreforbruk på 123.000 kr, årsaka er i all hovudsak at biblioteket ikkje brukte alle midlane til ekstrahjelp siden biblioteket fekk ei stillingsauke på 50% knytt til arbeidet med asylsøkjalar/innvandrarakar.
- Servicekontoret hadde eit mindreforbruk på 515.545 kr. Årsaka er auka inntekter frå skjenkegebyr og sal av eigedomssopplysningar samt refusjonar frå NAV.
- Overskridingane på politisk (kr. 389.127) skyldes i all hovudsak auka utgifter til servering/møtemat og auka frekvens på møte og auka utgifter til annonsering (tidlegare annonserte vi ikkje kommunestyremøta).

Folkehelse

Sektor for kultur og service sitt arbeid er i særleg stor grad publikumsretta, og sektoren legg derfor stor vekt på å møte innbyggjarane på ein positiv måte.

Dei tilsette på servicekontoret legg vekt på at publikum skal oppleve å få den rettleiinga og dei opplysningane dei treng, og at dei evt. blir sett i kontakt med rett sakshandsamar eller rett avdeling. Det er viktig at publikum ikkje føler at terskelen for å spørje om hjelp blir for høg, og vi skal også vere hjelpsame og serviceinnstilte overfor alle tilsette slik at dei syns det er lett å be oss om hjelp.

Kulturavdelinga bidreg gjennom aktivitetane som kino, bibliotek, frivilligsentral og ungdomsklubb tilbyr, i stor grad til integrering, førebygging av rusproblem, rekreasjon, møte mellom menneske, kompetansebygging, utvikling og trivsel for innbyggjarane.

Psykisk helse er ein vesentleg del av folkehelsearbeidet. Utan det førebyggjande arbeidet som sektor kultur og service gjer på mange område, måtte kommunen i større grad reparere og sette inn tiltak for å betre helsa til folk etter at problem har oppstått.

Årsverk og stillingar

Tal stillingar	Kjønn K/M	Stillingsstorleik (antal 50% og større)	Totalt årsverk
20	13/7	11	13,41

Omtale av 2016

Volda folkebibliotek hadde heile 41.000 besøkande i 2016. Skuleelevar, flyktningar og asylsøkjjarar er storforbrukarar av bibliotektenester. Biblioteket fekk i 2016 tilført ekstra midlar for å auke bemanninga med ei 50% stilling, denne stillingsressursen blir tatt bort i 2017 pga at asylmottaket blir lagt ned. Bibliotek og frivilligsentral samarbeidde om å arrangere kulturminnedagen i september og ”lån ein volding” kvar laurdag på biblioteket.

Frivilligsentralen har som ein av sine primære oppgåver å bidra til møteplasser: Mat og prat, seniornett, flyktningeguiden, sommarprogram for barnefamiliar med totalt 18 aktivitetsdagar gjennom heile skuleferien og TV-aksjonen er nokre døme på dette. Frivilligsentralen har også ansvar for kulturformidling for eldre i institusjon gjennom den kulturelle spaserstokken og har også medvirka i festivallivet og gitt sitt bidrag til m.a. X2.

Frivilligsentralen er aktiv når det gjeld å søke etter økonomiske stønadsmidlar av ymse slag, desse midlane kjem i neste omgang kulturellt og innbyggjarar til gode gjennom til dømes Frivilligsentralen sitt sommarprogram, Den kulturelle spaserstokken, og etablering av ”Mosaik”.

Volda Filmetater fekk ny kinosjef i april 2016, og kinoen har hatt eit aktivt år: Det har blitt vist fleire kinofilmar enn føregåande år og dei tilsette ved kinoen har vore flinke til å skape publisitet rundt førestillingane, t.d. rundt premiera på filmen ”Burning 2”.

Ungdomsklubben held til i Salongen (2. etg) på samfunnshuset, klubben har vore i drift der frå september 2014. Klubben har eit forholdsvis lite lokale, og kan ikkje gje same mangfald i tilbodet som tidlegare. Oppslutninga om klubben har vore dalande, og kommunestyret vedtok i november 2016 at det skulle bli vurdert leige av nye og meir eigna lokale til klubben.

Ungdomens kulturmønstring blei for andre gong arrangert i samarbeid med Ørsta kommune, dette var vellukka og vi satsar derfor på ei vidareføring av samarbeidet.

Volda kommune gir samla sett store økonomiske bidrag til kulturellt i kommunen, t.d. gjennom ulike tilskot til grendehusa på bygdene, drift av symjebassenga på bygdene og subsidiering av symjeklubben i sentrum, tilskot til Volda skisenter og årlege bygselavtaler knytt til skisenteret, Mørehallen, symbolsk leigepreis for Voldahallen, vedtak om støtte til hestesportssenter og støtte til nytt teleskop på Kometland.

Via kraftfondet har det dei siste åra blitt gitt støtte til m.a.

- Dei Nynorske Festspela,
- Studentveka,
- X2 Festivalen,
- Kammermusikkfestivalen,
- Dokumentarfilmfestivalen,
- Animasjonsfestivalen
- Naturfestivalen.

Planane for idrettshall og kulturhus med kino vil også medføre ei storsatsing frå kommunen si side.

2. halvår starta arbeidet med å lage ein kulturminneplan for Volda kommune. Kulturminneplanen er planlagt vedtatt før sommaren 2017.

Hovudområda for servicekontoret er informasjon mot publikum, sentralbord, sekretariat for dei politiske utvala og arkiv. I tillegg har servicekontoret mellom anna systemansvar for fleire datasystem, redaktøransvar for kommunen si heimeside og for kommunen sine kontoar på facebook, twitter og instagram, arkivansvar, postføring, ansvar for hustrykkeri, ansvar for praktisk oppfølging av den overordna informasjonssikkerheita, gjennomføring av val, sal av eigedomsopplysningar og tenester etter alkohol- og serveringslova.

Hausten 2016 tok Volda kommune i bruk digital kommunikasjon til innbyggjarar og bedrifter. Servicekontoret arrangerte ein eigen ”digital postkasse-konkurranse” der innbyggjarane kunne melde seg på, for på den måten å få opp andelen av befolkninga i kommunen som har digital postkasse. Resultatet er at innbyggjarane i Volda no ligg på ein delt 3. plass i fylket når det gjeld prosentvis andel av innbyggjarane som har digital postkasse. Omsyn til miljøet, lågare portoutgifter og sikker oppbevaring er både kvar for seg og til saman gode grunnar for at innbyggjarane oppretter digital postkasse.

Det vart totalt halde 72 møte og handsama 634 saker i dei ulike utvala.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Formannskapet	162	163	166	232	219	220	200	254
Driftsstyret	51	58	71	78	53	46	40	67
Forvaltningsstyret	88	81	68	80	105	64	89	90
Valnemnd	7	8	11	18	10	9	11	18
Valstyret	16	5	17	3	15	4	6	8
Kommunestyret	101	143	143	175	192	169	156	181
Sakkyndig nemnd for eigedomsskatt (inkl. klagenemnd)						185	180	16
Totalt	560	602	574	586	584	697	682	634

Eldrerådet, rådet for funksjonshemma og ungdomsrådet skriv eigne årsmeldingar, og er derfor ikkje med i denne oversikta. Totalt har servicekontoret ansvar for 13 utval.

Kommunen har også hatt eit svært aktivt år på sosiale media (facebook, twitter og instagram), og når eit stort publikum via desse kanalane. Heimeside og sosiale media gir oss gode muligheiter til å drive aktiv omdømebygging for Volda kommune, og desse mediene har ein viktig funksjon når vi treng å informere om kriser og andre viktige ting som skjer. I tillegg er dei sjølvsagt også sentrale faktorar i ein meir døgnopen kommune.

Volda kommune har eit stort ordningsetterslep når det gjeld eldre papirarkiv: heile 320 hyllemeter. Dette er ein krevjande oppgåve, og det er ikkje sett av ressursar til dette ordningsarbeidet.

Kommunereforma aktualiserer utfordringa kommunen har med uordna arkivmateriale: Når den nye kommunen er etablert, har administrasjonen framleis eit stort behov for å kunne gå tilbake i arkiva som blei skapt før samanslåinga. Dette er kanskje særleg aktuelt når det gjeld arkiv med rettighetsdokumentasjon (t.d. barnevernsarkiv, elevarkiv, personalarkiv), men også når det gjeld saksarkiv, avtalearkiv, byggesaksarkiv og planarkiv som inneheld viktig informasjon som ein treng å ha tilgjengeleg også i den nye kommunen. Dersom dette materialet ikkje er ordna og listeført, så vil det vere vanskeleg tilgjengeleg. Denne problemstillinga gjeld også for dei fullelektroniske fagsystema vi har pr i dag –vi må sikre oss at dataene som er skapt via desse fagsystema blir gjort tilgjengelege for sakshandsamarane i ny kommune; parallelt med ein tar i bruk dei nye, felles fagsystema som den nye kommunen skal ha.

Etikk

Dei etiske retningslinjene for Volda kommune er kjende for dei tilsette i sektoren og vert følgde.

Innkjøpspraksis

Innkjøpa som sektoren gjer, er i tråd med innkjøpsavtalene Volda kommune og innkjøpssamarbeidet har gjort.

Resultatmål

Alle resultatmåla til sektor kultur og service var oppfylt ved utgangen av året, med unntak av å opparbeide eit fungerande crew/ungdom som jobbar på dugnad på ungdomsklubben. Årsaka til dette er at oppslutninga om ungdomsklubben ikkje har vore stor nok.

Rapportering på mål

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Aktiv informasjon om kommunen sine tenester, tilrettelegging av tenester på skjema og profilering av Volda		Gjennomsnittleg antal nyhendeoppslag pr veke på Facebook, Twitter og websida. Antal profileringsartiklar og anskaffing av profileringsmateriell
Elektroniske skjema på heimesida skal gi forenkla tenester for brukarane og frigjorde ressursar i administrasjonen.		Antal tenester det vert utvikla skjema for. Anslag på effekt for brukar og frigjort tid
Ingen negativ omtale av avdelinga i media		
Ungdomsklubben skal opparbeide eit fungerande crew i rett aldersgruppe		Crew er ungdom som jobbar på dugnad på ungdomsklubben
Ungdomsklubben skal arrangere minst 8 temakvelder/kurs for ungdom		
Arrangere to debattmøter i biblioteket		Den nye biblioteklova seier mellom anna at <i>"Folkebibliotek skal være en møteplass og arena for offentlig samtale og debatt"</i> .
Volda filmteater skal ha eit besøkstal på minimum 14000.		
Frivilligsentralen skal arrangere minimum eit opplæringstiltak/kurs for frivillig sektor		
Alle institusjonane i kommunen få tilbod om eit variert kulturtilbod frå den kulturelle spaserstokken.		
Ajourføring av personsikkerheitshandboka og ivareta overordna funksjon for at denne er kjent ute i organisasjonen		Organisere opplæring av leiarane i personvernhandboka og sikre oppfølging av overordna rutinar.

4.8 TEKNISK

Eining	Rekneskap	Revidert budsjett	Meirforbruk
Drift og anlegg	13 440 475	11 943 106	1 497 369
Brann	8 161 684	7 806 154	355 530
Eigedom	14 660 253	13 914 169	746 084
SUM	36 262 412	33 663 429	2 598 983

Økonomi

Teknisk sektor har eit meirforbruk på kr 2,6 mill. Teknisk sektor fekk overført 2,5 millionar i revidert budsjett i mai 2016. 0,5 millionar skulle gå til Brann, då der har vore ein feil i lønsberekninga i budsjettsamanheng. 2 millionar skulle gå til kommunalteknisk for å dekke utgifter til snørydding utover budsjett.

Vi har hatt ein gjennomgang av mva kompensasjon på kommunale utleigebustadar i 2016. Justert fordelingsnøkkel innebar at sektoren fekk belasta rekneskapen med ca kr 500.000 som det ikkje var tatt høgde for.

Riving av Austefjord skule førte til ei utgift på kr 419.000 (netto) i 2016. Når vi korrigerer for dette, samt den nye fordelingsnøkkel for mva (jamfør omtale ovafor) så har Eigedom halde seg innanfor budsjettramma. Overskridingar ligg difor på Drift og anlegg og Brann.

Sjukefråvær:

Samla sjukefråvær i teknisk sektor enda på 9,73 %, dette er høgare enn snittet i Volda kommune. Vi har mange arbeidstakarar i hardt fysisk arbeid der fleire er over 60 år. Det som gjer at vi fekk såpass høg prosent i 2016 er at det har vore nokre langtidssjukemeldingar i alle tre avdelingane, som ikkje har samanheng med tilhøva på arbeidsplassen. Der er ikkje sett i verk nokon tiltak utover oppfølgings samtaler med dei sjukemelde.

Folkehelse:

Teknisk sektor er ein viktig bidragsytar på førebyggjande folkehelsearbeid i form av:

- Levering av reint drikkevatt til 8000 personar og bortleiing av spillvatn frå dei same personane.
- Organisere vegvedlikehald på kommunalt vegnett vurdert i eit liv/ helse perspektiv.
- teknisk vaktordning som går 24 timar i døgnet.
- Beredskapseining som kan setjast inn ved ekstremvær med personell og maskinelt utstyr.
- Ivaretaking av inneklima i alle kommunale bygg.
- Universell utforming og tryggingstiltak i kommunale bygg.

Brannavdelinga bidreg sterkt gjennom førebyggjande tiltak, som tilsyn med piper, eldstadar og særskilte brannobjekt, samt informasjon og kurs/opplæring, legg vi til rette for at

innbyggjarane i Volda skal få den informasjon som trengs for å bu trygt, og at dei skal kunne opphalde seg i offentlege bygg utan fare for liv og helse med tanke på brann. I samarbeid med dei andre naudetatane har vi ei redningsteneste som sikrar at innbyggjarane får naudsynt hjelp om dei vert råka av brann eller ulykke.

Etikk

Dei tilsette på sektoren er kjent med dei etiske retningslinene til Volda kommune og det vert forventa at desse vert følgde.

Klimaplan

I høve til klimaplan oppfølging har teknisk sektor mykje å gå på kompetansemessig. Per i dag treng fleire tilsette kursing i dette faget. Vi følger opp innmeldte forureiningssakjer som i stor grad vert vidaresendt til politiet.

EPC er i gjennomføringsfasen der energiforbruket til kommunen vil nå mål i klimaplan. Alle bygg som har krav til energimerking, vil bli energimerka i utgangen av prosjektet når tiltaka er ferdigstilt.

Ny renovasjonsløysing kring kommunale bygg vil betre forholda kring avfallhandtering.

Innkjøpspraksis

Teknisk sektor gjennomfører mange store innkjøp i løpet av året. Lov for offentlege anskaffelser er eit stort og krevjande fagfelt som vi ikkje kan seie vi berhersker 100% i teknisk sektor. Vi gjer likevel så godt vi kan og innhenter konsulenthjelp ved større innkjøp slik at vi er sikre på at vi følger regelverket. Vi har no inngått ein rammeavtale på innkjøpshjelp med ekspertar i faget.

Årsverk og stillingar inkludert sjølvkost

Tal Stillingar	kjønn	Stillingsstorleik %	Totalt årsverk
69	M	56,2%	38,77
24	K	72,8%	17,48

Nokre fagarbeidarstillinger har vore vakante i nokre månader medan vi har vore i tilsetjingsprosess for å erstatte dei som har slutta, eller pensjonert seg. På hausten var 2,6 stillingar vakante.

Brann, eigedom og kommunalteknisk hadde tidlegare eigne budsjett som inngjekk i ein samla teknisk sektor i 2014. Sjølvkosttenester vart utskilt budsjett og rekneskapsmessig frå resten av teknisk sektor. Der viser seg å vera ein del avklaringar som gjenstår, særleg i høve

periodisering av budsjett. Det har vist seg at det vi rapporterer pr. tertial og månadsrapportar, ikkje stemmer i ved årslutt.

Eigedom:

Vi har auka straumutgifter på omsorgsenteret grunna tom varmebrønn til varmepumpa, EPC tiltak vil betre virkningsgraden til brønnen, når tiltaka her er gjennomført. Straumkostnaden til kommunen var på 2,2 mill meir i 2016 sett mot 2015. Dette handlar om blant anna auka straumkostnad og utetemperatur.

Teknisk sektor har gjennomført mange tiltak i 2015. Dei mest synlege prosjekta er gjennomføring av Øyra skule. Der har vore brukt mykje ressursar på EPC prosjektet som har komt til utføringsfasen. Planlegging og førebuing til oppgradering av Smalebakken/Røyslida er godt i gang.

Kommunalteknisk:

Der har vore stor aktivitet kring planlegging og utføring av kommunaltekniske prosjekter. Bustadfelt K10 på klepp vart ferdigstilt og klar til bustadbygging, 8 av 10 tomter er solgt. Botnavegen vart prosjektert og utlyst for bygging i 2017. Skulebakken på Lauvstad vart også prosjektert og lyst ut for bygging i 2017.

Brann:

Beredskapsavdelinga

Beredskapsavdelinga hadde totalt 106 utrykkingar i 2016. Branndepota på bygdene deltok i 3 av aksjonane.

Totalt har det vore rekordmange utrykkingar. Av bygningsbrannar var dei mest alvorlege totalskade av eit hønsehus på Kornberg.

Vi ser at det vert forventa at brannmannskapa skal stille opp på stadig fleire typer oppdrag. Særskilt ser ein ei klar auke i oppdrag som er relatert til helse. Både på bygdene og i sentrum har mannskapa vore kalla ut fleire gongar for å hjelpe til ved ulike sjukdomstilhøve. Dette er ei oppgåve vi ikkje føler oss komfortable med sidan mannskapa ikkje har god nok kunnskap til slike oppgåver og administrasjonen ikkje har kompetanse til å undervise/rettleie i. Vi har heller ikkje ressursar til utstyr, kursing og øving. Fleire av mannskapa har også gitt klart uttrykk for at å drive ei form for "framskutt ambulanseteneste" er langt på sidelinja av det dei har sagt seg villege til å bidra med. Vi har også vorte pålagt av justisdepartementet å ha ei meir aktiv rolle i aksjonar med livstruande vold (PLIVO). Sjølv om dette primært skal vere som ei støtte til politiet, så vert det også at forventa at brannmannskapa åleine skal aksjonere i enkelte voldelege episodar, t.d. truslar med kniv.

Både engasjementet og innsatsviljen er stor at vi kan vere trygge på at vi har ein innsatsstyrke som vil gjere sitt beste i ein kvar situasjon. Men vi må også seie tydeleg frå at også brannvernet har sitt ansvars-/fagområde og avgrensa ressursar, og at kommunen ikkje utan vidare må godta at brannvernet vert tillagt fleire oppgåver utan at dette vert gjort i ordna former. Sjølv om kommunen har eit overordna ansvar for sine innbyggjarar så må vi vere på

vakt slik at resursane til dei statlege nødetatane ikkje vert reduserte, oppgåvene overført til kommunen og innbyggjarane får ei dårlegare teneste.

Sjølvkost

Området for sjølvkosttenester er utskilt frå Drift Anlegg i eiga avdeling med 6 mann.

Prosjekt gjennomført vatn 2016:

- Hjartåbygda vassverk, ombygging i samband med Rotsethorntunellen.
- Oppstart av ny inntaksleidning til Dravlaus Vassverk frå Dravlaus vassverk.
- Utsifting av leidningsnett frå Porsemyrvegen – Kårstadvegen
- Naudstraumsaggregat til tre vassverk vert kjøpt inn.
- Ein hadde ein del større leidningsbrud særleg i Raudemyrvegen og på Egset/Furene.

For avløpssektoren var det ikkje gjennomført større investeringsprosjekt utanom innkjøp av utstyr og maskiner. Eit godt stykke arbeid vart lagt ned på prosjektet med nytt hovudreinseanlegg og reinseløysing for Mork/Furene. Opprydding av spreidd avløp er også godt i gang og treng mykje oppfølging.

Konsulentar i samarbeid med ingeniørar i Volda kommune starta mot slutten av 2016 arbeidet med Hovudplan Vatn og Avløp. Planen skal vera ferdig i 2017.

Rapportering på mål

MÅL	RESULTAT	KOMMENTAR
Alle skriftlege førespurnadar skal gjennomgå ein mottakskontroll og få tilbakemelding innan 3 veker		Grunna lav bemanning ser det ikkje ut til at vi greier å halde unna med 3 veker svarfrist for alle henvendelser. Her er teke grep for 2017
Tilpasse standard på tenestene og gjere tiltak for å halde budsjettramma		Teknisk sektor overskred budsjettramma i 2016.
Behalde og rekruttere personell		Vi har lukkast med rekruttering i 2016
Nærver på min 95 %		Teknisk sektor har eit fråvær på 9,73%, dette er ikkje så høgt med hardt fysisk arbeid og høg snittalder.
Brannberedskapen skal opplevast som god		Her har vi lukkast.
Brannberedskap som tilfredsstillar dimensjoneringsforskrifta og vurdert risiko i heile kommunen		Vi har ikkje klart å prioritere gjennomføring av ROS analyse, men har ei utrykningsstyrke som

MÅL	RESULTAT	KOMMENTAR
		tilfredsstiller minimum av krav.
Redusere tal unødige brannalarmer		Har ei positiv utvikling og ligg på det nivået vi må rekne med med mange store offentlege bygg.
Tilsyn i minst 90 % av §13 objekta		Sjukefråver hjå branningeniøren har medført eit etterslep på tilsyn. Men det førebyggjande er likevel bra ivareteke.
Feiing kvart 2 år og tilsyn kvart 4 år i alle bustadar		Her har vi lukkast.
Brannmannskapa gjennomført opplæring, øving/kurs og tryggleiksutstyr slik at dei kan utføre redningsinnsats på ein trygg måte		Har gjennomført øvingar etter oppsett plan. Det må likevel påpeikast at manglande resursar gjer at øvingane ikkje alltid vert godt nok opplagt.
Førebyggjande brannvernopplæring for alle 6. klassingar i kommunen		Gjennomført om hausten
Serviceinnstilt og påliteleg		
Vedlikehald og rehabiliteringsplan for å gi brukarane brukarvenlege lokale så langt det er mogleg innanfor den kommunale bygningsmasse		2 tømrarar arbeidar fulltid på investering/oppgradering av kommunale bygg dette gjev god effekt. Drift gjennomfører mykje vedlikehald på kommunale bygg, samt styrka drift av tekniske anlegg.
God prosjektstyring ved koordinering og planlegging med rett progresjon i høve regulering, finansiering og grunnkjøp.		Ressurssituasjonen var sterkt pressa også 2016. Nyrekruttering kom på plass i 2016. Mange prosjekt har vore godt utført, men der gjenstår også mange prosjekt som vi ikkje har hatt ressursar til.
Få etablere base for driftsteknikarane og reinhaldarane på Gjersdalbygget		Ressursar er gitt på 2017 budsjett og base vil være heilt ferdig i 2017. Det er allereie gode arbeidsforhold tilrettelagt for effektiv drift.
Regelmessige møter med alt personell og rutine på enkeltvis samtalar /medarbeidarsamtale med alle tilsette etter avtalt intervall.		Grunna sjukefråvær hos leiar har ikkje dette vore gjort i Kommunalteknisk avdeling og overordna i Teknisk sektor.

MÅL	RESULTAT	KOMMENTAR
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		Vi har mange innovative tiltak i planlegging i høve EPC tiltak. Prosjektet er i gjennomføringsfasen.

4.9 UTVIKLING

Sektor	Rekneskap 2015	Regulert budsjett 2015	Avvik
Utvikling	5 970 272	6 009 130	-38 858

Økonomi

Sektoren hadde eit netto budsjett på kr 6.009.130. Rekneskapen viste eit netto forbruk på kr 5.970.272. Dette gir eit netto mindreforbruk på kr 38.858 i høve til budsjettet.

Folkehelse

Vi har mange prosjekt som skal medverke for å ivareta eller førebyggje innbyggjarane si helse:

- Nærmiljø og lokalsamfunn som fremje folkehelse; Eit ganske vidt prosjekt som går over fleire år som vår sektor har ansvar for
- Andaneset friluftsområde; Grunnen er no innløyst. Plan for opparbeiding av området.
- Lys langs turvegen mellom Årneset og Volda stadion; Gjennomført i fjor i samarbeid med teknisk sektor
- Munken friluftsområde; Bygging av badebrygge og grillplass vart ferdig i fjor sommar
- Prosjektering og bygging av turveg/bru mellom Volda sentrum og Presteholmen; Prosjekteringa vert ferdig no i vår og det er satt av midlar på budsjettet for gjennomføring i 2017.

Årsverk og stillingar

Tal stillingar	Kjønn		Stillingsstorleik (antal 50 % >	Totalt årsverk
	M	K		
9	6	3	Alle 100%	9

Dei 9 stillingsheimlane er fordelt på 1 leiar, 1,5 på bygge- og delesak, 2 på kart/oppmåling, 1 klima/miljø og 3 på plan.

Aktivitet

Bygge- og delesak

Vi har hatt god framdrift på bygge- og delesakar. Tilsyn og oppfølging av ulovlegheiter har vore nedprioritert grunna generelt stor arbeidsmengd på byggesak.

Tabellen under viser tal på søknadar som vart ferdighandsama (fatta vedtak) i fjor fordelt på søknads- og tiltakstype.

	Sum	Einebustad	Tomannsbustad	Andre småhus	Fritidsbustad	Næringsbygg	Andre mindre tiltak
Rammeløyve	12	1	-	1	-	-	10
Eit-trinns (12-vekersfrist)	52	6	2	4	5	-	35
Utan ansvarsrett	28						28
Igangsetting	14						
Mellombels bruksløyve	41						
Ferdigattest	71						
Andre løyver*	73						
Total sum	291						

*Endringsløyve, tilbygg, fasadeendringar mm.

Kart og oppmåling

Det kom inn færre rekvisisjonar på oppmålingsforretningar enn tidlegare år. Det er ein god framdrift på oppmålingsavdelinga.

Plan

Planarbeidet i 2016 har i hovudsak hatt fokus på kommuneplanarbeidet. Kommuneplanen sin samfunnsdel vart fullført og godkjent av kommunestyret den 26.05.2016. Med grunnlag i denne er det gjennomført omfattande prosess med handlingsdelen til plan, inn mot budsjett og økonomiplanarbeidet, og som grunnlag for føringar mot arealdelen. Arbeid med kommuneplanen sin arealdel er starta opp og planprogrammet godkjent av kommunestyret 15.12.2016.

Planseksjonen har i året vore med i Tettstadutviklingsprosjektet Mellom Bygningane i Volda i samarbeid med Volda Næringsforum og M.R. Fylkeskommune.

Vidare har ein etter vedtak i kommunestyret den 26.05.16 vore med i prosjektet "Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse", eit prosjekt i samarbeid med og med tilskot frå M.R.Fylke. Eit prosjekt som m.a. kan medverke til ny kunnskap om folkehelse og utvikling av nye metodar for medverknad i planprosessar.

Planseksjonen deltek også i arbeidet med ny Kulturminneplan og revisjon av bustadsosial handlingsplan som har vore arbeidd med i gjennom året.

Handlingsprogrammet i Kommunedelplan for Fysisk aktivitet, og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljøtiltak, er revidert.

Ut over dette har det i året blitt arbeidd med fylgjande reguleringsprosjekt i 2016, og som vert vidareført i 2017:

Urbakkfoten - Bustadområde med tilhøyrande ny samleveg mot Kleppevegen

E39 Volda Hamn – Elvadalen, m.fl - ny bruløysing over Øyraelva og kryss med Industrigata

E39 Volda Furene ("Volda-tunellen")

Kommunedelplanar godkjende i 2016:

<i>Kommuneplanen sin samfunnsdel.</i>	<i>kommunestyret</i>	<i>26.05.2016</i>
<i>Kommuneplanen sin arealdel-planprogram</i>	<i>kommunestyret</i>	<i>15.12.2016</i>
<i>Kommunedelplan Fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv, revidert handlingspr.</i>	<i>kommunestyret</i>	<i>15.12.2016</i>

Reguleringsplanar godkjende i 2016:

<i>Bustadområde Heltne-Bratteberg B58</i>	<i>kommunestyret</i>	<i>21.04.2016</i>
---	----------------------	-------------------

Det er i året varsla oppstart av fylgjande detaljreguleringsplanar etter kommunale vedtak og gjennomførte oppstartsmøter:

Planid 2016001- Detaljregulering Bustadområde Legene-Bøkevegen (privat plan - avvist)

[Planid 2016002- detaljregulering Samleveg Lisjenakkvegen - Solhøgda](#) (kommunal plan)

[Planid 2016003- reguleringsplan Samlevegstandard Del av Kleppevegen](#) (kommunal plan)

[Planid 2016004 -reguleringsplan Hytteveg-Botnen i Austefjorden-br 74/2,4 mfl](#) (privat plan)

Planid 2016006- reguleringsplan Severinhaugen/Doktorhaugen - omsorgsb.(kommunal plan)

Planid 2016008- Detaljregulering Elvadalen BK1 (30/4) (privat plan)

Planid 2016009- Detaljregulering Kapteinsvegen - 18/1- Terrassebygg (privat plan)

Planid 2016010- Detaljregulering Studentbustader -Langvatn-Heltne (privat plan)

Det er i året handsama til saman 9 saker med dispensasjon frå reguleringsplanar og 13 saker med dispensasjon frå kommuneplan.

Landbruk

Vi har felles landbrukskontor i saman med Ørsta kommune der Ørsta er vertskommune. Dei utarbeider felles årsmelding.

Klimaplan

I høve til klimaplan er rutine for oppfølging og kontroll av avfallsplanar i byggesaker etablert og følgjast opp. Elles er også interkommunalt byggesaksforum etablert der deling av kompetanse og erfaringar om klimatiltak skjer jamleg.

Innkjøpspraksis

Alle som gjer innkjøp ved sektoren kjenner til regelverket om offentlege innkjøp og det er ein føresetnad at dette vert følgd.

Etikk

Dei tilsette på sektoren er kjent med dei etiske retningslinene til Volda kommune og det vert forventa at desse vert følgde.

Resultatmål

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Folkehelseperspektivet skal vere med i all planlegging		Høyt fokus
Søke om tilskot til minst eit friluftstiltak		
Følgje opp plan for idretts- og friluftsliv gjennom spelemiddelsøknadar		
Gjennomføre kartlegging og verdisetjing av friluftslivsområda i kommunen		Godt som ferdig. Prosjektet vert heilt ferdigstilt no i vår.
Halde den økonomiske ramma		
Medarbeidarsamtale med alle tilsette		
Kritikkverdige forhold skal varslast i samsvar med kommunen sine rutiner etter arbeidsmiljølova		
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		Gjennom ein ny prosjektstyringsmodell som går på tvers av sektorane så håpar vi at planar og gjennomføring av desse vert gjort med både betre kvalitet og framdrift enn tidlegare
Nærver 95 %		
Sjukefråver pga av arbeidsmiljø skal ikkje forekome		
Rett kompetanse i alle stillingar		

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk		
Alle som vender seg til Volda kommune skal få svar i samsvar med krava i forvaltningslova		
Forbetre innhald og struktur på heimesida		Det er forbetra noko, men framleis under arbeid.
Koordinering av gjennomføring av planar saman med teknisk sektor		Vi har to stk arbeidsmøte på dette i haust og vil halde fram med prosessen vidare
Revidere den kommunale planstrategien		Planstrategien skal opp som sak i formannskapet i februar og kommunestyret i starten av mars
Ferdigstille kommuneplanen sin samfunnsdel		
Starte opp revisjon av kommuneplanen sin arealdel		Prosesen er godt i gang og har god framdrift
Landbrukskontoret delta på planmøta i Volda kommune		

4.10 ANSVARSOMRÅDE 80 (FELLES UTGIFTER OG INNTEKTER)

Sektor	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik
Fellesutgifter /fellesinntekter	-17 664 353	-5 402 830	-12 261 523

Dette ansvarsområdet inneheld utgifter og inntekter som ikkje høyrer naturleg heime på den einskilde avdeling. Dette gjeld blant anna:

- Ulike tilskot (kyrkjeleg fellesråd, frivilligsentral osv)
- Nokre kontingentar, som til dømes KS- kontingenten
- Momskompensasjon
- Kalkulatoriske renter og avdrag (inntekter frå VAR-området)
- Avskrivingar
- Premieavvik pensjon
- etc.

Føresetnaden i revidert budsjett for 2016 var ei netto inntekt på kr 5.402.830,- på dette ansvarsområdet. Den endelege rekneskapen viser ei netto inntekt på kr 17.664.353,-.

Det var eit mindreforbruk/innsparing på ca 12,2 mill kr i høve budsjettet:

- 2 mill kr i ubrukt prisreserve
- Pensjonsutgifene er nesten 6,5 mill kr mindre enn budsjettert på dette ansvarsområdet
- Ubrukte flyktningemidlar er ca 2,6 mill kr
- Interne overføringsutgifter er ca 1,1 mill kr mindre enn budsjettert.

Under følgjer ein kort omtale av dei mest sentrale tala på dette ansvarsområdet.

Pensjon

Når ein skal budsjettere, vil det alltid vere usikre faktorar. Hovudforklaringa til det er lovendringa som tok til å virke frå og med 2002. Fram til 2001 var det den betalte pensjonspremien som vart utgiftsført i rekneskapen. I 2002 vart dette endra. Pensjonsleverandøren reknar ut kva som er pensjonskostnaden for det enkelte år:

- Dersom innbetalt premie i året er større enn pensjonskostnad (utrekna av pensjonsleverandøren sine aktuarar), får vi eit positivt premieavvik.
- Dersom innbetalt premie i året er mindre enn pensjonskostnad, får vi eit negativt premieavvik.

Premieavvik vert ført slik i rekneskapen:

- Positivt premieavvik (dvs når innbetalt premie er større enn netto pensjonskostnad) vert ført som ein driftsinntekt i rekneskapen året det oppstår. Dette vert så ført (amortisert) som driftsutgift dei neste 15 åra med like årlege beløp.
- Negativt premieavvik (dvs når innbetalt premie er mindre enn netto pensjonskostnad) vert ført som ein driftsutgift i rekneskapen året det oppstår. Dette vert så ført (amortisert) som driftsinntekt dei neste 15 åra (med like årlege beløp).
- Premieavvik som oppstod i 2011-2013 skal amortiserast over 10 år (ikkje 15 år som for premieavvik oppstått i perioden 2002-2010).
- Premieavvik som oppstår frå og med 2014 skal amortiserast over 7 år.

Pr 31.12.2016 har Volda kommune kr 35.355.797 akkumulert premieavvik som skal utgiftsførast årleg fram til 2024. Dette er ei stor belastning for likviditeten, og er no også mykje debattert på nasjonalt nivå (har vore omtalt i alle Volda kommune sine budsjettokument og årsmeldingar sidan 2005). Det har vore gjort anslag som viser at samla premieavvik på landsbasis er over 30 milliardar kroner. Ein av dei fremste ekspertane på kommuneøkonomi (Asbjørn Pedersen, leiar av Norges kemner og kommunekassererforbund) samanlikar kommunerekneskapane med Enron-skandalen. Det seier han fordi premieavviket inneber at kommunerekneskapane ikkje gjev eit korrekt bilde av den økonomiske situasjonen til kommunane.

I 2016 var det eit netto negativt premieavvik på kr. 911.190 (inkludert arbeidsgjevaravgift), og vart ført som ei utgift i driftsrekneskapen. Amortisering av premieavvik frå tidlegare år (inkludert arbeidsgjevaravgift) utgjorde ein netto utgift på kr. 6.054.065. Premieavviket gir dermed ei netto utgift på kr. -6 965 255,- i rekneskapen for 2016.

Landbrukskontoret Ørsta Volda

ÅRSMELDING 2016

RESSURSAR

Ørsta og Volda kommunar har hatt vertskommuneavtale om felles landbrukskontor, der Ørsta er vertskommune, sidan 1. september 2014. Landbrukskontoret er organisert som ei eining i seksjon kultur og næring. Kontoret har hatt 4,2 årsverk, fordelt på 5 tilsette, i 2016.

Dei tilsette har delteke på aktuelle kurs og konferansar for landbruksforvaltninga i fylket og lokalt. Det har vore sendt ut (e-post og post) to infoskriv til aktive gardbrukarar og andre interesserte, i begge kommunane. Kontoret har vore med på å arrangere landbrukskonferanse ilag med Ørsta næringskontor (26.02.16), og informasjonsmøte om biogass ilag med Volda og Ørsta reinhaldsverk (30.11.16).

LANDBRUKSMYNDE

Ørsta har landbruksnemnd og vilt- og innlandsfiskenemnd, medan Volda har forvaltningsstyre med begge desse funksjonane. Dei tilsette har vore sakshandsamarar for desse nemndene i aktuelle saker.

Dei økonomiske verkemidlane i landbruket som kommunen har avgjerdsmynde på, vert handsama som delegerte saker. Landbrukskontoret handsama søknader som gav ein total sum tilskot på 40,4 mill. kr til gardbrukarar i Ørsta, og 19,5 mill. kr til gardbrukarar i Volda. Dette er litt nedgang frå 2014 og 2015. Tal bruk/føretak i drift var 176 stk. i Ørsta, 104 stk. i Volda. Dette er ein nedgang på 1 bruk i Ørsta, og ein auke på 3 bruk i Volda frå 2015.

Omdisponering av jord 2016 (tal rapportert i Kostra):

	Ørsta	Volda
Jordlova	1,0 da dyrka 1,5 da dyrkbar	0,8 da dyrka 0 da dyrkbar
Plan- og bygningslova	7,9 da dyrka 8,8 da dyrkbar	0 da dyrka 0 da dyrkbar

JORDBRUK

Det var fatta vedtak i 2 saker med godkjenning av plan for nydyrking på totalt 49,7 daa, ei sak frå kvar av kommunane.

I 2016 meldte 5 kvoteeigarar kvota inn for sal. Desse har ei tid leigd ut kvota og vel no sal framfor vidare utleige. Det mest vart kjøpt opp av produsentar i distriktet. Det var 33 produsentar som kjøpte kvote frå staten, og totalt sett minka produksjonsramma litt. Marknaden for sal og

leige av mjølkekvote har stramma seg til og det er vanskelegare få tak i kvote for dei som ønskjer å utvide produksjonen.

2016	Hentestader:	Liter mjølkekvote:	Leverte mjølk:
Samla aktiv kvote (kumjolk)	92	14.401.316	12.949.851 (90%)
Samla aktiv kvote (geitmjolk)	7	606.934	549.101 (90%)
	Einingar:		
Eigarar som leiger ut kumjølkkvote	26	1.843.579	
Eigarar som leiger ut geitmjølkkvote	10	527.534	
Samdrifter	15		

Tabell: Mjølkekvote

Kommunane har 10 aktive beitelag som organiserer beiting i utmark for sau, geit, storfe og hest.

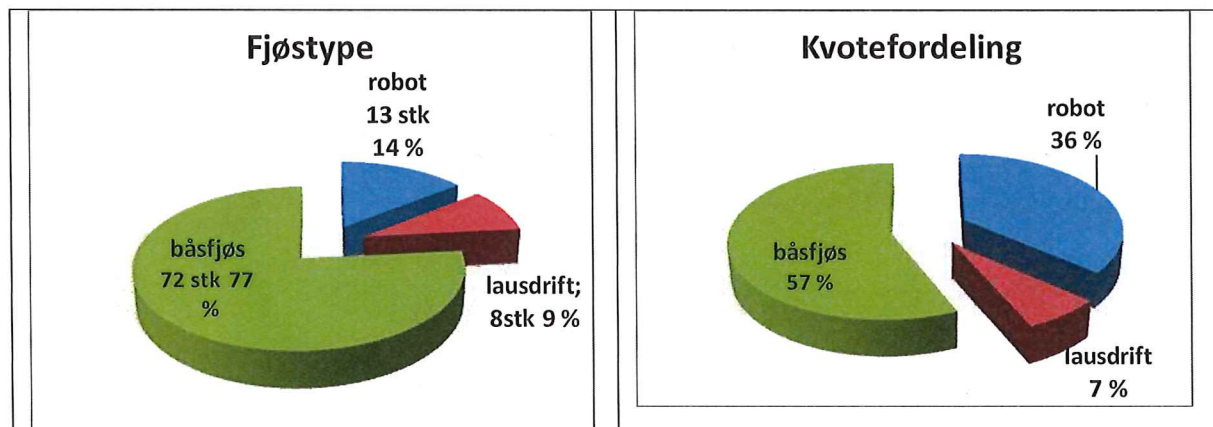
År	Aktive medl.	Vaksne sauer sleppt	Vaksne sauer tapt	Taps% Vaksen sau	Lam sleppt	Lam tapt	Taps% lam	Geit sleppt	Geit tapt	Taps% geit	Storfe sleppt	Storfe tapt	Taps% storfe
2016	78	2.265	61	2,69	3.755	234	6,23	100	1	1,0	488	6	1,23

Tabell: Organisert beitebruk - samla oversyn for Ørsta og Volda.

Til SMIL-tiltak fekk Ørsta kommune ei ramme på kr 420.000 og Volda kommune kr 270.000, i tillegg kom inntrekte midlar. Handsama 26 søknader med kostnadsramme på 3,2 mill. kr.

Det vart handsama 14 søknader om dispensasjon for spreiding av husdyrgjødsel på eng etter frist. Tal søknader er kraftig redusert grunna innføring tilskot for tidleg spreiding (RMP).

Rekruttering og fornying av driftsapparatet er viktig for utviklinga i landbruksnæringa. I 2016 vart det sendt inn 10 søknader på finansiering gjennom Innovasjon Norge. Søknadene fordeler seg på 4 søknader på mjølkebruk, 3 søknader på sau og 3 søknader på ammekyr. Dei fleste får investeringstilskot, men manglande midlar gjer at ikkje alle kan imøtekomast.

Figur: Fordeling av fjøs for mjølkeproduksjon - samla oversyn for Ørsta og Volda.

SKOGBRUK

Med omsyn til hogst og planting har aktiviteten aldri vore større i kommunane samla enn i 2016. Det vart i alt hogd 74 142 m³ tømmer, av dette 47 790 m³ i Volda som er det høgste kvantum nokon gong for kommunen.

I utgangspunktet er det gledeleg med auka hogstkvantum. Årleg hogstkvantum som for Volda i 2016 er likevel ikkje berekraftig på sikt. Dette sett ut frå årleg tilvekst, balansekvantum for kommunen, og det visuelle bilete. Skogen utgjer ein liten del av totalarealet i vår natur, då vert dei svært store og visuelt dominerande hogstflatene som vart hogd i 2016 fort eit framandelement. Det vert naudsynt å tilpasse hogsten framover til eit meir berekraftig volum.

Sjølv om tilplanta areal i 2016 steig mykje frå 2015, det vart i alt planta 962 dekar, aukar etterslepet med uplanta hogstflater kraftig. Uplanta areal etter dei siste års hogst er no mellom 3-4000 da. Dette er svært urovekkande, det viktigaste i eit langsiktig skogbruk er å drive god skogkultur, å få opp ny skog med god kvalitet der det er hogd.

På investering i skogsvegar er det ein klar nedgang i aktivitet. Likevel er det på eit relativt høgt nivå for Ørsta, der m.a. eit større veganlegg, Melsfjellvegen, vart avslutta i 2016. Tilvisning av tilskot til drift i vanskeleg terreng var svært stort i 2016, dette grunna Lidfeltet i Volda. Volum/m³ er enno ikkje fordelt mellom skogeigarane, tilskot vert difor ikkje utbetalt før 2017.

Ørsta, 24.03.2017

Liv Bente Viddal
Seksjonsleiar kultur og næring

Roger Nedreklepp
Fagansvarleg skogbruk

ÅRSOVERSIKT

over jordbruket i Ørsta kommune for året 2016 og 2015

Tal bruk, areal, arealfordeling og husdyrtal bygg på data frå søknader om produksjonstilskot pr. 1.1. og 31.7. og talkodene i parentes refererer seg til desse søknadane.

		Kode	2016	2015
Bruk i drift (= > 10 daa (søknader))			176	177
Jordbruksareal i drift: daa		299	33.520	33.967
Bruken av jorda:				
ENG	Fulldyrka jord til slått og beite	210	20.895	21.124
	Overflatedyrka jord, til slått og beite	211	437	409
	Innmarksbeite	212	12.143	12.402
	Andre grovforvekstar	213		0
	Grøngjødsling	223		0
KORN OG ANNA FRØ TIL MOGNING	Vårkveite	240	0	0
	Haustkveite	247	0	0
	Rug	241	0	0
	Rugkveite	249	0	0
	Bygg	242	0	0
	Havre	243	0	0
VEKSTHUS OG DRIVBENKAR	Veksthus og drivbenkar oppvarma pr. 1.3.	251	0	0
	Andre veksthus og drivbenkar pr.31.7.	250	0	0
GRØNNSAKER OG POTETER	Poteter	230	2	3
	Grønnsaker på friland inkl. urter	264	0	0
FRUKT, BÆR, PLANTESKULE OG BLOMSTER	Epler	272	0	0
	Pærer	273	0	0
	Planteskuleareal	285	0	0
BÆR	Jordbær	280	0	0
	Andre bær	281	0	0
EVENTUELT ANNA	Jordbruksareal i drift, brakk (sjå rettl.)	290	33	0
	Jordbruksareal i drift, ikkje rett til tilskot	294	10	29
JORDBRUKSAREAL UTE AV DRIFT Fulldyrka/overflatedyrka Innmarksbeite		292	76	78
		293	540	606
SUM JORDBRUKSAREAL (kode 210 - 299) = eige + leigd - bortleigd jordbruksareal)		299	33.520	33.967

HUSDYRTAL (MEDEL 1.1. OG 31.7) ØRSTA		2016	2015
Hest	(115 – 116)	111	117
Mjølkekyr	(120)	1.352	1.350
Ammekyr	(121)	55	31
Andre storfe	(119)	2.251	2.284
Voksne sauer over 1 år	(137)	1.670	1.627
Sauer under 1 år	(138)	752	744
Mjølkegeiter over 9 mnd.	(140)	600	604
Ammegeiter for kjøttproduksjon	(142)	6	3
Bukkar og ungdyr, medrekna kje	(144)	293	299
Avlspurker	(155)	131	129
Avlsråner	(156)	0	0
Ungpurker (over 6 mnd. bestemte for avl)	(158)	23	25
Ungråner (over 6 mnd. bestemte for avl)	(159)	0	0
Smågriser under 2 mnd.	(154)	1.245	1088
Griser selde, slakt og livdyr	(184)	3.763	3.747
Verpehøner over 20 veker	(160)	6.392	6.354
Livkyllingar, påsett til verpehøns	(175)	35	15
Slaktekyllingar	(176)	7	23
Ender, gås og kalkun. Bruksproduksjon	(168)	45	25
Livkyllinger, selde	(185)	0	0
Kyllingar, ender, kalkuner, gjess, slakta	(186, 187, 188, 189)	8	0
Minktisper	(170)	1.320	1.620
Revetisper	(171)	676	771
Hjort	(178)	19	0
Kaniner (meir enn 1 kull)	(180)	10	6
Bikuber	(194)	2	4
Lama	(196)	2	5
Kyr av bevaringsverdig rast	(720)	2	2

Diverse produksjonar m.m.	2016		2015	
Meierleveranse *) liter	9.567.023		9.313.738	
Her av økologisk	752.264		784.974	
Slakteleveranse kg	693.368		713.085	
Fordeling kumjolk/geitmjolk:				
Kumjolk produsentar	67*	9.158.348	69*	8.912.977
Geitmjolk ”	4*	408.675	4*	400.761

*Henteplassar

YMSE TILSKOT, UTBETALT ØRSTA	Tal søknader		Tilskot kr	
	2016	2015	2016	2015
Bu-midlar, frå fylkesmannen	1	0	261.000	0
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	13	9	323.910	198.500
Organisert beitebruk, investeringstilskot	0	2	0	38.400
Friskare geiter	0	1	0	4.950
Tilskot til drenering	5	4	39.810	44.945
Produksjonstilskot:				
Produksjonstilskot husdyr	131	133	9.434.164	10.169.488
Areal- og kulturlandskapstilskot grovfôr	175	175	9.613.472	9.911.316
Tilskot til dyr på utmarksbeite	102	108	1.335.628	1.387.767
Tilskot til dyr på beite	139	143	1.391.342	1.437.436
Bevaringsverdige storferaser	1	1	4.312	2.000
Kjøttfeproduksjon	4	3	142.500	69.000
Driftstilskot i mjølkeproduksjonen	73	74	8.928.101	9.219.500
Økologisk landbruk	13	12	50.170	46.591
Arealtilskot	0	1	0	5.825
Omleggingstilskot	5	5	408.580	392.670
Husdyrhald				
Botnfrådrag/trekk	175	175	1.106.602	1.113.646
Regionalt miljøprogram:				
Eiga seter	2	2	60.000	60.000
Fellesseter	9	16	30.952	84.952
Bratt areal 1394 da (1447 da)	51	58	181.220	184.500
Automatisk freda kulturminne 15 stk. (16)	10	11	15.000	15.000
Utsett jordarbeiding, eittårig raigras 5 da (8 da)	0	1	0	250
Tilskot til føring sau som går ute heile året, skjøtsel av kystlynghei	1	1	3.320	2.640
Areal i soner m/særleg verdifullt kulturlandskap				
Fulldyrka/overflatedyrka 1300 da (1329)	13	13	169.000	170.770
Innmarksbeite 682 da (585)	10	10	27.280	23.340
Gjødselspreiing vår/haustsesong 8698 da (9071)	52	56	417.504	373.126
Bruk av slangespreiing/gylleanlegg 537 da (499)	4	4	37.590	29.940
Tilskot til beitelag: Sau/lam 3433 dyr (3389)	7	8	51.495	50.835
Storfe/hest 420 dyr (584)	6	7	8.400	11.680
Trekk	0	17	0	17.000
Avløysarordning ferie og fritid	122	125	5.948.256	6.033.478
Avløysing under sjukdom	16	28	432.621	591.778
Sum			40.422.229	40.560.677

ÅRSOVERSIKT
over skogbruket i Ørsta
for året 2016

SKOGRESSURSAR:

		daa
Produktivt skogareal	Høg bon. (G17 og høgre)	59.426
	Middels " (G11 til G14)	23.889
	Låg " (G 8 og lågare)	3.149
	SUM	86.464

		m3
Ståande kubikkmasse	Furu	32.800
	Gran	625.300
	Lauv	281.000
	SUM	939.100

		m3
Tilvekst	Furu	1.350
	Gran	35.950
	Lauv	12.750
	SUM	47.750

HOGST:

		2016 m3	2015 m3
Skur og spesialtømmer	Furu Gran	17 178	13 981
Massevirke	Furu Gran	10 076	9 003
Bartrevirke (Industrivirke, flis, o.l.)		98	53
Sum tømmer		27 352	
Ved (lauv og bartre)			
Sum hogst av ved og tømmer		27 365	23 037
Bruttoverdi i kr		7 767 792	6 467 611
Juletresal 600 Bruttoverdi i kr 165.000		144 000	165.000

INVESTERINGAR OG TILSKOTT I ØRSTA 2016 :

	Tal	Areal da	Kostnad kr	Statstilskot Kr		Kommunalt tilskot, kr 2014
				2016	2015	
Flaterydding						
Plantekjøp og Plantearbeid	137 600	522	772 263	323 787	250 593	
Mekanisk etterrydding		40	36 000	18 000		
Markbered- ning						
Avstands- regulering						
Gjødsling fast- mark						
Grøfting Nyanlegg	-		-		-	-
Drift i vanskeleg terreng	1 416	29	463 520	141 600	200 000	
Hogst energivirke						-
Bilv.bygging: Nybygg Opprusting	3 230 m		1 760 000	1 025 500	2 258 936 192 249	
Traktorveg- bygging						
Juletreplanting	5 500	15	65 000			

FORVALTNINGSSAKER ELLES ØRSTA	2016	2015
Søknader til Innovasjon Norge og Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavdelinga	30	36
Av dette:		
Våningshus	0	0
Gardkjøp/tilleggsjord - Rentelån	0	0
Tradisjonelt jordbruk - Vanleg ordinær bruksutbygging	7	6
- Etableringstilskot	0	1
- Bedriftsutviklingstilskot	1	1
Organisert beitebruk, investering i beitefelt	0	0
SMIL-søknader - Kulturlandskapstiltak	13	15
- Forureiningstiltak	4	3
- Stell av kulturlandskap	0	0
- Drenering	3	6
Tilleggsnæring - Stipend	0	0
- Investering	0	0
- Idèavklaring	0	1
Anna - Turisme	0	0
- Tidlegpensjon	1	3
Pantefråfall, prioritetsvik, debitorskifte	0	0
Landbruksnemndsaker, i alt	99	92
Av dette:		
Delegerte saker	44	35
Saker etter Odelslov	0	0
Konsesjonslov	20	11
Jordlov, Skoglov	16	25
Høyeringssaker etter plan- og bygningslov m.m.	5	6
Andre saker	14	15
Tal møter landbruksnemnda	7	7

ÅRSOVERSIKT

over jordbruket i Volda kommune for året 2016 og 2015

Tal bruk, areal, arealfordeling og husdyrtal bygg på data frå søknader om produksjonstilskot pr. 1.1. og 31.7. og talkodene i parantes refererer seg til desse søknadane. Areal og dyr som ikkje er med på desse søknadane er heller ikkje med i oversynet. (Særleg aktuelt for areal ute av drift.)

		Kode	2016	2015
Jordbruksforetak, kvalifiserte til produksjonstilskot			104	101
Jordbruksareal i drift: daa		299	15.145	15.432
Bruken av jorda:				
ENG	Fulldyrka jord til slått og beite	210	11.242	11.431
	Overflatedyrka jord, til slått og beite	211	235	293
	Innmarksbeite	212	3.648	3.677
	Andre grovforvekstar	213	0	0
	Grøngjødsling	223	0	0
KORN OG ANNA FRØ TIL MOGNING	Vårkveite	240	0	0
	Haustkveite	247	0	0
	Rug	241	0	0
	Rugkveite	249	0	0
	Bygg	242	0	1
	Havre	243	0	0
VEKSTHUS OG DRIVBENKAR	Veksthus og drivbenkar oppvarma pr. 1.3.	251	0	0
	Andre veksthus og drivbenkar pr.31.7.	250	0	0
GRØNNSAKER OG POTETER	Poteter	230	1	1
	Grønnsaker på friland inkl. urter	264	0	0
FRUKT, BÆR, PLANTESKULE OG BLOMSTER	Epler	272	0	0
	Pærer	273	0	0
	Planteskuleareal	285	0	0
BÆR	Jordbær	280	0	0
	Andre bær	282	2	2
PLANTESKULE- AREAL		285	0	0
EVENTUELT ANNA	Jordbruksareal i drift utan rett til tilskot t.d. brakka areal	290 og 294	17	27
JORDBRUKSAREAL UTE AV DRIFT	Fulldyrka/overflatedyrka	292	20	24
	Innmarksbeite	293	227	181
SUM JORDBRUKSAREAL (kode 210 - 299) = eige + leigd - bortleigd jordbruksareal)		300	15.145	15.432

HUSDYRTAL (MEDEL 1.1. OG 31.7) VOLDA		2016	2015
Hest	(115 – 116)	81	81
Mjølkekyr	(120)	533	539
Ammekyr	(121)	21	19
Andre storfe	(119)	912	948
Voksne sauer over 1 år	(137)	1.683	1.701
Sauer under 1 år	(138)	767	719
Mjølkegeiter over 9 mnd.	(140)	648	563
Ammegeiter for kjøttproduksjon	(142)	0	0
Bukkar og ungdyr, medrekna kje	(144)	235	291
Avlspurker	(155)	27	24
Avlsråner	(156)	0	0
Ungpurker (over 6 mnd. bestemte for avl)	(158)	3	0
Ungråner (over 6 mnd. bestemte for avl)	(159)	0	0
Smågriser under 2 mnd.	(154)	62	122
Griser selde, slakt og livdyr	(184)	2.245	2.212
Verpehøner over 20 veker	(160)	7.565	7.543
Livkyllingar, påsett til verpehøns	(175)	0	0
Slaktekyllingar	(176)	0	0
Ender, gås og kalkun. Bruksproduksjon	(168)	0	0
Kyllingar, ender, kalkuner, gjess, slakta	(186, 187, 188, 189)	0	0
Minktisper	(170)	0	0
Revetisper	(171)	0	0
Bikuber	(194)	15	12
Lama	(196)	1	1
Kyr av bevaringsverdig rase	(720)	27	20

Diverse produksjonar m.m.	2016		2015	
Meierleveranse *) liter	4.130.129		3.875.646	
Slakteleveranse kg	390.820		349.071	
Fordeling kumjolk/geitmjolk:				
Kumjolk produsentar	25*	3.791.503	24*	3.539.856
Geitmjolk ”	3*	338.626	3*	335.790

*Henteplassar

YMSE TILSKOT, UTBETALT VOLDA	Tal søknader		Tilskot kr	
	2016	2015	2016	2015
Bu-midlar, frå fylkesmannen	1	0	11.250	0
Spesielle spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	14	8	445.875	192.500
Organisert beitebruk, investeringstilskot	0	2	0	205.100
Eteblerarstipend	0	0	0	0
Økologisk utviklingstiltak	0	0	0	0
Friskare geiter	1	2	10.564	253.200
Tilskot til drenering	4	1	64.250	20.000
Produksjonstilskot:				
Produksjonstilskot husdyr	80	80	5.353.288	5.689.409
Areal- og kulturlandskapstilskot grovfor	106	101	4.628.225	4.729.270
Produksjonstilskot planteproduksjon	1	2	2.900	8.700
Tilskot til dyr på utmarksbeite	64	66	930.692	907.209
Tilskot til dyr på beite	86	87	775.102	797.571
Bevaringsverdige storferaser	1	1	56.056	42.000
Kjøttfeproduksjon	2	2	27.027	67.579
Driftstilskot i mjølkeproduksjonen	28	28	3.517.560	3.403.500
Botnfrådrag/trekk	115	115	665.152	661.752
Regionalt miljøprogram:				
Eiga seter	0	0	0	0
Fellesseter	1	1	3.333	3.333
Bratt areal 1194 da (1251)	35	39	155.220	160.630
Automatisk freda kulturminne 3 stk (6)	1	2	3.000	6.000
Skjøtsel av slåttemark 2 da (2)	1	0	2.000	0
Gjødselspreiing vår/haustsesong 3088 da (2922)	22	23	148.224	126.672
Bruk av slangespreiar/gylleanl. 840 da (896)	6	9	58.800	53.760
Tilskot til beitelag: Sau/lam 2391 (2235)	3	4	35.865	33.525
Storfe/hest 70 (68)	3	3	1.400	1.360
Trekk	0	1	0	1.000
Avløysarordning ferie og fritid	70	75	2.477.787	2.830.776
Avløysing under sjukdom	5	8	124.417	239.107
Sum			19.500.987	19.771.201

ÅRSOVERSIKT
over skogbruket i Volda
for året 2016

SKOGRESSURSAR:

		da
Produktivt skogareal	Høg bon. (G17 og høgre)	37.800
	Middels " (G11 til G14)	31800
	Låg " (G 8 og lågare)	2300
	SUM	71.900

		m3
Ståande kubikkmasse	Furu	211.000
	Gran	340.000
	Lauv	237.000
	SUM	788.000

		m3
Tilvekst	Furu	6.200
	Gran	18.500
	Lauv	9.800
	SUM	34.500

HOGST:

		2016 m3	2015 m3
Skur og spesialtømmer	Gran og Furu	25 927	11 306
Massevirke	Furu Gran	20 585	5 408
Bar – og lauvtrevirke (Industrivirke, flis, vrak o.l.)		278	92
Sum tømmer			
Ved (lauv og bartre)			
Sum hogst av ved og tømmer		46 790	16 806
Bruttoverdi i kr		13 129 779	4 956 078
Juletresal	Bruttoverdi i kr		

INVESTERINGAR OG TILSKOTT I VOLDA I 2016:

	Tal Planter/ m3/ meter veg	Areal da	Kostnad kr i alt	Statstilskot Kr		Kommunalt tilskot, kr 2015
				2016	2015	
Flaterydding						
Plantekjøp og Plantearbeid	89 100	440	533 800	256 668	99 975	
Naturleg forynging						
Mekanisk etterarbeid		24	8 050	4 025	3 300	
Mark- beredning						
Avstands- regulering						
Gjødsling fast- mark						
Grøfting Nyanlegg						-
Drift i v.terreng	625 m3	23	185 575	59 800	117 610	
Energstilskot						
Bilvegar Nybygg Opprusting						
Traktorvegar						
Juletreplanting	<u>Planter</u> -	<u>Areal</u>				

FORVALTNINGSSAKER ELLES VOLDA	2016	2015
Søknader til Innovasjon Norge og Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavdelinga	13	15
Av dette:		
Våningshus	0	0
Gardkjøp/tilleggsjord - Rentelån	0	0
Tradisjonelt jordbruk - Vanleg ordinær bruksutbygging	2	5
- Etableringstilskot	0	0
Organisert beitebruk, investering i beitefelt	0	1
SMIL-søknader - Kulturlandskapstiltak	9	6
- Forureiningstiltak	0	0
- Stell av kulturlandskap	0	0
- Drenering	1	3
Tilleggsnæring - Stipend	0	0
- Investering	0	0
Anna - Turisme	0	0
- Tidlegpensjon	0	0
Pantefråfall, prioritetsvik, debitorskifte	1	0
Forvaltningsstyret, i alt	35	21
Av dette:		
Delegerte saker	17	8
Saker etter		
Odelslov	0	0
Konsesjonslov	3	3
Jordlov, Skoglov	11	10
Høyringssaker etter plan- og bygningslov m.m.	3	0
Andre saker	1	0
Tal møter forvaltningsstyret	10	10

ÅRSMELDING MED REKNESKAP 2016

Barnevernstenesta sine hovudmål er gitt i Lov om Barnevernstenester og er todelt :
For det første skal tenesta sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deira helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. For det andre skal ein bidra til at barn og unge får gode oppvekstvilkår. Tenesta har dermed ei todelt oppgåve, ved å gi hjelp til barn og deira familiar, i samarbeid med andre tenester, og samstundes følgje med i born sine oppvekststilhøve og drive førebyggjande arbeid.

1.1.2014 gjekk Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta saman om etablering av ei interkommunal barnevernsteneste, med Volda kommune som vertskommune. Denne årsmeldinga omhandlar det tredje driftsåret med denne organisasjonsmodellen. I 2014 dreiv vi ei "desentralisert" interkommunal teneste medan vi venta på at lokala i Volda rådhus skulle bli ferdige. I mai 2015 flytta vi inn i dei nye lokala, ein flytte- og etableringssjau som var nokså krevjande ved sida av vanleg drift og tenesteyting. Ved slutten av året hadde vi også fått på plass møte/samtalerom i alle samarbeidskommunane. 2016 er dermed det første året vi har hatt ei verksemd der alle tilsette og alle funksjonar har vore samla på ein og same stad. Slik sett kan ein hevde at dette var det året organisasjonen var endeleg etablert, der praktiske og tekniske tilhøve fungerer. Vi har dermed nytta 2016 til å konsentrere oss om dei mange oppgåvene som ligg innafor vårt tenesteansvar.

ÅRSVERK

Ved utgangen av 2016 var det vel 60 årsverk i tenesta, det same som i 2015; 31,3 av desse var *i den lovpålagte barnevernstenesta* (barnevernssjef, kontorfagleg personale, fagteamleiarar, barnevernskonsulentar og tiltakskonsulentar), medan omlag 30 årsverk var knytt opp mot *arbeidet med einslege mindreårige flyktningar i Volda og Ørsta* (fagleiar, miljøarbeidarar og miljøterapeutar). Fagpersonalet består av tilsette i heile stillingar, medan dei tre kontorfaglege er deltidsstillingar. Det har vore noko vakanse i 2016 grunna sjukemeldingar, permisjonar og AFP-reduksjon.

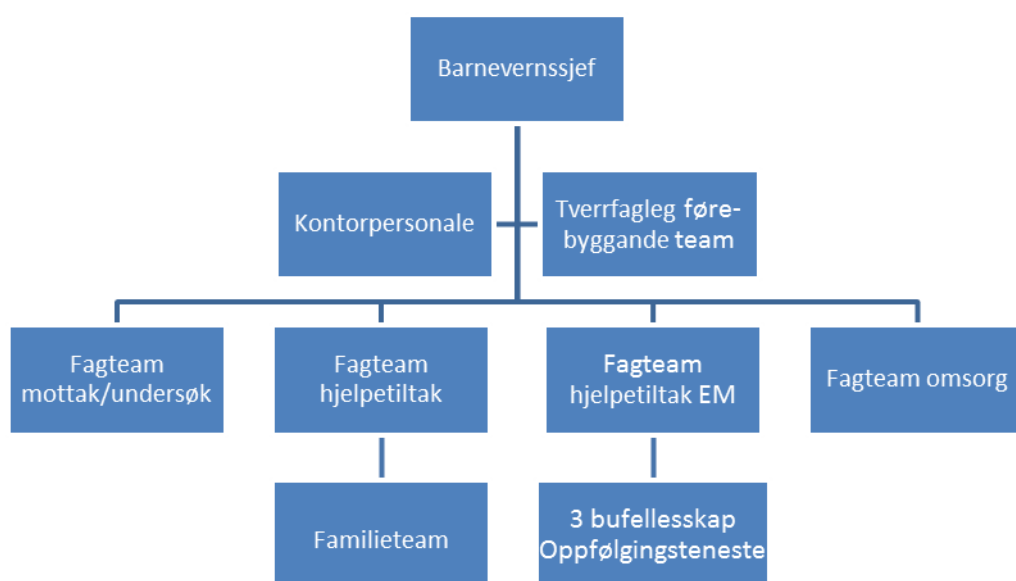
ORGANISERING

Personalet er organisert og oppdelt i fagteam, der ein arbeider etter fasane i ei barnevernssak. Kwart team har sin leiar. I tillegg har vi hatt øyremarka 100 % stilling (fordelt på to personar), som har ein særleg fokus på førebyggjande, tverrfagleg og tverretatleg arbeid i samarbeidskommunane. Vi har sidan prosjektperioden vore opptekne av at det ikkje skal være til ulempe for barna at vi har valt å arbeide etter ein slik «spesialistmodell». Vi har sett inn tiltak for å sikre at tenesta likevel er *ei teneste*, der personalet for eksempel ikkje er tilsett på

teamet, men i tenesta. Vi har faglege rettleiingsgrupper på tvers av teama, teamet følger sakene så lenge barna treng det i overgangen til ny fase, vi bidreg inn i kvarandre sine problemstillingar, og teamleiarane har felles overføringsmøte kvar veke.

Når det gjeld omsorga for einslege mindreårige flyktningar har vi det vi kallar "Fagteam EM". Her har Volda og Ørsta etablerte bufellesskap for einslege mindreårige flyktningar, med eige personale som går i døgnturnus. Det er også etablert ei "oppfølgingsteneste"; personale som følgjer opp dei som har flytta ut av bufellesskapen. Dette tiltaket, som ikkje er ei lovpålagt oppgåve, vart lagt inn under barnevernssjefen sitt ansvarsområde 1.1.2014. I og med at tiltaket berre gjeld for to av dei fire samarbeidskommunane, vil det bli omtala i eit eige kapittel i årsmeldinga.

Organisasjonskartet vårt ser slik ut:

Fagteamleiarane

Melding og undersøking: Kyrre Grimstad

Hjelpetiltak: Aina Øyehaug Opsvik

Hjelpetiltak einslege mindreårige flyktningar: Torill Osborg Vinjevoll

Omsorg: Ann Reidun Vik

DRIFT OG AKTIVITET GJENNOM ÅRET

Sjølv om alle samarbeidskommunane gjennom fleire år har nytta det same fagprogrammet, *Familia*, viste det seg i samanslåingsprosessen at bruken av dette programmet har vore ulikt praktisert. Også i 2016 har vi brukt mykje tid på å etablere ein felles praksis og bruk av dette programmet. Dette er viktig for å få ein god og systematisk oversikt over sakene, men også for å få eit likt grunnlag for rapportering og statistikk. Vidare er vi i gang med å ta i bruk *økonomidelen* av fagprogrammet, som ein nyttig reiskap for å få oversikt over kostnadane ved kvart enkelttiltak. Vi starta arbeidet med dette i andre halvdel av 2016. Det har vist seg å vere meir kostnads- og arbeidskrevjande enn vi såg føre oss, men vi vonar å kome i mål i løpet av første halvår 2017.

For å sikre *eit tilgjengeleg barnevern*, har tenesta sitt eige fasttelefonnummer i kontortida. Vi kan også nåast via Volda kommune sitt telefonnummer. I starten ønska vi å vere tilgjengelege slik at dei tilsette sine mobilnummer låg på kommunane sine heimesider. Denne lista har vi dessverre måtte ta bort pga sjikane mot dei tilsette og henvendelsar frå ulike grupper og enkeltpersonar som er motstandarar av barnevernet, i inn- og utland.

Vi har gjennom heile 2016 halde fram med vårt samarbeid med «Forandringsfabrikken» og «barnevernsproffane». Deltakinga i «Mitt-Liv-prosjektet» deira har medført utprøving av nye arbeidsmåtar. Som mange andre barnevernstenester i Noreg, har vi forplikta oss til å følgje deira anbefalingar for *forsvarleg barnevernspraksis*. Mitt Liv sitt barnesyn og deira verdier, *openheit, kjærleik, audmjukheit og medverknad*, er styrande for arbeidet vårt. Dette er nyttige direktiv for å trygge at barn og familiane deira møter eit barnevern der *barnet* er i fokus, og der barnet sin stemme vert høyrte og teke sterkt omsyn til. Mitt-Liv-prosjektet har også ført til at vi har tatt i bruk råda deira om «Klokhet mot vold» og «Trygg foreldreinfo», vi prøvar ut system for tilbakemeldingar frå barn og unge i tenesta, og tek del på regionale og nasjonale inspirasjonssamlingar, samt eit regionalt leiarnettverk for inspirasjon og dialog med proffane.

Vi har arbeidd med implementering av *brukarmedverknad og brukarevaluering*; Her har vi teke i bruk ein metode der både barn og foreldre gir tilbakemelding om korleis dei opplever å samarbeide med oss.

Vidare har vi delteke på ulike typar kurs og fagsamlingar, og vi har hatt interne opplærings- og skuleringsdagar. Kurs arrangert av Fylkesmannen og det regionale nettverket "Mission Possible" har vore prioritert. Her har vi arbeidd med å utvikle og utarbeide felles rutinar for alle kommunane på Sunnmøre gjeldande oppfølging av fosterbarn. Gjennom eit samarbeid med Høgskulen i Volda har vi tilsette fullført vidareutdanninga i «barnevernsarbeid i migrasjonsfamiliar».

Alle fagtilsette har faste tider for saksrettleiing med sin teamleiar, dei har tilbod om fagleg rettleiing i grupper, og vi har gjennomført medarbeidersamtaler med alle. Vi har arbeidd med organisasjonsutvikling og vårt eige arbeidsmiljø, og vil halde fram med dette som ein kontinuerleg prosess i målet om å vere ein lærande organisasjon.

ARBEIDET PÅ TEAMA

Kontorfunksjonane

Det er totalt 2,1 stillingar på kontorfagleg side i tenesta. Desse er fordelt på tre personar som jobbar deltid. I 2016 heldt arbeidet i kjølvatnet av samanslåinga fram, med opprydding i arkiv og fjernarkivering av gamle saker, innføring av nye rutinar og nye system. Det er kontorpersonale på jobb kvar dag i kontortida.

Tverrfagleg og førebyggjande arbeid

Vi har *faste samarbeidsmøter* med alle instansar som arbeider med barn og unge i samarbeidskommunane, samt med politiet. Vi har også hatt både lege-, politi og sosialarbeidarstudentar i praksis. Alle barnehagane og skulane, samt andre instansar, har sin eigen *kontaktperson* i barnevernstenesta. Dette for at terskelen for å ta kontakt skal vere så låg som mogleg. Vi har elles *presentert* og diskutert barnevernets arbeid på ulike personalsamlingar hos samarbeidsinstansar og på asylmottaka.

Eva Lynge og Kjellfrid Hovdenakk har vore frikjøpt delar av sine stillingar for å arbeide med prosjektet «Korleis oppdage og hjelpe barna og deira familiar når føresette slit med rus og psykiske vanskar». Prosjektet har vore finansiert av midlar frå Barne- ungdoms- og familiedirektoratet, og er sendt til kommunane for framlegging i kommunestyra. Ein finn rapporten og ein rettleiar på Volda kommune sine heimesider, med tittelen «Sjå Meg».

Kontaktpersonar

Etter at barneventenesta vart interkommunal har vi arbeidd med å verte kjend ute i våre fire kommunar, og vi har i tillegg reist rundt og informert om barnevernstenesta. Alle barnevernskonsulentane har fått tildelt faste skular og barnehagar som deira kontaktperson. Kontaktpersonane møter på foreldremøter og orienterer saman med helsesøster, PPT, evt. fysioterapeut, psykolog om hjelpetenestene i kommunen, slik at også foreldre vert kjende med dei ulike hjelpetenestene. Kontaktpersonane deltek også på personalmøter og informerer om barnevernstenesta. Vi har også undervist og hatt orienteringar på ressursentera og i «Introduksjonsprogrammet for flyktningar».

I Volda og i Ørsta deltek vi i «Ressursteam», eit fagteam som består av PPT, barnevern, helsesøster, kommunepsykolog og i Ørsta LOS for barn over 12 år. I Ulstein og Hareid deltek vi i tverrfagleg samansette team, som består av skule/barnehage, helsestasjon og PPT. I Hareid deltek barnevernstenesta sine kontaktpersonar på «foreldreskulen», som eit tilbod til elevar og foreldre i 1. og 5.klasse. Formål med foreldreskulen er å styrke forholdet heim og skule, styrke relasjon mellom foreldra og samarbeidspartar, og gi informasjon om tilbod til borna i kommunen.

Vi har delteke i prosjektgruppa for «Voldaprojektet», eit prosjekt for barnehagane i Volda kommune, og som er eit samarbeidsprosjekt med NTNU i Trondheim og RKBU Midt- Norge. Gjennom fleire år har barnevernstenesta hatt faste månadlege møter med politiet. I 2016 har vi utvida dette, slik at ein no møter politiet i alle kommunane i 7-stjernesamarbeidet. Vi samarbeider med høgskulen i Volda, og deltek elles i tverrfaglege og ulike andre samarbeidsgrupper på ulike nivå i alle samarbeidskommunane.

Meldingar og undersøkingar

Teamet si hovudoppgåve er mottak, gjennomgang og vurderingar av meldingar, samt gjennomføring av undersøkingar. Lov om Barnevernstenester legg tydelege premisser for denne delen av arbeidet, og det er her barnevernstenesta er underlagt dei fleste av dei lovfesta tidsfristane.

Det er viktig å peike på at meldingar og undersøkingssaker i barnevernstenesta ikkje er ein statisk faktor. Arbeidet i barnevernstenesta har grunnlag i vurderingar av det einskilde tilfellet. Teamet har faste møter, der ein går gjennom innkomne meldingar, drøftar sakene i høve alvorsgrad, og der ein legg strategi for undersøkinga. Det vert lagt vekt på å snakke med barna i alle undersøkingar. Vi har utarbeidd rutinar for arbeidet, noko som utgjer ein viktig del av barnevernstenesta sitt kvalitetssystem. Saksdrøftingar med den einskilde sakshandsamar og i teamet vert prioritert.

I følgjande tabell kan vi sjå utviklinga når det gjeld nye meldingar (tal frå barnevernet sitt fagsystem, *Familia*):

	2013	2014	2015	2016
Hareid	53	61	72	63 – Tilsvarende 5,2 % av alle barn under 17 år
Ulstein	38	55	44	66 – Tilsvarende 3,1 % av alle barn under 17 år
Volda	81	90	61	64 – Tilsvarende 3,3 % av alle barn under 17 år
Ørsta	116	75	78	102 – Tilsvarende 4,3 % av alle barn under 17 år
Samla	288	281	255	295

Som tala syner har talet på meldingar auka, med unntak av første driftsåret for det interkommunale samarbeidet. I 2016 mottok vi 40 fleire meldingar enn året før. Så å seie alle var av ein slik karakter at dei førte til undersøking. Denne auken har også ein mulig samanheng med, at etter at barnevernstenesta vart omorganisert, er samarbeidspartane etter kvart tryggare på samarbeidet med barnevernstenesta.

Ei undersøking skal som hovudregel gjennomførast innan tre månader etter mottak, men det er framleis ei utfordring å halde denne fristen i alle saker. I 2016 hadde vi færre fristbrot enn i 2015, og det er sett i verk tiltak som vi etter kvart ser effekt av. Det er likevel viktig å peike på at «nullfrist» ikkje er eit realistisk mål; Mange einskilde saker er kompliserte, og der ein også frå Fylkesmannen som tilsynsmynde, forstår kvifor fristbrot ikkje er til å unngå.

For 2016 har vi hatt eit samla fristbrot på ca 21,5%. Dette er eit langt betre resultat enn for 2015, men vi har ei målsetjing om å kome ytterlegare ned. Det er likevel ein helt nødvendig føresetnad, at for å klare alle undersøkingane innan tre månader, må ein ha personalressursar som svarar til denne auken.

Det er heller ikkje slik at færre meldingar medfører mindre arbeid i undersøkingssfasa, eller at tiltaka som må settast i verk blir mindre omfattande: Nokre saker er meir omfattande og arbeidskrevjande enn andre, og det er ikkje eintydig å kunne peike på kva som er dei mest vesentlege problemstillingane i meldingane. Det kan verte formidla ulike signal/vanskebile i ei melding, og så ser ein at undersøkinga kan syne heilt andre problemområde enn det som vart meldt.

I nokre vitskapelege utgreiingar vert undersøkingssfasa kalla «navet» i barnevernstenesta. Vi erfarer at det å ha kontakt med familiar og barn i krise er utfordrande og lite eigna til «teljing». Kvar einskild sak er unik og krev ulik tilnærming. Vi møter for det meste folk i krise, og dei har krav på ei verdig handsaming.

Over fleire år syner både nasjonale og lokale oversyn at det er familiane sjølv som oftast melder til barnevernstenesta. Slik er det også i vår teneste. I tillegg er skulane hyppige meldarar. Meldingstalet frå barnehagane varierer, og det er fleire større barnehagar som aldri melder til barnevernstenesta. Det er likevel ei endring mot at vi får fleire meldingar på yngre born, noko som er i tråd med faglege målsetjingar.

Dei siste åra har det vore ein markert auke i meldingar om vald og seksuelle overgrep mot barn. I dei fleste tilfella inneber dette at vi må melde til politiet, med påfølgande dommaravhør av barna og eit svært omfattande etterarbeid for barnevernstenesta. Vi ser

vidare eit høgt tal på saker som omhandlar partskonfliktar (konflikt mellom mor og far). Nokre av desse kan finne si løysing andre stader, til dømes hos familievernnet. Likevel medfører desse sakene stor arbeidsbelastning, utan at barnevernet kan avgjere om barnet skal bu hjå mor eller far. Vi ser stor auke i meldingar om «asylbarn», dvs. familiar eller einskilde som ikkje har fått avklara sin status, og der det er uro over ei usikker framtid. Sær mange undersøkingar syner behov for rettleiing til foreldra/omsorgsgjevarane.

Hjelpetiltak

Hjelpetiltaksteamet arbeider i hovudsak med å gi friviljug hjelp til heimebuande barn og deira familiar. Hovudandelen barn som tek i mot hjelp frå barnevernstenesta får hjelp frå dette teamet. «Familieteamet», som utgjer ein eigen seksjon, arbeidar direkte med endringstiltak inn i familiane og tilbyr familierapi og anna familierettleiing, til dømes PMTO og Marte-Meo, som er manualbaserte rettleiingsformer. I 2016 har dette teamet fått tilmeldt 43 (37 i 2015) nye barn.

Tal på barn som tok i mot hjelpetiltak i heimen ved utgangen av året:

	2014	2015	2016
Hareid	32	26	38
Ulstein	41	34	51
Volda	57	57	56
Ørsta	47	52	74
Samla	177	169	219

Hjelpetiltaksteamet har i 2016 hatt ansvar for fleire situasjonar der ein har vurdert hasteplassering av barn. Desse førte til friviljug hasteplassering av to barn. I fleire av situasjonane har ein ved å samarbeide tett med familiane og å involvere nettverk unngått å måtte plassere barnet utanfor familien. Teamet har ført saker vedkomande fire barn i Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Vi har også ført ankesaker i rettsapparatet. To barn vart i 2016 plassert i institusjon med samtykke frå foreldra, og to familiar tok i mot tilbod om friviljug familiebehandling i institusjon.

Det er gode rutinar på utarbeiding av tiltaksplanar for barna, og det er no unntaksvis at eit barn ikkje har sin eigen plan. Viss eit barn ikkje har ein slik aktiv plan er det fordi saka er ny og ein ikkje har fått utarbeidd plan, eller at saka er under evaluering og planen ikkje er fornya. Gode evaluering av desse planane, der barnet og familien er involvert, er noko vi stadig arbeidar for å gjere på gode måtar. Det er likevel ei utfordring å ha kapasitet til å evaluere situasjonen til kvart barn så grundig som ein ynskjer. Det kan føre til at hjelpa ein gir kanskje ikkje gir ønska effekt, eller at barnevernstenesta ikkje gjer riktige vurderingar av kva type hjelp barnet og familien treng.

Bakgrunnen for å fokusere på dette er eit ynskje om i større grad å ha oversikt over kva hjelp det er behov for i den einskilde familie, og å syte for at tiltak vert endra og avslutta når det er behov for det. På denne måten vil vi sikre at *barn får rett hjelp til rett tid*, og at ein ikkje er i kontakt med familiar i lengre tid enn naudsynt. Vi erfarer at vi gjennom godt metodisk arbeid med dette kan avverje at barn må ut av heimen, og i større grad unngå hasteplasseringar.

Vår erfaring er at mange av dei familiane som får hjelp har behov for styrking av foreldrekompetansen. Dette er ei utfordring for kapasiteten til familieteamet. Barn med stort

skulefråvær, dårleg eller manglande foreldresamarbeid mellom skilde foreldre, er andre problemstillingar vi arbeidar med. Vi har også mange saker der problemstillingane er knytt opp mot at eit barn i ei familie har funksjonshemming og/eller psykiske vanskar, dette verkar inn på heile familien og det kan være ei utfordring for foreldra å orientere seg om kva hjelpetiltak kommunen har å tilby. I arbeidet med alle barna og familiane er det eit samarbeid med andre tenester. Vi er særst merksame på dette, og ser at eit godt tverrfagleg samarbeid er avgjerande for at barnet og familien skal få god hjelp.

Tiltaksteamet arbeidar stadig med å evaluere eige arbeid for å bli meir effektive og for å finne gode metodar for å arbeide kreativt og målretta. Individuell rettleiing og drøftingar i teamet er derfor viktig. Vi erfarer at tilsette i tenesta har eit høgt fagleg fokus, og kontinuerlig arbeidar for å gjere tenesta betre.

Samarbeidet med "Barnevernsproffane" og deltaking i Mitt-Liv-prosjektet har medført utprøving av nye arbeidsmåtar. Dette erfarer vi at har ført oss inn i ein prosess der barnet kjem meir i fokus og vert hovudperson i eiga sak. Vi ser at dette styrkar barnet si deltaking i samarbeidet vedkomande tiltaka som er sett inn i familien. Barnevernsproffane er opptekne av at barna skal få rom til å gi tilbakemelding på korleis dei opplever kontakta med barnevernstenesta. Tiltaksteamet innførte dette som rutine før vi gjekk inn i Mitt Liv-prosjektet, og dette er no ein innarbeidd arbeidsmåte. Vi opplever at dette gir oss meir tryggleik i høve kva tiltak som skal settast inn, og at barna og foreldra i større grad er med på å sette mål for tiltaka. Ein anna arbeidsmåte som vi ser barna oppfattar positivt, er at tiltaksplanen no har overskrifta «Barnet sin plan», til dømes «Sofie sin plan». Dette viser at det ikkje er dei store endringane som skal til for å gi barnet større plass i eiga sak.

Barn som bur utafor heimen

Omsorgsteamet tek seg i hovudsak av oppfølging av barn og unge som bur utafor heimen, i fosterheim eller i institusjon. Ein følgjer også opp dei som har fylt 18 år, og som har ønska *ettervern*. Unge vaksne som bur/har budd i fosterheim eller institusjon har krav på ettervern fram til fylte 23 år. Vi har også ansvar for tilsynsordninga gjeldande fosterbarn/ungdom som bur i Hareid, Ulstein, Volda eller Ørsta.

Ved utgangen av 2016 hadde teamet ansvar for oppfølging av 87 barn. Ved rapporteringa pr 31.12.2016 var 51 av desse under omsorg av kommunen/barnevernstenesta. I tillegg budde 8 barn/ungdomar i fosterheim eller institusjon med foreldra sitt samtykke. I tillegg kjem 27 ettervernsungdomar.

Oversikt over barn med tiltak utafor heimen i åra 2014 - 2016 (0-18 år)

	Som eit frivillig tiltak			Barn under omsorg		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Hareid	2	2	1	15	15	13
Ulstein	6	5	5	14	16	17
Volda	5	1	1	14	12	12
Ørsta	1	0	1	17	16	9
Samla	14	8	8	60	59	51

Unge vaksne med ettervernstiltak (18-23 år)

	2014	2015	2016
Hareid	0	1	0
Ulstein	12	7	8
Volda	7	12	9
Ørsta	4	4	10
Samla	23	24	27

Som tabellen viser, er talet på barn i ulike omsorgstiltak nok varierende frå år til år, der nokre saker blir avslutta og nye kjem til. I 2016 har det blitt overført 3 barn frå andre team til omsorgsteamet. Alle desse bur i fosterheim. Av desse er 1 frå Ulstein og 2 frå Ørsta kommune. 10 ungdommar har fylt 18 år i løpet av året og alle har takka ja til ettervern, 3 frå Ulstein og 7 frå Ørsta.

Pr. 31.12.2016 budde 6 barn i institusjon, her av ein over 18 år. Desse høyrer til Volda kommune (2), Ørsta kommune (2) og Ulstein kommune (3). To barn/ungdom har flytta tilbake til sine foreldre (tilbakeføring), medan tre ungdommar på ettervern har fylt 23 år og er såleis ute av barnevernstenesta.

Kravet i barnevernslova, om at alle barn i fosterheim skal ha sin eigen omsorgsplan, er oppfylt 100 % i 2016. Kravet om tiltaksplan for alle barn som bur i fosterheim/institusjon med samtykke frå foreldre og eventuelt ungdom over 15 år (hjelpetiltak) er også oppfylt. Målet om at alle fosterbarn og fosterforeldre skal ha inntil to/fire besøk/samtaler per år med barnevernstenesta er ikkje nådd; Vi har arbeidd mykje med dette i 2016, og har oppnådd betre resultat enn tidlegare år. Dei fleste som ikkje har hatt fire, har likevel hatt tre besøk, i tillegg til jamlege samarbeidsmøter og samtaler pr telefon. Det er laga nye rutinar i høve dette, som vil ha høg prioritet i 2017. Dette gjeld også oppfølging av biologiske foreldre.

Å følgje opp barn/ungdommar slik, er eit tidkrevjande og kostnadskrevjande arbeid. Det medfører ofte lange reiser, då fleire bur ulike stader i landet. Ettersom fleire av barna/ungdommane bur rundt om i landet, går det mykje tid og ressursar til reiseverksemd for dei som arbeider på dette teamet. I tillegg kjem praktisk arbeid med tilrettelegging og utgifter i samband med gjennomføring av samvær mellom barna og deira biologiske foreldre og sysken. I nokre høve må ein flytte barn/ungdommar frå ein fosterheim til ein annan, eller til institusjon.

Omsorgsteamet har hatt tre fagdagar gjennom året der ein har arbeidd med interne rutinar, eit arbeid som skal halde fram i 2017. Ein har også hatt ein felles fagdag med tiltaksteamet. Omsorgsteamet har også i år arrangert ein fagdag for fosterforeldre, med temaet *samarbeid og kontakt med biologisk foreldre*. Målet er at ein skal gjennomføre ei slik samling kvart år.

Ved sida av dei interne fagsamlingane i tenesta har teamet også teke del på ulike kurs og vidareutdanning. I tillegg har teamet tatt del i Mitt Liv samlingar, eit prosjekt som Forandringsfabrikken, tidlegare barnevernsbarn, står som arrangør for. Teamleiar har også tatt

del i arbeid med felles rutine på Sunnmøre i høve barn som blir flytta i fosterheim til ei anna/vår kommune (Mission Possible). Desse rutinane er no vedteke og tatt i bruk.

Det er elles sett av tid til jamleg individuelle rettleiing og saksdrøfting av barnevernskonsulentane, samt ein medarbeidarsamtale pr år.

Tilsynsførarordninga

Samarbeidskommunane hadde ved utgangen av året *tilsynsansvar* for til saman 75 barn som bur i fosterheim i våre kommunar (Volda 28, Hareid 16, Ulstein 12, Ørsta 19). Av desse er det to barn der vi både er settevergje og tilsynsansvarleg. Dei fleste av desse er andre kommunar sine omsorgsbarn, men der vi har ansvar for tilsynet.

Tilsynsførarordninga er frå styresmaktene anbefalt å ligge til ein annan instans enn barnevernstenesta. Denne ordninga har aldri, verken på landsbasis eller i våre kommunar, fungert etter intensjonane om at barn som bur i fosterheim skal ha sin eigen tilsynsførar som skal følgje opp og besøke dei 4 ggr pr år. På rådmanns- og ordførarnivå er det likevel bestemt at ansvaret for ordninga skal ligge hos barnevernet inntil vi får ny barnevernslov om ikkje så altfor lenge.

I 2016 øyremerka vi derfor 50% stilling til oppfølging av tilsynsførarordninga, og det har vore lagt ned eit stort arbeid med å søke å betre ordninga. Dersom ein ser siste halvår og talet på gjennomførte tilsynsbesøk, ser ein stor framgang. For første halvår var 31 krav om tilsyn oppfylt, medan 43 ikkje var oppfylt. For andre halvår var 50 krav om tilsyn oppfylt, medan 24 ikkje var det. Ved neste rapportering vil ein vonleg sjå at fleire har fått dei tilsynsbesøka dei har krav på etter lova.

Det er fleire årsaker til at barn ikkje har fått dei tilsynsbesøka dei har krav på. Desse kan vere utanforliggande, og gjeld tilhøve som barnevernstenesta ikkje har kontroll på. Her har ein sett seg nøydd til å avslutte oppdragstakarar og finne nye tilsynsførarar. For at ordninga skal fungere, krev det jamn oppfølging i form av rettleiing og kontroll av talet på besøk, samt rapportering. Når dette blir følgt opp, viser det seg at tilsynsordninga fungere betre.

Det har vore gjennomført kurs for tilsynsførarar hausten 2016. Ansvaret for dette er no overført frå Bufetat til kommunane, og ein ser føre seg at det er naudsynt å arrangere minimum eitt slikt kurs pr. år.

Årsaker til at saker ikkje blir fulgt opp er:

- Sjukdom hjå tilsynsførar
- Avlyste tilsynsbesøk grunna sjukdom hjå fosterbarn eller fosterfamilie
- Tilsynsførarar som ikkje fylgjer opp etter avtale
- Manglande kompetanse
- Manglande rutinar internt
- Omsorgskommunen gir ikkje beskjed om endringar
- Omsorgskommunen fylgjer ikkje opp avtale om tilbagemelding og formell sakshandsaming

Tiltak som er sett i verk for å betre tilsynet med born i fosterheim

- Kurs for alle tilsynsførarar
- Avslutting av kontrakt med tilsynsførarar som ikkje fylgjer opp
- Rettleiing i høve krav i lov, utfylling av rapport, innhald i rapport
- Jamn oppfølging og kontroll

ØKONOMI OG REKNESKAP

I barnevernstenesta rapporterer ein til SSB etter Kostrafunksjonane 244, 251 og 252. Kostra 244 skal innehalde *alle driftsutgifter*, og er for oss fordelt mellom samarbeidskommunane etter ein fordelingsnøkkel ut ifrå talet på barn 0-17 år i kommunen. Denne delen av verksemda er mest forutsigbar og mogleg å styre.

Kostra 251 (hjelpetiltak i heimen) og Kostra 252 (barn som bur utafor heimen) er noko mindre forutsigbare, då ein ikkje veit kva behov som vil dukke opp i løpet av eit år.

Den samla rekneskapen for samarbeidskommunane ser slik ut for 2016 (her er tala for tiltaka for einslege mindreårige flyktningar også med for Volda og Ørsta):

KOSTRA-funksjon	Forklaring	Hareid	Ulstein	Ørsta	Volda	Totalt
F244 Barnevernsteneste	ansvar 4700	3 141 817	5 301 392	6 027 072	4 861 814	19 332 095
F251 Tiltak utan omplassering		595 042	1 376 370	2 002 701	1 328 139	5 302 252
F252 Tiltak med omplassering		5 341 367	11 901 328	8 745 283	5 514 633	31 502 611
F252 Tiltak med omplassering	EMI - utan refusjonsrett			763 090	711 003	1 474 092
F252 Tiltak med omplassering	EMI - prosjekt 471451 (20% eigendel)			3 912 880	3 859 668	7 772 549
Samla refusjonskrav pr. kommune		9 078 225	18 579 090	21 451 026	16 275 258	65 383 599

Neste tabell gir ei oversikt over kommunane sine utgifter til drift av barnevernstenesta dei to siste åra, samt budsjettet for 2016.

Kostra 244 (fellesutgifter etter fordelingsnøkkel mellom kommunane):

	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjettet 2016
Hareid	3 280 721	3 141 817	3 075 286
Ulstein	5 483 441	5 301 392	5 560 420
Volda	4 768 847	4 861 814	5 335 729
Ørsta	5 687 420	6 027 072	6 470 011
Samla	19 420 816	19 332 095	20 441 445

Vi ser her at det samla sett er brukt omlag 1,1 million mindre enn budsjettet. Ørsta har flest innbyggjarar i aldersgruppa 0-17 år og har dermed det høgaste beløpet.

Kostra 251 (tiltak i heimen) og Kostra 252 (barn som bur utafor heimen)

Desse funksjonane tek føre seg utgifter for enkeltbarn og familiar, noko som kan vere svært vanskeleg å forutsjå frå år til år. Dei kan også vere vanskeleg å skilje i budsjettssamanheng, fordi eit barn kan variere mellom tiltak i og utanfor heimen i løpet av eit år.

Hjelpetiltaka kostar, men det er særleg tiltaka for barn som bur utafor heimen som er kostnadskrevjande. Dette gjeld i hovudsak når barn må flyttast i fosterheim eller institusjon: Når Fylkesnemnda har vedteke omsorgsovertaking for eit barn, har det statlege barnevernet, BUF- etat avgjerande innverknad på kva tilbod barnet skal få og kvar i landet det skal bu. Ei handsaming i Fylkesnemnda er ressurskrevjande på fleire område, også økonomisk. Når barn så får ein annan plass å bu, ofte i andre delar av landet, fell i stor grad også utgiftene til samværsreiser for familien/foreldre/søsken på barnevernstenesta. I tillegg skal ein representant frå barnevernstenesta besøke barnet /fosterheimen/institusjonen fleire gonger pr år. I mange høve krev situasjonen for barnet at barnevernstenesta må stille på samarbeidsmøter langt oftare enn dette minimumskravet, noko som fører til auka kostnader.

Viss barn ikkje lenger kan bu ilag med sine foreldre er det langt rimelegare viss vi finn ein fosterheim i staden for at barnet må bu i institusjon. I nokre høve må likevel fosterforeldra "kjøpast fri" frå sin ordinære jobb for å vere heime med barnet på heil tid. Då kan ei fosterheimsplassering verte nesten like kostnadskrevjande som ein institusjonsplass.

BUF-etat refunderer i dei fleste høve kommunane sine utgifter som overstig kr 31 500 pr månad. Imidlertid har BUF-etat kutta ned på kva dei refunderer og ikkje, og kommunen sin eigenandel ved plasseringar av barn i institusjon har gått kraftig opp dei siste åra. Dette er ein ønska politikk frå statlege styresmakter, der ein ser at færrest mogleg barn bur i barnevernsinstitusjonar. I nokre tilfelle er dette ikkje til å unngå, særleg når vi snakkar om ungdomar som ein ikkje klarer å finne eigna fosterheim til.

Den kommunale eigenandelen for ein institusjonsplass var i 2013 på kr 30 000 pr månad. I 2014 vart den auka til kr 50 000, og frå 2016 var den på kr 67 000 pr månad. Når reiser og andre utgifter kjem i tillegg, kan ein rundt rekne at ein institusjonsplass kostar kommunen omlag 1 million kroner pr år. Likeeins har det vore ein kraftig auke i den kommunale eigenandelen for opphald i senter for foreldre og barn, MST (multisystemisk terapi) og andre nødvendige hjelpetiltak som BUF-etat driftar.

Ved ei oppdeling av Kostra 251 (tiltak i heimen) og 252 (tiltak utafor heimen) ser rekneskapstala slik ut for 2015 og 2016:

	Kostra 251 2015	Kostra 251 2016
Hareid	670 739	595 042
Ulstein	1 173 303	1 376 370
Volda	432 269	1 328 139
Ørsta	1 798 131	2 002 701

På Kostra 251 har særleg Volda hatt ein stor auke, noko som forklarast med frivillig opphald i institusjon for foreldre/barn.

	Kostra 252 2015	Kostra 252 2016
Hareid	5 917 615	5 341 367
Ulstein	11 063 155	11 901 328

Volda	6 787 096	5 514 633
Ørsta	8 827 125	8 745 283

Som vi kan sjå er det nokså store variasjonar over utgiftene pr kommune når det gjeld barn som bur utafor heimen. Ulstein og Ørsta har barn på institusjon, medan Hareid har ingen slike. Volda har på si side hatt ein nedgang i desse utgiftene på grunn av at fleire barn har nådd myndighetsalder, der det i 2015 var inne omfattande tiltak.

Det er også viktig å vere merksam på at det kan vere omfattande tiltak inne i ein familie, som til dømes foreldrerettleiing eller familierapi, men utan at dette belastar Kostra 251 eller 252, men som dekkast over lønnsutgiftene på Kostra 244. I nokre tilfelle vert det også sett inn omfattande tiltak i heimar som eit alternativ til plassering.

Om tiltaksutviklinga/behovet i kvar kommune i perioden 2013 - 2016

I det følgjande ser vi kommunane sine utgifter til tiltak for året 2013 - 2016, samt det budsjetterte for 2016. Beløpa er i heile millionar kroner:

Kostras 251 og 252:

	Rekneskap 2013 (nto driftsutgifter- SSB-Kostratal)	Rekneskap 2014	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Busjettert 2016
Hareid	8,2	6,4	6,6	5,9	8,4
Ulstein	11,0	11,3	12,2	13,2	13,3
Volda	10,1	8,3	7,2	6,9	10,3
Ørsta	8,2	9,3	10,6	10,7	10,5
Samla	37,5	35,0	36,4	36,7	42,7

Hareid

Her ser vi at Hareid var høgare budsjettert enn behovet tilsa i 2016. Slik vi kjenner kommunen pr no, er dette teke omsyn til i budsjettet, som for 2017 er redusert.

Ulstein

Rekneskapen for Ulstein viser at tiltaksutgiftene så vidt er innafor det budsjetterte, og det har vore ein auke på tiltakssida også siste året, som ein konsekvens av fleire barn med omfattande hjelpebehov.

Volda

Rekneskapen viser at forbruket på tiltakssida er godt innafor ramma, og omtrent på same nivå som i 2015.

Ørsta

Rekneskapen viser at forbruket på tiltakssida ligg akkurat innafor ramma, og omtrent på same nivå som i 2015.

OPPSUMMERT

Oppsummert har også 2016 vore eit krevjande, men spanande og utviklande år på fleire område for alle som arbeider i barnevernstenesta. Det er mange usikre faktorar og

uforutsigbare hendingar i vårt felt, særleg særleg på tiltakssida, det vi omtalar som Kostra 251 (tiltak i heimen) og Kostra 252 (tiltak utafor heimen). Det er umogleg å kunne forutsjå kor mange barn som vil kunne *kome inn*, og kor mange som vil kunne *gå ut* av barnevernstiltak kvart år. Inn- og utflytting, nye kriser i familiar og akutte situasjonar, vil ein ikkje kunne forutsjå. Å få implementert og tatt i bruk økonomidelen i fagprogrammet *Familia* vil kunne vere avgjerande som styringsreiskap for å få oversikt og kontroll med kostnadane av kvart enkelt tiltak.

Når vi no alle er samla og på plass i dei nye lokala, har vi meir ro til å fokusere på den daglege drifta i den nye organisasjonen, og arbeide mot dei måla vi sette for den interkommunale barnevernstenesta; ei robust, fagleg sterk teneste, som gir *eit mest mogleg likt tilbod til alle barna som treng barnevernstenester i Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta*.

MÅLOPPNÅRING FOR 2016

Teneste og utviklingsmål

- Vere lett tilgjengelege – for alle som har med barn og unge å gjere og for ålmenta
- Bidra til tidleg innsats i samarbeid med andre tenester for barn og unge
- Arbeide førebyggjande
- Gi likt tilbod om barnevernstenester til alle barn i Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta
- Vere ei fagleg oppdatert og kompetent teneste – som har barnet i fokus
- Prioritere trivsel og eit godt arbeidsmiljø blant dei tilsette
- Utvikle ein lærande organisasjon

Hovedmål	Resultatmål/Tiltak	Måloppnåing
Økonomi	Tertialrapportering i høve avvik i budsjettet	Gjennomført
	Evaluerer alle tiltak fortløpande	Delvis gjennomført
Sikre eit kvalitativt godt barnevernsarbeid	Overhalde fristane som barnevernslova set for arbeidet	Delvis oppnådd
	Vidareutvikle samarbeidet med Landsforeningen for Barnevernsløva, Barnevernsløva og «Mitt Liv-prosjektet»	Delvis oppnådd
	Vidareutvikle rutinar og kvalitetssikring av arbeidet på alle nivå	Kontinuerleg arbeid
	Sikre at alle barn har tiltaks- og omsorgsplanar	Oppnådd
	Vidareføre arbeidet med brukarevaluering i alle saker	Delvis oppnådd
	Sikre at alle barn som bur utafor heimen har sin tilsynsførar, og at ordninga vert utført på ein fagleg tilfredsstillande måte	Klart forbetra, men eit svært utfordrande arbeid
Sikre involvering, medverknad og engasjement frå dei tilsette	Gjennomføre medarbeidersamtaler kvar	Oppnådd

	haust	
	Utarbeide kompetanseplan for tenesta	Ikkje prioritert
	Involvere personalet i drift og utvikling av tenesta	Kontinuerleg arbeid
	Sjå til at alle tilsette får høve til kurs og opplæring	Oppnådd
	Fagleg rettleiing til alle fagtilsette	Oppnådd
	Arbeide for nærvær på min 90 %	Oppnådd
Samarbeide med andre	Vidare deltaking i det regionale nettverket «Mission Possible»	Oppnådd
	Gjennomføre erfaringskonferanse med andre interkommunale barnevern i Møre og Romsdal	Ikkje prioritert
	Sikre deltaking i tverrfaglege samarbeidsfora i alle kommunane	Prioritert og oppnådd
	Vidareføre ordninga med faste kontaktpersonar for alle barnehagar og skuler	Oppnådd
	Presentere "Tenesteanalysen" (KS sitt barnevernsnettverk) for rådmenn og politiske organ	Ikkje prioritert
Drift	Utarbeide informasjonsplan for tenesta	Ikkje prioritert
	Implementere økonomidelen av fagprogrammet «Familia»	Under arbeid
	Innføre scanning og elektronisk arkiv	Ikkje prioritert
	Utarbeide rutinar for internkontroll på alle områder i tenesta	Kontinuerleg arbeid
	Vurdere oppretting av barnevernsvakt	Prosess i gang i samarbeid med andre kommunar i 7-stjerna

SJUKEFRÅVÆR

For den samla tenesta hadde vi eit sjukefråver på 7,39% i 2016 (mot 9,84 % i 2015%). Alle fagtilsette har fulle stillingar, men nokre er sjukemeldt i delar av stillinga pga kroniske sjukdomar. Nokre sjukemeldingar, over kortare eller lengre tid, kan også skuldast stort arbeidspress, stress og tøffe påkjenningar ved det å jobbe i barnevernet. Det vert lagt stor vekt på å følgje opp dei sjukemeldte, og det vert søkt å finne gode løysingar for den enkelte. Ein stor del av dei tilsette i barnevernstenesta er også i den alderen der ein har omsorg for eigne barn i førskule- og i skulealder. Vi har derfor ein nokså stor del eigenmeldingar, der foreldre er heime nokre dagar pga eigen sjukdom eller med sjuke barn. Eg kan ikkje sjå, og har heller

ingen signal frå tillitsvalde eller verneombod, om at vi har sjukemeldingar som skuldast dårleg arbeidsmiljø eller omorganiseringsprosessen i seg sjølv.

FOLKEHELSEPERSPEKTIVET

Barnevernstenesta si verksemd bidreg i all hovudsak til å betre folkehelsa. Det er eit mål å kunne kome tidleg inn for å hjelpe barn og familiar slik at problema ikkje veks seg for store, særleg med tanke på barn si psykiske utvikling. Samarbeid med andre som arbeider med barn og unge er derfor ein høgt prioritert del av verksemda vår.

HJELPETILTAKA FOR EINSLEGE MINDREÅRIGE FLYKTNINGAR (EM) FOR VOLDA OG ØRSTA

Gjennom fleire år har Volda og Ørsta drifta bufellesskap for einslege mindreårige flyktningar. Dette tiltaket vart lagt inn under barnevernssjefen sitt ansvarsområde frå 1.1.2014.

Barnevernstenesta driftar i dag tre bufellesskap - to i Ørsta og eitt i Volda. Dei to kommunane har i tillegg ei felles interkommunal oppfølgingsteneste med miljøpersonale som fyljer opp dei ungdomane som har flytta ut av bufellesskap og inn på eigen hybel. Alle ungdomane som vert følgt opp i tiltaket har vedtak etter Lov om barnevernstenester.

Første halvår 2016 var prega av det store talet flyktningar som kom til Noreg i 2015. Volda vart oppmoda om å busetje 12 EM i 2016 og 17 i 2017. Tidlegare har kommunen hatt vedtak på å busetje 5 EM. Ørsta vart oppmoda om busetjing av 12 EM i 2016 og 16 i 2017. Ein vart oppmoda om at av desse skulle 10 vere under 15 år. Ørsta har tidlegare hatt vedtak på busetjing av 4 EM pr år. Også Ulstein og Hareid kommune vart oppmoda om å busetje einslege mindreårige flyktningar. Det vart i samband med dette satt ned ei prosjektgruppe med deltakarar frå alle fire kommunane. Denne gruppa, leia av fagteamleiar for EM, Torill O. Vinjevoll og spesialrådgivar innvandring i Volda, Nina Kvalen utarbeidde ein rapport som tok føre seg arbeidet med EM i Ørsta og i Volda, samt kom med anbefalingar på korleis ein kunne meistre å busetje det aktuelle talet IMDI ba om. I løpet av sommaren vart busetjingstala mykje nedjustert, og ein enda med å busetje fire i Ørsta og fire i Volda. Volda busette i tillegg to EM utanfor barnevernet sitt tiltak. Desse to var fylte 18 år ved busetjing.

Busetjing og flyttingar i 2016:

- Ørsta: Kommunen busette fire EM i 2016, to kvart halvår. Ein ungdom fekk familiegjenforeining.
- Volda: Kommunen har busett fire EM i 2016. Av desse vart ein busett i første halvår, tre andre halvår.

Drift

Ørsta:

Sidekroken bufellesskap: Seks ungdomar har budd i bufellesskapet i 2016. Ein har hatt fire ungdomar i bufellesskapet til ei kvar tid, bortsett frå siste månaden, då budde det tre ungdomar.

Einehøgda bufellesskap: Seks ungdomar har budd i bufellesskapet i 2016. Ein har hatt fire ungdomar inne i bufellesskapet til ei kvar tid. Personalet i Einehøgda har i tillegg følgd opp to ungdomar som bur på hybel.

Oppfølgingstenesta: 12 ungdomar har blitt følgd opp av oppfølgingstenesta i løpet av året.

Ingen ungdomar i Ørsta har hybel på framleige eller bur i kommunale bustadar. Det er ved jamne mellom ei stor utfordring å finne ledige hyblar til ungdomane, og dette har ved nokre høve forsinka utflyttingsprosessen frå bufellsskapa.

Det er knytt 17,05 årsverk til EM Ørsta. Av desse står 0,12 årsverk vakant.

Volda:

Smilebakken bufellesskap: Ni ungdomar var knytte til bemanninga i bufellesskapet ved utgangen av 2016, totalt har tretten ungdomar budd i bufellesskapet i løpet av 2016. Ein av ungdomane som no er delvis knytt til bemanninga i Smiebakken har einetiltak med også eigen bemanning.

Oppfølgingstenesta: Åtte ungdomar har blitt følgd opp utanfor bufellesskapa i løpet av året.

Kommunale/private husvere:

Volda har ikkje husvære på framleige, og å leige på den private marknaden er det som i all hovudsak vert gjort av våre ungdomar. EM-tiltaket har fortrinnsrett på disponering av to kommunale leiligheiter. Desse har vore nytta av våre ungdomar i 2016.

Det er knytt 13,66 årsverk til EM-tenesta i Volda. 0,64 årsverk har stått vakant delar av året.

Felles for Ørsta og Volda:

Oppfølgingstenesta har i tillegg tatt oppdrag frå øvrig barnevern, der det har vore behov for oppfølging på hybel. Dette kan gjelde både ungdomar som aldri har vore einslege mindreårige flyktningar og ungdom på ettervern som hadde status einsleg mindreårig flyktning fram til fylte 20 år, og som har behov for oppfølging vidare. I 2016 har oppfølgingstenesta hatt oppdrag i høve ni barn/ungdomar for øvrig barnevern.

Finansiering av tiltaket

Dei største kostnadane til EM-tiltak er knytt til dei ungdomane vi søker refusjon for, altså der kostnadane pr ungdom overstiger kommunen sin eigendel på 17 100 pr. måned. I hovudsak gjeld dette dei ungdomane som bur i bufellesskapa og får heildøgntenster. Frå oppstart og fram til 31.12.13 fekk ein 100% refusjon på driftskostnadar utover eigendelen. Dette vart endra frå 01.01.14, då staten innførte ei ordning med 20% medfinansiering av refunderbare kostnadar. Som kompensasjon auka ein samstundes EM-tilskotet til kommunane.

Ørsta har i 2016 hatt 11 ungdomar med i refusjonsgrunnlaget første halvår og 10 andre halvår. For Volda sin del var 10 ungdomar med i refusjonsgrunnlaget første halvår, andre halvår var talet 12.

Frå 1.1.17 er refusjonsordninga avslutta og erstatta med eit EM-tilskot pr EM ein buset, i tillegg til integreringstilskotet som er likt for alle flyktningar. For 2017 ser det no ut som den nye finansieringsordninga gi større inntekter knytt til tiltaka både i Ørsta og i Volda. Samstundes gjer denne finansieringsordninga tiltaka meir sårbare for svingingane i busetjingstal, samt at også flyttingar ut av kommunen og familieegjenforeiningar i større grad

vil påvirke inntektene til kommunen enn det har gjort før.

Gjennom å tilby tett og god oppfølging gjennom heildøgnsstenester den første tida etter busetjing, ser ein at ein at ungdomane etter kvart i stor grad meistarar kvardagen sin med oppfølging på hybel. Ungdomane lukkast i stor grad med å leige på den private bustadmarknaden, dei lukkast med vidaregåande opplæring eller alternativt får seg inntektsgivande arbeid. Nokre av ungdomane som har hatt status einsleg mindreårige tok også i løpet av 2016 til på høgskule og universitet. Svært få har hatt behov for økonomisk sosialhjelp frå NAV anna enn den korte perioden på sommaren dei ikkje får flyktningstipend, dei har også i liten grad behov for bistand frå psykiatriteneste, rusteneste og liknande. Ein har eit godt samarbeid både med den kommunale helsetenesta og helsetenester i andrelinje, der det er behov for dette.

Volda oppretta i 2016 eit tverrfagleg minoritetshelseteam. Fagteamleiar deltek fast her. I tillegg har tiltaket i Volda faste samarbeidsmøter med helsestasjonen og kommunepsykolog.

Økonomi og rekneskap EM

Kommunane får i prinsippet dekt 80 % av utgiftene etter eiga refusjonsordning. Endelege rekneskapstal vil verte lagt fram for Volda og Ørsta når desse er klare.

Volda 1.mars

Brynhild Solvang

barnevernssjef

ÅRSMELDING 2016

2016 var prega av store prosjekt som Agresso-oppgradering, ePhorte-oppgradering, nytt kart-system (QMS), og fullføring av Gerica-prosjektet med Mobil Pleie. I tillegg har det gjennom heile året vore jobba med omorganiseringa av SSIKT, som kal munne ut i at SSIKT vert eit reint §27 samarbeid etter Kommuneleia med ei samling/tilsetting av alle it-folk i SSIKT.

Driftssenteret har pr des. 2016 4 årsverk bestående av 2 halve og 3 heile stillingar:

Leiar 50%, konsulent 50%, konsulent 100% og 2 Prosjektleiarar 100%. I tillegg er det eit frikjøp innanfor Gerica og meldingsutveksling på 40%, og eit liknande frikjøp innanfor Arkiv/WEB på 20%. Samstundes har prosjektleiaren for Sikker Sone vore frikjøpt frå oss til NHN/Orkidè-samarbeidet i 20% stilling.

2016 var året der datasenteret vart, i den grad det går an å bruke eit slikt uttrykk i IT-bransjen – ferdigstilt. Det vart gjort eit stort løft på tryggleiksfronten, der vi endeleg fekk på plass eit ekstra sett med brannmurar så vi no er beskytta mot kritiske maskinvarefeil. Som ein del av same løysing er det no også etablert fellesløyising for antivirus, noko som allereie er teke i bruk på om lag 1 000 PCar rundt om i regionen.

Eit anna stort løft dette året var at alle databaser vart flytta over til eit nytt, fysisk databasecluster. Databasene er kronjuvelane våre – det er her det aller meste av faktiske data som vert produsert er lagra. Med denne omlegginga opplev vi no at fagsystema går merkbar raskare, og vi er også her no beskytta mot kritiske maskinvarefeil; dersom den aktive databaseserveren går ned, vil den passive ta over umiddelbart. Relatert til dette har her også våre eit stort prosjekt knytt til kartdata, der desse er flytta i frå gamle filstrukturar og inn i den nye løysinga.

Vi fekk også på plass ein felles standard for trådlause nettverk (WiFi), slik at tilsette, elevar, politikarar og gjestar kan vere på nett på alle bygg i alle kommunar utan å gjera noko ekstra for det. Felles infrastruktur – kontrollerar for styring av radiobaser samt serverar for godkjenning av brukarar og overvaking av infrastrukturen – er også etablert, og dei fleste kommunane har flytta sine trådlause baser inn i denne infrastrukturen.

Alle medlemskommunane sit på sær gamle telefonsystem som er dyre i teknisk drift, tidkrevande å administrere, og ikkje minst fører det til kjempehøge linjekostnader, i og med at kvart bygg gjerne har eigne linjer i frå Telenor. Vi har lenge snakka om å nytte kommunane sine eksisterande datanett til telefoni, og i 2016 vart det etablert felles IP-telefoniløysing i driftssenteret. Vi forventar utrulling i bølger i løpet av 2017, og dette vil også gi andre fordelar innan samhandlingsfeltet som chat og videokonferanse.

Generelt sett vart det gjort mykje arbeid rundt etablering av fellessystem for styring og overvaking. I tillegg til systema som allereie var etablerte, som gjekk mest på infrastruktur, er det no etablert felles system for overvaking og styring av PC-ar, system for overvaking og styring av mobiltelefonar og nettbrett, og system for handtering av brukarstøttehenvendingar, såkalla «helpdesk».

Strategigruppa

Strategigruppa skal lage strategi og kome med planar og oppgåver til driftssenteret (bestillar-funksjon). Dette fungerer framleis ikkje optimalt og rådmannsgruppa har i samband med omorganiseringsprosessen bestemt at Strategigruppa må revitaliserast og få eit klarare mandat. Dette mandatet må kommuniserast til alle tilsette på ein betre måte enn vi har greitt til no. Samansetninga av strategigruppa treng ei forankring høgre opp i linja for å oppnå dette. Gruppa må få ei samansetning som speglar heile organisasjonen og må ha god forankring og autoritet inn i kvar kommune.

SSIKT har vore fast på agendaen til rådmannsgruppemøta gjennom 2016 og dette har vore sær nyttig.

Omorganisering av SSIKT

Etter oppdrag frå rådmannsgruppa er det i 2016 arbeidd med å sjå på den framtidig organisering av IKT funksjonen for dei sju kommunane.

Arbeidsgruppa er peika ut av rådmannsgruppa og satt saman av:

Guttorm Rimstad, Vanylven kommune
Per Erik Akerjordet, SSIKT
Guro Norunn Gausemel, Herøy Kommune
Bjørn Ander Heggen, Ørsta kommune
Verner Larsen, Strategigruppa
I tillegg er det peika ut ein representant frå dei hovudtillitsvalte i dei sju kommunen Endre Johan Ose, Fagforbundet / Hareid kommune

Noverande organisering er delt mellom eit vertskommunesamarbeid etter kommunelova § 28, som omfattar driftssenteret for SSIKT og eit samarbeid etter § 27 for resten av IKT samarbeidet. Til grunn for § 27 samarbeidet ligg det utarbeidd vedtekter som samarbeidskommunane har slutta seg til.

Den nye anbefalt modellen frå arbeidsgruppa støtter seg på anbefalingar frå KS om interkommunale IKT samarbeid.

KS si anbefaling er klar, ved etablering av eit samarbeid bør organisasjonsforma være eit interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 27 med eit styre som er sett saman av rådmenn. Konklusjonen om at rådmenn må sitte i styret vert grunnlagt med at «Framtida sitt IKT-samarbeid strategisk avgjerdsmynde i styringa, koordinering ut frå eit heilskapssyn på kommuneorganisasjon og lokalsamfunn og at den kommunale leiinga har god innsikt i den teknologiske utvikling.

Prosjektgruppa vil rå til at dette vert lagt til grunn i den vidare organiseringa og at § 28 samarbeidet (vertskommunesamarbeidet) vert avvikla. Driftssenteret ved SSIKT vert lagt inn under § 27 samarbeidet. Styret får dermed eit ansvar for den totale utviklinga av IKT funksjonane for alle samarbeidskommunane på driftssida og på strategi og utvikling.

Arbeidsgruppa har lagt fram to dokument til rådmannsgruppa:

- SSIKT organisering
- Tenestebeskrivelse og SLA SSIKT

Desse dokumenta vart handsama i rådmannsgruppemøte den 10.06.2016 og følgande vedtak vart fatta:

2.2 Organisering av IKT-samarbeidet for Søre Sunnmøre

Guttorm orienterte om forslag til SLA (teneste-/leveranseavtale) som omhandlar tenester som driftssenteret skal yte til kommunane. Verner orienterte om forslaget til organisering av IKT-samarbeidet.

Framlegg til konklusjon frå strategigruppa:

*Rådmannsgruppa godkjenner tenestebeskrivelse / SLA SSIKT datert ** og legg den til grunn for vidare arbeid med organisering og drifta av SSIKT.*

Rådmannsgruppa sluttar seg til notat frå prosjektgruppa om organisering av SSIKT datert 20160606. Det skal arbeidast vidare med prosessen etter framdriftsplanen i punkt 5.

Konklusjon:

Rådmannsgruppa sluttar seg til tilrådinga frå strategigruppa.

Rådmannsgruppa ber om at det vert laga utkast til utlysingstekst for dagleg leiar. Det vert teke sikte på utlysing etter ferien med atterhald om politisk godkjenning.

Rådmennene i Volda og Ørsta vil gjennomføre eit arbeidsmøte med IKT-konsulentane i desse kommunane saman med Guttorm Rimstad for å avklare praktiske problemstillingar knytt til Volda og Ørsta.

Guttorm Rimstad er tilsett som dagleg leiar for SSIKT frå 01.01.2017 og det vidare arbeidet med organiseringa held fram frå nyttår.

Agresso

SSIKT inngjekk i 2015 kontrakt med Evry om å flytte Ørsta og Volda sin Agresso-installasjon over på serveren til dei fem andre kommunane, og såleis samle alle firma på felles database på Hareid. I tillegg inngjekk dei sju kommunane i samarbeidet avtale om å oppgradere Agresso til nyaste versjon, Milestone 5. Bakgrunnen for oppgraderinga var at Unit4 varsla desupport av versjon 5.5.3 etter 31.10.2016. I og med at dette var gjeldande Agresso-versjon i våre kommunar, vart det bestemt å køyre felles oppgradering til nyaste versjon. Hausten 2015 vart det tilsett prosjektleiar og systemansvarleg for Agresso, som har følgd opp prosjektet frå oppstart til avsluttande fase i 2016.

I samband med at Ørsta og Volda skulle flyttast over til SSIKT sin Agresso-installasjon, måtte Sande kommune endre firmakode i Agresso. Grunnen for dette var at Volda og Sande begge brukte firmakode EK. Evry satte opp eit testmiljø der alle kommunane fekk teste endringane som vart gjort før endeleg produksjonssetting.

Prosjektet var inndelt i seks faser:

1. testsamanslåing av databaser og endring av firmakode i testmiljø
2. kundetest utført av sju kommuner
3. testoppgradering
4. kundetest i sju kommuner
5. produksjonssetting av begge delprosjekt
6. gevinstrealisering

Fase 1 til 5 vart fullført i løpet av 2016, utan dei store overraskingane. Det var litt utfordrande å få alle kommunane til setje av nok tid til å utføre tilstrekkeleg testing i testmiljøet, og nokre konsekvensar av dette viste seg igjen etter produksjonssetting. Evry har respondert raskt på utfordringar som har oppstått undervegs, og feil og manglar har blitt retta fortløpande.

Fase 6 av prosjektet går på å utnytte samanslåinga til å oppnå gevinstrealisering for alle kommunane. Denne delen av prosjektet vart starta opp i slutten av 2016 og vil halde fram også i 2017. Målet er å standardisere mest mogleg, slik at oppsett og rapportvariantar vert mest mogleg likt for alle firma. Det blir satt fokus på at eksisterande modular vert satt opp for bruk i alle kommunar, og målet blir å nyttiggjere seg mest mogleg av den funksjonaliteten som ligg tilgjengeleg i Agresso. Eventuelle nye modular vil bli vurdert på tvers av kommunane og eventuelle innkjøp vil basere seg på reelle behov eller ynskje om effektivisering. Systemansvarleg vil ha mest fokus på dette i tida som kjem.

I 2016 har systemansvarleg for Agresso også hatt fokus på å koordinere innmeldingar av feil og sile desse før eventuell vidareformidling til leverandør (Evry). Mange av sakene som før gjekk til brukarstøtte har ein no klart å løyse lokalt. Dette har igjen gitt behov for å reforhandle eksisterande brukerstøtteavtale, i håp om å bli mindre avhengige av leverandørhjelp og auke kompetansen lokalt via samhandling og felles kursing.

Økonomi

Agresso-prosjektet hadde ei investeringsramme frå 2015 på kr 1 456 730, samla for dei sju kommunane. I 2015 vart det brukt 447 505 kr og restramme for 2016 vart såleis kr 1 009 225. I 2016 vart det brukt kr 1 453 270. Prosjektet enda såleis med ei overskriding på 444 045 kr. Grunnen til dette er at vi valde å innføre Multikanal for distribusjon av utgåande faktura. Investeringssummen for dette kom på 221 000 kr. Det vart også uføresette kostnader knytt til at Ørsta og Volda hadde ulik oppbygging på prosjektbegrepet, som måtte tilpassast slik dei fem andre kommunane hadde dette oppbygt. Innsparingar på andre prosjekt i regi av SSIKT, gjer at investeringsrekneskapen for SSIKT samla sett likevel går balanse ved årsslutt.

Sak/Arkiv - ePhorte

Helga Bøe-Grimstad er koordinator i gruppa.

Arbeidsfelt til koordinatoren:

- innkalling til møte
- referat frå møte
- kommunikasjon mot leverandørar av skjema, digital post o.l.
- overordna korrespondanse mot Evry
- hjelp til andre kommuner (teknisk)

Vi har hatt 2 interne prosjekt i tillegg til vanlege møter. Det er:

1. ROS-analyse for fullelektronisk arkiv
 - Det vart sett ned ei eiga gruppe: Inger-Johanne Johnsen, Hilde Skinnens og Helga Bøe-Grimstad. Rutinen vart lagt fram for arkivgruppa og er å finne i sak 2016/1209 JP 2
 - Som vedlegg til den ligg ROS-analyse for bruk av digital postkasse til innbyggjarane (utført av same gruppe som over)
2. Internkontroll SvarUt via sak/arkivsystem
 - Det vart sett ned ei eiga gruppe: Kathrine Husø Johansen, Perny Brekke, May Britt Brenne, Sile Ekroll Riborg og Helga Bøe-Grimstad. Rutinen vart lagt fram for arkivgruppa og er å finne i sak 2016/1209 JP 1

I tillegg til møta kring desse prosjekta har arkivgruppa hatt 9 møter, der eine møte var eit reint arbeidsmøte for gjennomgang av malar og felles oppbygging av venstre meny i ePhorte.

Saker vi har jobba med i år:

- SvarUt
- ePhorte 5
- Noark5/SvarUt og fagsystem
- Skylagring
- elnnsyn avansert

Ei eiga gruppe beståande av Guttorm Rimstad, Odd Arild Djupvik og Helga Bøe-Grimstad her jobba med oppgradering av ephorte4 til ePhorte5. Dette har vore ein omfattande prosess som tok til med oppstartsmøte 22.04.16 og som skulle vere avslutta til sommaren 2016. Prosjektet var ikkje i mål ved slutten av 2016. Dette er eit prosjekt som har kravd mykje av koordinator i gruppa og også dei andre medlemmane i gruppa. Eg reknar med prosjektleiar Guttorm Rimstad delar meir informasjon om sjølve prosjektet.

Innbyggjarportal/Intranett

Helga Bøe-Grimstad er koordinator i gruppa.

Arbeidsfelt til koordinatoren:

- innkalling til møte
- referat frå møte
- kommunikasjon mot leverandørar av skjema, digital post o.l.
- overordna korrespondanse mot Acos
- hjelp til andre kommuner (teknisk)

Webgruppa har hatt 5 møter i løpet av 2016. Eit av desse var statusmøte med Acos der vi fekk ta opp utfordringar vi har med portalen og der dei gjekk gjennom litt tips og triks som dei syns er viktig for oss å vite.

Fleirtalet i webgruppa ynskjer at kommunane skal vere mest muleg lik og at tilbod frå eksterne vert etterspurt samla.

Viktige saker det vart jobba med:

- Vi har fått på plass tilbakemeldingsfunksjon som kan nyttast av dei som er inne på sida og ikkje finn det dei var på leit etter eller som syns sida er bra
- Chatfunksjon – Ørsta har testa litt i forhold bruk av dette, vi har fått tilbod frå leverandør
- Dei kommunane som ikkje har laga eigen tenestemeny har fått det på plass og LOS menyen er deaktivert
- Oppgradering til ny arbeidsbenk, samtale med leverandør og tilbod på dette

Gerica og eLink

Januar 2016 vart felles databaseprosjekt avslutta i høve til leverandør, og våren 2016 vart evaluering og sluttrapport ferdigstilt og sendt kommunar for politisk handsaming, samt til fylkesmann ved ferdigstilt prosjekt. Det er fast fagressurs ved SSIKT for pasientjournalssystema.

Våren vart nytta til å etablere skriftlege rutinar, kurs og opplæring, samt etablere driftsgruppe for Gerica systembrukarar, slik at innspel om endringar, behov og bruk sikrar alle kommunar, og at vegen vidare vert avklart i dialog med alle.

Gerica plassadministrasjon vart teke i april. Innspelet om behov for modulen var teke opp via ordinære kanalar og vedteke i budsjett 2016. To kommunar trekte seg ved oppstart. Dei kommunar som har gjennomført grundig opplæring rapporterer tilbake at det har stor verdi i høve til logistikk og tildeling av institusjonsplassar, oversikt ventelister og reduserer liggedøgn i sjukehus.

Mobil pleie vart breidda i løpet av året til nye tilsettegrupper, slik som heimehjelp, psykiatri, kreftkoordinator og fysioterapeutar, samt i enkelte større bustadkompleks. Det å ha journalen « i lomma» gir betre kvalitet på tenester og journalkvalitet, større grad av pasientretta tid, og enklare pasient og personallogistikk.

I 2016 passerte 191.197 elektroniske meldingar, med få feil og lite nedetid. Kommunal psykolog (Herøy og Ørsta), samt kreftkoordinatorar, psykiatritenesta og ergo og fysioterapeutar byrja også med elektroniske meldingar. Vi samhandlar no med mange sjukehus, alle legekontor på søre, nokre private, samt med NAV, og via NHN får vi henta inn inntektsopplysningar og folkeregisterinfo. Dette sparar timar i arbeid kvar dag og gjer at vi kan gi betre tenester, til fleire, med same personell.

Haut 2016 byrja førebuing til fakturagrunnlag over til Agresso. Oppstart januar 2017. I samband med dette vart det gjennomført kurs for sakshandsamarar i Gerica i nokre kommunar. Dei øvrige får slik undervising vinter/ vår 2017.

HsPro og Vismalink

Dataprogram og meldingstenar for helsestasjonane i Hareid, Ulstein, Vanylven, Volda og Ørsta. Også dette året bar preg av feil og manglande funksjonar, særleg i høve eMeldingar. I mars fekk vi hjelp frå Hemit og leverandør og fekk på plass korrekte sertifikat og handtering av elektroniske kvitteringar. Dette gav sjukehusa tryggleik på at meldingane vart levert korrekt til helsestasjonane og HF kunne stoppe parallell utsending av papir.

Jordmortenesta og psykolog (Volda) tok i bruk mottak av eMeldingar vår 2016 og i desember byrja test av dialogmelding på nyfødde barn. Våren 2017 skal tovegs kommunikasjon endeleg etablerast, 5 år på etterskot.

Helsestasjonsgruppa treng meir kunnskap om funksjonar i eige program og oppsett. Våren 2017 er det planlagt kurs for fagressurs ved SSIKT og faggruppa, for å etablere samstemming i bruk og tilgongar, handtering av eMeldingar, drift og forvaltning.

Familia – Velferd/Socio

Felles barnevernkontor for 4 kommunar vart vedteke i 2013. Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta vart samde om å etablere eit felles samlokalisert barnevernkontor i Volda med Volda som vertskommune. Frå driftsenteret sin ståstad så verkar det som at samarbeidet har gått seg til og fungerer bra. Applikasjonsleveringa av Familia har vore på plass lenge og Familia-databasene for alle deltakarkommunane er samanslått og ligg i driftssenteret. Dette gjeld også for dei kommunane som ikkje er med i samarbeidet.

Sikker print (SafeCom)

Utrullinga av sikker print (SafeCom) gikk sin gang også i 2016, om enn ikkje i det tempoet ein kunne ynskje. Kommunane har skrive ny rammeavtale om print/kopi med Sharp (gjennom innkjøpssamarbeidet med Ålesund kommune). Det har vore noko misnøye med prosessen rundt dette. Ny leverandør fører uansett til litt nye løysingar og litt anna funksjonalitet for brukarane og dette har vore med å seinka tempoet på overgang til sikker print.

To-faktor autentisering

Løysinga er i si heilheit installert og drifta frå driftssenteret og gir brukarane mogleheit til å koble seg opp til sitt lokale skrivebord via Internett. Pr. i dag er det om lag 700 som nyttar seg av ordninga og tilbakemeldingane er gode.

All ekstern pålogging til citrix-miljøet i SSIKT skal no skje på denne måten, også for konsulentar som er inne og skal gjere oppgraderingar/patching av applikasjonar i driftssenteret..

Sharepoint

Sharepoint-løysinga har ikkje blitt vidareutvikla utanfor IT-miljøet foreløpig. Målet er at denne skal få ein utvida bruk i 2017

Felles AD (Active Directory=katalog)

Prosjektet er nesten i mål og 12 000 brukarar er migrert inn frå kommunale domener til fellesdomenet ssikt.no. Dei fleste av kommunane har gjennomført arbeidet med å tilpasse eigen AD til migreringa. Dette er har vore omfattande arbeid for IT-avdelingane, og det er gjort ein god innsats med dette i 2016. Det som står igjen er elevar i nokre av kommunane, og når dette er migrert vil vi ha ein felles AD med om lag 14 000 brukarar.

Eg tek med nokre viktige begrep for dei ikkje-datakyndige:

Kva	Kvifor	Kven brukar
Fysiske serverar	Uansett kor mykje skyteknologi ein nyttar, kjem du til slutt ned på eit fysisk lag. Dette er datamaskinene som faktisk gjer alle kalkulasjonane i driftssenteret.	(intern)
Lagringsløysing (SAN)	Alle data vert til sjuande og sist lagra her.	(intern)
Autentiseringstenester (RADIUS)	Påloggingshandsaming på ytstyr som ikkje støttar AD, t.d. nettverksutstyr.	HA, UL
Sertifikattenester (CA)	Intern utsteding av SSL-sertifikat for kryptering av internttrafikk.	(intern)
Databaser	Lagring av data frå ymse system. Ei database per sone (standard, sikker, rot).	Alle (i større og mindre grad)
Katalogtenester (AD)	Ein, felles katalog med alle ressursar i er ein av grunnsteinane i eit kvart, stort nettverk.	Alle (i større og mindre grad)
Namnetenester (DNS)	Oversetjing frå namn til IP-adresse.	Alle (vert tatt i bruk etter kvart som PC-ar vert migrert til SSIKT).
Utrulling av operativsystem	Enkel reinstallasjon av operativsystem (Windows) over nettverk.	HA, HE, UL
IP-adresseringstenester (DHCP)	Automatisk utdeling av IP-adresser i så store nett er heilt essensielt.	HA, HE, SA, UL, VA

Utskriftstenester	Alle skrivjarar, både vanlege og dei som har «sikker print», har ein kø i driftssenteret der utskriftsjobbar kan sendast til.	Alle (i større og mindre grad)
Hjelp-til-sjølvhjelp (Heimkok)	Mange oppgåver kan automatiserast eller delegerast vekk frå IT og ut til fagetatane.	Alle (i større og mindre grad)
Windows Update-tenester	Intern teneste for utrulling av Windows Updates. Gir større kontroll enn henting direkte frå Internett.	Alle (vert tatt i bruk etter kvart som PC-ar vert migrert til SSIKT).
Filtener	Lagring av filer. Eit cluster per sone (standard, sikker, elev).	HA, HE, SA, UL
E-postsystem (Exchange)	E-post, kalender m.m.	Alle som er migrert.

I tillegg er nettverket (svitsjing, ruting, brannmur) i datasenteret totalt redesigna og bygt opp på nytt med nytt utstyr. Her har vi tenkt heilt nytt kontra det som er «normalen» i kommunal samanheng, og andre IKT-samarbeid har allereie vist stor interesse for våre modellar. Vi ser også at det nye opplegget gir oss ei heilt anna grad av tryggleik og kontroll, men dette vil ikkje slå ut for fullt før medlemskommunane tek i bruk SSIKT sin Internettaksess.

Applikasjonsleveranse

Heilt sidan SSIKT byrja å levere tenester, har det blitt gjort i form av publiserte applikasjonar frå ei Citrix-løysing. I 2014 vart denne løysinga, som var aldrande, byta ut med ei topp moderne Citrix XenDesktop-løysing. I den nye løysinga er heile infrastrukturen for levering av applikasjonar samla i eitt system, og vi har også tatt i bruk ein del ny teknologi. Mellom anna er SSIKT blant dei første i verda til å setje system med delbare grafikkort (fleire brukarar delar eitt grafikkort i vertsmaskina) i produksjon.

Kartsystem

Nytt kartsystem (QMS) for alle kommunane vart oppstarta i 2016 og var ved årsskiftet for det meste gjennomført utan problemer innanfor kostnadsrammene. Alle kartdata er no plassert i driftssenteret saman med applikasjonane som nyttar desse data i desse basane.

Mindre fagsystem

Dei fleste av dei mindre fagsystema (t.d. barnehageopptak, PPT, flyktning etc) .

Kommunespesifikke tenester

Enkelte tenester fins berre i ei av medlemskommunane, og krev egne serverar. Til dette tilbyr no SSIKT «kommunale» tenarar, etter behov, i driftssenteret. Dette er tenarar som køyrer på driftssenteret sin maskinvare, men som lokal IT i kommunane driftar i si heilheit intil vidare.

Interne eigenutvikla program (Heimkok).

Dei fleste større driftsorganisasjonar lagar egne, spesialtilpassa forsystem, og SSIKT er ikkje noko unntak. Vårt går under namnet «Heimkok Modular Web Framework» (SSIKT har ikkje marknadsføringsavdeling som kan kome opp med fjonge namn), og det er eit system for automatisering av arbeidsflyt. Det gir følgende store gevinstar:

- Automatisering av daglege rutiner for IT-personell. Døme: når ein skal opprette ein ny brukar, må ein gjerne først opprette brukaren, opprette personlege mapper, sette filrettigheter etc. Det er fort 20 klikk, og store rom for feil. Med Heimkok er det berre å klikke «Ny brukar», skrive inn fornamn og etternamn, og systemet ordnar resten – inkludert å sende ein SMS med brukarnamn og passord til den nye brukaren.
- Delegering av administrasjon. Med dette systemet kan superbrukarar ved større avdelingar (skular, sjukeheimar o.l.) sjølv opprette, endre og fjerne brukarar. Dette fører både til mykje mindre trykk på IT, og også mykje mindre frustrasjonar i etatane.
- Datakvalitet. Alle data som blir tasta inn, blir validert, slik at det t.d. ikkje går an å registrere to etternamn, norske mobilnummer med 9 teikn eller datamaskiner som ikkje passar SSIKT sin namnestandard. I tillegg går der automatiske jobbar kvar natt som m.a. sjekkar samtlege av dei rundt 11 000 brukarane som er registrert, og gir varsel dersom noko er feil. Dette fører til mindre frustrasjonar blant brukarar (mange har levd med småfeil i 10 år, som ikkje har blitt oppdaga før no), og mindre feil når desse dataane skal over i andre forsystem, som t.d. økonomisystem eller ei skyteneste for den saks skuld.

Hardware

I 2015 vart fylgjande hardware montert og driftsett i driftsenteret:

- To nye CheckPoint brannmurar som fører til redundant brannmurløysing.
- Utviding av lagring og overgang frå Equologic til Compellent SAN
- To nye NetScaler (redundans)
- To nye WiFi-kontrollera (vi vekse)
- Etablering av databasecluster (ein ny databaseserver + Enterprise-lisens)
- Ny telefonsentral for IP-telefoni
- Utsifting av vertsmaskiner som går av med pensjon.

I tillegg vart dei siste Cisco 3750 kant-switchane montert og driftsett i dei kommunane dette ikkje var gjort tidlegare.

Infrastruktur

Arbeidet med fiber mellom Ulstein og Hareid kom i gang i løpet av hausten 2014 og Ulstein har no gjort sin del av jobben med fiber heilt fram til Rise. Arbeidet har tatt lenger tid enn føreset og fiberen blir sett i drift våren 2017.

Ein god og stabil infrastruktur mellom kommunane vil verte rygggrada i samarbeidet i framtida, og ein betingelse for vidare utbygging av felles tenestetilbod til innbyggjarar og næringsliv, samt effektiv samhandling mellom kommunane. Vanylven kommune bidreg med mykje infrastruktur til samarbeidet og dette er ein viktig årsak til at vi i dag har ein redundant fiberaksess til alle kommunane.

Økonomi

Investeringsramme for SSIKT i 2016 var kr 6 995 000.

Dette skulle nyttast slik:

Planlagde investeringar	Budsjett 2016
Gerica faktura mot Agresso	175 000
QMS felles kartbase	1 180 000
MS SQL Cluster (lisens)	1 170 000
MS SQL Cluster (Hardware)	320 000
Citrix Netscale oppgradering	120 000
Utviding SAN	190 000
Citrix Zen desktop lisensar	250 000
Vmware desktop lisensar	35 000
Antivirus SSIKT	350 000
Vmware host	175 000
Klientmanagement	200 000
MDM	105 000
Fiber nettverk mellom kommunane	850 000
Trådløst nett/ soner SSIKT	350 000
Nettverkskomponentar i kommunane	500 000
Nye VDI hostar	210 000
SMS gateway	15 000
Etablering av Dell WSM	300 000
Rack 4	190 000
Gerica plassadministrasjon	310 000
Sum	6 995 000

Investeringsrekneskapen for 2016 enda med eit overskot på ca. 300 000 som følgje av at enkelte prosjekt ikkje var slutført ved årsslutt. Desse midlane vart avsett til bunde fond og overført som investeringsramme for 2017.

Investeringsrekneskap 2016:

Prosjekt	Rekneskap
Kjøp av varer og tj. inngår i komm. tj.prod.	1 453 270
Overføringer	363 318
Overføringer med krav til motytelse	-363 318
Agresso	1 453 270
Kjøp av varer og tj. inngår i komm. tj.prod.	-1 675
Overføringer	-419
Overføringer med krav til motytelse	419
Gerica- Felles database	-1 675
Kjøp av varer og tj. inngår i komm. tj.prod.	704 125
Overføringer	176 031
Overføringer med krav til motytelse	-176 031
QMS innføring i kommunane	704 125
Avsatt til bundne fond	301 030
Bruk av lån	-873 548
Kjøp av varer og tj. inngår i komm. tj.prod.	4 847 276
Overføringer	1 211 819
Overføringer med krav til motytelse	-8 095 525
SSIKT Driftssenter	-2 608 948
Kjøp av varer og tj. inngår i komm. tj.prod.	453 228
Overføringer	113 307
Overføringer med krav til motytelse	-113 307
SSIKT-Gerica	453 228
Sum investering SSIKT Driftssenter	0

Driftsramma for 2016 var sett til kr 9 243 454 fordelt på desse planlagde utgiftspostane:

Planlagde driftsutgifter	Budsjett 2016
Prosjektressurs	500 000
Driftssenteret 2 stillingar	1 676 477
Fagkonsulent Gerica 1,4 årsv	1 042 785
Fagkonsulent portal 20%	160 428
Fagressurs Agresso / prosjektleiar	802 142
Beredskap driftssenter	522 500
Felles datakommunikasjon	690 000
Drift og vedlikehald nye Gerica moduler	34 375
Datakommunikasjon driftssenter	100 000
Lisensar, Citrix, VMWare, Microsoft	250 000
Vedlikehald Gerica / OPPGRADERING	800 000
Vedlikehald CheckPoint brannmurar	762 000
Effekt av felles database Gerica	-300 000
Vedlikehald HsPro	150 000
Vedlikehald VismaLink	50 000
Vedlikehald eLink	85 000
Vedlikehald Portal	200 000
Vedlikehald Familia (barnevern)	150 000
Vedlikehald Agresso, Ekko	650 000
Nye modular Gerica mobil pleie	67 000
Gerica plan vedlikeh / brukarstøtte	55 000
Gerica plassadministrasjon	29 700
Agresso oppdatering /nye lisenser	68 400
Husleige driftssenter / tekn infratraktur	370 000
QMS (Felles kartbase) vedlikehald	210 000
Fagressurs kart 30 % stilling	167 648
Ref lisensar interkomm BV	-150 000
Omlegging til felles linje mot skatt frå 2015	100 000
Sum	9 243 454

Driftsrekneskapen for 2016 enda med eit overforbruk på kr 66 772. Beløpet er ført som refusjon frå andre kommuner og blir fakturert medlemskommunane, slik at driftsrekneskapen totalt sett går i balanse per 31.12.2016.

Driftsrekneskap 2016:

Spesifikasjon	Hovedpost	Rekneskap
	Finansieringsutgifter	3 512
	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	197 695
	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	-644 022
	Lønn inkl.sosiale utgifter	3 928 693
	Overføringer til andre	-198 094
	Refusjonar	-199 154
	Salsinntekter	-1 193 132
		1 895 498
Agresso	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	1 334 701
Agresso	Overføringer til andre	329 574
Agresso	Refusjonar	-399 217
Agresso		1 265 058
Gerica	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	246 430
Gerica	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	951 913
Gerica	Lønn inkl.sosiale utgifter	5 428
Gerica	Overføringer til andre	230 063
Gerica	Refusjonar	-230 063
Gerica		1 203 771
Gerica-Felles database	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	17 615
Gerica-Felles database	Lønn inkl.sosiale utgifter	76
Gerica-Felles database	Overføringer til andre	4 404
Gerica-Felles database	Refusjonar	-4 404
Gerica-Felles database		17 691
Orkide`- samarbeidet	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	9 009
Orkide`- samarbeidet	Lønn inkl.sosiale utgifter	6 695
Orkide`- samarbeidet	Overføringer til andre	979
Orkide`- samarbeidet	Refusjonar	-100 256
Orkide`- samarbeidet		-83 573
SSIKT Driftsenter	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	402 986
SSIKT Driftsenter	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	3 431 560
SSIKT Driftsenter	Lønn inkl.sosiale utgifter	1 352
SSIKT Driftsenter	Overføringer til andre	828 470
SSIKT Driftsenter	Refusjonar	-8 962 814
SSIKT Driftsenter		-4 298 446
Sum drift SSIKT Driftssenter		0

Hareid, 06. april 2016

Guttorm Rimstad

Dagleg leiar - SSIKT

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Andreea Beleuta

Arkivsak nr.: 2017/744

Arkivkode: 151

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

82/17

Formannskapet
Kommunestyret

16.05.2017

1. KVARTALSRAPPORT 2017

Administrasjonen si tilråding:

- 1.kvartalsrapport 2017 vert teken til vitende.
- Finansrapport (passiva) pr 30. april vert teken til vitende (vedlegg nr. 1).
- Finansrapport (aktiva) pr 30. april vert teken til vitende (vedlegg nr.2).

SAMANDRAG

Til vanleg rapporterer vi pr tertial, men i samband med at noverande økonomisjef sluttar før tertialrapporteringa, er det tenleg å leggje fram kvartalsrapport denne gongen. Finansrapporten er imidlertid ved utgangen av 1.tertialet.

Kvartalsrapporten viser så langt prognose om økonomisk balanse. Sjukefråveret har stige litt sidan nivået frå i fjor da vi fekk ein nedgang. Samtidig ligg vi betre an enn same tid i fjor. Det er sterkt fokus på arbeidsmiljøutvikling og oppfølging av dei som er sjukmeldt i organisasjonen.

Frå sektorane vert det rapportert om stor aktivitet og god tenesteyting. Det er viktig å minne kommunestyret om at presset på administrasjonen er særleg stort i samband med at vi har sett i gang ein svært stor prosess med bygging av ny kommune saman med Hornindal. Dette vil leggje beslag på ressursar, og det kan verte aktuelt å drøfte framdrift ut frå avgrensa kapasitet på ein del område.

1 BUDSJETTSKJEMA 1A

Budsjettskjema 1A består av:

- Frie inntekter
- Generelle statstilskot
- Eigedomsskatt
- Finansområdet

Frie inntekter

	Budsjett 2017
Rammetilskott	271 711 000
Skatteinntekter	200 000 000
Sum frie inntekter	471 711 000

Det er skatteinngangen på landsbasis som er den mest sentrale faktoren på kor mykje vi får i frie inntekter. Dette er fordi vi har utjamning mellom skatterike kommunar og skattefattige kommunar (slik som Volda kommune). Dette er eit element i rammetilskottet. Jo mindre skatteinngangen er på landsbasis, desto mindre vert det å fordele til dei skattefattige kommunane. Volda kommune får kompensert 95% dersom skatteinntektene vert mindre enn budsjettert. Volda kommune har skatteinntekter på 63,5 mill kr ved utgangen av mars, og er noko meir enn det budsjetterte beløpet for same periode.

Kommunestyret har som tabellen ovanfor viser budsjettert med frie inntekter på 471,7 mill kr. i 2017. Prognosemodellen frå KS viser ei prognose på 472 mill kr ved årets slutt for Volda kommune.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med 17 mill kr i inntekt frå eigedomsskatt. Prognosen indikerer at eigedomsskatten blir ca 16,9 mill kr.

Generelle statstilskot

Tabellen under viser budsjetterte generelle statstilskot for 2017:

Generelle statstilskot	2017
Integreringstilskott	31 649 000
Gr.97/investering i skulebygg	863 000
Omsorg	2 883 000
Kyrkjebygg	44 000
Sum	35 439 000

Det vert utarbeidd ei oppdatert prognose for integreringstilskott i 1. kvartalsrapport 2017. Husbanken har dei andre tilskota klare tidleg i haust.

Tabellen under viser ny prognose for integreringstilskotet pr. 21.04.17:

Busetjingsår	Sats	Tal flyktningar	Prognose pr. 21.04.17
År 1 (2017)	235 000,00	20	4 700 000,00
År 1 (2017)	185 000,00	19	3 515 000,00
År 2 (2016)	230 000,00	50	11 500 000,00
År 3 (2015)	167 000,00	48	8 016 000,00
År 4 (2014)	84 000,00	28	2 352 000,00
År 5 (2013)	70 500,00	23	1 621 500,00
Ekstratilskot IT 2017	50 000,00	9	450 000,00
Familiesameinte	185 000,00	7	1 295 000,00
Alternativ mottaksplassert	69 450,00	5	347 250,00
SUM		200	33 796 750,00

Tabellen ovanfor viser at prognosen for integreringstilskot er kr 2.147.750,- større enn budsjettert.

Finansområdet

Finansutgifter

Det er budsjettert med følgjande utgifter på finansområdet i 2017:

	Budsjett 2017
Renteutgifter (inkl startlån)	25 395 000
Avdrag	26 574 000
Sum finansutgifter	51 969 000

Renteutgifter

Det er budsjettert med kr 24.595.000 i renteutgifter på våre investeringslån (kr 800.000 i renteutgifter på Startlån kjem i tillegg). Prognose viser at renteutgiftene vert ca kr 2,1 mill mindre enn budsjettert.

Minimumsavdrag

Det vart opphavleg budsjettert med 26,5 mill i minimumsavdrag for 2017.

Finansinntekter

	2017
Renteinntekter formidlingslån	600 000
Ordinære renteinntekter	1 500 000
Utbytte Tussa	3 500 000
Verdiauke obligasjonsfond m.m.	1 500 000
Sum	7 100 000

Renteinntekter

Vi har budsjettert med 1,5 mill kr, og kjem tilbake til ei oppdatert prognose i neste rapport. Ved utgangen av mars er renteinntektene kr. 436.000,- og vi vil ved utgangen av året nå det budsjetterte beløpet på renteinntekter.

Plasseringar i obligasjonsfond m.m.

Storebrand forvaltar våre plasseringar. Ved utgangen av april hadde plasseringane ein samla marknadsverdi på ca 59 mill kr, og er ei auke på omlag kr. 832.000 hittil i år.

Utbytte Tussa

Generalforsamling gjorde vedtak om eit utbytte på 8.080 kr pr aksje. Med Volda kommune sine 484 aksjar blir det ei utbetaling på kr 3.910.720,- Dette er kr 410.720 meir enn vi har budsjettert med i 2017.

2 BUDSJETTSKJEMA 1B

Sektorane

Tabellen under viser status for sektorane ved utgangen av mars. Utheva skrift indikerer rapporteringsnivå.

Tekst	Rekneskap 2017	Periodisert revidert budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Rekneskap 2015
Rådmann	726 369	511 814	1 888 087	657 431
Samfunn og rådgjeving	321 727	382 784	1 383 425	526 725
Personal og løn	2 395 471	2 831 984	10 621 317	1 707 361
IKT	668 232	1 517 930	5 843 784	720 294
Innvandring	-1 701 227	286 991	1 105 194	252 509
Personal og organisasjon	1 362 475	4 636 905	17 570 295	2 680 165
Økonomi	2 251 557	1 847 602	6 774 599	2 131 800
NAV Kommune	2 445 219	2 179 328	8 717 312	2 122 510
Stab opplæring og oppvekst	-1 464 754	3 558 432	14 020 320	3 082 075
Helsestasjon	1 790 060	1 904 477	6 867 580	1 617 214
Barnehage	9 010 885	10 293 588	37 489 812	8 513 834
Grunnskule med SFO	30 434 510	31 552 240	115 101 953	28 985 641
Kulturskule	835 168	737 128	3 447 631	1 112 034
Volda læringssenter	7 790 498	6 994 627	26 437 263	6 016 296
Opplæring og oppvekst	48 396 367	55 040 493	203 364 559	49 327 093
Stab helse og omsorg (inkl.servicetenester)	2 203 742	5 625 387	9 356 659	2 574 475
Sjukeheim 2. etasje	8 085 397	7 014 177	25 725 635	7 097 357
Sjukeheim 3. etasje	6 675 587	6 725 767	24 660 304	6 128 422
Heimetenester	4 570 541	4 949 777	18 081 194	4 139 244
Heimetenester omsorgsbustader	8 331 591	8 807 215	32 286 437	8 680 337
Rus og psykisk helseteneste	5 091 624	4 167 360	15 147 135	4 882 711
Tenesta for funksjonshemma	3 839 369	2 786 952	9 950 320	3 631 993
Butenesta for funksjonshemma	8 134 574	8 316 565	30 481 968	7 616 837
Førebygging, rehabilitering og legeteneste	5 694 729	4 329 043	16 042 342	5 454 960
Helse og omsorg	52 627 154	52 722 242	181 731 994	50 206 337
Kultur	1 347 868	1 582 944	5 899 059	1 009 570
Servicekontor	1 811 391	1 511 819	5 623 084	1 743 098
Service og kultur	3 159 259	3 094 763	11 522 143	2 752 667
Politisk verksemd	412 452	570 855	2 266 713	735 714
Drift og anlegg	6 346 405	2 875 380	10 857 781	5 215 358
Brann	1 885 560	2 186 894	8 315 977	2 085 536
Eigedom	5 931 805	4 212 595	15 773 867	4 937 003
Teknisk	14 163 770	9 274 868	34 947 625	12 237 897
Vatn sjølvkost	968 245	7 656	0	1 407 695
Avlaup sjølvkost	802 173	17 924	0	1 020 891
Feiing sjølvkost	267 674	-1 020 847	0	270 299
Sjølvkosttenester	2 038 093	-995 267	0	2 698 885
Plan	1 058 670	1 119 473	4 137 027	775 563
Landbruk	297 222	328 288	1 313 151	314 920
Kart, oppmåling og byggesak	788 093	454 510	1 427 836	1 401 944
Utvikling	2 143 986	1 902 271	6 878 014	2 492 427
Barnevern	8 161 714	8 648 677	29 886 218	8 621 124
SUM SEKTORANE	138 210 141	139 817 336	506 930 984	137 190 776
Felles utgifter og inntekter	1 554 805	-2 188 271	-8 753 086	1 728 044
Sum inkludert felles utgifter og inntekter	139 764 946	137 629 065	498 177 898	138 918 820
Finansområdet, statstilskot og frie inntekter	-139 477 236	-142 643 893	-498 177 898	-142 047 326
	287 710	-5 014 828	0	-3 128 506

Her er forklaringane til tabellen ovanfor:

- Kolonne 1 viser kva som er ført i rekneskapen pr utgangen av mars.
- Kolonne 2 viser periodisert budsjett ved utgangen av mars.
- Kolonne 3 viser periodisert budsjettet for heile året (2017).
- Kolonne 4 viser rekneskapen for same periode i 2016.

Sektorane har ved utgangen av mars eit forbruk på kr. **138.210.141,-** (grøn linje i tabellen ovanfor). Periodisert budsjett er kr. **139.817.336,-** for same periode. Sektorane ligg med andre ord om lag 1,6 mill. kroner under budsjettert forbruk ved utgangen av mars.

Når vi inkluderer fellesutgifter (blå linje i tabellen ovanfor), så er forbruket om lag **2,1 mill** kroner meir enn budsjettert ved utgangen av mars.

Siste linje i tabellen viser at kommunen ved utgangen av mars har ei netto utgift på kr. **287.710,-**. Dette er omlag 5,3 mill kr meir enn budsjettert for same periode. Dette har i all hovudsak samanheng med periodisering.

Under følgjer tilbakemelding frå sektorane og stabane:

Personal og organisasjon

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

Økonomi

Vi har betalt lisensar som gjeld for heile året.

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

Opplæring og oppvekst

Basert på månadsrapporten for mars 2017, reknar Opplæring og oppvekst å gå i balanse ved utgangen av året.

Nokre opplysende merknader:

1. Etter 1. kvartal har opplæring og oppvekst eit mindreforbruk i høve til periodisert budsjett. Hovudgrunnen til dette er at hovudtyngda av dei statlege tilskota til norskopplæring kjem tidleg i kalenderåret.
2. I høve til periodisert budsjett, er det betalt ut mindre i tilskot til private barnehagar. Det er kome klage på utrekninga av tilskota. Handsaminga av klagene vil vise om kommunen må betale ut meir i tilskot enn det som er gjort så langt i år.

Helse og omsorg

Forbruket ved utgangen av mars viser 95.000 kr mindre enn periodisert budsjett.

Sektoren reknar med å vere i balanse ved slutten av året.

Under er tilbakemeldinga frå sektoren:

"Tabellen under viser grovt oppsummert periodisert status på ulike tenesteområder pr.31.mars.

Tenesteområde	Meirforbruk	Mindreforbruk
<i>Stab og service</i>		3.937.000,-
<i>Institusjonsteneste 2.etg</i>	1.072.000,-	
<i>Institusjonsteneste 3.etg</i>		50.000,-
<i>Sentralkjøkken</i>	515.000,-	
<i>Heimeteneste, heimebuande inkl. dagavd</i>		379.000,-
<i>Heimetenester, omsorgsbustader</i>		476.000,-
<i>Rus- og psykisk helseteneste</i>	924.000,-	
<i>Hamna Dagsenter</i>	536.000,-	
<i>Avlastingsteneste barn og unge</i>	517.000,-	
<i>Buteneste for funksjonshemma</i>		182.000,-
<i>Førebygging, rehabilitering og legeteneste</i>	1.365.000,-	
<i>Samla</i>	4.929.000	5.024.000,-
<i>Differanse</i>		95.000,-

Mange av tenestene har forventa inntekter gjennom driftsåret. Stipulert refusjonskrav pr 2 mnd er lagt inn i tabellen under. Lista er ikkje komplett. Desse inntektene er altså ikkje bokførte.

Tenesteområde	SUM
<i>Felles kommuneoverlege:</i>	187.000,-
<i>Førebygging, rehab, legeten.</i>	1.549.000,-
<i>Hamna Dagsenter</i>	306.000,-
<i>Samla</i>	2.042.000,-

Årsaksforholda til meirforbruk/ mindreforbruk:

- Stab og service:* Her ligg både løn og driftmidlar til mange tenester. Grunnen til mindreforbruket er av rekneskapsmessig art. Variabel løn for desember 2016 er belasta jan.2017. For at dette skal verte rekneskapsmessig korrekt, er tilsvarende beløp ført som inntekt. Tidleg på året vil effekten av dette vere stor, men jamnar seg til fleire månader som går. Verd å merke seg at sektoren no får heilårseffekt av eit BPA- tiltak der kommunen no må kjøpe desse tenestene. Auka utgift på ca. 900.000,- etter at refusjonar er trekt ifrå. Det er ikkje bedt om tilleggsføring for dette tiltaket.
- Institusjonsteneste:*
 - 2. etg har stort meirforbruk, over 300.000,- på variable lønskostnader og endå høgre på fastløn. Dette er sett fokus på og skal analyserast skikkeleg. Hovudårsak til meirforbruk er fastvakt x 2 pga uro. Har hatt sjukefråvær på 19,59% så langt i år.

- 3 etg. Dei to første månadane i 2017 var sjukefråværet 16,2%, mykje grunna influensa. For første gang sidan samhandlingsreforma starta, hadde kommunen betalingsdøgn for pasientar på sjukehuset. Klokkearstova har hatt fullt belegg mest heile 2017 og ikkje kapasitet til å ta imot fleire pasientar. Eininga er i balanse, betalingsdøgna vert belasta på sektorsjefnivå.
- Sentralkjøkkenet: Lærlingeløn har blitt belasta kjøkkendrifta medan lønsmidlane for 2017 vart flytta til løn- og personal. Har gitt meirutgift på ca. knapt 70.000,-. Kostnader på reparasjonar på produksjonsutstyr og serviceavtalar har gitt oss ekstrakostnader. Største årsak til meirforbruk er manglande ajourføring av salsinntekter.
- Heimetenestene inkl. Dagsenter: ca. 400.000,- vart gitt i tilskot frå helsedir. for tilrettelegging av fleire dagaktivitetsplassar for heimebuande demente. Ein del av desse midlane har vorte brukte. Driftsmessig er heimetenestene akkurat i balanse, til tross for ei svært pressa teneste første månadane i år med mange dårlege pasientar og høgt sjukefråvær. Dette har gitt høge utgifter på variable lønspostar, men likevel i balanse. God driftsplanlegging og kompetanse gir resultat.
- Heimetenester, døgnbemanna omsorgsbustader for eldre: Alle bustadane rapporterer så langt i år mindreforbruk. Høgt sjukefråvær første kvartal på Fjordsyn, 23,64%..
- Rus- og psykisk helseteneste: Her vert det avdekt feil under budsjettering, med om lag 350.000,- i meirforbruk fastløn på rus- og psykisk helseteam. I tillegg vert det stilt spørsmål om nivå på statleg refusjon, denne er ikkje i tråd med forventa nivå. Utan at desse forholda vert retta, vil det gi meirforbruk på 2 mill på årsbasis. Tenesta forventar balanse om påpeika forhold vert retta.
- Hamna Dagsenter: Ligg på etterskot i høve refusjon frå Ørsta. Forventa balanse ved årsslutt.
- Avlastingsteneste for barn og unge: Viser til komande K.styresak 44/17 om oppretting av nye stillingar. Tiltaket vert drifta med meirforbruk, ved årsslutt oppimot 2 mill.
- Buteneste for funksjonshemma: Er i balanse, jobbar likevel med interne føringar som må rettast.
- Førebygging, rehabilitering og legeteneste: Eininga består av fleire deltenester. Fysioterapi, ergoterapi, frisklivssentral, interkommunal nattlegeteneste, kommunal- og privat legeteneste. Det er mindre variasjonar i dei ulike deltenestene. I tabell to viser ein manglande refusjonar i eininga. Vil vere i balanse ved årsslutt.

Sektoren er så vidt på mindreforbruk etter tre månader. Dette er litt marginalt tidleg på året, då tidspunktet for store utgifter/ inntekter har stor innverknad på sluttresultatet. Det må og nemnast at sjukefråværet så langt i år har vore jamt høgt, med snitt på 13,65%, ein vesentleg auke frå tidlegare god trend. Periodisert ferievikarbudsjettt salderer nettoforbruket.”

Service og kultur

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

Teknisk

Teknisk sektor opplyser at sektoren reknar med å halde seg innanfor budsjetttramma ved årets slutt.

Utvikling

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

Fellesområdet

Tilskot vedkomande einslege mindreårige (EMI) og vertskommunetilskot er budsjettert på fellesområdet.

Særskild tilskot einslege mindreårige - vil få ei mindreinntekt på kr 3.725.500 i høve opphavg budsjett for 2017, frå kr 19.900.000 til kr. 16.174.500.

Tabellen under viser ny prognose for EM-tilskotet pr. 21.04.17:

Budsjtingsår	Sats	Tal EM	Prognose pr. 21.04.17
Tidlegare års busette 17-20 år	750 000	20	15 000 000
Budstjing av 3 EM i 2017 (17-20 år)	62 500	13	874 500
Ekstratilskot EM 2017	100 000	3	300 000
SUM		23	16 174 500

Refusjonen frå Bufetat vert avvikla frå 2017, og lagt inn i EM-tilskotet.

I prognosen er det teke høgde for budstjing av 3 EM i 2017, jf. reduksjon i oppmodinga frå IMDi.

Mindreinntekta på EM-tilskotet skuldast reduksjon på budstjing av to EM i 2016, reduksjon på budstjing av ein EM i 2017, samt budsjettert for høg sats på budstjing av EM i 2017, som følgje av at kommunen berre får utbetaling av tilskotet frå månaden EM vert busett.

Kommunen har pr. 21.04.17 ikkje fått EM til budstjing i 2017. Kr. 14.374.500 av EM-tilskotet er knytt til EM busett gjennom barnevernet. Kr 1,5 mill. av EM-tilskotet er knytt til EM busett gjennom Volda læringssenter. Prognosen viser at kommunen mottok EM-tilskot på 23 personar i 2017. Avviket vil bli følgt opp i budsjettendringssak medio 2017. Reduksjonen i EM-tilskotet vil bli følgt opp i høve justeringar i EM-tenesta. Det har vore eitt møte med barnevernssjefen, fagteamleiar og buleiar i EM-tenesta om saka. Det blir arbeid med å sjå på korleis gjere justeringar i tenesta med færre EM som skal busettast.

Vertskommunetilskotet - vil for 2017 utgjere kr 1.471.604. I desember 2016 varsla UDI nedlegging av Volda mottak med verknad frå 01.03.17. Budsjettkorrigeringa, inkludert reduksjon i tilskotet, vart handsama i k-sak 18/17.

Ein vil sjå nærmare på dei budsjetterte utgiftene for einslege mindreårige i samband med korrigering av budsjett for 1 halvår. Denne saka vert handsama politisk i juni.

Barnevernstenesta

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

NAV

Basert på tala så langt i år, forventar NAV å vere i balanse ved slutten av året.

3 OPPSUMMERING

Her er ei kort oppsummering av driftssida ved utgangen av mars:

Frie inntekter

Prognose for frie inntekter ligger veldig tett opp til det budsjetterte beløpet.

Generelle statstilskot

Prognosen for integreringstilskot viser kr 2.147.750 meir enn det budsjetterte beløpet. Husbanken har dei andre tilskota klare tidleg i haust.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med 17 mill kr i inntekt frå eigedomsskatt. Prognosen indikerer at eigedomsskatten blir ca 16,9 mill kr.

Finans

Prognosen for renteutgifter viser ca kr 2,1 mill mindre enn budsjettert. Minimumsavdraget for 2017 kjem ein tilbake til ved handsaminga av korrigering av budsjett 1.halvår 2017.

Sektorane

Ingen av sektorane forventar meirforbruk i 2017.

4 INVESTERINGAR

Ved utgangen av 1.kvartal er det utgiftført for ca 32,5 mill kr på investeringsrekneskapen. Det er budsjettert med ca 271,9 mill kr (ikkje inkludert ubrukte løyvingar frå tidlegare år).

Ca 29 mill kr av forbruket ved utgangen av 1.kvartalsrapport er prosjekt som sorterer under teknisk sektor (inkludert ca 19 mill kr vedkommande bygging av ny Øyra skule).

Forbruket på investeringsrekneskapen (sortert på prosjekt) ved utgangen av 1.kvartal er med som trykt vedlegg til saka (rekneskapsskjema 2B). Budsjettkolonnen inkluderer som sagt ikkje ubrukte løyvingar frå 2016 som skal overførast til 2017.

Rapportering av status på investeringar kjem vi attende til seinare.

5 SJUKEFRÅVER

SJUKEFRÅVER

Sjukefråveret viser ein auke i 1. kvartal 2017 (10,42%) samanlikna med 1. kvartal 2016 (9,79%). Det vert jobba aktivt med auking av nærveret gjennom fokus på arbeidsmiljø. Spesielt har arbeidsmiljøet innan helse og omsorg eit stort fokus. I budsjettsaka så vart det sett eit mål om nærver på 92,5% for 2017. Det er eit godt stykke igjen før vi når dette målet.

Vi har fått tilbakemelding frå ein del sektorar om at dei har hatt eit unormalt stort fråvær grunna influensa i vinter. Vi håper difor at dette er forklaringa på auken sidan utgangen av 2016.

Opplæring og oppvekst melder at dei har hatt ein liten nedgang i sjukefråveret samanlikna med 1. kvartal 2016. Dei har hatt trykk på å få til avklaringar der det har vore ei lengre sjukehistorie.

Mange av avdelingane jobbar tett opp mot Arbeidslivssenteret for å finne løysingar for å få sjukmelde tilbake på jobb. Fleire avdelingar har lukkast med dette, men samla sett har vi ein auke i fråveret.

Utvikling har eit sjukefråvær første kvartal på 14,42 %. Dette er høgt og skuldast i hovudsak ein langtidssjukemelding. Sektoren har forsøkt tilrettelagt mest mogleg. Det er laga oppfølgingsplan og vi har plan om å gjennomføre eit dialogmøte med sjukmeldt og sjukmeldar (lege).

Helse og omsorgssektoren har ein auke i sjukefråveret i forhold til 2016. Tradisjonelt har dei eit stort langtidsfråvær knytt til kroniske belastningsskader og tilstandar, men i tillegg er det meldt om at influensa har ramma uvanleg hardt i starten av 2017.

Det er gjennomført medarbeidarundersøking ”10-faktor” i heile organisasjonen. Alle tilsette (faste, vikarar og tilkallingsvikarar) fekk høve til å delta, og oppslutnaden på 73 % må ein seie seg svært nøgde med. Spesielt med tanke på at undersøkinga kom svært nær i tid til den kartlegginga som helse og omsorg har gjennomført. 10-faktor undersøkinga har hovudfokus på meistring og meistringsleiing, og undersøkinga vil bli fylgt opp både frå KS si side og i frå personalavdelinga framover.

Ein omfattande arbeidsmiljøprosess pågår i helse- og omsorgssektoren. Det er gjennomført ei kartlegging som bedriftshelsetenesta Stamina har stått for. Ein er no godt i gang med oppfølgingsarbeidet på dei ulike avdelingane, og leiarane vil bli tett fylgt opp. Eiga opplæring er planlagt for leiarane innan helse og omsorg.

Drøfting av situasjonen og tiltak vert kontinuerleg teke opp med arbeidstakarorganisasjonane og hovudverneombodet.

Sektor	Fråver i % 1. kvartal 2017	Fråver i % 2016	Fråvær i % 1. kvartal 2016
Rådmann & stab (11 og 12)	15,5	19,51	21,07
Pers, IKT, innvandr. (13)	3,92	3,77	1,74
Økonomistaben (14)	2,57	4,40	7,29

Sektor	Fråver i % 1. kvartal 2017	Fråver i % 2016	Fråvæ i % 1. kvartal 2016
Service og kultur (40)	4,73	5,94	3,12
Oppl. og oppvekst (20)	8,96	6,62	9,18
Barnevernstenesta (70)	6,45	7,39	9,30
Helse og omsorg (30)	13,65	9,56	11,58
Teknisk (50 og 51)	12,18	9,34	10,62
Utvikling (60)	14,42	2,46	2,66
Heile kommunen	10,42	7,79	9,79

6 RAPPORTERING PÅ MÅL

Personal og organisasjon

MÅL 2017	RESULTAT	KOMMENTAR
IKT Brukarane skal vere tilfredse med dei tenestene IKT yter.		IKT har vore under sterkt press over lang tid. Samstundes har overgangen til SSIKT ført til ein del meirarbeid. Dette har ført til noko ventetid før ein får løyst ulike oppgåver.
IKT-investeringar skal gje positiv kost/nytte		
Innvandring Busetje flyktningar i samsvar med gjeldande kommunestyrevedtak og samarbeidsavtale med IMDi		Vedtak i k-sak 95/16 om å busetje inntil 40 flyktningar i 2017, inkl. inntil 8-11 einslege mindreårige (EM). IMDi har oppmoda Volda om å ta i mot 39 flyktningar i 2017, inkl. 3 EM. Pr. 21.04.17 er det busett 14 og søkt ut 6 for busetjing, dvs. totalt 20 flyktningar.
50 % av flyktningane skal bu i privat bustad innan tre år etter busetjing		Pr. 21.04.17 har 10 av 14 som hittil er busett, blitt busett på den private bustadmarknaden. Det er nytta 1 kommunal bustad til ein familie på 4. I 2016 vart 27 av 34 vaksne/familiar busett direkte på den private bustadmarknaden, og det vart nytta 2 kommunale bustader til busetjing. I 2015 vart 22 av 32 vaksne/familiar busett direkte på den private bustadmarknaden, og det vart nytta 6 kommunale bustader til busetjing. Arbeidet med gjennomstrøyming i kommunale bustader er godt i gang, og fleire har overgang frå kommunal til privat bustad.
30 % av flyktningane skal eige privat bustad innan seks år etter busetjing		Kvart år kjøper 2-3 flyktningfamiliar eigen bustad i Volda. Grunna høge bustadprisar er terskelen høg for å kome i posisjon til å kjøpe eigen bustad. Det vert arbeidd med å få plass «Leige før eige»-modell, som vi vonar vil føre til at fleire vil bli i stand til å eige eigen bustad.

Løn og personal Administrere gjennomføring av medarbeidarundersøking		Medarbeidarundersøking 10-faktor gjennomført i mars måned.
Profesjonell rekruttering som fremjar Volda kommune som arbeidsgjevar		Vi har gode rutinar, og greier med få unntak å skaffe rett kompetanse. Vi har utfordringar med nokre sjukepleiarstillingar, dette blir det jobba med.
Sjukeoppfølging som fremjar nærvær		Sjukefråværet for 1 kvartal er høgare i 2017 enn i 2016. Avdelingane rapporterar om mykje sjukdom/korttidsfråvær.
Tilsette og leiarar får pålitelege svar på spørsmål		
Korrekte tenester til rett tid		
Initiere prosess for å implementere bruken av Kvalitetslosen i heile organisasjonen (avklare systemansvarleg funksjon, gjennomgang av rutiner og organisering av opplæring)		Vi har gjennomført opplæring, men det gjenstår arbeid for å kome i mål i heile organisasjonen.

Økonomistaben

SATSINGAR 2017	RESULTAT	KOMMENTAR
Vere à jour med føring av rekneskapen gjennom året, og utarbeide tertialrapporter og årsrekneskap i samsvar med lov og regelverk		
Innfordring av korrekte skatter og avgifter til rett tid, samt vere ajour med innfordringa av kommunale krav		
Betale fakturaer til rett tid		Dette føreset at avdelingane attesterar og tilviser i god tid før betalingsfristen
Starte arbeidet med å etablere felles økonomifunksjon med Hornidal kommune (økonomireglement, rutinar, kontoplan m.m)		Hovudfokus i 2017 vert kartlegging
Sektorane oppleve god støtte og opplæring		Evaluerings frå sektorane
Økonomirapportering basert på gode oppdaterte rekneskapsgrunnlag, tidleg oppdaging av ev avvik og prognoser som gir god oversikt over økonomisk status		
Nærver min 93,1 %		
Medarbeidarsamtale med alle tilsette		
Utviklingsarbeid for å auke andel elektronisk faktura (i tråd med nasjonal satsing)		

Opplæring og oppvekst

MÅL 2017	RESULTAT	KOMMENTAR
Barselomsorga skal følge nasjonal fagleg retningslinje.		Vert oppnådd om ein får midlar på søknad til Helsedir.
Etablere/vidareføre gruppetilbod ✓ For barn som opplever skilsmisse ✓ Jentegrupper i ungdomsskulen – 2 pr år ✓ Lågterskel foreldrerettleiing ✓ Gruppetilbod psykisk helse for minoritetsungdom		Delar vert nådd. Punkt ein og to vert gjennomført. Dei to andre punkta meir usikre
Styrke innbygarane sin kunnskap om kosthaldet og aktivitet gjennom tverrfagleg samarbeid inn mot foreldre til 1. klassingar.		
Gjennomføre ttervaksining med HPV-vaksine av jenter fødte i -91 t.o.m. -96 (nasjonal satsing)		Skal halde fram til sommaren 2019
Etablere felles helsestasjon for ungdom og studentar ved nye Øyra skule		
Etablere formalisert samarbeid mellom helsestasjon og barnehage		Planlagt felles møte i Geiranger 11-12 mai. Arbeider med felles plan for kosthald i barnehagane
Tidleg oppdage barn som treng ekstra hjelp og støtte og utarbeide rutinar for tiltak og oppfølging		
Oppretthalde minst 50 % pedagogtettleik i dei kommunale barnehagane		
Tilsyn og godkjenning av barnehagar etter oppsett plan.		
Sikre kompetanseheving i samband med ny rammeplan i barnehagane		
Gjennomføre overgangssamtalar barnehage-barneskule-ungdomsskule		Vil vidareutvikle innhaldet i høve til struktur/form/innhald
Volda skal ha ei skulefritidsordning som støttar den språklege og sosiale utviklinga til elevane.		Særleg for born frå språklege minoritetar er SFO ein viktig arena for språkleg utvikling.
Innføre Ipad som pedagogisk verkty i barnehage og småskulen		Med særleg vekt på språkutvikling og bruk av IKT som pedagogisk verkty
Grunnskulepoeng og resultata på eksamen skal vere høgare enn fylkes- og landsgjennomsnittet.		Får resultata hausten 2017
Talet på elevar som på dei nasjonale prøvene presterer på meistringsnivå 1 i 5. klasse og meistringsnivå 1 og 2 i 8. og 9. klasse, skal reduserast med 15 % samanlikna med skuleåret 15/16		Får resultata hausten 2017
Med støtte i gode program styrke den psykiske helsa til barn og unge		Opplæring og oppvekst er inne i fleire prosjekt i dette arbeidet som Tidleg inn, Voldaprojektet og Zippys venner. Volda kommune har i tillegg eigen psykolog
Ei styrking av den ordinære undervisninga skal redusere behovet for spesialundervising.		Usikkert om ein vil nå dette målet
Alle einslege mindreårige flyktningar skal gå ut med greidd grunnskuleeksamen		Kan rapportere på dette til sommaren

60 % av deltakarane i introduksjonsprogram skal gå over til arbeid eller vidaregåande utdanning etter avslutta program.		Kan rapportere på dette til sommaren
Utarbeide rammeplan og mål for kulturskuledrifta		
Identifisere og styrke tiltak som reduserer sjukefråværet		
Informasjon på kommunen sine heimesider skal vere oppdatert.		OO har sett av ein dag til å systematisere informasjon og gjere det tilgjengeleg på heimesida
Utarbeide kvalitetsplan for sektoren		

Utvikling

SATSINGAR 2017	RESULTAT	KOMMENTAR
Folkehelseperspektivet skal vere med i all planlegging		Høgt fokus
Søke om tilskot til minst eit friluftstiltak jf kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv (KIFF-planen)		
Følgje opp KIFF-planen gjennom spelemiddelsøknadar		Skal gjerast no i vår og ny runde til hausten
Gjennomføre kartlegging og verdisetjing av friluftslivsområda i kommunen		
Halde den økonomiske ramma		
Medarbeidarsamtale med alle tilsette		Skal vere ferdig før sommarferien
Kritikkverdige forhold skal varslast i samsvar med kommunen sine rutiner etter arbeidsmiljølova		
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		
Nærver skal aukast i høve til 2016 (ambisjonsnivå på min 95 %)		Grunna ein langtidssjukemelding vert dette målet ikkje nådd
Sjukefråver pga av arbeidsmiljø skal ikkje forekome		
Rett kompetanse i alle stillingar		
Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk		Antal avvik og oppfølgingstiltak for å følgje opp målsettinga
Alle som vender seg til Volda kommune skal få svar i samsvar med krava i forvaltningslova		
Koordinering av gjennomføring av planar saman med teknisk sektor		Prosessen vi starta på i fjor skal vi arbeide vidare med i år
Utarbeide høringsforslag av kommuneplanen sin arealdel med ROS-analyse og konsekvensutgreiing (KU)		
Revisjon av overordna ROS-analyse frå 2013		Skal etter planen verte vedteken 26.mai i kommunestyret.

Helse og omsorg

SATSINGAR 2017	RESULTAT	KOMMENTAR
Medarbeidersamtale med alle fast tilsette		Helse- og omsorg har innarbeidd gode rutinar no for medarbeidersamtalar. Gjennom året skal alle tilsette ha gjennomført dette.
Initiere innovative/nytenkjande tiltak: Å prøve ut og ta i bruk velferdsteknologi		Screening av vannlatingsrytme på nokre pasientar, "Tena identi". Epialarm med varslings mot handholdt mobil, heimetenesene.
Handhaldne terminalar i heimetenesa kopla til fagstystemet Gerica gir oversikt over ATA (ansikt til ansikt tid) for å planleggje betre ressursbruken.		Ordning innført tidlegare, men utvida til fleire tenesteområder.
Nærvær på 91 %		Første kvartal 2017 er nærværet i sektoren 86,35 %.
Månadleg økonomirapportering med fokus på å halde økonomisk ramme på alle nivå i sektoren.		Månadleg rapportering frå leiar til økonomiansvarleg med oppfølging av avvik frå økonomiansvarleg. Tett dialog og godkjenning frå kommunestyret ved evt. ekstrabehov som ikkje kan dekkjast innanfor tildelt ramme. Månadleg gjennomgang på leiarmøte.
Kvardagsrehabilitering er implementert frå prosjekt til ordinær teneste		Måltal –Effekt av kvardagsrehabilitering skal målast kvarttalsvis ved standardisert og anonymisert evalueringsverktøy og rapporterast til kommunestyret
Tildelingskontoret er forvaltareining i sektor helse og omsorg, rett teneste på rett nivå.		Rett teneste på rett nivå. Standardardar vert forankra i kommunestyre.
Aktiv omsorg og frivillig koordinering i eldreomsorga. Deltaking i kulturelle aktivitetar. Frå prosjekt til implementering av Frivilligkoordinatorar i eldreomsorga ved sjukeheim og døgnbemannings bustad	 	Tal frivillige som engasjerer seg i høve brukarane. Tal kulturelle arrangement og tal deltakarar på arrangementa, både avdelingsvis og større arrangement t.d. kulturelle spaserstokk. Kartlegging tre gongar i 2017, januar, august og november.
Utskrivingsklare pasientar frå sjukehus vert overtekne innan fristen, og kommunen skal ikkje betale for liggjedøgn på sjukehus		Januar og februar opplevde både sjukehus og kommunesektor ein uvanleg pågang eldre med influensasjukdom/ tilleggstilstandar. Korttidsavdeling vart full og voldingar vart liggjande på betalingsdøgn.
Forpliktande oppfølging av tiltaksplanane for å utvikle leiingsdyktigheit og styrka arbeidsmiljø i heile sektoren, jfr oppfølging etter arbeidsmiljøundersøkinga		Milepelsoppfølging med involvering av tillitsvalte og verneombod.

Etablere arena og program for kompetanseutvikling og for å drive utviklingsarbeid.		Kompetansaplanar på einingsnivå og sektornivå er under utarbeiding. Fagdagar er planlagt og skal mellom anna bygge på behova som kjem fram i kompetanseplanane.
Gjennomføre utviklingsprosess for å peike ut tydeleg retning, konkretisering av mål og satsingsområde for å løyse utfordringane i sektoren, slik at ein får kontroll med utgiftsveksten.		Sak under utredning. Har hatt dette oppe som sak både i leiarmøte og strategigruppa i sektoren.

Service og kultur

SATSINGAR 2017	RESULTAT	KOMMENTAR
Aktiv informasjon om kommunen sine tenester, tilrettelegging av tenester på skjema og profilering av Volda		Gjennomsnittleg antal nyhendeoppslag pr veke på Facebook, Twitter og heimesida.
Elektroniske skjema på heimesida skal gi forenkla tenester for brukarane og frigjorde ressursar i administrasjonen.		Antal tenester det vert utvikla skjema for. Anslag på effekt for brukar og frigjort tid
Ingen negativ omtale av avdelinga i media		
Avklare lokale for ungdomsklubben og ta ein gjennomgang av behovet for bemanning samanlikna med opplegg i samanliknbare klubbar i andre kommunar. Ungdomsklubben skal opparbeide eit fungerande crew i rett aldersgruppe		Crew er ungdom som jobbar på dugnad på ungdomsklubben
Arrangere fire debattmøter i biblioteket		Den nye biblioteklova seier mellom anna at <i>"Folkebibliotek skal være en møteplass og arena for offentlig samtale og debatt"</i> .
Volda filmteater skal ha eit besøkstal på minimum 14000.		Usikkert om ein når dette målet pga at kinoen blir stengt i ca 4 måneder pga oppussing på samfunnshuset
Frivilligsentralen skal arrangere minimum eit opplæringstiltak/kurs for frivillig sektor		
Alle institusjonane i kommunen få tilbod om eit variert kulturtilbod frå den kulturelle spaserstokken.		
Ajuorføring av personsikkerheitshandboka å ivareta overordna funksjon for at denne er kjent ute i organisasjonen		Organisere opplæring av leiarane i personvernhandboka og sikre oppfølging av overordna rutinar

Teknisk

SATSINGAR 2017	RESULTAT	KOMMENTAR
Alle skriftlege førespurnadar skal gjennomgå ein mottakskontroll og få tilbakemelding innan 4 veker		Her har kommunalteknisk avdeling kome svært langt dette året, og tek sikte på å vera ajour i løpet av 2017.
Tilpasse standard på tenestene og gjere tiltak for å halde budsjettramma		Her jobbar vi med å legge om rekneskapsystemet slik at det vert mogleg for sektoren å ha oversikt gjennom året.
Behalde og rekruttere personell		
Nærver på min 90 %		12,77 sjukefråvær første kvartal.
Brannberedskapen skal opplevast som god		
Brannberedskap som tilfredsstiller dimensjoneringsforskrifta og vurdert risiko i heile kommunen		ROS analyse er under arbeid og vil etter planen bli ferdig til sommaren.
Lukke avvika brannvernet fekk i 2016 etter tilsyn frå Arbeidstilsynet og DSB.		Ikkje utført rein/skitten sone i garderobe.
Risikobasert tilsyn i særskilte brannobjekt		Pga sjukefråvær er vi ikkje i rute
Feiing etter behov og tilsyn kvart 4 år i alle bustadar.		Ajour med feiing men litt på etterskot med tilsyn. Må vurdere meir feieresursar.
Brannmannskapa gjennomført opplæring, øving/kurs og tryggleiksutstyr slik at dei kan utføre redningsinnsats på ein trygg måte		Dette er ein kontinuerleg prosess.
Førebyggjande brannvernopplæring for alle 6. klassingar i kommunen		Er som mål å gjennomføre i løpet av året.
Vedlikehald, rehabilitering og oppgradering for å gi brukarane brukarvenlege lokale så langt det er mogleg innanfor den kommunale bygningsmasse		Gjennomføre innovative prosjekt, planmessig gjennomføring av oppgradering, rehabilitering, vedlikehald, samt ny bygg.
God prosjektstyring ved koordinering og planlegging med rett progresjon i høve regulering, finansiering og grunnkjøp.		Antal prosjekt som vert drive etter denne prosjektmetodikken
Fokus på miljø, sørgje for gode tiltak blir gjennomført i tråd med kommuneplan med satsing på klima og miljø.		Gjennomføring av EPC – programmet.

Starte arbeidet med å etablere ein oppgradert eller ny base for driftsoperatørane ved Myrtun i samsvar med arbeidsmiljølova.		Finansiering for prosjektering er på plass og prosjektnummer er oppretta. Ein må ta ei runde for å avklare kor kommunen får areal til ei utviding.
Regelmessige møter med alt personell og rutine på enkeltvis samtalar /medarbeidarsamtale med alle tilsette etter avtalt intervall.		Kommunalteknisk avdeling ligg litt etter, men vert ajour i løpet av 2017
Utarbeide rutinar og standarar for arbeidet som vært gjennomført ved drift og vedlikehald av kommunale vassverk og avløpsreinsanlegg		Dette arbeidet har avdelinga ikkje ressursar til å prioritere. Dette lider også gjennomføring av beredskapsøvingar og oppdatering av kritiske dokument som ROS analyse og beredskapsplanar.
Få på plass eit FDV system tilpasse drift og vedlikehald av vassverk og avløpsreinsanlegg og leidningsnett.		FDV system er i kjøpt inn. Kurs vil avholdast i Mai og ein ser for seg å kunne starte å nytte dette i løpet av Juni. Det krevst ein del arbeid med å få arbeidsoppgåver lagt inn i systemet.
Utvikle kompetanse på innovative innkjøp etter modellen i Leverandørutviklingsprogrammet. Gjennomføre alternative innkjøpsmodellar med fokus på innovasjon og betre oppfølginga av leverandørar og entreprenørar som utførar oppdrag for kommunen.		Dette vert teken tak i når der kjem eigna prosjekt.
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		Rapportere på antal prosjekt som vert initiert. Dette har ikkje vore jobba med i 2017, og med kommunereforma som prioritet, har ikkje sektoren meir kapasitet.

Barnevern

Meldingar og undersøkingar

Vi har motteke 109 nye meldingar om bekymring for barn sin omsorgssituasjon i første kvartal, 9 fleire enn i same periode i fjor:

Hareid	Ulstein	Volda	Ørsta
33	23	26	27

Det kom flest meldingar frå asylmottaka, UDI, foreldre, politiet og helsestasjonar, men også skuler, foreldre og andre har meldt. Vi har hatt ein massiv auke, og har følgd mellom 10 og 20 barn til avhør på Barnehuset i Ålesund. Slike volds- og overgrepssaker krev store menneskelege ressursar, og tek mykje tid, til førebuing, gjennomføring og etterarbeid.

Fristane i lova:

Meldingar: Vi har ingen brot på kravet om gjennomgang av nye meldingar innan ei veke.

Undersøkingar: Vi har gjennomført 123 undersøkingar i perioden. 91 av desse, dvs 74 % var innafør fristen på 3 eller 6 mnd. Vi har dermed 26 % fristbrot i perioden. Dette er framleis for høgt. Vi har sett inn tiltak, og arbeider for å kome ytterlegare ned. Til dette er det også å seie at vi har prioritert personale over til omsorgsteamet, for å stette lovkrava om talet på oppfølgingsbesøk for barn som bur utafor heimen. Dette har medført ventelister på undersøkingar og oppfølging av heimebuande barn; her har vi måtte prioritere ut ifrå alvorsgraden i sakene. Men vi vere bevisst at det alltid vil vere nokre saker som også av eksterne årsakar ikkje let seg ferdigstille innan frist.

Kommunevis tal på saker der undersøkingstida er overskride i perioden januar - april (her kan det vere fleire barn i ein og same familie som gir uttelling. Nokre undersøkingar har også «følgd med» frå før årsskiftet):

- Hareid: 6
- Ulstein: 5
- Volda: 6
- Ørsta: 15

Heimebuande barn med tiltak

242 barn har motteke hjelpetiltak i perioden, 3 fleire enn på same tid i fjor.

Hareid	Ulstein	Volda	Ørsta
38	42	73 (inkl 17 EM)	89 (inkl 20 EM)

8 av desse hadde ikkje aktiv tiltaksplan pr 30.mars. Dette kan skuldast at planen akkurat har gått ut på dato, er under evaluering eller endring, og at ny ikkje er aktivert.

Barn som bur utanfor heimen

Vi har ansvar for 80 barn som bur utafor heimen, 1 meir enn på same tid i fjor.

Hareid	Ulstein	Volda	Ørsta
15	29	21	15

Alle barna har omsorgsplan, og dei aller fleste har hatt oppfølgingsbesøk frå barnevernstenesta i første kvartal (lovkravet er 2 eller 4 besøk pr år).

Økonomiske konsekvensar:

Kvartalsrapporten seg sjølv har ingen økonomiske konsekvensar. Korrigering av budsjett for 1. halvår vert handsama i juni.

Vedleggsliste:

- Finansrapport (passiva) (vedlegg nr. 1)
- Finansrapport (aktiva) (vedlegg nr. 2)
- Rekneskapskjema 2B (status investeringsprosjekt)

Rune Sjurgard
Rådmann

Henrik Skovly
Økonomisjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Økonomisjef
Rekneskapssjef
Sakshandsamar
Alle sektor og stabsleiarar

Låneporteføljen

Rapport 30. april 2017.

Forklaring av ord og uttrykk finnes på siste side i rapporten.

Innhold:

- Kort sammendrag.
- Rapportering i hht. krav i forskrift og eget finansreglement.

Kort sammendrag:

Norges Bank holdt styringsrenten uendret på 0,5% ved sitt siste møte. Sentralbanken gjentok uttalelsen om uendret rente i lang tid, men de holder en liten sannsynlighetsovervekt for rentekutt. Det er hovedsakelig lavere inflasjon og lavere lønnsvekst som trekker rentebanen ned. Den gode veksten vi har hatt i norsk økonomi normaliseres og risikoen for en dypere og langvarig nedtur synes redusert. Sentralbanken legger til grunn at vi får en avmating i boligprisene. Dette bygger på at innstramningen i kredittpolitikken etter hvert vil slå ut på etterspørselssiden. Kommunalbanken har ikke endret marginen på sine niborlån med flytende margin, så den ligger fortsatt på + 0,7 prosentpoeng. Total utgjør samlet låneportefølje 901 millioner pr. 30. april. Lånene er etablert i Kommunalbanken og via verdipapirmarkedet. Kommunens gjennomsnittlige lånerente er 2,16%. Andelen fast rente utgjør 47%, mens andelen lån som skal refinansieres de neste 12 måneder utgjør 20% (180 millioner). Gjennomsnittlig tid til forfall på alle lån er 11 år.

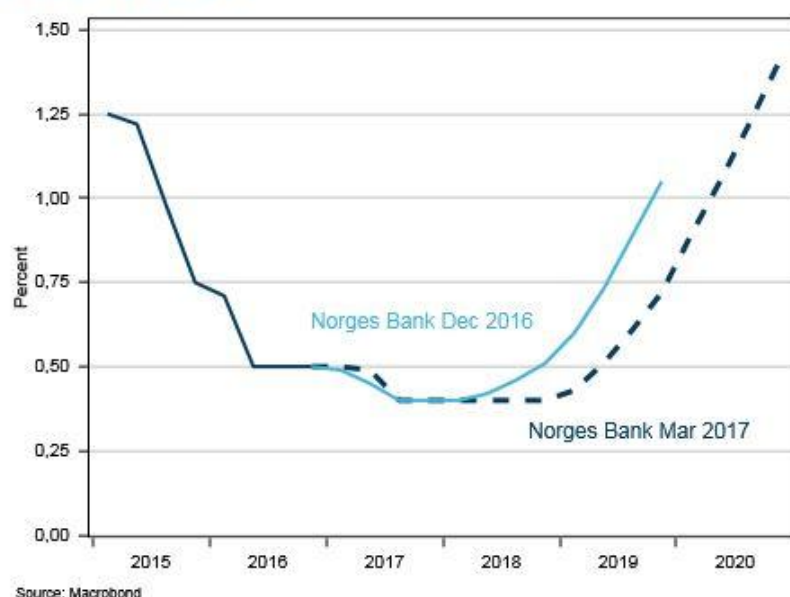
Rapportering i hht. krav i forskrift og eget finansreglement.

Markedet for lån med kommunal risiko.

Slik «alle» analytikere ventet, holdt Norges Bank styringsrenten uendret på 0,5% ved sitt siste møte. Sentralbanken gjentok uttalelsen om uendret rente i lang tid, men de holder en liten sannsynlighetsovervekt for rentekutt (markedsaktørene tror ikke på ytterligere rentekutt). Det er hovedsakelig lavere inflasjon og lavere lønnsvekst som trekker rentebanen ned. Motsatt virker veksten i norsk og internasjonal økonomi. Dessuten har boligprisutviklingen vært sterk.

I grafen under ser vi Sentralbankens rentebane fra desember i fjor opp mot den de presenterte nå sist. Vi ser at en forventet renteøkning er skjøvet ut i tid.

Policy rate forecasts

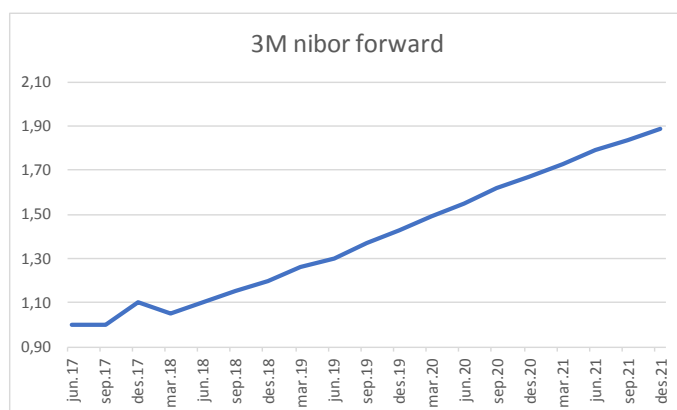
Den gode veksten vi har hatt i norsk økonomi er i ferd med å normaliseres og det fremheves fra Sentralbankens side at risikoen for en dypere og langvarig nedtur er redusert.

Sentralbanken la også til grunn at vi vil få en avmating i boligprisene. Dette bygger på at innstramningen i kredittpolitikken etter hvert vil slå ut på etterspørselssiden, noe som nyere uttalelser fra eiendomsmeglere ser ut til å bekrefte.

I USA ble renten hevet med et kvart prosentpoeng i 1. tertial. Dette var diskontert i markedets forventninger på forhånd. I USA forventes det at styringsrenten vil bli satt opp 2-3 ganger til i løpet av 2017.

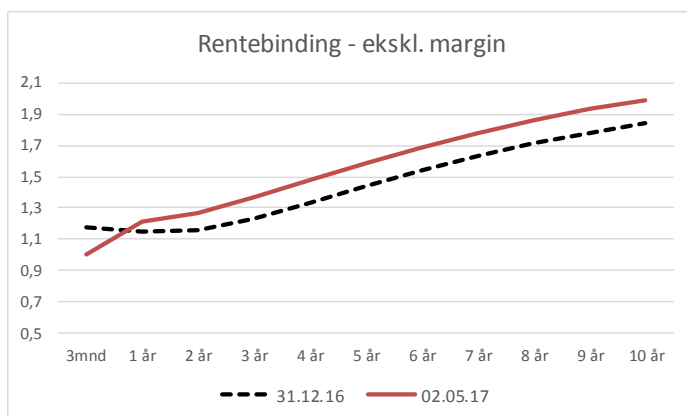
I Europa har ECB holdt renten uendret. Omfanget av kvantitative lettelsers er tidligere annonsert redusert fra inneværende år, men det er fortsatt et betydelig omfang på dette. Også i Euroområdet antas styringsrenten å bli liggende på dagens lave nivå, eller lavere, i lang tid.

I FRA-markedet (forwardrenten) handles nivået på fremtidig 3M niborrente. Her ser vi at markedsaktørene priser inn at den korte renten vil ligge under 1,2% i både i 2017 og 2018.

I prognosen for renteutgifter benyttes denne kurven som utgangspunkt for å beregne kostnaden på lån med flytende rente.

I siste tertial i 2016 så vi en markert oppgang i de lange rentene. Denne markedsbevegelsen ser ut til å ha stoppet opp. Grafen under viser swaprenter for ulike bindingsperioder og den illustrerer at det kun har vært en liten bevegelse i de lange rentene i 1. tertial.

Kommunalbanken har ikke endret marginen på sine nibor-lån i perioden. Mange opplever Kommunalbankens margin som høy, da tilsvarende marginer for verdipapiriserte lån har kommet noe ned i løpet av perioden.

Sammensetning av låneporteføljen.

Pr. 30. april består låneporteføljen av lån fra Kommunalbanken og verdipapirmarkedet. Samlet volum lån utgjør 901 millioner kroner.

Långiver	30.apr.17	andel
Verdipapirmarkedet	180	0,20
Kommunalbanken	721	0,80
(tall i mill.)	901	1,00

Endringer i låneporteføljen/risikoeksponering i perioden (januar - april).

Nytt lån og refinansiering.

Kommunens sertifikatlån pål. 130.136.000,- kom til forfall den 15. mars. I den anledning ble det avholdt anbudskonkurranse for nytt lån den 2. mars. I tillegg til beløpet som forfalt ble det konkurranseutsatt nytt lån for et volum på 50.000.000,- slik at samlet låneforespørsel var på 180.136.000,-. Beste tilbud kom fra DnB som har tilrettelagt et sertifikatlån pål. 180.136.000,- med løpetid til 1. mars 2018. Renten på lånet er fast på 1,294% helt frem til forfallsdato. Det nye lånet ble utbetalt 15. mars og skal innfris i sin helhet 1. mars 2018.

Løpetid på lånene.

I oppstillingen nedenfor fremgår alle lån med långiver, lånevolum, hvor stor andel hvert lån utgjør av samlet lånevolum, samt innfrielsestidspunkt. I tillegg vises hvor lang tid (antall år) det er til forfall/innfrielse i kolonnen helt til høyre. Lån som har kortere tid til forfall enn 1 år – og som skal rapporteres særskilt etter endring i forskriften fra 1. januar i år - er markert med gult. På nederste linje fremgår en vektet gjennomsnittlig løpetid.

Långiver	saldo 30.04.2017	andel av samlet volum	forfall/ innfrielse	Løpetid (år) (tid til forfall)
Sertifikatlån ff 010318 DnB	180 136 000	0,200	mars 2018	0,8
Kommunalbanken fast 2,25% til 12/23	150 000 000	0,166	juni 2041	24,4
Kommunalbanken flytende margin	175 725 521	0,195	desember 2025	8,7
Kommunalbanken fast 2,25% til 12/23	170 000 000	0,189	desember 2025	8,7
Kommunalbanken flytende margin	56 563 330	0,063	desember 2025	8,7
Kommunalbanken flytende margin	87 683 000	0,097	juni 2030	13,3
Kommunalbanken flytende margin	40 000 000	0,044	mars 2031	14,0
Kommunalbanken flytende margin	21 525 000	0,024	desember 2036	19,9
Kommunalbanken flytende margin	19 370 000	0,021	september 2037	20,6
	901 002 851	1,000	Vektet løpetid (år):	11,0

Lån som forfaller/må refinansieres de neste 12 måneder.

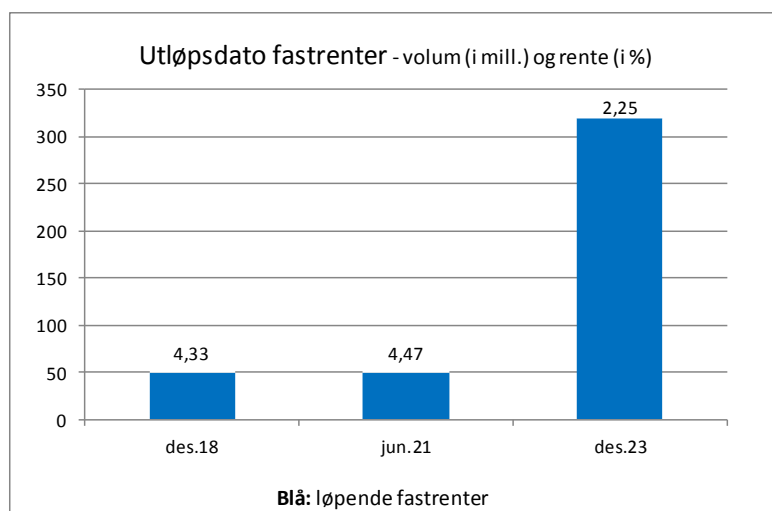
Porteføljen inneholder ett lån som har kortere løpetid enn 1 år. Dette aktuelle lånet utgjør 20% av samlede lån. Lånet med kort løpetid er etablert fordi det har lavere rente. Det vil alltid være en avveining i hvilken grad man skal benytte korte lån (med økt grad av refinansieringsrisiko) for å få billigere rente. Sammensetningen av låneporteføljen er innenfor begrensningene i finansreglementet.

Om kommunens låneportefølje.

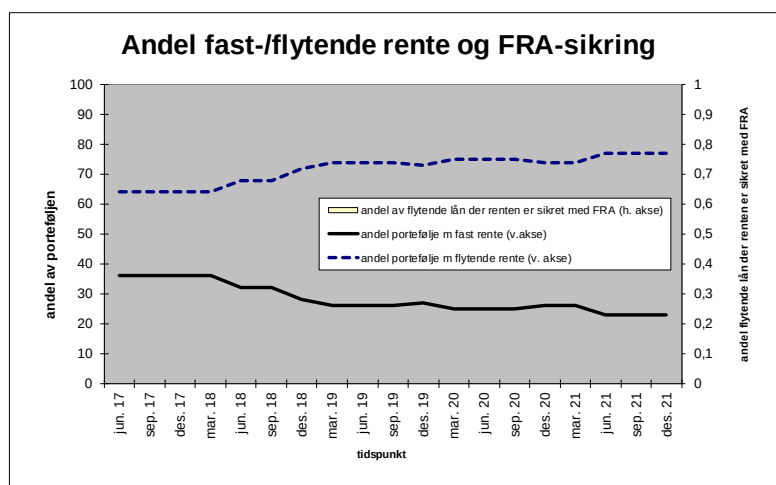
I kommunalbanken er det etablert lån som har flytende rente basert på 3M nibor. Lånene blir renteregulert hver 3. måned på IMM lik 3M nibor pluss et margintillegg. Margintillegget har vært uendret i 1. tertial og ligger fortsatt på +0,7 prosentpoeng. Dette medførte en lånerente på 1,62% ved siste renteregulering (IMM mars). Lånene i Kommunalbanken har lang løpetid. I Kommunalbanken er det i tillegg 2 lån med ordinær fastrente. Renten på disse er bundet på 2,25% for perioden frem til desember 2023. Samlet volum de 2 fastrentelånene er 320 millioner kroner.

Det eneste lånet som er etablert via verdipapirmarkedet er det som ble etablert i mars med pålydende 180 millioner. Beskrivelse av dette lånet finnes ovenfor under overskriften «Endringer i låneporteføljen/risikoeksponering i perioden (januar - april)».

Fastrenteandelen i låneporteføljen utgjør 47%. Det er benyttet rentebytteavtaler (100 mill) og ordinære fastrentelån (320 mill) i denne sammenheng. Fast rente sikrer kontantstrømmen for det etablerte volumet og gjør porteføljerenten mer stabil. Tabellen under viser fastrenteposisjonene med volum og rentenivå:

Utviklingen i andel fastrente er simulert for hele økonomiplanperioden ved at dagens fastrenteposisjoner er holdt opp mot volum flytende rente, samt forventede låneopptak og avdragsbetalinger. I grafen er det forutsatt at det ikke etableres nye fastrenter i perioden:

Låneporteføljen har en gjennomsnittlig durasjon (varighet) på 2,71 år, mens rentefølsomheten ligger på 2,66%.

Strategi for rentesikringer.

Kommunens finansreglement inneholder regler og rammer for bruk av rentesikring. Rentesikringer tas i bruk for å skape forutsigbarhet og stabilitet i kontantstrømmen knyttet til renteutgifter. Etablering av rentesikring skjer i hht. intern strategi for innlån og rentesikring. Rentesikringene foretas under forutsetning om lang tidshorisont og at de vil bli holdt til forfall.

Verdi på låneporteføljen og rentesikringer.

I hht. finansforskriften skal markedsverdien av rentesikringer etablert ved bruk av rentebytteavtaler rapporteres. Verdien av rentesikringene framgår av tabellen nedenfor. Årsaken til at verdien av en rentesikring endres er at den etableres til markedspris på etableringspunktet (markedsverdi er lik null). Senere endres markedsrenten for tilsvarende rentesikringer. Da endres også markedsverdien av sikringen og det oppstår over- eller underkurs. Jo lengre sikringen er, jo større vil verdiendringen bli, gitt lik renteendring. Ved utløpstidspunktet for rentesikringen er markedsverdien igjen null. Oppstillingen under viser at det er en negativ verdi (overkurs) på rentebytteavtalene. Dette skyldes at de er etablert på et tidspunkt med høyere rente enn det som er markedsrente for tilsvarende rentesikringer i dag.

Verdivurdering renteswapper

Renteswapper - motpart, kupong, kurs og verdi.

Anvendt sikringsinstrument: renteswap/rentebytteavtale.

Type risiko: variabilitet i kontantstrøm.

Sikringsobjekt: portefølje av flytende lånemasse.

Sikringseffektivitet: Meget høy.

Formål med sikringen: sikring av kontantstrøm.

motpart	kupongrente	sluttdato	volum	markedskurs	markedsverdi	startdato	type sikring
SMN1	4,3300	imm des 18	50 000 000	105,20	52 600 000	løpende	kontantstrøm
DNB	4,4700	imm jun 21	50 000 000	113,60	56 800 000	løpende	kontantstrøm

tradisjonelle fastrentelån:

Kommunalbanki	2,2500	des.23	150 000 000	99,75	149 625 000	løpende	kontantstrøm
Kommunalbanki	2,2500	des.23	170 000 000	99,75	169 575 000	løpende	kontantstrøm

Tabellen over viser løpende renteswapper med motpart, hvilken fastrente som betales, sluttdato for fastrenten og markedskursen på rentesikringen. I tabellen er det også foretatt en tilsvarende verdivurdering av de ordinære fastrentelånene.

Når det gjelder lån med flytende rente blir disse renteregulert fortløpende til markedsrente. Det vil derfor ikke oppstå særlige kursutslag her.

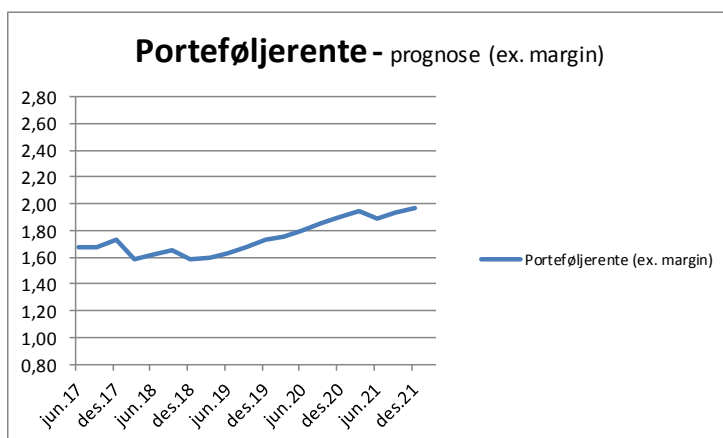
Avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet.

Ingen bestemmelser i finansreglementet er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette i perioden. I denne sammenheng vises til vedlegget "Avviksanalyse" lengre bak i rapporten.

Markedsrenter og egne betingelser.

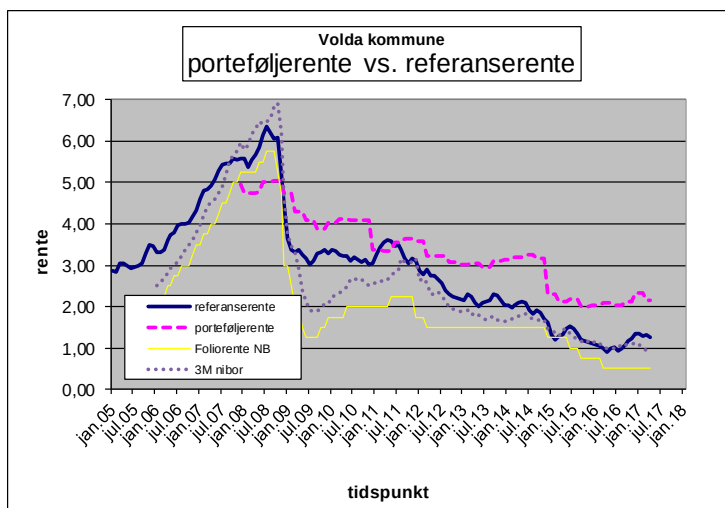
Porteføljen har en gjennomsnittrente på 2,16% ved utløpet av 1. tertial.

Det er interessant å simulere hva denne gjennomsnittrenten blir fremover i tid. Her er lånene med fast rente enkle å beregne, da det legges til grunn at det ikke foretas endringer på disse. Det legges også til grunn at det ikke etableres nye fastrenter. Kostnaden på flytende lån settes lik forwardrenten (FRA-renten). Det tas høyde for nye låneopptak og avdrag (økonomiplanen). Framskrivingen gjøres uten tillegg av margin, da denne kan endres på kort varsel for de fleste lånene. Vi vil da få en simulering av porteføljerenten som utvikler seg slik:

Sammenligning av renteutgifter (benchmarking).

Gjennomsnittrenten i låneporteføljen sammenlignes med en referanserente som er sammensatt av flytende rente (3M nibor) og fast rente (4-års swaprente). De to faktorene er gitt en vekt på hhv. 34% og 66%. Referanserenten er oppgitt uten margin, og dette er hovedårsaken til det økende avviket mellom referanserenten og porteføljerenten de siste årene.

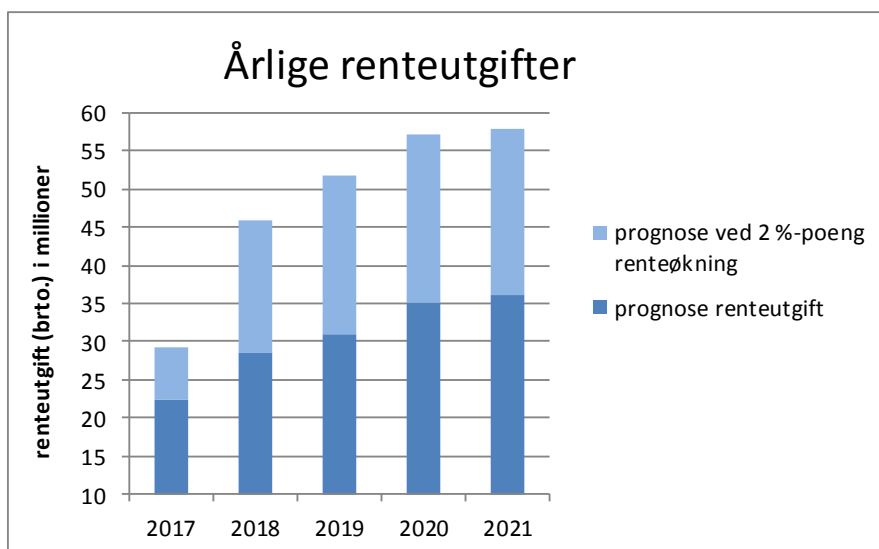
Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Kommunen vurderer den finansielle risikoen i henhold til interne rutiner for finansforvaltning. Dette innebærer periodiske vurderinger, i tillegg til vurderinger i forkant av risikotilpasninger og låneopptak. Vurderingene som gjennomføres blir arkivert.

Samlet vurderes den finansielle risikoen å være tilfredsstillende, ønsket og innenfor rammene i vedtatt finansreglement, intern låne-/sikringsstrategi, forskrift og gjeldende lov.

Rentesjokk.

I tillegg til simulering av fremtidig rentekostnad, er det av interesse å vite hvordan en kraftig renteoppgang vil slå ut for brutto renteutgifter. I grafen nedenfor er simulerte, brutto renteutgifter fremstilt (mørk farge). I tillegg er det lagt til den økning som vil komme som følge av en umiddelbar renteoppgang på 2 prosentpoeng (lys farge).

En eventuell renteoppgang vil også ha betydning for kommunens selvfinansierende lån og aktivaside. Det ikke tatt høyde for dette i beregningen ovenfor.

Levanger, mai 2017.
Einar Bangstad

Avviksanalyse låneporteføljen - nøkkeltallsrapport.

Volda kommune

jfr. forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, vedtatt finansreglement og intern rutinebeskrivelse for finansområdet.

Rapport "Nå" : 30. april 2017
 Rapport "Forrige" : IMM mars 2017

Sammensetning av passiva:	Nå	Forrige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	47 %	47 %	Minimumskrav:	
Andel lån med flytende rente:	53 %	53 %	Minimumskrav:	
herav rentesikret for (resten av) 2017	0 %	0 %		
herav rentesikret for 2018	0 %	0 %		
Gjennomsnittsdurasjon (år):	2,71	2,83	Min.-/makskrav:	0-4 år
Rentefølsomhet (%)	2,66	2,77		
Utløp lengste rentebinding (år)	2023	2023		
Andel største enkeltlån i porteføljen:	20 %	21 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	2,16 %	2,16 %		
Anslag renteutgift 2017 (mill. kroner)	22,42	22,56	Budsj. renteutg.	
Anslag renteutgift 2018 (mill. kroner)	28,43	29,12		
Innløsningsverdi passiva (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-1,00 %	-0,60 %		
Innløsningsverdi passiva (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-8,5	-5,5		
Innløsningsverdi FRA-sikring (mill. kr)	0	0		
Lån som skal refinansieres innen 1 år (%)	20 %	20 %	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Ingen *vesentlige* endringer i markedet for lån med kommunal risiko.

Begrensningene i Finansreglementet er overholdt.

Dato:

 signatur

Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Kontrollskjema

Risiko	Beskrivelse	ja	nei	merknad
Kredittrisiko	Plassering: egen beskrivelse. Lån/sikring: Finansreglement kap 5, avsnitt 1. Stikkord: kvalitet på motpart.	X		
Markedsrisiko	Plassering: egen beskrivelse. Lån/sikring: Finansreglement kap 5, avsnitt 1 / kap 7, avsnitt 2, 3 + kulepkt 1, 2. Stikkord: verdissingninger i markedet.	X		
Renterisiko	Plassering: egen beskrivelse. Lån/sikring: Finansreglement kap 7, avsnitt 2, 3 kulepkt 6, 7, 8. Stikkord: stabil finansiering av kommunens virksomhet.	X		
Likviditetsrisiko	Plassering: egen beskrivelse. Lån/sikring: Finansreglement kap 7, avsnitt 1, 3 kulepkt 1, 2. Stikkord: mulighet for realisering på kort varsel.	X		
Refinansieringsrisiko	Lån/sikring: presisering fra KMD vedr. refinansieringsrisiko. Regelverk endret fra 1. januar 2017.	X		
Valutarisiko	Plassering: egen beskrivelse. Lån/sikring: Finansreglementet kap 6 avsnitt 1. Stikkord: kun norske kroner.	X		
Systematisk/ generell markedsrisiko	Plassering: egen beskrivelse. Lån/sikring: Finansreglementet kap 7 avsnitt 3 kulepkt 6,7,8. Stikkord: sannsynlighet for verdiendring i et marked.	X		
Usystematisk/ spesifikk risiko	Plassering: egen beskrivelse. Lån/sikring: Finansreglementet kap 7; avsnitt 2 (liten mulighet for denne risikoen her, gitt samme låntager). Stikkord: sannsynlighet for at avkastning på objektet avviker fra den generelle markedsutviklingen.	X		
Finansiell risiko samlet	Plassering: egen beskrivelse. Lån/sikring: Finansreglementet kap 5, avsnitt 1. Stikkord: stabil finansiering, samt betalingsdyktig og lite eksponert for risiko.	X		
Rapportering/ rutiner	Finansreglementet kap 10. Er finansreglementets bestemmelser om rapportering oppfylt ?	X		

Ja = i samsvar med finansreglement

Nei = avvik fra finansreglement

Dato:

signatur

ORDLISTE - forklaring til ord og uttrykk.

Niborrente: interbankrente, en rente som bankene kan låne til seg imellom. Mer presist: hva de største bankene i kronemarkedet i utgangspunktet er villig til å tilby likviditet til gjennom valutabytte. Priser stilles for ulike perioder. Mest brukt er 3 mndr.

IMM: internasjonale oppgjørsdatoer - 3. onsdag i hhv. mars, juni, september og desember.

FRA (forward rate agreement): En FRA-kontrakt er en avtale mellom to parter om å låse rentesatsen for et lån eller en plassering for et gitt volum og en gitt periode på et fremtidig tidspunkt. Avtalen gjøres opp til gjeldende Niborrente på tidspunktet for avtalens begynnelse. Mest brukt er 3M-perioder. Det utveksles kun rentebeløp (netto) ved avregning, ingen hovedstol. Kontraktene avregnes på IMM (lik tidspunktet for renteregulering av underliggende lån). Prisen (renten) på kontrakten styres av balansepunktet der låntagere og långivere finner det attraktivt å handle. Dette balansepunktet styres igjen ut fra aktørenes forventninger til økonomisk utvikling og bl.a. Sentralbankens rentebane (prognose). Ved å sette de ulike kontraktene etter hverandre kan man finne **forwardkurven** - som blir markedets prising av fremtidig kortrente. Forwardkurven benyttes i budsjettssammenheng for å finne kostnaden på den flytende delen av låneporteføljen for fremtidige perioder (f.eks. økonomiplanperioden).

Durasjon: Lån (og plasseringer) tilbakebetales ved forfall - og renter underveis betales på avtalte terminatoer frem til forfall. Til sammen utgjør dette lånets/plasseringens kontantstrømmer. Durasjon er den gjennomsnittlige tid (antall år) det tar før disse kontantstrømmene utveksles. Kontantstrømmene veies med størrelsen. Mer folkelig (men ikke korrekt) kan man si at durasjonen er et uttrykk for gjennomsnittlig rentebinding.

Rentefølsomhet: et uttrykk som henger nært sammen med durasjon (modifisert durasjon) og gir uttrykk for hvor stor kurssvingningen (verdiendringen) på et lån (eller en plassering) blir ved renteendringer. Følsomheten oppgis i prosent. En rentefølsomhet på 2% betyr at et lån (eller en plassering) vil endre seg i kurs (verdi) med 2% dersom renten endres med ett prosentpoeng.

Obligasjon: En obligasjon er et rentebærende, omsettelig verdipapir, gjerne lagt ut som et standardisert lån i et organisert marked, med lengre løpetid enn ett år ved utleggelse.

Sertifikat: som obligasjon, men med løpetid under ett år ved utleggelse.

Renteswap: (også kalt rentebytteavtale) er en kontrakt mellom to parter (f.eks. en bank og kommunen) om bytte av rente. En slik avtale innebærer bytte av fast rente mot flytende/kort rente (for eksempel 3M nibor). Kommunen benytter renteswapper for å få en ønsket struktur med fast-/flytende rente i sin låneportefølje. Det utveksles ingen hovedstol i en renteswap men kun rentedifferansen (mellom fast- og flytende rente) for det avtalte volum. Nåverdien av renteswappen er null ved inngåelse. Senere vil verdien av den svinge i takt med utviklingen for markedsrenten for den avtalte perioden. Ved utløpet av perioden vil nåverdien igjen være null.

Referanserente: en rente det er naturlig å sammenligne egne resultater (porteføljerenten) med (også kalt benchmarking).

Stresstest: Test for å måle effekten av et forhåndsdefinert markedssjokk. Eksempler på mulige stresstestscenarier er 30 prosents aksjekursfall og 2 prosent renteøkning.

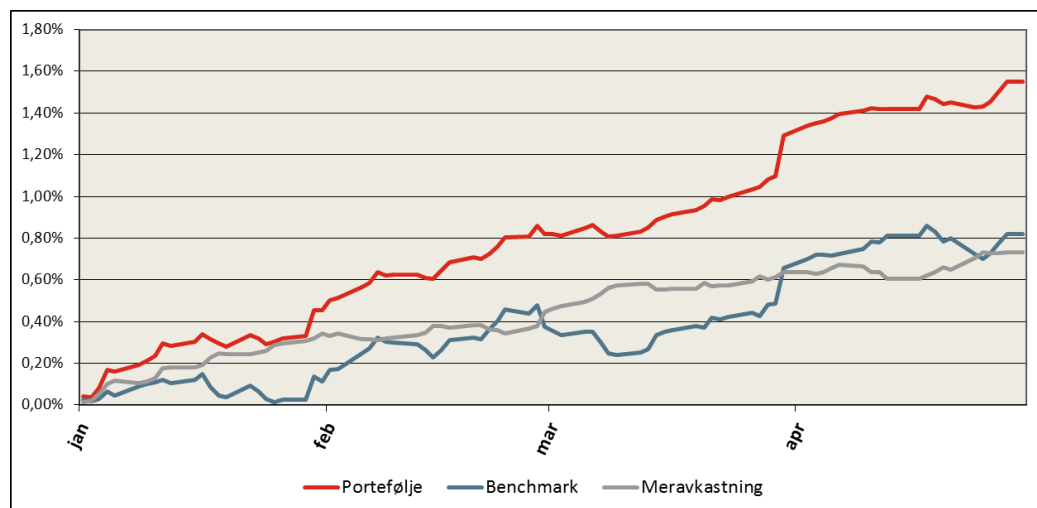
Aktiva (plasseringer i obligasjonsfond, pengemarkedsfond og eideomsfond)

Volda kommunes portefølje er plassert hos Storebrand. Tabellen nedenfor viser porteføljen fordelt på aktivaklasser og fond ved utgangen av første tertial 2017:

Aktiva	Verdi pr 30.04.2017	Andel
Storebrand Norsk Kreditt IG 20	12 353 758	20,9 %
Storebrand Global Kreditt IG	8 300 291	14,1 %
Sum obligasjonsfond	20 654 050	35,0 %
Storebrand Likviditet	21 544 500	36,5 %
Storebrand Rente+	9 893 882	16,8 %
Sum pengemarkedsfond	31 438 382	53,2 %
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	6 962 773	11,8 %
Sum totalt	59 055 204	100,0 %

* Markedsverdi ekskl. bankbeholdning.

Porteføljen fikk en avkastningen for porteføljen i første tertial 2017 på 1,55%, som er 0,73% over referanseindeksen. Alle aktivaklasser bidrar til et godt resultatet for kvartalet. Grafen nedenfor viser porteføljens utvikling i 2017 sammenliknet med benchmark/referanseindeks.

Det er etablert et sett av forhåndsdefinerte referanseindekser for å kunne evaluere forvalternes avkastning i forhold til markedet forøvrig. En referanseindeks gir uttrykk for en veid sammensetning av verdipapirene (f.eks. obligasjoner) i et marked. Endringer i indeksens verdi viser markedets utvikling i gjennomsnitt.

Alle Storebrands fond og pensjonsmidler har krav til samfunnsansvar.

Vurdering og håndtering av finansiell risiko

Kommunen vurderer fortløpende sin finansielle risiko i porteføljen.

Markedskommentar

Avtagende populismefrykt

Etter både BREXIT og Trump det siste året, har frykten for økende populisme og dets konsekvenser ligget latent i finansmarkedene. Spesielt det franske presidentvalget har ligget i bevisstheten og blitt ansett det viktigste av valgene i Europa i år. Pendelen svingte allerede noe tilbake i det nederlandske valget tidligere i år, men med venstresidens kandidat Melenchon sin oppsving i meningsmålingene på slutten ble det franske valget likevel spennende frem til valgdagen. Macron og Le Pen vant til slutt første runde med henholdsvis 24 og 22 prosent, og blir dermed presidentkandidatene i valgets andre runde 7. mai. Finansmarkedene ble likevel beroliget av utfallet, ettersom velgerne av de øvrige kandidatene forventes å gå til Macron. Marginen virker å være større og stabil, hvor 60 prosent av stemmene forventes å gå til Macron mot 40 prosent til Le Pen. Euroen har dermed styrket seg og franske statsrenter har falt relativt mot tyske.

Skisse av skattereformen

I USA kom omsider noen av de etterlengtede detaljene i den mye omtalte skattereformen. Forventningene hadde bygd seg opp, og som ventet ble det foreslått kutt og endringer av skattesystemet. En av de sentrale komponentene var forslaget om redusert skattesats for bedrifter fra 35 til 15 prosent. Mange fradrag vil dog fjernes, så den reelle lettelsen blir ikke så betydelig og forenkling av skattesystemet er også et mål. Forslagene må vedtas i Kongressen sammen med de øvrige budsjettforhandlingene. Det store spørsmålet er hvordan dette finansieres eller hvor mye skatteinntektene reduseres. Det vil trolig føre til at budsjettunderskuddene økes, noe som vil øke statsgjelden på et allerede høyt nivå og noe Republikanerne misliker. Dette får også implikasjoner for hvor stor effekt det har på økonomien og dermed på inflasjonsutsiktene samt pengepolitikk. Argumentene fra Trump-administrasjonen om at skattekuttene delvis kan være selvfinansierende ved at de klarer å løfte potensiell vekst og dermed øke skattegrunnlaget ("dynamic scoring") er det fåtallet av økonomene som tror på.

Sentralbankenes neste steg

De neste stegene fra sentralbankene i USA (Fed) og i Eurosonen (ECB) er i stor grad også avhengig av Trumps skattereform og det franske presidentvalget. For sistnevntes del er halerisikoen en eventuell seier til Le Pen, som ville ha skapt markedsuro ved at frykten for EUs og Euroens fremtid hadde økt. Den tydelige ledelsen til Macron gjør dog dette lite sannsynlig, og åpner for at ECB trolig hinter om videre nedtrapping av kvantitative tiltak i juni og annonsering i høst. For Fed sin del er det priset inn 70 prosent sannsynlighet for renteheving igjen i juni. Avhengig av den endelige skattereformen og hvilke effekter det har på inflasjonsutsiktene, vil det også påvirke rentehevingstakten fremover. Stadig flere økonomer prater også om hvordan Fed skal redusere balansen sin ved å la være reinvestere obligasjonene ved forfall for å stramme inn pengepolitikken ytterligere og i kombinasjon med rentehevingene.

REGNSKAPSSKJEMA 2B

INVESTERINGSREGNSKAPET FORDELT PÅ PROSJEKT OG SEKTOR

Tall i		regnskap 2017	budsjett 2017	budsjett 2017	regnskap 2016
1 kr	Prosjekt				
Fra regnskapsskjema 2A:					
Investeringer i anleggsmidler		32 470 634	271 892 000	271 617 000	44 888 428
Fordeling på Sektor					
Sektor Personal og organisasjon:					
Prosjekt 120900	IKT Volda kommune	520 490	975 000	975 000	49 344
Prosjekt 120900A	Forhandlingsmodulen i Agresso, 2015 (ga)	3 863	0	0	0
Prosjekt 121300	Interkommunale IKT investeringar	0	1 414 000	1 414 000	-158 124
Prosjekt 121500	Lesebrett til politikarane	0	0	0	5 074
Prosjekt 121700	Infrastruktur IKT Oppvekst	564 710	1 550 000	1 550 000	0
Prosjekt 131500	Volda rådhus - Inventar (GAR)	0	0	0	27 959
Prosjekt 200900	IKT-satsing i grunnskulen (khe)	0	500 000	500 000	256 361
Prosjekt 501605	EPC gjennomføringstiltak	0	0	0	0
Sum: 13 Personal og organisasjon		1 089 062	4 439 000	4 439 000	180 614
Sektor Opplæring og oppvekst:					
Prosjekt 201700	Helsestasjon - Elbil	0	230 000	230 000	0
Prosjekt 201701	Nettbrett barnehage og skule	0	1 500 000	1 500 000	0
Sum: 20 Opplæring og oppvekst		0	1 730 000	1 730 000	0
Sektor Helse og omsorg:					
Prosjekt 461200	Kombidamparar avdelingskjøkkene (jn)	0	265 000	265 000	0
Prosjekt 461201	Utsifting av dect-telefonar	0	0	0	1 357
Prosjekt 461700	Omsorgssenteret - Inventar og utstyr	0	1 200 000	1 200 000	0
Prosjekt 461701	Skinner i tak for takheiser	0	3 000 000	3 000 000	0
Prosjekt 461702	Bil til driftsteknikar	250 000	250 000	250 000	0
Prosjekt 461703	Ny bil - Hamna dagsenter	0	500 000	500 000	0
Prosjekt 461704	Omsorgssenteret, utskifting av utstyr på kantine	0	500 000	500 000	0
Prosjekt 501404	Alarmanlegg Omsorgssenteret (KMR)	90 000	0	0	1 657 874
Sum: 30 Helse og omsorg		340 000	5 715 000	5 715 000	1 659 231
Sektor Service og kultur:					
Prosjekt 600900	Skatepark (ga)	0	250 000	250 000	0
Sum: 40 Service og kultur		0	250 000	250 000	0
Sektor Teknisk:					
Prosjekt 121700	Infrastruktur IKT Oppvekst	479 735	0	0	0
Prosjekt 131500	Volda rådhus - Inventar (GAR)	8 563	0	0	27 775
Prosjekt 500908	Volda u-skule, opprusting	0	3 000 000	3 000 000	162 393
Prosjekt 501004	Ny Øyra skule (ki)	19 041 013	67 000 000	67 000 000	33 457 380
Prosjekt 501101	Omsorgsbustader, erstatning for Mork bustader (ki)	0	1 000 000	1 000 000	0
Prosjekt 501201	Ombygging Folkestadun	0	0	0	2 392
Prosjekt 501301	nytt branndepot Dravlaus	0	0	0	69 751
Prosjekt 501304	Ombygging ny brannstasjon	0	0	0	35 008
Prosjekt 501312	Brannskade Røyslidvegen 11A, forsikringssak (ki)	0	0	0	22 307
Prosjekt 501401	Energimerking kommunale bygg	0	0	0	406 250
Prosjekt 501406	Rådhus 2. etasje, ombygging (amf)	4 226	0	0	19 320
Prosjekt 501410	Omsorgssenteret - renovering varmeanlegg (KMR)	0	0	0	32 941
Prosjekt 501500	Oppgradering Mork/Nilletun	0	500 000	500 000	110 604
Prosjekt 501501	Omsorgsbustader (5stk) Doktorhaugen	28 094	5 000 000	5 000 000	77 500
Prosjekt 501508	Voldahallen - tilstand, rehabilitering, nybygg (KMR)	0	0	0	90 683
Prosjekt 501510	Bustad Smalebakken (KMR)	0	0	0	101 683
Prosjekt 501512	Legesenteret, kontorplass turnuslege(KMR)	53 125	0	0	109 930
Prosjekt 501602	Etablere FDV/ombygging FDV avdeling	0	450 000	450 000	313 967
Prosjekt 501603	Leikeplassar (skular/barnehagar)	0	800 000	800 000	0
Prosjekt 501604	ROP (rus og psykisk helse) 7 stk (midl.bustadar)	3 276 208	13 500 000	13 500 000	0
Prosjekt 501605	EPC gjennomføringstiltak	3 601 810	47 250 000	47 250 000	3 182
Prosjekt 501607	Oppgradering Prestagata 33	0	1 350 000	1 350 000	0
Prosjekt 501608	Oppgradering kommunale bygg	0	4 500 000	4 500 000	105 021
Prosjekt 501610	4.etasje omsorgssenteret	0	3 000 000	3 000 000	0
Prosjekt 501703	Oppgradering Røyslida/Smalebakken	0	5 000 000	5 000 000	0
Prosjekt 501704	Ny barnehage sentrum	0	1 000 000	1 000 000	0
Prosjekt 501705	Nytt tak Prestegata 33	0	850 000	850 000	0
Prosjekt 501706	EPC opsjon etablering 3. etg - Ivar Åsen bygget	143 406	16 000 000	16 000 000	0
Prosjekt 501707	Fjordsyn - spesialtilpasning for brukar	0	500 000	500 000	0
Prosjekt 501708	Barneavlastinga - ombygging/oppgradering	0	1 250 000	1 250 000	0
Prosjekt 501709	Oppgradering ventilasjon vaskeriet - Omsorgssenteret	0	400 000	400 000	0
Prosjekt 501710	Folkestadun - oppgradering	0	1 000 000	1 000 000	0
Prosjekt 501711	Tilbygg Myrtun	0	4 800 000	4 800 000	0
Prosjekt 501712	Barnehagar avbøtande tiltak	111 745	500 000	500 000	0
Prosjekt 700903	Myrtun på Rotset, tilbygg for vassverket	46 907	0	0	0

Tall i					
1 kr	Prosjekt	gnskap 2017	budsjett 2017	budsjett 2017	gnskap 2016
Prosjekt 700919	Kommunale vegar, utbetring (aaa)	0	2 000 000	2 000 000	1 550
Prosjekt 700920	Trafikktrygging og miljøtiltak (aaa)	0	900 000	900 000	0
Prosjekt 701001	Friluftslivstiltak (rt)	0	333 000	333 000	0
Prosjekt 701004	Bustadfelt Urbakkfoten - Håmyra (aaa)	0	5 500 000	5 500 000	0
Prosjekt 701102	Utbetring veg frå Rotevatn til Vassbotn (aaa)	29 213	0	0	2 731
Prosjekt 701103	Turveg Rotevatnet (aaa)	0	0	0	38 238
Prosjekt 701200	Næringsområde Øvre Rotset	84 672	5 000 000	5 000 000	3 869
Prosjekt 701216	Flaumsikring i elvar og vassdrag (aaa)	686	0	0	0
Prosjekt 701300	Kommunal del sentrumsutvikling	93 767	7 600 000	7 600 000	830
Prosjekt 701300A	Myldreområde i rådhusparken(T.Stensø)	0	0	0	470 695
Prosjekt 701300B	Hamnekvart/Elvadalen - prosjektering m.m. (T.Stensø)	382 664	0	0	0
Prosjekt 701401	Utbygging bustadfelt K 10, Klepp	0	0	0	1 034 025
Prosjekt 701404	Bustadfelt Myragjerdet - utbyggingsavtale	0	0	0	28 309
Prosjekt 701405	Sambindingsveg over Håmyra	0	0	0	45 241
Prosjekt 701406	Lerkane - Storgata, veg og rundkøyring	438 027	0	0	119 945
Prosjekt 701504	Skulebakken Haugen Lauvstad	1 085 777	6 300 000	6 300 000	0
Prosjekt 701508	Flomsikring Volda sentrum Melshornsida	1 191	2 000 000	2 000 000	15 750
Prosjekt 701509	Veghøvel (2015)	0	2 500 000	2 500 000	0
Prosjekt 701511	Utbygging veglys til LED finansiert ved straumsparing	352 875	2 750 000	2 750 000	0
Prosjekt 701514	Hjullastar (2015) (rto)	0	0	0	2 268 750
Prosjekt 701600	Flomførebygging Heltneelva	0	1 000 000	1 000 000	0
Prosjekt 701602	Kommunal andel Volda Idrettspark	0	500 000	500 000	0
Prosjekt 701603	Maskiner og køyretøy til parkdrift	0	800 000	800 000	0
Prosjekt 701604	Maskiner og køyretøy til vegdrift	0	950 000	950 000	0
Prosjekt 701607	Trafikktrygging og parkering Oppigarden og Sollia barneh	0	0	0	446 004
Prosjekt 701701	Sansehagen - oppgradering av hagen	0	500 000	500 000	0
Prosjekt 701702	Full rehabilitering av Skinnvikbrua	0	1 500 000	1 500 000	0
Prosjekt 701704	Dalsbyggvegen reinvestering, sikring mot utrasing (rto)	353 115	0	0	0
Prosjekt 721400	Nødnett (RIH)	57 344	0	0	0
Prosjekt 721600	Brann - Beredskapsmaterieell og kjøretøy	0	700 000	700 000	119 000
Sum: 50 Teknisk		29 674 162	219 483 000	219 483 000	39 743 024
Sektor Sjølvkostnader:					
Prosjekt 700951	Kommunal kloakk - uspesifisert	3 346	0	0	0
Prosjekt 701004	Bustadfelt Urbakkfoten - Håmyra (aaa)	107 500	0	0	0
Prosjekt 701200	Næringsområde Øvre Rotset	0	0	0	0
Prosjekt 701201	Hovudplan vatn (leidningsnett, behandling, reinsing)	262 484	0	0	2 869 340
Prosjekt 701201A	Dravlausbygda vassverk ny inntaksledning (aaa)	0	0	0	114 730
Prosjekt 701201D	Vassledning Porsemyrvegen - Kårstadvegen (rt)	0	0	0	163 015
Prosjekt 701215	Sunndal - Gjersdal	0	0	0	10 050
Prosjekt 701305	Hjartåbygda, behandlingsanlegg vatn (aaa)	294 321	0	0	0
Prosjekt 701400	Vikeneset og Mork Silanlegg (AAAS)	0	0	0	47 046
Prosjekt 701401	Utbygging bustadfelt K 10, Klepp	0	0	0	92 628
Prosjekt 701605	Avløp samleinvestering	5 869	0	12 000 000	0
Prosjekt 701605A	Utskifting av fellesledning Porsemyrvegen - And. Vass. V	0	1 000 000	0	0
Prosjekt 701605B	Digitalisering	149 740	535 000	0	0
Prosjekt 701605C	Ny base for kommunalteknisk drift, Myrtun	42 320	1 500 000	0	0
Prosjekt 701605D	Leiðningsutskifting	0	1 500 000	0	0
Prosjekt 701605E	VA utskifting Porsemyrvegen 2017	0	3 500 000	0	0
Prosjekt 701605F	Ny bil - avløp	301 348	500 000	0	0
Prosjekt 701605G	Avløpsreinseanlegg Fyrde	0	1 000 000	0	0
Prosjekt 701605H	Avløpsreinseanlegg Dravlaus	0	1 000 000	0	0
Prosjekt 701605I	Omlegging av avløpsledning Øyra skule	0	1 740 000	0	0
Prosjekt 701703	Vatn samleinvestering (LF)	192 105	165 000	28 000 000	0
Prosjekt 701703A	Leiðningsutskifting (LF)	0	1 500 000	0	0
Prosjekt 701703B	VA utskifting Porsemyrvegen 2017 (LF)	0	3 500 000	0	0
Prosjekt 701703C	Naudstraumsagregat (LF)	0	2 800 000	0	0
Prosjekt 701703D	Reservevatn frå Ørsta (LF)	0	4 500 000	0	0
Prosjekt 701703E	Nytt vassinntak Lauvstad vassverk (LF)	0	5 300 000	0	0
Prosjekt 701703F	Nytt vassinntak Dravlaus vassverk (LF)	0	2 700 000	0	0
Prosjekt 701703G	Prosjektering oppgradering av vassverk (LF)	0	600 000	0	0
Prosjekt 701703H	Digitalisering vassverk (LF)	2 577	535 000	0	0
Prosjekt 701703I	Prosjektering av Dinglavatn dammar (LF)	0	400 000	0	0
Prosjekt 701703J	Ny base for kommunalteknisk drift, Myrtun (LF)	3 500	1 500 000	0	0
Prosjekt 701703K	Overvassledning Klokkekarvegen - Kleppevegen (LF)	0	4 000 000	0	0
Prosjekt 701703L	Høgdebaseng Fyrde (LF)	0	500 000	0	0
Sum: 51 Sjølvkostnader		1 365 109	40 275 000	40 000 000	3 296 809
Sektor Utvikling:					
Prosjekt 711000	Digitalt kartleggingsprosjekt (Ike)	0	0	0	8 750
Prosjekt 711200	Merking og gradering av turløyper i Volda kommune (iv)	2 300	0	0	0
Sum: 60 Utvikling		2 300	0	0	8 750
Sum fordelt		32 470 634	271 892 000	271 617 000	44 888 428

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Ingvild Susann Heggedal Kjøde	Arkivsak nr.:	2015/717
		Arkivkode:	K20

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
83/17	Formannskapet Kommunestyret	16.05.2017

VOLDA KOMMUNE SOM FAIRTRADE KOMMUNE

Administrasjonen si tilråding:

Volda kommune søker ikkje om fornying av status som Fairtrade-kommune.

Vedleggsliste:

Volda som Fairtrade kommune (K-sak 105/07)
E-post frå styringsgruppa for Fairtrade v/ Ingrid Opedal, datert 25.04.17.

Saksopplysningar

Den 18.10.2007 vedtok Volda kommune å støtte Fairtrade-arbeidet ved å inngå ei forplikting til å servere Fairtrade- kaffi og te på alle kommunale møte. Incentivet for å delta i denne ordninga var å gjere ein lokal innsats for ei global satsing. Auka fokus og handel av Fairtrade-produkt skulle betre levevilkåra til både arbeidarar og bønder, samt sikre born skulegong. Eit Fairtrade medlemskap skulle synleggjere eit etisk ansvar ovanfor publikum, og det skulle vere eit viktig ledd i omdømebygginga for Volda kommune som offentleg institusjon. Volda kommune måtte i 2007 etablere ei styringsgruppe som skulle ha ansvaret for å drive arbeidet framover. Den var samansett av representantar frå ulike parti og organisasjonar, i tillegg til eit medlem frå kommunen.

Fairtrade Max Havelar Norge set nye krav til kommunane som skal få/halde fram med å ha status som Fairtrade-kommune. Dette gjeld m.a at kommunen må kjøpe ei vare i tillegg til kaffe. Vidare må det oppnemnast ein kontaktperson frå administrasjonen, og styringsgruppa ynskjer at denne også skal delta i styringsgruppa.

For å halde på status som Fairtrade-kommune, så må ein søkje om dette kvart 2. år frå innvigelsesdato. Frist for å sende inn søknaden er 1. juni.

Vurdering

Erfaringa sidan 2007 er at fairtradeordninga har kome som ei tilleggsoppgåve oppå ei aukande mengde oppgåver som kommunen har påteke seg og vorte påført av staten utan fullfinansiering. I tillegg til det som vert nytta av Fairtrade-produkt i kommunal regi, så skal ein kartleggje og jobbe for auka utval av produkt i lokale butikkar, hotell, restaurantar, kafear og liknande.

Organisasjonen er for tida pressa utover det vanlege, ikkje minst store prosessar knytt til å byggje ny kommune. Vi skal drifte Volda kommune samtidig med at vi skal byggje ny kommune. Dette vil ha trong om all den administrative ressursen vi har tilgjengeleg.

Rådmannen meiner det vil vere fornuftig at Volda kommune konsentrerer no innsatsen mot primæroppgåvene og tenestene retta mot innbyggjarane i kommunen. Oppgåver av internasjonale karakter som ikkje ligg til kommunane bør vere ei statleg oppgåve.

Rådmannen ser behov for at Volda kommune prioriterer mellom oppgåver og vil seie frå om at dette er tvingande nødvendig for at vi ikkje skal sprengje kapasiteten. Rådmannen ser at det er bra med idealisme og iver for å hjelpe andre delar av verda, men dette ligg i hovudsak utanfor kommunane sine formål og er eit nasjonalt ansvar. Rådmannen rår ut frå ei samla vurdering til at Volda kommune ikkje fornyar statusen som fairtrade-kommune.

Helse og miljøkonsekvensar

Det har ingen helse- eller miljømessige konsekvensar for Volda kommune å avvikle statusen som Fairtrade-kommune.

Økonomiske konsekvensar

Det har ingen negative økonomiske konsekvensar for Volda kommune å avvikle statusen som Fairtrade-kommune, utover at det kostar å administrere eigne fairtradeinnkjøp og at desse produkta kan vere dyrare.

Rune Sjurgard
Rådmann

Endelig utskrift
Styringsgruppa for Fairtrade-kommunane Volda og Ørsta

Styringsgruppa for Fairtrade-kommunen Volda
v/ Stefan Kønig

6160 Hovdebygda

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2007/1424	8111/2007	K20	SVK/ AKE	23.10.2007

MELDING OM POLITISK VEDTAK - VOLDA SOM FAIRTRADE-KOMMUNE

Vi melder med dette frå at Volda kommunestyret den 18.10.07, hadde føre ovannemnde som sak 105/07, der det vart gjort slikt vedtak:

***Volda kommune støttar Fairtrade arbeidet, og vil forplikte seg til å servere fairtrade- kaffi og te på alle kommunale møter.
Kultur- og næringssjefen vert peika ut som kommune sin representant i styringsgruppa for Fairtrade- kommunen Volda.***

Sakutgreiinga med vedlegg følgjer vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Anne-Karin Egseth
sekretærsekretær

Kopi til:
Kantina
v/Lenka Lianes
Gunnar Andenes

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar : Gunnar Andenes

Arkivsak nr.: 2007/1424

Arkivkode: K20

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
50/07	Driftsstyret	03.10.2007
105/07	Kommunestyret	18.10.2007

VOLDA SOM FAIRTRADE-KOMMUNE

Administrasjonen si tilråding:

Volda kommune støttar Fairtrade arbeidet, og vil forplikte seg til å servere fairtrade-kaffi og te på alle kommunale møter.

Kultur- og næringssjefen vert peika ut som kommune sin representant i styringsgruppa for Fairtrade- kommunen Volda.

Handsaming:

Samrøystes tilråding i Driftsstyret - 03.10.2007 til kommunestyret

Volda kommune støttar Fairtrade arbeidet, og vil forplikte seg til å servere fairtrade- kaffi og te på alle kommunale møter.

Kultur- og næringssjefen vert peika ut som kommune sin representant i styringsgruppa for Fairtrade- kommunen Volda.

Handsaming:

Røysting:

Tilrådinga frå driftsstyret vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Kommunestyret - 18.10.2007

Volda kommune støttar Fairtrade arbeidet, og vil forplikte seg til å servere fairtrade- kaffi og te på alle kommunale møter.

Kultur- og næringssjefen vert peika ut som kommune sin representant i styringsgruppa for Fairtrade- kommunen Volda.

Vedleggsliste:

Grunngjeve spørsmål til ordføraren i kommunestyret 31.mai 2007

Svar på Grunngjeve spørsmål. Volda som første fairtrade-kommune i Møre og Romsdal

Saksopplysningar:

I kommunestyre 31.05.07 vart det av representantane Randi Kalland, Ingrid Opedal og Kjell Petter Wiik reist fyljande grunngjeve spørsmål til ordføraren:

”Vil ordføraren ta initiativ til å få utarbeidd ei sak om Volda som Fairtrade-kommune, og legge den fram for kommunestyret så snart som råd?”

I sitt svar til spørsmålstillarane svara ordføraren:

” Eg vil på denne bakgrunn be administrasjonen gjere ei vurdering av Volda kommune sine mogleheiter og evt konsekvensar av å vere ei Fairtrade-kommune og legge fram sak til driftsstyret/kommunestyret.

Etisk handel er ei eit spørsmål som engasjerer forbrukarane i den vestlege verda. I Noreg vert rettferdig kaffi servert på stadig fleire offentlege kontor og institusjonar (mellom anna i det norske Stortinget og på Statsministerens kontor). Fire norske kommunar er heidra med utmerkinga Fairtrade kommune, medan nærmare 40 kommunar har inne søknad om å få denne statusen. Aukande fokus på etikk og rettferdig fordeling ligg bak dette engasjementet. For ei kommune er Fairtrade samarbeidet ein måte å vise at ein ynskjer å ta ansvar for, og gjere ein innsats for å rette på skeivfordelinga i verda. Fairtrade medlemskap synleggjer overfor publikum at ein tek eit etisk ansvar. Fairtrade godkjenning er difor viktig for omdømebygginga både for offentlege institusjonar og private bedrifter.

Kritikk av Fairtrade ordninga

I ein artikkel i Dagens Næringsliv laurdag 25.september vart fairtrade ordninga sett under eit kritisk lys. Kritikken gjekk i hovudsak ut på at Max Havlar i seg sølv har utvikla seg til ei merkevare med ei omsetting for over 13 milliardar kroner på verdsbasis i 2006.

Kontrollapararatet er for dårleg utbygd med for få kontrollørar. Godkjenningsordninga kostar pengar og dei aller fattigaste kaffibøndene har difor ikkje moglegheit til å nyte godt av ordninga. Ordninga har i liten grad ført til at arbeidarane på kaffi plantasje har fått betre lønn. Dei som arbeider for dei fattige kaffibøndene er mellom dei aller fattigaste og dei har i liten grad merka betring på grunn av ordninga. Dei som tener mest på ordninga er dei store butikk kjedene og kaffi grossistane, som utnyttar forbrukarane sin betalingsvilje for dårleg samvit, og prisar denne kaffien langt høgare enn det prisen til produsentane skulle tilseie.

Den ordinære kaffiindustrien har likevel eit langt dårlegare omdøme å vise til. Fairtrade har i utvilsamt medverka positivt til å stabilisere prisen for fleire av dei minste og mest sårbare plantaseiegarane. 1,4 millionar kaffibønder har Fairtrade godkjenning. Desse vil dermed stå betre rusta mot eit krakk i råvareprisen på kaffi. Fairtrade organisasjonane har og engasjert seg direkte i utbygging av helsestell og skular, og for demokratiutviklinga i dei lokalmiljøa dei landa dei er inne i. På denne måten har ordninga hatt gode effektar. Fairtrade set etisk handel og rettferdig fordeling på dagsorden i Noreg og andre delar av den vestlege verda. Dette i seg sjølv er ein viktig effekt.

Fairtrade er eit viktig bidrag til å påverke råvaremarknaden til å verte meir etisk og rettferdig. Den ordinære kaffibransjen er kjend for å vere ei av dei mest kyniske råvare bransjane i verda. Alle tiltak som kan bidra til å påverke denne bransjen i rett retning bør difor støttast opp om.

Fairtrade Noreg sine krav til Fairtrade kommune

Fairtrade Max Havlar Norge set ein del kriterium for å få status som Fairtrade-kommune

- *Det må dannes en lokal styringsgruppe som har ansvaret for å drive arbeidet fremover. Styringsgruppen kan bestå av hvem som helst i kommunen - jo større bredde jo bedre, men det må være en representant fra kommunen.*
- *Kommunestyret eller bystyret må gjøre et vedtak om å støtte Fairtrade, og servere Fairtrade-merket kaffe og te til sine ansatte og på møter.*
- *Et utvalg av Fairtrade-merkede produkter må være tilgjengelig for forbrukere i lokale butikker og serveringssteder.*
- *Fairtrade-merkede produkter må benyttes i et visst antall lokale bedrifter, skoler, kirker eller lignende.*
- *Det skal drives et aktivt informasjonsarbeid i kommunen.*

Kor langt har dette arbeidet kome i Volda?

- Ei lokal styringsgruppe er etablert. Gruppa er samansett slik:
 - Ingrid Opedal for Volda SV
 - Jostein Stråbø for kyrkjelege fellelsråd i Volda
 - Knut Stave for Ørsta Sokneråd
 - Silje Marie Bjørdal for Unge Venstre
 - Geir Helge Nilssen for Naturvernforbundet
 - Bente Hjertenæs for Kirkens Nødhjelp
 - Stefan König for Framtiden i Våre hender

Som Fairtrade -kommune må kommunen oppnemne ein representant i denne lokale styringsgruppa.

- Dei fleste daglegvarebutikkane tilbyr eit spekter av Fairtrademerka produkt. Fleire serveringsstadar tilbyr te og kaffi som er Fairtrade godkjend. Daglegvare tilbodet av fairtrade-produkt oppfyller krava i fleire daglegvarebutikker i Volda. I tillegg har to serveringsstadar sagt seg villeg til å servere fairtrade-produkt.
- Styringsgruppa er i ferd med å inngå avtalar med fleire bedrifter om å ta i bruk Fairtrade- merkte produkt. Styringsgruppa har fått tilbakemelding frå fem arbeidsplassar som stiller seg positive til tiltaket.
- Informasjonsarbeidet vil vere ei oppgåve for styringsgruppa. Dette arbeidet vil ha stor nytte av å ha kommunen som organisasjon med på laget.

Kva vil eit slikt medlemskap ha å sei for Volda kommune som organisasjon?

Eit vedtak om å verte Fairtrade-kommune vil ikkje ha store økonomiske innverknadar for Volda kommune. I første omgang vil det medføre at det vert servert Fairtrade- kaffi og te på alle kommunale møter.

Dei tilsette si kaffiordning i kantina og på avdelingane er private ordningar finansiert gjennom trekk i løna eller faste innbetalingar, vil ikkje automatisk verte omfatta av eit slikt vedtak. Det vil vere ei oppgåve for styringsgruppa å oppmode dei tilsette om å fylje kommunal praksis på dette feltet.

Når det gjeld økonomiske verknadar, er ikkje prisen på denne type produkt særleg høgare enn på ordinære varer. Ordninga vil difor ikkje ha særleg stor økonomisk innverknad.

Vurdering og konklusjon:

For omdømet til Volda kommune vil eit slikt medlemskap ha ein positiv innverknad. Med ei slik godkjenning viser Volda kommune at ein er oppteken av å ta etisk ansvar.

Volda som Fairtrade-kommune vil og samsvare godt med at Volda kommune frå før er utpeika til Internasjonal kommune av KS og Fredskorpset. Ei slik utmerking gir oss eit spesielt ansvar for å tenke globalt når vi handlar lokalt.

Helse og miljøkonsekvensar:

Fairtrad ordninga er eit nyttig bidrag til å betre helse og miljø for råvareprodusentane i utviklingslanda.

Økonomiske konsekvensar:

Volda som Fairtrade-kommune vil ha små konsekvensar for den kommunale økonomien.

Jarle B. Krumsvik
Adm.sjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Styringsgruppa for Fairtrade-kommunen Volda
V/Stefan König

VOLDA KOMMUNE
Servicekontoret

For journalføring.

Set saka på økonomi.

Ingvild Susann og Henrik: Ber om at de lagar ei sak på dette til formannskapet.

Fra: Ingrid Opedal [mailto:ingrid.opedal@gmail.com]

Sendt: 25. april 2017 22:32

Til: Rune Sjurgard; Wenche Solheim

Kopi: Jørgen Amdam; Stein Aam

Emne: Fornyng av Fairtradekommune-statusen til Volda og Ørsta

Hei!

Eg skriv til dykk i eigenskap av å vera ein slags konstituert leiar i Fairtrade-styringsgruppa for Volda og Ørsta (den valde leiaren har bede om avløyning, og me har ikkje hatt nytt årsmøte enno).

I 2008 vart begge kommunane, etter vedtak i og søknad frå, kommunestyra, sertifisert som Fairtradekommune nr. 7 og 8 her i landet. Me i styringsgruppa har prøvd, så godt me har kunna, å halde oppe denne statusen. No er det tid for fornying, og for å få til det er det nokre kriterie som må oppfyllest, også frå kommunane si side. Dette går fram av skjemaet de finn i lekkja under.

Fristen for å sende inn søknaden er 1. juni.

Eg skal ikkje legge skjul på at kontakten med kommuneadministrasjonen har vore noko mangelfull alle desse åra. Skiftande ordførarar har vore på banen og vore svært velvillige, og det har og vore orienteringar i kommunestyra ved fleire høve. I utgangspunktet ber Fairtrade Norge om at ein frå kommuneadm. skal vera kontaktperson/ medlem i styringsgruppa. Kommunane har heile tida valt politikarar, noko eg trur er ei årsak til at kontakten ikkje har vore god nok. Me i styringsgruppa får også ta noko på vår kappe. Det er fritidsaktivitet dette, og arbeidet vert ikkje alltid så strukturert som ein skulle ynskje.

Det som, i tillegg til å drive informasjon om Fairtrade på heimesidene, er kommunane si oppgåve i dette arbeidet er å auke bruken av Fairtrademerkte produkt i kommunane.

Til no har det vore nok å servere Fairtradekaffi på kommunale møte.

I den nye godkjenningssprosedyren vil dei at kommunane skal velje to typar produkt ein ynskjer å auke satsinga på , kaffi pluss eit anna produkt.

Ein skal setje mål for kor stor andel Fairtrade-kaffi skal utgjere av det totale kaffiinnkjøpet i kommunen, dvs alle verksemdar, ikkje berre på Rådhuset.

For å kunne setje mål for auken må ein kjenne til det totale innkjøpet av kaffi i kommunen. Dette har sjølvsagt også ei økonomisk side som må vurderast opp mot kommuneøkonomien.

I skjemaet som skal fyllast ut skal styringsgruppa også gje opp ein kontaktperson i innkjøpsavdelinga i kommunane. I dykkar høve er det vel det felles innkjøpssamarbeidet det dreier seg om.

Eg veit ikkje korleis me skal angripe dette. Det beste hadde kanskje vore å få til eit kort møte der me går gjennom skjemaet i lag, får fram kva som må til og fordeler ansvar for gjennomføring. Eg kan stille på eit fellesmøte med dykk ein dag eg har fri (i utgangspunktet onsdagar og fredagar, men nokre av dei er opptekne), dersom de ynskjer det. Eg kan fredag 28. april, onsdag 10. mai (fram til kl. 14), fredag 19. mai og onsdag 24. mai. Eg kan evt. også prøva andre

dagar om det er lettare for dykk.

Me i styringsgruppa vil gjerne halde fram arbeidet med Fairtrade-kommunane, men me er altså komne til eit punkt der Fairtrade Norge krev meir aktivt engasjement frå kommunane. Me håpar de framleis ynskjer å ha denne statusen, og ta det samfunnsansvaret det inneber.

Høyrer frå dykk!

Ingrid Opedal

Styringsgruppa for Fairtrade-kommunane Volda og Ørsta

907 80 534

A

Kjære Fairtrade-kommuner!

Vi vil gjerne få minne dere om at fristen for å søke om å bli eller beholde status som Fairtrade-kommune er **1. juni**. Vi tar imot søknader fortløpende! Bruk PDF filen som ligger på hjemmesiden.

Sjekkliste for søknad:

1. Det finnes fortsatt et politisk vedtak/politisk vilje for å opprettholde status som Fairtrade-kommune.
2. Et medlem (eller leder) av styringsgruppen har kontakt/samarbeid med innkjøpsavdeling i kommunen.
3. Finne og fylle inn tall for totale innkjøp på kaffe og ett annet valgfritt produkt i kommunen (som kan være Fairtrade-sertifisert), og sett mål for å øke andelen av dette som er Fairtrade-sertifisert.

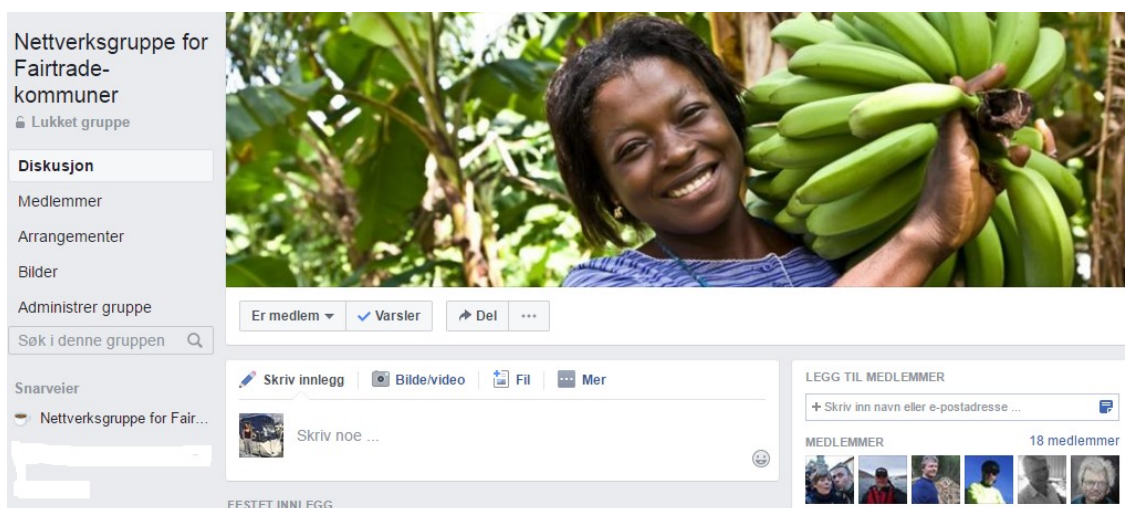

Kampanje: World Fairtrade Challenge!

Vi gjør verden litt mer rettferdig 11-13.mai - er dere med? Lag en markering i din kommune og registrer her: <https://www.fairtradechallenge.org/no/forside/>.

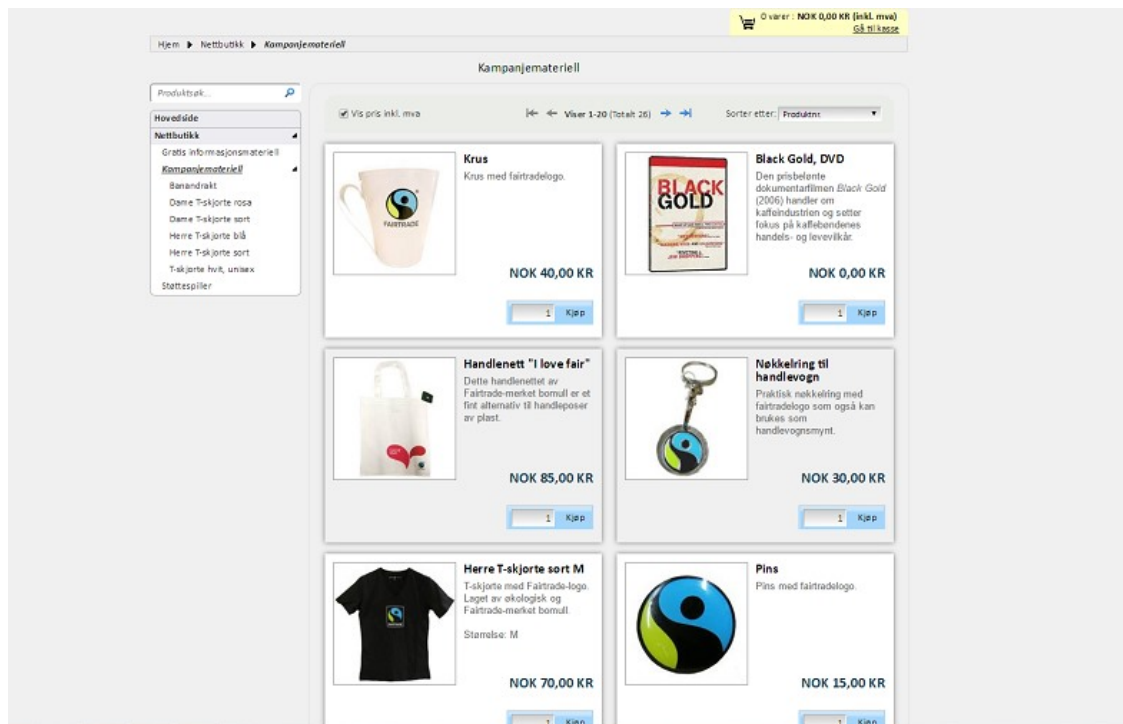
Tips og idéer til ting dere kan gjøre:

- Drikke Fairtrade-kaffe i neste møte på kontoret
- Bake en sjokoladekake med Fairtrade-kakao og Fairtrade-sukker, ta med på kontoret og fortell litt om hva Fairtrade er
- Andre hyggelige aktiviteter som inkluderer Fairtrade-produkter

Har du husket å melde deg inn i nettverksgruppen?

Det er opprettet en nettverksgruppe på Facebook for å lette kommunikasjonen mellom oss i Fairtrade Norge og dere som kontaktpersoner i Fairtrade-kommuner. Her kan dere stille spørsmål og dele nyttig informasjon. Meld deg inn her: <https://www.facebook.com/groups/240866496357307/>

Gratis t-skjorter i nettbutikken!

Dere kan nå bestille gratis t-skjorter i nettbutikken. Prisen trekkes fra på fakturaen, dere betaler kun for frakt.

<http://fairtradenorge.mamutweb.com/Shop/List/Kampanjemateriell/38/1>

Har du spørsmål?

Du kan svare på denne henvendelsen eller ta kontakt på cathrine@fairtrade.no

[Add us to your address book](#)

MailChimp.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Rune Sjurgard

Arkivsak nr.: 2015/562

Arkivkode: 637

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

84/17

Formannskapet
Kommunestyret

16.05.2017

HELSEPLATTFORM- PASIENTADMINISTRATIVT SYSTEM (PAS) OG ELEKTRONISK PASIENTJOURNAL (EPJ)

Administrasjonen si tilråding:

Volda kommune signerer vedlagte fullmakt og samarbeidsavtale med Helse Midt-Norge RHF om å førebu og gjennomføre kjøp av nytt pasientadministrativt system (PAS) og elektronisk pasientjournal (EPJ).

Vedleggsliste:

Saksopplysninger/fakta:

«Helseplattformen» skal skaffe og innføre ny, felles løsning for pasientjournal (EPJ) og pasientadministrativt system (PAS) i Midt-Norge. Løysinga er tenkt å kunne nyttast av både sjukehus, avtalespesialistar, fastlegar og kommunar. Journalen skal sette pasienten i sentrum på alle nivå i helsetenesta. «Helseplattformen» er regional pilot for den nasjonale målsettinga "Én innbygger - én journal". Arbeidet i Midt-Norge kan vere eit mulig startpunkt for ei felles nasjonal løysning for kommunal helse- og omsorgsteneste.

Helse Midt-Norge og Trondheim kommune samarbeider med øvrige kommunar i regionen om innspel til løysinga. Programmet har tilsette frå dei fleste områda i helsesektoren og legg stor vekt på samhandling mellom de ulike områda og nivåa. Arbeidet har til no bestått i å utarbeide felles kravspesifikasjon til den nye løysninga. Her har nesten 400 helse- og IKT-medarbeidarar frå ulike fagområde i Midt-Norge teke del.

Prosjektet si heimeside har meir informasjon her:

<https://helse-midt.no/vart-oppdrag/prosjekter/ehelse/helseplattformen>

Kommunane på Søre Sunnmøre er via SSIKT representert i to arbeidsgrupper i dette prosjektet :

- Guttorm Rimstad sit i gruppa «IKT-faglig referansegruppe»

- Evelyn Haram Larsen sit i gruppa «Samarbeidsrådet for opsjonskommuner»
Kommunane er soleis sikra god informasjon og påverknad på prosessen med val av løysing.

Alle kommunane i Midt-Norge er alt i dag deltakarar i programmet gjennom signerte samarbeidsavtaler (datert 20.09.2015) eller underskrivne fullmakter med Helse Midt-Norge (februar-august 2016). Dette gir kommunane en *rett* til å tilslutta seg den nye felles pasientjournalløysninga utan å måtte gå ut i en offentlig anskaffelse, men ingen *plikt* (ein kan avstå å utløyse opsjonen og halde fram med dagens løysningar).

Hausten 2016 vart det reforhandla ein ny samarbeidsavtale mellom Helse Midt-Norge RHF og Trondheim kommune. Denne knyter partane i eit tettare og meir forpliktande samarbeid. Imidlertid er konsekvensen av dette at noverande samarbeidsavtale, datert 30.9.15, som 28 kommunar i Midt-Norge har signert, ikkje lengre er gyldig og må erstattast med en ny.

Den nye avtalen, Fullmakt og samarbeidsavtale, er framleis ein intensjonsavtale som gir kommunane en muligheit, men ingen plikt, til å slutte seg den nye felles pasientjournalløysninga utan å måtte gå ut i offentlig anskaffelse. **Vedlegg «Tiltredelseserklæring XX kommune», må signerast av rådmann og sendast i retur til Helseplattformen innan 1 juni 2017.**

Fullmakt og samarbeidsavtalen, vart handsama i «Samarbeidsrådet for opsjonskommunar – Helseplattformen» 31.01.17. Rådet la vekt på at det er viktig at *alle* kommunane i Midt-Norge signerer avtalen. Rådet rår til at arbeidet knytt til signering av avtalen vert nytta til å informere, involvere og førebu administrativ og politisk leiding i kommunane, i høve til tidleg kunnskap om eventuelle framtidige investeringar i ny felles elektronisk pasientjournalløysning.

Her er utklipp frå møtereferatet der ein del spørsmål frå opsjons kommunane vart svara på:
« Spørsmål/svar:

- **Hvilke kommunale tjenesteområder/systemer er det som egentlig blir berørt av Helseplattformen?**
 - Denne anskaffelsen omfatter i hovedsak hele kommunehelsetjenesten, inkl. helsesøster-/skolehelsetjeneste. Systemene som ikke berøres er bl. annet: tannhelsetjeneste, sosialtjeneste og barnevern/PP-tjeneste.
- **Innebærer det noen risiko for kommunen å signere den nye Avtalen, finansielt eller på annen måte?**
 - Det påløper ingen risiko, kommunen kan velge å avstå fra å utløse opsjonen.
- **Hva vil det koste for den enkelte kommune å utløse opsjonen?**
 - På nåværende tidspunkt er det ikke mulig å anslå kostnadsbildet for den enkelte kommune. Dette vil kreve en rekke avklaringer basert på tilbud fra valgt leverandør, samt avklaring av kostnadsfordeling mellom helseforetak, Trondheim kommune, andre kommuner og andre aktører osv. Kostnaden for den enkelte kommune vil imidlertid være kjent i forkant av at kommunen tar beslutning om å utløse opsjonen.
- **Hva vil tilslutning til Helseplattformen bety for dagens drift og forvaltning av kommunale løsninger som blir berørt i den enkelte kommune/IKS?**
 - Det pågår et utredningsarbeid som vil belyse dette forholdet. Det kan imidlertid allerede på nåværende tidspunkt signaliseres at det som utgangspunkt legges opp til at dette skal skje fra ett sted. Også dette vil være avklart for den enkelte kommune i forkant av beslutning om å utløse opsjon for egen kommune.

- **Betyr en underskrevet avtale at den enkelte kommune plikter å stille ansatte med relevant kompetanse til disposisjon i Helseplattformen ved behov?**
 - Avtalen gir partene en rett til å tilby/bli tilbudt å stille ressurser til rådighet i arbeidet med anskaffelsen/innføringen av Helseplattformen, men ingen plikt.
- **Midt-Norge er også utpekt til å være regional arena for utprøving av det nasjonale målbildet «Én innbygger – én journal» der Helseplattformen er startpunkt for en felles nasjonal løsning for kommunene. Betyr dette at a) kommunene kan forvente statlig finansiering/bidrag i innføringen av helseplattformen, og b) har kommunene i Midt-Norge et alternativ til å delta i Helseplattformen?**
 - A) Det er så langt ikke kommet noen lovnader om økonomisk kompensasjon/bidrag til dette arbeidet. Helseplattformen gjennomføres og finansieres av dagens aktører i helseregion Midt-Norge. Det er imidlertid dialog med departementene om dette forholdet. Mer informasjon vil komme senere og i god tid før den enkelte kommune kan utøve opsjon.
 - B) Signalene fra helse- og omsorgsdepartementet er at den nasjonale anskaffelsen som er i gang på en felles løsning for kommunehelsetjenesten i Norge omfatter alle kommunene utenfor Midt-Norge. Med andre ord ser det ut til at Helseplattformen er det nasjonale initiativet for kommunene i Midt-Norge, noe annet alternativ finnes ikke.
- **Hvordan kan de øvrige kommunene i Midt-Norge være sikre på at deres behov blir godt nok ivare tatt gjennom dette programmet og ende opp i en journalløsning som også er hensiktsmessig for små- og mellomstore kommuner?**
 - 3 av 12 kommunale heltidsansatte i Helseplattformen kommer fra små og mellomstore kommuner (Stjørdal, Fræna og Åfjord). Det har under utarbeidelsen av konkurransegrunnlaget blitt gjennomført over 100 workshops vinteren/våren 2016, med over 90 deltakere fra 20 kommuner i Midt-Norge som har gitt sine tilbakemeldinger og innspill til dagens og morgendagens oppgaver og utfordringer som må søkes løst/forbedret gjennom ny felles løsning. Konkurransegrunnlaget er også gjennomgått av nasjonale representanter v/direktoratet for e-helse som har kommet med mange nyttige tilbakemeldinger. Trondheim kommune er svært opptatt av at Helseplattformen blir en løsning som øvrige kommuner i Midt-Norge kan nyttiggjøre seg, og vil aktivt bruke «Samarbeidsrådet for opsjonskommuner» i det videre arbeidet.
- **I Avtalen, under pkt. 5.2 Programkostnader er det beskrevet at Helse Midt-Norge RHF dekker utgifter for inntil 10 mill. NOK, betyr dette at andre kommuner kan stille med ressurser kostnadsfritt?**
 - Ved behov for ytterligere ressurser i programmet vil det komme bestillinger/ønsker fra programorganisasjonen. Det vil i forbindelse med slike bestillinger angis hvorvidt ønskede ressurser frikjøpes eller om den enkelte kommune må finansiere disse selv.»

[Sjekkliste for kommuneplan, samfunnsdelen. Slett linken etter bruk.](#)

Helse og miljøkonsekvensar:

[Sjå sjekkliste, slett denne linken etter bruk.](#)

Økonomiske konsekvensar:

Beredskapsmessige konsekvensar:

Vurdering og konklusjon:

Rune Sjurgard
Rådmann

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

Klageinstans:

FULLMAKT- OG SAMARBEIDSAVTALE ("Avtalen")

**Ved tiltredelse endrer Avtalen
tidligere inngått samarbeidsavtale/fullmakt
for kommuner i Helseregion Midt Norge
og trer istedet for disse**

mellom

Helse Midt Norge (HMN) RHF

og

**Kommuner
i Helseregion Midt Norge**

om

**Forberedelse og gjennomføring
av anskaffelse av nytt
pasientadministrativt system (PAS)
og elektronisk pasientjournal (EPJ)**

1 Bakgrunn og formål

- (1) Kommuner og spesialisthelsetjenesten i Helseregion Midt Norge (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag, samt Bindal kommune – heretter "Helseregionen") har som mål å anskaffe en ny felles løsning ("Løsningen") for PAS/EPJ (pasientadministrativt system og elektronisk pasientjournal).
- (2) Partene har etablert et samarbeid om anskaffelse av Løsningen. Dels er det inngått samarbeidsavtaler og dels er det utstedt fullmaktserklæringer.
- (3) Løsningen skal gi vesentlig mer og ny funksjonalitet i forhold til dagens systemer, dekke dagens og fremtidens behov og muligheter for systemstøtte til pasientbehandling, og bidra til ivaretagelse av innbyggernes og pasientenes behov uavhengig av organisatoriske skiller. Hensynet til effektiv bruk av ressurser skal veie tungt.
- (4) Innenfor den enkelte Parts fastsatte økonomiske rammer, pålagte prioriteringer, rettslige krav og akseptabel risiko, skal hensynet til pasientens beste være retningsgivende for valg som tas for Løsningen.
- (5) Anskaffelsen av Løsningen skal holdes innenfor et realistisk ambisjonsnivå. Det er en målsetting at anskaffelsen skal legge til rette for kontrahering av en Løsning som har et høyt modenhetsnivå og nødvendiggjør utvikling og spesialtilpasning i moderat omfang.
- (6) Løsningen skal samtidig være fremtidsrettet og kunne oppgraderes og videreutvikles i tråd med i den teknologiske utviklingen i Løsningens forventede levetid.
- (7) Det er etablert et program, "Helseplattformen", som skal forberede og gjennomføre anskaffelsen og innføringen av Løsningen.
- (8) Helseplattformen er av nasjonale myndigheter gitt rollen å være regional utprøvingsarena i retning av å realisere det nasjonale målbildet i "En innbygger en journal" (EIEJ). Nasjonale myndigheter er representert i Helseplattformen.
- (9) For kommunene skal Løsningen anskaffes i form av en opsjon ("Opsjonen"). Opsjonen innebærer at kommunen har rett men ikke plikt til å kjøpe og innføre Løsningen.
- (10) Helseplattformen kunngjorde anskaffelsen av ny felles Løsning den 29.08.2016. Partene er i kunngjøringen benevnt som oppdragsgivere i anskaffelsen.
- (11) I etterkant av at samarbeidet mellom Partene ble innledet er den nasjonale rollen blitt tydelig definert og samarbeidsavtalen med Trondheim kommune forsterket gjennom en egen samarbeidsavtale ("Samarbeidsavtalen"), jf. Vedlegg 2. Trondheim kommune vil iht. dette ha en sentral rolle i å bidra i realiseringen av Løsningen og sikre at Løsningen dekker kommunenes behov. På bakgrunn av disse endringene i rammene for samarbeidet har Partene funnet det hensiktsmessig å tilpasse samarbeidsavtalen/fullmakten på den måten det fremgår av denne Avtalen.

2 Parter

- (12) Denne Fullmakts- og samarbeidsavtalen (heretter "Avtalen") er inngått mellom Helse Midt-Norge RHF ("HMN") og de kommuner som har tiltrådt Avtalen ved signering av en tiltredelseserklæring, jf. Vedlegg 1.

- (13) Avtalen retter seg mot så vel kommuner som har hatt samarbeidsavtale med HMN RHF og kommuner som har avgitt fullmaktserklæring. Endringen av hhv. samarbeidsavtalen og fullmaktserklæringen skjer ved at Avtalen trer i stedet for og erstatter disse. Fullmakter som er gitt i forbindelse med samarbeidsavtalen og fullmakten viderføres uten avbrudd.
- (14) Ved ev. framtidige organisatoriske endringer hos Partene, f.eks. som følge av kommunereformen, eller ny nasjonal helseplan, skal de aktuelle Partene, der det ikke skjer en automatisk overføring av eksisterende avtaler, søke å overta forpliktelsene den/de aktuelle Partene har, og de andre Partene skal godta at den nye enheten trer inn i Avtalen.
- (15) I Avtalen benevnes HMN og kommunene som har signert tiltredelseserklæringen hver for seg som Part og Parten eller i fellesskap som Parter eller Partene.

3 Samarbeidets innhold

3.1 Generelle forhold

- (16) Partene kan for å oppfylle anskaffelsens formål, jf. punkt 1, etter nærmere avtale med Helseplattformen, tilby/bli tilbudt å stille ressurser til rådighet og delta i arbeidet med anskaffelse og innføring av Løsningen ved bl.a. å:
- Fristille ressurser til å gjennomføre å gi innspill på utkast til dokumenter og spesifikasjoner, samt til deltakelse i referansegrupper, ressursgrupper og arbeidsgrupper i de ulike fasene av anskaffelsesprogrammet.
 - Avdekke og spille inn egne behov, muligheter og begrensinger mht. Løsningen til Helseplattformen
 - Gjennomføre de aktiviteter og fatte de beslutninger som er nødvendig for å legge til rette for felles fremdrift iht. vedtatte tidsplaner.
- (17) Kommuner kan delta med felles representanter/ressurser i samarbeidet.
- (18) Anskaffelsen vil bli gjennomført i henhold til lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Gjennom Avtalen vil Partene oppfylle kravet til å ha gjennomført anskaffelsen iht. anskaffelsesregelverket.

3.2 Om opsjonen

- (19) Avtalen binder ikke kommunen til å investere i Løsningen som anskaffes. Den enkelte kommune vil bli forelagt forhandlingsresultatet og kan på fritt og selvstendig grunnlag fatte beslutning om å gjøre avrop på Løsningen.
- (20) Vilkårene for avrop, herunder ledetider, priser og innføringsplaner vil fremgå av avtalen med leverandør av Løsningen.
- (21) Ved avrop på Løsningen vil kommunen bli part i Samarbeidsavtalen, som fra dette tidspunktet vil erstatte Avtalen.

3.3 Forholdet til Partenes eksisterende IT-system

- (22) Partene skal samarbeide om å kartlegge og sikre en kontrollert overgang fra gamle til nye systemer.
- (23) Ansvar for systemovergang ligger hos den respektive Part.

3.4 Etterfølgende anskaffelser

- (24) Partene er inneforstått med at, under forutsetning av at kommunen foretar avrop og blir part i Samarbeidsavtalen, vil det bli nødvendig å delta i anskaffelse av driftstjenester og etablering av en egen integrasjonsplattform for Løsningen, samt eventuelle andre etterfølgende anskaffelser av tilsvarende karakter som er nødvendige for å kunne ta Løsningen i bruk etter formålet.

4 Organisering av samarbeidet

- (25) Anskaffelsen av Løsningen organiseres i det etablerte programmet Helseplattformen, som også vil være et verktøy for å innføre Løsningen. Helseplattformen organiseres med:
- a. Programstyre
 - b. Programorganisasjon
- (26) Representert i programstyret er Helse Midt Norge RHF, Trondheim kommune og Direktoratet for ehelse. Kommunene i Helseregion Midt Norge har rett til en felles observatørplass med talerett i Programstyret.
- (27) Helseplattformen skal organisere samarbeidet slik at kommunenes behov blir avdekket og vurdert i fremforhandlingen av kommunenes opsjon på Løsningen. I tillegg til Trondheim kommunes deltakelse i programstyret etableres et «Samarbeidsråd for opsjonskommuner» bestående av representanter fra kommunene for ivaretagelse av kommunale behov. Samarbeidsrådet for opsjonskommune skal orienteres, konsulteres samt ha medvirkning i spørsmål av betydning for utforming av kommunenes opsjoner på Løsningen. Nærmere mandat for Samarbeidsrådet for opsjonskommune fremgår av vedlegg 3.
- (28) Helseplattformen kan etter behov tilby kommunene å inkludere representanter fra kommunene i Helseplattformens programorganisasjon.

5 Kostnader

5.1 Kostnader knyttet til investering og drift av Løsningen

- (29) Partene skal arbeide for at Partene gjennom anskaffelsen av Løsningen ikke kommer dårligere ut økonomisk enn det andre kommuner gjør gjennom senere anskaffelser i nasjonal regi.
- (30) For opsjonen følger betalingsforpliktelsen av avropet og vilkårene tilknyttet utløsingen av Opjsjonen.
- (31) Det vil av Helseplattformen frem mot signering av leverandøravtale bli utarbeidet en modell for fordeling og betaling av kostnader for Løsningen.

5.2 Programkostnader

- (32) HMN drifter Helseplattformen og dekker programkostnadene knyttet til blant annet eksternt innleide konsulenter/rådgivere, frikjøp av egne ansatte, lokaler og annet utstyr. HMN dekker kommunens og Trondheim kommunes kostnader, herunder til å sikre representasjon av fastleger, gjennom frikjøp av ansatte til deltakelse i Helseplattformen. Samlet er kostnadsdekningen oppad begrenset til NOK 10 000 000 per år. Beløpet inkluderer eventuell merverdiavgift.
- (33) Partene skal søke dekning for kostnadene ved anskaffelsen av Løsningen gjennom nasjonale prosesser. Dette gjelder merkostnader som en følge av den nasjonale rollen og/eller kostnader

knyttet til investeringer som kommer en nasjonal løsning til gode i form av reduserte investerings-, drifts- eller programkostnader.

6 Taushetsplikt og utsatt offentlighet

- (34) Allmennheten har rett til innsyn i dokumenter Partene utarbeider eller får del i under samarbeidet i samsvar med reglene i offentleglova.
- (35) I forbindelse med samarbeidet kan Partene få informasjon undergitt taushetsplikt, eller informasjon som det er av strategisk betydning å unnta offentlighet av hensyn til kommende forhandlinger, og/eller gjennomføring av avtale, om Løsningen. Partene er også kjent med at lekkasjer kan medføre brudd på anskaffelsesregelverkets krav til likebehandling av leverandører, og at anskaffelsen i så fall kan måtte avlyses.
- (36) Partene er enige om at av praktiske årsaker, for å ivareta anskaffelsesprogrammets integritet, og for å sikre mot brudd på taushetsplikten overfor leverandører, skal informasjon som omhandler Helseplattformen alltid fremlegges for Helseplattformen til uttalelse før ev. offentliggjøring.
- (37) Informasjon som må unntas offentlighet på grunn av taushetsplikt, eller fordi den er klassifisert som konkurransefølsom, kan meddeles til og brukes av Partens ansatte og rådgivere i den utstrekning dette er nødvendig for Partenes arbeid under Avtalen. Partene skal i slike tilfelle sørge for at de som får informasjonen undertegner skriftlig avtale om taushet, og Helseplattformen skal orienteres om at informasjonen er overlevert.
- (38) Partene skal av hensyn til gjennomføring av konkurransen om Løsningen sørge for at informasjon som mottas skal lagres på betryggende måte, og at informasjonen kun deles med de som internt har et særlig tjenstlig behov.
- (39) Forpliktelsene til å behandle informasjon fortrolig etter denne bestemmelse skal, med de begrensninger som følger av offentleglova, også gjelde etter at Avtalen er avsluttet.

7 Mislighold

- (40) I den grad en Part ikke kan oppfylle sine plikter etter Avtalen, skal den andre Part uten opphold orienteres om avviket og Partens plan for å rette opp avviket.
- (41) Ved mislighold av Avtalen gjelder de alminnelige erstatningsrettslige regler i kontrakt.

8 Uenighet og tvister

- (42) Evt. uenighet og tvister som måtte springe ut av Avtalen eller tolkning av denne skal først søkes løst ved megling mellom utpekte representanter for Partene. Hvis dette ikke gir en løsning kan Partene bli enige om å forelegge saken for en ekstern part, utpekt av Partene i fellesskap, for rådgivning eller til endelig avgjørelse.
- (43) Partene har, med mindre man har avtalt endelig avgjørelse etter foregående avsnitt, rett til å bringe sak inn for de ordinære domstoler. Sør-Trøndelag tingrett er vernet for tvister etter Samarbeidsavtalen.
- (44) Dersom Partene er enige kan tvister løses etter bestemmelsene i lov 14.5.2004 nr. 25 om voldgift.

9 Organisatoriske endringer

- (45) Ved fremtidige organisatoriske endringer i kommunestrukturen eller innenfor Spesialisthelsetjenesten skal rettigheter og plikter etter Samarbeidsavtalen overdras til den nye organisatoriske enheten som viderefører Partens oppgaver.
- (46) Den annen Part kan ikke motsette seg slik overføring uten saklig grunn.

10 Varighet og revisjon

- (47) Samarbeidsavtalen trer i kraft ved signering og løper inntil den sies opp, heves eller avløses av en ny avtale.
- (48) Hver av Partene kan kreve Avtalen revidert dersom vesentlige forutsetninger for denne endres.
- (49) Endringer i Avtalen skal gjøres skriftlig.

Avtalen inngås ved at HMN RHF signerer Avtalens hoveddokument (dette dokumentet) og den enkelte kommune tiltredelseserklæringen som følger som vedlegg 1. Hver tiltredelseserklæring utferdiges i 2 - to - signerte eksemplarer, hvorav HMN og kommunen som tiltrer beholder 1 - ett - eksemplar hver. Hver kommune mottar sammen med tiltredelseserklæringen en kopi av Avtalens hoveddokument.

28 / 3-17

(sted/dato)

Helse Midt-Norge RHF

Vedlegg 1: Tiltredelseserklæring

Vedlegg 2: Samarbeidsavtale mellom Trondheim kommune og Helse Midt Norge RHF

Vedlegg 3: Mandat Samarbeidsråd for opsjonskommuner

Vedlegg 1 – Tiltredelseserklæring

Volda kommune tiltrer med dette Avtalen med hensikt å ta i bruk den nye PAS/EPJ-løsningen som anskaffes for Helseregion Midt-Norge, og ønsker med dette som formål å inngå i det samarbeidet som er etablert for å sikre at alle samarbeidspartneres interesser i anskaffelsen blir ivaretatt, og at Partene sammen og hver for seg kan benytte seg av inngåtte avtaler i samsvar med regelverket for offentlige anskaffelser.

Denne Tiltredelsessavtale er utferdiget i 2 - to - signerte eksemplarer, hvorav hver av Partene beholder 1 - ett – eksemplar.

(sted/dato)

[Kommune]

HELSEPLATTFORMEN

for pasientens helsetjeneste

Én journal for hele helsetjenesten

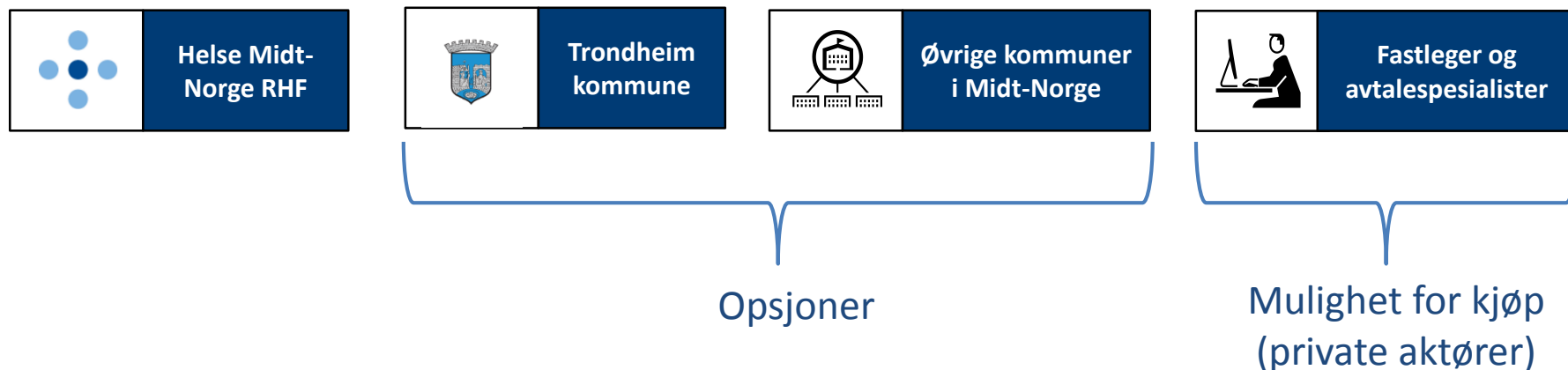
Om Helseplattformen

- «Helseplattformen» er programmet som skal anskaffe og innføre ny, elektronisk pasientjournal for helsetjenesten i **hele Midt-Norge**
- For første gang lages en **felles løsning** for alle ledd, som følger pasienten hos fastlege, på sykehus, hos private spesialister og i kommunal helse og omsorg.
- Programmets eiere er **Helse Midt-Norge RHF og Trondheim kommune**. Alle kommuner i Midt-Norge er med gjennom opsjonsavtaler.
- Med Helseplattformen er Midt-Norge pilot-region for utprøving av **det nasjonale målbildet** «Én innbygger – én journal», etter oppdrag fra helseministeren.
- Helseplattformen er en **stor offentlig anskaffelse** med kostnadsramme på over to milliarder kroner.
- **Fem internasjonale leverandørselskap** konkurrerer nå om oppdraget.

Kundene i anskaffelsen

Helseplattformen

- Helse Midt-Norge og Trondheim kommune eier programmet

- Kommunene bærer ingen risiko ved anskaffelsen, men velger om de vil utløse opsjonen og ta i bruk løsningen

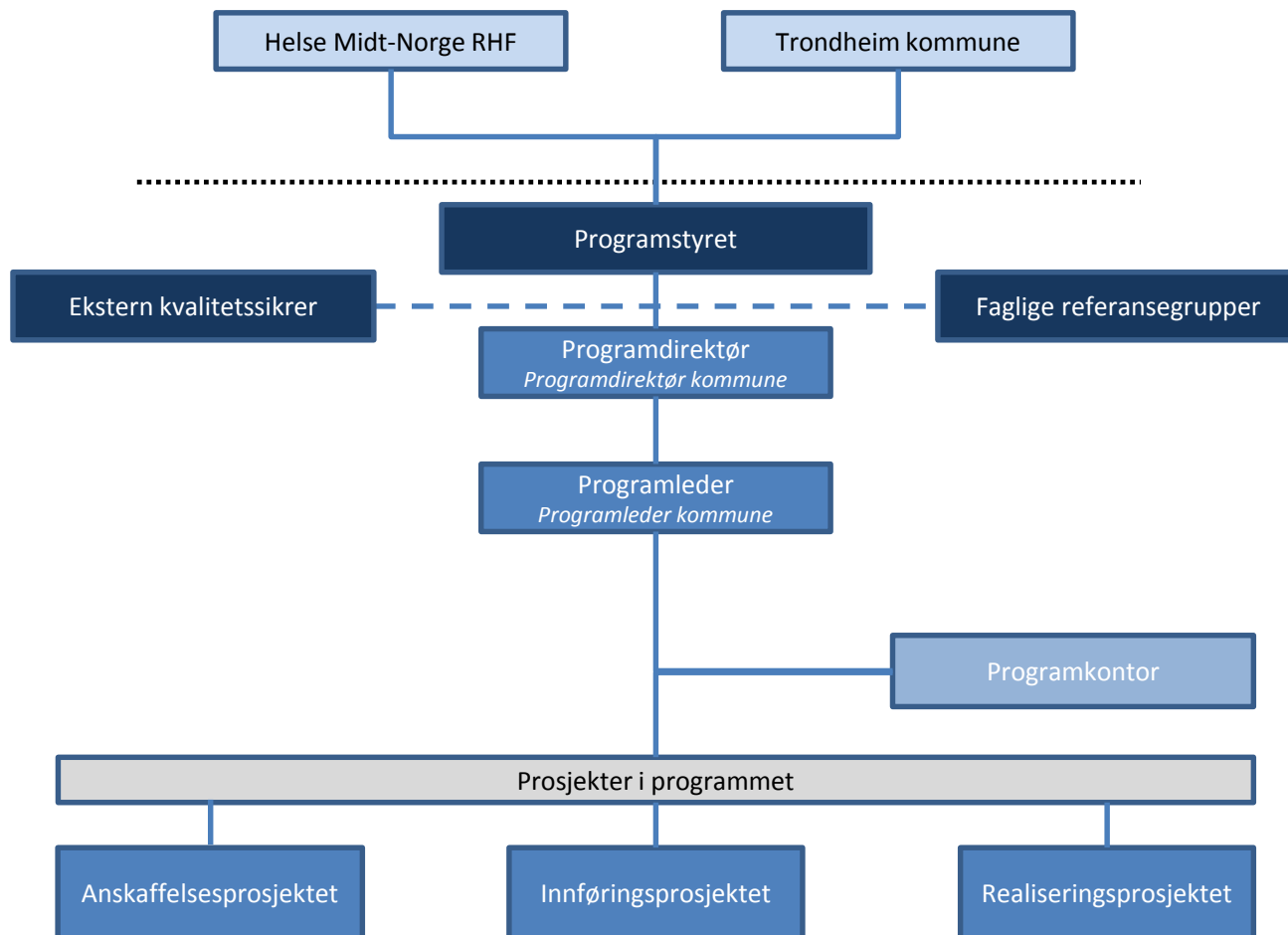
- Fastleger og spesialister vil få tilbud om å kjøpe løsningen

Helseplattformen representerer hele Midt-Norge

- Med hele spesialisthelsetjenesten og samtlige kommuner som deltakere i programmet, dekker Helseplattformen **hele den midt-norske befolkning** på omkring 720 000 innbyggere
- Over 40 000 personer arbeider i helsetjenesten i regionen og får nytt arbeidsverktøy gjennom Helseplattformen
- Kommunene har en sterk representasjon i programorganisasjonen og tilhørende styringslinje
- Samarbeidsråd for opsjonskommuner består av 2 rådmenn og 1 helsefaglig representant fra hvert fylke

Organisasjons- og styringsmodell

Slik er arbeidet organisert

Prosess for kravspesifikasjonen

○ Kravspesifikasjonen bygger på:

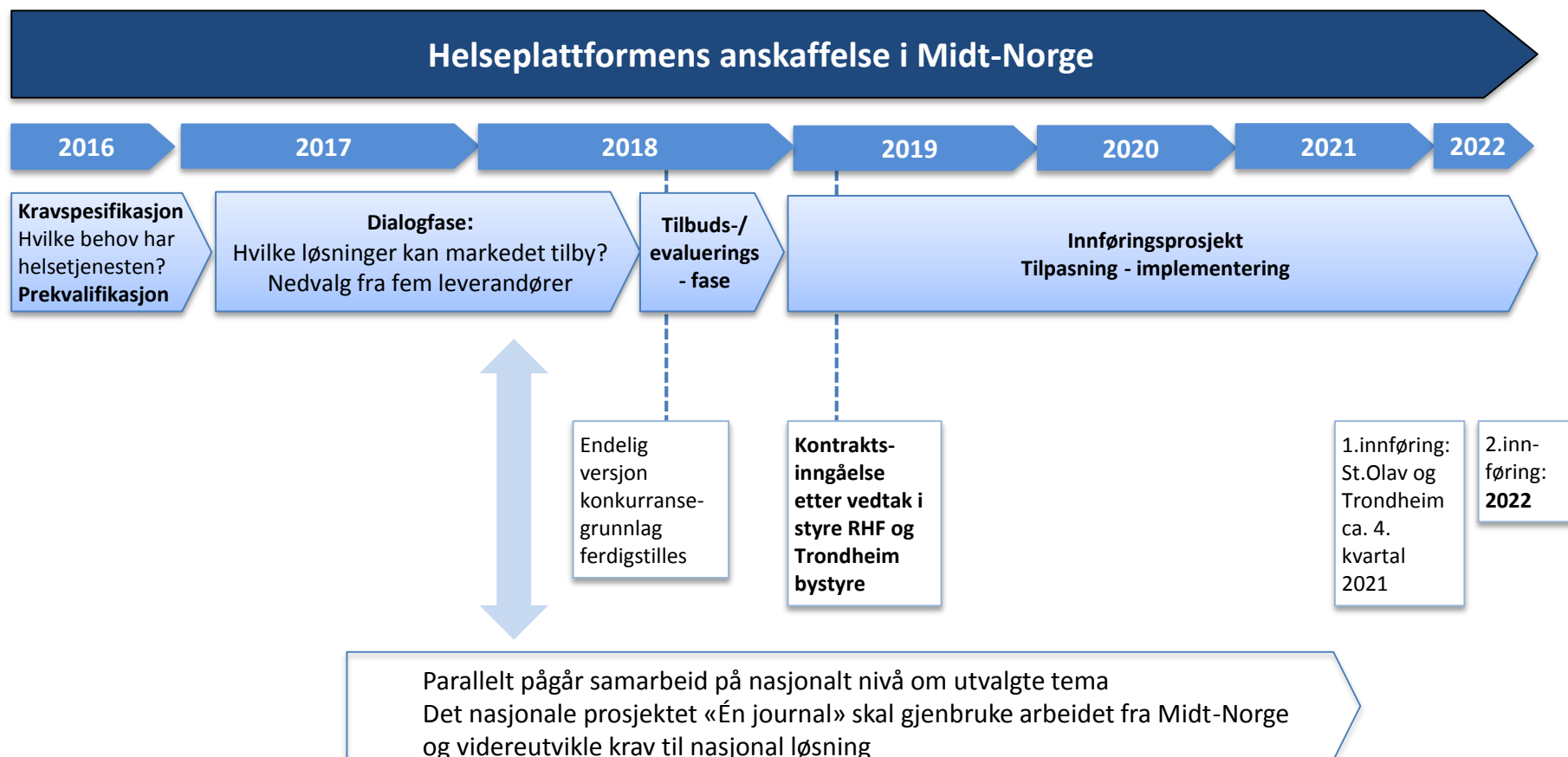
- «Én innbygger - én journal»; Virksomhetskapabiliteter (Modell som deler inn helsetjenester i ulike funksjonsområder; ikke knyttet til fagområder)
- Eksisterende kravspesifikasjoner for gjennomførte anskaffelser
- Erfaringsbesøk
- Prosjektmedarbeidere fra kommuner og helseforetak sin kjennskap til praksisfeltet
- 101 workshops med 330 ansatte fra kommune, helseforetak og fastleger
- HL7 standarden; internasjonal standard for pasientjournaler (EHR-System Functional Model, Release 2)

Konkurransesgrunnlag med kravspesifikasjon ble oversendt prekvalifiserte leverandører i februar.

Dokumentene er tilgjengelige på [Helseplattformens nettside](#)

Tidslinje for anskaffelsen og det nasjonale prosjektet

Hva Helseplattformen skal gi oss (vedtatte effektmål)

1. Høyere behandlingskvalitet og færre pasientskader
2. Tilgang til kontinuerlig oppdatert klinisk kunnskap basert på beste praksis (beslutningsstøtte)
3. Innbyggerne i Midt-Norge får enkel tilgang til egen journal og større mulighet til å påvirke eget behandlingsforløp
4. Bedre samhandling i og mellom primær- og spesialisthelsetjenesten
5. Bedre data- og informasjonsgrunnlag for forskning og innovasjon
6. Økt effektivitet og bedre ressursbruk
7. Bedre styringsinformasjon som grunnlag for kvalitets- og forbedringsarbeid i daglig drift
8. Redusert tidsbruk på dokumentasjon og leting etter helseopplysninger
9. Tilfredsstillende nasjonale krav og standarder
10. Mulighet til å bo lengre i egen bolig
11. Helhetlig vurdering av pasientens behov og funksjonsevne skal redusere den enkeltes behov for offentlig tjenesteyting

Pasienten i sentrum

- Journalen følger pasientens reise i helsetjenesten
- Flere standardiserte pasientforløp med tydeliggjøring av oppgaver og ansvar
- Individuell plan tilgjengelig for alle instanser
- Enklere innsyn og medvirkning for pasienter og pårørende

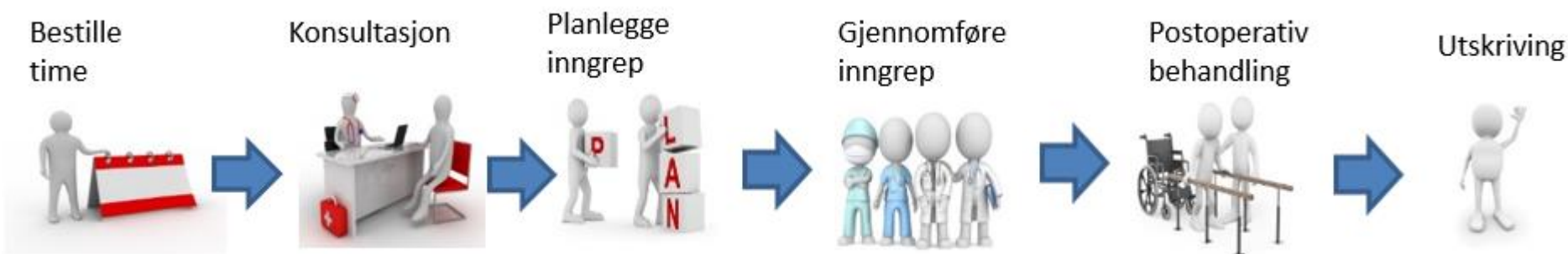
Programmet beskriver en rekke pasienthistorier (brukerscenarier).

Leverandørene må vise hvordan deres løsning håndterer de ulike behovene i forløpet.

Brukerscenarier beskriver utfordringer på tvers

- Et brukerscenario beskriver noen situasjoner eller forløp hvor en pasient møter helsetjenesten
- Scenariene gir eksempler på ønsket IKT- funksjonalitet
- Viser behovet for helhetstenkning
- Ber om beskrivelse av hvilken støtte helsepersonell kan få i arbeidet
- Ber om innspill fra leverandører på organisering og effektivisering av dagens helsetjeneste; hva kan de tilby for å løse forløpet?
- En pasient som opereres er innom mange instanser i sitt forløp, og dette kan være eksempel på ett scenario:

Bedre arbeidsverktøy, økt pasientsikkerhet

- Bedre samhandling og tverrfaglighet
- Tilgjengelig oversikt over tjenestetilbudene på tvers av nivå
- Data registreres én gang og innhentes automatisk ved neste behov
- Beslutningsstøtte underbygger behandlingsvalg
- Informasjonsdeling fremfor meldingsutveksling
- Legemiddelliste vises i sanntid for alle parter
- Strukturerte data forenkler uttrekk til rapport, statistikk og forskning

Helhetlig pleie og omsorg

- Gjennomsnittsalderen øker i de fleste kommuner i Midt-Norge
- Offentlig tjenesteyting skal fordeles på stadig flere. Helsepersonell må få mulighet til å jobbe smartere og ha rask tilgang til pålitelig informasjon
- En ny journalløsning må bidra til at innbyggerne kan bo lengre i eget hjem
- Tjenestene må ta hensyn sammensatte sykdomsbilder og bidra til en helhetlig funksjonsvurdering av pasienten

Fremtidsrettet teknologi, robust for endring

- Høy grad av standardisering
 - ✓ Integrasjoner
 - ✓ Kodeverk, terminologier, masterdata
 - ✓ Datautstyr, drift og forvaltning
- Strukturere og lagre klinisk informasjon gjennomgående
 - ✓ Realisere ambisjonsnivå om aktiv beslutningsstøtte
 - ✓ Bedre data- og informasjonsgrunnlag for forskning og innovasjon
 - ✓ Bedre styringsinformasjon som grunnlag for kvalitets- og forbedringsarbeid i daglig drift
- Teknisk «plattform» for å kunne ta i bruk ny teknologi i fremtiden
 - ✓ Må kunne ta i bruk fremtidig teknologi
 - ✓ Krav til samhandling med Helseplattformen og dens informasjonsgrunnlag

Her kan du lese mer om Helseplattformen:

Programmets egen nettside:

www.helse-midt.no/helseplattformen

Helse Midt-Norges strategi 2030:

<https://helse-midt.no/strategi-2030>

Direktoratet for e-helse: <https://ehelse.no/>

Én innbygger – én journal:

<https://ehelse.no/strategi/n-innbygger-n-journal>

HELSEPLATTFORMEN

for pasientens helsetjeneste

PS 85/17 Orienteringssaker

Formannskapet

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2017/633	5901/2017	F12	SVK/ SONHAV	09.05.2017

MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØYRING - "EN MER EFFEKTIV OG FREMTIDSRETTET HJELPEMIDDELFORMIDLING"

Vi melder med dette frå at Råd for likestilling av menneske med nedsett funksjonsevne den 08.05.2017, hadde føre ovannemnde som sak PS 11/17, der det vart gjort slikt vedtak:

Råd for likestilling av menneske med nedsett funksjonsevne ber kommunen, ved formannskapet, om å gi høyringsfråsegn i høve Ekspertutvalets rapport «En meir effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling» med høyringsfrist 21. mai.

Framlegget om å overføre viktige oppgåver, rettigheter, finansiering og fagleg formidling frå staten til kommunane må avvistast.

Rådet ber at følgjande fråsegn vert vedteken som høyringssvar:

«Kommunen meiner retten til hjelpemiddel framleis skal ligge i folketrygda med eit statleg finansieringsansvar og eit nasjonalt formidlingssystem for fagleg rådgiving og utlån av hjelpemiddel. Dette vil sikre funksjonshemma tilgang til nødvendige hjelpemiddel på alle livsområde slik at grunnleggande menneskerettigheter vert ivareteke.

Retten for hjelpemiddel må ikkje vere avhengig av geografisk busetjing og kommuneøkonomi. Staten bør forbetre hjelpemiddelformidlinga ved å styrke kommunane sitt ergoterapitilbod og rehabilitering, utvikle betre IKT-løysingar og gjere forenklingar.

At innbyggjarar gjennom folketrygda, er sikra hjelpemiddel som kompenserer for funksjonsnedsetting vil ha mykje å seie for eit levande lokaldemokrati der alle kan delta».

Sakutgreiinga med vedlegg følger vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Sonja Håvik
konsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Sonja Håvik

Arkivsak nr.: 2017/633

Arkivkode: F12

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
11/17	Råd for likestilling av menneske med nedsett funksjonsevne	08.05.2017

HØYRING - "EN MER EFFEKTIV OG FREMTIDSRETTET HJELPEMIDDELFORMIDLING"

Handsaming:

Råd for likestilling av menneske med nedsett funksjonsevne kom med slikt fellesframlegg:

Råd for likestilling av menneske med nedsett funksjonsevne ber kommunen, ved formannskapet, om å gi høyringsfråsegn i høve Ekspertutvalets rapport «En meir effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling» med høyringsfrist 21. mai.

Framlegget om å overføre viktige oppgåver, rettigheter, finansiering og fagleg formidling frå staten til kommunane må avvisast.

Rådet ber at følgjande fråsegn vert vedteken som høyringssvar:

«Kommunen meiner retten til hjelpemiddel framleis skal ligge i folketrygda med eit statleg finansierungsansvar og eit nasjonalt formidlingssystem for fagleg rådgiving og utlån av hjelpemiddel. Dette vil sikre funksjonshemma tilgang til nødvendige hjelpemiddel på alle livsområde slik at grunnleggande menneskerettigheter vert ivareteke.

Retten for hjelpemiddel må ikkje vere avhengig av geografisk busetjing og kommuneøkonomi. Staten bør forbetre hjelpemiddelformidlinga ved å styrke kommunane sitt ergoterapitilbod og rehabilitering, utvikle betre IKT-løysingar og gjere forenklingar.

At innbyggjarar gjennom folketrygda, er sikra hjelpemiddel som kompenserer for funksjonsnedsetting vil ha mykje å seie for eit levande lokaldemokrati der alle kan delta».

Røysting:

Fellesframlegget vart samrøystes vedteke.

Vedtak i Råd for likestilling av menneske med nedsett funksjonsevne - 08.05.2017:

Råd for likestilling av menneske med nedsett funksjonsevne ber kommunen, ved formannskapet, om å gi høyringsfråsegn i høve Ekspertutvalets rapport «En meir effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling» med høyringsfrist 21. mai.

Framlegget om å overføre viktige oppgåver, rettigheter, finansiering og fagleg formidling frå staten til kommunane må avvistast.

Rådet ber at følgjande fråsegn vert vedteken som høyringssvar:

«Kommunen meiner retten til hjelpemiddel framleis skal ligge i folketrygda med eit statleg finansieringsansvar og eit nasjonalt formidlingssystem for fagleg rådgiving og utlån av hjelpemiddel. Dette vil sikre funksjonshemma tilgang til nødvendige hjelpemiddel på alle livsområde slik at grunnleggjande menneskerettigheter vert ivareteke.

Retten for hjelpemiddel må ikkje vere avhengig av geografisk busetjing og kommuneøkonomi. Staten bør forbetre hjelpemiddelformidlinga ved å styrke kommunane sitt ergoterapitilbod og rehabilitering, utvikle betre IKT-løysingar og gjere forenklingar.

At innbyggjarar gjennom folketrygda, er sikra hjelpemiddel som kompenserer for funksjonsnedsetting vil ha mykje å seie for eit levande lokaldemokrati der alle kan delta».

Administrasjonen si tilråding:

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Vedlegg:

Oppfordring om å levere høringsuttalelse om hjelpemiddelformidlingen

Saksopplysningar/fakta:

FFO Møre og Romsdal har invitert Råd for likestilling av menneske med nedsett funksjonsevne om å kome med høyringsfråsegn vedkomande framtidens hjelpemiddelformidling. Det vert vist til vedlegg; *Oppfordring om å levere høringsuttalelse om hjelpemiddelformidlingen.*

sektorsjef kultur og service
Inger-Johanne Johnsen

Utskrift av endeleg vedtak:

https://svar.regjeringen.no/nn/registrer_horingsuttalelse/H2539843/

Oppfordring om å levere høringsuttalelse om hjelpemiddelformidlingen

Regjeringen har sendt på høring rapporten «En mer effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling». Norges Handikapforbund, Norsk Ergoterapeutforbund og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon er svært bekymret for konsekvensene dersom folketrygdens ansvar for hjelpemidler i dagliglivet og bolig overføres til kommunale budsjetter. Dette vil ramme funksjonshemmede hardt, samtidig som kommunene vil få flere oppgaver, uten sikkerhet for at finansieringen er forsvarlig ivaretatt.

Vi er opptatt av at de sterke sidene i dagens modell blir videreført, for å sikre likestilling og muligheten til å leve selvstendig. Folketrygdens rolle er avgjørende for rettigheter og finansiering, og kommuner og hjelpemiddelsentraler samarbeider om faglig rådgivning.

Landets kommuner står på regjeringens høringsliste. Vår erfaring er imidlertid at mange kommuner ikke er gjort ordentlig kjent med forslagene, og ikke i tilstrekkelig grad har oversikt over konsekvensene. Vi vil derfor anbefale alle landets kommunale råd for funksjonshemmede om å oppfordre sine kommuner til å sende inn høringsuttalelse. Vi har utformet et eksempel som dere gjerne kan benytte dere av:

Forslag til innstilling i kommunalt råd:

Kommunalt råd for funksjonshemmede ber kommunen, ved kommunestyre eller formannskap, om å avgi høringsuttalelse på Ekspertutvalgets rapport «En mer effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling», med høringsfrist 21. mai.

Forslaget om å overføre viktige oppgaver, rettigheter, finansiering og faglig formidling fra staten til kommunene må avvises.

Rådet ber derfor om at følgende uttalelse blir vedtatt som høringsvar:

«Kommunen mener retten til hjelpemidler fortsatt skal ligge i folketrygden med et statlig finansierungsansvar og et nasjonalt formidlingssystem for faglig rådgivning og utlån av hjelpemidler. Dette vil sikre funksjonshemmede tilgang til nødvendige hjelpemidler på alle livsområder slik at grunnleggende menneskerettigheter blir ivaretatt.

Retten til hjelpemidler må være ikke være avhengig av geografisk bosted og kommune-økonomi. Staten bør forbedre hjelpemiddelformidlingen ved å styrke kommunenes ergoterapitilbud og rehabilitering, utvikle bedre IKT-løsninger og gjøre forenklinger.

At innbyggere, gjennom folketrygden, er sikret hjelpemidler som kompenserer for funksjonsnedsettelse vil ha betydning for et levende lokaldemokrati der alle kan delta.»

Høringsvar kan sendes inn via denne lenken:

https://svar.regjeringen.no/nr/register_horingsuttalelse/H2539843/

Bakgrunn

I februar ble det presentert en rapport om fremtidens hjelpemiddelformidling – «En mer effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling». Rapporten er utarbeidet av et ekspertutvalg, som har gått gjennom hjelpemiddelpolitikken på bestilling fra regjeringen. Utvalget foreslår flere positive endringer som vil styrke kvaliteten og gi nødvendige forenklinger. Likevel foreslår utvalget endringer som vil ramme funksjonshemmede hardt og få store konsekvenser for kommunene. I korte trekk går disse ut på å redusere folketrygdens og hjelpemiddelsentralenes rolle ved å overføre statens ansvar for viktige hjelpemiddelgrupper til kommunene og øke bruken av tilskudd. En viktig bakgrunn for forslagene er å unngå at staten får økte utgifter når andelen eldre i befolkningen øker. Hvis ansvaret blir overført til kommunene vil finansieringen av hjelpemidlene bli budsjettstyrt. I dag er det den enkeltes behov som avgjør løsningen og folketrygden dekker hjelpemidlene.

Ekspertutvalget bygger på Stortingsmelding 14 - Kommunereformen, som foreslo å overføre basishjelpemidler til kommunene. Denne bygger på Holteutvalgets utredning 2010:5, som bl.a. foreslo å overføre ansvaret for basishjelpemidler og hjelpemidler i bolig til kommunene. Holteutvalgets forslag fikk ingen støtte i høringsrunden.

Betydningen av hjelpemidler

Tekniske hjelpemidler er helt nødvendige for å sikre funksjonshemmede en grunnleggende trygghet og frihet til å greie seg selv. Hjelpemidler gjør det mulig å utføre vanlige aktiviteter som å komme seg inn og ut av egen bolig, dusje, spise, kommunisere og komme seg dit en skal. Ofte er det slik at en kombinasjon av enkle og avanserte hjelpemidler utgjør en nødvendig helhet for brukerne. Hjelpemidler kompenserer for funksjonsnedsettelsen og gjør det mulig å delta i samfunnet, noe som er en grunnleggende menneskerettighet.

Målet for hjelpemiddelpolitikken er at funksjonshemmede skal leve selvstendig og delta i samfunnet. Det norske formidlingssystemet sikrer funksjonshemmede tilgang til både hjelpemidler og spesialkompetanse, uavhengig av hvor hjelpemidlene skal brukes; hjemme, i utdanning, arbeid og fritid.

I følge Verdens Helseorganisasjon har Norge en god modell for hjelpemiddelformidling, fordi vi har en helhetlig organisering, med høy ekspertise og ivaretar behovet gjennom hele livsløpet.¹ Retten til hjelpemidler er forankret i folketrygdloven, som sikrer et likeverdig tilbud uansett alder, bosted og økonomi. Kommunene og hjelpemiddelsentralene har et tett samarbeid om formidling av løsninger.

Ekspertutvalget vil flytte ansvaret for enkle og avanserte hjelpemidler

Utvalget går inn for å videreføre at retten til hjelpemidler skal ligge i folketrygden og at vi skal bevare dagens grunnmodell. Til tross for dette foreslår utvalget omfattende endringer, ved å anbefale at ansvaret for fastmonterte hjelpemidler i bolig overføres til Husbanken/kommunene.² Dette er dyre og avanserte hjelpemidler. Utvalget ønsker også å endre dagens utlånsordning og øke bruken av tilskudd og egenbetaling. Utvalget har tatt stilling til et

¹ Handikapnytt 05/15

² Husbanken har aldri hatt ansvaret for hjelpemidler, men for å gi tilskudd til bygningsmessige endringer. Utvalgets forslag vil derfor innebære at hjelpemidlene overføres til kommunal rammefinansiering.

forslag om at kommunene skal finansiere enkle hjelpemidler for å utføre hverdagsaktiviteter. Forslagene innebærer i praksis at svært mange hjelpemidler til bevegelseshemmede går ut av folketrygden, slik at både formidlingen og finansieringen blir overført til kommunene.

Utvalget er delt i flere spørsmål. Brukernes representant anbefaler at:

- **Ansaret for enkle og høyfrekvente hjelpemidler forblir i folketrygden** og IKT-løsninger bedres for å korte ned tidsbruken. Et flertall på fire i utvalget, inkludert brukernes representant, går inn for dette, mens et mindretall på tre, inkludert utvalgets leder, støtter forslaget om å overføre ansvaret til kommunene.
- **Fastmonterte hjelpemidler i bolig forblir i folketrygden**, fordi ordningen har vist seg effektiv for å bli boende i egen bolig. Dette gjelder løfteplattform, trappeheis, personløfter, hev/senk kjøkken, utstyr på bad og toalett mm. Brukernes representant og forsker/ergoterapeut anbefaler dette. Flertallet, derimot, anbefaler at ansvaret overføres til kommunene og forutsetter at det tilføres tilstrekkelig med midler.
- **Man ikke øker bruken av tilskudd på hjelpemiddelområdet**, fordi dette er prinsipielt uønsket og kan true vesentlige sider av hjelpemiddelformidlingens formål, og fordi slike ordninger vil få svært negativ effekt for de mest sårbare hjelpemiddelbrukerne. Brukersiden mener at en nasjonal utlånsordning best sikrer løsninger og faglighet.

Da Stortinget behandlet kommunemeldingen våren 2015 ble det gitt føringer for utredningen: «Hensynet til brukerne skal stå i fokus for den løsningen som blir valgt».³ Vi mener derfor at brukersidens argumenter bør veie tungt når man skal ta stilling til forslagene.

Konsekvenser for kommunene

Dersom ansvaret for enkle, høyfrekvente hjelpemidler samt fastmonterte hjelpemidler i bolig blir flyttet til kommunene, er konsekvensen at nye oppgaver legges på kommunene uten sikkerhet for at det følger med penger, kapasitet og kompetanse. Kommunene får ansvaret for både å finansiere hjelpemidlene og for den faglige formidlingen av riktige løsninger, vedtak, innkjøp, lagerhold og reparasjoner. Hjelpemiddelsentralene driver i dag en omfattende kursvirksomhet for kommunene og har ansvaret for alle anskaffelser og all kvalitetssikring. Kommunenes store nytte av hjelpemiddelsentralene er godt dokumentert⁴. 110 av landets kommuner har ikke ergoterapeut, og kapasiteten er lav i mange som har.

Konsekvenser for hjelpemiddelbrukerne

De foreslåtte endringene av dagens modell vil få alvorlige konsekvenser for funksjonshemmede. Hverdagen vil bli vanskeligere, dyrere og mer uforutsigbar. Hvis kommunen blir ansvarlig for finansieringen, blir de økonomiske rammene forskjellige fra kommune til kommune. Det samme gjelder tilgangen på fagkompetanse og skjønn. Dermed vil tilbudet variere, avhengig av hvor i landet du bor. Rettssikkerheten vil bli svekket.

³ Innst. 333 S, 2014-2015 fra Kommunal- og forvaltningskomiteen

⁴ Organisasjonsanalyse av hjelpemiddelområdet, PricewaterhouseCoopers, 2009.

Mange funksjonshemmede bruker et stort spekter av hjelpemidler for å utføre daglige aktiviteter. Utvalgets forslag betyr at funksjonshemmede i framtiden må forholde seg til to systemer – et statlig og et kommunalt – både når det gjelder finansiering, rettigheter, faglig rådgivning, søknad og reparasjoner, avhengig av hvilken type hjelpemiddel det dreier seg om. Dette vil bli svært tungvint for innbyggere som har behov for hjelpemidler. Hvis funksjonshemmede ikke får nødvendige hjelpemidler til å tilpasse boligen, bruke toalett, bad og kjøkken eller komme seg ut, kan man ikke leve et selvstendig liv og bidra i samfunnet. Innbyggere blir passivisert og isolert. Dette er brudd på grunnleggende menneskerettigheter. I tillegg er dette dårlig samfunnsøkonomi.

En bedre løsning er å følge føringer og anbefalinger som et samlet utvalg står bak:

la brukernes behov være det sentrale elementet for en god hjelpemiddelpolitikk:

- Brukernes rettigheter må sikres, slik at de opplever et helhetlig, effektivt og kompetent system, og får de hjelpemidlene de trenger, når de trenger dem.

forenkle formidlingssystemet og sikre effektivitet

- Styrke samhandling og effektivisering i hjelpemiddelformidlingen.
- Tilrettelegge for hjelpemidler som fremmer mulighetene for utdanning og arbeid.
- Forbedre IKT-løsningene for å korte ned tidsbruken.
- Øke kompetansen og kapasiteten i 1. linjen. Flere ergoterapeuter og fysioterapeuter.
- Statlig rekrutteringstilskudd for å bidra til flere ergoterapeuter i kommunene.
- Forbedre bestillingsordningen for enkle og høyfrekvente hjelpemidler.
- Styrke brukerpassordningen for erfarne brukere.
- Forenkle rutinene og saksbehandlingsprosessene ved hjelpemiddelsentralene.
- Bedre informasjonen om rettigheter og muligheter.
- Trappe opp forskning og utvikling. Etablere et forskningsprogram på området.

Dagens modell er forankret i tre grunnleggende prinsipper. Vi mener at disse må stå fast:

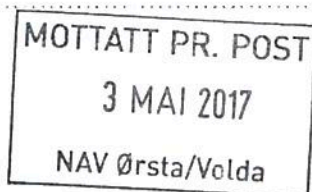
- **Individuell rettighet i folketrygden.** Retten til hjelpemidler er forankret i folketrygdloven, og folketrygden finansierer hjelpemidlene i hjem, utdanning, arbeid og fritid. Det betyr at behovet avgjør løsningen; ikke kommunebudsjettet.
- **Nasjonal utlånsordning.** Hjelpemidlene formidles via en nasjonal utlånsordning, og ikke som tilskudd med egenandel. Utlån sikrer at den enkelte får nødvendige hjelpemidler, uavhengig av egen lommebok og adresse.
- **Formidlingsfaglig forsvarlig.** Hjelpemiddelsentralene har helhetlig og solid kompetanse. Kompetente fagmiljøer er en sikkerhet for at tilbudet dekker det faktiske behovet og at utprøving, faglig rådgivning og opplæring blir ivaretatt. Kommuner og hjelpemiddelsentraler samarbeider om løsninger.

Som vi viser i det vi skriver, er vi svært bekymret for konsekvensene dersom kommunene skal overta folketrygdens ansvar på hjelpemiddelområdet. Dette vil ramme funksjonshemmede hardt, og kommunene vil få nye oppgaver uten sikkerhet for finansieringen.

Handikapforbundet, FFO og Ergoterapeutene

Ørsta Bruk AS
Att: Ole Jørgen Ose
Postboks 272
6151 Ørsta

Deres ref:

Vår ref: 07/16897-4
IFB1500

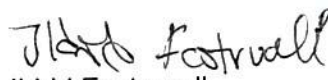
Vår dato: 2.mai 2017

Bruk av opsjon - forlengelse av leieforhold

NAV Møre og Romsdal vil benytte retten til forlengelse av leieforholdet med Ørsta Bruk AS for lokaler til NAV Ørsta/Volda i 6 måneder på gjeldende vilkår, jf. pkt. 18 i leiekontrakten. Ny leieperiode mellom NAV Møre og Romsdal og Ørsta Bruk AS vil da være fra 01.11.2017 til 30.04.2018.

Vennlig hilsen

Stein Veland
Fylkesdirektør

Ildrid Fostervoll
Rådgiver

Kopi: NAV Ørsta/Volda

NAV MØRE OG ROMSDAL //

Postadresse: Gotfred Lies plass 3 // 6415 MOLDE

Besøksadresse : Gotfred Lies plass 3, 4.etg. // Molde
Tel: 22 82 20 00 // Faks: 70 32 09 51

www.nav.no

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«UTLANDSADRESSE»

Nye kommunar i Møre og Romsdal – INFO-skriv nr.2/2017

Fylkesmannen sender med dette ut infoskriv nr. 2 til nye kommunar. I dette INFO-skrivet er det spesielt fokus på kva kommunane må gjere i høve til saksgang fram til kongeleg resolusjon hausten 2017.

Vi informerer litt om krav til vedtak i dei einskilde kommunestyra, felles kommunestyremøte og saksbehandling fram til kongeleg resolusjon. Dei ulike punkta i Inndelingslova § 25 blir nærare forklart, og om kommunane kan ha behov for midlertidige unntak frå særlover.

Vidare gir vi noko informasjon om ROBEK-status ved samanslåing, og fellesnemnda sitt ansvar for å gi uttale om årsbudsjet og økonomiplanar for kommunane.

Til slutt litt om kommunesamanslåing og forkjøpsrett til aksjar, og tilskot til vegar og digitaliseringstiltak

INFO-skrivet er ein «kortversjon» av all informasjonen som er tilgjengeleg i arbeidet med kommunesamanslåing. Vi viser blant anna til informasjon som er tilgjengeleg både på [regjeringa](#) sine heimesider og [Fylkesmannen](#) sine heimesider.

Kontaktperson: prosjektleiar Vigdis Rotlid Vestad, mobil 99 15 85 49, e-post fmmrvive@fylkesmannen.no

Med helsing

Rigmor Brøste
Ass.fylkesmann

Vigdis Rotlid Vestad

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Vedlegg:

- 1 Tidslinje
- 2 INFOskriv nr.2/2017

Nye kommunar i Møre og Romsdal

INFO-skriv nr. 2/2017

Innhald

1. Krav til felles kommunestyremøte
2. Unntak frå krav om felles kommunestyremøte
3. Saksbehandling fram til kongeleg resolusjon
4. Nærare om dei ulike punkta i Inndelingslova § 25
5. Behov for midlertidige unntak frå særlover
6. ROBEK-status ved samanslåing
7. Uttale om årsbudsjett og økonomiplanar for kommunane
8. Kommunesamanslåing og forkjøpsrett til aksjar
9. Tilskot til vegar og digitaliseringstiltak

*«Det er eit grunnleggjande omsyn at kommunane ikkje bør påleggjast å gjennomføre meir omfattande formelle prosessar ved samanslåing enn naudsynt»**

*rundskriv til av 15 juni 2001 nr. 70 om fastsetting og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova) side 21

Vedlegg

Tidslinje

1. Krav til felles kommunestyremøte

Vi viser til infoskriv nr. 1 punkt 3 om felles kommunestyremøte.

På slike felles kommunestyremøte skal følgjande saker vere drøfta:

- forslag til namn på den nye kommunen.
- talet på medlemmer i det nye kommunestyret.
- kriterium for samansetjing av og funksjonar til fellesnemnd etter § 26 i inndelingslova.
- val av revisor for verksemda i fellesnemnda.
- oppretting av eventuelle andre fellesorgan for å sikre gjennomføringa av samanslåinga.

Opplistinga over, jf. § 25 i inndelingslova, er eit minstekrav til tema kommunane skal drøfte på eit felles møte.

I tillegg til sakene som er nemnd i inndelingslova § 25, bør kommunane drøfte om det er behov for unntak frå lov og/eller forskrift for å gjennomføre samanslåing jf. inndelingslova § 17. Vi viser også til punkt 5 i dette skrivet. Det kan til dømes vere behov for unntak frå lovverket for gjennomføring av val (vallova), harmonisering av eigedomsskatt (eigedomsskattelova) med meir. Eventuelle unntak frå lov/forskrift vert gitt ved kongeleg resolusjon.

Andre tema som kommunane meiner er viktige for saka kan også drøftast på eit slikt felles møte.

Det skal ikkje treffast vedtak i felles kommunestyremøte.

2. Unntak frå krav om felles kommunestyremøte

Fylkesmannen har i skriv frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) datert 17.03.17 **fått delegert kompetanse** til å gjere unntak frå krav om felles kommunestyremøte jf. infoskriv nr. 1 punkt 5. Fylkesmannen er delegert slik kompetanse også for samanslåingar på tvers av fylkesgrenser.

2.1 Delegert kompetanse

Fylkesmannen kan gjere unntak frå krav om felles kommunestyremøte etter inndelingslova § 25 i dei tilfella der det allereie ligg føre tilstrekkelege vedtak i kvart kommunestyre.

2.2 Vilkår for å gi unntak

- Alle kommunane det gjeld må ønske unntak frå kravet om felles kommunestyremøte.
- Alle punkta i inndelingslova § 25 må vere drøfta.
- Etter drøftinga må det vere fatta *likelydande* vedtak om alle punkta i inndelingslova § 25 i dei einskilte kommunestyra.

Der Stortinget si avgjerd om kommunesamanslåing ikkje er i samsvar med løysinga kommunane var samde om, er det ikkje høve til å gjere unntak frå krav om felles kommunestyremøte.

3. Saksbehandling fram til kongeleg resolusjon

3.1 ...ved søknad om unntak frå felles kommunestyremøte

- Kommunane ber Fylkesmannen om å gjere unntak frå krav om felles kommunestyremøte dersom det er ønske. Om dette er behov ber kommunane Fylkesmannen om eit møte og/eller rettleiing på saksbehandlingsprosessen.

- Som grunnlag for Fylkesmannen si vurdering om å gjere unntak frå felles kommunestyremøte, må kommunane sende over kommunestyrevedtaka jf. punkt 2.2.
- Fylkesmannen gir ei kort grunngjeving for kvifor vedtaket er innvilga. Grunngjeving vert sendt til KMD og kommunane det gjeld. KMD vil bruke denne informasjonen til å utarbeide kongeleg resolusjon for dei ulike samanslåingane.
- KMD vil starte arbeidet med dei kongelege resolusjonane etter at Stortinget har fatta vedtak om kommunesamanslåing.

3.2....når det skal gjennomførast felles kommunestyremøte

- Fylkesmannen varslar at han vil kalle inn til felles kommunestyremøte ut i frå at vilkåra frå unntak om å halde dette møtet ikkje er til stades, jf. punkt 2.2.
- Fylkesmannen inviterer til planleggingsmøte.
- Kommunane og Fylkesmannen planlegg og legg til rette for møtet. Ved behov ber kommunane Fylkesmannen om rettleiing undervegs på saksbehandlingsprosessen.
- I felles kommunestyremøte må alle punkta i inndelingslova § 25 vere drøfta.
- Etter drøftinga må det vere fatta vedtak om alle punkta i inndelingslova § 25 i dei einskilde kommunestyra.
- Kommunane sender over vedtaka til Fylkesmannen. Fylkesmannen vil deretter sende alle vedtaka til KMD.
- KMD vil starte arbeidet med dei kongelege resolusjonane etter at Stortinget har fatta vedtak om kommunesamanslåing, og når dei har motteke kommunestyrevedtaka frå dei aktuelle kommunane.

3.3 Tidslinje for framdrifta fram til kongeleg resolusjon

Tidslinja er vedlagt

4. Nærare om dei ulike punkta i inndelingslova § 25

4.1 Forslag til namn på den nye kommunen

Det går fram av kommunelova § 3 at det er Kongen i statsråd som vedtek namn på den nye kommunen. Det vert lagt stor vekt på kommunane sine ønske.

Namnet på den nye kommunen må vere unikt, dvs. eit namn som ikkje er i bruk av andre kommunar. KMD kan be Språkrådet om uttale til det nye kommunenamnet.

4.2 Talet på medlemmer i det nye kommunestyret

Det følgjer av kommunelova § 7 nr. 2 korleis talet på medlemmar i det nye kommunestyret skal fastsettast. Tal på medlemmar i kommunestyret skal vere et ulike tal, med eit minimumstal ut frå innbyggartal:

Innbyggartal i kommunen	Minimum medlemmer i kommunestyret
inntil 5000	11 medlemmer
Frå 5000 til 10 000	19 medlemmer
Frå 10 000 til 50 000	27 medlemmer
Frå 50 000 til 100 000	35 medlemmer
Frå 100 000	43 medlemmer

4.3 Kriterium for samansetjing av og funksjonar til fellesnemnda etter inndelingslova § 26

Erfaringar frå tidlegare samanslåingar gir klart uttrykk for at fellesnemnda bør tildelast klare og vide fullmakter frå kommunestyra for å sikre ei god politisk styring og ein effektiv prosess. Dersom fullmaktene blir for snevre vil det føre til at kommunestyra heile vegen må fatte likelydande vedtak for å ta viktige avgjerder. Det kan føre til at prosessen blir meir krevjande og langdryg.

Fellesnemnda har ansvar for å førebu arbeidet med økonomiplanen, og med budsjettet det første driftsåret. Fellesnemnda skal også uttale seg om årsbudsjetta og økonomiplanane for dei einskilde kommunane som inngår i samanslåinga. Fylkesmannen har i brev frå KMD, datert 17. mars 2017, **fått delegert kompetanse** til å vere mottakar av desse uttalane frå fellesnemnda. Bakgrunnen for denne delegeringa er at Fylkesmannen allereie har delegert kompetanse til å gjennomføre lovlegkontroll med budsjettvedtak etter § 28 i inndelingslova. Formålet med lovlegkontroll etter § 28 er å kunne kontrollere at kommunar som skal slåast saman ikkje investerer over emne før samanslåinga trer i kraft, og dermed reduserer økonomisk handlefridom for den nye kommunen.

Utover dette er det opp til kommunestyra å avgjere kva slags oppgåver og fullmakter fellesnemnda skal ha. Det må også takast omsyn til at fellesnemnda vil få behov for å delegere mynde til andre utval/organ.

Kommunestyra kan gi fellesnemnda mynde til å tilsette administrasjonssjef, revisor og anna personale. Dersom fellesnemnda får slik fullmakt, er det fellesnemnda som har arbeidsgivaransvaret for arbeidstakarane som blir tilsett.

Samansetjing:

- Medlemmar i fellesnemnda skal veljast av og blant medlemmer i kommunestyra.
- Det skal vere minimum 3 medlemmer frå kvar kommune.
- Nemnda vel sjølv leiar og nestleiar.

Funksjon:

- Funksjonsperioden for fellesnemnda startar etter nasjonalt vedtak i Stortinget og går ut når det nye kommunestyret er konstituert etter reglane i § 27 i inndelingslova.
- Reglementet til fellesnemnda blir kva dei einskilde kommunestyra delegerer av mynde og fullmakter, jf. § 25 i inndelingslova.
- Andre oppgåver og fullmakter i tillegg til dei lovpålagte oppgåvene blir også vedteke av kommunestyra.
- Reglane i kommunelova om møte- og talerett for ordførar, leiar av kommuneråd, administrasjonssjef og tilsette gjeld tilsvarande for nemnda.
- Reglane i § 59 i kommunelova om lovlegkontroll gjeld tilsvarande for avgjerder fellesnemnda tek.

Fellesnemnda har ikkje mynde til å fatte vedtak på drifta i dei eksisterande kommunane.

4.4 Val av revisor for verksemda i fellesnemnda

Fellesnemnda kan etter § 26 femte ledd, fjerde punktum, få delegert mynde til å inngå avtale med ein ny revisor, føre vidare deltaking i interkommunalt samarbeid om revisjon eller føre vidare ein avtale med ein annan revisor.

Det same gjeld for kontrollutvalssekretariatet. Slike vedtak skal skje på bakgrunn av innstilling frå kontrollutvala.

4.5 Oppretting av eventuelle andre fellesorgan for å sikre gjennomføringa av samanslåinga

Etter § 26 sjette ledd kan fellesnemnda gi eit arbeidsutval mynde til å gjere vedtak i einskildsaker eller i saker som ikkje er av prinsipiell art. Arbeidsutvalet har som oppgåve å behandle saker før dei blir lagt fram for fellesnemnda. Arbeidsutvalet kan få ansvar for å koordinere politiske og administrative prosessar, og fatte vedtak for å sikre nødvendig framdrift på prosessane. Arbeidsutvalet kan også få som oppgåve å lage agenda for fellesnemnda sine møter.

Til å behandle saker som gjeld forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgivar og dei tilsette, kan kommunane opprette eit partssamansett utval, jf. kommunelova § 25.

Erfaringar frå tidlegare samanslåingar syner at det også har blitt oppretta administrativ styringsgruppe og delprosjektgrupper for å førebu arbeidet med samanslåinga.

5. Behov for midlertidige unntak frå særlover

Etter inndelingslova § 17 kan Kongen gi midlertidig unntak frå særlover. Eit vilkår for å gi slikt unntak er at det er nødvendig for å gjennomføre grensejusteringa og at det fell inn under ein av dei fem kategoriane i § 17;

- a) reglar om lovpålagde organ i stat, fylkeskommune eller kommune.
- b) reglar om lovfesta fristar, saksbehandlingsreglar o.a.
- c) reglar om forhold og vilkår for arbeidstakarar i stat, fylkeskommune eller kommune.

- d) reglar om fristar og vilkår for å krevje inn eigedomsskatt.
- e) reglar om den inneverande kommunestyreperioden og om samansetjing av kommunestyret, slik at kommunane kan velje kommunestyret i den nye kommunen av og blant kommunestyra sjølve og korte ned kommunestyreperioden for dei som ikkje blir valde. Dei same unntaka kan gjerast for fylkestinga.

Dersom kommunane ønskjer slike unntak må det vere grunngjeve og gå fram av dei einskilte kommunestyrevedtaka. Fylkesmannen kan rettleie kommunane dersom det er nødvendig å gjere slike unntak.

6. ROBEK-status ved samanslåing

Fylkesmannen har i skriv frå KMD datert 17.03.17 **fått delegert kompetanse** til at han kan bestemme at den nye kommunen skal følge krava til godkjenning og kontroll i kommunelova § 60 nr. 1 og 2 dersom kommunen ikkje kan forventast å dekke inn meirforbruket frå før samanslåinga innan to år. Det vil seie at dersom éin eller fleire av kommunane som skal slåast saman, oppfyller vilkåra i kommunelova § 60 nr. 1, kan Fylkesmannen fram til samanslåinga blir sett i verk, bestemme at den nye kommunen skal følgje krava om godkjenning og kontroll i kommunelova § 60 nr. 1 og 2. Dette gjeld berre dersom kommunen ikkje kan ventast å dekkje inn meirforbruk frå før samanslåinga innan to år, og det etter ei vurdering frå Fylkesmannen er behov for godkjenning og kontroll.

7. Uttale om årsbudsjett og økonomiplanar for kommunane

Fylkesmannen har i skriv frå KMD datert 17.03.17 **fått delegert kompetanse** til å vere mottakar av uttale frå fellesnemnda om årsbudsjetta og økonomiplanar for kommunane, jf. § 26 tredje ledd i inndelingslova. Bakgrunnen for dette er knytt til at mynde til å gjennomføre lovlegkontroll med budsjettvedtak etter § 28 i inndelingslova allereie er delegert til Fylkesmannen. Formålet med lovlegkontroll er å kunne kontrollere at kommunar som skal slå seg saman ikkje investerer over evne før samanslåinga trer i kraft og dermed reduserer den nye kommunen sin økonomiske handlefridom.

Det går fram av merknadene til § 26 tredje ledd i Ot.prp. nr. 41 (2000–2001) at formålet med at fellesnemnda skal gi uttale om årsbudsjett og økonomiplanar er for å lette den statlege kontrollen med budsjetta, jf. § 28. Når det er Fylkesmannen som utøver denne kontrollen, bør Fylkesmannen også være mottakar av uttale frå fellesnemnda.

8. Kommunesamanslåing og forkjøpsrett til aksjar

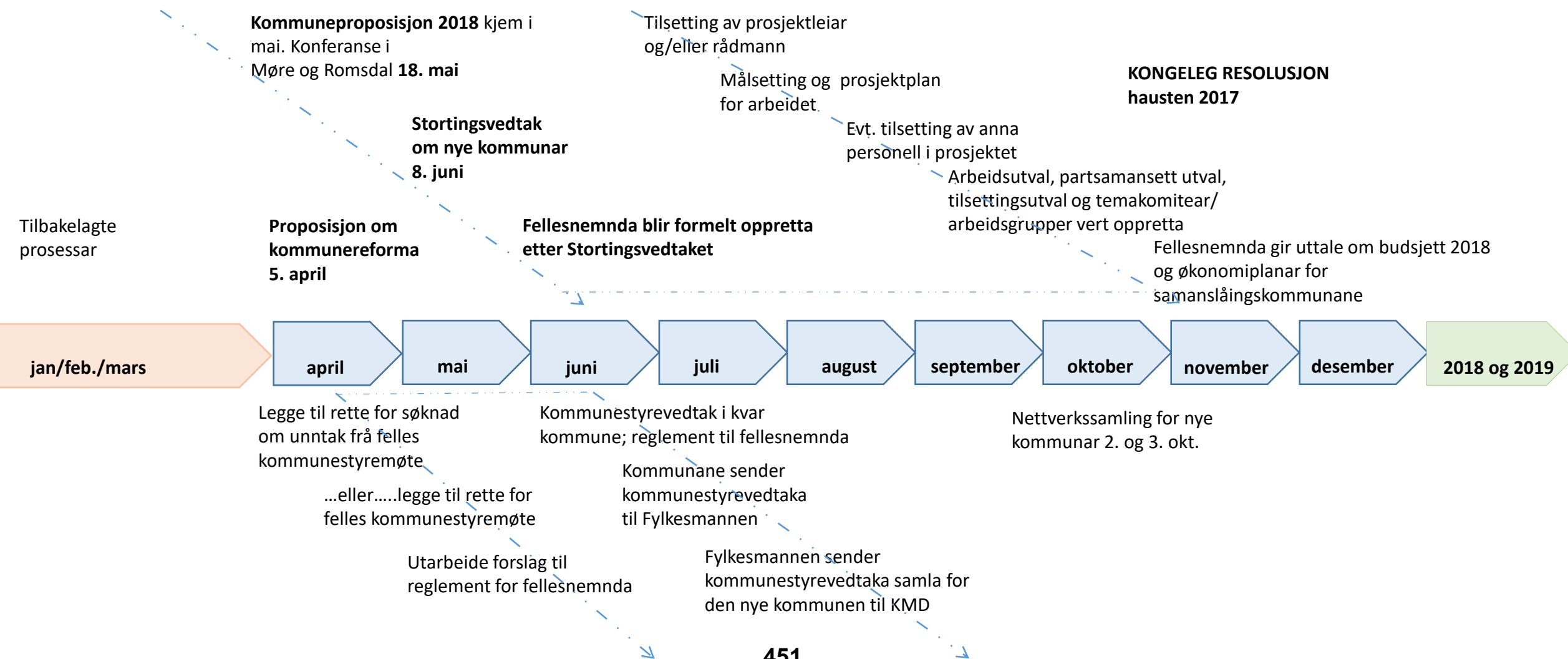
Når aksjar går frå ein kommune til ein anna i samband med samanslåing eller deling, blir forkjøpsretten etter aksjelova ikkje utløyst (ny § 16b).

9. Tilskot til vegar og digitaliseringstiltak

Vi viser til [brev](#) sendt til kommunane frå KMD, datert 05.04. 2017. KMD varslar i brevet at det er mogleg å søke på tilskot til vegar og digitaliseringstiltak i kommunar som slår seg saman i kommunereforma. Det er sett av 150 millionar kroner til tilskotet i 2017. Vi oppfordrar kommunane om å vurdere behova sine for ein slik søknad.

2017

Tidslinje for arbeidet med ny kommune

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommunene
Fylkeskommunene

Deres ref

Vår ref

15/5265

Dato

05.04.2017

Tilskudd til veier og digitaliseringstiltak i kommuner som skal slå seg sammen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kunngjør med dette at det er mulig å søke om tilskudd til veier og digitaliseringstiltak i kommuner som slår seg sammen i kommunereformen. Det er satt av 150 millioner kroner til tilskuddet i 2017.

Mål for ordningen

Ved behandling av statsbudsjettet for 2016 vedtok Stortinget å opprette en bevilgning til fylkesveier og andre infrastrukturtiltak i kommuner som søker om sammenslåing. Det ble lagt vekt på at bedre infrastruktur kan legge til rette for og forsterke effekten av en ny og mer hensiktsmessig kommunestruktur.

Hvem kan søke?

Tilskuddet er rettet mot kommuner som skal slå seg sammen. Kommunene i sammenslåingen må søke sammen (for rene kommunale tiltak), eventuelt kan det også søkes sammen med fylkeskommuner.

Hva kan det søkes om støtte til?

Det kan søkes om støtte til etablering eller forbedring av veier og digitaliseringstiltak. Med veier menes ulike typer veier og infrastruktur knyttet til vei. Med digitaliseringstiltak menes for eksempel utvikling av digitale tjenester til innbyggerne. Det kan også gis støtte til bredbånd til drift av den nye kommunen. Det vil ikke gis tilskudd til generell bredbåndsutbygging for kommunens innbyggere.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
NO-0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
<http://www.kmd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Jørgen Teslo
22247260

Det kan søkes om tilskudd på inntil 5 mill. kroner.

Hva skal søknaden inneholde?

Søknaden må inneholde en beskrivelse av tiltaket og hvordan det vil gagne sammenslåingen. Videre må søknaden inneholde en kort plan for gjennomføring og ferdigstilling og finansiering av tiltaket. Ved tiltak der fylkeskommunen og kommunen søker sammen, må det også fremgå hvem som er prosjekteier og hvordan partene skal forholde seg til hverandre i gjennomføringen av prosjektet.

Tildelingskriterier

Det vil bli gjort en helhetsvurdering av søknadene opp mot målet for tilskuddet. Maksimal sum for tilskudd til den enkelte sammenslåing i 2017 vil være 5 mill. kroner. Det vil også være en målsetning at så mange sammenslåinger som mulig skal motta tilskudd, 2016 og 2017 sett under ett.

Videre må følgende kriterier være oppfylt:

- Kommunene må være vedtatt slått sammen i kommunereformen.
- Tiltaket må være planlagt ferdigstilt innen 1. januar 2020.

Søknadsfrist

Søknadsfristen for tilskuddet er **1. juni 2017**.

Oppfølging og kontroll

Midlene skal brukes i tråd med søknaden. Når prosjektet er ferdigstilt, og senest innen 31. desember 2020, skal det framlegges bekreftelse fra kommunerevisjonen om at midlene er brukt i henhold til formålet. Ubrukte midler (midlene er ikke brukt i henhold til formålet eller utgiftene er lavere enn antatt) kan bli krevd tilbakebetalt til departementet.

Kontaktinformasjon

Søknader sendes: postmottak@kmd.dep.no

Ved spørsmål om tilskuddet, kontakt:

Jørgen Teslo, seniorrådgiver, jorgen.teslo@kmd.dep.no, 22 24 72 60

Hanne Thonstad, seniorrådgiver, hanne.thonstad@kmd.dep.no, 22 24 72 59

Med hilsen

Hans Petter F. Gravdahl (e.f.)
avdelingsdirektør

Jørgen Teslo
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi: Fylkesmennene

Mvh

Rune

Fra: Vigdis Rotlid Vestad [mailto:fmmrvive@fylkesmannen.no]

Sendt: 25. april 2017 08:08

Til: Roald, Britt Rakvåg; Anne Berit Støyva Emblem; Anne Thorsrud; Rune Sjurgard; Anne Berit Løset; Tor Helge Stavdal

Emne: INFOskriv frå Fylkesmannen april 2017

Til prosjektleiarar i Volda, Ålesund, Molde og Fræna – og til rådmenn i Norddal og Stordal

Hei

Sender med dette ut INFO-skriv nr. 2 for april 2017. Skrivet er sendt til postmottak til alle kommunane det gjeld, men tenkte det var greitt å sende informasjonen først til dere. Skrivet er på sett og vis ein kortversjon av all rettleiing som er tilgjengeleg på området.

Med vennlig hilsen

Vigdis Rotlid Vestad

Prosjektleiar kommunereforma

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Fylkeshuset, 6404 Molde

Tlf: 71 25 84 47, mobil 99 15 85 49

E-post: vigdis.rotlid.vestad@fylkesmannen.no

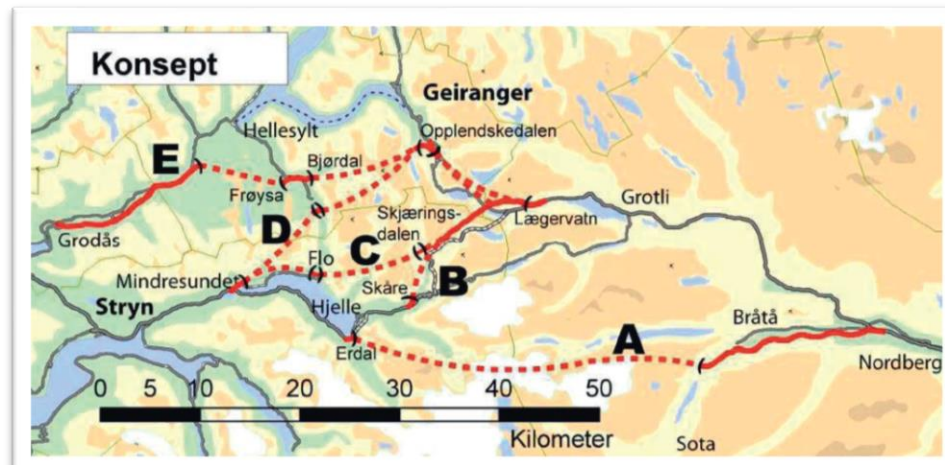
Web: www.fylkesmannen.no/mr

KVU – RV 15 Strynefjellet

Strekninga inngår i Rute 6c Måløy – Otta.

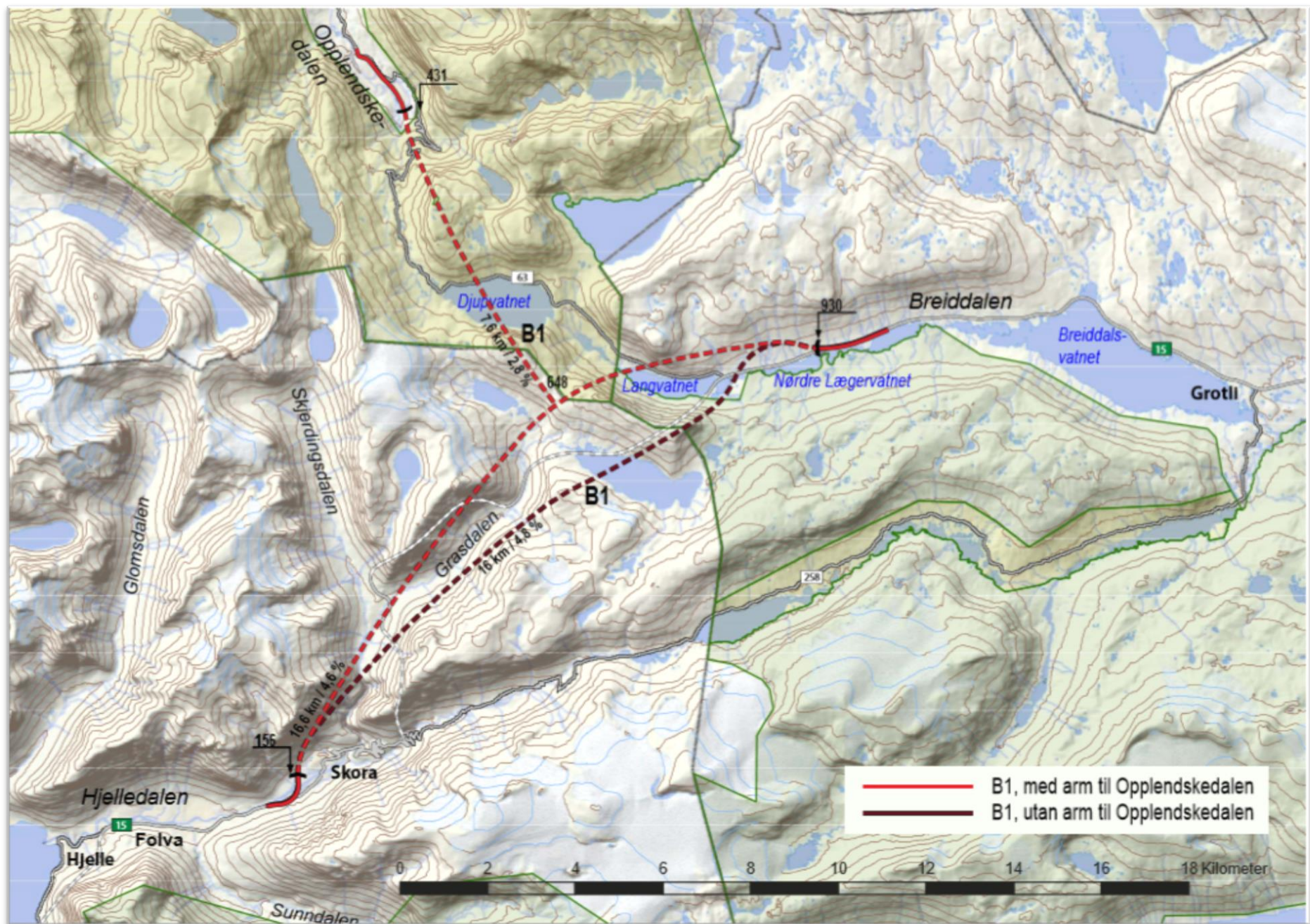
Oversikt: Hovedkonsept som vart utgreidd i KVU-en (2010-2012).

Hovedkonsept B vart deretter lagt til grunn for vidare utgreiing og tilråding.

Val av konsept B1 blir ei framtidsretta og langsiktig løysing, som betyr:

- Tilfredsstillande vegnormalstandard på heile strekninga Skåre i Stryn – Breidalen i Skjåk.
- Skredsikring av 11 punkt: Breidalen, Grasdalen, Napefonna, Gotiskarfonna, Kleivane m.m.
- Sikrar mot foksnø / sidevind i Breidalen.
- God på miljø og forurensning ved å fjerne stigninger i dag på 11 % til under 5 % i tunnelen (snø- og isfritt).
- Er svært positivt for trekkrute til villreinstamma i Breidalen/Ottadalen.
- Det rimelegaste konseptet som oppfyller fastlagd målsetjing. Best samfunnsøkonomisk nytte.
- Legg til rette for framtidig tilkopling til Fv 63 (heilårssamband til Verdsarvområdet).
- Heilårssamband til Geiranger vil vere evakueringsveg ved fjellskred.
- Unngår redusert fartsgrense. Føreseieleg og raskare framkomst, særleg for nærings- og kollektivtransport.
- Risikovurdering, Beredskapsanalyse og Effektberekning er utført.
- Unngår stenging av dagens Rv15. Utbygginga vil skje effektivt og ikkje påverke trafikantane i byggeperioden.
- Unngår oppgradering av dagens tunnelar for å oppfylle tunnelsikkerheitsforskrifta.

Fylkesvise uttalar (2016): Revidert tilleggsgutgreiing KVU Rv. 15 Strynefjellet.

Møre og Romsdal

Møre og Romsdal fylkeskommune støttar tilrådinga om å gå vidare med alternativ B1 med sidearm til Geiranger.

Oppland

1. Fylkesutvalget i Oppland tilrår alternativ B1 med sidearm til Geiranger som framtidig løysing for rv.15 over Strynefjellet. For å unngå oppgradering av dagens tuneller etter krav i tunnellsikkerhetsforskriften innan 2019, krever fylkesutvalget at arbeidet med reguleringsplan for anbefalt løysing igangsettes så raskt som mogleg.
2. I tråd med Oppland Fylkeskommunes innspill til NTP avgitt i juni 2016, må nye tunnelloysningar med tunnellarm til Geiranger inn i planperioden 2018-29.

Sogn og Fjordane

1. Fylkestinget i Sogn og Fjordane tilrår alternativ B1 med sidearm til Geiranger som framtidig løysing for rv. 15 over Strynefjellet.
2. For å unngå oppgradering av dagens tunnelar etter krava i tunnellsikkerhetsforskrifta innan 2019, krev fylkestinget at arbeidet med reguleringsplan for tilrådd løysing vert starta opp så raskt som mogleg.
3. Når det gjeld sidearm på fv. 63 til Geiranger legg fylkestinget til grunn at planlegging og finansiering må vera ei sak for Møre og Romsdal fylkeskommune.

Sunnmøre Regionråd ber Transport- og Kommunikasjonskomiteen bidra til at konseptval B1 blir gjort.

Fra: Svein Sunde [mailto:sveinsunde@godevegar.no]

Sendt: 26. april 2017 09:23

Emne: Rv15 i går

Avtalepartar.

Vedlagt er eit av dokumenta som vart overlevert komiteen i går.

For den som har interesse av det ligg det videoopptak av "våre folk" her:

<https://www.stortinget.no/no/Hva-skjer-pa-Stortinget/Videoarkiv/Arkiv-TV-sendinger/?mbid=/2017/H264-full/Hoeringssal1/04/25/Hoeringssal1-20170425-172527.mp4&msid=273&dateid=10004049>

(sendinga for våre går frå minutt 3:50-12:00. Spørsmålsrunden 16:50 - 21:00)

No gjenstår det at Regjering/Storting viser handlekraft ved å fatte konseptval/legge inn merknad. Det manglar ikkje på full semje om konsept B1 eller gode argument for ny løysing og framdrift.

I skredsikringsplanen som Statens vegvesen har lagt fram er Rv15 definert som ein av dei farlegast med skredfaktor 5,9 (som også er høgst registrerte faktor på riksvegar i Region vest) (høgste registrerte skredfaktor riksvegar i Region midt er 4,0)

Vidare oppfølging i Oslo neste veke.

Det vert planlagt avtalepartmøte i månadsskiftet mai/juni. Innkalling kjem seinare.

mvh

Svein Sunde

mob. 90159678

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Til hoppid.no kommunar
v/rådmann

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Vår dato:
		47230/2017/	May Britt Roald, 71 28 03 47	06.04.2017

hoppid.no – Tildeling av økonomisk ramme for avklaring av forretningsidear 2017

Tildeling av økonomisk ramme for avklaring av forretningsidear til etablerarar i hoppid.no kommunar vart behandla i regional- og næringsutvalet sitt møte 14.mars 2017, som sak RN **14/17**. Vedtaket er ikkje å rekne som enkeltvedtak etter forvaltningslova, og kan difor ikkje påklagast.

Regional- og næringsutvalet gjorde følgjande vedtak:

3 millionar kroner frå tiltaksfondet, vert fordelt til kommunane som hoppid.no midlar, slik:

Kommune	Tildeling hoppid.no-midlar 2017, kroner
Molde	277 000
Ålesund	490 000
Kristiansund	222 000
Sande	20 000
Volda	120 000
Ørsta	107 000
Norddal	95 000
Stordal	100 000
Sykkylven	110 000
Sula	40 000
Haram	160 000
Vestnes	140 000
Rauma	82 000
Neset	74 000
Sandøy	100 000
Aukra	64 000
Fræna	160 000
Eide	50 000
Averøy	80 000
Tingvoll	38 000
Sunnadal	140 000
Surnadal	120 000
Rindal	94 000
Halsa	94 000
Smøla	23 000
Sum	3 000 000

b) 1 million kroner frå tiltaksfondet , som er sett av til hoppid.no midlar , vil bli delt ut i oktober, basert på behov for påfyll innrapportert av kommunane.

Grunnlag for vedtaket

Søknaden er behandla etter regionale føringar, fylkesplan for Møre og Romsdal og Handlingsprogram for verdiskaping og kompetanse 2017, vedteke i fylkesutvalet i sak U-6/17.

Kriterium ved fordeling av hoppid.no-midlane

Retningslinene inneber at ramme blir fordelt til kommunane etter følgjande kriterium:

- Grunnbeløp til kvar kommune på 50 000 kroner
- Restmidlar etter tal på innbyggjarar i kommunane.

For 2017 vert ramma fordelt etter innbyggjartal slik:

- Kommunar meir inn 30 000 innbyggjarar: 490 000 kroner
- Kommunar meir enn 20 000 innbyggjarar: 332 000 kroner
- Kommunar meir enn 9 000 innbyggjarar: 160 000 kroner
- Kommunar meir enn 5 000 innbyggjarar: 140 000 kroner
- Kommunar under 5 000 innbyggjarar: 100 000 kroner

Grunnlaget er innbyggjartal pr. 1. januar 2016 frå Statistisk sentralbyrå.

Tildeling til kommunen vert avkorta etter desse reglane:

1. Kommunar som har ubrukte midlar pr 31. desember 2016 for avkorta årets tildeling tilsvarande.
2. Kommunar som har ubrukte midlar på meir enn 90 prosent av fjorårets tildeling ståande pr 31. desember 2016 vil ikkje få ny tildeling.

Kommentarar på fordeling av hoppid.no-midlane 2017

Molde, Kristiansund, Ørsta, Volda, Sande, Sykkylven, Sula, Rauma, Nesset, Aukra, Eide, Averøy, Tingvoll, Surnadal og Smøla får avkorta tildeling fordi dei har midlar ståande ubrukt ved årsskiftet. Kommunane Herøy, Ulstein, Ørskog, Skodje, Stranda, Giske, Midsund og Aure får ikkje tildelt midlar for dei har beløp tilsvarande fjorårets tildeling eller meir, ståande ubrukt. Vanylven og Hareid får ikkje ny tildeling da dei har ubrukte midlar pr 31.desember 2016 på 90 prosent eller meir av årets tildeling.

Frist for rapportering på bruken av 2017-midlane er 1. februar 2018

Møre og Romsdal fylkeskommune oppmodar kvar enkelt kommune å marknadsføre gründerhjelpa hoppid.no og avklaringsmidlane som «hoppid.no gründerstøtte».

Vi ønskjer lykke til i arbeidet med å utvikle fleire gode gründerar i attraktive og næringsvennlege kommunar!

Vedlegg: Retningsliner hoppid.no økonomisk ramme avklaringsmidlar , Fordeling hoppid.no midlar 2017.

Kopi: hoppid.no-kontor

Med helsing

Bergljot Landstad
regional- og næringssjef

May-Britt Roald
Rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent og krev derfor ikkje signatur

Retningslinjer hoppid.no - økonomisk ramme til avklaring av Forretningsidear

1. Generelt om virkemiddelet

Formål:

Formålet med hoppid.no-ramma er å få gjennomført mindre, men avgjerande aktivitetar for å gi etableraren eit betre vurderingsgrunnlag for vidare satsing.

Økonomisk ramme:

Midlar til hoppid.no ramma kan kvart år avsetjast frå dei midlane fylkeskommunen får løyvd til regional utvikling (Statsbudsjettet kap 551 post 60). Samla beløp vert fastsett i Handlingsprogram for verdiskaping i Møre og Romsdal.

Ramma blir fordelt til kommunane etter følgjande kriterium:

1. Eit grunnbeløp til kvar kommune på kr 50.000,-
2. Restbeløp fordelt etter tal innbyggjarar i kommunane.

hoppid.no-ramma blir overført til den kommunen har gitt rolle som hoppid.nokontor.

Utbetaling krev at rapportering for føregåande år er motteken og godkjend. Ubrukt ramme kan overførast til neste år. Dersom ein kommune over tid akkumulerer tildelte midlar, eller nyttar midlane i strid med retningslinjer for bruk, vil tildelinga bli redusert.

Vedtaksmynde i kommunen:

Vedtaksmynde er gitt det sertifiserte hoppid.no-kontoret, som har ansvar for kommunen sin førstelineteneste for etablerarar.

Rapportering:

Rapportering per 01.02 kvart år skal sendast regional- og næringsavdelinga i Møre og Romsdal fylkeskommunen innan 01. februar påfølgande år. Rapporten skal innehalde opplysningar om forbruk, mottakar av tilskot og resultat.

2. Enkeltvedtak – tildeling av midlar**Målgruppe**

Etablerarar med forretningsidear i ein tidleg fase. Tilskotet skal nyttast til aktivitetar som kan avklare problemstillingar kring organisering, marknadspotensiale, lønsemd og andre spørsmål som kan avgjere vidare framdrift for bedriftsetableringa.

Tilskotsgrunnlag:

Grunnlag for vedtak om tilskot er framlagt budsjett som viser betalbare utgifter til aktivitetar innanfor formålet for ordninga.

Beløp:

Det kan gjevast inntil kr. 30.000,- i tilskot per forretningside.

Rapportering frå tilskotsmottakar:

Tilskotsmottakar skal dokumentere utgifter i høve til budsjett som var grunnlag for tilskotet, og skildre resultat av tiltaket.

Utbetaling:

Tilskotet kan utbetalast i forkant av gjennomføring av tiltaket. Den som har vedtaksmynde avgjer utbetalingstidspunktet.

Fordeling av hoppid.no-midlar 2017

Kommune	Innbyggjarar 1.1. 2016	Etableringar 2013-2015 Gjennomsnitt	Tildeling 2016	Bruk 2016	Tilsegn til gründerar	Ubrukte midlar 31.12.2016	Tildeling hoppid.no midlar 2017	Til disposisjon hoppid.no midlar 2017	Merknader
Molde	26 732	217	170 000	386 000	15	55 000	277 000	332 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Ålesund	46 747	440	0	472 644	16	0	490 000	490 000	
Kristiansund	24 526	202	340 000	230 000	7	110 000	222 000	332 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Vanylven	3 256	20	100 000	50 000	2	92 000	0	92 000	Avkorta fordi dei har 90 % av avklaringsmidlar ståande ubrukt
Sande	2 559	18	100 000	20 000	1	80 000	20 000	100 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Herøy	8 972	66	240 000	150 000	6	189 000	0	189 000	Avkorta fordi dei har meir enn fjorårets tildeling ståande ubrukt
Ulstein	8 430	71	290 000	150 000	6	198 000	0	198 000	Avkorta fordi dei har meir enn fjorårets tildeling ståande ubrukt
Hareid	5 189	30	0	20 000	1	96 000	0	96 000	Avkorta fordi dei har 90 % avklaringsmidlar ståande ubrukt
Volda	9 037	75	140 000	116 700	9	40 000	120 000	160 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Ørsta	10 677	67	140 000	87 000	11	53 000	107 000	160 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Ørskog	2 310	28	100 000	60 000	2	112 000	0	112 000	Avkorta fordi dei har meir enn fjorårets tildeling ståande ubrukt
Norddal	1 652	15	325 000	252 000	10	5 000	95 000	100 000	
Stordal	1 020	9		93 000	4	0	100 000	100 000	
Stranda	4 598	33	100 000	98 200	5	100 000	0	100 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Sykkylven	7 675	48	250 000	220 000	10	30 000	110 000	140 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Skodje	4 620	29	0	54 000	2	151 000	0	151 000	Avkorta fordi dei har meir enn fjorårets tildeling ståande ubrukt
Sula	8 952	65	0	194 540	7	100 000	40 000	140 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Giske	8 094	54	250 00	80 000	4	170 000	0	170 000	Avkorta fordi dei har meir enn fjorårets tildeling ståande ubrukt
Haram	9 200	53	140 000	136 751	10	0	160 000	160 000	
Vestnes	6 611	51	100 000	100 000	10	0	140 000	140 000	
Rauma	7 492	50	250 000	236 300	21	58 000	82 000	140 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Neset	2 970	24	250 000	92 500	14	26 000	74 000	100 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Midsund	2 088	7	50 000	0	0	145000	0	145 000	Avkorta fordi dei har meir enn fjorårets tildeling ståande ubrukt
Sandøy	1 270	8	0	0	0	0	100 000	100 000	Nytt hoppid.no kontor (Ålesund Kunnskapsark) 2017
Aukra	3 518	22	0	110 000	4	36 000	64 000	100 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Fræna	9 717	61	140 000	450 000	15	0	160 000	160 000	
Eide	3 467	22	0	120 000	4	50 000	50 000	100 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Averøy	5 826	44	100 000	40 000	2	60 000	80 000	140 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Tingvoll	3 103	14	0	18 901	3	62 000	38 000	100 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Sunndal	7 160	41	100 000	130 000	4	0	140 000	140 000	
Surnadal	5 969	44	100 000	80 000	3	20 000	120 000	140 000	Avkorta fordi dei har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Rindal	2 036	11	100 000	113 000	13	6 000	94 000	100 000	
Halsa	1 547	9	225 000	150 000	6	6 000	94 000	100 000	
Smøla	2 141	19	100 000	40 000	2	77 000	23 000	100 000	Avkorta fordi dei har har avklaringsmidlar ståande ubrukt
Aure	3 536	22	0	110 000	7	110 000	0	110 000	Avkorta fordi dei har meir enn fjorårets tildeling ståande ubrukt
Møre og Romsdal	265 290		3 950 000	4 661 536	236		3 000 000	5 237 000	

Til kommunane i Møre og Romsdal.

Vedlagt finn dykk brev om tildeling hoppid.no midlar for 2017.

Midlane er utbetalt til hoppid.no kontora som har vedtaksmynde.

Lykke til med arbeidet for flere og bedre gründere i Møre og Romsdal!

Med vennlig hilsen

May-Britt Roald

hoppid.no

Regional- og næringsavdelinga

Møre og Romsdal fylkeskommune

Tlf. 712 80 347 Mobil 466 96 382

www.hoppid.no

PS 86/17 Referatsaker

**RS 7/17 Oversendelse av fornyelse av anleggskonsesjoner - brev til SFE
Nett AS**

RS 8/17 Hellesylt Hydrogen prosjektet - omtale på Hannovermessa